

skupščina
socialistične
republike
slovenije

sejni zapiski

seje
od 1. XII. 1980
do 31. I. 1981

12

ljubljana 1981

**skupščina
socialistične
republike
slovenije**

sejni zapiski

**seje
od 1. XII. 1980
do 31. I. 1981**

Ljubljana 1981

Š-5:20/12.I

Sekretariat Skupštine SRB
dokumentacija

Inv. št. 754/81

zbor združenega dela

47. seja

(15. decembra 1980)

Predsedoval: E m i l T o m a ž i č,
predsednik Zbora združenega dela

Pričetek seje ob 9.05.

Predsednik E m i l T o m a ž i č: Tovarišice in tovariši delegati! Pričelnjam 47. sejo Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 79. člena poslovnika naše Skupščine. Na osnovi 18. člena poslovnika Zbora združenega dela bomo najprej izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo zbora in verificirali pooblastila.

Predlagam zboru, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvolimo naslednje delegate: za predsednika tovariša Ernesta Noča, za člana pa Rudija Nadiževca in Majdo Grzetič. So predlagani delegati navzoči? (Da.) Želi kdo o tem predlogu razpravljati? (Nihče.)

Prehajamo torej na glasovanje. Kdor je za predlog, naj to potrdi z dvigom roke! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvoljeni delegati v predlaganem sestavu. Prosim verifikacijsko komisijo, da se sestane in pripravi poročilo za zbor.

Na današnjo sejo zbora so vabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije in družbeni pravobranilec samoupravljanja Socialistične republike Slovenije.

Na sejo zbora so vabljeni tudi predsedniki odborov našega zbora, člani delegacije iz Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, delegati iz Socialistične republike Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFR Jugoslavije ter poročevalci odborov in komisij, in sicer Branko

Kozamernik, poročevalec Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, Marija Mastnec, poročevalka Odbora za družbenopolitični sistem, Igor Bončina, poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose, Stanka Pospiš, poročevalka Odbora za finance, Andrej Polak, poročevalec Komisije za pravosodje in Tone Kugonič, poročevalec Zakonodajno-pravne komisije.

Prosim vse tiste delegate, ki nameravajo na današnji seji zastaviti delegatska vprašanja, da jih posredujejo že sedaj v pisni obliki, da bi z njimi seznanili Izvršni svet oziroma ustrezne republiške funkcionarje in jim na ta način omogočili, če bo to seveda mogoče, da dajo odgovore na zastavljena delegatska vprašanja že na današnji seji.

Ker obravnavamo danes nekatera vprašanja oziroma nekatere zakone v zadnji fazi, predlagam vsem tistim delegatom, ki nameravajo predložiti amandmaje, da to čim prej storijo, po možnosti kar sedaj, s tem da jih vložijo v skladu s poslovníkom v pisni obliki in s podpisom 10 delegatov.

Obveščam vas, da ste prejeli danes na klop listo predstavnikov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k posameznim točkam dnevnega reda, zato le-teh posebej ne bom navajal pri obravnavi posameznih zadev. Prav tako ste za današnje sejo prejeli seznam gradiv k posameznim točkam dnevnega reda in tako tudi teh gradiv v postopku ne bom posebej navajal. Nekaj gradiv ste tudi tokrat dobili na klop, zato predlagam, da pregledate tudi ta gradiva.

Je komisija že končala z delom? (Da.) Prosim predsednika verifikacijske komisije, da poda poročilo.

Ernest Noč: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za 47. sejo, z dne 15. 12. 1980.

Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnje sejo je predložilo delegatska pooblastila 142 delegatov, in sicer iz gospodarskega področja 87 delegatov, iz prosvetno-kulturnega področja 17 delegatov, iz socialnozdravstvenega področja 12 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 16 delegatov, iz obrtne in podobnih dejavnosti 4 delegati, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 5 delegatov, iz delegacij aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ 1 delegat. Skupaj torej 142 delegatov.

Na današnji seji niso prisotni delegati iz naslednjih področij oziroma okolišev: gospodarsko področje 11. okoliš — 1 delegat, 16. okoliš — 1 delegat, 35. okoliš — 1 delegat, skupaj 3 delegati; prosvetno-kulturno področje: 1. okoliš — 1 delegat; socialno-zdravstveno področje: 2. okoliš — 1 delegat; kmetijska dejavnost: 3. okoliš — 1 delegat in 4. okoliš — 1 delegat; obrtna in podobne dejavnosti: 1 delegat, kar pomeni, da ni prisotnih 8 delegatov.

Komisija je pregledala vsa predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakoni in ustavo SR Slovenije, zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Želi kdo razpravljati o poročilu komisije? (Ne želi.)

Prehajamo na glasovanje. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker kot smo slišali, nobeno pooblastilo ni sporno. Kdor je za potrditev poročila, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 47. sejo Zbora združenega dela.

Prav tako ugotavljam, da lahko zbor veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve ni predložila predloga v zvezi z volitvami, zato umikam z dnevnega reda 12. točko.

Z dnevnega reda današnje seje umikam tudi odobritev zapisnika 46., zadnje seje Zbora združenega dela, ki bo predložen na naslednji seji zbora.

Glede na to predlagam zboru, da sprejme za današnjo sejo naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 47. seje Zbora združenega dela,
2. odobritev zapisnika 45. seje Zbora združenega dela,
3. predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu,
4. predlog zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine,
5. predlog zakona o igrah na srečo,
6. osnutek zakona o objavljanju zakonov, drugih predpisov in aktov ter o časopisni organizaciji »Časopisni zavod Uradni list Socialistične republike Slovenije«,
7. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč z osnutkom zakona,
8. predlog ugotovitev, stališč in sklepov Skupščine SR Slovenije o zagotavljanju materialne osnove za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti,
9. predlog zakona o ratifikaciji konvencije o priznavanju visokošolskega študija in diplom v državah, ki pripadajo evropski regiji.
10. predlog zakona o ratifikaciji regionalne konvencije o priznavanju visokošolskega študija, diplom in stopenj v Latinski Ameriki in na Karibskih otokih,
11. predlog zakona o ratifikaciji ženevskega protokola (1979) k splošnemu sporazumu o carinah in trgovini,
12. predlogi in vprašanja delegatov.

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev tako predlaganega dnevnega reda? (Ne.)

Prehajamo torej na glasovanje. Kdor je za predlagani dnevni red, naj to potrdi z dvigom roke! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red za današnjo sejo zbora soglasno sprejet.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 45. seje Zbora združenega dela.

Zapisnik ste prejeli. Ima kdo kakšno pripombo ali predlog za dopolnitev zapisnika? (Ne.)

Ker nima nihče pripomb niti predlogov za dopolnitev zapisnika, ugotavljam, da je zapisnik 45. seje Zbora združenega dela odobren.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na obravnavo predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Maver Jerkič, namestnik predsednice Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora. Prosim!

Maver Jerkič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu je Izvršni svet pripravil na podlagi bogate razprave na sejah zborov Skupščine SR Slovenije z dne 25. junija 1980. Hkrati z razpravo o osnutku zakona sta Zbor združenega dela in Zbor občin na sejah 30. septembra 1980 obravnavala in sprejela tudi stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora do odprtih vprašanj in pripomb k osnutku zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Izvršni svet je pri pripravi predloga zakona proučil vse predloge in mnenja iz javne razprave ter skladno s sprejetimi stališči, ki so bila podprta v široki javni razpravi, izoblikoval predlog zakona, ki celovito obravnava stanovanjsko gospodarstvo in samoupravne družbenoekonomske odnose na tem področju.

Pri pripravi predloga zakona je Izvršni svet skladno z resolucijo o temeljnih zakonodajne politike spoštoval načelo, da se v zakonu ne povzemajo določbe ustave, zakona o združenem delu, zakona o sistemu družbenega planiranja in drugih zakonov, temveč da razdela le določbe, ki so specifične za stanovanjsko gospodarstvo. Ob tem pa je upošteval tudi, da je treba pospeševati procese in prizadevanja, da se čim več družbenoekonomskih odnosov uredi s samoupravnimi sporazumi, družbenimi dogovori in drugimi samoupravnimi splošnimi akti. Zakon daje torej le okvir za samoupravno urejanje in uveljavljanje pravic delovnih ljudi in občanov na področjih, kjer so sicer pristojnosti normativnega urejanja porazdeljene med republiko in občino.

Skladno z večinskimi mnenji so v poglavju temeljne in splošne določbe upošteevane pripombe, ki se nanašajo na doslednejšo opredelitev interesov in obveznosti stanovalcev pri gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini. Izpostavljeno je tudi načelo, da o zadevah stanovanjskega gospodarstva odločajo delavci v organizacijah združenega dela in delovni skupnosti ter delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti in stanovalci v skupnostih stanovalcev.

Opredeljene so tudi samoupravne oblike, v katerih se predvsem uresničujejo samoupravni družbenoekonomski odnosi v stanovanjskem gospodarstvu, to je v skupnostih stanovalcev, samoupravni stanovanjski skupnosti in njihovih enotah in drugih oblikah samoupravne organiziranosti.

Že v uvodnih določbah je bilo potrebno glede na koncept zakona posebej izpostaviti podrobnejši način urejanja, dogovarjanja in zagotavljanja družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva s posebnim družbenim dogovorom, ki naj ga sklenejo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, skupščine občine, Gospodarska zbornica, temeljne banke ter druge družbenopolitične organizacije in samoupravne interesne skupnosti. Ker so temeljne banke in Gospodarska zbornica Slovenije pomemben dejavnik na področju stanovanjskega gospodarstva, je bila v dosedanji razpravi o predlogu zakona izražena zahteva, da se jih posebej navede med udeležence oziroma podpisnike družbenega dogovora.

Skladno z mnenji in stališči iz razprave o osnutku zakona je opredeljeno načelo, da vsakdo rešuje svoje stanovanjsko vprašanje predvsem sam z lastnimi sredstvi, skladno s svojim socialnim stanjem in ekonomskimi možnostmi ter ob pomoči družbe.

Že v temeljnih določbah je bilo potrebno postaviti jasno razmejitev med vzajemnostjo in solidarnostjo, zato je tudi skladno z razpravami o predlogu zakona dopolnjen 11. člen tako, da je v prvem odstavku opredeljena vzajemnost in nato tudi solidarnost.

Pomembne so določbe 18. člena, v katerih so opredeljeni elementi za samoupravne sporazume o temeljih planov stanovanjske skupnosti.

V besedilu, ki je bilo objavljeno v Poročevalcu z dne 13. 11. 1980 je pri prepisovanju izpadla tretja alineja, ki se glasi: »Obseg združevanja sredstev v stanovanjski skupnosti za stanovanjsko gradnjo ter pogoje, način in uporabo teh sredstev.«

Ob razpravah o predlogu zakona so bila ponovno prisotna razmišljanja, na kakšen način v bodoče razreševati stanovanjska vprašanja mladih družin, zaradi njihovih specifičnih razmer. Razprava je pokazala, da ni razlogov za posebno opredeljevanje razreševanja stanovanjskih vprašanj mladih družin v okviru solidarnosti, saj se ta tudi v primeru mladih družin, ob upoštevanju dogovorjenih osnov in meril, razrešujejo prek solidarnosti tako kot vsi drugi upravičenci do solidarnostnih stanovanj. Pač pa so se v dosedanji razpravi izoblikovala stališča in predlogi, da bi med obvezne elemente za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljih plana stanovanjske skupnosti vgradili pogoje in merila za razreševanje stanovanjskih vprašanj mladih družin, zato je to v 18. členu dopolnjeno. Ta predlog je Izvršni svet, kot rečeno, dopolnil v 18. členu zakona.

Ob obravnavi zakona je bil podan predlog amandmaja, da bi združevali sredstva za solidarnost po načelu stalnega bivališča delavcev. Iz tega amandmaja izhaja tudi predlog za črtanje istega določila v 18. členu, ki se nanaša na združevanje sredstev solidarnosti med stanovanjskimi skupnostmi.

Izvršni svet je temeljito proučil to vprašanje in meni, da je predlagana rešitev podana v predlogu novega 19. a člena, skladno s stališči, sklepi in priporočili, ki jih je sprejela Skupščina, ko je obravnavala to problematiko, in sicer decembra 1979, in s stališči ter predlogi ob obravnavi osnutka zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

V vseh dosedanjih razpravah je bilo izraženo stališče, da naj se sredstva solidarnosti združujejo po sedežu organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti. Da bi se zagotovila skladnost regionalnega razvoja in ustrezno združevanje sredstev med stanovanjskimi skupnostmi, kjer gre za večje dnevne migracije delavcev med občinami, je v zakon vgrajena določba o obveznem sprejemanju samoupravnih sporazumov med stanovanjskimi skupnostmi glede združevanja sredstev solidarnosti. S to rešitvijo se omogoča izgradnja solidarnostnih stanovanj v tistih občinah, kjer jih delavci, ki so do njih upravičeni, tudi dejansko potrebujejo, s čimer se bo zmanjšal pritisk na odseljevanje delavcev v razvitejše sredine. Predlagana rešitev je tudi skladna z namenom amandmaja delegatov iz občine Sevnica.

Veliko je bilo razprav in različnih mnenj glede določbe 27. člena zakona, ki določa, da skupščina občine lahko z odlokom predpiše višino prispevka za vzajemnost za udeležence, ki ne bi pristopili k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana stanovanjske skupnosti. Ta določba je skladna s 70. členom

ustave SR Slovenije, ki določa, da se lahko z zakonom oziroma z odlokom skupščine družbenopolitične skupnosti, ki temelji na zakonu, predpiše obveznost plačevanja prispevka samoupravni interesni skupnosti, v kateri se razrešujejo naloge in dejstva posebnega družbenega pomena. Ta odlok pa lahko skupščina občine predpiše le takrat, ko temeljito oceni in argumentira, da bi bili ogroženi interesi skladnega razvoja, če ne bi prišlo do planiranega združevanja sredstev za vzajemnost na področju stanovanjske graditve.

Pri tem je potrebno opozoriti tudi na določbo 148. člena ustave SR Slovenije, ki nalaga skupščini družbenopolitične skupnosti, da spodbuja samoupravno sporazumevanje in lahko predpiše, da so posamezne organizacije in skupnosti dolžne opraviti postopek za samoupravno sporazumevanje. Iz teh razlogov Izvršni svet meni, da je potrebna taka določba v zakonu o stanovanjskem gospodarstvu.

Upošteva je navedene in druge razloge, izražene v javni razpravi, je dopolnjen tudi 35. člen, kjer je dana možnost skupščini družbenopolitične skupnosti, da intervenira z odlokom in predpiše višino prispevka za solidarnost, v kolikor samoupravni sporazum ne bi podpisali vsi udeleženci.

Skladno s predlogi iz razprave je bil dopolnjen tudi 36. člen zakona, tako da je jasno opredeljena upravičenost in pogoji uporabe sredstev solidarnosti. Poleg tega je vnešen v tekst tudi pogoj težkih materialnih razmer, kar omogoča, da se ob kriteriju nižjih dohodkov upoštevajo tudi težki materialni pogoji, v katerih delavec ali občan živi.

Podrobneje bodo merila in kriterij za dodeljevanje solidarnostnih stanovanj in delno nadomeščanje stanarin opredeljena v družbenem dogovoru o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji.

V poglavju o gospodarjenju s stanovanji in stanovanjskimi hišami so predlagane nekatere spremembe in dopolnitve, ki pomenijo natančnejše in podrobnejše opredelitve posameznih določb. Tudi v 4. točki poglavja o družbeno-ekonomskih odnosih so predlagane nekatere dopolnitve in spremembe, ki so redakcijskega značaja. Pomembne pa so določbe tega poglavja, ki se nanašajo na zagotavljanje vpliva stanovalcev v skupnosti stanovalcev na gospodarjenje in uporabo sredstev stanarin.

Po določbah zakona o pravici do delne nadomestitve stanarine odloča organ stanovanjske skupnosti v skladu z mnenjem pristojnega organa krajevnne skupnosti. V zvezi s to določbo je bilo danih več predlogov, da bi tako mnenje obvezno dajal tudi hišni svet. Izvršni svet je smiselno upošteval tudi ta predlog in predlagal dopolnitev tako, da pristojni organ stanovanjske skupnosti lahko pridobi tudi mnenje hišnega sveta. Na ta način je hišnemu svetu omogočeno in tudi dana obveznost, da po potrebi sodeluje s svojim mnenjem pri odločanju o pravici do delne nadomestitve stanarin.

Precejšnje pozornosti v razpravi je bilo deležno tudi poglavje o samoupravni organiziranosti stanovanjskega gospodarstva. Sprejeti so predlogi in pripombe, ki predstavljajo popolnejšo opredelitev nalog, pravic in dolžnosti skupnosti stanovalcev, zbora stanovalcev in hišnega sveta.

V 79. členu so upoštevani predlogi, ki se nanašajo na izločitev določb o enoti stanovanjske skupnosti, ki se prenesejo v 84. člen. Pomembna pa je tudi nova določba v tem členu, ki določa, da se v samoupravnem sporazumu o ustanovitvi stanovanjske skupnosti določa tudi način odločanja zbora uporabnikov,

kadar ta odloča o namenu in obsegu združevanja sredstev za stanovanjsko graditev, kar pomeni, da o teh zadevah tudi samostojno odloča.

Glede na to, da niso bile delovne skupnosti stanovanjskih skupnosti posebej opredeljene v zakonu, je bil sprejet predlog, da se doda nov 85. člen, ki opredeljuje status delovne skupnosti stanovanjske skupnosti ter način vpliva stanovanjske skupnosti na program dela ter opravljanje nalog v tej delovni skupnosti. Pri oblikovanju delovnih skupnosti bodo morala biti upoštevana načela racionalnosti in učinkovitosti za njihovo delovanje. Zato bo potrebno oblikovati delovne skupnosti za več stanovanjskih skupnosti oziroma za več sorodnih interesnih skupnosti skupaj ali pa, da se za opravljanje teh nalog in opravil interesne skupnosti dogovorijo z ustrežno organizacijo, ki je usposobljena za opravljanje takih del.

K 89. členu so bile dane pripombe v tem smislu, da naj bi procent indeksa preseganja cen stanovanj v SR Sloveniji povečali od 20 na 30 % nad povprečno ceno stanovanj v SR Sloveniji. Izvršni svet meni, da bi povečanje procenta pomenilo ustvarjanje še večjih razlik pri stanarinah med občinami. Po podatkih znaša razlika med najvišjo in najnižjo stanarino v SR Sloveniji 132 %, kar izhaja iz dosedanjih zelo različnih opredelitev glede poviševanja stanarin. Od poprečja v SR Sloveniji pa odstopajo v nekaterih občinah stanarine tudi do 58 %. Predvsem pa bi to povečanje stanarin na 30 % pomenilo veliko odstopanje pri oblikovanju amortizacije od revaloriziranih vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini, zato Izvršni svet predlaga, da ostane 20 %.

Glede določbe 97. člena, ki se nanaša na izkazovanje revalorizirane vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj, ki jo izkažejo skupnosti stanovalcev v svojih poslovnih knjigah, so bili dani različni predlogi. Izvršni svet meni in se pridružuje stališču Zakonodajno-pravne komisije, da ni potrebna dopolnitev te določbe, ker so vlagatelji stanovanj dolžni izkazovati revalorizirano vrednost stanovanj in stanovanjskih hiš že po zakonu o revalorizaciji poslovnih sredstev in sredstev skupne porabe uporabnikov družbenih sredstev.

K poglavju o stanovanjskih zadrugah ni bilo dodatnih predlogov ali pripomb, razen k določbi 114. člena, kjer je bila potrebna uskladitev z zakonom o sistemu družbenega planiranja. Zadruga sprejema za uresničevanje nalog na svojem področju samoupravni sporazum o temeljih plana stanovanjske skupnosti in plan stanovanjske zadruge.

V prehodnih in končnih določbah predlaga Izvršni svet, skladno s predlogi iz javne razprave, ki urejajo uporabo sredstev solidarnosti, ki so bila na podlagi sedanjega zakona o družbeni pomoči združena do 31. 12. tega leta, da bi se do tega roka združena sredstva lahko uporabljala skladno z določbami zakona o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu in na njegovi osnovi sprejetih samoupravnih splošnih aktov za namene, za katere so bila v teh aktih opredeljena. To pomeni, da gre za prehodno obdobje glede uporabe sredstev solidarnosti.

Pomembna je določba 133. a člena glede združevanja in uporabe do 20 odstotkov združenih sredstev za stanovanjsko graditev iz dohodka in čistega dohodka v letu 1981. Upošteva je dejstvo, da v letu 1981 ne bodo v celoti zagotovljena potrebna sredstva na podlagi samoupravnih sporazumov o temeljih plana komunalnih oziroma stavbnih zemljiških skupnosti za izgradnjo omrežja komunalnih objektov in naprav v okviru družbeno usmerjene stanovanjske gradnje, je določba tega člena nujno potrebna. Omogočala bo, da se del stanovanjskih sredstev na podlagi posebnega samoupravnega sporazuma med stanovanjsko in

komunalno stavbno zemljiško skupnostjo uporabi za komunalno opremljanje zemljišč za družbeno usmerjeno stanovanjsko gradnjo.

V 138. členu je bilo potrebno dodati nov odstavek oziroma določbo po predlogu amandmaja Skupščine občine Kranj, ki ureja zatečeno stanje in sistem na področju graditve stanovanj tudi v prehodnem obdobju. Organizacije združenega dela, ki nastopajo kot investitorji in izvajalci stanovanjske gradnje, bodo lahko izvajali gradnjo stanovanjskih objektov, za katere so si pridobili gradbeno dovoljenje, do sprejetja tega zakona po dosedanjih predpisih in določbah samoupravnih sporazumov o izgradnji posameznih stanovanjskih sosesk.

Raziskovalna dejavnost na področju stanovanjskega in komunalnega gospodarstva mora biti programsko in vsebinsko povezana, kar izhaja iz neobhodne usklajenosti in pogojenosti med komunalnim oziroma stavbno zemljiškim gospodarstvom in graditvijo stanovanjskih objektov. V ta namen bi se v obdobju 1981—1985 uporabljala sredstva anuitet odpravljenega republiškega stanovanjskega sklada, na podlagi skupnega raziskovalnega programa Zveze stanovanjskih skupnosti in Zveze komunalnih skupnosti Slovenije za raziskave na področju stanovanjskega in komunalnega gospodarstva.

Izvršni svet tudi predlaga amandma k 144. členu, po katerem naj bi ta zakon začel veljati s 1. 1. 1981. Ta določba je potrebna zaradi tega, ker so vse določbe v samoupravnih sporazumih o temeljih planov stanovanjske skupnosti grajene na načelih tega zakona, to pomeni vsi samoupravni sporazumi pa tudi določeni elementi vseh drugih planskih aktov v stanovanjski skupnosti so grajeni na predvidevanjih iz tega zakona. Tudi ves sistem in viri zagotavljanja sredstev za stanovanjsko graditev temeljijo na določbah tega zakona.

Sprejetje zakona pomeni torej tudi afirmacijo vseh dosedanjih prizadevanj za uresničevanje ali uveljavljanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva, daje pa tudi podlago za sprejetje družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji.

V tem uvodu smo želeli opozoriti na nekatere pomembnejše dopolnitve, ki so nastale na podlagi široke razprave v delovnih telesih Skupščine, Zveze sindikatov, Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, Zveze socialistične mladine, Zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije, v delegacijah in v drugih organih in organizacijah, ki so bile podlaga za dopolnitev in ki jih je predlagal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Iz predlogov je razvidno, da ne gre za spreminjanje načel ali temeljnih rešitev v tem zakonu, temveč za predloge, ki vsebinsko in smiselno dopolnjujejo in zboljšujejo besedilo tako, da bodo z zakonom postavljeni solidni temelji za uveljavljanje delovnega človeka in občana, kot nosilca odločitev na področju samoupravnega organiziranja, planiranja, zagotavljanja sredstev in gospodarjenja s stanovanjskimi hišami in stanovanji v družbeni lastnini.

Izvršni svet predlaga, da zbori Skupščine predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu obravnavajo in ga sprejmejo. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Želijo poročevalci odbora in komisij poročilo še ustno dopolniti? (Da.) Besedo ima tovariš Branko Kozamerinik, poročevalec Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja.

B r a n k o K o z a m e r n i k : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Danes ste dobili na klop dodatno poročilo, kljub temu pa bi želel nekatere stvari še poudariti.

Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora združenega dela in Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin Skupščine SR Slovenije sta na seji dne 12. 12. 1980 ponovno obravnavala predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen Izvršni svet ter amandmaje in pripombe, ki so bili do 12. 12. 1980 predloženi Skupščini SR Slovenije.

Načeloma odbora ugotavljata, da je bilo k predlogu zakona do 12. 12. 1980 s strani različnih predlagateljev predloženo Skupščini SR Slovenije izredno veliko število amandmajev, pa tudi pripomb. Kljub velikim naporom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da bi delegatom olajšal obravnavo in odločanje o predloženih amandmajih, odbora menita, da so vendarle preštevilni in da v izredno kratkem času do zasedanja zborov ni mogoče oceniti, ali ne zahtevajo popravkov tudi še nekaterih drugih členov.

Odbora tudi ugotavljata, da ostaja še vedno neusklajeno vprašanje določb 27. člena predloga zakona. Izvršni svet namreč vztraja pri določitvi tega člena, Zakonodajno-pravna komisija pa v svojem amandmaju predlaga, da se člen črta. Odbora soglašata z Zakonodajno-pravno komisijo iz razlogov, ki izhajajo iz poročila te komisije z dne 5. 12. 1980, zlasti zaradi sistemske vprašljivosti take odločbe, po kateri bi bila občinska skupščina pooblaščenca predpisati obvezno združevanje sredstev iz čistega dohodka, če samoupravni sporazum ne bi bil sklenjen.

Ustava namreč v 70. členu v zvezi s 53. členom izrecno določa, da plačujejo delovni ljudje in občani za zadovoljevanje svojih potreb in interesov v samoupravnih interesnih skupnostih le-tim prispevke iz svojih osebnih dohodkov, iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v skladu z namenom oziroma v skladu s cilji, za katere so ta sredstva namenjena.

Po določbah 27. člena, predloga zakona pa gre za intervencijski predpis, po katerem se intervencija predpisuje iz čistega dohodka. Odbora sta bila tudi seznanjena s tem, da je Ustavno sodišče SR Slovenije ob razpravi o družbenoekonomskih odnosih v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje opozorilo na vprašanje, ali se lahko sploh predpisujejo prispevki za razširjeno reprodukcijo na področjih, ki jih pokrivajo samoupravne interesne skupnosti, kamor spada tudi stanovanjsko gospodarstvo in to iz čistega dohodka.

Ob tem predlogu odborov je predstavnik predlagatelja opozoril, da se sicer strinja s tem, da se zakon sprejme 29. 12. 1980, da pa bi nadaljnje odlašanje sprejema zakona v leto 1981 imelo težke posledice. Samoupravne stanovanjske skupnosti in drugi nosilci planiranja so namreč vse planske dokumente, ki se nanašajo na naslednje srednjeročno obdobje, pripravljali v skladu s ključnimi določbami predloga zakona. Tako so grajeni na novem zakonu način združevanja sredstev za solidarnost, način združevanja sredstev za vzajemnost, zagotavljanje sredstev za študentske in dijaške domove, pa tudi viri sredstev za stanovanjsko gradnjo so v teh dokumentih opredeljeni v skladu s predvideno zakonsko ureditvijo.

V samoupravnih sporazumih o temeljnih planov so vključeni tudi elementi za prehod na ekonomske stanarine, posebni samoupravni sporazumi o prehodu na ekonomske stanarine, ki so bili sicer sklepani v letu 1979 in 1980, pa so s sprejemom samoupravnih sporazumov o temeljnih planov odpravljeni.

V razpravi je tudi osnutek družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji, s katerim se konkretnizirajo nekatera določila zakona. Podpisniki pa se zavezujejo uveljaviti samoupravne družbenoekonomske odnose na področju stanovanjskega gospodarstva, opredeljene v stališčih, sklepih in priporočilih za nadaljnji razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu v SR Sloveniji, sprejetih v Skupščini SR Slovenije v letu 1979.

Predstavniki predlagatelja je posebej poudaril, da je predlog zakona pripravljen v skladu s sklepi VIII. kongresa Zveze komunistov Slovenije, v skladu s stališči 8. seje Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije ter v skladu s predlogi in mnenji Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve.

Opozoril pa je tudi na to, da bi bilo potrebno v primeru sprejemanja predloženega zakona v letu 1981 proučiti utemeljenost sprejemanja intervencijskega predpisa, saj sicer planski akti ne bi imeli zakonske osnove.

Glede na navedene pomisleke odbora predlagata zboroma, da na zasedanjih 15. decembra opravita razpravo o zakonu, sklepanje pa odložita na seje, ki so že sklicane za 29. december 1980.

Hkrati naj se imenuje medzborovska skupina delegatov, ki bo skupaj s predlagateljem čimprej pripravila prečiščeno besedilo predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu. V tem času pa mora predlagatelj rešiti tudi navedene dileme. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa. Pred razpravo vas želim še obvestiti, da smo doslej prejeli k predlogu zakona amandmaje, ki jih predlagajo naslednji pooblaščen predlagatelji: Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, z dopisom z dne 8. 12., ki predlaga obravnavo teh amandmajev na podlagi 4. odstavka 277. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, zato jih bomo obravnavali kot sestavni del predloga zakona; obeščeni smo tudi o dodatnih amandmajih Izvršnega sveta, ki jih je navedel predstavnik Izvršnega sveta v uvodni besedi, amandmaji Skupščine občine Kranj, amandmaji delovnih teles Skupščine in zborov, in sicer Zakonodajno-pravna komisija, Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja našega zbora in Zbora občin, malo prej pa smo prejeli tudi amandma skupine delegatov 38. okoliša, Ljubljana-Šiška.

K predlogu zakona ste prejeli kot gradivo oceno pričakovanih učinkov z zakonom predvidenega združevanja sredstev za stanovanjsko gradnjo v obdobju 1981—1985 in družbeni dogovor o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji, ki je bil objavljen v Prilogi Poročevalca št. 16.

Danes ste prejeli dodatno poročilo Zakonodajno-pravne komisije in skupno dodatno poročilo Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja našega zbora in Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin. Iz dodatnega poročila odborov izhaja, da predlagata zboroma, da predlog zakona, z vsemi amandmaji obravnavata na današnji seji, da pa naj glede na veliko število amandmajev in nekatere druge pomisleke in odprta vprašanja, posebej v zvezi z rešitvijo 27. člena, zbora sklepanje odložita. To je obrazložil tudi tovariš Kožarnik. Menim, da kaže prisluhniti temu predlogu in da je takšen predlog sprejemljiv, saj bi na ta način omogočili, da se delegati podrobno seznanijo z vso

to množico amandmajev pa tudi pripomb. Osebnostno se ne bi zavzemal za to, ne glede na razloge, ki so bili navedeni, da bi se danes izrekli o tem, ali naj zbor o tem razpravlja na naslednji seji, ki bo 29. 12. 1980. Po mojem mnenju ne bi smeli pristopiti k sklepanju z nerazčiščenimi vprašanji — na kar še posebej opozarjam — ker bomo na seji 29. decembra razpravljali o zahtevnih in težkih vprašanjih.

Pričakovali smo, da bomo imeli na klopi že stališča Družbenopolitičnega zbora, ki jih ta zbor sprejema na osnovi 72. člena poslovnika Skupščine. Glede na to, da teh stališč še nimamo, predlagam, da imenujemo skupino delegatov, ki bo na podlagi stališč Družbenopolitičnega zbora, ki jih bomo dobili, predlogov odborov in današnje razprave na koncu te točke, predlagala zboru, kako se odločiti glede nadaljnje obravnave zakona. V to skupino delegatov bi predlagal naslednje delegate: Branka Kozamernika, poročevalca Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, tovarišico Evlalijo Pajer, delegatko 9. okoliša iz Idrije in Ivana Kastrevca, delegata 16. okoliša iz Maribora. Ta skupina delegatov naj bi proučila in predlagala, kako naj naše delo nadaljujemo.

Želi kdo o predlogu skupine razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče, potem prosim, da o njem glasujemo. Kdor je za predlagano skupino delegatov, naj to potrdi z dvigom roke! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je skupina imenovana v predlaganem sestavu.

Na osnovi vseh gradiv in razprav, ki smo jih danes slišali, pričenjam razpravo. K besedi se je prijavil tovariš Ivan Kastrevc, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 16. okoliš, Maribor. Prosim.

Ivan Kastrevc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupine delegatov Skupščine občine Maribor za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije so obravnavale predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu in ugotovile, da je predlagatelj nekatera stališča oziroma pripombe iz Maribora v osnutku upošteval. Zato delegati v načelu podpiramo predlog zakona in ne želimo vplivati na sprejem zakona z amandmaji. Kljub temu pa bi želeli opozoriti na nekatera dejstva, ki se bodo pojavljala ob izdajanju zakona.

Orientacija predloga zakona v smislu krepitve v samoupravnem stanovanjskem gospodarstvu je pravilna. Vendar bo predvidena samoupravna ureditev povzročila večje finančne obremenitve. Pri tem bi izpostavili predvsem naslednje.

Po novem zakonu bo hišni svet dolžan voditi poslovne knjige, sklepati — na primer sedaj 950 vlagateljskih pogodb, v bodoče petkrat toliko — pripravljati samoupravne splošne akte, statute itd.

Ugotavljamo, da postaja amortizacija po novem zakonu hitreje ekonomska in prehitveva prehod na ekonomske stanarine, kar pomeni zmanjšanje sredstev za vzdrževanje stanovanj. Zakon tudi ne opredeljuje vpisa skupnosti stanovalcev v register.

Torej, že iz teh primerov izhaja, da se bomo pri izvajanju tega zakona srečevali z vrsto problemov in težav. Predlagamo, naj predlagatelj v čim krajšem roku pripravi konkretne izvedbene akte, predvsem za nove naloge hišnih svetov oziroma skupnosti stanovalcev.

Konkretne pripombe k celotnemu zakonu oziroma k predlogu za izvedbene akte pa dajemo v posebni prilogi. Hvala.

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima Vojko Turel, delegat Zbora združenega dela za področje gošpodarstva, 7. okoliš, Nova Gorica. Prosim.

Vojko Turel: Naša skupina je obravnavala vse amandmaje in se strinjamo s predlogom komisije, da se sklepanje odloži, ker je dejansko nemogoče, da bi danes sklepali o vseh amandmajih. Hvala.

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in v skladu z dogovorom prekinjam to točko dnevnega reda. Skupino delegatov v prej predlaganem sestavu prosim, da pripravi predlog, kako naj bi delali naprej.

Zbor obveščam, da sta se nam medtem priključila še dva delegata, in sicer delegat za gospodarsko področje 35. okoliša Ljubljana-Bežigrad in delegat za kmetijsko dejavnost, 3. okoliša iz Ajdovščine. To pomeni, da je na današnji seji zbora skupno 144 delegatov.

Ker predstavnik predlagatelja k 4. točki dnevnega reda trenutno ni navzoč, predlagam, da obravnavo te točke preložimo in počakamo, da se nam pridruži.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o igrah na srečo, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Vprašujem predstavnika Izvršnega sveta, če želi besedo? (Ne želi.) Želijo poročevalci delovnih teles besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem predlog zakona o igrah na srečo. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (126 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (5 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet z večino glasov.

Hkrati s tem ugotavljam, da 12 delegatov ni glasovalo. Tovarišice in tovariši delegati, prosim, da vsak delegat opravi svojo dolžnost tudi pri glasovanju.

Ker je medtem prišel predstavnik Izvršnega sveta, predlagam, da preidemo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil Izvršni svet.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Edvard Gale, republiški svetovalec v Izvršnem svetu.

Edvard Gale: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Družbena lastnina in pravica do samoupravljanja delovnih ljudi sta izraz socialističnih družbenoekonomskih odnosov in sta hkrati temelj teh odnosov, osnova in izvor svobodno združenega dela ter vodilne vloge delavskega razreda. Zato že ustava zagotavlja samoupravnim pravicam delovnih ljudi in družbeni lastnini posebno družbeno varstvo. S tem načelom je bilo ustvarjeno pravno izhodišče za uveljavljanje ustrezne ureditve vsebine in metod tega varstva za oblikovanje in določanje posebnih pooblastil organov, ki so pooblašteni, da

uresničijo to varstvo ter za določanje in urejanje pravic, obveznosti in odgovornosti organov, ki so pooblašteni za uresničevanje in zagotavljanje tega posebnega družbenega varstva, to pa so skupščine družbenopolitične skupnosti.

V širšem pomenu se zagotavlja posebno varstvo samoupravnih pravic in družbene lastnine s smotrnim in učinkovitim delovanjem in urejanjem vseh odnosov v družbeni reprodukciji, z bojem proti tehnokratizmu, nezakonnosti, nespoštovanju samoupravnih splošnih aktov, s preprečevanjem zlorab samoupravljanja in družbene lastnine in z uveljavljanjem odgovornosti posameznih organov. Za delavčev družbenoekonomski položaj je najbolj značilna in najpomembnejša pravica, pravica dela z družbenimi sredstvi, ki je delavčeva neodtujljiva pravica in hkrati zaradi svoje narave izhodišče vzajemni odvisnosti in odgovornosti za družbeno in ekonomsko smotrno uporabo družbenih sredstev, ki mora biti takšna, da se ta sredstva v skupnem in splošnem družbenem interesu nenehno obnavljajo, povečujejo in zboljšujejo.

Pri uresničevanju takšnega družbenoekonomskega položaja oziroma pri uresničevanju teh svojih samoupravnih družbenih funkcij, ki temeljijo na družbenem lastništvu, pa so delavci odgovorni drug drugemu in družbeni skupnosti. Pri tem pa velja opozoriti na ustavno načelo, ki ga povzema in dalje razvija zakon o združenem delu, da nihče ne sme na kakršenkoli način onemogočati ali omejevati delavca, da ne bi enakopravno z drugimi delavci odločal o svojem delu ter o pogojih in rezultatih svojega dela. Sodimo, da je potrebno vse to omeniti, ker iz teh načelnih predpostavk zelo konkretno izhajajo tudi vloga in značilnosti sistema posebnega družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine.

Predlog zakona, ki vam je predložen v obravnavo in sprejem, prinaša predvsem norme, po katerih skupščine družbenopolitične skupnosti lahko izrečejo v zakonu določenečasne ukrepe družbenega varstva, ki niso kazenske sankcije, pač pa posebni izjemni in začasni ukrepi, ki se uporabijo samo takrat in samo začasno, torej izjemoma, če se onemogoča ali omejuje uresničevanje pravice dela z družbenimi sredstvi v obsegu kot je določen v zakonu o združenem delu, če se prilaščajo družbena sredstva ali kako drugače nezakonito z njimi ravna oziroma z njimi razpolaga, ali če se ta sredstva uporabljajo v nasprotju s svojo naravo in svojim namenom, če so huje prizadeti družbeni interesi pri njihovi uporabi, upravljanju in razpolaganju ali, če se kako drugače onemogoča uresničevanje družbene funkcije družbene lastnine.

V zakonu določeni začasni ukrepi se izrečejo in uvedejo torej samo zaradi tega, da se čim prej ustvari pogoji za vzpostavitev samoupravnih odnosov. Že sama definicija družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine pa kaže, da brez skrbno in objektivno ugotovljenih razlogov teh ukrepov ni dopustno izreči oziroma bi bil tak izrek nezakonit. Po določbi drugega odstavka 35. člena zakona o združenem delu lahko skupščina družbenopolitične skupnosti izreče začasni ukrep družbenega varstva pod pogoji in po postopku, ki jih predpisuje zakon. Pogoji za to uporabo so torej dokaj zahtevni, kar hkrati kaže, da teh ukrepov ni dopustno izvajati na hitro, brez poprejšnjih temeljitih analiz razmer in problemov prizadetih organizacij združenega dela.

V zvezi s tem velja omeniti kot aktualen negativen pojav v dosedanji praksi, ko je bilo večkrat dejansko stanje ugotovljeno preveč površno, zgolj formalno, kar je potem povzročilo, da so bili izrečeni ukrepi nezakoniti, zaradi česar je sodišče združenega dela ugotavljalo, da nimajo dokazane opore in osnove v dejanskem stanju, v smislu določb 69. in 620. člena zakona o združe-

nem delu, kjer so predvideni in določeni razlogi, zaradi katerih je dopustno poseči po teh začasnih ukrepih.

Ustava in zakon pa terjata, da se ugotovijo vsi razlogi in vse okoliščine, ki dokazujejo utemeljenost in zakonitost uporabe določenega začasnega ukrepa, njegovo primernost oziroma ustreznost glede na dejanske razmere in funkcije sistema družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine, kakršne je uvedel zakon o združenem delu. Zato se je treba že pri pripravi predloga za izrek začasnih ukrepov družbenega varstva in pri obrazložitvi sklepa o izreku izogibati vsebinsko neustrezno pripravljenim predlogom in formalističnim obrazložitvam sklepov, prav zaradi čuvanja samoupravnih pravic delavcev in zaradi upoštevanja njihovega družbenoekonomskega položaja. Zato ne samo predloženi zakon, ampak tudi praksa posebej opozarja na načelo materialne resnice in na načela enakopravnosti vseh udeležencev v postopku, in sicer v vseh fazah postopka, ko mora skupščina v razpravi, ob sodelovanju vseh prizadetih, zlasti pa sindikata, ugotoviti, ali predlog vsebuje vse okoliščine in elemente, pomembne za ugotovitev in oceno dejanskih razmer in za zakonit izrek začasnih ukrepov. Ni torej mogoče dopuščati prakse, da bi pooblaščen predlagatelji skupščini predložili zgolj formalni predlog, brez omenjenih elementov z vsemi podatki, iz katerih je mogoče spoznati in oceniti dejansko stanje oziroma vse okoliščine in dejstva načina za pravno naravo ugotovljenega dejanskega stanja.

Iz dosedanjih izkušenj je mogoče povzeti tudi spoznanje, ki ga upošteva predlog zakona, da mora skupščina prej, preden sklepa o predlaganih začasnih ukrepih družbenega varstva, obvestiti pristojni organ sindikata, delavce in organe upravljanja organizacije, zoper katere je predlagan izrek začasnih ukrepov družbenega varstva, družbenega pravobranilca samoupravljanja, svoj izvršni svet oziroma organ družbenega nadzorstva skupščine. Pomen teh ukrepov namreč terja, da izrek skupščine izhaja iz usklajene akcije pristojnih organov družbenopolitične skupnosti, sindikata in drugih družbenopolitičnih organizacij. Gre vendar za sanacijo samoupravnih odnosov, za odpravo motenj v teh odnosih, za krepitev temeljev naših družbenoekonomskih odnosov, našega svobodno združenega dela. Vse omenjeno dokazuje, kako neogibno je potrebno sprejeti predloženi zakon, s sprejemom katerega bomo imeli v naši republici vsebinsko pravno celovit sistem družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine.

Pri oblikovanju predloga zakona ni bilo mogoče upoštevati predloga, po katerem naj bi iz zakona izpadla določba 11. člena. Po tej določbi imajo namreč zoper sklep o začasnem ukrepu družbenega varstva tisti, zoper katere je izrečen začasni ukrep, sindikati in družbeni pravobranilec samoupravljanja, pravico, da v določenem roku vložijo na Sodišče združenega dela SR Slovenije zahtevo, da odločijo o zakonitosti tega sklepa oziroma, da preizkusi njegovo zakonitost, s tem da zahteva po takem preizkusu ne odloži njegove izvršitve. Ta določba je povzeta po 18. členu zveznega zakona o sodiščih združenega dela.

Ni se mogoče strinjati z mnenjem, da je taka zakonska določba v nasprotju z določbo 633. člena zakona o združenem delu, ki določa, da se sklep o začasnem ukrepu družbenega varstva šteje za dokončen akt. Pri presoji takega mnenja velja upoštevati, da gre za poseben postopek, v katerem je že po zveznem zakonu možna in dopustna presoja zakonitosti izrečenega ukrepa. Ta presoja pa ne pomeni moratornega odločanja o primernosti izrečenega ukrepa. Gre

v bistvu samo za presojo, ali je ukrep izrečen po predpisanem postopku zaradi ugotovitve materialne resnice oziroma dejstev, na katere zakon o združenem delu veže možnost in pravno osnovo za ukrep začasnega varstva. Taka odločitev pa je tudi v skladu z določbo drugega odstavka 215. člena zvezne ustave oziroma drugega odstavka 270. člena ustave SR Slovenije, po kateri sme zakon izjemoma v določenih primerih izključiti pritožbo, če je drugače zagotovljeno varstvo pravic in zakonitosti. Pripominjamo, da je Ustavno sodišče Jugoslavije izdalo sklep št. 30/79 z dne 2. 10. 1980, v katerem je mnenja, da je najvišje sodišče združenega dela v republiki in pokrajini pristojno reševati na prvi in zadnji stopnji spore o zakonitosti akta skupščine družbenopolitične skupnosti, s katerim se odreja začasni ukrep družbenega varstva zoper organizacije združenega dela.

Glede na nekatere predloge, da naj bi zakon zlasti konkretiziral in podrobno definiral temeljna pojma kot sta motnje v samoupravnih odnosih in oškodovanje družbenih interesov, velja pripomniti, da bi bilo takšno definiranje, ta kazuistični poseg v določbe zakona o združenem delu, ki dejanska stanja posameznih primerov določa načelno in okvirno, vendar tako, da se ob dosledno uveljavljenem pravilu o ugotavljanju materialne resnice v postopku lahko zajamejo praktično vsi primeri, če so v njih elementi, ki so v zakonu opredeljeni. Taka kazuistika bi bila celo ovirajoča spričo vsebinsko aktualne in dovolj konkretne določbe drugega odstavka 616. člena zakona o združenem delu.

Izvršni svet soglaša z amandmajem Komisije Skupščine SR Slovenije za pravosodje k drugemu odstavku 8. člena predloga zakona, po katerem naj se beseda: »spremeni« nadomesti z besedama: »odloči drugače«.

Prav tako soglašamo z amandmajem Odbora za družbenopolitični sistem Družbenopolitičnega zbora in Odbora za družbenopolitični sistem in komunalni sistem Zbora občin, da se v 11. členu zahteva za varstvo zakonitosti skupščine občine lahko vložijo na Sodišče združenega dela SR Slovenije v roku 15 dni.

Končno soglašamo tudi z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije k drugemu odstavku 10. člena predloga zakona, po katerem se s sklepom o imenovanju začasnega organa skupščine občine odloči o nadomestilu osebnega dohodka delavcem, za čas opravljanja funkcije individualnega začasnega organa oziroma člana kolegijskega začasnega organa in z amandmajem k drugemu odstavku 13. člena predloga zakona, po katerem se ta odstavek spremeni tako, da odločitev o predlogu, da začasni ukrep družbenega varstva preneha pred določenim časom, sprejme skupščina občine najkasneje v 30. dneh po prejemu ustreznega predloga.

Glede na povedano, je potemtakem predloženi zakon z navedenimi amandmaji vsebinsko ustrezen in bo bistveno prispeval k učinkovitemu in zakonitemu izvajanju posebnega družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine, zato predlagamo, da ga zbor sprejme. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomážič: Hvala lepa. Vprašujem poročevalce delovnih teles, če želijo besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.)

Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih k predlogu zakona. Odbor za družbenopolitični sistem je svoj amandma k 13. členu umaknil, tako bomo glasovali o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije. Amandma te komisije k 10. členu je vsebovan v poročilu

komisije, ki ste ga dobili z dopisom 8. 12. 1980, amandma k 13. členu pa je naveden v dodatnem poročilu komisije, ki ste ga prejeli danes na klop. Predlagatelj se z obema amandmajema, kot smo slišali, strinja. Prav tako se z njima strinja tudi Odbor za družbenopolitični sistem.

Danes pa ste prejeli na klop redakcijski amandma Komisije za pravosodje k drugemu odstavku 8. člena, s katerim se predlagatelj strinja. Dajem torej najprej na glasovanje amandma Komisije za pravosodje k drugemu odstavku 8. člena. Kdor je za predlagani amandma Komisije za pravosodje, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je amandma Komisije za pravosodje k drugemu odstavku 8. člena sprejet z večino glasov.

Na glasovanje dajem amandma Zakonodajno-pravne komisije k 10. členu. Kdor je za predlagani amandma, naj prosim glasuje! (136 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je amandma Zakonodajno-pravne komisije k 10. členu sprejet z večino glasov.

Sedaj dajem na glasovanje amandma Zakonodajno-pravne komisije k 13. členu. Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (135 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Trije delegati.)

Ugotavljam, da je amandma Zakonodajno-pravne komisije k 13. členu sprejet z večino glasov.

Ker še nismo dobili stališč Družbenopolitičnega zbora, pred seboj pa imate predlog, ki vsebuje tudi amandma k 11. členu, o katerem se moramo izreči, če bodo stališča, v takšni obliki kot jih vsebuje predlog, sprejeta, predlagam, da to točko dnevnega reda prekinemo in se nanjo vrnemo, takoj ko bomo dobili stališča Družbenopolitičnega zbora, ki jih sprejema na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je osnutek zakona o objavljanju zakonov, drugih predpisov in aktov ter o časopisni organizaciji »Časopisni zavod Uradni list Socialistične republike Slovenije«, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil njen Izvršni svet.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne.) Poročevalci delovnih teles? (Tudi ne.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo, zboru pa predlagam, da sprejme naslednji sklep:

1. Osnutek zakona o objavljanju zakonov, drugih predpisov in aktov ter o časopisni organizaciji »Časopisni zavod Uradni list Socialistične republike Slovenije« se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi predloga zakona naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije proūči in ustrezno upošteva mnenja, stališča in pripombe, dane v poročilih delovnih teles zbora.

Želi kdo o tako oblikovanem predlogu sklepa razpravljati? (Ne želi.)

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč z osnutkom zakona, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil Izvršni svet.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije, da obravnava zakon v smislu drugega odstavka 250. člena poslovnika Skupščine, in sicer, da se združita prva in druga faza tako, da se hkrati obravnava in sprejema predlog za izdajo zakona in osnutek zakona. Želi kdo o tem predlogu Izvršnega sveta razpravljati? (Ne.)

Prehajamo torej na glasovanje. Kdor je za predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o združitvi obeh faz, naj prosim glasuje! (133 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (5 delegatov.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije sprejet z večino glasov.

Tako bomo obravnavali in sprejemali hkrati predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Vprašujem tudi poročevalce delovnih teles zbora? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Boris Kralj, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 16. okoliš, Maribor. Prosim.

Boris Kralj: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov s področja gospodarstva, 16. okoliš, je obravnavala predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč ter predlaga naslednjo spremembo.

S predlogom za izdajo zakona se želi prilagoditi sedanji način zbiranja sredstev solidarnosti novemu zakonu o davkih iz dohodka. Predlog za izdajo zakona o oblikovanju sredstev za solidarnost torej ohranja kot osnovo za zbiranje sredstev davčno osnovo brez davčnih olajšav. Že večkrat je bilo poudarjeno, da ni primerno prevzeti davčne osnove kot osnovo za zbiranje raznih prispevkov, zato predlagamo, da naj predlagatelj pri pripravi osnutka zakona omeji drugo osnovo. Pri tem naj izhaja iz osnov, ki bodo v novem srednjeročnem obdobju veljale za večino prispevkov. V organizacijah združenega dela z različnimi osnovami za zbiranje raznih prispevkov samo kompliciramo delo, s čimer se otežuje enostaven prikaz razporejanja dohodka kot informacija za odločanje delavcev. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa. Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Imre Varju, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 17. okoliš, Ptuj. Prosim!

Imre Varju: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov 17. okoliša za gospodarsko področje in skupina delegatov 5. okoliša za kmetijske dejavnosti so na sestanku skupin, ki je bil v četrtek 11. decembra 1980 in v petek 12. 12. 1980, obravnavale gradivo za 47. in 48. sejo Zbora združenega dela. Člani skupin so pri svoji razpravi razpolagali z nekaterimi gradivi in stališči izvršnih svetov Skupščin občin Slovenska Bistrica, Ormož in Ptuj. Po razpravi smo sprejeli sklep, da predlagamo nekatere načelne pripombe, še zlasti k predlogu za izdajo zakona o spremembi zakona o obliko-

vanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč z osnutkom zakona.

Skupine delegatov so obravnavale letošnje elementarne nezgode v občinah severovzhodne Slovenije in ugotovile, da je bilo v nekaterih predelih več hudih naravnih ujm, kot so toča, poplave in zemeljski plazovi, ki so ogrozili bivanje in življenje nekaterih družin. Vendar pa škoda ni bila tolikšna v celotni občini, da bi lahko uveljavljali sredstva, zbrana na nivoju republike. Skupini predlagata, da se v spremembo zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic elementarnih nesreč vključi in predvidi reševanje take problematike.

Za 1. členom osnutka navedenega zakona naj se doda 2. člen z naslednjo vsebino: »Skupščine občin oziroma njihovi izvršni sveti razpolagajo z 20 % sredstev za solidarnost v posamezni občini za odpravljanje posledic elementarnih in drugih nesreč, katerih škoda ne presega 3 % družbenega proizvoda občine. Sredstva solidarnosti nakazujejo združevalci sredstev v navedeni višini na poseben račun pri skupščinah občin toliko časa, dokler ne doseže 0,5 % družbenega proizvoda občine.«

Obrazložitev: V mnogih občinah se vsako leto srečujemo z vrsto elementarnih nesreč (pozeba, toča, poplave itd.), ki povzročajo veliko škodo, vendar ne tolikšno, da bi bili upravičeni do sredstev solidarnosti, zbranih na nivoju republike. Izvršni sveti skupščin so v velikih težavah, ko bi morali hitro ukrepati in nuditi potrebno pomoč v primeru takšnih elementarnih nesreč, vendar ponavadi nimajo v proračunih občin predvidenih za te namene nobenih ali pa zelo skromna sredstva. Zato smo mnenja, da bi občinam moralo ostati vsaj 20 % formiranih sredstev solidarnosti za odpravo elementarnih nesreč, ki imajo manjši, to je občinski obseg. Hvala.

Predsednik E m i l T o m a ž i č: Hvala lepa! Želi kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo, zboru pa predlagam, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč z osnutkom zakona se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri pripravi predloga zakona naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije proūči in ustrezno upošteva pripombe delovnih teles in predloge, dane v razpravi na seji zбора.

Želi kdo o predlaganem sklepu razpravljati? (Ne želi.)

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (132 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdrljal? (5 delegatov.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 8. t o č k o d n e v n e g a r e d a, to je na obravnavo predloga ugotovitev, stališč in sklepov Skupščine SR Slovenije o zagotavljanju materialne osnove za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti, ki sta jih predložila Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Odbor za finance Zbora občin.

Želi predstavnik predlagatelja besedo? (Da.) Besedo dajem tovarišu Silvu Gorencu, predstavniku obeh omenjenih odborov Zbora občin.

Silvo Gorenc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zbori te Skupščine so na sejah 16. novembra letos sprejeli osnutek ugotovitev, stališč in sklepov, ki sta ga predložila Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Odbor za finance Zbora občin v zvezi s pobudo Skupščine občine Litija in Zagorje ob Savi, da se enotno z zakonom ali dogovorom uredi vprašanje zagotavljanja materialne osnove za delovanje krajevnih skupnosti. Oba odbora sta v razpravi ob osnutku izražena stališča, mnenja in predloge pazljivo proučila in jih vključila v predlog, ki ste ga prejeli.

V okviru obravnave osnutka so bile dane zlasti v SZDL Slovenije pripombe k določbam o planiranju v krajevni skupnosti. Tako predlog predvideva, da delovni ljudje in občani dveh ali več krajevnih skupnosti z območja iste ali različnih občin sprejemajo samoupravni sporazum o usklajevanju planov, ki je podlaga za sprejem samoupravnega sporazuma o temeljih plana krajevnih skupnosti in hkrati podlaga za sporazumevanje krajevnih skupnosti s temeljnimi organizacijami združenega dela in delovnimi skupnostmi, v katerih so delavci zaposleni. V temeljih planov tozd morajo biti na tej podlagi opredeljene obveznosti, ki jih temeljna organizacija združenega dela sprejema v odnosu do krajevne skupnosti.

Hkrati pa predlog določa, da morajo udeleženci planiranja z dogovori o temeljih družbenega plana občine opredeliti svoje materialne obveznosti in ukrepe za realizacijo nalog skupnega pomena za krajevne skupnosti, ki izhajajo iz samoupravnih sporazumov o usklajevanju planov. Predlog ugotovitev, stališč in sklepov izhaja tudi iz zahteve, da samoupravne interesne skupnosti s svojimi samoupravnimi sporazumi o temeljih planov opredelijo uresničevanje skupnih interesov s svobodno menjavo dela v krajevnih skupnostih. Predlagatelj se strinja s prvim amandmajem Zakonodajno-pravne komisije, to je k drugemu odstavku 1. točke pod a), v zvezi z drugim in tretjim amandmajem, to je k zadnjemu odstavku prve točke, poglavje II. stališča in k poglavju III., v katerem Zakonodajno-pravna komisija predlaga črtanje določb glede družbenih dogovorov.

Za območje občine in regije pa ima predlagatelj naslednje stališče.

Ne glede na to, da je usklajevanje med krajevnimi skupnostmi ne glede na občinske meje mogoče doseči s samoupravnim sporazumom o usklajevanju planov in da je sklepanje družbenega dogovora predmet vsakokratne politične in družbene odločitve, predlagatelj meni, da bi kazalo določbe o dogovorih v predlogu stališč in sklepov obdržati, torej ne tako kot predlaga Zakonodajno-pravna komisija, saj je pomen teh družbenih dogovorov prav v poenotenju meril in kriterijev, ki so lahko ena od osnov za sklepanje samoupravnih sporazumov o usklajevanju planov. Zato naj razprava o današnji seji pokaže, ali bi vendarle lahko to določbo obdržali v končnem besedilu tega akta. Hkrati pa bo predlagatelj pred objavo opravil tudi potrebne redakcijske izboljšave.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želijo poročevalci delovnih teles besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Stane Urh, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 34. okoliš, Logatec-Vrhnika. Prosim!

Stane Urh: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije je

skupaj s predstavniki skupščin in svetov krajevnih skupnosti občine Logatec obravnavala predlog ugotovitev, stališč in sklepov o zagotavljanju materialne osnove za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti ter se v celoti strinja s podanim predlogom.

Ne more pa se strinjati z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije, ki predlaga, naj se v stališčih in sklepih črta tisti del, ki govori o sklenitvi posebnega družbenega dogovora na ravni občine oziroma regije. To utemeljuje mo s stališčem občin ljubljanske regije in Mestne konference SZDL, ki za leto 1981 predlagajo podaljšanje doslej veljavnega posebnega družbenega dogovora za zagotavljanje materialne osnove krajevnih skupnosti. Za naslednje obdobje pa vsi izvršni sveti skupščin občin podpirajo dograditev družbenega dogovora z osnovami in merili, ki naj enotno uredijo to področje, ki je za delavce in občane ljubljanske regije nujno, zlasti zaradi velike dnevne migracije delavcev v regiji. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Kdo še želi besedo? (Nihče.)

Če ne želi nihče, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije, ki so razvidni iz njenega poročila. Če sem dobro razumel razpravo, amandma k poglavju II. Stališč ni sporen, k poglavju III. pa ga Vrhnika in Logatec odklanjata. Vprašujem predstavnika Zakonodajno-pravne komisije, ali vztraja pri tem amandmaju? (Da.) To pomeni, da bomo morali glasovati tudi o tem.

Najprej dajem na glasovanje amandma Zakonodajno-pravne komisije k poglavju II. Stališč. Kdor je za predlagani amandma, naj prosim glasuje! (126 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (7 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (Trije delegati.)

Ugotavljam, da je amandma Zakonodajno-pravne komisije k poglavju II. stališč sprejet z večino glasov.

Dajem na glasovanje amandma Zakonodajno-pravne komisije k poglavju III. Sklepov. O tem je potekala razprava, pri čemer komisija predlaga črtanje tretjega stavka v prvem odstavku 1. točke. Kdor je za predlagani amandma, naj prosim glasuje! (85 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (20 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (28 delegatov.)

Ugotavljam, da je predlagani amandma Zakonodajno-pravne komisije k poglavju III. Sklepov sprejet z večino glasov.

Sedaj dajem na glasovanje predlog ugotovitev, stališč in sklepov Skupščine SR Slovenije o zagotavljanju materialne osnove za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti v celoti. Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (128 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (5 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Ugotavljam, da je predlog ugotovitev, stališč in sklepov Skupščine SR Slovenije o zagotavljanju materialne osnove za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji konvencije o priznavanju visokošolskega študija in diplom v državah, ki pripadajo evropski regiji, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložila Skupščina SFR Jugoslavije.

Z dopisom z dne 8. 12. 1980 ste prejeli mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, z dopisom z dne 10. 12. 1980 pa predlog odloka o soglasju k predlogu zakona. Želi predstavnik delegacije besedo? (Ne želi.) Vprašujem predstavnika Izvršnega sveta, če želi besedo? (Ne želi.) Vprašujem tudi poročevalce delovnih teles, če želijo besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne želi.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Na glasovanje dajem predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji konvencije o priznavanju visokošolskega študija in diplom v državah, ki pripadajo evropski regiji. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (136 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji konvencije o priznavanju visokošolskega študija in diplom v državah, ki pripadajo evropski regiji, sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji regionalne konvencije o priznavanju visokošolskega študija, diplom in stopenj v Latinski Ameriki in na Karibskih otokih, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložila Skupščina SFR Jugoslavije.

Mnenje Izvršnega sveta ste prejeli danes na klop in upam, da ste ga uspeli prebrati. Predlog odloka ste prejeli z dopisom z dne 10. 12. 1980. Želi predstavnik delegacije besedo? (Ne želi.) Želi besedo predstavnik Izvršnega sveta? (Ne želi.) Vprašujem tudi poročevalce delovnih teles, če želijo besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Na glasovanje dajem predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji regionalne konvencije o priznavanju visokošolskega študija, diplom in stopenj v Latinski Ameriki in na Karibskih otokih. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (136 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji regionalne konvencije o priznavanju visokošolskega študija, diplom in stopenj v Latinski Ameriki in na Karibskih otokih sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji ženevskega protokola (1979) k splošnemu sporazumu o carinah in trgovini, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Mnenje Izvršnega sveta ste prejeli danes na klop. Z dopisom z dne 11. 12. 1980 pa ste prejeli predlog odloka o soglasju k predlogu zakona.

Želi predstavnik delegacije besedo? (Ne želi.) Vprašujem predstavnika Izvršnega sveta, ali želi besedo? (Ne želi.) Vprašujem tudi poročevalce delovnih teles? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Želi morda kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu zakona o ratifikaciji ženevskega protokola (1979) k splošnemu sporazumu o carinah in trgovini. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (134 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o soglasju zakona k ratifikaciji ženevskega protokola (1979) k splošnemu sporazumu o carinah in trgovini sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Praden preidemo na delegatska vprašanja, vas obveščam, da ste prejeli dopise Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, v katerih obvešča Skupščino, da po programu dela Skupščine SR Slovenije in periodičnem delovnem načrtu za IV. trimesečje 1980 Izvršni svet ni predložil zakona o urejanju prostora in zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o poslovnih stavbah in poslovnih prostorih. V dopisih, ki ste jih prejeli, predlaga obravnavo obeh zakonov v naslednjem letu. Podrobni razlogi za to so v dopisih navedeni. Skladno s tem vas obveščam, da sta omenjena zakona uvrščena v osnutek programa dela zborov za prihodnje leto, o čemer bomo sklepali in razpravljali na seji zbora 29. novembra 1980.

Želi kdo o tem razpravljati? (Ne.) Sprejemamo torej usmeritev, kakršno nam je ponudil Izvršni svet.

Prehajamo na delegatska vprašanja. Na delegatsko vprašanje skupine delegatov za gospodarsko področje, 11. okoliša in skupine delegatov za prosvetno-kulturno področje, 4. okoliša, Kranj v zvezi s problematiko neustreznega omejevanja uvoza reprodukcijskega materiala, potrebnega za izdelavo blaga za izvoz in z znižanjem stroškov poslovanja s tujino, bo odgovorila tovarišica Cvetka Selšek, pomočnica predsednika Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje. Prosim!

Cvetka Selšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na delegatsko vprašanje skupine delegatov za gospodarsko področje, 11. okoliša in skupine delegatov 4. okoliša, prosvetno-kulturnega področja, Kranj ter skupine delegatov, ki za Zbor občin Skupščine SR Slovenije delegira delegata iz občine Kranj, daje Izvršni svet Skupščine SR Slovenije naslednji odgovor:

1. Zaradi bistvenih odmikov pri uresničevanju projekcije devizno-bilančnega in plačilno-bilančnega položaja SR Slovenije se je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije v okviru svojih pristojnosti in odgovornosti v septembru in oktobru 1980 odločil za dodatne ukrepe, ki naj bi gibanja zunanjetrgovinske menjave približali obveznostim, sprejetim v okviru enotne projekcije devizne in plačilne bilance Jugoslavije v juliju 1980 v Skupščini SFR Jugoslavije. Ti dodatni ukrepi so bili usmerjeni tako na področje izvoza kot na področje uvoza.

Že v septembru je stekla široka akcija za dodatno nadplansko povečanje izvoza, ki se v teh dneh zaključuje in na podlagi katere bo 72 organizacij združenega dela izvozilo na konvertibilno področje za približno 150 milijonov dolarjev več blaga, kot so to predvidele ob usklajevanju planov za letošnje leto v okviru Samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino.

Poleg tega so bili v republiki sprejeti tudi dopolnilni ukrepi za pospeševanje izvoza, med katerimi predvsem povečanje že veljavnih stimulacij v okviru davka na dohodek delovnih organizacij združenega dela, pri tem večja progresija pri davčnih olajšavah, ukinitvev plačevanja akontacij davka na dohodek temeljne organizacije združenega dela za izvozno usmerjene organizacije združenega dela, možnosti izplačevanja višjih osebnih dohodkov za tiste organi-

zacije združenega dela, ki izvažajo ali povečujejo izvoz, kreditiranje izvoznih povračil od izvršenega izvoza do obračuna premije, iz kratkoročnih sredstev poslovnih bank, ugodnejši pogoji kreditiranja za organizacije združenega dela, ki so izvoznice, pri tem nižja obrestna mera itd.

Po drugi strani so bili zaradi izrazito neugodnih gibanj v prvih 9 mesecih 1980. leta potrebni dodatni ukrepi pri omejevanju uvoza. V njihovem okviru je tudi seznam blaga, ki se do konca letošnjega leta ne more uvažati. Izkazalo se je, da je večina postavk — najmanj 95 % — bila upravičeno uvrščena na ta seznam. S tem ukrepom pa Izvršni svet Skupščine SR Slovenije seveda v nobenem primeru ni želel povzročati problemov v proizvodnji in je zato predvidel tudi način reševanja takšnih situacij, ko je bilo nekatere vrste blaga potrebno nujno uvoziti še v letošnjem letu, predvsem za zagotovitev nemotene proizvodnje za izvoz in za proizvode, nujne za osnovno preskrbo občanov.

Za pridobitev izjemnega soglasja je bila potrebna le utemeljena vloga organizacij združenega dela, postopek izdaje soglasja pa je trajal od enega do treh dni. Predvidevamo, da so za tako kratko časovno obdobje organizacije združenega dela morale razpolagati s potrebnimi zalogami reprodukcijskega materiala v proizvodnji in da zaradi tega ukrepa niso mogli nastajati zastoji v procesu proizvodnje.

Tudi industrija bombažnih izdelkov Kranj si je na enak način kot nekatere druge organizacije združenega dela pridobila potrebno posebno soglasje.

Ob vsem tem moramo omeniti, da so, sodeč po podatkih, vsi navedeni ukrepi kot tudi napor organizacij združenega dela že začeli dajati prve sadove. Po določenem izboljšanju v oktobru 1980 so zunanjetrgovinski rezultati Slovenije v novembru 1980 še ugodnejši. Izvoz se je v primerjavi z lanskim novembrom povečal za 66 %, uvoz je padel za 15 %, stopnja pokritja uvoza blaga z izvozom blaga pa je znašala 118 %, kar je bistveno več kot kdajkoli poprej.

2. S predlogi, ki jih je podala skupina delegatov Skupščine občine Kranj v drugi točki svojega delegatskega vprašanja, se Izvršni svet Skupščine SR Slovenije strinja. Že doslej so potekale v republiki zlasti v Koordinacijskem odboru za organizacije združenega dela, ki opravljajo posle zunanjetrgovinskega prometa, aktivnosti za zmanjšanje dela mreže v tujini, zlasti tam, kjer je le-ta preobsežna in ni usmerjena na izvoz, oziroma njeni stroški ne opravičujejo nadaljnjega poslovanja.

Po drugi strani pa bi jo morali vsekakor krepiti v državah v razvoju. V Koordinacijskem odboru pri Zveznem izvršnem svetu že poteka usklajevanje na podlagi letos medrepubliško dogovorjenih meril za ocenitev smotrnosti poslovanja mreže v tujini, ki bo zaključena v prihodnjem letu.

Pričakujemo lahko, da si nekatere organizacije združenega dela, med temi tudi posamezne iz SR Slovenije, ne bodo pridobile končnega soglasja za delo svojih predstavništev, podjetij in drugih enot v tujini.

Določitev višine domačih stroškov in deviznih provizij je vsekakor stvar dogovorov in sporazumov med organizacijami združenega dela. Iz delegatskega vprašanja sledi, da tu nastajajo določene anomalije, ki prav gotovo niso sprejemljive in izvirajo iz določenega monopolnega položaja posameznih izvozno-uvoznih delovnih organizacij na posameznih tržiščih. Zato bo potrebno, da se o takih pojavih takoj začne razprava, predvsem v regionalnih sekcijah in v drugih organih Gospodarske zbornice Slovenije, z namenom, da se določijo okvirna merila, s tem da se skušajo uveljaviti v ustreznih organih Gospodarske zbornice Jugoslavije.

Glede blagovnih list oziroma materialnih bilanc je stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da je potrebno na nivoju republike in federacije pripravljati materialne bilance le za nekatere ključne proizvode. Zanje, kot tudi za liste oziroma bilance za vse ostale proizvode, pa mora veljati načelo, da jih sestavljajo in o njih odločajo predvsem temeljne in druge organizacije združenega dela v postopku samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja ter da so materialne bilance, ki jih pripravljajo zvezni upravni organi, lahko samo analitsko-dokumentacijska podlaga. Taka določba je bila že vključena v letošnji odlok o pogojih, merilih in načinu določanja in razdelitve blagovnih in deviznih kontingentov za uvoz blaga v letu 1980 in je predvidena tudi v predlogu tega odloka za leto 1981. Pristojni republiški upravni organi pa so že začeli pripravljati preglede za nekatere ključne surovine in reprodukcijske materiale.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa. Dobili smo tudi delegatsko vprašanje iz občine Ljubljana-Bežigrad, na katero pa Izvršni svet danes ne bo mogel odgovoriti, ampak bo odgovoril na kateri od prihodnjih sej.

Želi še kdo postaviti delegatsko vprašanje? (Da.) Besedo ima tovariš Rudolf Leiner, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 19. okoliš, Lendava. Prosim!

Rudolf Leiner: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Glede na to, da na 46. seji Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije pri informaciji o pripravi predloga dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za leta 1981—1985 ni bila upoštevana pripomba skupine delegatov občine Lendava glede razvrstitve izgradnje II. faze rafinerije, ki je bila v osnutku dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985 uvrščena med energetske objekte, v predlogu dogovora pa je razvrščena v industrijo, področje bazne kemije, menimo, da je potrebno obrazložiti in utemeljiti razloge za takšno odločitev.

Neobjektivnost take odločitve utemeljujemo z naslednjim: Projekt II. faze razširitve rafinerije v Lendavi, ki naj bi se realiziral v obdobju 1981—1985, je izrazito energetska objekt, saj daje njegova proizvodnja predvsem energetske derivate nafte. Tako je proizvodni program pri polni kapaciteti naslednji:

Tekoči naftni plin 37 700 ton na leto, motorni in primarni bencini 415 000 ton na leto, plinskega olja zaokroženo 630 000 ton na leto, kurilnega olja 790 000 ton na leto, kar znaša skupaj približno 1 925 000 ton derivatov na leto oziroma, če upoštevamo še lastno porabo, to je suhi plin in nekaj izgub, znaša to 2 milijona ton na leto.

Šele z načrtovano III. fazo izgradnje rafinerije lahko govorimo o proizvodnji baznih surovin za petrokemijo, ta pa naj bi se realizirala po letu 1985. Torej bi šele za III. fazo izgradnje bilo bolj upravičeno razmišljati, ali se lahko vključijo področje bazne kemije, ne pa energetike.

Enako stališče je zavzelo tudi Splošno združenje za kemično in gumarsko industrijo SR Slovenije. Na osnovi navedenega je jasno, da projekt druge faze razširitve rafinerije v Lendavi znotraj panoge bazne kemije ne bi našel svojega mesta, saj bi pomenilo zbiranje 130 starih milijard dinarjev sredstev, kolikor je za financiranje projekta potrebno, že samo po sebi nerešljiv problem. Ob tem pa bi bilo onemogočeno realiziranje vseh drugih razvojnih načrtov znotraj te panoge.

Posledice morebitnega odstopa od realizacije rafinerije v Lendavi pa bi bile naslednje: Izgubljena bi bila že vložena sredstva v milijonih dinarjev. So-ustanoviteljski delež pri naftovodu 82,5 milijonov, 15% avans — 141 milijonov, obrok interkalarnih obresti — 20,1 milijona, lastna sredstva, pripravljalna dela — 12 milijonov, skupaj 255,6 milijonov dinarjev.

Materialne obveznosti do tujega partnerja, za kar so bile že predane me-nice, so pa v milijonih dinarjih. Kredit, torej glavnica plus obresti, znaša 1047 milijonov dinarjev, interkalarne obresti 93 milijonov dinarjev, kar skupaj znese 1140 milijonov dinarjev.

Obveznosti, ki izhajajo iz inozemskega finančnega kredita, torej kredit plus obresti, znašajo 260 milijonov dinarjev, materialne obveznosti, ki izhajajo iz fiksnih stroškov transporta nafte po naftovodu, pa znašajo po zadnji reviziji 4174 milijonov dinarjev. Skupne obveznosti znašajo torej 5829,6 milijonov dinarjev.

Pripominjamo, da je bila gradnja II. faze rafinerije v Lendavi družbeno verificirana v naslednjih planskih dokumentih: Dogovor o temeljih družbene-ga plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1976—1980, v samo-upravnem sporazumu o razvoju interesne skupnosti za nafto in plin 1976 do 1980, v razvojnem programu sestavljene organizacije združenega dela INA Zagreb, v razvojnih programih občine Lendava in regije Pomurja, v razvojnem programu delovne organizacije INA Nafta Lendava in tudi v družbenem do-govoru o razvoju rafinerijskih kapacitet Socialistične federativne republike Jugoslavije z objekti kontinuitete.

Na osnovi prikazanega stanja postavljamo Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije naslednje vprašanje:

1. Iz kakšnih razlogov je izgradnja II. faze rafinerije izločena iz energetike in uvrščena v bazno kemijo in
2. Kdo bo nosil posledice morebitne ustavitve nadaljnje gradnje rafine-rije v Lendavi?

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Hvala lepa. Vprašujem navzoče predstavnike Izvršnega sveta, ali bi lahko danes odgovorili na zastavljena delegatska vprašanja? (Ne.) Ker ni nobenega predstavnika Izvršnega sveta, ki bi lahko danes odgovoril na zastavljeno vprašanje, bomo ta vprašanja posredovali Izvršnemu svetu in zahtevali, da nanje odgovori na prihodnji seji Skupščine.

Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Viktor Kavčič, delegat Zbora združenega dela za področje kmetijske dejavnosti, 1. okoliš, Škofja Loka. Prosim.

V i k t o r K a v č i č : Tovariš predsednik, tovarišice delegatke, tovariši dele-gati. Skupina delegatov 1. okoliša kmetijske dejavnosti je 17. 12. 1979. po-sredovala Izvršnemu svetu predlog za spremembo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o intervencijah v kmetijstvu in porabi hrane. Omenjeni predlog za izdajo zakona je Skupščina SR Slovenije obravnavala 28. 5. 1980, ki pa ga ni sprejela, vendar je Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije s sklepom zadolžil Izvršni svet, da pripravi za srednjeročno obdobje 1981—1985 predlog sistema in politike združevanja sredstev za razvoj kmetijstva.

Navajamo 3. in 4. točko omenjenega sklepa:

3. Zbor združenega dela predlaga, da se pri oblikovanju izhodišč za politiko cen v letih 1981—1985 skušajo zagotoviti takšni pogoji, da bo kmetijski proizvodnji prek primarne delitve zagotovljena vsaj enostavna reprodukcija.

4. Izvršni svet mora v okviru svoje odgovornosti za pripravo dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985 pripraviti predlog sistema in politike združevanja sredstev za razvoj kmetijske proizvodnje v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Sprašujemo, kako daleč je Izvršni svet s pripravo omenjenih dokumentov? Hvala.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa. Odgovor bomo posredovali na eni od prihodnjih sej. Želi še kdo postaviti delegatsko vprašanje? (Nihče.)

Če ne želi nihče, potem zaključujem to točko dnevnega reda in odrejam 30 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 10.55 in se je nadaljevala ob 11.40.)

Predsednik Emil Tomažič: Tovarišice in tovariši delegati! Nadaljujemo sejo.

Obveščam vas, da pri 8. točki dnevnega reda, to je pri obravnavi predloga ugotovitev, stališč in sklepov Skupščine SR Slovenije o zagotavljanju materialne osnove za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti, nismo usklajeni z Zborom občin, in sicer pri amandmajih Zakonodajno-pravne komisije. Zato predlagam, skladno s poslovnikiškimi določili, da se povrnemo na razpravo in predlagam, da bi predstavnik predlagatelja ponovno obrazložil stališča predlagatelja. Besedo ima tovariš Silvo Gorenc. Prosim!

Silvo Gorenc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zaradi jasnosti mi dovolite, da natančneje povem, kje se sedaj razhajamo z Zborom občin. Zakonodajno-pravna komisija je k besedilu predlagala tri amandmaje, in sicer prvega, ki se nanaša na drugi odstavek 1. točke tega besedila, ki je bolj redakcijskega značaja in ki samo izboljšuje tekst. Ta prvi amandma ni bil sporen in sta se tudi predlagatelja, to se pravi oba odbora Zbora občin, z njim strinjala.

Vprašljiva pa sta amandmaja številka II in III, ki se nanašata na del besedila v zadnjem odstavku 1. točke, v poglavju II. V gradivu, ki ga imamo delegati pred seboj, je to na 4. strani, in sicer tretji odstavek tega gradiva. Pisano je z velikimi črkami, ker je bilo to besedilo, ki je bilo vpisano kasneje in se nanaša na možnost, da bi zaradi enotnega pristopa k planiranju potreb krajevnih skupnosti, upošteva seveda materialne možnosti združenja, kazalo skleniti poseben družbeni dogovor na ravni občine oziroma regije, upoštevajoč dnevno migracijo delovne sile, s katerim bi opredelili kriterije in merila za opredeljevanje skupnih nalog in podobno. Zakonodajno-pravna komisija je tu drugačnega mnenja. Oba odbora sta se danes opredelila glede tega vprašanja tako, da naj razprava pokaže, katera varianta je ustrežnejša, kar pomeni, ali vztrajamo pri besedilu kot so ga predložili odbori, ali pa upoštevamo amandma Zakonodajno-pravne komisije.

V zboru občin so razpravljali trije delegati, in sicer delegatka iz Logatca, ki je govorila približno enako kot v Zboru združenega dela delegat iz Logatca, čeprav je govorila v imenu občin ljubljanske regije, nadalje delegat iz Litiije in delegat iz Krškega. Vsi trije delegati so v svoji diskusiji predlagali, da naj originalno besedilo, tako kot je napisano, ostane, ne zaradi tega, da bistveno reši ta problem materialnega položaja krajevne skupnosti, kajti vsi smo enotni v tem, da smo mi sicer načelno ta problem rešili, v praksi pa seveda tu še marsikaj manjka in da bomo morali sistem dograjevati, vendar pa lahko tako napotilo omogoči, da se v okviru občin ali regij prek takega dogovora lahko najde ustrezna rešitev, ki bi vendarle pomenila korak naprej pri sistemskem razreševanju problema materialnega položaja krajevne skupnosti. Ker sem delegat v Zboru občin in predsednik tega odbora, sem vam bil dolžan pojasniti razloge, zakaj se je Zbor občin odločil za originalno besedilo. Hvala lepa.

Predsednik **Emil Tomažič**: Hvala lepa! Mislim, da nam je tovariš Gorenc. dobro obrazložil. Iz tega torej sledi, da prvi amandma Zakonodajno-pravne komisije ni sporen in da smo pri tem usklajeni z Zborom občin, da pa gre za neuskklajenost glede amandmajev, ki se nanašata na zadnji odstavek 1. točke Stališča II in tretji stavek III poglavja Sklepi, ki se na to navezujeta oziroma sta povezana. Gre torej za dva amandmaja, kjer smo neuskklajeni. Predlagam, da bi o obeh amandmajih hkrati razpravljali in sklepali, ker sta medsebojno čvrsto povezana, če se seveda delegati s tem strinjate.

Zakonodajno-pravna komisija še vedno vztraja pri amandmajih? (Da.) Želi kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče razpravljati, potem zaključujem razpravo in ponovno prehajamo na glasovanje. Pred tem bi samo vprašal, ali se zbor strinja, da glasujemo o obeh amandmajih hkrati, ker sta medsebojno tako čvrsto povezana? (Da.) Ali kdo nasprotuje temu predlogu? (Ne.)

Dajem torej na glasovanje amandma Zakonodajno-pravne komisije k zadnjemu odstavku 1. točke poglavja II Stališč in amandma Zakonodajno-pravne komisije k tretjemu stavku pod točko 1 poglavja III Sklepi. Kdor je za oba amandmaja, naj prosim glasuje! (72 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (38 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (24 delegatov.)

Ugotavljam, da amandmaja nista sprejeta.

O celotnem besedilu ni treba glasovati, ker smo to že opravili.

Odrejam še 10 minut odmora, ker še vedno nimamo stališč Družbenopolitičnega zbora k 3. in 4. točki, so pa že sprejeta in jih bomo kmalu dobili.

(Seja je bila prekinjena ob 11.50 in se je nadaljevala ob 12.05.)

Predsednik **Emil Tomažič**: Predlagam, da se vrnemo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu, pri kateri smo oblikovali skupino delegatov, da spremlja razpravo.

Prosim predstavnika skupine, tovariša Branka Kozamernika, da poroča zboru.

Branko Kozamernik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina je medtem prejela stališča Družbenopolitičnega zbora, ki predlaga, da jih naš zbor sprejme.

Stališča so naslednja:

1. Družbenopolitični zbor ugotavlja, da je predlagatelj v predlogu zakona in v svojih amandmajih upošteval večino stališč, ki jih je zbor sprejel ob obravnavi zakona.

2. Družbenopolitični zbor predlaga pristojnim zborom, da sprejmemo amandma k 18. členu, ki opredeljuje elemente za sklepanje samoupravnega sporazuma o temeljih plana stanovanjske skupnosti.

V drugem odstavku 18. člena naj se za šesto alineo doda nova alinea, ki se glasi: »Pogoje in posebna merila za reševanje stanovanjskih vprašanj mladih družin.« S tem amandmajem bo ustrezneje opredeljeno, da gre pri razreševanju stanovanjskih vprašanj mladih družin za določeno specifiko, ki jo glede na enotno stališče, da je potrebno v načelu uveljaviti odgovornost posameznika za reševanje stanovanjskih vprašanj, ne kaže reševati v okviru solidarnostno združenih sredstev.

3. V dosedanjih razpravah so prišle do izraza nekatere razlike v mnenjih glede politične primernosti in pravne pravilnosti določb 27. člena predloga zakona.

Zaradi tega je potrebno to vprašanje še proučiti z družbenopolitičnih in pravnih vidikov, pri tem pa je treba izhajati iz pravic in odgovornosti delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnosti, ki združujejo ta sredstva, in pravic ter odgovornosti družbenopolitičnih skupnosti.

Ponovno je potrebno proučiti vračljivost sredstev lastne udeležbe za pridobitev družbenega najemnega stanovanja, glede na sprejeta idejno-politična stališča, po katerih mora vsakdo prispevati lastna sredstva za rešitev svojega stanovanjskega vprašanja.

4. Samoupravna organiziranost stanovanjske skupnosti v predlogu zakona ni opredeljena tako, da bi delavci in stanovalci odločali o vseh vprašanjih, glede katerih se dogovarjajo in jih sprejemajo v tej skupnosti. Družbenopolitični zbor zlasti opozarja, da je premalo razdelana pravica in dolžnost uporabnikov, ki združujejo sredstva za stanovanjsko gradnjo. Sestava zborov skupščine stanovanjske skupnosti in način odločanja morata biti v zakonu urejena tako, da odločitve o uporabi sredstev ne morejo biti sprejete, če jih niso sprejeli delegati uporabnikov, ki so združili sredstva.

5. Predlagatelj, Zakonodajno-pravna komisija Skupščine SR Slovenije, druga delovna telesa Skupščine in delegacije oziroma skupine delegatov so predložili številne amandmaje, ki dopolnjujejo oziroma spreminjajo predlog zakona, deloma pa spreminjajo tudi osnovni koncept zakona. Zato Družbenopolitični zbor predlaga Zboru združenega dela, Zboru občin in Skupščini Skupnosti socialnega varstva Slovenije, da predlog zakona sicer obravnavajo, da pa o njem ne odločajo dokončno.

Zbor predlaga, da se ustanovi skupine delegatov vseh pristojnih zborov in družbenopolitičnih organizacij, ki bi proučila predlagane amandmaje in razpravo na sejah zborov in skupaj s predlagateljem predložila zborom, kateri amandmaji so v skladu z usmeritvami družbenopolitičnih organizacij na tem področju in z osnovnim konceptom zakona, ki jih je za to mogoče sprejeti. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Slišali smo stališča Družbenopolitičnega zbora, ki nam jih je posredoval tovariš Brane Kozamernik. Želi kdo razpravljati? (Ne.)

Če ne, bi glede na ta stališča in glede na stališča skupine, ki jih je uvodoma obrazložil tovariš Brane Kozamernik, predlagal zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Sklepanje o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu se odloži.

2. Ustanovi se medzborovska skupina delegatov, ki naj skupaj s predstavniki predlagatelja zakona prouči razpravo o predlogu zakona in predlagane amandmaje ter o tem poroča zboru.

3. Zbor združenega dela imenuje v medzborovsko skupino delegatov Branka Kozamernika, predsednika Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja našega zbora in tovarišico Evlalijo Pajer, članico Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja.

Želi kdo o tem predlogu sklepa razpravljati? (Ne želi.)

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

S tem prekinjam to točko dnevnega reda. Nadaljevali jo bomo na eni izmed naslednjih sej, vendar bi se kazalo potruditi, da bi o tem sklepali že na prihodnji seji, to je 29. 12. 1980.

Predlagam, da se vrnemo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil Izvršni svet.

To točko smo prekinili, ker smo ugotovili, da nimamo stališč Družbenopolitičnega zbora. Medtem smo ta stališča dobili oziroma so potrjena. Pred seboj imate predlog stališč. Družbenopolitični zbor je na današnji seji obravnaval ta predlog zakona o sprejemanju začasnih ukrepov in je sprejel stališče v besedilu kot je navedeno v predlogu stališč z dne 10. 12. 1970 k 1. in 2. točki. To pomeni, da so ta stališča na Družbenopolitičnem zboru potrjena.

Namesto predlaganega besedila k 3. točki predloga stališč pa je zbor kot novo 3. točko stališč sprejel besedilo amandmaja Zakonodajno-pravne komisije k 13. členu, o čemer smo že glasovali.

Glasovali bomo torej o predlogu amandmaja, ki ga vsebujejo stališča, in sicer amandma k 11. členu, da se v tretji vrsti prvega odstavka številka 30 nadomesti s številko 15. Kdor je za predlagani amandma, naj prosim glasuje! (135 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Trije delegati.)

Ugotavljam, da je predlagani amandma sprejet z večino glasov.

Na glasovanje dajem predlog zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? ((En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine sprejet z večino glasov.

Prav tako ugotavljam, da je zakon o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine sprejet v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora.

S tem je zaključena tudi ta točka dnevnega reda. S tem je dnevni red današnje seje izčrpan. Obveščam vas, da smo pri točkah dnevnega reda, kjer smo sprejemali končne odločitve, usklajeni z Zborom občin in Družbenopolitičnim zborom.

S tem zaključujem sejo Zbora združenega dela in se vam zahvaljujem za udeležbo.

(Seja zbor je bila končana ob 12.15.)

48. seja

(16. decembra 1980)

Predsedoval: E m i l T o m a ž i č,
predsednik Zbora združenega dela

Pričetek seje ob 9.05.

Predsednik E m i l T o m a ž i č: Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 48. sejo Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Na podlagi 18. člena poslovnika našega zbora bomo najprej izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo zbora in verificirali pooblastila.

Zboru predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvolimo naslednje delegate: za predsednika Dušana Krečiča, za člana pa Nejro Turovič in Antona Janžekoviča. So predlagani kandidati navzoči? (Da.) Želi kdo o tem predlogu razpravljati? (Ne želi.)

Potem lahko preidemo na glasovanje. Kdor je za predlog, naj prosim to potrdi z dvigom roke! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvoljeni delegati v predlaganem sestavu.

Prosim verifikacijsko komisijo, da se sestane in pripravi poročilo za zbor.

Na današnjo sejo zbora so povabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Republiške konference Socialistične zveze Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije.

Na sejo zbora so vabljeni tudi predsedniki odborov našega zbora, člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, delegati iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFR Jugoslavije ter poročevalci odborov in komisij, in sicer Marija Masnec, poročevalka Odbora za družbenopolitični sistem, Milena Škraba, poročevalka Od-

bora za družbenoekonomske odnose, Janko Muraus, poročevalec skupine delegatov za spremljanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju in Majda Lindič, poročevalka Zakonodajno-pravne komisije.

Kot običajno prosim vse tiste delegate, ki nameravajo na današnji seji zbora zastaviti delegatska vprašanja, da posredujejo ta vprašanja v pisni obliki že sedaj na začetku seje, da bi lahko o tem takoj obvestili Izvršni svet oziroma ustrezne republiške funkcionarje in jim na ta način omogočili, da odgovorijo na zastavljena vprašanja že na današnji seji.

Ker obravnavamo na današnji seji zboru nekatere zakone v zadnji fazi, predlagam delegatom, ki nameravajo predložiti amandmaje, da to storijo čimprej, s tem da jih vložijo v skladu s poslovniškimi določili.

Obveščam vas, tovarišice in tovariši delegati, da ste dobili danes na klop listo predstavnikov Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k posameznim točkam dnevnega reda, zato teh pri obravnavi posameznih zadev ne bom posebej navajal.

Prav tako ste za današnjo sejo prejeli seznam gradiv k posameznim točkam dnevnega reda in tako tudi teh gradiv ne bom posebej navajal. Kot običajno predlagam, da, medtem ko je na delu verifikacijska komisija, pregledate gradiva, ki ste jih dobili na klop za današnjo sejo.

Komisija je končala z delom in prosim predsednika komisije za poročilo.

Dušan Krečič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za 48. sejo z dne 16. 12. 1980 je naslednje.

Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 143 delegatov, in sicer: iz gospodarskega področja 87 delegatov, iz prosvetno-kulturnega področja 18 delegatov, iz socialno-zdravstvenega področja 11 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 16 delegatov, iz obrtnih in podobnih dejavnosti 5 delegatov, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 5 delegatov, iz delegacij aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi oboroženih sil SFR Jugoslavije 1 delegat.

Na današnji seji niso navzoči delegati iz naslednjih področij oziroma okolišev: gospodarsko področje, 11. okoliš — 1 delegat, 20. okoliš — 1 delegat, 24. okoliš — 1 delegat, skupaj 3 delegati; socialno-zdravstveno področje, 5. okoliš — 1 delegat, 6. okoliš — 1 delegat; kmetijska dejavnost, 4. okoliš — 1 delegat, 6. okoliš — 1 delegat, skupaj 2 delegata. Torej je skupno odsotnih 7 delegatov.

Komisija je pregledala vsa predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakoni in ustavo SR Slovenije, zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa. Želi kdo o poročilu verifikacijske komisije razpravljati? (Ne.)

Ker ne želi nihče, prehajamo na glasovanje. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker kot smo slišali, ni nobeno pooblastilo sporno. Kdor je za potrditev poročila, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 48. sejo Zbora združenega dela.

Prav tako ugotavljam, da lahko zbor veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda.

Dnevni red današnje seje sem razširil s predlogi dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1981—1985, in sicer o usklajevanju in usmerjanju tokov družbene reprodukcije, o politiki in razvoju ekonomskih odnosov s tujino, o politiki in razvoju gospodarsko manj razvitih republik in Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo in o razvoju Jugoslovanske ljudske armade in določanju drugih skupnih interesov in ciljev s področja ljudske obrambe in varnosti države.

Ker nam je Zbor republik in pokrajin Skupščine SR Jugoslavije naknadno predložil še predlog dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1981 do leta 1985 s področja proizvodnje oborožitve in vojaške opreme, predlagam razširitev dnevnega reda še s tem dogovorom.

V zvezi s predlaganimi razširitvami, naj povem nekaj besed. Postopek usklajevanja teh dogovorov je namreč tak, da v Skupščini teh dogovorov ni bilo mogoče obravnavati prej, dokler le-ti niso bili ustrezno usklajeni med posameznimi republikami in pokrajinama. Medtem ste bili delegati sproti obveščeni o dogajanju na tem področju, še zlasti ob obravnavi informacije Izvršnega sveta Skupščine o poteku usklajevanja dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985, ko je zbor na svoji seji 22. oktobra letos dal tudi usmeritve Izvršnemu svetu za nadaljnje usklajevanje dogovorov.

Glede na roke, ko mora biti sprejet družbeni plan Jugoslavije za prihodnje srednjeročno obdobje, je nujno, da predlagane dogovore o temeljih plana obravnavamo že danes. Zavedamo se, da so bili roki za obravnavo teh aktov zelo kratki, toda objektivne okoliščine v federaciji narekujejo, da je treba te dogovore čimprej sprejeti in podpisati. O tem nam bo podrobneje spregovoril tudi tovariš podpredsednik Izvršnega sveta, na skupnem zasedanju.

Glede na vse to predlagam zboru, da sprejme za današnjo sejo zbora naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 48. seje Zbora združenega dela;
2. predlogi dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1981 do leta 1985: o usklajevanju in usmerjanju tokov družbene reprodukcije, o politiki in razvoju ekonomskih odnosov s tujino, o politiki in razvoju gospodarsko manj razvitih republik in Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo, o razvoju Jugoslovanske ljudske armade in določanju drugih skupnih interesov in ciljev s področja ljudske obrambe in varnosti države ter s področja proizvodnje oborožitve in vojaške opreme;
3. predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti;
4. predlog zakona o naravni in kulturni dediščini;
5. predlog zakona o Triglavskem narodnem parku;
6. predlog zakona o Spominskem parku Trebče;
7. poročilo o poteku priprav na postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja;
8. predlog dogovora socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih vzgojno-izobraževalnega sistema;
9. predlogi in vprašanja delegatov.

Vprašujem, ali predlaga kdo kakšne spremembe oziroma dopolnitve k predlaganemu dnevniemu redu? Sporočiti vam moram, da ste se pri tej točki dnevnega reda prijavila k razpravi dva delegata. Najprej dajem besedo tovarišu Božu Pančurju, delegatu Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 12. okoliš, Jesenice. Prosim!

B o ž o P a n č u r : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša delegacija me je pooblastila, in s tem se strinja tudi delegacija iz Tolmina, da predlagam zboru umik 5. točke predlaganega dnevnega reda, in sicer zakona o Triglavskem narodnem parku.

Pri tem zakonu se namreč nismo še o vsem dogovorili predvsem s tistimi občinami, ki mejijo na Triglavski narodni park. S prehitrim sprejemom tega zakona bi v teh treh občinah na področju gospodarstva prav gotovo nastale določene motnje. Rešena niso niti vprašanja, kako nadoknaditi sredstva, ki so bila v ta prostor, ki ga želimo tako strogo zaščititi s tem zakonom, že vložena. Niti v novem predlogu zakona niti v nobeni obrazložitvi ni bilo nikjer pojasnjeno, na kakšen način se bodo lahko ta vložena sredstva vrnila.

Poleg tega sloni ves razvoj Kranjske gore, tega našega alpskega turističnega centra, tudi na visokogorskih smučiščih, za katera smo v osnutku zakona predlagali, da se vršiški del izvzame prav zaradi izgradnje tega smučarskega visokogorskega centra. Pojasnilo Izvršnega sveta oziroma predlagatelja zakona navaja, da bi s tem, če bi izvzeli vršiško cesto in Vršič iz zakona, park delili na dva dela. Strinjamo se s tem, da parka ne smemo deliti na dva dela. Kljub temu pa prosimo, da se nam dovoli nadaljevati izgradnjo vršiških žičnic, s katerimi se že leta in leta ukvarjamo in v katera smo vložili že prek 400 milijonov dinarjev. Novi zakon nam ne zagotavlja, da bomo ta sredstva, ki smo jih vložili v projekt visokogorskih žičnic, dobili kjerkoli vrnjena niti nikjer ne navaja, da združujemo sredstva za povrnitev tistih stroškov, ki so že nastali.

Glede določila 14. člena v novem predlogu zakona, ki pravi, da Skupščina oziroma Izvršni svet lahko dovoli gradnjo žičnic, se mi zdi — in o tem smo že velikokrat govorili — da je to samo nepotrebno povečevanje administracije. Zakaj ne bi že ob sprejemu zakona določili izjeme, da ne bi bilo potrebno zbora dvakrat obremenjevati z enako tematiko. O tem se lahko odločimo že danes. Ali pa je to le prikrita odklonitev naših prizadevanj za razvoj turizma v Zgornjesavski dolini, ki je že tako skromno gospodarsko razvita.

Zato predlagam, da podprete predlog naše delegacije, da se predlog zakona o Triglavskem narodnem parku umakne z današnjega dnevnega reda. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa. Drugi, ki se je prijavil k razpravi, je tovariš Teodor Štrukelj, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 10. okoliš, Tolmin. Prosim!

Teodor Štrukelj: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Vsi trije zbori Skupščine občine Tolmin so na sejah dne 24. oziroma 26. novembra razpravljali o predlogu zakona o Triglavskem narodnem parku. Po obširni vsestranski obravnavi so se strinjali, da je prav, da se območje Triglava z zakonom zaščititi.

Ugotavljali pa so, da tako besedilo predloga zakona, kot je bilo v obravnavi, ni povsem sprejemljivo. Ker je bilo pripomb k besedilu zakona zelo ve-

liko, so zbori Skupščine občine Tolmin predlagali, da zbori Skupščine SR Slovenije o tem predlogu zakona ne bi razpravljali in sklepali na današnji seji, ampak šele potem, ko se bodo uskladila nekatera osnovna vprašanja med predlagateljem zakona in našo občinsko skupščino. Ta predlog Skupščine občine Tolmin je bil dne 2. novembra tudi pismeno predložen Skupščini SR Slovenije oziroma njenim zborom.

Kasneje so potekali še nekateri razgovori med predstavniki predlagatelja zakona in naše skupščine. V teh razgovorih so bila nekatera odprta vprašanja razčiščena in usklajena. Nekatera temeljna vprašanja pa so še vedno neusklajena.

1. V predlogu zakona ni ustreznih določb o financiranju parka. V 90. členu ustave SR Slovenije je zapisano, da zakon ne more biti sprejet, če niso zagotovljena sredstva za njegovo izvajanje. V tem besedilu zakona in v naknadno predloženih amandmajih sredstva niso zagotovljena, niti ni določeno, kako jih zagotoviti.

2. Niso usklajena stališča glede upravljanja Triglavskega narodnega parka in

3. Neusklajene so tudi nekatere podrobnosti glede območja parka.

Sklicujoč se na mnenja in stališča Skupščine občine Tolmin, predlagam, da zbor ne uvrsti predloga zakona o Triglavskem narodnem parku na dnevni red današnje seje. Hvala.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati glede predlaganega dnevnega reda za današnjo sejo zбора? (Ne.)

Vprašujem predstavnika Izvršnega sveta, če želi besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Jože Erjavec, pomočnik predsednice Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora. Prosim.

Jože Erjavec: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Glede na pripombe, ki so bile dane, da se umakne z dnevnega reda zakon o Triglavskem narodnem parku, moram izraziti stališče predlagatelja, ki meni, da je bil v dosedanjih usklajevanjih dosežen tak obseg usklajevanja, ki vendarle omogoča razpravo o tem zakonu na današnji seji zбора. O tem, da nismo povsem usklajeni in da so še nekatere razlike in nerešena vprašanja, kot menijo delegati, bi morala poteči razprava.

Glede financiranja in zagotavljanja sredstev je treba opozoriti, da zakon zelo jasno določa, da se naloge in obveznosti opredeljujejo v skupnem programu razvoja tega parka in da se udeleženci tega dogovora, to so delovne organizacije, Skupščina SR Slovenije, samoupravne interesne skupnosti in ostali, dogovorijo o tem, kaj bodo na tem območju planirale, kakšne oobveznosti bodo sprejele in tako dalje.

Nadalje, gre verjetno za nesorazum, ki je v tem, da se razlagajo stvari tako, kot da se s tem preprečuje in onemogoča razvoj v območju narodnega parka. Treba je opozoriti na to, da v širšem območju te prepovedi niso take, da bi preprečevale nadaljnji razvoj. Razvoj je pod določenimi pogoji mogoč, če se upoštevajo naravne danosti, naravne znamenitosti, kulturni spomeniki, ki se na tem območju morajo zaščititi; v ožjem območju pa so ti pogoji nekoliko strožji.

Nadalje bi rad opozoril na to, da se v organu upravljanja Zavoda za gojitev divjadi Triglav Bled dogovarja in odloča o nadaljnji politiki in o razvoju

na tem območju, s čimer smo želeli izpostaviti in poudariti vprašanje varstva na podlagi razvoja na tem območju. Menim, da je v tem trenutku predvsem to kazalo poudariti, zato predlagam, da vendarle ta predlog zakona danes obravnavamo. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa. Zbor je torej soočen z dvema stališčema, in sicer s stališčem delegatov z Jesenic in iz Tolmina in s stališčem predstavnika Izvršnega sveta.

Vprašujem delegate, ali želi kdo o tem razpravljati? (Ne.) Vprašujem delegate z Jesenic in iz Tolmina, ali vztrajate pri svojem predlogu kljub obrazložitvi predstavnika Izvršnega sveta? (Da.)

Besedo ima Matija Žgajnar, delegat Zbora združenega dela za prosvetno-kulturno področje, 2. okoliš, Ljubljana-Šiška. Prosim!

Matija Žgajnar: Vprašujem samo to, zakaj uskladitev z občinami ni bila že prej dosežena? Delegati smo sedaj v dvomih, ker ne vemo, ali naj podpremo predlog delegatov z Jesenic in Tolmina, da razpravo o predlogu zakona preložimo na naslednjo sejo, ali pa naj podpremo predlog predstavnika Izvršnega sveta in obravnavamo predlog zakona danes. Vsekakor pa izhod iz te situacije moramo poiskati.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa. Verjetno je res, da se bo delegatom težko sedaj odločiti o teh dveh nasprotujočih si stališčih. Res pa je tudi, da se o dnevnem redu kljub temu morajo izreči. Besedo želi tovariš Teodor Štrukelj, delegat iz Tolmina. Prosim.

Teodor Štrukelj: Oprostite, ker se ponovno oglašam, vendar moram pripomniti, da smo mi pri tem najbolj zainteresirani, ker na tem območju živimo, zato prosim delegate, da naše mnenje in predlog upoštevajo, ker do uskladitve nismo prišli. Mi bomo za zakon o Triglavskem narodnem parku, vendar takrat, ko bomo dosegli določena soglasja.

Predsednik Emil Tomazič: Ali lahko predlagam kompromis, da ta predlog zakona vendarle uvrstimo na dnevni red in opravimo razpravo, o zakonu pa danes ne bi sklepali?

Teodor Štrukelj: Prosil bi, da bi vendarle preložili, da bi se mi ponovno usklajevali z organi, ki so zato pooblaščen in tako dosegli soglasje.

Predsednik Emil Tomazič: Želi besedo predstavnik Izvršnega sveta? (Da.) Besedo ima Tone Poljšak, namestnik predsednice Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora.

Tone Poljšak: Dolžan sem ob tej razpravi, kjer ne gre samo za predlog, da se 5. točka umakne z dnevnega reda, opozoriti na tri dejstva.

Predlog, da naj se zakon ne obravnava, je dala Skupščina občine Tolmin 24. 11. 1980. Po tem je predlagatelj pripravil še vrsto pojasnil, dodatnih amandmajev in redakcijskih dopolnitev k predlogu zakona na podlagi pripomb delegatov oziroma predstavnikov Skupščine občine Tolmin. O tem je v pristojnih

odborih obeh zborov dvakrat potekala razprava. Ugotovljeno je bilo, da so tako formulirani novi dodatni amandmaji in pojasnila prispevali k bistvenemu razčiščenju stvari, ki jih zakon prinaša, tako da bi se sedaj težko strinjali s tem, da bi se z nadaljnji posegi v predlog zakona dal ta zakon izboljšati. V njem je že toliko predvidenih izjem in dopolnilnih določil, ki njegov koncept pravzaprav že načenjajo, da bi vsak nadaljnji poseg v ta zakon povzročil, da ta ne bi več predstavljal prvotnega koncepta in ne bi odražal volje slovenske javnosti glede Triglavskega narodnega parka.

Zato sem mnenja, da je treba razpravo o predlogu zakona opraviti, da bi se te stvari razčistile in da se ugotovi, kakšno težo oziroma vsebino imajo pripombe, s katerimi se želi spremeniti koncept predloga zakona o Triglavskem narodnem parku.

Ne moremo sprejeti predloga, naj se ta odloži, ker ne vidimo, kaj bi se lahko v nadaljnjem usklajevanju še lahko uskladilo. Formulacije glede financiranja so takšne, da so v skladu z našim pravnim redom, s sistemskimi zakoni o planiranju, s sistemskimi rešitvami glede proračunov družbenopolitičnih skupnosti in naj opozorim, da se v temeljih plana za SR Slovenijo predvidevajo tudi štiri načini financiranja parka, in sicer:

1. Obveznosti republike, ki jih ima do ustanovitve organizacije za varstvo ali za pooblastitev kakšne sedanje organizacije;
2. obveznosti za kritje stroškov za izvajanje javnih pooblastil, ki bi jih izvajala ta organizacija;
3. za pripravo skupnega načrta razvoja in
4. za izvajanje tega načrta razvoja v parku.

To pomeni, da je eden glavnih argumentov glede financiranja sistemsko urejen in se drugače tudi ob nadaljnjem usklajevanju ne bi dal rešiti. Če pa danes zakona ne bi obravnavali oziroma ga v bližnji prihodnosti ne bi sprejeli, potem zakona v letu 1981 ne bomo mogli izvajati. Hvala lepa.

Predsednik E m i l T o m a ž i č: Hvala lepa! Delegati Tolmina in Jesenic še vztrajajo pri svojem predlogu? (Da.)

K besedi se je prijavil podpredsednik Izvršnega sveta, tovariš Vladimir Klemenčič. Prosim.

V l a d i m i r K l e m e n č i č: Tovarišice in tovariši delegati! Poleg vseh teh pojasnil, ki so bila dana, bi opozoril še na nekaj. Vi veste, da se ta zakon pripravlja že dalj časa, zato mislim, da je treba pripombo, da se zakon umakne, obravnavati s tega stališča. Gre vendarle za predpis, ki ga sprejema Skupščina. Mnenja smo, da ni potrebno nadaljnje razpravljanje z delegati in predstavniki občin Tolmina in Jesenic, ampak da se moramo na tem mestu skupaj dogovoriti in odločiti glede njihovih predlogov.

Kajti kljub vsemu mora odločitev o takšnem ali drugačnem zakonu sprejeti Skupščina SR Slovenije. Glede na to predlagamo, da ne nadaljujemo razpravo na tej relaciji, ker smo teh razprav v dosedanjih fazah priprav zakona imeli že precej, temveč, da skupaj ocenimo, v kakšni smeri je potrebno ta predlog zakona še dopolniti, ali pa je tak kot je sedaj pripravljen, ustrezen in ga je mogoče sprejeti. Ne more biti potemtakem koristno, da brez obravnave v skupščini zakon umaknemo z dnevnega reda. Hvala lepa.

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? (Ne.)

Zbor se mora torej odločiti o dnevnem redu. Predlagam, da bi tako kot so bili predlogi posredovani, tudi o njih odločali. Prvi predlog, ki sem ga sam posredoval, je bil, da se 5. točka dnevnega reda, to je predlog zakona o Triglavskem narodnem parku, uvrsti na dnevni red. Zato bomo glasovali najprej o tej točki, potem pa o dnevnem redu v celoti.

Na glasovanje torej dajem posebej 5. točko dnevnega reda, to je predlog zakona o Triglavskem narodnem parku. Kdor je za to, da ta točka dnevnega reda ostane sestavni del dnevnega reda, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (67 delegatov glasuje proti.) Se je kdo vzdržal? (24 delegatov.)

Zbor je torej odločil, da se 5. točka dnevnega reda, se pravi predlog zakona o Triglavskem narodnem parku, ne uvrsti na dnevni red današnje seje zбора.

Sedaj dajem na glasovanje dnevni red brez 5. točke dnevnega reda. Kdor je za predlagani dnevni red brez 5. točke, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.) Ugotavljam, da je predlagani dnevni red sprejet z večino glasov.

Sedaj bomo počakali na delegate ostalih dveh zborov, da opravimo skupno zasedanje.

(Seja je bila prekinjena ob 9.40 in se je nadaljevala ob 10.15.)

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Nadaljujemo sejo.

Prehajamo na 2. to č k o d n e v n e g a r e d a , to je na predloge dogovorov o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1981 do leta 1985, in sicer a) o usklajevanju in usmerjanju tokov družbene reprodukcije, b) o politiki in razvoju ekonomskih odnosov s tujino, c) o politiki in razvoju gospodarsko manj razvitih republik in Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo, č) o razvoju Jugoslovanske ljudske armade in določanju drugih skupnih interesov in ciljev s področja ljudske obrambe in varnosti države in d) s področja proizvodnje oborožitve in vojaške opreme.

Predloge dogovorov je Skupščini SR Slovenije predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Uvodno obrazložitev smo pravkar poslušali na skupnem zasedanju. Predloge dogovorov ste prejeli, razen predloga dogovora o razvoju Jugoslovanske ljudske armade in določanju drugih skupnih interesov in ciljev s področja ljudske obrambe in varnosti države, ki je označen kot strogo zaupni akt in so ga prejeli le vodje skupin ter v zvezi s tem dogovorom še predlog dogovora s področja proizvodnje oborožitve in vojaške opreme, ki je označen kot vojaška tajnost in ste ga prejeli danes na klop.

Prosil bi vas, da po končani razpravi oziroma po zaključeni točki dnevnega reda ta dva dokumenta vrnete.

Glede na to, da sta omenjena predloga dogovorov označena kot strogo zaupni akt oziroma vojaška tajnost, opozarjam predstavnike sredstev javnega obveščanja, da pri svojem delu to upoštevajo.

Izvršni svet nam je predložil pregled razlik med besedili dogovorov, označenih z datumom 6. 12. 1980 in končnimi besedili teh dogovorov, z dne 8. 12.

1980. Dogovore je obravnavala skupina delegatov za proučevanje poročil Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o poteku dogovarjanja o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985.

Želi predstavnik skupine besedo? (Da.) Besedo dajem tovarišu Francu Vičarju, predstavniku te skupine delegatov. Prosim!

F r a n c V i č a r : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za proučevanje poročil Izvršnega sveta je po poteku dogovarjanja o temeljnih družbenega plana na 6. seji dne 12. 12. 1980 obravnavala predloge dogovorov o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za naslednje srednjeročno obdobje, ki jih je Skupščini SR Slovenije poslal v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Skupina je dogovore obravnavala predvsem z vidika usmeritev in sklepov, ki so jih zbori Skupščine sprejeli na sejah 22. oktobra letos. Po uvodnem poročilu Izvršnega sveta je skupina ugotovila, da je Izvršni svet ustrezno uskladil ključne naloge ob upoštevanju objektivno različnih razvojnih interesov v posameznih republikah in pokrajinah ter v glavnem uveljavil omenjene usmeritve in sklepe, zlasti glede večje stabilizacijske naravnosti v prihodnjem obdobju, pospešenega vključevanja v mednarodno menjavo, nadaljevanje preobrazbe sistema pospeševanja razvoja manj razvitih republik in pokrajin na samoupravnih osnovah in tudi glede na obseg skupnih nalog, ki se urejajo na ravni federacije. To svojo ugotovitev skupina navaja tudi v 1. točki predloga sklepa, ki ste ga danes prejeli na klop in ki naj bi ga zbori danes sprejeli. Te ugotovitve pa izhajajo tudi iz uvodnega poročila Izvršnega sveta, ki smo jih danes poslušali na skupnem zasedanju.

Na tej podlagi je skupina tudi ugotovila, da ni ovir, zaradi katerih Izvršni svet dogovorov ne bi podpisal in da jih Skupščina ne bi potrdila. Poudarila je tudi, da sklenitev dogovorov pred začetkom novega srednjeročnega obdobja pomeni pomemben napredek pri uresničevanju načel samoupravnega družbenega planiranja glede na sedanje obdobje, ko so bili nekateri dogovori sklenjeni šele ob koncu 1979. leta.

Skupina je obenem ugotovila, da bo potrebno glede na to, da je nalogo prevzel le Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, pospešiti planske aktivnosti vseh nosilcev planiranja in zlasti sporazumevanja o temeljnih planov, s čimer bo zagotovljena usklajenost s sprejetimi usmeritvami iz dogovorov, pa tudi razporejanje dohodka v skladu s prevzetimi nalogami. Prav tako je bilo poudarjeno, da so dogovori v nekaterih nalogah še dokaj splošni in načelni in da bo potrebno naloge konkretizirati v republiški resoluciji za prihodnje leto, pa tudi v družbenem planu. Skupina je na to opozorila predvsem zaradi nujnosti hitrega ukrepanja in doslednejšega uveljavljanja ekonomskih zakonitosti in enotnosti jugoslovanskega trga, družbene presoje vseh investicijskih odločitev, sprejetja sistemskih rešitev za izpolnjevanje obveznosti SR Slovenije do manj razvitih republik in pokrajin, pospešenih priprav operativnih programov za samoupravno združevanje sredstev za te namene in zaradi nujnosti vsestranskega spodbujanja razvoja izvozno usmerjenega gospodarstva, ki bo nosilec glavnega bremena gospodarske rasti in razvoja. Te naloge in usmeritve so opredeljene v 2. točki sklepa.

Skupina delegatov je tudi poudarila, da so dogovori o temeljnih plana predvideni, prav tako tudi izvedbeni dogovori in ukrepi, ki bodo sklenjeni že v letu

1981. Ker bo pri sprejemanju teh izvedbenih dogovorov in ukrepov sodeloval Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, pa je skupina menila, da bi bilo smotno sprejeti tudi nekatere usmeritve za njegovo delo, zlasti z vidika konkretizacije nalog in ukrepov, ki naj zagotovijo nadaljnji razvoj samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov in ki naj uveljavijo že sprejeta stališča, usmeritve in sklepe te Skupščine, pa tudi najvišjih organov v federaciji, družbenopolitičnih organizacij in družbenih svetov. Te poglobitve usmeritve predlaga skupina Izvršnemu svetu v 3. točki predloga sklepa in so bile deloma izražene že tudi v usmeritvah in sklepih Skupščine 22. oktobra letos in ob drugih obravnavah planskih aktov za naslednje srednjeročno obdobje, ki jih je potrebno še naprej uveljavljati.

Želim opozoriti, da zato v predlogu sklepa ne ponavljamo že sprejetih oziroma veljavnih usmeritev, temveč dajemo poudarek usmeritvam in nalogam, ki izhajajo iz skupnih predloženih dogovorov.

V 3. točki sklepa zlasti poudarjamo nujnost zagotavljanja prednosti izvoza pred substitucijo uvoza in nujnost uveljavitve stališč zveznih družbenih svetov glede značaja pravičilo bilančnih oziroma devizno bilančnih pozicij v etnotni bilanci Jugoslavije, predvsem z vidika upoštevanja deviznih nakazil delavcev na začasnem delu v tujini. V tem okviru je potrebno v izvedbenem dogovoru, ki bo sklenjen do 31. marca prihodnjega leta, jasno opredeliti, da gre za enake in iste pravice pri ustvarjanju in razpolaganju z devizami klirinškega izvora. Pri tem pa skupina poudarja, da bi morala ta stališča pri svojem delu upoštevati tudi delegacija te Skupščine v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Dovolite mi, da v imenu skupine predlagam še popravek in to v točki I., v šesti vrstici, kjer se začetek stavka glasi: »Skupščina tudi ugotavlja, da je Izvršni svet v glavnem uveljavil«. Predlagamo, da se stavek spremeni tako, da se glasi: »Skupščina tudi ugotavlja, da je Izvršni svet pri tem uveljavljajal«. Poudarek je torej na tem, da je Izvršni svet uveljavljajal stališča, očitno pa je, da v medrepubliškem usklajevanju ni mogel vsega uveljaviti. Prav tako predlagam, da se prva vrsta točke II spremeni tako, da se glasi: »Glede na to, da je v tej fazi dogovore in naloge prevzel Izvršni svet«.

Tovarišice in tovariši delegati! V imenu skupine delegatov predlagamo, da njeno delo potrdite, da sprejmete predlog sklepa, ki ga je predložila in sem ga na kratko obrazložil. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Slišali smo stališča skupine glede dogovorov in obrazložitve skupine delegatov, ki se nanaša na sklep, ki ste ga dobili danes na klop in ki ga je pripravila skupina delegatov. Tovariš Vičar je opozoril tudi na dve dopolnitvi v sklepu, in sicer na popravek v točki I, v šesti vrstici, da se začetek stavka »Skupščina tudi ugotavlja, da je Izvršni svet v glavnem uveljavil«, spremeni tako, da se glasi: »Skupščina tudi ugotavlja, da je Izvršni svet pri tem uveljavljajal«. Drugi popravek predlaga k točki II, in sicer, da se prva vrsta točke II spremeni tako, da se glasi: »Glede na to, da je v tej fazi dogovore in naloge prevzel Izvršni svet«.

Na seji zbora so navzoči naši člani skupine delegatov, tovariš Franc Vičar, tovarišica Vilma Manček in tovariš Anton Jelenko, ki naj spremljajo razpravo, in če bo potrebno naj po zaključeni razpravi predlagajo tudi morebitne spremembe k predlaganemu sklepu.

Prehajamo na razpravo. Prijavljenih razpravljalcev ni več. Želi kdo besedo? (Da.) Prosim, besedo ima tovariš Božo Pančur, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 12. okoliš, Jesenice.

Božo Pančur: Ker so bile naše razprave zajete že v uvodnem poročilu tovariša Klemenčiča, bom razpravo pismeno oddal, opozoril pa bi samo na nekaj.

V vseh planskih dokumentih je močno poudarjena naravnost gospodarstva v izvoz. Na sejah naše delegacije je bilo zato opozorjeno, da moramo dati temu povsod ustrezno mesto, vendar pa moramo pri tem paziti, da ne bomo zašli v nasprotno skrajnost — to je — izvoz za vsako ceno. Menimo, da mora biti tudi izvoz dohodek delovne organizacije, ne pa samo menjava za devize. Zaradi tega je potrebno posebej poudariti, da izvozno naravnost podpiramo, ne sme pa biti sama sebi namen, ampak mora imeti svoj gospodarski učinek. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa. Želi še kdo besedo? (Ne.) Ker ne želi nihče več razpravljati, ocenjujem, da predloženega sklepa ni potrebno dopolnjevati.

Prehajamo na glasovanje o sklepu, ki ste ga dobili danes na klop in ki ga je pripravila skupina delegatov. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (143 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (1 delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen Izvršni svet.

K predlogu zakona ste prejeli amandmaje Izvršnega sveta, ki jih predlaga v obravnavo na podlagi četrtega odstavka 277. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije kot sestavni del zakonskega predloga.

Danes ste prejeli dodatno poročilo Zakonodajno-pravne komisije in Komisije za narodnosti ter stališča Izvršnega sveta glede posameznih amandmajev.

Prejeli ste tudi stališča in sklepe Sveta za kulturo pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze Slovenije.

Vprašujem predstavnika Izvršnega sveta, če želi besedo? (Da.) Prosim, besedo ima dr. Iztok Winkler, predsednik Republiškega komiteja za kulturo in znanost.

Dr. Iztok Winkler: Tovarišice in tovariši delegati! Predlagani zakon o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti ureja v okvirih, ki smo jih začrtali že z osnutkom zakona, osnove družbenoekonomskih odnosov na področju kulturnih dejavnosti in določajo načela za samoupravno organiziranje udeležencev v svobodni menjavi dela. Z njim dobivamo še na zadnjem področju družbenih dejavnosti vse potrebne pravne osnove za hitrejšo uveljavitev novih družbenoekonomskih odnosov, upoštevaje seveda kolikor je mogoče, posebnosti, ki veljajo v tej dejavnosti.

V razpravah o osnutku zakona ter pri pripravi in obravnavi predloga zakona so bila najbolj v ospredju naslednja vprašanja: viri, iz katerih uporabniki zagotavljajo sredstva za izpolnjevanje svojih obveznosti v svobodni menjavi dela, naloge kulturne skupnosti Slovenije in njena razmerja do občinskih kulturnih skupnosti ter organiziranost kulturnih skupnosti in v tem okviru še

posebej organiziranost Kulturne skupnosti Slovenije ter medobčinsko sodelovanje in povezovanje.

Predlog zakona določa kot vire, iz katerih uporabniki zagotavljajo sredstva za zadovoljevanje svojih obveznosti v svobodni menjavi dela, dohodek temeljne organizacije za naloge, ki so določene s sporazumi o temeljnih planov, sklade skupne porabe in sredstva za razširitev materialne osnove dela za nekatere vrste naložb.

V skladu s predvidenim zakonom o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti — ta zakon je v skupščinskem postopku — pa bo v naslednjem srednjeročnem obdobju namesto dohodka kot vir sredstev za področje kulturnih dejavnosti še vedno bruto osebni dohodek.

Predlog zakona tudi predvideva, da se uporabniki in izvajalci v občinskih kulturnih skupnostih dogovorijo o skupnih merilih za določanje obsega in višine sredstev, ki jih občani prispevajo iz svojih sredstev za določene kulturne storitve, kot so vstopnine, kupnine in podobno. Same cene kulturnih storitev pa bodo v bodoče določali sveti kulturnih organizacij skupaj z delegati družbenih skupnosti.

Predlog zakona nadalje določa, da uporabniki in izvajalci v Kulturni skupnosti Slovenije zlasti oblikujejo skupne osnove kulturne politike Slovenije, zagotavljajo skladen razvoj kulturnih dejavnosti, skrbijo za kulturno dejavnost italijanske in madžarske narodnosti v Sloveniji in izpolnjujejo obveznosti SR Slovenije do kulturnega razvoja teh narodnosti, pospešujejo kulturno dejavnost slovenske narodne skupnosti v zamejstvu in Slovencev v tujini ter usklajujejo medrepubliško in mednarodno kulturno sodelovanje.

Predlog zakona določa samo okvir programa skladnega razvoja kulturnih dejavnosti v Sloveniji, ki se sicer oblikuje v Skupščini Kulturne skupnosti Slovenije. Ta program je v bistvu sestavljen iz dveh delov, in sicer iz programa tistih kulturnih dejavnosti, ki so skupnega pomena za celotno Slovenijo, kot na primer programi filmske proizvodnje, založništva, varstva narave in kulturne dediščine izjemnega pomena ter program usklajevalnih, povezovalnih in usmerjevalnih nalog v kulturnih dejavnostih. Ti programi se bodo praviloma v celoti oblikovali v Kulturni skupnosti Slovenije, v njej se bo tudi vršila svobodna menjava dela.

Drugi del programa skladnega razvoja pa predstavljajo drugi programi kulturnih dejavnosti, ki so nepogrešljiva sestavina kulturnega življenja in umetniškega ustvarjanja slovenskega naroda, program varstva naravne in kulturne dediščine in program kulturnih dejavnosti, s katerimi se zagotavlja hitrejši razvoj manj razvitih območij v Sloveniji. Ti programi so vzajemnostnega značaja.

Do sredstev za izvajanje teh programov bodo upravičeni izvajalci, ki dogovorjenega programa teh dejavnosti ne bodo mogli uresničiti v okviru dohodkovnih možnosti svoje občine oziroma medobčinskega sodelovanja. S tem določilom bistveno spreminjamo dosedanje prakso, ki je Kulturno skupnost Slovenije vodila v avtomatizem pri sofinanciranju kulturnih dejavnosti, ne glede na dohodkovno sposobnost v posameznih okoljih.

Uresničevanje tega določila bo moralo voditi tudi do relativnega zmanjšanja obsega združevanja sredstev za kulturne dejavnosti na ravni republike,

povečati pa bo moralo odgovornost občinskih kulturnih skupnosti za celovit razvoj kulturnih dejavnosti in spodbuditi medobčinsko sodelovanje.

V razpravi o osnutku zakona in še posebej o samem predlogu je bila mnogokrat posebej poudarjena nujnost prav medobčinskega sodelovanja, zlasti za tiste dejavnosti, katerih izvajanje je organizirano za več občin skupaj kot so muzeji, arhivi, študijske knjižnice in podobno. Oblikovanje programov in zagotavljanje sredstev za te dejavnosti je sedaj namreč mnogokrat prepuščeno zgolj občinski kulturni skupnosti, na območju katere ima sedež taka kulturna organizacija. Zato zakon posebej poudarja medobčinsko povezovanje. Določa, da občinske kulturne skupnosti v postopku priprave planskih aktov v okviru medobčinskega sodelovanja uskladijo vsebinske in razvojne usmeritve ter pogoje opravljanja zlasti tistih kulturnih dejavnosti na posameznih območjih, katerih izvajanje je organizirano za več občin skupaj. Zakon tudi predvideva stalno sodelovanje občinskih kulturnih skupnosti in omogoča ustanavljanje medobčinskih kulturnih skupnosti.

Upoštevaajoč stališča Skupščine v prehodnih fazah zakonodajnega postopka, predvideva predlog zakona samoupravno organiziranje udeležencev svobodne menjave dela v občinskih kulturnih skupnostih in Kulturni skupnosti Slovenije, odpira pa tudi možnost za organiziranje temeljnih skupnosti in enot kulturnih skupnosti. Pri tem upošteva, da tudi samoupravna interesna skupnost za kulturo ne more biti drugega kot predvsem prostor za oblikovanje in usklajevanje potreb in interesov uporabnikov in izvajalcev. Organizirati jo je treba tako, da bo to sporazumevanje kolikor mogoče neposredno, pristno in vsebinsko določeno.

V predhodnih razpravah, tako v Skupščini SR Slovenije kot v družbenopolitičnih organizacijah, zlasti v Svetu za kulturo Republiške konference Socialistične zveze je bilo ugotovljeno, da bi oblikovanje posebnih kulturnih skupnosti pomenilo cepitev in drobitev celovitega interesa uporabnikov kulturnih storitev. Zato niti v osnutku zakona niti v predlogu ne predvidevamo ustanavljanje posebnih kulturnih skupnosti.

Upoštevali pa smo izkušnje dosedanjega delovanja Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije, ki kažejo, da avtomatizem v vsaki občinski kulturni skupnosti zagotavlja po enega delegata uporabnikov in enega delegata izvajalcev v Skupščini Kulturne skupnosti Slovenije ni ustrezen in otežuje, da bi v skupščini, še posebno pa v zboru izvajalcev prišli do izraza celoviti interesi uporabnikov in dejanskih izvajalcev ter da bi skupščina resnično postala mesto za dogovarjanje in sporazumevanje.

Predlog zakona zato predvideva specifično organiziranje Zbora izvajalcev Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije, medtem ko se bo zbor uporabnikov še naprej oblikoval iz delegatov, ki jih bodo delegirali zbori uporabnikov občinskih kulturnih skupnosti. Kadar bo Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije obravnavala vprašanje posameznih kulturnih dejavnosti, bodo zbere izvajalcev sestavljali delegati iz teh področij dejavnosti, kadar pa bo skupščina obravnavala skupna vprašanja kulturnih dejavnosti pa delegati izvajalcev z vseh področij kulturnih dejavnosti.

Predlog zakona tudi opredeljuje glavne naloge, ki se uresničujejo v skupščini ob eni oziroma drugi sestavi zbora izvajalcev, hkrati pa zagotavlja tudi ustrezno povezanost med odločitvami enega in drugega zbora izvajalcev, to je, da so skupne odločitve vedno rezultat usklajevanja programov posameznih

skupnih kulturnih dejavnosti in da odločitve skupščine, oblikovane za posamezno področje dejavnosti, vedno temeljijo na skupno zasnovanih in usklajenih usmeritvah.

Menimo, da smo tako omogočili uresničitev teženj po večjem upoštevanju vloge in specifičnosti posameznih kulturnih dejavnosti, ohranili organizacijsko enotnost in povezanost Kulturne skupnosti Slovenije in hkrati omogočili kar najbolj neposredno dogovarjanje uporabnikov in izvajalcev ter ustrezno uresničevanje pretežnega dela tistih interesov, ki so na področju nekaterih drugih družbenih dejavnosti narekovali ustanovitev posebnih samoupravnih interesnih skupnosti.

Dosedanje razprave o predlogu zakona so dale vrsto koristnih predlogov in pobud. Večinoma so take narave, da predvsem izboljšujejo predlagano zakonsko besedilo. Predlagatelj je večino teh pobud sprejel in jih oblikoval kot svoje amandmaje, ki so integralni del zakonskega predloga.

Predlagatelj se strinja tudi z amandmaji skupščinskih teles k 13., 19. in 50. členu. Meni pa, da ne bi kazalo sprejeti predlaganega amandmaja Zakonodajno-pravne komisije k 40. členu, ker je predlagana formulacija skladna z določili zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela in je ne kaže v tem zakonu nadalje dograjevati.

Predlagatelj je seznanjen tudi z amandmaji Izvršnega odbora Kulturne skupnosti Slovenije in se strinja z amandmaji k 3. členu, k točki b) 10. člena, k 17. in 32. členu. Ne strinja pa se s predlaganim amandmajem k točki c) 10. člena in k 46. členu. Z amandmajem k točki c) 10. člena opredeljujemo po mnenju Izvršnega sveta enega izmed virov za naložbe manj jasno kot je to v osnovnem besedilu. Vir sredstev za naložbe v kulturnih dejavnostih je različen. Sredstva za naložbe so lahko del cene oziroma povračila, zanje lahko zagotavljamo sredstva iz dohodka oziroma sredstev skupne porabe, le eden izmed virov v določenih okoliščinah so tudi sredstva za razširitev materialne osnove dela temeljnih organizacij.

Izvršni svet tudi meni, da ne bi mogli sprejeti amandmaja Kulturne skupnosti Slovenije, ki predlaga črtanje sedanjega 46. člena, ki določa naloge Kulturne skupnosti Slovenije glede Prešernovega sklada. Meni namreč, da mora Kulturna skupnost Slovenije s tem zakonom prevzeti večjo odgovornost za delovanje tega sklada, ne glede na to, da bo celotno funkcijo in delovanje Prešernovega sklada še naprej urejal poseben zakon. Sprejem predlaganega amandmaja bi po mnenju Izvršnega sveta zavrl nadaljnje podružbljanje politike nagrajevanja najvidnejših kulturnih dosežkov in ustvarjalcev, pomenil bi tudi nadaljnje vztrajanje na klasični državni oziroma proračunski funkciji sklada. To pa ni v skladu z osnovno idejo celotnega predlaganega zakona.

Izvršni svet predlaga, da ob upoštevanju njegovih opredelitev do predloženih amandmajev sprejmete predloženi predlog zakona.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa. Želel bi opozoriti, da je tovariš dr. Iztok Winkler obrazložil stališče Izvršnega sveta tudi do tistih amandmajev, ki jih je pripravil Izvršni odbor Kulturne skupnosti Slovenije in ki v tem trenutku še niso predloženi našemu zboru, se bomo pa kasneje s tem srečali, če bo to potrebno v procesu usklajevanja med zbori.

Želijo poročevalci delovnih teles besedo? (Da.) Besedo ima tovarišica Majda Lindič, poročevalka Zakonodajno-pravne komisije. Prosim!

Majda Lindič: Zakonodajno-pravna komisija umika svoj amandma k 40. členu zakona iz razlogov, ki jih je navedel predstavnik Izvršnega sveta in se s tem mnenjem Izvršnega sveta Zakonodajno-pravna komisija tudi strinja.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa. Želi še kdo od poročevalcev delovnih teles besedo? (Ne želi.)

Prehajamo na razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Najprej bomo glasovali o predlaganih amandmajih. Kot je bilo že omenjeno, Izvršni svet predlaga v dopisu z dne 5. 12. 1980 vsebinske amandmaje in redakcijske amandmaje kot sestavni del predloga zakona, zato o njih ne bomo posebej glasovali.

Komisija za narodnosti je umaknila svoj amandma k 27. členu, Zakonodajno-pravna komisija pa je umaknila svoj amandma k 5. členu in kot smo ravnokar slišali tudi k 40. členu. Prva dva umika sta razvidna iz dodatnih poročil, umik amandmaja k 40. členu pa je obrazložila tovarišica Lindičeva. Glasovati moramo še o preostalih amandmajih Zakonodajno-pravne komisije, zato predlagam, da vzamete v roke njeno dodatno poročilo, ki ste ga danes prejeli. Glasujemo torej o dveh amandmajih Zakonodajno-pravne komisije, in sicer k 13. in 19. členu. Zboru predlagam, da glasujemo o obeh amandmajih skupaj, ker gre za redakcijske amandmaje. Ali kdo ugovarja temu predlogu? (Ne.)

Prehajamo torej na glasovanje. Kdor je za predlagana amandmaja Zakonodajno-pravne komisije k 13. in 19. členu, naj prosim glasuje! (143 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da sta amandmaja Zakonodajno-pravne komisije k 13. in 19. členu soglasno sprejeta.

Sedaj dajem na glasovanje predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (143 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti soglasno sprejet.

Dobil sem obvestilo, da je medtem prišel še tovariš Jože Lesar, delegat za gospodarsko področje, 11. okoliš Kranj. To pomeni, da nas je navzočih 144 delegatov.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o naravni in kulturni dediščini, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Tudi k temu predlogu zakona je predložil Izvršni svet amandmaje kot sestavni del zakona. Prejeli ste tudi predlog stališč Družbenopolitičnega zbora, ki obravnava predlog zakona na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. Danes ste dobili dodatno poročilo Zakonodajno-pravne komisije in skupno poročilo Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora združenega dela in Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin ter stališča Izvršnega sveta glede posameznih amandmajev in dodatni amandma Izvršnega sveta. Prejeli ste tudi stališča in sklepe Sveta za kulturo pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš dr. Iztok Winkler, predsednik Republiškega komiteja za kulturo in znanost. Prosim!

Dr. Iz tok Winkler: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zakon, ki smo ga sprejemali pri prejšnji točki, v svoji uvodni določbi našteva tiste družbene dejavnosti, ki jih po današnjem pojmovanju štejemo med kulturne. Vsebuje tudi temeljno delitev teh dejavnosti na ustvarjanje, posredovanje in varstvo kulturnih dobrin.

Pred vami je sedaj predlog zakona, ki v celoti zakonsko ureja zadnjo od omenjenih skupin dejavnosti, varstvo kulturnih vrednot oziroma dobrin. Predmet njegovega urejanja je, v skladu z ustavo SR Slovenije, vsa naravna in kulturna dediščina, torej materializirano kulturno bogastvo naše družbe. Pri tem uporablja predlog zakona izraz kulturno sicer še zmeraj v njegovem ožjem področnem pomenu, vendar toliko širše, ker zajema tudi tiste kulturne vrednote, ki nam jih nudi narava. Spoznanje, da se naravna in kulturna dediščina med seboj prepletata — prehajata druga v drugo in se dopolnjujeta, da je zato varovanje naravne in kulturne dediščine kot zaokrožena celota kulturna dejavnost — je v tem predlogu zakona izpeljano ne le pravno tehnično, temveč tudi sistemsko in organizacijsko.

Predlagani zakon je torej kodeks varstva naravne in kulturne dediščine, ki v celoti nadomešča sedanje zakone o varstvu kulturnih spomenikov, o muzejih, o arhivih in arhivskem gradivu in o varstvu narave, pri čemer je varstvo kulturnih sestavin naravne dediščine v zakonodajnem pogledu med kulturnimi dejavnostmi novost, v praksi pa vendarle le pritrjuje težnjam in spodbudam, ki so jih zavodi za varstvo kulturnih spomenikov oziroma naravne in kulturne dediščine že doslej uveljavljali v praksi.

Vsaka od omenjenih treh skupin kulturnih dejavnosti je sama po sebi neenotna, ima pa vendarle skupne značilnosti, ki jo jasneje delijo od drugih. Med take skupne značilnosti varstva naravne in kulturne dediščine gotovo sodi nerazdelno prepletanje ožjih kulturnih z raziskovalnimi, vzgojno-izobraževalnimi in upravnimi sestavinami teh dejavnosti. Predlog skuša kolikor mogoče izluščiti čisto upravne sestavine in jih v delovnem pogledu nalagati upravnim organom, v gmotnem pa proračunu družbenopolitične skupnosti, izhaja pa vendarle iz doslejšnjih razporeditev in ne skuša po sili iskati končnih in celotnih delitev.

Raziskovalne in vzgojne naloge ostajajo tudi v tem predlogu le še bolj poudarjene, a neločljive sestavine varstvenih dejavnosti, stvar samoupravnega sporazumevanja med interesnimi skupnostmi pa je, kako bodo to prepleteno sestavino upoštevale. Premagovanje razkoraka med ustavno pravico slehernega občana do uživanja vseh sadov kulture in med dejansko prostorsko, gmotno in duhovno dostopnostjo kulturnih dobrin terja na tem področju še nekatere posebne poudarke, a vsebuje tudi prednosti in posebne možnosti, še bolj kot v drugih kulturnih dejavnostih.

Predvsem je varstvo naravne in kulturne dediščine odvisno od zavesti, pripravljenosti, razumevanja in dejavnosti vseh občanov, naj jih gledamo posamič ali v njihovih povezavah, v društvih, v krajevnih skupnostih ali v organizacijah združenega dela.

Predlog zakona to s splošnejšimi uvodnimi normami, predvsem pa s podrobnejšo razdelavo v II. in IV. poglavju, natančneje ureja. To pa po drugi strani še toliko bolj poudarja potrebo po tistih dejavnostih, ki so izrazito strokovne narave, ki morajo v celoti pokrivati vsa območja in skrbeti za varstvo naravne in kulturne dediščine, še posebej pa naravnih znamenitosti, nepremičnih in premičnih spomenikov, všteti tudi arhivsko gradivo. No-

silci teh dejavnosti ne smejo videti svojih nalog le v razmerju do dediščine, temveč tudi v razmerju do ljudi, prav posebej pa se morajo uveljavljati kot strokovni svetovalci in sodelavci imetnikov spomenikov in znamenitosti ter drugih interesentov, nikakor pa ne kot oblast nad njimi. Zato jim predlog zakona nalaga pomembne vzgojnoizobraževalne in kulturno vzgojne naloge, razbremenjuje pa jih upravnega odločanja.

Hkrati je varstvo naravne in kulturne dediščine, posebno spomenikov in znamenitosti, poudarjena skrb vse družbene skupnosti, saj gre tako za bogatenje našega kulturnega vsakdana in oblikovanja našega družbenega razvoja, kot za dolg do prihodnjih rodov in v precejšnji meri tudi do mednarodne skupnosti. Zato nalaga predlog družbenopolitičnim skupnostim in njihovim organom pomembne naloge tako v sistemu planiranja, kot v postopku razglašanja spomenikov in znamenitosti, pri zagotavljanju strokovnih dejavnosti varstva dediščine v celoti, pa tudi posameznih spomenikov ali znamenitosti.

Dejavnosti strokovnih organizacij so kot kulturne dejavnosti posebnega družbenega pomena, to pa opravičuje in nalaga med drugim tudi posebne določbe o njihovem ustanavljanju in o njihovem upravljanju, kar vse naj zagotavlja uresničevanje tega posebnega družbenega interesa.

Celovito in enotno pojmovanje varstva dediščine že samo pokaže tudi na potrebo, da delovne organizacije, ki jim je strokovni del tega varstva naložen, tesno med seboj sodelujejo, usklajujejo svoje delo po vsebini in metodi, skupaj skrbijo za enoten razvoj stroke pa tudi, da pri upravljanju spomenikov in znamenitosti upoštevajo najširši družbeni interes.

Predlog zakona vsebuje določbe, s katerimi tako sodelovanje spodbujamo in omogočamo v posameznih primerih tudi interventne družbene posege. Še več pa bo glede tega mogoče in treba doreči z usklajevanjem in sporazumevanjem v kulturnih in drugih samoupravnih interesnih skupnostih.

Ker so spomeniki in znamenitosti za družbo posebnega pomena, je v predlogu zakona s predkupno pravico, prepovedjo izvoza, z razlastitvijo, s pravico prenosa in na druge načine olajšano prehajanje spomenikov in znamenitosti iz zasebne v družbeno lastnino in prenos družbenih spomenikov od manj primerenih na primernejše upravljalce.

Za uveljavljanje tega zajetnega zakona bo med drugim po predlogu samem treba izdati tudi vrsto podzakonskih oziroma izvršilnih predpisov. Vsi ti predpisi so v osnutku pripravljani in jih bo pristojni organ v začetku prihodnjega leta lahko tudi izdal.

Ugotovitev predlagatelja, da uveljavljanje tega zakona samo po sebi ne bo terjalo posebnih novih sredstev, je bila v javni razpravi pogosto napak razumljena in tudi zavračana. Ko to ugotovitev vendarle ponovno ponavljamo, nikakor ne želimo reči, da bi celotno področje varstva naravne in kulturne dediščine že do sedaj ne opravičevalo večjih družbenih sredstev in da jih ne bo terjalo tudi v bodoče, vendar ne zaradi spremembe v zakonodaji, temveč zaradi narave in pomena teh dejavnosti.

Predlog zakona o naravni in kulturni dediščini je nastal iz osnutka, na temelju pripomb in predlogov, podanih v skupščinskih odborih in zborih kot rezultat nadaljnjega sodelovanja predstavnikov spomeniško-varstvene in arhivske stroke s predlagateljem. Svoj delež so prispevala tudi posvetovanja, ki smo jih pripravili skupaj s Svetom za kulturo pri Republiški konferenci Socialistične zveze. Rezultat teh razprav so amandmaji, ki jih je Izvršni svet poslal Skupščini kot svoje in predstavljajo integralni del zakonskega predloga. Pred-

lagatelj pa se strinja tudi s predlaganimi novimi amandmaji skupščinskih teles k 8., 18. in 20. členu.

Vsebinsko se strinja tudi z amandmajem, ki predvideva oblikovanje novega 19. a) člena. Meni pa, da je treba jasneje opredeliti, da pri tem ne gre za klasično odškodnino, temveč za enkratno nadomestilo, kadar se zaradi omejitev in prepovedi bistveno poslabšajo veljavni pogoji za pridobivanje dohodka oziroma za življenje in delo in tega ni mogoče nadomestiti z dovoljeno dejavnostjo v okviru določenega režima varstva oziroma razvojnih usmeritev spomenika.

Zato v tem smislu predlaga Izvršni svet svoj amandma, ki ste ga danes prejeli. Menimo, da smo s tem v predloženem besedilu na primeren način upoštevali vse pripombe in predloge, zato predlagamo, da predloženi predlog zakona sprejmete. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Prekinjam to točko dnevnega reda. Odrejam 30 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 10.55 in se je nadaljevala ob 11.35.)

Predsednik Emil Tomazič: Predlagam, da nadaljujemo sejo zbora. Besedo ima tovarišica Majda Lindič, poročevalka Zakonodajno-pravne komisije. Prosim!

Majda Lindič: Zakonodajno-pravna komisija umika svoj redakcijski amandma k 76. členu iz istih razlogov, kot jih je navedel Izvršni svet v svojem poročilu.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! K besedi se je prijavil Branko Kozamernik, poročevalec Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja. Prosim!

Branko Kozamernik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora združenega dela in Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin Skupščine SR Slovenije sta na seji dne 12. decembra 1980 obravnavala predloga zakona o naravni in kulturni dediščini, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen Izvršni svet.

Odbora sta obravnavala predloženi dokument z vidika svojega delovnega področja oziroma pristojnosti, pri čemer sta predvsem ugotavljala vsebinsko skladnost med sedanjimi rešitvami v predlogu zakona z vsebino razprav na delovnih telesih in zborih Skupščine SR Slovenije, ko so bila sprejeta tudi stališča k osnutku tega zakona.

Odbora sta ugotovila, da so v predlogu zakona primerno vsebinsko rešene pripombe in predlogi, dani k osnutku zakona. Predlagatelj je člane odbora seznanil tudi z vsebino razprav na Svetu za kulturo pri Predsedstvu RK SZDL in na Izvršnem odboru Kulturne skupnosti Slovenije, ki sta predlog zakona podprla skupaj s pripravljenimi amandmaji predlagatelja, ki vnašajo določene vsebinske in redakcijske izboljšave v osnovno besedilo predloga zakona.

V načelni obravnavi so člani odborov posebno pozornost namenili oceni primernosti rešitve v besedilu predloga zakona, ki se nanaša na vprašanje stroškov, do katerih bo lahko prihajalo v povečanem znesku tedaj, če bodo na stavbnem zemljišču potekala tudi arheološka raziskovanja. To se nanaša na 53. člen v povezavi s 55. členom predloga zakona. Člani odborov so menili, da se mora to odprto vprašanje, na katerega so opozarjali že v razpravi ob osnutku zakona, rešiti pri pripravi sprememb in dopolnitev zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem. S tem sta odbora podprla tudi predlog stališč, ki jih je k temu zakonskemu besedilu oblikoval Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije.

V podrobni obravnavi sta odbora sprejela amandma k 8. členu predloga zakona, v katerem je zajeta vsebina načelnih pripomb iz razprave.

Prva alineja 8. člena naj se dopolni tako, da se bo celotno besedilo glasil: »— v sistemu družbenega planiranja določajo in uveljavljajo politiko varovanja naravne in kulturne dediščine in opredeljujejo svoje pravice in obveznosti, posebej v zvezi z varovanjem kulturnih in zgodovinskih spomenikov in naravnih znamenitosti v skladu z aktom o razglasitvi«.

Glede na to, da je danes Izvršni svet predložil na klop amandma, ki pozvema amandma odbora, odbor umika svoj amandma k 19. členu.

Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora združenega dela predlaga zboru, da sprejme predlog zakona o naravni in kulturni dediščini skupaj z amandmaji predlagatelja, Zakonodajno-pravne komisije in z amandmajem, ki sta ga odbora sprejela na skupni seji. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa. Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Franc Sikošek, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 30. okoliš, Kamnik. Prosim!

Franc Sikošek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela iz občine Kamnik ima k predlogu zakona tri načelne pripombe.

1. Za financiranje ohranjanja naravne dediščine ni zagotovljenih finančnih virov. Naravna dediščina se doslej ni financirala iz sredstev kulturnih skupnosti. To pomeni za kulturne skupnosti novo obveznost, za katero pa ni planiranih sredstev v naslednjem srednjeročnem obdobju.

2. Prav tako predlagamo, naj Republiški komite za kulturo pripravi opis del po posameznih dejavnostih, ki sodijo med upravne naloge enotno za vso Slovenijo. Na podlagi opisa del bo šele mogoče planirati strokovni kader za občinske uprave in finančna sredstva zanj.

3. Podzakonsko navodilo k 74. členu naj točno opredeli vsa dela, ki sodijo k upravi in vodenju registrov spomenikov, kar pomeni delovno in finančno razmejitev med strokovno organizacijo za varstvo in skupščino občine. Mislim, da je bilo o tem že prej govora in da je bilo obrazloženo, da se podzakonski predpisi že pripravljajo.

Skupina se strinja s predloženimi amandmaji k predlogu zakona o naravni in kulturni dediščini. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa. Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

O vsebinskih in redakcijskih amandmajih Izvršnega sveta, ki so navedeni v njegovem dopisu z dne 5. 12. 1980 ne bomo glasovali, ker v skladu z našim poslovníkom predstavljajo sestavni del zakona.

Zakonodajno-pravna komisija je, kot smo lahko razbrali iz njihovega dodatnega poročila, umaknila svoje amandmaje k 10., 11., 25., 30. in 47. členu in kot je tovarišica Lindičeva pravkar povedala tudi k 76. členu. To pomeni, da tudi o teh amandmajih ne bomo glasovali.

Zdaj pa prosim, če vzamete v roke poročilo Odborov za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja našega zbora in Zbora občin. Slišali smo, da odbora umikata svoj amandma k 19. členu glede na to, da je danes Izvršni svet predložil svoj amandma k temu členu. Zato je potrebno glasovati le o amandmaju k 8. členu. Izvršni svet se z amandmajem strinja. Sprašujem predstavnico Zakonodajno-pravne komisije, če se strinja z amandmajem? (Da.)

Prehajamo na glasovanje. Dajem na glasovanje amandma odborov k 8. členu. Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (141 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma odborov za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja našega zbora in Zbora občin k 8. členu soglasno sprejet.

Na glasovanje dajem amandma Izvršnega sveta k 19. členu, ki ste ga danes prejeli na klop. Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (142 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta k 19. členu soglasno sprejet.

Pred seboj imate predlog stališč Družbenopolitičnega zbora. Dokler ne dobimo potrjenih stališč, prekinjam to točko dnevnega reda in bomo z njo nadaljevali takoj, ko bomo zvedeli, da je ta stališča Družbenopolitični zbor sprejel.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o Spominskem parku Trebče, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen Izvršni svet.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Jože Erjavec, pomočnik predsednice Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora. Prosim!

Jože Erjavec: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Predlog zakona o Spominskem parku Trebče upošteva vse bistvene rešitve, ki so bile opredeljene v osnutku tega zakona, zato ni potrebno ponavljati načel in razlogov, ki so nas vodili k posameznim rešitvam in določbam, ki jih pri naša predlog zakona.

Dovolite mi, da ob tej priložnosti opozorimo le na razlike med osnutkom zakona, ki je bil sprejet v zborih Skupščine SR Slovenije 16. julija letos in predlogom zakona, ki je danes v obravnavi skupaj s predlaganimi amandmaji in redakcijskimi popravki.

Predlagatelj je v postopku oblikovanja predloga zakona o Spominskem parku Trebče proučil vse pripombe in predloge k osnutku zakona in jih skoraj v celoti upošteval in vgradil v posamezne določbe predloga zakona.

Izjema pri tem je le predlog za občutnejšo razširitev mej parka, kar so predlagali delegati iz občine Krško. Vendar pa moramo poudariti, da je bil po pojasnitvi razlogov, ki so bili za in proti razširitvi območja spominskega parka, dosežen popoln sporazum med pobudniki razširitve in predlagateljem

zakona. Tako lahko ob tej priložnosti ugotovimo, da ostajajo meje območja spominskega parka take, kot so bile vrisane v karti, ki je bila priložena k osnutku tega zakona.

Nove določbe so v primerjavi z osnutkom zakona podane v 19. in 20. členu. V 19. členu je opredeljeno, da opravlja organizacija za varstvo poleg dejavnosti posebnega družbenega pomena tudi dejavnosti po pooblastilu. V 20. členu pa je določeno, da ima v organu upravljanja parka, organizacija za varstvo parka eno tretjino delegatov, družbenopolitične skupnosti iz območja parka in SR Slovenija ter samoupravne organizacije in skupnosti ter družbenopolitične in druge organizacije, ki sodelujejo pri varstvu in razvoju parka, pa dve tretjini delegatov. V tem členu je nadalje tudi določeno, o katerih vprašanjih in zadevah odločajo delegati uporabnikov skupaj z delegati organizacije za varstvo.

Nadalje moramo opozoriti, da so bili v obravnavah v delovnih telesih skupščinskih zborov in Kulturne skupnosti Slovenije predloženi trije amandmaji ter nekaj redakcijskih popravkov, ki jih je predlagatelj v celoti upošteval. To je razvidno iz predlogov amandmajev, ki ste jih danes dobili na klop.

Predloženi amandmaji k 18. in 25. ter 29. členu predloga zakona o Spominskem parku Trebče v ničemer ne spreminjajo osnovnega koncepta varstva in razvoja spominskega parka, niti ne bodo nanj vplivali. Pomenijo pa spremembe in dopolnitve, ki zagotavljajo racionalnejše izvajanje nalog, ki jih bo opravljal organizacija za varstvo oziroma upravni organi in drugi udeleženci, nosilci varstva in razvoja spominskega parka.

Iz teh razlogov je predlagano, da se črta 25. člen. To pomeni, da v okviru organizacije za varstvo ni predvidena posebna naravovarstvena služba s poklicnimi ali prostovoljnimi naravovarstvenimi nadzorniki. Razlogi za to so pogojeni s tem, da gre v tem primeru za sorazmerno majhno območje, kjer so bili že dosedaj uveljavljeni nekateri ukrepi začasne prepovedi graditve in drugih posegov v prostor in da so pristojni občinski upravni organi in inšpekcije z območja spominskega parka zadovoljivo izvajali upravne postopke in inšpekcijski nadzor.

S črtanjem 29. člena zakona, v katerem je podan seznam zgodovinskih in kulturnih spomenikov ter naravnih znamenitosti, se v ničemer ne ogroža varstvo in zaščita le-teh, saj bodo ti razglašeni za spomenik ali naravno znamenitost v skladu z zakonom o naravni in kulturni dediščini.

Ostale spremembe besedila predloga zakona so predvsem posledica predloženih amandmajev in redakcijskih popravkov, ki zagotavljajo večjo jasnost novega 25., 26. in 27. člena, ki določajo kazni za nespoštovanje prepovedanih dejavnosti v območju spominskega parka.

Tovarišice in tovariši! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ugotavlja, da je bil v vseh fazah priprave tega zakona opravljen zavesten družbeni napor, da se območje, kjer je preživel svojo mladost in kasneje politično deloval tvorec naše neuvrščene, samoupravne socialistične domovine Josip Broz-Tito, poveže s spominskim parkom Kumrovec v zaokroženo zavarovano območje.

Izvršni svet meni, da se z razglasitvijo območja, v katerem se nahaja rojstna hiša Titove matere, Marije Broz, muzej, posvečen Titovemu ilegalnemu delu, šola Marije Broz v Bistrici ob Sotli, objekti in spominska obeležja v Bistrici, Podsredi in drugod, pot kmečke vojske iz 16. stoletja, območje, kjer se je končala pot slovensko-hrvaškega upora, pot XIV. divizije

in podobna zgodovinska obeležja, za Spominski park Trebče, izraža naš odnos in spoštovanje do zgodovinskih dogodkov in še posebej do predsednika Tita. Zato Izvršni svet predlaga, da sprejmete predlog zakona s predloženimi amandmaji. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Želijo poročevalci delovnih teles besedo? (Da.) K besedi se javlja tovariš Branko Kozamernik, poročevalec Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja. Prosim!

Branko Kozamernik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Danes ste na klop dobili dodatno poročilo Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja k predlogu zakona. Dovolite mi, da ga v celoti preberem.

Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora združenega dela in Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin Skupščine SR Slovenije sta na skupni seji dne 12. 12. 1980 ponovno obravnavala predlog zakona o Spominskem parku Trebče ter amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k predlogu tega zakona, ki jih je na seji odborov obrazložil predstavnik predlagatelja.

Predstavnik predlagatelja je glede na načelne pomisleke odborov v prvi razpravi o predlogu zakona, ki so razvidni iz poročila odborov z dne 2. 12. 1980, odboroma pojasnil, da gre pri režimu varovanja v tem parku predvsem za ohranjanje zgodovinskih izročil, kar se razlikuje od režima varovanja, kot ga bo predpisoval zakon o Triglavskem narodnem parku. Zato tega zakona v smislu pripomb odborov ni potrebno dopolnjevati, saj te probleme v pretežni meri rešuje tudi sistemski zakon o naravni in kulturni dediščini. Odbora sta se s takim pojasnilom strinjala.

V razpravi o amandmajih, ki jih je predlagatelj obrazložil na seji, sta se odbora strinjala z amandmaji k 18., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32. in 33. členu predloga zakona. Odbora ugotavljata, da je Izvršni svet sprejel in amandmajsko oblikoval tudi pripombo Izvršnega odbora Kulturne skupnosti Slovenije in se s tem strinjata. Hkrati sta odbora umaknila svoj amandma k 18. členu, ki je razviden iz njunega poročila z dne 2. 12. 1980. Odbora predlagata pristojnima zboroma, da sprejmeta predlog zakona o Spominskem parku Trebče, skupaj z amandmaji Izvršnega sveta. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta, ki ste jih prejeli danes na klop, in sicer k 18., 25., 26., 27., 28., 29. in 32. členu predloga zakona.

Na glasovanje dajem amandma Izvršnega sveta k 18. členu. Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (144 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta k 18. členu soglasno sprejet.

Na glasovanje dajem amandma Izvršnega sveta k 25. členu. Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (145 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta k 25. členu soglasno sprejet.

Na glasovanje dajem amandma Izvršnega sveta k 29. členu. Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (143 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta k 29. členu soglasno sprejet.

Na glasovanje dajem amandma Izvršnega sveta k 32. členu. Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (142 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta k 32. členu sprejet z večino glasov.

Dajem na glasovanje redakcijske amandmaje Izvršnega sveta k 26., 27. in 28. členu. Zboru predlagam, da o redakcijskih amandmajih glasujemo skupaj. Se strinjate s tem, da glasujemo o vseh treh amandmajih skupaj? (Da.)

O amandmajih k 30., 31. in 33. členu, pri katerih se predlaga preštevilčenje členov, ni potrebno glasovati, ker bo to opravljeno pri končni redakciji zakona in je samo po sebi razumljivo, da če izpade en člen, je treba ostale preštevilčiti.

Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija se z redakcijskimi amandmaji strinjata.

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za redakcijske amandmaje k 26., 27. in 28. členu, naj prosim glasuje! (145 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so redakcijski amandmaji Izvršnega sveta k 26., 27. in 28. členu soglasno sprejeti.

Dajem na glasovanje predlog zakona o Spominskem parku Trebče v celoti.

Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (145 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o Spominskem parku Trebče soglasno sprejet.

Obveščam vas, da sta se nam med delom pridružila še dva delegata, in sicer delegat za gospodarsko področje, 20. okoliš, Gornja Radgona in delegat za gospodarsko področje, 24. okoliš, Postojna. To pomeni, da danes sodeluje pri delu zbora 146 delegatov.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na poročilo o poteku priprav na postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil njen Izvršni svet.

Kot gradivo ste prejeli tudi družbeni dogovor o razmestitvi izvajanja vzgojno-izobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja v SR Sloveniji.

Na klop ste prejeli poročilo skupine delegatov za spremljanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju in predlog ugotovitev in stališč, ki ga je pripravila ta skupina. Skupino delegatov, ki je navzoča na seji, prosim, da spremlja razpravo ter po razpravi, če bo potrebno, predlaga morebitne spremembe oziroma dopolnitve predlaganih ugotovitev in stališč. Člana skupine iz našega zbora sta Vilma Manček in Janko Muraus.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Jože Miklavc, pomočnik predsednice Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Prosim!

Jože Miklavc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V času po pripravi poročila o poteku priprav na postopno uvajanje usmerjenega

izobraževanja se nadaljuje intenzivna strokovna in samoupravna aktivnost v skladu z obveznostmi in odgovornostmi posameznih nosilcev, ki jih poročilo podrobneje navaja. Zato želimo ob razpravi o poročilu posredovati nekaj dodatnih informacij o aktivnosti na nekaterih področjih, ker jih poročilo glede na čas, v katerem je nastajalo, ne vsebuje.

Za sedanji trenutek je posebej pomembno opozoriti na tri sklope aktivnosti:

1. na zavzeta prizadevanja za uskladitev obsega vpisa za šolsko leto 1981/1982 in razmestitev vzgojno-izobraževalnih programov v srednjem izobraževanju oziroma na mrežo šol,

2. na sprejemanje samoupravnih sporazumov o temeljih planov posebnih izobraževalnih skupnosti in

3. na priprave vzgojno-izobraževalnih programov v okviru strokovnih svetov posebnih izobraževalnih skupnosti.

Že od letošnje pomladi dalje teče vzporedno s pripravo planskih dokumentov za srednjeročno obdobje poglobljena razprava o oblikovanju mreže srednjih šol, ki naj bi sledila kadrovskim potrebam. Te potrebe izhajajo iz nujnosti po prestrukturiranju gospodarstva, večjemu usklajevanju posameznikovih interesov z možnostmi zaposlovanja in kvalitetnejšemu usmerjanju v izobraževanje, težnji po zagotovitvi kvalitete vzgojno-izobraževalnega dela in stabilizacijske naravnosti. To zahteva, da moramo v zaostrenih gospodarskih razmerah skrajno racionalno izkoristiti sedanje zmogljivosti in hkrati omogočiti, da bi se šole močneje odprle potrebam združenega dela in že zaposlenim delavcem ter se močneje uveljavile kot kvalitativni dejavnik razvoja.

Kljub splošno sprejetim načelom za oblikovanje mreže šol in sprejetemu obsegu izobraževanja v planskih dokumentih, usklajevanje pri konkretni razporeditvi programov srednjega izobraževanja in obsegu vpisa za novo šolsko leto 1981/1982 nekoliko kasni. Med številnimi pripombami, ki so jih posredovali zlasti organi družbenopolitičnih skupnosti, družbenopolitične organizacije na ravni občin oziroma na medobčinskem nivoju, so mnoge naravnane k drobljenju mreže šol in ne upoštevajo demografskih možnosti. Hkrati pa je iz njih mogoče razbrati tudi večjo naravnost k razširjanju možnosti izobraževanja že zaposlenih delavcev in podpiranje globalne usmeritve za večje vključevanje mladine in zaposlenih delavcev v proizvodne usmeritve izobraževanja.

Zelo pomembno za uresničevanje globalnih usmeritev je čimprejšnje sprejetje obsega in razmestitve vpisa v letu 1981, kar bo predvidoma sprejeto na zasedanju skupščine Izobraževalne skupnosti Slovenije konec decembra 1980. S tem bo omogočena pospešena aktivnost v zvezi z usmerjanjem učencev ter interno razpisovanje za izobraževanje v organizacijah združenega dela za zaposlene delavce. Izobraževalnim organizacijam pa bo omogočeno sklepanje samoupravnih sporazumov in pogodb z organizacijami združenega dela za opravljanje proizvodnega dela in delovne prakse, zagotovitev ustreznih kadrov za nove vzgojno-izobraževalne programe ter strokovno izpopolnjevanje delavcev za uresničevanje teh programov. S tem pa bi odpravili negotovost pri uporabnikih, izvajalcih in kandidatih za izobraževanje.

V samoupravnih sporazumih o temeljih planov posebnih izobraževalnih skupnosti, ki so predloženi v razpravo, je v poročilu opisan način združevanja sredstev in s tem uveljavljeno načelo, da bodo prispevki temeljnih organizacij

združenega dela za usmerjeno izobraževanje bolj kot doslej odražali stroške kadrovske reprodukcije po posameznih področjih združenega dela.

Namesto dosedanjega prispevka po enotni stopnji od korigirane davčne osnove, ki je bil izrazito fiskalnega značaja, se bodo uveljavljale različne stopnje prispevkov po posameznih posebnih izobraževalnih skupnostih, odvisno tako od programov izobraževanja in njihovih cen kot tudi od gibanja dohodka po posameznih področjih združenega dela. Ob prehodu na dohodek kot osnovo bi prispevna stopnja, če bi bila še naprej enotna, znašala 1,42 odstotka od osnove; diferencirana glede na različne programe pa bo znašala v posebnih izobraževalnih skupnostih gospodarstva praviloma od 1,13 odstotka do 1,75 odstotka.

Le štiri skupnosti izstopajo iz tega okvira z nižjimi oziroma višjimi stopnjami, kar je rezultat specifičnosti kadrovske situacije oziroma dohodkovnih razmer v teh panogah. To so tiskarstvo in papirništvo z 0,82 % ter promet in zveze z 0,93 % oziroma gostinstvo z 2,05 % in pomorstvo z 2,76 %.

Na področju družbenih dejavnosti pa so te stopnje zaradi višje izobrazbene strukture nekaj višje, in sicer od 1,87 % v upravnih dejavnostih, do 2,85 % v kulturnih dejavnostih.

Menimo, da te porazdelitve predstavljajo sprejemljivo začetno podlago za nadaljnji razvoj družbenoekonomskih odnosov na področju usmerjenega izobraževanja po načelih svobodne menjave dela, čeprav so v prvi rešitvi medsebojni odnosi med posameznimi skupnostmi do neke mere še vedno poenostavljeni in ne morejo v celoti odraziti dokaj zapletene problematike izobraževanja kadrov za širše in ožje družbene potrebe ter svobodne menjave dela v okviru posebnih izobraževalnih skupnosti. Vendar ti predlogi pomenijo pomemben premik od sedanjega načina združevanja sredstev, ki ni vseboval prav nobene funkcionalne zveze med višino prispevka in stroški izobraževanja na posameznem področju združenega dela.

Rešitve, ki jih vsebujejo sedanji samoupravni sporazumi o temeljih planov, pa že v tej fazi zagotavljajo, da bodo vsi nosilci planiranja na področju usmerjenega izobraževanja takoj in neposredno prevzemali tudi materialne posledice svojih odločitev.

V dosedanjih pripravah vzgojno-izobraževalnih programov je v okviru osemnajstih strokovnih svetov posebnih izobraževalnih skupnosti in dveh komisij, ki jih je za pripravo programov v družboslovno-jezikovni oziroma naravoslovno-matematični usmeritvi imenovala Izobraževalna skupnost Slovenije, sodelovalo 675 strokovnjakov. Med njimi je 220 strokovnjakov iz organizacije združenega dela uporabnikov, 156 iz višjih in visokih šol ter raziskovalnih organizacij, 299 pa jih je iz vrst izvajalcev programov srednjega izobraževanja.

Vse to kaže, kako široko so bile zastavljene dosedanje strokovne priprave za izdelavo programov v srednjem izobraževanju. Po podatkih Zavoda SR Slovenije za šolstvo, ki v skladu z zakonom opravlja administrativno-strokovno delo za strokovne svete posebnih izobraževalnih skupnosti in za Strokovni svet SR Slovenije za vzgojo in izobraževanje, bodo vsi osnutki programov za pridobitev izobrazbe v srednjem izobraževanju pripravljeni do konca letošnjega leta.

V dosedanjih pripravah programov so bili izdelani predlogi, da se še nadalje zmanjšuje število doslej predvidenih programov in smeri izobraževanja, in sicer število programov od 125 na 105, število smeri pa od 284 na 242. V

zvezi z zmanjševanjem števila programov je treba podpirati vse tiste primere, ki izhajajo iz vsebinske povezanosti med programi, saj s tem še nadalje zmanjšujemo razdrobljenost programov in smeri izobraževanja, ki pogosto vpliva tudi na drobljenje mreže šol, podvajanje smeri in s tem na neracionalno organizacijo šolstva.

Odločno pa bi morali preprečevati zmanjševanje števila programov in smeri izobraževanja v primerih, ko se posamezni programi v celoti ukinjajo in nadomeščajo z internim usposabljanjem v organizacijah združenega dela. To se je v dosedanjih pripravah dogajalo zlasti s skrajšanimi programi srednjega izobraževanja. Ukinjanje teh programov pa bi pomenilo, da glede na dosednji razvoj ukinjamo izobraževanje za določene poklice, zlasti v materialni proizvodnji, s tem pa zmanjšujemo nivo izobrazbe zlasti neposrednemu proizvajalcu in kar je še pomembneje, na ta način zmanjšujemo možnosti za izobraževanje že zaposlenih delavcev, ki so se priučili za določena dela. S takim načinom pa se nam celotno usmerjeno izobraževanje odmika od cilja, da z izobraževanjem že zaposlenih hitreje dosegamo sprejete družbene cilje na področju prestrukturiranja gospodarstva in njegovega usmerjanja k sodobno organiziranemu procesu dela.

Temeljni preizkusni kamen usmerjenega izobraževanja je namreč tudi v tem, koliko se bodo v celoti povečale možnosti za izobraževanje ob delu in iz dela. Mi smo v dosedanjih pripravah še vedno preveč usmerjeni le na izobraževanje mladine.

Tovarišice in tovariši delegati! Na koncu želim opozoriti še na predlog dogovora socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih vzgojno-izobraževalnega sistema, ki ga obravnavate pri naslednji točki dnevnega reda.

Pri usklajevanju besedila predloga so bile uveljavljene spremembe in dopolnitve besedila, ki jih je sprejela skupščina SR Slovenije v razpravi ob osnutku dogovora skupaj z načelnimi stališči, ki so se nanašala na obveznosti, ki jih v skladu s svojimi pristojnostmi lahko sprejemajo skupščine socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin kot podpisnice dogovora.

Vsebina dogovora izhaja iz ustavnih pristojnosti republik in pokrajin, da samostojno urejajo dejavnost vzgoje in izobraževanja ter iz ustavne ureditve Socialistične federativne republike Jugoslavije in iz dokumentov Zveze komunistov Jugoslavije, v katerih je izrecno podčrtana pravica in odgovornost delavcev v združenem delu, da neposredno odločajo o vsebini, sistemu in pogojih izvajanja vzgoje in izobraževanja.

S tem dogovorom republike in pokrajini usklajujejo tista vprašanja in rešitve, ki so pomembna za uresničevanje ustavne pravice delavcev, delovnih ljudi in občanov do izobraževanja na celotnem območju SFR Jugoslavije. Pri tem gre zlasti za to, da se, ne glede na razlike v operativni izvedbi, zagotovi udeležencem izobraževanja enakopraven položaj, da se jim omogoči prehajanje iz šol ene republike oziroma pokrajine v šole v drugi republiki in pokrajini ter enakopravnost pri uveljavljanju pravic, ki izhajajo iz pridobljene izobrazbe.

Dogovor o skupnih temeljih sistema vzgoje in izobraževanja je v SFR Jugoslaviji nastajal več let. Zato smo načela, ki jih vsebuje, lahko upoštevali že pri oblikovanju sistemskih zakonov s področja vzgoje in izobraževanja v naši republiki, ki jih je Skupščina SR Slovenije že sprejela. Zato Izvršni svet predlaga, da Skupščina pristopi k dogovoru. Hvala lepa.

Predsednik E m i l T o m a ž i č: Hvala lepa. Slišali smo obrazložitev k 6. in 7. točki dnevnega reda. Besedo dajem predstavniku skupine delegatov, tovarišu Janku Murausu.

J a n k o M u r a u s: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov za spremljanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju se je doslej dvakrat sestala in prišla do ugotovitev in stališč, ki so vam danes predložene na klop. Želel bi opozoriti samo na nekatere zadeve, z namenom, da v razpravi dopolnite ugotovitve in stališča.

Predlog ugotovitev in stališč k poročilu o poteku priprav za postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja v uvodnem odstavku obravnava aktivnosti za postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja v SR Sloveniji in se opredeljuje do posameznih vprašanj na tem področju, ki so vsebovana v poročilu. V posameznih točkah navedenih ugotovitev in stališč je posebej opozorjeno na nekatere najbolj aktualne probleme, ki se javljajo pri uveljavljanju usmerjenega izobraževanja. V organizacijah združenega dela je potrebno zagotoviti pogoje za prevzemanje pravic in odgovornosti za neposredno realizacijo nalog, opredeljenih v zakonu o usmerjenem izobraževanju. Pri sporazumevanju o razmestitvi vzgojno-izobraževalnih programov se niso dovolj uveljavili zbori uporabnikov v izobraževalnih skupnostih. Premočan pa je bil vpliv družbenopolitičnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij.

Predlog ugotovitev in stališč se ob tem pozitivno opredeljuje do vsebine predloženega družbenega dogovora o razmestitvi izvajanja vzgojno-izobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja v SR Sloveniji, ki naj ga za republiko podpiše Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Razvoj in uveljavljanje družbenoekonomskih odnosov v posebnih izobraževalnih skupnostih bo potrebno v poročilu, ki naj bi ga Izvršni svet predložil Skupščini SR Slovenije v maju 1981. leta, še natančneje razčleniti in oceniti. V zvezi s tem je posebno vprašljiva ustreznost predloženega načina združevanja sredstev po posebnih in enotnih stopnjah. Zaostaja načrtovanje izobraževanja delavcev, ki se šolajo iz dela in ob delu. Delavce bi bilo treba usmerjati zlasti v programe srednjega izobraževanja in v tem okviru v skrajšane programe srednjega usmerjenega izobraževanja ter usposabljanja in izpopolnjevanja strokovne izobrazbe in ne le v programe za pridobitev višje in visoke izobrazbe.

Naša skupina želi opozoriti, da je potrebno s strokovnimi sveti posebnih izobraževalnih skupnosti zagotoviti kadrovske, strokovne in materialne pogoje za delo, da bi lahko z vso odgovornostjo opravljali svoje naloge. V predlogu ugotovitev in stališč je opozorjeno, da bo potrebno posebno skrb posvetiti zagotavljanju kadrovskih pogojev za uspešno uvedbo vzgojno-izobraževalnih programov, pospešiti pa bo treba tudi delo pri strokovni pripravi učbenikov, ki naj bodo za predmete skupne vzgojno-izobrazbene osnove skupni.

Naša skupina predlaga, da nas z razpravo dopolnite in da potem skupno sprejmete take ugotovitve in stališča, po katerih bo lahko usmerjeno izobraževanje nemoteno potekalo. Hvala lepa!

Predsednik E m i l T o m a ž i č: Tovarišu Murausu se zahvaljujem za obrazložitev predloga ugotovitev in stališč. Prehajamo na razpravo. Besedo ima tovarišica Nejra Turovič, delegatka Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 18. okoliš, Slovenska Bistrica.

Nejra Turovič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na seji naše skupine delegatov je bilo sprejeto naslednje mnenje.

Menimo, da poročilo zelo površno obravnava oziroma sploh ne obravnava pripravo pouka v organizacijah združenega dela, ki bodo izvajale proizvodno delo oziroma delovno prakso. Kakšna je usposobljenost teh organizacij združenega dela? Kje so problemi in pomanjkljivosti? Kateri sistemski ukrepi oziroma izvršni predpisi bodo urejali ta del izvedbe vzgojno-izobraževalnih programov? Preveč posplošena je ugotovitev, da družbenopolitična aktivnost v občinah ne daje večjih rezultatov. Potrebna je analiza subjektivnih in objektivnih vzrokov. Izobraževalni sistem je nacionalnega značaja, zato se ne moremo sprijazniti s trmastimi lokalizmi in vztrajanjem pri starem. Sedaj smo na stopnji konkretnega dela za uvedbo programov usmerjenega izobraževanja, zato ne moremo razpravljati o načelnih stvareh. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Jože Lesar, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 11. okoliš, Kranj.

Jože Lesar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V skupini delegatov, ki delegira delegate za Zbor združenega dela v Kranju, smo obravnavali poročilo o poteku priprav za postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja, skupaj z družbenim dogovorom.

Ocenjujemo, da so stališča pri določanju mreže šol zelo različna in da še vedno niso dokončno usklajena. Menimo tudi, da se pri teh pripravah še vedno premalo upoštevajo stališča združenega dela. Ob tem predlagamo, da se družbeni dogovor o razmestitvi izvajanja vzgojno-izobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja v SR Sloveniji sprejme po hitrem postopku in se takoj po sprejetju oziroma po objavi tudi uporablja. Zato predlagamo, da se črta besedilo za vejico v 17. členu dogovora, ki se glasi: »uporablja pa se s 1. 9. 1981. leta«. Hvala.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo. Vprašujem naša delegata v skupini, ali sta bili ti dve razpravi po vsebini takšne narave, da bi bilo treba predloženi tekst ugotovitev in stališč kakorkoli spremeniti? (Ne.)

Predlagam, da preidemo na odločitev o predlogu ugotovitev in stališč.

Kdor je za predlog ugotovitev in stališč, naj prosim glasuje! (140 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog ugotovitev in stališč soglasno sprejet.

Predlagam, da se vrnemo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o naravni in kulturni dediščini.

Medtem smo dobili obvestilo, da je Družbenopolitični zbor sprejel stališča v predlaganem besedilu. Iz teh stališč sledi, da predlaga Družbenopolitični zbor dva amandmaja, in sicer amandma k 18. členu in amandma k 20. členu. O teh dveh amandmajih se moramo izreči.

Izvršni svet soglašaja z amandmajema, soglašajo pa tudi pristojni odbori.

Prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem amandma Družbenopolitičnega zbora k 18. členu. Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (139 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma Družbenopolitičnega zbora k 18. členu sprejet z večino glasov.

Na glasovanje dajem amandma Družbenopolitičnega zbora k 20. členu. Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (140 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma Družbenopolitičnega zbora k 20. členu soglasno sprejet.

Dajem na glasovanje predlog zakona o naravni in kulturni dediščini v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (141 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o naravni in kulturni dediščini soglasno sprejet. Prav tako ugotavljam, da je zakon sprejet v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog dogovora socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljnih vzgojno-izobraževalnega sistema, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložila v obravnavo Skupščina SAP Vojvodine.

Prejeli ste stališče Izvršnega sveta k predlogu dogovora, v katerem navaja, da se z dogovorom strinja. Slišali smo tudi obrazložitev predstavnika Izvršnega sveta.

Medzborovska skupina delegatov za spremljanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju je obravnavala predlog dogovora. Zboru je predložila poročilo in predlog odloka o soglasju in o pristopu k temu dogovoru.

Predlog odloka ste dobili na klop. Želi poročevalec medzborovske skupine delegatov besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Zaključujem razpravo.

Dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju in o pristopu k sklenitvi dogovora socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljnih vzgojno-izobraževalnega sistema. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (139 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o soglasju in o pristopu k sklenitvi dogovora socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljnih vzgojno-izobraževalnega sistema soglasno sprejet.

Zboru predlagam, da sprejme še naslednji sklep:

Skupščina SR Slovenije pooblašča tovarišico Majdo Poljanšek, članico Izvršnega sveta in predsednico Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, da v imenu Skupščine SR Slovenije podpiše dogovor socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljnih vzgojno-izobraževalnega sistema.

Kdor je za ta sklep, naj prosim glasuje! (136 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Praden preidemo na delegatska vprašanja, vas moram obvestiti, da smo sprejeli v odločitev o soglasju od Zbora republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije nekatere akte, do katerih je potrebno čimprej zavzeti stališča.

Glede na to predlagam zboru, da v skladu s četrnim odstavkom 99. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije sklene, da bo 50. seja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije v torek, 23. decembra 1980 ob 9. uri. Za to sejo zbora predlagam naslednji dnevni red:

1. osnutek zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981 do leta 1985,

2. osnutek zakona o stalnih sredstvih Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985,

3. osnutek zakona o razdelitvi sredstev Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985,

4. osnutek zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985,

5. osnutek zakona o spremembah zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu,

6. osnutek odloka o enotni projekciji plačilne bilance Jugoslavije za leto 1981,

7. osnutek odloka o enotni projekciji devizne bilance Jugoslavije za leto 1981,

8. poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku usklajevanja osnutka zakona o prevzemanju obveznosti federacije za vračanje anuitet po določenih kreditih, odobrenih organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim s področja SR Črne gore, ki jih je prizadel potres v letu 1979.

Seja zbora se sklicuje v krajšem roku, na podlagi četrtega odstavka 99. člena poslovnika zato, ker bo Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ odločal o teh aktih na sejah 25. in 30. decembra letos. Ti akti so tesno povezani s sprejetjem planskih dokumentov za prihodnje leto. Razen tega je potrebno zagotoviti naši delegaciji v Zboru republik in pokrajin določen čas za usklajevanje vseh teh dokumentov.

Naj opozorim še na to, da sklicujemo 50. sejo pred 49. sejo. To oštevilčenje seje je potrebno zaradi tega, da se posamezni akti ne bi mešali med seboj. Po zadnji decembrski seji pa bomo obe seji pravilno oštevilčili. Želi kdo o tem razpravljati? (Ne.) Če ne, se moramo o tem izreči.

Na glasovanje dajem predlog sklica 50. seje zbora. Kdor je za, naj prosim glasuje! (141 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

S tem smo sklenili, da bo 50. seja Zbora združenega dela 23. decembra 1980.

Sklic in gradivo za sejo zbora boste prejeli v prihodnjih dneh.

Prehajamo na delegatska vprašanja. Na vsa delegatska vprašanja, ki so bila postavljena včeraj in danes, nekatera pa so že od prej, bo odgovorjeno na eni od prihodnjih sej. Želi kdo postaviti novo delegatsko vprašanje? (Ne želi.)

Zaključujem to točko dnevnega reda, ne zaključujem pa še seje zbora, ker bomo verjetno morali o nekaterih zadevah usklajevati z ostalima zboroma in Skupščino Kulturne skupnosti Slovenije.

Odrejam 20 minut odmora. Predlagam, da ostanete nekje v bližini, da se bomo lahko sestali takoj, ko bomo dobili ustrezne dokumente ter nadaljevali z delom.

(Seja je bila prekinjena ob 12.34 in se je nadaljevala ob 13. uri.)

Predsednik Emil Tomazič: Nadaljujemo z delom. Obveščam vas, da se na zakone, o katerih je enakopravno sklepala Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije, ne bomo vračali, ker tam razprava in sklepanje nista bila zaključena. Delegati so se namreč razšli.

Vračamo se na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti.

Pri tem zakonu je bil v Zboru občin sprejet amandma k tretjemu odstavku 50. člena.

Amandma ste medtem dobili na klop in prosim, če ga pogledate. Glasi se tako: »Če občinska kulturna skupnost oblikuje delovno skupnost, se ta praviloma oblikuje za več samoupravnih interesnih skupnosti v občini«.

Dajem ta amandma v razpravo. Želi kdo o amandmaju razpravljati? (Ne želi.) Predlagam, da se o njem izrečemo.

Dajem na glasovanje amandma k tretjemu odstavku 50. člena. Kdor je za predlagani amandma, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je predlagani amandma sprejet z večino glasov. Obenem ugotavljam, da je besedilo zakona sprejeto v identičnem besedilu v Zboru občin in v našem zboru.

Obvestiti vas želim še o naslednjem. K sklepu v zvezi z dogovori o temeljnih družbenega plana Jugoslavije, o katerih smo razpravljali in sprejeli sklep, sta Družbenopolitični zbor in Zbor občin sprejela dve dopolnili. Lepo prosim, če ponovno vzamete sklep k 2. točki dnevnega reda v roke.

V I. točki predlagajo v tretji vrsti črtanje besede »ustrezno«. V III. točki, na četrti strani naj se na koncu doda nova alineja pred 3. točko, ki naj se glasi: »— pri oblikovanju predvidenega zakona, ki bo urejal financiranje federacije je potrebno za vse vrste proračunske porabe uveljavljati načelo financiranja programov, ki bo izključevalo avtomatizem proračunov«.

To sta Zbor občin in Družbenopolitični zbor že sprejela in da bi bilo besedilo sklepa enako v vseh treh zborih, predlagam, da bi ti dve spremembi oziroma dopolnili sprejel tudi naš zbor.

Želi kdo o tem razpravljati? (Ne želi.) Če ne, prosim, da se o tem izrečemo. Kdor je za dopolniti tega sklepa, naj prosim glasuje! (142 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da sta dopolnili sklepa sprejeti z večino glasov.

Predsednik Izvršnega sveta je poslal predsedniku naše Skupščine glede predloga zakona o Triglavskem narodnem parku naslednje pismo, ki ga bom prebral:

»Izvršni svet se je sestal med današnjim zasedanjem zborov Skupščine SR Slovenije in se seznanil z obravnavo dnevnega reda Zbora združenega dela in Zbora občin. Na obeh zborih je bil predložen in sprejet umik predloga za-

kona o Triglavskem narodnem parku. Iz pojasnil, ki so bila dana ob predlogu za umik zakona z dnevnega reda, izhaja, da kljub večkratnemu usklajevanju še vedno obstajajo razlike glede načina financiranja in obsega sredstev za dejavnosti v narodnem parku in glede opredelitve nekaterih posegov v ta prostor že s tem zakonom in s tem mimo usklajenih planskih odločitev.

Upoštevajoč potek usklajevanja Izvršni svet predlaga, da Zbor združenega dela in Zbor občin oblikujeta posebno skupino delegatov, ki bo ob sodelovanju s predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in predstavniki občin Tolmin in Jesenice ocenila dosedanje usklajevanje v zvezi z zakonom o Triglavskem narodnem parku in sodelovala pri oblikovanju predlogov za vsebinsko ureditev vprašanj, ki so se zdaj pokazala kot sporna.

Izvršni svet bo na tej podlagi predložil v skladu s svojimi pristojnostmi morebitne potrebne dopolnitve predloga zakona.«

Glede na vsebino tega pisma, bi se kazalo odločiti o predlogu, da oblikujemo skupino delegatov.

Dajem ta predlog v razpravo. Ali je to sprejemljivo? Vprašujem zlasti tovariše z Jesenic in tovariše iz Tolmina, če se s tem strinjajo? (Da.)

Dovolite mi, da predlagam zboru naslednji sklep:

1. Ustanovi se medzborovska skupina delegatov, ki naj v sodelovanju z Izvršnim svetom in predstavniki občin Jesenice in Tolmin sodeluje pri oblikovanju predlogov za vsebinsko ureditev nekaterih spornih vprašanj.

2. V skupino delegatov predlagam iz Zbora združenega dela tovariša Branka Kozamernika, predsednika Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja in tovariša Mira Kostanjevca, delegata Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 27. okoliš, Ravne na Koroškem.

Dajem predlog sklepa v razpravo. Želi kdo o tem razpravljati? (Ne.) Delegatov z Jesenic in Tolmina namenoma nismo dali v skupino, ker bi bila to potem preveč enostranska skupina, bodo pa lahko, kot je že bilo rečeno, pri delu skupine sodelovali. Želi kdo razpravljati o predlogu sklepa? (Ne.)

Če ne, prosim, da se o njem izrečemo. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (136 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Mislím, da smo s tem izčrpali dnevni red. Gotovo nas bo čakalo še usklajevanje glede na to, da se je Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije predčasno razšla. Mislím, da lahko zaključim 48. sejo Zbora združenega dela. Zahvaljujem se vam za sodelovanje.

(Seja zbora je bila končana ob 13.10.)

49. seja

(23. decembra 1980)

Predsedoval: Emil Tomazič,
predsednik Zbora združenega dela

Pričetek seje ob 9.10.

Predsednik Emil Tomazič: Tovarišice in tovariši delegati! Pričelnjam 49. sejo Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije in sklepa, ki ga je Zbor združenega dela sprejel na podlagi četrtega odstavka 99. člena poslovnika Skupščine na svoji seji dne 16. 12. 1980. Ob tem predlagam, da preštevilčimo današnjo sejo, ki naj bo tako 49. seja zbora. Na seji 29. decembra 1980 pa bomo preštevilčili takratno sejo v 50. sejo zbora. Številki 49 in 50 smo ohranili zaradi tega, da ni prišlo do kakšnih težav in zmešnjave pri materialih, bi pa bilo prav, da teče oštevilčenje tako, kot so se seje tudi zvrstile.

Na podlagi 18. člena poslovnika Zbora združenega dela bomo najprej izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo zbora in verificirali pooblastila. Zboru predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvolimo naslednje delegate: za predsednika Silvestra Polaka, za člana pa Roberta Drvariča in Edvina Kosiča. So predlagani delegati navzoči? (Da.) Želi kdo o tem predlogu razpravljati? (Nihče.)

Ker ne želi nihče razpravljati, prehajamo na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 49. sejo zbora izvoljeni delegati v predlaganem sestavu. Prosim verifikacijsko komisijo, da se sestane, pregleda pooblastila delegatov in pripravi poročilo za zbor.

Na današnjo sejo zboru so vabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Gospodarske zbornice Slovenije in Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino. Na sejo zboru so vabljeni tudi predsedniki odborov našega zboru, člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, delegati iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFR Jugoslavije ter poročevalci odborov in komisij, in sicer: Marjan Gašparič, poročevalec Odbora za finance, Anton Jelenko, poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose, Franc Vičar, poročevalec Odbora za družbenoekonomski razvoj in Majda Lindič, poročevalka Zakonodajno-pravne komisije.

Predlagam, da medtem ko je verifikacijska komisija na delu, pregledate gradiva, ki ste jih dobili danes na klop.

Verifikacijska komisija je končala z delom. Prosim za poročilo!

Silvester Polak: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zboru združenega dela Skupščine SR Slovenije za 49. sejo, dne 23. 12. 1980 je naslednje.

Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 136 delegatov, in sicer: iz gospodarskega področja 84 delegatov; iz prosvetno-kulturnega področja 14 delegatov, iz socialno-zdravstvenega področja 11 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 16 delegatov, iz obrtne in podobnih dejavnosti 4 delegati, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 5 delegatov.

Na današnji seji niso prisotni delegati iz naslednjih področij oziroma okolišev: gospodarsko področje: 22. okoliš 1 delegat, 28. okoliš 1 delegat, 29. okoliš 2 delegata in 36. okoliš 2 delegata, skupaj 6 delegatov; prosvetno-kulturno področje: 5. okoliš 1 delegat, 8. okoliš 1 delegat, skupaj 2 delegata; socialno-zdravstveno področje: 1. okoliš 2 delegata; kmetijska dejavnost: 1. okoliš 1 delegat, 4. okoliš 1 delegat, skupaj 2 delegata; obrtna in podobne dejavnosti: 5. okoliš 1 delegat, področje oboroženih sil: 1. okoliš 1 delegat. Skupaj je odsotnih 14 delegatov.

Komisija je pregledala vsa predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakoni in ustavo SR Slovenije zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira.

Predsednik Emil Tomazič: Želi kdo razpravljati o poročilu komisije? (Nihče.) Ker ne želi nihče, prehajamo na glasovanje. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker kot smo slišali, ni nobeno delegatsko pooblastilo sporno. Kdor je za poročilo komisije, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za 49. sejo Zboru združenega dela.

Ugotavljam, da zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda.

Današnja seja zбора je sklicana na podlagi sklepa našega zбора z dne 16. 12. 1980. Na tej seji sem tedaj navedel razloge za sklic današnje seje, in sicer s skrajšanim rokom. Te razloge bom ponovil. Kot se vidi iz sklica, gre v glavnem za obravnavo aktov, ki so vezani na izvajanje zvezne resolucije za leto 1981.

Ker Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije obravnava in sprejema resolucijo za prihodnje leto konec tega meseca, hkrati pa tudi izvedbene akte, je predsednik tega zбора predlagal in prosil republiške in pokrajinske skupščine, da dajo soglasje k tem aktom do 23. 12. 1980, torej do danes. Večina teh aktov je bila pripravljena šele po uskladitvi dogovorov o temeljnih plana za prihodnje srednjeročno obdobje, ki smo jih obravnavali, kot veste, na prejšnji seji zбора.

Zaradi pomanjkanja časa teh aktov tudi ni bilo mogoče prevesti v slovenščino. Gre torej za izredno situacijo glede na to, da smo vezani na roke, po katerih je treba te akte sprejeti do konca letošnjega leta. Zato vas prosim, tovarišice in tovariši delegati, da vse te razloge z razumevanjem sprejmete, čeprav se zavedamo, da je normalno delo v temeljnih delegacijah in skupinah delegatov zaradi skrajšanih rokov izredno otežkočeno. Tudi delovna telesa Skupščine in zborov ter Izvršni svet Skupščine SR Slovenije niso mogli pravočasno zadev obravnavati in vas vnaprej obvestiti o njihovih stališčih, zato boste o njih prav tako seznanjeni šele danes. Predstavniki Izvršnega sveta, delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ in poročevalci delovnih teles bodo ob obravnavi posameznih aktov po potrebi obrazložili svoja stališča, kar bo vsekakor prispevalo k vašemu lažjemu opredeljevanju do posameznih aktov.

Za današnjo sejo zбора predlagam naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 49. seje Zбора združenega dela,
2. osnutek zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981 do leta 1985,
3. osnutek zakona o stalnih sredstvih Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985,
4. osnutek zakona o razdelitvi sredstev Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985,
5. osnutek zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985,
6. osnutek zakona o spremembah zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu,
7. osnutek odloka o enotni projekciji plačilne bilance Jugoslavije za leto 1981,
8. osnutek odloka o enotni projekciji devizne bilance Jugoslavije za leto 1981 in
9. poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku usklajevanja osnutka zakona o prevzemanju obveznosti federacije za vračanje anuitet po določenih kreditih, odobrenih organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organiza-

cijam in skupnostim s področja Socialistične republike Črne gore, ki jih je prizadel potres v letu 1979.

Želi kdo o predlogu dnevnega reda razpravljati? (Ne.) Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev tako oblikovanega dnevnega reda? (Ne.)

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim glasuje z dvigom roke! (Vsi delegati dvignejo roke.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red za današnjo sejo Zbora združenega dela soglasno sprejet.

Kot sem že prej omenil, predlagam, da preden nadaljujemo z našim delom, torej z obravnavo posameznih zadev, da si vzamemo vsaj 20 minut časa zato, da se seznanimo z gradivi, ki jih imamo pred seboj na klopi; gre pa za stališče našega Izvršnega sveta, za stališče Zveznega izvršnega sveta, za poročila naših delovnih teles in za predloge sklepov k posameznim točkam dnevnega reda.

Odrejam 20 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 9.25 in se je nadaljevala ob 9.55.)

Predsednik Emil Tomazič: Tovarišice in tovariši delegati! Nadaljujemo z delom.

Prehajamo na 2., 3., 4. in 5. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981 do 1985, osnutek zakona o stalnih sredstvih Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985, osnutek zakona o razdelitvi sredstev Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985 in osnutek zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985, ki jih je Skupščini SR Slovenije predložil Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Zaradi medsebojne povezanosti vseh zadev in problematike, vsebovane v osnutkih zakonov, ki sem jih pravkar navedel, predlagam, da vse te zakone obravnavamo skupaj. Kot ste lahko videli, je v tem smislu pripravljen tudi predlog sklepa, ki ste ga dobili danes na klop. Se zbor strinja, da obravnavamo vse štiri zakone skupaj? (Se strinja.)

Osnutek zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981 do leta 1985 in stališče Izvršnega sveta k temu zakonu ste prejeli za 44. sejo zbora, ostale osnutke zakonov pa ste prejeli s sklicem za današnjo sejo zbora. K osnutkom zakonov ste prejeli na klop poročilo Odbora za finance in poročilo Zakonodajno-pravne komisije ter skupno poročilo odborov za družbenoekonomske odnose in družbenoekonomske razvoj k osnutku zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981 do leta 1985.

Prav tako ste na klop prejeli tudi stališče Izvršnega sveta naše Skupščine. Predstavniki Izvršnega sveta za vse te točke dnevnega reda je tovariš Zdravko Praznik, direktor Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje.

Predlagam, da za spremljanje razprave o vseh zveznih aktih, ki jih danes obravnavamo, imenujemo v skladu s 47. členom poslovnika našega zbora skupino delegatov. Skupina delegatov naj po končani razpravi predlaga morebitne spremembe predlogov sklepov, ki so predloženi k posameznim aktom. V skupino delegatov predlagam tovariša Ivana Zelenška, delegata 1. okoliša iz Celja, tovariša Marjana Gašpariča, poročevalca Odbora za finance in tovariša Jožeta Sedelška, delegata 27. okoliša iz Raven na Koroškem. V skupini delegatov naj sodelujejo tudi predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in seveda predstavnik delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Želi kdo o tem predlogu razpravljati? (Ne želi.) Ker ne želi nihče razpravljati, prosim, da o tem glasujemo. Kdor je za predlagano skupino delegatov, naj prosim glasuje! (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je skupina delegatov v predlaganem sestavu imenovana z večino glasov.

Želi predstavnik delegacije besedo? (Ne želi.) Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Zdravko Praznik, predstavnik Izvršnega sveta.

Zdravko Praznik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ker so vsi štirje zakoni med seboj povezani, bom uvodno informacijo dal k vsem štirim osnutkom zakonov hkrati.

Po prvotnem programu oziroma ustreznem zakonu bi moral Zvezni izvršni svet še v tem srednjeročnem obdobju predlagati kriterije, kazalce in mejne vrednosti za opredeljevanje manj razvitih republik in pokrajin. Ker v tem času ni bil dosežen dogovor o tej tematiki, je Zvezni izvršni svet predlagal osnutek zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981 do leta 1985. Po tem zakonu se tudi za naslednje srednjeročno obdobje opredeljujejo kot gospodarsko manj razvite Socialistične republike Bosna in Hercegovina, Črna gora, Makedonija in Socialistična avtonomna pokrajina Kosovo.

Prehajam na naslednje tri osnutke zakonov. Po dogovoru o temeljnih družbenega plana Jugoslavije o politiki pospeševanja razvoja gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosovo v obdobju 1981 do 1985 je Zvezni izvršni svet predložil Skupščini SFR Jugoslavije v razpravo in sprejem osnutke treh zakonov, ki po svojem značaju pomenijo izvajanje tega dogovora. To še zlasti velja za obseg in način obveznega usmerjanja sredstev v gospodarska vlaganja in obseg dopolnilnih sredstev iz zveznega proračuna ter za njihovo razporejanje na posamezne gospodarsko manj razvite republike in avtonomno pokrajino Kosovo.

Skupščina SR Slovenije je predlog dogovorov obravnavala na sejah zborov v prejšnjem tednu in pooblastila svoj Izvršni svet, da ga podpiše. Izvršni svet v načelu sicer podpira sprejem predlaganih zakonov, predlaga pa nekatere njihove dopolnitve.

Osnutek zakona o stalnih sredstvih sklada federacije bi po teh predlogih dopolnili oziroma spremenili predvsem v naslednjih treh smereh:

1. Osnutek zakona ni povsem jasen in bi ga mogli razumeti tudi tako, da so predmet samoupravnega združevanja dela in sredstev le sredstva tistih temeljnih organizacij združenega dela, ki neposredno sodelujejo pri skupnih

vlaganjih v gospodarsko manj razvitih republikah in SAP Kosovo. Tako tolmačenje, pa bi pomenilo, da v praksi ne bi mogli izkoristiti celotnih 50 % obvezno usmerjenih sredstev za gospodarska vlaganja, kot je to načelno sicer določeno v dogovoru o temeljih družbenega plana Jugoslavije in tudi v osnutku tega zakona, čeprav osnutek zakona ne obravnava konkretnih vprašanj, povezanih s takim združevanjem. V dogovoru o temeljih družbenega plana Jugoslavije je predviden poseben dogovor, ki naj bi ga v zvezi s tem sprejele republike in avtonomni pokrajini do konca prvega polletja 1981. Izvršni svet ocenjuje, da je kljub temu potrebno dopolniti 1. člen tega osnutka. V zvezi s tem soglaša s predlogom Odbora za finance Zbora združenega dela, s katerim naj bi nadomestili prvotno dopolnitev tega člena, kot jo je predlagal Izvršni svet. Na tej osnovi bi omogočili različne oblike združevanja dela in sredstev temeljnih organizacij na dohodkovnih osnovah in to neposredno, ali pa v okviru republik in avtonomnih pokrajin, ob upoštevanju skupnih interesov za uresničevanje programov razvoja v manj razvitih republikah in SAP Kosovo. Na ta način bi uveljavili tudi širše oblike povezovanja temeljnih organizacij združenega dela, torej ne samo tistih, ki se povezujejo v konkretnem združevanju sredstev za posamezno manj razvito republiko ali pa SAP Kosovo, temveč v širšem merilu v zvezi s posameznimi skupnimi vlaganji.

2. Vloga republik in avtonomnih pokrajin naj bi bila predvsem v zagotavljanju obveznega usmerjanja sredstev in v tem okviru tudi pri pospeševanju samoupravnega združevanja na dohodkovnih osnovah. Zato ne bi mogli sprejeti tistih določil v osnutku zakona, ki praktično zavezujejo republiški oziroma pokrajinski proračun za poračunavanje obveznosti v posameznih primerih. Izvršni svet meni, da je to lahko le izjemna oblika poračunavanja. Zaradi tega predlaga ustrezne dopolnitve 5., 11. in 12. člena tako, da republika oziroma avtonomna pokrajina v takih primerih zagotavlja, ne pa direktno vplačuje sredstva v sklad federacije. Pri tem je treba upoštevati, da v proračunih za te namene tudi ni ustreznih sredstev.

3. Dopolnitve, ki jih predlaga Izvršni svet, se nanašajo tudi na vprašanje dinamike izvajanja obveznosti. Soglaša sicer z nujnostjo doslednega in rednega izvrševanja obveznosti, hkrati pa bi morali enakopravno obravnavati ravnanja, tako v primerih zaostankov pri izpolnjevanju obveznosti, kakor tudi v primerih prekoračitve teh obveznosti. Tu je režim neenakopraven. Ker ima republika obveznost, da zagotovi poravnavanje zaostankov, naj bi imela tudi možnost reguliranja dotoka sredstev v primerih, ko gre za presežke, zato Izvršni svet predlaga dopolnitev 7. člena osnutka zakona.

Nadalje tudi predlaga, da republika v primerih, ko ne bi dosegli 50-odstotne obveznosti na podlagi samoupravnih sporazumov o združevanju dela in sredstev, zagotovi proračun z vplačilom v obliki obveznega posojila do 15. marca naslednjega leta, ne pa do konca tekočega leta, kot to zahteva osnutek zakona. Ugotovitev celotne obveznosti namreč ni mogoča konec leta, poleg tega je potrebno ta proračun časovno izravnati z vplačilom razlik iz naslova obveznega posojila.

Osnutek zakona o razporejanju sredstev sklada federacije na posamezne manj razvite republike in SAP Kosovo je usklajen s sprejetim dogovorom o temeljih družbenega plana. Izvršni svet pa je mnenja, da v tem zakonu ne bi obravnavali posebnih dodatnih sredstev v korist SAP Kosovo, čeprav v načelu podpira tako orientacijo, to pa zaradi tega, ker bo omenjena obveznost opredeljena v posebnem dogovoru o dodatnih ukrepih za pospeševanje

razvoja SAP Kosovo, ki pa je šele v pripravi. Zato naj bi v tej fazi iz osnutka zakona izpustili 2. člen.

Pri oblikovanju zakona o dopolnilnih sredstvih republikam in avtonomnim pokrajinam v obdobju od leta 1981—1985 bi morali, po oceni Izvršnega sveta, upoštevati stališča, ki jih Socialistična republika Slovenija zagovarja pri usklajevanju zakona o financiranju federacije. Zato Izvršni svet predlaga, da se v osnutku zakona o dopolnilnih sredstvih črta določilo v drugem in tretjem odstavku 4. člena, v katerem je predvideno poračunavanje dopolnilnih sredstev iz zveznega proračuna na podlagi končnih obračunov družbenega proizvoda za nazaj.

Izvršni svet se pridružuje predlogu Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije, po katerem bi letno višino dopolnilnih sredstev določali na podlagi dogovorjenega deleža v planiranem družbenem proizvodu. V prvem letu znaša ta udeležba 0,85 % in se kasneje postopno zmanjšuje; torej na podlagi dogovorjenega deleža o planiranju družbenega proizvoda, po cenah iz predhodnega leta, povečanem za prenos cen iz predhodnega leta v naslednje leto. Namen uporabe sredstev naj bi omejili le na financiranje tistih družbenih in drugih služb, katerih dejavnost je povezana z izvajanjem ustavnih funkcij socialistične republike oziroma avtonomne pokrajine Kosovo.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga zboru, da osnutke zakonov podpre. hkrati pa zadolži svojo delegacijo, da v usklajevalnem postopku uveljavlja predlagane spremembe in dopolnitve. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomažič: Tovariš Praznik, ali so v predlaganem sklepu vsa ta dopolnila že vsebovana?

Zdravko Praznik: Ta dopolnila so že vsebovana in zajeta in se Izvršni svet tudi strinja s tistim predlogom sklepa, ki je bil dan na klop vsem delegatom.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Ivo Klemenčič, predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Ivo Klemenčič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Zakon o republikah in pokrajinah, ki naj se štejejo v prihodnjem srednjeročnem obdobju za nerazvite, je bil predložen pred približno dvema mesecema. Takrat so nekatere skupščine republik, med njimi tudi naša, sprejele stališče, da je treba ta zakon obravnavati v okviru paketa vseh zakonov, ki bodo urejali materijo na področju solidarnostnega pospeševanja razvoja nezadostno razvitih republik in pokrajin. Ta paket imate na klopi.

Dogovorjeno je bilo, da se bodo ti normativni ukrepi, ki so predloženi, obravnavali skupaj z dogovorom o temeljnih plana za razvoj nezadostno razvitih republik in pokrajin. Dogovor, kot smo slišali, je bil podpisan. Skupščina SR Slovenije je dala soglasje, da ga Izvršni svet podpiše in ta podpis je bil opravljen pred nekaj dnevi. Osnutki zakonov, ki so vam predloženi v obravnavo, temeljijo na dogovorjenih določbah tega dogovora in predstavljajo okvir za razpravo.

K razpravi tovariša Praznika dodajam še naslednje: Dosežen je bil določen napredek v urejanju te materije, tako glede solidarnosti do razvoja nerazvitih

kot tudi v odnosu na sedanje stanje, po katerem se opravlja alimentiranje solidarnostnih sredstev za razvoj nerazvitih. Ta napredek po mojem mnenju pomeni predvsem to, da se je fiskalni značaj sklada federacije, prek katerega se vplačujejo sredstva za hitrejši razvoj nezadostno razvitih republik in pokrajin, vsaj delno spremenil. Naše stališče je bilo, da je treba status sklada federacije spremeniti v tem smislu, da bo imelo združeno delo neposreden vpliv na uporabo sredstev sklada. Sprememba je opravljena v tem smislu, da se lahko 50 odstotkov teh sredstev že na osnovi osnutka zakona o stalnih sredstvih uporabi prek združevanja dela in sredstev temeljnih organizacij združenega dela na dohodkovnih osnovah in skupnih interesih. Pomembno je, da temeljne organizacije združenega dela za teh 50 odstotkov sporazumno določijo pogoje združevanja in to predvsem na osnovi skupnega prihodka in dohodka.

To je ena od osnovnih pridobitev in sprememb dosedanjega načina uporabe sredstev sklada, ki mora prispevati k nadaljnji uskladitvi sistema solidarnostne pomoči nezadostno razvitim republikam in pokrajinam in usklajevanju z zakonom o združenem delu.

Vsi ti predlogi, ki so pred vami, skupaj z dogovorom o temeljih plana za razvoj nezadostno razvitih republik in pokrajin, bodo zahtevali spremembo in dopolnitev, ali pa nov zakon o skladu federacije. Ta zakon še ni predložen in moramo nanj še počakati. Menim, da je to v redu in sprejemljivo, iz naslednjih razlogov. Dogovor o temeljih plana za razvoj nezadostno razvitih republik in pokrajin predvideva tudi, da se bo do konca prvega polletja sprejel poseben dogovor republik in pokrajin, s katerim se bo določila dinamika združevanja dela in sredstev in precizirala vsa druga vprašanja, ki se nanašajo na izvajanje določil dogovora, predvsem v zvezi z združevanjem dela in sredstev. Na tem področju in v teh odnosih, ki bodo nastajali na osnovi vlaganj v določene projekte z združevanjem sredstev in dela, bo nedvomno treba razčistiti mnogo stvari. Pri tem se bo potrebno zavzemati, da bomo ideje, ki jih je SR Slovenija že zastopala pri usklajevanju dogovora, skušali v čim večji meri uveljaviti. Razprave v zvezi s posebnim dogovorom republik in pokrajin pa bodo vsekakor vplivale tudi na nekatere rešitve, ki so vezane na organizacijo in delo samega sklada federacije. Zvezni izvršni svet je zato predlagal, da se ta zakon o skladu federacije oziroma njegove spremembe in dopolnitve pripravijo vzporedno s tem posebnim dogovorom, ki naj bi se na osnovi dogovora o temeljih plana sprejel do konca prvega polletja. Ugotovljeno je, da veljavni zakon v sedanji formulaciji nima bistvenega vpliva na izvajanje predloženih normativnih aktov, ki jih danes obravnavate. Razen tega pa je treba razčistiti probleme, o katerih sem govoril, kar bo zahtevalo poglobljeno razpravo. Zato ni smiselno sprejemati odločitve, ki bi bile preuranjene in zato tudi ni argumentov, da bi se ta zakon o skladu sprejemal po skrajšanem postopku.

Glede pripomb k predloženim normativnim aktom, ki so danes v razpravi, opozarjam na stališče Zveznega izvršnega sveta, po katerem se morajo v predloženih osnutkih upoštevati rešitve, ki so v skladu z dogovorom o temeljih plana za razvoj nezadostno razvitih republik in pokrajin, ki je bil podpisan. To velja za vse te osnutke.

Predlagane pripombe in dopolnitve k vsem štirim aktom so vsekakor utemeljene in se z njimi v principu strinjam. Povedati pa moram, da jih ne bo lahko uveljaviti zato, ker nekatere tudi zelo važna določila, ki so predlagana

v teh dopolnitvah, nismo uspeli uveljaviti že v dogovoru. Nekatere pripombe so celo direktno v nasprotju s tem, kar je zapisano v dogovoru. To velja na primer za predlagano dopolnitev k 5. členu zakona o sredstvih sklada federacije, glede spremembe roka za plačilo razlike med sporazumno angažiranimi sredstvi in celotno obveznostjo 50% združevanja sredstev. V dogovoru je izrecno napisano, da je rok za pokrivanje te razlike 31. december tekočega leta, v predlogu Izvršnega sveta pa je predlagan rok 15. marec. Strinjam se z argumentacijo, ki je podana, in zato bomo to uveljavljali. V primeru doslednega vztrajanja na stališču, da se lahko ti akti spremenijo samo v skladu z že podpisanim dogovorom, bo seveda tako določilo težko uveljaviti.

Isto velja tudi za predlagano dopolnitev k 7. členu in tudi k 2. členu zakona o razdelitvi sredstev in tako dalje.

Menim, da je potrebno predlagane pripombe upoštevati, da pa se bomo morali zavzemati za spremembe in dopolnitve predlaganih besedil osnutkov, mimo določil, ki so bila sprejeta v dogovoru. Posebej je problematično uveljavljanje dopolnitve 1. člena, prve točke, prvega odstavka zakona o sredstvih sklada federacije. Predloženo besedilo osnutka zakona ne rešuje tistega problema, ki je do sedaj predstavljal eno od osnovnih ovir, da bi se sredstva sklada v večji meri usmerjala prek združevanja dela in sredstev na dohodkovnih osnovah in na konkretne projekte. Predlagano besedilo zadržuje namreč dosedanja princip, da se lahko za nek projekt združujejo sredstva le tistih temeljnih organizacij, ki so na njem neposredno zainteresirane in ki podpišejo samoupravni sporazum o združevanju. Taka praksa bo po našem mnenju — mi smo se proti temu leta nazaj borili in zahtevali, da se to spremeni — še naprej preprečevala, da bi se na tem področju v polni meri lahko realizirala začrtana politika in tudi politika, ki je bila nakazana v političnih aktih Zveze komunistov Jugoslavije. Vendar menim, da bi morali tudi ta problem rešiti z dogovorom. To pripombo bomo uveljavljali, seveda, kolikor nam ne bodo drugi, ki imajo morda drugačne interese, vendar jih na tem področju ne bi smeli imeti, nasprotno s tem, da to ni rešeno z dogovorom.

Strinjam se z obrazložitvijo, ki jo je dal k temu problemu tudi tovariš Praznik in menim, da bi bilo potrebno to pripombo oziroma dopolnitev podpreti. S tem bi jasneje opredelili, kako in na kakšnih principih lahko pričakujemo boljše rezultate v smeri združevanja dela in sredstev na dohodkovnih osnovah, in sredstev, ki jih bomo sedaj plačevali ne na fiskalni način, temveč na osnovi združevanja dela in sredstev v sklad federacije. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomažič: Glede na izražen pomislek delegacije do rešitve v našem sklepu in v dogovoru vprašujem, če delegacija podpira predlog sklepa v predloženem besedilu? (Da.)

Želijo poročevalci delovnih teles besedo? (Da.) K besedi se je javil tovariš Marjan Gašparič, poročevalec Odbora za finance našega zbora.

Marjan Gašparič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za finance je obravnaval osnutke zakonov o stalnih sredstvih sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985, o razdelitvi sredstev sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja go-

spodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985 in osnutek zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin od leta 1981 do leta 1985.

Odbor je v načelu osnutke podprl, saj so pripravljene v skladu s sklenjenim dogovorom o temeljih družbenega plana Jugoslavije za naslednje srednjeročno obdobje. V podrobni obravnavi je odbor v celoti podprl stališča in pripombe Izvršnega sveta, ki so usklajene s stališči in sklepi Skupščine SR Slovenije, ki jih je sprejela ob potrjevanju navedenega dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije.

S tem v zvezi je odbor ponovno opozoril na stališče, da je potrebno v SR Sloveniji čimprej sprejeti rešitve za izpolnitev obveznosti organizacij združenega dela za samoupravno združevanje sredstev, pri čemer ima Gospodarska zbornica Slovenije posebno vlogo predvsem zaradi tega, ker smo doslej uspeli v okviru 20% kreditnega združevanja sredstev doseči le en odstotek takega samoupravnega združevanja. S tega vidika je posebej pomembna pripomba, da se za samoupravno združena sredstva štejejo tudi združena sredstva organizacij združenega dela na območju posamezne republike.

Odbor je ob zaključku tudi poudaril, da so pripombe in opredelitve Izvršnega sveta v celoti v skladu z doslej sprejetimi stališči Skupščine SR Slovenije o nadaljnji preobrazbi sistema pospeševanja razvoja manj razvitih republik in pokrajin v SFR Jugoslaviji na samoupravnih osnovah.

V imenu odbora predlagam, da sprejmete predlog sklepa, ki ste ga prejeli danes na klop, in ki je pripravljen na podlagi doslej oblikovanih stališč in pripomb v delovnih telesih te Skupščine.

Predsednik Emil Tomažič: Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo. Ocenjujem, da ni bilo nobenega predloga za spremembo predloga sklepa.

Dajem torej predlagani sklep v nespremenjenem besedilu na glasovanje. Kdor je za sprejem sklepa, naj prosim glasuje! (125 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (6 delegatov.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Osnutek zakona so prejeli vodje skupin delegatov z dopisom z dne 17. decembra 1980. Na klop ste danes prejeli poročilo Odbora za finance, poročilo Zakonodajno-pravne komisije in stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Prav tako ste prejeli na klop predlog sklepa, ki je pripravljen na podlagi vseh dosedanjih razprav.

Predstavnik Izvršnega sveta naše Skupščine k tej točki dnevnega reda je tovariš Anton Slapernik, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za finance.

Preden začnemo obravnavati osnutek zakona, vas obveščam, da gre za akt strogo zaupne narave, zato na seji navzoči predstavniki sredstev javnega obveščanja lahko obvestijo javnost le o tem, da je Zbor združenega dela obravnaval osnutek zakona in o tem, kakšen sklep je sprejel.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Predstavnik delegacije? (Ne želi.) Želijo besedo poročevalci delovnih teles? (Ne želijo.)

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (93 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (18 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (16 delegatov.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Odrejam 30 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 10.35 in se je nadaljevala ob 11.25.)

Predsednik Emil Tomažič: Predlagam, da preidemo na 9. točko dnevnega reda, s tem da bomo 7. in 8. točko dnevnega reda obravnavali kasneje, ko bo predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin, tovariš Žlender, opravil svoj zadolžitev v Zboru občin.

K poročilu verifikacijske komisije je dal pripombo tovariš Jože Šemrov, češ da iz poročila te komisije izhaja, da delegat iz kmetijske dejavnosti 2. okoliša Moste-Polje ni navzoč. Delegatsko pooblastilo tovariša Šemrova, ki je delegat tega okoliša, je bilo v poročilu verifikacijske komisije upoštevano. Po veljavnem sistemu se navedejo samo okoliši, od koder delegati niso navzoči. Za kmetijsko področje je bilo povedano, da nista navzoča delegata iz 1. in 4. okoliša. Iz tega torej sledi, da je delegat 2. okoliša navzoč.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku usklajevanja osnutka zakona o prevzemanju obveznosti federacije za vračanje anuitet po določenih kreditih, odobrenih organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim s področja Socialistične republike Črne gore, ki jih je prizadel potres v letu 1979.

Osnutek zakona je bil obravnavan na seji zboru 26. septembra 1979, ko je zbor dal soglasje k temu osnutku zakona in dal pooblastilo naši delegaciji. Medtem je na podlagi pripomb, predlogov in stališč republik in pokrajin prišlo do tolikšnih sprememb osnutka zakona, da gre za nove vsebinske rešitve. Zato delegacija vrača pooblastilo, o čemer daje tudi podrobno poročilo, ki ste ga dobili s sklicem seje in prepričan sem, da ste z njim tudi seznanjeni.

Danes ste prejeli na klop stališča Zveznega izvršnega sveta o poročilu Odbora za kreditno-monetarni sistem Zbora republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o nadaljevanju usklajevanja stališč republiških in pokrajinskih skupščin o osnutku zakona o prevzemanju obveznosti federacije za vračanje anuitet po določenih kreditih, odobrenih organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim na območju Socialistične republike Črne gore, ki jih je prizadel potres v letu 1979. Prejeli ste tudi poročilo Odbora za finance našega zboru, stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in predlog sklepa.

Predstavnik Izvršnega sveta naše Skupščine k tej točki dnevnega reda je tovariš Anton Slapernik, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za finance. Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Želi predstavnik delegacije besedo? (Da.) K besedi se je prijavil tovariš Ivo Klemenčič, predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Ivo Klemenčič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša delegacija v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije je predložila svoje poročilo, ki ga ne bom ponavljal.

Spomnil bi vas le, da je bila takoj po potresu sprejeta vrsta ukrepov, h katerim je dala republiška Skupščina tudi soglasje. Med temi normativnimi akti je bil tudi zakon o anuitetah, s katerim je federacija prevzela plačilo anuitet oreganizacijam združenega dela, ki so bile prizadete po potresu, in sicer po treh osnovah: anuitete za inozemske kredite, kredite sklada federacije za razvoj nerazvitih in kredite poslovnih bank. To obveznost je federacija prevzela začasno do sprejetja novega zakona. Nato smo v septembru 1979. leta dobili predlog zakona, ki naj bi zagotovil, da bo federacija vse te anuitete plačevala za vse organizacije združenega dela za celotno srednjeročno obdobje, to je do konca 1985. leta.

Zbori naše Skupščine so razpravljali o tem zakonu in so dali soglasje, z dvema bistvenima pripombama, ki sta v pismenem poročilu ponovno dani. Na teh osnovah se je začelo usklajevanje v odborih Zbora republik in pokrajin predvsem v Odboru za kreditno-monetarni sistem. Pri tem je bilo v večini delegacij, med katerimi je bila tudi naša, ugotovljeno, da po zakonu o sanaciji škode, ki definitivno ureja povračilo izgubljenega dohodka prizadetim organizacijam združenega dela po potresu, ni mogoče priznavati dvakratne škode. Razen tega tudi ni razlogov, da bi se tem organizacijam združenega dela plačevale anuitete potem, ko so že usposobljene za normalno poslovanje.

Ta osnutek zakona ne glede na to dejstvo, predlaga, da federacija prevzame plačilo anuitet do konca 1985. leta. Iz teh razlogov zakona ni bilo mogoče uskladiti. Zvezni izvršni svet je zato pripravil nov predlog na osnovi teh pripomb. Po tem predlogu je ostal seznam teh organizacij, po našem mnenju, še vedno zelo širok. Ta seznam imate priložen v gradivu. Sredstva, potrebna za pokrivanje teh anuitet, znašajo 2 novi milijardi in 245 milijonov dinarjev, ki naj bi se plačala v petih obrokih v letih 1981—1985. Republike in avtonomni pokrajini naj bi jih dale kot kredit Socialistični republiki Črni gori z začetkom odplačevanja po letu 1990.

Menimo, da ta predlog ne upošteva dovolj stališč Skupščine SR Slovenije, ki jih je ta posredovala delegaciji septembra 1979. leta. Kot je razvidno tudi iz stališč Izvršnega sveta do tega akta, se ne predlaga soglasje k rešitvam, ki jih vsebuje novi osnutek predlaganega zakona. V tem smislu je oblikovan predlog sklepa, ki ga imate pred seboj.

Predsednik Emil Tomazič: Želi poročevalec Odbora za finance besedo? (Ne želi.)

Prehajamo na razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo.

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 7. in 8. točko dnevnega reda, to je na osnutek odloka o enotni projekciji plačilne bilance Jugoslavije za leto 1981 in osnutek odloka o enotni projekciji devizne bilance Jugoslavije za leto 1981, ki ju je

Skupščini SR Slovenije predložil Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Tudi v tem primeru predlagam, da obravnavamo hkrati oba osnutka odlokov, ker gre za medsebojno tesno povezano problematiko. Kot ste lahko videli, je tudi k tema aktoma pripravljen skupen sklep na podlagi vseh dose-danjih razprav.

Osnutka odlokov so prejeli vodje skupin delegatov s posebnim pismom dne 17. 12. letos. Na klop ste prejeli poročilo Odbora za finance našega zbora in stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Predstavnik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k obema točkama dnevnega reda je tovariš Jernej Jan, član Izvršnega sveta in predsednik Re-publiškega komiteja za mednarodno sodelovanje.

Preden začnemo obravnavati oba osnutka odlokov, vas tudi v tem pri-meru obveščam, da gre za akta strogo zaupne narave. Zato lahko na seji navzoči predstavniki sredstev javnega obveščanja obvestijo javnost le o tem, da je Zbor združenega dela obravnaval osnutka odlokov in o tem, kakšen sklep je sprejel.

Prehajamo na razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje o predlože-nem sklepu. Kdor je za predlagani sklep, skupaj s spremembami in dopolni-tvami, naj prosim glasuje! (128 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva de-legata.) Se je kdo vzdržal? (Trije delegati.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep s spremembami in dopolnitvami spre-jet z večino glasov.

Odrejam krajši odmor.

(Seja je bila prekinjena ob 12.10 in se je nadaljevala ob 13.35.)

Predsednik Emil Tomazič: Predlagam, da sejo nadaljujemo. Ob-veščam vas, da smo z Zborom občin usklajeni v vseh tistih zadevah, kjer smo sprejemali usklajene sklepe. S tem smo dnevni red seje izčrpali.

Pred zaključkom seje pa vas obveščam, da bomo sejo zbora, ki je sklicana za ponedeljek, 29. decembra, razširil še s predlogom zakona o stanovanjskem gospodarstvu, kar je v bistvu nadaljevanje razprave, ki je bila v našem zboru 15. 12. 1980, s predlogom zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč in s predlogom zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1981.

Glede na to, da bo Kulturna skupnost Slovenije odločala o predlogih za-konov o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti, naravni in kulturni dediščini in o Spominskem parku Trebče 26. tega meseca — na prej-šnji seji njihove skupščine namreč niso bili sklepčni — bo potrebno uvrstiti na sejo 29. decembra tudi te zakone, zaradi morebitnega usklajevanja besedil predlogov zakonov.

Pismeno razširitev o graditvi boste pravočasno prejeli. Obveščam vas, da je zbor na seji 15. tega meseca odložil sklepanje o predlogu zakona o stano-vanjskem gospodarstvu in imenoval skupino delegatov z nalogo, da skupaj s predstavniki predlagatelja zakona prouči razpravo o predlogu zakona in predlagane amandmaje ter o tem poroča zboru.

Skupina delegatov je proučila amandmaje in nekatera odprta vprašanja ter predlaga, naj se obravnava tega zakona nadaljuje, kot že rečeno na seji zbora 29. tega meseca. V zvezi s tem je Izvršni svet pripravil kot delovni pripomoček prečiščeno besedilo predloga zakona, da bi se skupine čimprej seznanile z vsemi spreminjevalnimi in dopolnilnimi predlogi. To besedilo ste prejeli na klop. Prav tako ste hkrati s tem prejeli tudi stališče medzborovske skupine delegatov in dodatne amandmaje Izvršnega sveta.

Predlagam in prosim, da vsa ta gradiva čimprej posredujete vodjem skupin delegatov, da bi lahko še v teh dneh organizirali obravnavo v skupinah. Če bi to gradivo pošiljali po pošti, bi s tem onemogočili vsakršno razpravo in zato, kot že rečeno, vas posebej prosim, da to gradivo čimprej dostavite vodjem skupin delegatov, ki naj organizirajo razpravo. Razen tega bomo gradivo tudi danes poslali po pošti.

Zaključujem 49. sejo Zbora združenega dela in se vam zahvaljujem za potrpežljivost in sodelovanje.

(Seja zbora je bila zaključena ob 13.40.)

50. seja

(29. decembra 1980)

Predsedoval: E m i l T o m a ž i č,
predsednik Zbora združenega dela

Pričetek seje ob 9.10.

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 49. sejo Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Ob tem predlagam, da preštevilčimo današnjo sejo tako, da bo današnja seja 50., ker smo na seji, 23. decembra 1980, 50. sejo preštevilčili v 49., s čimer smo ohranili logični vrstni red. Mislim, da se s tem strinjate. Danes proslavljamo majhen jubilej. Gre torej za 50. sejo Zbora združenega dela.

Na podlagi 18. člena poslovnika Zbora združenega dela bomo najprej izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo zbora in verificirali pooblastila. Zboru predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvolimo naslednje delegate: za predsednico Drago Žagar, za člana pa Slobodana Srdoča in Franca Malija. So predlagani delegati navzoči? Prosim, če dvignejo roko! (Vsi trije delegati dvignejo roko.) Želi kdo o tem predlogu razpravljati? (Nihče.)

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 50. sejo Zbora združenega dela izvoljeni delegati v predlaganem sestavu. Prosim verifikacijsko komisijo, da se sestane in pripravi poročilo za zbor.

Na današnjo sejo zbora so vabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije.

Poleg tega so vabljeni tudi predsedniki odborov našega zbora, člani delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, delegacija iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFR Jugoslavije ter poročevalci odborov in komisij, in sicer Francka Herga, poročevalka Odbora za finance, Branko Kozamernik, poročevalec Odbora za stanovaljsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, Anton Jelenko, poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose, Franc Vičar, poročevalec Odbora za agrarno politiko, Viljem Pahor, poročevalec Odbora za družbenopolitični sistem, Stanko Jaki, poročevalec Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, Marjeta Adorjan, poročevalka Komisije za narodnosti in Anton Kugonič, poročevalec Zakonodajno-pravne komisije.

Na današnji seji so navzoči tudi člani našega Odbora za finance, ki bodo spremljali razprave pri aktih s področja dela tega odbora in se bodo po potrebi sprti opredeljevali do posameznih vprašanj.

Danes ste na klop dobili več gradiv. Obveščam vas, da so na klopi tudi gradiva, ki so bila poslana po pošti 25. 12. 1980. Ker je v tem času večja obremenitev poštne prometa, morda to gradivo ni bilo dostavljeno oziroma je bilo dostavljeno pozno. Zato smo ga za vsak primer razdelili danes tudi na klop. Predlagam, da medtem ko je na delu verifikacijska komisija, skušate danes predložena gradiva pregledati in nas, v kolikor ugotovite, da kakšnega gradiva niste prejeli in ga tudi danes na klopi ni, na to opozorite.

Medtem je verifikacijska komisija že opravila svoje delo. Prosim predsednico komisije, da poda poročilo.

D r a g a Ž a g a r : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za 50. sejo z dne 29. 12. 1980 ugotavlja:

Zbor združenega dela šteje 150 delegatskih mest. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 140 delegatov, in sicer: z gospodarskega področja 86 delegatov, s prosvetno-kulturnega področja 15 delegatov, iz socialno-zdravstvenega področja 11 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 17 delegatov, iz obrtne in podobnih dejavnosti 5 delegatov, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 5 delegatov, iz delegacij aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ 1 delegat.

Na današnji seji niso navzoči delegati iz naslednjih področij in okolišev: gospodarsko področje: 21. okoliš 2 delegata, 36. okoliš 2 delegata, skupno 4 delegati; prosvetno-kulturno področje: 1. okoliš 1 delegat, 7. okoliš 1 delegat, 3. okoliš 1 delegat, skupno 3 delegati; socialno-zdravstveno področje: 7. okoliš 2 delegata; kmetijska dejavnost: 4. okoliš 1 delegat; skupno torej ni navzočih 10 delegatov.

Komisija je pregledala vsa predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakoni in ustavo SR Slovenije, zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira. Hvala!

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Hvala lepa! Želi kdo razpravljati o poročilu komisije? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljati, prehajamo na glasovanje. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker kot smo slišali, ni nobeno pooblastilo

sporno. Kdor je za potrditev poročila, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter s tem verificiral pooblastila delegatov za današnjo sejo Zbora združenega dela.

Prav tako ugotavljam, da lahko zbor veljavno odloča, ker je na seji zbora navzoča večina delegatov.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda.

Z dopisom z dne 10. 12. 1980 sem dnevni red seje zbora razširil s predlogom za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o investicijskih vlaganjih SR Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 do leta 1982 in s predlogom odloka o določitvi in o razdelitvi skupnega zneska deviz za potrebe republiških organov in organizacij, družbenopolitičnih organizacij in ožjih družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji za leto 1981. Oba predlagana akta sta povezana z obravnavo zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1981, zato je bila razširitev utemeljena.

Dnevni red sem razširil še z dopisom z dne 23. 12. 1980, in sicer s predlogom zakona o stanovanjskem gospodarstvu, pri čemer gre za nadaljevanje razprave in sklepanje; s predlogom zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč in s predlogom zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1981.

O razširitvi sem obvestil delegate, ki so bili navzoči na seji zbora 23. decembra 1980. Takrat so delegati prejeli tudi gradivo k predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu, o katerem bomo danes nadaljevali razpravo. Kot delovni pripomoček so delegati prejeli tudi prečiščeno besedilo predloga zakona z naročilom in prošnjo, da ga izroče vodjem skupin delegatov, prejeli so stališča medzborovske skupine delegatov in nove amandmaje Izvršnega sveta naše Skupščine.

Ostala dva zakona sta vezana na začetek veljavnosti s 1. 1. 1981 in jih je prav zaradi tega potrebno obravnavati na današnji seji.

Izvršni svet predlaga, da na današnji seji obravnavamo predlog odloka o določitvi opisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah. Ta odlok predlaga v obravnavo iz razlogov, ker se z njim določa obseg obveznic, ki jih mora vpisati in vplačati vsaka temeljna banka v Sloveniji za kritje odhodkov zveznega proračuna za leto 1980. Vpis obveznic s strani temeljnih bank je določen v zveznem zakonu o spremembah in dopolnitvah zakona o določitvi skupnega obsega odhodkov proračuna federacije za leto 1980, v okviru sistemskih rešitev pa lahko naloži obveznost uporabnikom družbenih sredstev le skupščina družbenopolitične skupnosti.

V razširitvi z dne 22. 12. 1980 sem vas obvestil, da bom morebiti razširil dnevni red današnje seje še z zakonom s področja kulture, ki so jih naši zbori obravnavali na sejah 16. decembra 1980. Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije je medtem sprejela predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti in predlog zakona o naravni in kulturni dediščini še z dodatnimi amandmaji. Zato predlagam, da na današnji seji opravimo usklajitev obeh zakonov.

Tako razširjam dnevni red še s predlogom zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti in s predlogom zakona o naravni in kulturni dediščini.

Delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije nas je obvestila, da želi poročati o poteku usklajevanja nekaterih aktov s področja ekonomske politike za prihodnje leto.

Za današnjo sejo ste prejeli še zapisnik 46. seje zбора, medtem ko zapisnik 48. seje iz tehničnih razlogov ni bil predložen. Tako sta uvrščena za današnjo sejo zapisnika 46. in 47. seje zбора.

Glede na vse to predlagam zboru, da sprejme za današnjo sejo naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 50. seje Zbora združenega dela,
2. odobritev zapisnikov 46. in 47. seje Zbora združenega dela,
3. predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu (nadaljevanje obravnave),
4. a) predlog zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije,
- b) predlog odloka o spremembi odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenije od leta 1981 do leta 1985,
5. predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije za leto 1981,
6. predlog zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije za leto 1981,
7. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o investicijskih vlaganjih Socialistične republike Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 do leta 1982,
8. predlog odloka o določitvi in o razdelitvi skupnega zneska deviz za potrebe republiških organov in organizacij, družbenopolitičnih organizacij in ožjih družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji za leto 1981,
9. predlog zakona o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti,
10. predlog zakona o določitvi stopenj in nekaterih olajšav za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti v letu 1981,
11. predlog zakona o spremembah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks,
12. predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1981,
13. predlog zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč,
14. predlog zakona o določitvi stopnje za obračunavanje amortizacije za osnovna sredstva določenih uporabnikov družbenih sredstev,
15. predlog zakona o dopolnitvi zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskega objektov,
16. predlog zakona o združevanju dela sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskega objektov v letu 1981,
17. predlog zakona o prispevku za pokrivanje dela stroškov enostavne reprodukcije Železniškega gospodarstva Ljubljana v letu 1981,
18. predlog zakona o združevanju sredstev za nadaljevanje gradnje cestnih in luških objektov v letu 1981,

19. a) predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti (uskaljevanje),

b) predlog zakona o naravni in kulturni dediščini (uskaljevanje),

20. predlog odloka o določitvi vpisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah,

21. poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku usklajevanja nekaterih aktov s področja ekonomske politike za prihodnje leto,

22. osnutek programa dela Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za leto 1981,

23. volitve in imenovanja,

24. predlogi in vprašanja delegatov.

Ima kdo kakšno pripombo k predlaganemu dnevnomu redu? (Ne.) Ker ne želi nihče razpravljati, se moramo o dnevnem redu izreči.

Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani dnevni red soglasno sprejet.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnikov 46. in 47. seje Zbora združenega dela.

Zapisnika ste prejeli. Ima kdo kakšno pripombo ali predlog za dopolnitev zapisnikov? (Ne.) Ker nima nihče takšnega predloga, ugotavljam, da sta zapisnika 46. in 47. seje Zbora združenega dela odobrena.

Obveščam vas, da bomo na skupnem zasedanju Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora poslušali ekspozice k predlogu resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981, ki ga bo imel tovariš Janez Zemljarič, predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Na skupnem zasedanju bomo poslušali tudi poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja aktov, ki jih jutri sprejema Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ v soglasju s skupščinami republik in pokrajin. Poročilo bo posredoval tovariš Marko Bulc, vodja naše delegacije v Zboru republik in pokrajin.

Prekinjam sejo, ki se bo nadaljevala po skupnem zasedanju vseh treh zborov.

(Seja je bila prekinjena ob 9.30 in se je nadaljevala ob 11.50.)

Predsednik Emil Tomazič: Predlagam, da nadaljujemo sejo zbora.

Na predlog naše delegacije v Zboru republik in pokrajin predlagam zboru, da bi prešli na 21. točko dnevnega reda, to je na obravnavo poročila naše delegacije. Predlog utemeljujemo s tem, da še danes tečejo usklajevanja v Beogradu in zato člani naše delegacije pričakujejo čimprej naša stališča. Se strinjate, da preidemo na 21. točko dnevnega reda? (Da.)

Prehajamo na 21. točko dnevnega reda, to je na obravnavo poročila delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja nekaterih aktov s področja ekonomske politike za prihodnje leto.

Delegacija nam je na skupnem zasedanju poročala o poteku usklajevanja osnutka resolucije o glavnih smernicah in okvirih politike družbenoekonomskega razvoja Jugoslavije v letu 1981, osnutka odloka o ciljih in nalogah skupne emisijske in denarne politike ter skupnih temeljev kreditne politike v letu 1981, osnutka zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981 do leta 1985, osnutka zakona o stalnih sredstvih sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985, osnutka zakona o razdelitvi sredstev sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985 in osnutka zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985 ter osnutka zakona o skupnem obsegu proračunskih odhodkov federacije za leto 1981.

Kot nam je sporočila delegacija, je večina aktov še vedno neuskklajenih. Odrpito je tudi stališče naše Skupščine glede soglasja k osnutku odloka o ciljih in nalogah skupne emisijske in denarne politike ter skupnih temeljev kreditne politike v letu 1981 in osnutka zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985.

Prehajamo na obravnavo poročila delegacije v zvezi z osnutkom odloka o ciljih in nalogah skupne emisijske in denarne politike ter skupnih temeljev kreditne politike v letu 1981.

Ta odlok je zbor obravnaval na seji 25. novembra 1980, ko je zadolžil delegacijo, da poroča Zboru združenega dela o poteku usklajevanja. Zbor je obravnaval zakon skupaj z drugimi zakoni glede manj razvitih na seji dne 23. decembra 1980, ko je dal soglasje k zakonu in naložil delegaciji, da uveljavlja pripombe in ugotovitve.

Želi kdo o poročilu razpravljati? (Nihče.) Zboru predlagam, da sprejme naslednji sklep:

1. Sprejema se poročilo delegacije o poteku usklajevanja osnutka resolucije o temeljnih smernicah in okvirih politike družbenoekonomskega razvoja Jugoslavije v letu 1981, osnutka zakona o celotnem obsegu odhodkov proračuna federacije v letu 1981, osnutka odloka o ciljih in nalogah skupne emisijske in denarne politike in skupnih osnov kreditne politike v letu 1981 ter osnutkov zakonov, ki urejajo financiranje manj razvitih v obdobju od leta 1981 do leta 1985.

2. Pooblašča se delegacija, da po opravljenem usklajevalnem postopku da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu odloka o ciljih in nalogah skupne emisijske in denarne politike ter skupnih osnov kreditne politike v letu 1981.

3. V zvezi z osnutkom zakona o dopolnilnih sredstvih republikam in avtonomnim pokrajinam v obdobju 1981—1985 zbor meni, da je potrebno še nadalje vztrajati, da se črta drugi in tretji odstavek 4. člena, ki urejata proračun sredstev glede na ustvarjeni družbeni proizvod.

V primeru, da ne bo mogoče uveljaviti te pripombe, pa naj delegacija predlaga, da naj se v končne določbe tega zakona vnese določilo, da se bodo te določbe uskladile z zakonom o financiranju federacije, ki bo uredil tudi vprašanje proračuna sredstev in katerega spremembe in dopolnitve so v postopku.

Želi kdo o tako oblikovanem predlogu sklepa razpravljati? (Ne želi.) Če ne želi nihče, se moramo o njem izreči.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (121 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Ker sta Zbor občin in Družbenopolitični zbor medtem že obravnavala usklajevanje zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti in predloga zakona o naravni in kulturni dediščini, predlagam, da tudi mi opravimo obravnavo in sklepanje o tej točki dnevnega reda. Se strinjate s tem? (Da.)

Prehajamo torej na 19. točko dnevnega reda, to je na usklajevanje predloga zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti in predloga zakona o naravni in kulturni dediščini.

Oba predloga zakonov je naš zbor obravnaval in sprejel na 48. seji zbora 16. decembra letos. Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije je navedena zakona obravnavala na svoji seji 26. decembra 1980. Danes smo prejeli sporočilo te skupščine o sprejemu obeh zakonov. Glede na to, da je Skupščina Kulturne skupnosti sprejela k obema zakonoma še dodatne amandmaje, se je potrebno do teh amandmajev danes opredeliti.

Tako prehajamo najprej na obravnavo amandmajev Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije k predlogu zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti. Prosim, da pogledate poročilo te skupnosti, v katerem so navedeni amandmaji k 3., 10., 52. in 46. členu. Izvršni svet naše Skupščine soglaša s temi amandmaji. Vprašujem poročevalce delovnih teles, če podpirajo te amandmaje? (Da.)

Želi kdo o amandmajih Skupščine Kulturne skupnosti razpravljati? (Ne.)

Prehajamo na glasovanje. Predlagam, da o vseh amandmajih glasujemo skupaj. Se strinjate s takim predlogom? (Da.)

Na glasovanje dajem amandmaje Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije k 3., 10., 32. in 46. členu, ki so razvidni iz njihovega poročila. Kdor je za predlagane amandmaje, naj prosim glasuje! (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da so amandmaji Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije k 3., 10., 32. in 46. členu sprejeti z večino glasov.

Prehajamo na obravnavo amandmaja Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije k predlogu zakona o naravni in kulturni dediščini. Tudi sedaj vas prosim, da pogledate poročilo te skupščine, kjer je navedeno besedilo amandmaja k 81. členu predloga zakona. Tudi s tem amandmajem soglaša naš Izvršni svet. Vprašujem poročevalce delovnih teles, če z amandmajem soglašajo? (Da.)

Želi kdo o tem amandmaju razpravljati? (Ne želi.) Prehajamo na glasovanje. Dajem na glasovanje amandma Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije k 81. členu predloga zakona.

Kdor je za predlagani amandma, naj prosim glasuje! (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je amandma Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije k 81. členu sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na nadaljevanje obravnave predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil njen Izvršni svet.

Predstavnik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k tej točki dnevnega reda je tovariš Ladislav Horvat, pomočnik predsednice Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora.

Predlog zakona smo obravnavali na 47. seji zбора 15. decembra letos. Glede na predlog medzborovske skupine delegatov in stališča Družbenopolitičnega zbora, je zbor sklepanje o predlogu zakona odložil in zadolžil skupino delegatov, da naj skupaj s predstavniki predlagatelja zakona prouči razpravo o predlogu zakona in vse predlagane amandmaje in o tem poroča zboru. Medzborovska skupina delegatov je svojo nalogo opravila in predlagala nadaljevanje obravnave o predlogu zakona na današnji seji zбора.

Želi poročevalec medzborovske skupine besedo? (Ne želi.) Vprašujem tudi predstavnika Izvršnega sveta, če želi besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Ladislav Horvat, pomočnik predsednice Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora. Prosim!

Ladislav Horvat: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupščina SR Slovenije naj bi z današnjo razpravo o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu zaključila prvi del obsežnega programa dela pri sistemskem urejanju tega, za življenje in delo delavcev, delovnih ljudi in občanov tako pomembnega področja.

V obdobju po VIII. kongresu Zveze komunistov Slovenije, posebno pa po 8. seji Predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, je v SR Sloveniji potekala povečana aktivnost vseh družbenih sil za preobrazbo samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva. V široki razpravi smo poenotili poglede o vseh pomembnejših vprašanjih, ki bodo na osnovi sistemskih zakonov, zakona o združenem delu, zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije, zakona o svobodni menjavi dela kot tudi zakona o stanovanjskem gospodarstvu odločilen dejavnik za neposredne odločitve delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela, delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih in stanovalcev v skupnostih stanovalcev.

V preteklem dveletnem obdobju, predvsem pa v času, ko smo snovali ta zakon, ki naj bi nadomestil sedanjih osem zakonov na področju stanovanjskega gospodarstva, smo v SR Sloveniji izvedli vsestransko razpravo o ponujenih rešitvah, hkrati pa razvijali samoupravne družbenoekonomske odnose, ki jih je narekovala veljavna zakonodaja in terjala družbenopolitična praksa, kot na primer samoupravno organiziranje v stanovanjskih hišah v družbeni lastnini, samoupravno sporazumevanje o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine, pripravi samoupravnih sporazumov o temeljnih planov stanovanjskih skupnosti in pripravi planskih aktov s področja stanovanjskega gospodarstva za naslednje srednjeročno obdobje.

Razprava o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu je pokazala, da so izredno zapletena predvsem tista vprašanja, ki zadevajo samoupravni in družbenoekonomski položaj delavca pri uresničevanju njegovih stanovanjskih vprašanj in pri gospodarjenju s sredstvi enostavne in razširjene reprodukcije, predvsem pa vprašanja, ki zadevajo združevanje sredstev za solidarnost in vzajemnost, lastno udeležbo pri pridobitvi stanovanjske pravice in

vprašanja samoupravne organiziranosti stanovalcev v zvezi z gospodarjenjem s stanovanjem oziroma s stanovanjsko hišo.

Zadnje vprašanje, ki zadeva pravice in dolžnosti stanovalcev pri uporabi stanovanja ter njihovo odgovornost za vzdrževanje stanovanja, je v določeni meri opredeljeno že v tem zakonu, vendar pa bo to v celoti urejeno z zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih razmerjih, s čimer naj bi bilo zaokroženo zakonsko urejanje stanovanjskega področja.

Vprašanja, ki zadevajo vzajemno združevanje sredstev in lastno udeležbo ob dodelitvi stanovanjske pravice, so bila deležna velike pozornosti. Glede vzajemnega zagotavljanja sredstev za kontinuirano stanovanjsko gradnjo, je velik del razpravljalcev v javni razpravi terjal, da se urejanje tega vprašanja prepusti samoupravnemu sporazumevanju ter v primeru, da se uporabniki ne bi dogovorili o kontinuirani stanovanjski gradnji, s čimer bi ogrozili skladni razvoj družbenopolitične skupnosti, naj bi skupščina občine imela možnost z odlokom predpisati prispevek, ki bi zagotavljal nemoten potek gradnje stanovanj in razreševanje stanovanjskih vprašanj vseh delavcev v občini pod enakimi pogoji, torej tudi za delavce tistih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, ki začasno poslujejo z izgubo.

V prejšnjih stališčih je predlagatelj ponujal take rešitve, s katerimi je bila dana možnost občini, da na temelju 70. člena ustave SR Slovenije uveljavlja svojo odgovornost in zagotavlja svoj vpliv v izjemnih primerih, to je, če v posamezni občini k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana stanovanjske skupnosti ne bi pristopile vse samoupravne organizacije in skupnosti v delu, ki določa vzajemnost združevanja sredstev.

Na podlagi razprave v zborih te Skupščine dne 15. 12. 1980, je predlagatelj ponovno proučil to vprašanje in sprejel stališče Zakonodajno-pravne komisije ter ne nasprotuje amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k 27. členu, v katerem se opredeljuje možnost in pravica skupščine občine, da v izjemnih primerih predpiše, da so samoupravne organizacije in skupnosti dolžne do določenega roka opraviti postopek samoupravnega sporazumevanja.

V zvezi z vzajemnim združevanjem sredstev za stanovanjsko gradnjo, je po predlogu medzborovske komisije dopolnjeno besedilo v elementih samoupravnega sporazuma o temeljih plana stanovanjske skupnosti, kjer so poleg obsega vzajemnega združevanja sredstev za stanovanjsko gradnjo ter pogoja in načina uporabe in upravljanja teh sredstev, predvideni tudi roki in druga merila za vračanja teh sredstev.

Medzborovska skupina je ponovno proučila amandma Skupščine občine Sevnica, v katerem skupina delegatov predlaga domicilni princip združevanja sredstev za solidarnostno gradnjo stanovanj. Po ustavnem načelu, da se prispevki iz dohodka temeljne organizacije združenega dela plačujejo samoupravnim interesnim skupnostim na območju, na katerem je sedež temeljne organizacije združenega dela, predlagatelj tega amandmaja ni mogel upoštevati. Za nadomestitev tega je v 19. a členu predvideno, da stanovanjske skupnosti s posebnim samoupravnim sporazumom urejajo združevanje sredstev solidarnosti za tiste delavce, ki se dnevno vozijo na delo v druge občine in v teh občinah oblikujejo solidarnostna sredstva.

V 9. členu predloga zakona je opredeljeno, na kakšen način rešuje delavec svoje stanovanjsko vprašanje. Določena je tudi lastna udeležba kot pogoj za pridobitev stanovanjske pravice. S spremenjeno dikcijo je jasneje izra-

ženo načelo, da delavec rešuje svoje stanovanjsko vprašanje sam, pri čemer sodeluje tudi organizacija združenega dela, v kateri združuje delo.

Na podlagi zaključkov iz javne razprave je v predlogu zakona predvidena obvezna lastna udeležba za pridobitev stanovanjske pravice. Lastna udeležba bo odvisna od socialnega stanja in materialnih možnosti delavca. Podrobnejša merila o tem bodo določena v samoupravnih splošnih aktih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti. V času priprave osnutka in predloga zakona je bilo veliko razprav o vračljivosti lastne udeležbe. V predlogu zakona je predvidena vračljivost lastne udeležbe, ki temelji na družbenopolitičnih izhodiščih, ki jih je potrdila tudi javna razprava.

Predlagatelj je sprejel pripombe delegatov iz občine Ljubljana-Šiška, ki predlagajo, da v skladu z določbami zakona o lastnini na delih stavb v 40. členu predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu ni mogoče šteti hiše, v kateri so vsa stanovanja v lasti občanov, za hišo v družbeni lastnini. Predlog amandmaja k 40. členu to vprašanje ureja, enako pa je sprejeta pobuda, da se v 50. členu vnese sprememba besedila, s katero se nalaga organizacijam združenega dela, ki opravljajo komunalne storitve, da na osnovi podatkov hišnih svetov o dolžnikih in dolžnih zneskih vložijo tožbo za neplačane storitve v tistih primerih, ko posamezni stanovalci teh storitev ne bi plačali.

Pomembnejše dopolnitve v predlogu zakona so tudi v 79. in 85. a členu.

V 79. členu gre za določbo, s katero se omogoča, da zbor uporabnikov, ki ga sestavljajo delegati, ki imajo objektivno različne interese pri odločanju o združenih sredstvih za stanovanjsko gradnjo, glasuje tako, da odločitev ne more biti sprejeta, če jo ne sprejme tudi zbor uporabnikov, ki ta sredstva združujejo.

85. a člen pa opredeljuje delovno skupnost Stanovanjske skupnosti in medsebojne odnose med Stanovanjsko skupnostjo in delovno skupnostjo.

Tovarišice in tovariši delegati! Iz tega kratkega pregleda, ki dopolnjuje uvodno obrazložitev k predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu, ki je bila dana na sejah zborov Skupščine 15. 12. 1980, je razvidno, da predlagatelj sprejema predloge medzborovske skupine delegatov za proučitev odprtih vprašanj predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu, razen dopolnitve v 27. členu, kjer se strinja z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije. Prav tako ne nasprotuje amandmajem Zakonodajno-pravne komisije k 19. a in 40. členu. Predlagatelj je tudi pripravil prečiščeno besedilo predloga zakona, iz katerega so razvidne vse kasnejše spremembe osnovnega besedila zakona, posebej pa je predložil tiste amandmaje k posameznim členom, o katerih boste delegati posebej odločali.

V imenu predlagatelja predlagam zboru, da sprejme predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu z vsemi predloženimi amandmaji. Hvala lepa.

Predsednik E m i l T o m a ž i č: Hvala lepa. Medtem sem dobil sporočilo predsednice Družbenopolitičnega zbora, ki se glasi: »Družbenopolitični zbor je na seji dne 29. 12. 1980 obravnaval predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu in ugotovil, da so predloženi amandmaji v skladu s stališči, ki jih je Družbenopolitični zbor sprejel k predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu in predlaga pristojnima zboroma, da sprejmeta predlog zakona skupaj s predloženimi amandmaji«.

Pre den pričnemo z razpravo, mi dovolite, da navedem amandmaje, ki so jih predlagali pooblaščenim predlagatelji.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije v dopisu z dne 8. 12. 1980 predlaga amandmaje na podlagi 4. odstavka 277. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, zato jih obravnavamo kot sestavni del predloga zakona; nove amandmaje Izvršnega sveta, ki ste jih prejeli z razširitvijo z dne 23. 12. 1980, danes pa ste prejeli stališče Izvršnega sveta do amandmaja Zakonodajno-pravne komisije in sporočilo o umiku amandmaja k drugemu odstavku 27. člena; amandmaja Zakonodajno-pravne komisije navedena v dodatnem poročilu z dne 25. 12. 1980, ki ste ju prejeli danes na klop; amandmaje Skupščine občine Kranj in amandma skupine delegatov 38. okoliša, Ljubljana-Šiška k 50 členu, ki so zajeti v amandmajih Izvršnega sveta; danes pa je vložila amandma k 42. členu skupina delegatov iz Kopra. Mislim, da ste medtem ta amandma dobili na klop.

Za današnjo sejo so vodje skupin delegatov prejeli prečiščeno besedilo predloga zakona, ki pa je predložen le kot delovni pripomoček in ne kot akt za sprejemanje. Prečiščeno besedilo je bilo izročeno delegatom, ki so bili na seji zбора 23. decembra 1980.

Prejeli ste tudi stališča medzborovske skupine delegatov ter stališča, ki jih je sprejel Družbenopolitični zbor 15. decembra 1980.

Prehajamo na razpravo. Besedo ima tovarišica Zorka Mikuš, delegat zбора združenega dela s področja gospodarstva, 11. okoliš, Kranj. Prosim!

Zorka Mikuš: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Delegati skupin, ki delegirajo delegate v Zbor združenega dela in Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Kranj, smo razpravljali o prečiščenem besedilu predloga zakona z dne 22. 12. 1980, ki so ga delegati dobili na zasedanju zborov 23. decembra 1980.

Vprašujemo se, kje so razlogi za tako neodgovorno urejanje tega področja, da kljub dveletni razpravi še vedno nimamo zakona o stanovanjskem gospodarstvu, ki je pogoj za izvajanje nalog v srednjeročnem obdobju na področju stanovanjskega gospodarstva.

V letu 1980 smo na zborih občinske skupščine Kranj trikrat razpravljali o tem zakonu. Samoupravni sporazum o temeljih plana samoupravne stanovanjske skupnosti za obdobje 1981—1985 je v Kranju podpisalo približno 80 odstotkov tozd in skupnosti, v katerih združuje svoje delo prek 95 % vseh delavcev v občini. Dogovorili smo se za solidarnost in vzajemnost. Gotovo je tako stanje v večini občin. Ali bomo uspeli izvajati sporazume, če ne bomo sprejeli zakona? Dosedanji sporazumi bodo prenehali veljati, ker smo jih sprejeli le za tekoče srednjeročno obdobje 1976—1980.

Če zakona ne bo, ne bodo zagotovljeni viri sredstev, kontinuiteta stanovanjske izgradnje bo prekinjena, zaradi česar bi bila škoda velika. Delegatom je nerazumljivo, zakaj prihaja do stanja, ko se delovni ljudje in občani odločajo za zakon, ga podpirajo in zavestno sprejemajo, v nekaterih organih v republiki pa ni bilo mogoče razčistiti določenih dilem, ki se v vsaki fazi razprav o zakonu na novo pojavljajo.

V občini smo menili, da so izhodišča v gradivih VIII. kongresa Zveze komunistov Slovenije, dodelana na seji Predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije decembra 1978 in oblikovana v sklepkih in stališčih, ki so jih sprejeli delegati na sejah zborov, jasna. Zadnji predlog prečiščenega besedila predloga zakona v celoti podpiramo in predlagamo, da se sprejme.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa. Besedo ima tovariš Vladimir Petravič, delegat Zbora združenega dela s področja gospodarstva, 29. okoliš, Koper. Prosim!

Vladimir Petravič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Danes smo od predlagatelja dobili pojasnilo, da je v pripravi posebna metodologija, ki bo urejala področje, omenjeno v besedilu amandmaja, ki smo ga predlagali. Gre za urejanje problematike etažnih lastnikov oziroma za prispevanje sorazmernega deleža k upravljanju stanovanjske hiše. Glede na to, da bo to področje urejeno s posebno metodologijo, naša skupina delegatov umika svoj amandma.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa. Ugotavljam torej, da delegati iz Kopra umikajo svoj amandma k 42. členu.

Kdo še želi besedo? Prijavljenih razpravljalcev ni več. (Nihče se ne javi.) Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta, zato prosim, da vzamete v roke dopis z amandmaji Izvršnega sveta z dne 22. 12. 1980. Kot sem že povedal, je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije umaknil amandma k drugemu odstavku 27. člena.

Predlagam, da o vseh amandmajih Izvršnega sveta, razen o amandmajih k 19. in 27. členu, glasujemo skupaj. Ali kdo nasprotuje temu predlogu? (Ne.)

Na glasovanje dajem amandmaje Izvršnega sveta naše skupščine k 4., 9., 18., 23., 25., 29., 30., 31., 35., 40., 42., 46., 50., 60., 64., 68., 71., k šestemu odstavku 79. člena, k 79. a, 85., 132., 133. a, 138. in 144. členu predloga zakona. Kdor je za predlagane amandmaje, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da so amandmaji Izvršnega sveta k vsem prej navedenim členom sprejeti z večino glasov.

Na glasovanje dajem še amandma Izvršnega sveta k 19. členu z redakcijskim popravkom Zakonodajno-pravne komisije, kar je razvidno iz dodatnega poročila komisije.

Kdor je za amandma k 19. členu s popravkom Zakonodajno-pravne komisije, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta k 19. členu s popravkom Zakonodajno-pravne komisije sprejet z večino glasov.

Sedaj prehajamo na glasovanje o amandmajih k 27. členu. Najprej dajem na glasovanje amandma Zakonodajno-pravne komisije k 27. členu, ki je naveden v njenem poročilu z dne 5. 12. 1980, kjer komisija predlaga, da se besedilo tega člena črta. S tem soglašajo Izvršni svet, kot je razvidno iz njegovih stališč do amandmajev Zakonodajno-pravne komisije.

Kdor je za amandma Zakonodajno-pravne komisije k 27. členu, naj prosim glasuje! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je amandma Zakonodajno-pravne komisije k 27. členu sprejet z večino glasov.

Ker je Izvršni svet umaknil amandma k 2. odstavku 27. člena, dajem na glasovanje še amandma Izvršnega sveta k novemu prvemu odstavku 27. člena

predloga zakona, ki je razviden iz dopisa Izvršnega sveta z dne 22. 12. 1980. Zakonodajno-pravna komisija se s tem amandmajem strinja.

Kdor je za predlagani amandma, naj prosim glasuje! (131 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k novemu prvemu odstavku 27. člena predloga zakona sprejet z večino glasov.

Na glasovanje dajem amandma Zakonodajno-pravne komisije k 40. členu, ki je v dodatnem poročilu komisije. Kdor je za predlagani amandma, naj prosim glasuje! (133 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma Zakonodajno-pravne komisije k 40. členu predloga zakona sprejet soglasno.

Vse ostale amandmaje je Zakonodajno-pravna komisija umaknila, kar je razvidno iz njenega dodatnega poročila, prav tako je tudi pristojni odbor umaknil svoje amandmaje, zato o njih ne bomo glasovali. Vsi ti amandmaji so zajeti v amandmajih Izvršnega sveta, o katerih smo pravkar odločali.

Amandmaji Skupščine občine Kranj k 132., 138., in 140. členu predloga zakona so vsebinsko zajeti v amandmajih Izvršnega sveta, prav tako tudi amandma skupine delegatov iz 38. okoliša, Ljubljana-Šiška k 50. členu. Mislim, da o teh amandmajih ni treba glasovati. Se strinjate s tem? (Da.) S tem smo glasovanje o amandmajih zaključili.

Prehajamo na glasovanje o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (131 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu sprejet z večino glasov.

Prav tako ugotavljam, da je Zbor združenega dela predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu sprejel v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora, o čemer bom predsednico tega zbora tudi obvestil.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije in predlog odloka o spremembi odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenije od leta 1981 do leta 1985, ki ju je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen Izvršni svet.

Zaradi medsebojne povezanosti problematike obeh aktov predlagam, da opravimo obravnavo skupaj, glasovali pa bomo o vsakem aktu posebej. Se strinjate s tem? (Da.)

Izvršni svet je za svojega predstavnika k tej točki dnevnega reda določil tovariša Zdravka Praznika, direktorja Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje. Izvršni svet predlaga, da obravnavamo predložena zakona na podlagi 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku. Razloge za tak postopek navaja v spremnem dopisu.

Želi predstavnik Izvršnega sveta dodatno utemeljiti razloge za hitri postopek? (Ne želi.) Želi kdo o predlogu Izvršnega sveta razpravljati? (Ne želi.)

Prehajamo na glasovanje o predlogu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da obravnavamo predlog zakona po hitrem postopku. Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (123 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Trije delegati.) Se je kdo vzdržal? (Štirje delegati.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da se predlog zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije obravnava po hitrem postopku, sprejet z večino glasov.

K predlogu zakona in k predlogu odloka ste prejeli skupno poročilo Odbora za družbenoekonomske odnose in za družbenoekonomski razvoj ter poročili Zakonodajno-pravne komisije. Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Vprašujem poročevalce delovnih teles, če želijo dodatno obrazložiti poročila? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o predlogu zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije in o amandmaju k temu predlogu zakona. Glasovali bomo o amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k 1. členu. Predlagatelj se z amandmajem strinja. Vprašujem tudi poročevalca odbora, če se strinjata s tem amandmajem? (Da.)

Dajem na glasovanje amandma Zakonodajno-pravne komisije k 1. členu. Kdor je za predlagani amandma, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma Zakonodajno-pravne komisije k 1. členu soglasno sprejet.

Na glasovanje dajem predlog zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (128 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije sprejet z večino glasov.

Sedaj bomo glasovali o predlogu odloka o spremembi odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1981 do leta 1985 in o amandmaju k predlogu odloka.

Najprej bomo glasovali o amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k 1. členu predloga odloka. Predlagatelj se z amandmajem strinja. Vprašujem tudi poročevalca odborov, če se z amandmajem strinjata? (Da.)

Dajem na glasovanje amandma Zakonodajno-pravne komisije k 1. členu. Kdor je za predlagani amandma, naj prosim glasuje! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je amandma Zakonodajno-pravne komisije k 1. členu sprejet z večino glasov.

Sedaj dajem na glasovanje predlog odloka o spremembi odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1981 do leta 1985 v celoti. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o spremembi odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1981 do leta 1985 sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil njen Izvršni svet.

Predlog resolucije je bil objavljen v Prilogi XX Poročevalca. Uvodno ob-razložitev smo poslušali na skupnem zasedanju. K predlogu resolucije ste pre-jeli povzetek razprave in sklepov zborov Skupščine SR Slovenije na sejah 25. novembra 1980 v zvezi z obravnavo osnutka resolucije o družbenoekonom-ski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981 s stališči, ki jih je pripravil Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje. Danes ste prejeli tudi stališča Druženopolitičnega zbora, ki obravnava predlog resolucije na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

K predlogu resolucije ste prejeli skupno poročilo Odborov za družbeno-ekonomske odnose in za družbenoekonomski razvoj, poročilo Odbora za fi-nance, poročilo Zakonodajno-pravne komisije in poročilo Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Med sejo ste prejeli amandmaje Izvršnega sveta k osmi alinei točke 2, k 5. 2. točki in k 5.3. točki.

Predstavniki Izvršnega sveta k tej točki dnevnega reda so tovariš Jernej Jan, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za mednarod-no sodelovanje, Ivo Marenk, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Tomaž Ertl, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za notranje zadeve. Želijo predstavniki Izvršnega sveta besedo? (Ne želijo.) Želijo poročevalci delovnih teles besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Marko Čavlovič, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 11. okoliš, Kranj. Prosim!

Marko Čavlovič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši dele-gati! V Kranju smo o tej točki razpravljali in menimo, da bi bilo potrebno dati naslednje pripombe:

1. Predlog resolucije je v primerjavi z osnutkom precej spremenjen in dopolnjen.

2. Še vedno pa predlog resolucije ni konkretnije opredelil nalog samo-upravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje pri pospeševanju izvozne usmerjenosti republike, čeprav gre za pomembne in zahtevne naloge.

3. Predlog resolucije zmanjšuje stopnjo rasti zaposlovanja, ne predvideva pa opredelitve potrebnih ukrepov.

4. Predlog resolucije opredeljuje, da bodo sredstva za osebne dohodke v državni upravi, v bankah in zavarovalnicah, v trgovini na debelo ter v de-lovnih skupnostih interesnih skupnosti in drugih samoupravnih organizacijah zaostajala za rastjo sredstev za osebne dohodke v materialni proizvodnji. Tudi na teh področjih bi moral biti pristop k oblikovanju sredstev za osebne do-hodke selektiven. Zato bi bilo potrebno z resolucijo opredeliti, da se znotraj teh dejavnosti bolj stimulirajo visoko kvalificirana ustvarjalna dela v pri-merjavi z režijskimi deli.

Pri izračunavanju obremenitve temeljnih organizacij združenega dela v letu 1981 se je pokazalo, da s prenosi nalog z republiških na občinske samo-upravne interesne skupnosti niso bila dosledno prenešana tudi sredstva.

6. Na področju politike cen predlog resolucije določa, da bo rast cen v letu 1981 nižja od rasti v letu 1980, vendar ne opredeljuje, kolikšna bo ta stopnja rasti. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Dovolite mi, da popravim prejšnjo najavo predstavnikov Izvršnega sveta. Pri tej točki so predstavniki predlagatelja: tovariš Jernej Jan, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje, tovariš Ivo Marenk, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, tovariš Tomaž Ertl, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za notranje zadeve, tovariš Andrej Grahor, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za promet in zveze, tovariš Jože Pacek, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za pravosodje, upravo in proračun, tovariš Anton Slapernik, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za finance in dr. Lojze Ude, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za zakonodajo.

Besedo dajem tovarišu Jožetu Romšaku, delegatu Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 30. okoliš, Kamnik. Prosim!

Jože Romšak: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov ugotavlja, da bo dejansko izvajanje resolucije v okviru novih prispevnih stopenj za samoupravne interesne skupnosti zelo težko, saj izračuni kažejo, da bo obremenitev gospodarstva naraščala hitreje, kot to predvidevajo določila resolucije.

Za primer navajamo poprečne obremenitve nekaterih večjih organizacij združenega dela v kamniški občini glede na nov sistem financiranja, in sicer: Stol Kamnik za devet mesecev 4 milijone 789 tisoč dinarjev ocena do konca leta 6 milijonov 385 tisoč dinarjev; Kemična industrija Kamnik za 9 mesecev 5 033 979 dinarjev, ocena do konca leta 6 milijonov 720 tisoč dinarjev; Svilanit-Kamnik 1 454 000 dinarjev manj 2%; Titan Kamnik 6 291 921 dinarjev. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa. Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 8. alineji točke 2., k točki 5.2. in k točki 5.3., ki ste jih danes prejeli na klop. Sprašujem poročevalce Zakonodajno-pravne komisije in odborov, če se strinjajo s predlaganimi amandmaji? (Da.)

Prehajamo torej na glasovanje. Dajem na glasovanje amandmaje Izvršnega sveta k 8. alineji točke 2., točki 5.2. in točki 5.3. Kdor je za te amandmaje Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 8. alineji točke 2., točki 5.2. in točki 5.3. soglasno sprejeti.

Na glasovanje dajem predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981 v celoti.

Kdor je za predlog resolucije, naj prosim glasuje! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981 soglasno sprejet.

Na podlagi stališč Družbenopolitičnega zbora predlagam zboru, da sprejme še naslednji sklep:

Zbor združenega dela poudarja, da naj vsi nosilci planiranja pri izvajanju nalog iz resolucije upoštevajo stališča in mnenja delovnih teles zbora, stališča Družbenopolitičnega zbora, predvsem glede stabilizacijskega ravna-

nja, zagotavljanja stabilnih pogojev gospodarjenja izvoznikov, večje odgovornosti za združevanje sredstev za izvedbo prednostnih nalog, nujnosti selektivnega postopanja pri usmerjanju vseh oblik porabe, nagrajevanja po delu ter glede nujnosti uskladitve razvojnih predvidevanj v občinah in republiki.

Želi kdo o tako predlaganem predlogu sklepa razpravljati? (Ne želi.) Če ne, prosim, da tudi o predlogu sklepa glasujemo. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (125 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prav tako ugotavljam, da je naš zbor sprejel predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981 v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1981, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen Izvršni svet.

Predstavnika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k tej točki dnevnega reda sta Jože Pacek, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za pravosodje, upravo in proračun in Ivan Rau, republiški podsekretar v Republiškem sekretariatu za pravosodje, upravo in proračun.

K predlogu zakona ste prejeli poročilo Odbora za finance, poročilo Zakonodajno-pravne komisije in poročilo Komisije za narodnosti. Danes ste na klop prejeli še dodatno poročilo Zakonodajno-pravne komisije.

Danes ste prejeli tudi amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 20., 22., 31. in 46. členu predloga zakona in redakcijske popravke, ki jih bo upoštevala Zakonodajno-pravna komisija v končni redakciji besedila zakona.

Med sejo pa ste dobili dopis Izvršnega sveta, v katerem sporoča, da umika amandma k 31. členu, naveden v dopisu z dne 26. 12. letos in da predlaga k 31. členu nov amandma.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Jože Pacek, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za pravosodje, upravo in proračun. Prosim!

Jože Pacek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Verjetno ne bi bilo prav, če poleg besed, ki jih je izrekel o zakonu o proračunu za leto 1981 predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije v svojem uvodnem govoru, ne bi nekaj dodal.

Kot vam je znano, poteka sedaj v Beogradu usklajevanje besedila predloga zakona o proračunu federacije. Naš proračun je seveda primerno manjši kot zvezni in ima tudi manj nerazjasnenih postavk. Predlog zakona o proračunu temelji na izhodiščih za pripravo republiškega proračuna, ki so jih sprejeli zbori Skupščine 25. novembra letos. Ob upoštevanju predloženih amandmajev, ki jih je tovariš predsednik ravnokar navedel, je proračun v celoti usklajen s predlogom resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981. Kljub temu želim posebej poudariti, da so v predlogu zakona dosledno upoštevana sprejeta načela politike ekonomske stabilizacije, o kateri smo govorili ob sprejemanju izhodišč. Strogo so upoštevana tudi določila predloga resolucije o družbenoekonomski politiki, po kateri bodo sredstva za splošno porabo rasla za 15 % počasneje od rasti dohodka. Ta popravek je predložen v amandmajih Izvršnega sveta, ki ste jih danes dobili na klop.

Na ravni republike bodo sredstva za splošno porabo zaostajala kar za 30 % za rastjo družbenega proizvoda. Tako omejena rast splošne porabe v letu 1981 je zahtevala, da Izvršni svet vse zahtevke iz republiškega proračuna temeljito prouči in jih uskladi z dejansko možnostjo rasti virov republiškega proračuna.

Gotovo se spominjate, da sem nekatere usmeritve o tem omenil tudi na seji 25. novembra 1980, vključno s tem, da se tudi število dopolnjevanih občin v Sloveniji temeljito zmanjšuje. V proračunu za leto 1981 se zagotavljajo naj-nujnejša sredstva za financiranje tistih funkcij in obveznosti, ki jih je SR Slovenija dolžna izvrševati na podlagi svoje ustave, sprejetih zakonov in družbenih dogovorov. Nobena obveznost, ki jo imate zapisano v tekstualnem ali tabelaričnem delu proračuna, ni predlagana na novo, ampak je posledica sedanjih obveznosti.

V okviru predlaganega obsega neto proračuna ni bilo mogoče zagotoviti sredstev za vse obveznosti, kot so jih predlagali posamezni koristniki sredstev republiškega proračuna.

Izvršni svet je ob skrajno restriktivnem pristopu z zakonom predložil res minimalna in najnujnejša sredstva za pokrivanje posameznih obveznosti. Nepokriti del vseh zahtevkov do republiškega proračuna znaša 1,7 milijarde din. Zahtevki za tako vsoto so bili dani, proračun pa tega ne more pokriti.

Prizadevali smo si, da je predlog zakona pripravljen v skladu z dogovorjeno politiko razmejnitve skupne in splošne porabe, ob tem pa smo v celoti upoštevali sprejete sklepe v zborih in delovnih telesih zborov in Skupščine, ki so obravnavali proračunsko problematiko.

V predlogu zakona je po oceni Izvršnega sveta realizirana zahteva sprejetih sklepov Skupščine ob sprejemu zaključnega računa maja letos, da se presežki dohodkov v letu 1980 vključijo med prihodke republiškega proračuna za leto 1981 in jih zato ni več mogoče razporediti v zaključnem računu za leto 1980. To pomeni, da se nam razprava, o kateri smo imeli nekoliko različna mnenja v maju mesecu, prav gotovo ne sme ponoviti. Skratka, vse kar bi bilo v letu 1980 zbranega čez 100 % predvidenih sredstev, bo prenešeno v proračun za leto 1981.

V novem srednjeročnem planskem obdobju je predvideno, da bi se število dopolnjevanih občin postopoma zmanjševalo tudi v letu 1981 od sedanjih 16 na 9 do 10 konec leta 1981. Po prvih ocenah bi se število dopolnjevanih občin začasno povečalo na 18 zaradi reorganizacije dosedanje občine Maribor, kasneje pa bi se zmanjšalo za polovico.

Predlagani zakon nadalje vključuje določbe, ki se nanašajo na dohodkovne odnose ter na vse spremembe, ki so povezane z zakonom o sistemu državne uprave. To se pravi, da v državni upravi ne plačujemo več glavarin, ampak plačujemo program, tako kot je zastavljen in njegovo izvršitev. To daje možnost, da Izvršni svet med letom ocenjuje na podlagi trimesečnih poročil, kako je bil program izvršen in pri tem lahko zviša ali zmanjša sredstva splošne porabe, ki so namenjena iz proračuna za financiranje upravnih organov.

Pri oceni prihodkov v neto proračunu za leto 1981 je Izvršni svet izhajal iz predpostavk, da so bili zadržani le obstoječi viri sredstev republiškega proračuna ter da so bile zadržane enake davčne stopnje; oprostitve in olajšave pa so bile povečane pretežnim izvoznikom. S spremembo zakona o obračunavanju in plačevanju davkov iz dohodka TOZD, republiški proračun objektivno dobiva nižje dohodke, kar je posledica večjih olajšav izvozno usmerjenih organizacij združenega dela.

Predlog proračuna je oblikovan tako, da so skupni prihodki republiškega proračuna usmerjeni za republiške potrebe, za tekočo proračunsko rezervo ter za prispevek federaciji.

Tovariš Marko Bulc, ki je vodja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, vam je danes na skupni seji govoril o vprašanih kotizacije republik in pokrajin za zvezni proračun. Rad bi nekatere stvari ponovil, da bi vam bile stvari še jasnejše. Obseg neto republiškega proračuna, to je brez obveznosti do proračuna federacije, naj bi znašal v letu 1981 8 milijard 414 milijonov dinarjev, kar pomeni zgolj 12% porast glede na leto 1980. Z vključitvijo obveznosti do federacije, ki bo znašala 10 milijard 961 milijonov pa bo celotni republiški proračun znašal prek 19 milijard ali za 39,6% več kot v letu 1980.

Tako visok porast obsega republiškega proračuna je seveda predvsem posledica 72,1% višje obveznosti Slovenije do proračuna federacije za leto 1981 v primerjavi z letom 1980. Prispevek do proračuna federacije predstavlja sedaj že skoraj 57% celotnega republiškega proračuna in se je v strukturi povečal od lanskega leta za 8 indeksnih točk.

Prihodki neto proračuna v letu 1981 bodo porabljeni predvsem za naslednje namene in predstavljajo v strukturi odhodkov naslednja relativna razmerja:

— za dejavnost upravnih organov in republiških družbenopolitičnih organizacij 55,5%, kar je po 319. členu republiške ustave osnovna naloga republiškega proračuna.

— za negospodarske investicije v višini 8,6%,

— za varstvo borcev NOV in socialno varstvo v višini 15,1%,

— za intervencije v gospodarstvu v višini 10%, o čemer boste danes slišali opredelitev Izvršnega sveta do vprašanja skupine delegatov iz občine Ljubljana-Bežigrad v zvezi z intervencijami,

— za obvezno proračunsko rezervo približno 1,5%

— ter še za nekatere druge namene približno 9%.

V okviru dejavnosti republiških družbenopolitičnih organizacij se v republiškem proračunu zagotavljajo sredstva predvsem za pokritje obveznosti, ki imajo značaj splošnih republiških potreb in za dejavnosti republiških družbenopolitičnih organizacij. To sem vam dejal zato, da bi videli, koliko težav smo imeli preden smo uspeli razmejiti skupno in splošno porabo, kar je terjal sklep Zbora združenega dela k izhodiščem za proračun.

Skladno z izhodišči so bile zmanjšane tudi negospodarske investicije. Zadržani so bili samo tisti objekti, ki so že v fazi gradnje, kajti prekinitve gradnje bi lahko povzročilo znatno družbeno in materialno škodo.

Ker bo tudi v letu 1981 potrebno zagotoviti pogoje za nemoteno preskrbo trga z osnovnimi živilskimi proizvodi, se v okviru intervencij v gospodarstvu zagotavljajo zlasti sredstva za blagovne rezerve, kompenzacije ter za intervencije v proizvodnji hrane. Predvideno je, da se v republiškem proračunu za leto 1981 še začasno zagotovijo sredstva za intervencije v proizvodnji hrane, vendar največ za polovico leta. V tem času pa bo Izvršni svet vložil vse napore, da se v skladu z zakonom o intervencijah ustanovijo intervencijski samoupravno organizirani skladi tako v republikah kot v občinah. O tem smo že razpravljali pred letom dni in mislim, da je čas, da to razpravo tudi zaključimo. Na to temo je tudi usmerjeno vprašanje skupine delegatov iz občine Ljubljana-Bežigrad.

Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati, predlagam, da sprejmete predlog zakona o proračunu za leto 1981 skupaj z amandmaji Izvršnega sveta, ki so bolj usklajevalne kot vsebinske narave. Hvala.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želijo poročevalci odborov in komisij besedo? (Ne želijo.)

Prehajamo na razpravo. Besedo dajem tovarišu Slobodanu Srdoču, delegatu Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 35. okoliš, Ljubljana-Bežigrad. Prosim.

Slobodan Srdoč: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi, da preberem naše stališče k predlogu zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1981.

Delegati se sprašujemo, kako je mogoče zmanjševati sredstva, ki so namenjena za intervencije v proizvodnji hrane. Poznamo namreč situacijo s preskrbo, saj skoraj vsakodnevno ni mogoče dobiti enega od osnovnih prehrabnih proizvodov, na primer olja, mesa, mleka, masla, sladkorja in podobno. Trditev, da bodo preostala potrebna sredstva za intervencije v proizvodnji hrane zagotovljena v okviru samoupravnega sklada za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane, se zdi malo verjetna, saj je ustanovitev tega sklada predvidena šele sredi leta 1981. Vprašanje pa je, ali bodo skladi do 1. 7. 1981 tudi res ustanovljeni. Iz tabele 10 je razvidno, da so v kolonah 5 in 8 navedene obveznosti za leto 1981, pri tem pa bi verjetno Izvršni svet moral v koloni 8, ob upoštevanju ustanovitve sklada, navesti vse obveznosti do 30. 6. 1981. Obveznosti, ki jih predlaga, so skoraj v vseh postavkah za polovico manjše od obveznosti, ki jih je predlagal pristojni organ.

Pred kratkim končan II. kongres o hrani v Novem Sadu je ugotovil, da je hrana strateški proizvod, ki se lahko primerja z nafto. Ne smemo pozabiti, da je proizvodnja hrane v zadnjih petih letih rasla po stopnji 1,6 %, namesto da bi rasla po planirani stopnji 4 %. Potrošnja je v istem obdobju rasla po stopnji 2,2 %. Razliko med proizvodnjo in potrošnjo je bilo verjetno potrebno kriti z uvozom. Zato so ti podatki zaskrbljujoči. Zmanjševanje sredstev ob nezadostno naraščajoči proizvodnji hrane, pa bo hkrati pomenilo potencialno nevarnost za zdravstveno stanje prebivalstva.

Ob obravnavi te problematike bi delegati radi posredovali pobudo za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za proizvodnjo, predelavo in prodajo hrane. Ne sme nam biti vseeno, kako bo s hrano. Zato predlagam, da Izvršni svet obrazloži, kako je s sredstvi, navedenimi v koloni 8 tabele 10, dalje, ali bodo skladi ustanovljeni pravočasno ter kakšne so možnosti za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti, ki jo predlagamo delegati. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Ivo Marenk, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Ivo Marenk: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Rast kmetijske proizvodnje v preteklih petih letih, upošteva oceno za zadnjo polovico leta 1980, znaša v Sloveniji 3,4 odstotka, kar je približno 1/10 indeksne točke pod planirano za prihodnje srednjeročno obdobje. To pomeni, da

se ob rasti potrošnje zadovoljitev s proizvodnjo hrane iz Slovenije nekoliko večja, vendar pa temeljna protislovja v jugoslovanski agrarni strategiji in prehrambeni situaciji ostajajo tudi za naslednje srednjeročno obdobje. Zaskrbljenost delegatov glede hitrejšega povečevanja proizvodnje hrane v naslednjem srednjeročnem obdobju je nedvomno utemeljena in o tem vprašanju je tudi ob obravnavi zvezne resolucije potekala zelo temeljita razprava. Želim opozoriti na določbo 4.3. pravkar sprejete resolucije, kjer je predvidena ustanovitev samoupravnega sklada za intervencije v proizvodnji in porabi hrane v Sloveniji do konca marca 1981, pri čemer bo Izvršni svet predlagal tudi zagotovitev ustreznih virov.

Resolucijsko določilo predstavlja za Gospodarsko zbornico in Kmetijsko živilsko razvojno skupnost obveznost glede ustanovitve sklada, Izvršni svet pa je dogovorjen z izvršnimi sveti občinskih skupščin, da pripravi tudi za občine ustrezne modele za ustanovitev skladov, ker se v zakonu o intervencijah zahteva, da se to stori z ustreznimi odloki občinskih skupščin. Menimo, da je v tem trenutku neutemeljena bojazen, da skladi ne bi bili ustanovljeni, saj so v predlogu predloženega proračuna sredstva zagotovljena za prvo polovico leta, določen pa je tudi rok za ustanovitev sklada — konec prve četrtine leta. Pri tem kaže opozoriti, da bo potrebno vložiti vse napore, da bodo skladi ustanovljeni, prav tako pa bo potrebno za drugo polovico leta zagotoviti potrebna sredstva, vendar ne prek ustrezne samoupravne interesne skupnosti, temveč v okviru že sprejetega sistemskega zakona o intervencijah v kmetijstvu in porabi hrane.

Izvršni svet meni, da bo potrebno sredstva za drugo polovico leta, zaradi kontinuitete — in ki so že bilancirana v podpisanem dogovoru o temeljih družbenega plana za obdobje 1981—1985, zagotoviti v osnovi iz virov, ki zadevajo nekatere osebne prejemke delovnih ljudi in občanov, pri čemer pa si bomo prizadevali za takšno opredelitev virov, ki bodo maksimalno diverzificirali obremenitev za čimvečjo enakomernost obremenitve na vse delovne ljudi in občane, v skladu z resolucijsko usmeritvijo in politiko, ki jo je Izvršni svet v tej Skupščini deklariral ob obravnavi osnutka resolucije.

Glede na navedeno, spoštovane tovarišice in tovariši delegati, verjetno ni bojazni, da se kontinuiteta ter večje in hitrejše uveljavljanje politike pospeševanja proizvodnje hrane ne bi nadaljevalo v naslednjem letu. Menim, da obstaja dovolj trdna pripravljenost tako s podpisanim dogovorom in resolucijo, da bodo ustrezna sredstva za proizvodnjo hrane kot tudi za rezerve, o čemer je tekla beseda, zagotovljena. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta. Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija se z amandmaji strinjata. Amandmaji so pripravljene na podlagi pripomb Zakonodajno-pravne komisije in so v večini redakcijske narave, zato predlagam zboru, da bi o njih glasovali skupaj. Se zbor s predlogom strinja? (Da.) Ali kdo nasprotuje predlogu? (Nihče.)

Prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem amandmaje Izvršnega sveta k 20., 22., novemu 31. in 46. členu. Kdor je za predlagane amandmaje, naj prosim glasuje! (125 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da so amandmaji Izvršnega sveta SR Slovenije k 20., 22., novemu 31. členu in 46. členu predloga zakona sprejeti z večino glasov.

Dajem na glasovanje predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1981 v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (119 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (Trije delegati.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1981 sprejet z večino glasov.

Hkrati s tem ugotavljam, da 16 delegatov ni glasovalo, ali pa niso navzoči.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o investicijskih vlaganjih SR Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 do leta 1982, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet.

Predstavnika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k tej točki dnevnega reda sta tovariš Jože Pacek, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za pravosodje, upravo in proračun in Ivan Rau, podsekretar v Republiškem sekretariatu za pravosodje, upravo in proračun.

K predlogu za izdajo zakona ste prejeli poročilo Odbora za finance našega zbora in poročilo Zakonodajno-pravne komisije. Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Želita poročevalca delovnih teles poročilo ustno dopolniti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Ker ne želi nihče razpravljati zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o investicijskih vlaganjih SR Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 do leta 1982 se sprejme.

2. Osnutek zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi osnutka zakona naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije prouči in ustrezno upošteva pripombe Odbora za finance.

Želi kdo razpravljati o tako oblikovanem predlogu sklepa? (Nihče.)

Ker ne želi nihče razpravljati, prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (120 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o določitvi in o razdelitvi skupnega zneska deviz za potrebe republiških organov in organizacij, družbenopolitičnih organizacij in ožjih družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji za leto 1981, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet.

Predstavnika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k tej točki dnevnega reda je tovariš Jože Pacek, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za pravosodje, upravo in proračun.

K predlogu odloka ste prejeli poročilo Odbora za finance in poročilo Zakonodajno-pravne komisije. Danes ste prejeli na klop amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 3. členu predloga odloka.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Želita poročevalca odbora in komisije poročilo ustno dopolniti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmaju Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 3. členu predloga odloka, ki ste ga prejeli na klop. Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija se z amandmajem strinjata. Dajem torej amandma Izvršnega sveta na glasovanje. Kdor je za predlagani amandma Izvršnega sveta k 3. členu, naj prosim glasuje! (125 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 3. členu sprejet z večino glasov.

Dajem na glasovanje predlog odloka o določitvi in o razdelitvi skupnega zneska deviz za potrebe republiških organov in organizacij, družbenopolitičnih organizacij in ožjih družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji za leto 1981 v celoti. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (123 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o določitvi in o razdelitvi skupnega zneska deviz za potrebe republiških organov in organizacij, družbenopolitičnih organizacij in ožjih družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji za leto 1981 soglasno sprejet.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k tej točki dnevnega reda je tovariš Anton Slapernik, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za finance.

K predlogu zakona ste prejeli poročilo Odbora za finance in poročilo Zakonodajno-pravne komisije ter dodatno poročilo Zakonodajno-pravne komisije.

Danes ste prejeli na klop amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 11., 18. in 31. členu predloga zakona. Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Želita poročevalca odbora in komisije poročilo ustno dopolniti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Da.) Prosim, besedo ima tovariš Tomislav Majer, delegat Zbora združenega dela, področje gospodarstva, 1. okoliš, Celje. Prosim!

Tomislav Majer: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov želi seznaniti zbor z odločitvijo, ki je bila oblikovana na Zboru združenega dela Skupščine občine Celje. Zbor združenega dela je v okviru razprav o predlogu resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije razpravljal tudi o predlogu zakona o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti. Glede na to, da je bilo iz razprave delegatov, ki predstavljajo približno 35 000 delavcev v združenem delu občine Celje, razvidno negativno stališče do predlaganega zakona, je bil sprejet predlog, da delegacija pripravi ustrezne amandmaje, kar pa ji zaradi časovne stiske ni uspelo.

V Celju je več kot tri mesece potekala intenzivna akcija, ki je bila usmerjena v sprejemanje srednjeročnih planskih dokumentov na vseh ravneh. Naporji so bili usmerjeni zlasti v zagotovitev takih stopenj rasti skupne in splošne porabe, ki so bile opredeljene v izhodiščih za obdobje do leta 1985. Na pod-

ročju skupne porabe v občini so bili prvotni programi samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, ki so zahtevali 7,2⁰/₀ letno rast, skrčeni na 3,6⁰/₀ letno rast, kar je v skladu z načelom o 10⁰/₀ zaostajanju te porabe za rastjo družbenega proizvoda. V tem okviru so bile med drugim skrčene tudi investicije v družbene dejavnosti za 1 milijardo dinarjev.

Kljub temu so izračuni v temeljnih organizacijah združenega dela na osnovi prispevnih stopenj tako republiških kot občinskih samoupravnih interesnih skupnosti pokazali večjo obremenitev kot doslej. Pri podrobnem pregledu je bilo ugotovljeno, da gre največ prekoračitev sedanjih obremenitev na račun spremenjenih osnov plačila za tiste samoupravne interesne skupnosti, ki se bodo po novem financirale iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela. To velja še zlasti za tiste temeljne organizacije, ki poslujejo na robu rentabilnosti in imajo v svoji strukturi dohodka velik delež živega dela. Ker je sestava gospodarstva v Celju v glavnem takšna, da je delež živega dela v dohodku precejšen, so se tudi obremenitve na nivoju občine močno povečale. Najbolj značilen je primer delovne organizacije EMO, ki bo po novem samo za starostno zavarovanje kmetov in Republiško izobraževalno skupnost ter Republiško raziskovalno skupnost plačala 16 milijonov dinarjev več.

Menimo, da bodo z novim načinom plačevanja prizadete zlasti starejše industrije, zato se zavzemamo za postopen prehod na te osnove, kajti v sedanji situaciji dodatno obremenjevanje gospodarstva ne pride v poštev. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Vprašujem delegate iz Celja, če je potekala razprava tudi ob obravnavi osnutka zakona? (Da.)

Želi predstavnik predlagatelja, glede na razpravo še kaj dodati? (Da.) Besedo ima tovariš Anton Slapernik, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za finance.

Anton Slapernik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Moram reči, da iz razprave delegata iz Celja ni točno razvidno, na katera določila tega zakona se nanašajo njegove pripombe in kaj predlaga. Sam zakon ni prinesel nobenih obremenitev. Obremenitve prinašajo samoupravni sporazumi, vendar pa menim, da bi morale biti le-te tudi glede na resolucijska določila manjše in ne večje.

Poleg tega je bil predložen zakon v predhodnih fazah predmet skupščinskih razprav, kjer podobnih pripomb ni bilo. Če bi delegati predložili amandma, bi vsaj vedeli, na kaj se pripombe nanašajo. Tako pa mislim, da iz razprave tega ni mogoče razbrati.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa. Želi še kdo besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta k 11., 18. in 31. členu predloga zakona, ki ste jih prejeli danes na klop, in prosim, da jih pregledate, v kolikor tega še niste storili. Zakonodajno-pravna komisija se z amandmaji strinja. Vprašujem poročevalca Odbora za finance, če se strinja z amandmaji? (Se strinja.)

Dajem amandmaje Izvršnega sveta na glasovanje. Ker pri teh amandmajih ne gre za bistvene vsebinske spremembe, predlagam zboru, da o njih glasujemo skupaj, če se zbor s predlogom strinja. (Se strinja.) Na glasovanje

dajem amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 11., 18. in 31. členu. Kdor je za predlagane amandmaje, naj prosim glasuje! (125 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da so amandmaji Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 11., 18. in 31. členu predloga zakona sprejeti z večino glasov.

Sedaj dajem na glasovanje predlog zakona o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (120 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o določitvi stopenj in nekaterih olajšav za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti v letu 1981, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Predstavnik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k tej točki dnevnega reda je tovariš Anton Slapernik, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za finance. K predlogu zakona ste prejeli poročilo Odbora za finance in poročilo Zakonodajno-pravne komisije. Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Želita poročevalca odbora in komisije poročilo ustno dopolniti? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog zakona o določitvi stopenj in nekaterih olajšav za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti v letu 1981. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (126 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o določitvi stopenj in nekaterih olajšav za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti v letu 1981 sprejet z večino glasov.

Odrejam 10 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 13.30 in se je nadaljevala ob 13.45.)

Predsednik Emil Tomazič: Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks, ki ga je skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Tudi pri tej točki dnevnega reda je predstavnik Izvršnega sveta tovariš Anton Slapernik, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za finance.

K predlogu zakona ste prejeli poročilo Odbora za finance našega zbora in poročilo Zakonodajno-pravne komisije. Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Želita poročevalca odbora in komisije poročilo ustno dopolniti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Marjan Pirc, delegat Zbora združenega dela, področje državnih organov, 4. okoliš, Maribor.

Marjan Pirc: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ni moj namen kakorkoli vplivati na spremembo oziroma dopolnitev predloga zakona o spremembah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks, ker je za to sedaj že prepozno. Rad pa bi opozoril na nekatere stvari, ki so po mnenju naše skupine delegatov bistvene in katere bi kazalo upoštevati pri pripravi predloga omenjenega zakona za prihodnje leto.

Sedanji predlog določa neobdavčljivi del dohodka v znesku 294 tisoč dinarjev in za vzdrževanje družinskega člana najmanj 47 tisoč dinarjev. Če to delimo z 12, dobimo neobdavčeni del mesečnega dohodka v znesku 24 500 din, za družinskega člana po najmanj 3916 dinarjev, kar znaša skupaj 28 416 dinarjev. Vprašujem, komu najbolj koristi omenjeni predlog zakona in koliko je v SR Sloveniji delavcev — neposrednih proizvajalcev, ki imajo tako visok mesečni osebni dohodek. Menim, da le-teh ne bi bilo težko prešteti. Ob vsem tem moramo še upoštevati, da je v Sloveniji, zlasti na manj razvitih območjih, precej temeljnih organizacij združenega dela, ki poslujejo z izgubo oziroma na robu rentabilnosti in kjer mnogi delavci prejemaajo le zajamčeni osebni dohodek, ki znaša manj kot 5000 dinarjev.

Predlagam, da delegati v zveznih zbore ob pripravi podobnih zakonov v prihodnje upoštevajo omenjene ugotovitve ter tudi preprečijo nadaljnje večanje socialnih razlik. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? (Nihče.)

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem predlog zakona o spremembah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (114 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (8 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (Trije delegati.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o spremembah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1981, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri tej točki dnevnega reda je predstavnik Izvršnega sveta Anton Slapernik, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za finance.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da na podlagi 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije obravnavamo predlog zakona po hitrem postopku. Razloge za tak postopek navaja v svojem dopisu. Želi predstavnik Izvršnega sveta obrazložiti predlog za skrajšanje postopka? (Da.) Besedo ima tovariš Anton Slapernik, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za finance. Prosim!

Anton Slapernik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Razlog, zakaj predlagamo hitri postopek, je zelo preprost. Vsebinsko predloženega zakona ureja sicer zakon o davkih občanov. Glede na to, da smo obravnavo o predlogu tega zakona premaknili v naslednje leto, se pravi, da zakon ni bil sprejet v roku kot smo načrtovali, je potrebno sprejeti predloženi zakon. S tem bomo omogočili, da občinske skupščine do 31. marca 1981 določijo oziroma spremenijo svoje osnove in stopnje za leto 1981, dalje, da pripravijo in

sprejmejo dogovor o usklajevanju davčne politike med občinami za leto 1981, Skupščini SR Slovenije pa, da določi davčni instrumentarij za odmero davka iz skupnega dohodka občanov do 31. decembra 1981, ker se namreč osnove in oprostitve za davek iz skupnega dohodka občanov določajo na osnovi gibanj osebnih dohodkov med letom. Po medrepubliškem dogovoru o usklajevanju temeljev sistema in politike obdavčevanja celotnega prihodka državljanov se višina neobdavčenega skupnega dohodka občanov določi na podlagi devetmesečnih podatkov o poprečnih osebnih dohodkih zaposlenih delavcev v gospodarstvu. To so razlogi, zaradi katerih Izvršni svet predlaga Skupščini, da sprejme predlog zakona po hitrem postopku.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želi še kdo o tem razpravljati? (Nihče.) Prehajamo na glasovanje o predlogu Izvršnega sveta, da obravnava predlog zakona po hitrem postopku. Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (122 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Trije delegati.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da se predlog zakona obravnava po hitrem postopku, sprejet z večino glasov.

K predlogu zakona ste prejeli danes na klop poročili Odbora za finance in Zakonodajno-pravne komisije. Upam, da ste jih uspeli prebrati. Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Želita poročevalca odbora in komisije besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1981. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1981 sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Pri tej točki dnevnega reda je predstavnik Izvršnega sveta Anton Slapernik, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za finance.

K predlogu zakona ste prejeli poročilo Odbora za finance. Danes ste prejeli na klop tudi poročilo Zakonodajno-pravne komisije. Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Želita poročevalca odbora in komisije besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Na glasovanje dajem predlog zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o določitvi stopenj za obračunavanje amortizacije za osnovna sredstva določenih uporabnikov družbenih sredstev, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Tudi pri tej točki je predstavnik Izvršnega sveta tovariš Anton Slapernik, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za finance.

K predlogu zakona ste prejeli poročilo Odbora za finance našega zbora in poročilo Zakonodajno-pravne komisije.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Želita poročevalca odbora in komisije besedo? (Ne želita.)

Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Na glasovanje dajem predlog zakona o določitvi stopenj za obračunavanje amortizacije za osnovna sredstva določenih uporabnikov družbenih sredstev. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (128 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o določitvi stopenj za obračunavanje amortizacije za osnovna sredstva določenih uporabnikov družbenih sredstev sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o dopolnitvi zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Predstavnik Izvršnega sveta SR Slovenije k tej točki dnevnega reda je tovariš dr. Vladimir Fatur, namestnik predsednika Republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo.

K predlogu zakona ste prejeli poročilo Odbora za finance in poročilo Zakonodajno-pravne komisije.

K predlogu zakona ste prejeli najprej amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 2. členu, ki je bil predlagan kot sestavni del zakonskega predloga. Medtem je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije na predlog Zakonodajno-pravne komisije predložil še amandma k 3. členu in kot delovni pripomoček prečiščeno besedilo zakonskega predloga. Ta amandma in prečiščeno besedilo vam je bilo poslano, prejeli pa ste ga danes tudi na klop. Prav tako ste prejeli na klop tudi dodatno poročilo Zakonodajno-pravne komisije.

Vprašujem predstavnika Izvršnega sveta, če želi besedo? (Da.) Besedo ima tovariš dr. Vladimir Fatur, namestnik predsednika Republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo. Prosim!

Dr. Vladimir Fatur: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupščina SR Slovenije je na sejah Zbora združenega dela in Zbora občin dne 25. 6. 1980 sprejela osnutek zakona o dopolnitvi zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov s sklepom, da naj predlagatelj pri pripravi predloga zakona upošteva pripombe Odbora za finance Zbora združenega dela. Pripomba odbora je bila v tem, da se s predloženim zakonom glede vračljivosti povečanih sredstev, ki so se vplačevala v letu 1977, uporabniki družbenih sredstev izenačijo s podpisniki samoupravnega sporazuma o združevanju sred-

stev za financiranje graditve objektov po samoupravnem planu razvoja elektroenergetike za obdobje 1976—1980.

Povečana sredstva so se po omenjenem samoupravnem sporazumu časovno različno vplačevala, odvisno od tega, ali so se združevala od investicijskih vlaganj, davčne osnove ali od porabljene energije, vendar najkasneje do 15. 12. 1980.

Pripombe je predlagatelj smiselno upošteval in zavezal Samoupravno interesno skupnost elektrogospodarstva Slovenije, da do 31. 1. 1981 vrne organizacijam združenega dela 50 % povečana sredstva, razen v primerih, če bi se vplačniki odpovedali vračljivosti povečanih sredstev. Po soglasju s Samoupravno interesno skupnostjo elektrogospodarstva Slovenije je predlagani rok realen in bo do tega roka mogoče vrniti povečana sredstva. Zakon, katerega dopolnitev se predlaga, povzema vsebinske rešitve iz že omenjenega samoupravnega sporazuma, zato je potrebno in opravičljivo, da oprostitev od združevanja sredstev v višini 4,8 % od vsakega izplačila za investicijska vlaganja v gospodarske kapacitete v občini Idrija, s katerimi se ustvarjajo pogoji za odpiranje novih delovnih mest ter v objekte in opremo s področja varstva pred požarom za potrebe poklicnih in prostovoljnih gasilskih organizacij veljajo od 1. 9. 1979, saj se bo s takšnim učinkovanjem za nazaj izboljšal materialni položaj navedenih subjektov, hkrati s tem pa bo dosežena izenačitev s samoupravnim sporazumom, po katerem se tako združena sredstva vračajo za nazaj. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želita poročevalca delovnih teles besedo? (Ne želita.) Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Ker je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predložil amandma k 2. členu na podlagi četrtega odstavka 277. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije kot sestavni del predloga zakona, o njem ne bomo glasovali.

Na glasovanje dajem tako le amandma Izvršnega sveta k 3. členu. Zakonodajno-pravna komisija se z amandmajem strinja. Prosim, da se do amandmaja opredeli tudi poročevalec Odbora za finance! (Se strinja.)

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za amandma Izvršnega sveta k 3. členu, naj prosim glasuje! (129 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Trije delegati.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta k 3. členu predloga zakona sprejet z večino glasov.

Dajem na glasovanje predlog zakona o dopolnitvi zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (130 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o dopolnitvi zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o združevanju dela sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov v letu 1981, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen Izvršni svet.

Tudi pri tej točki dnevnega reda je predstavnik Izvršnega sveta tovariš dr. Vladimir Fatur, namestnik predsednika Republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da obravnavamo predlog zakona na podlagi 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije po hitrem postopku. Razloge za tak postopek navaja v svojem dopisu. Želi predstavnik Izvršnega sveta obrazložiti predlog za hitri postopek? (Ne želi.) Želi kdo o predlogu Izvršnega sveta razpravljati? (Ne želi.)

Prehajamo na glasovanje o predlogu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da obravnavamo navedeni predlog zakona po hitrem postopku. Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (125 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (6 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da se predlog zakona obravnava po hitrem postopku, sprejet z večino glasov.

K predlogu zakona ste prejeli poročilo Odbora za finance, v katerem so navedeni amandmaji Izvršnega sveta k predlogu zakona, poročilo Zakonodajno-pravne komisije in danes njeno dodatno poročilo, amandma Izvršnega sveta k 4. a členu, naveden v dopisu z dne 11. 12. letos, amandmaje Izvršnega sveta k 1., 2., 3., 4. in novemu 4. a členu in prečiščeno besedilo zakona kot delovni pripomoček.

Prejeli ste tudi amandma skupine delegatov s področja gospodarstva, 16. okoliš, Maribor in to k 3. členu, med sejo pa ste prejeli še amandma skupine delegatov iz 28. okoliša, Trbovlje k 8. alineji 2. člena.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Vladimir Fatur, namestnik predsednika Republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo. Prosim.

Dr. Vladimir Fatur: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V srednjeročnem obdobju 1976—1980 se je prvič uveljavilo samoupravno sporazumevanje na področju združevanja sredstev za potrebe razširjene reprodukcije v energetiki. Večina potrebnih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov se je tako zbirala na podlagi samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za financiranje graditve objektov po samoupravnem planu razvoja energetike v obdobju 1976—1980, katerega so podpisali vsi proizvajalci in večina uporabnikov. Za tiste udeležence, ki niso podpisali samoupravnega sporazuma, pa je bil sprejet zakon o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov, ki vsebuje enotne osnove in kriterije za združevanje kot samoupravni sporazum.

Obvezno združevanje sredstev po omenjenem samoupravnem sporazumu in zakonu preneha z 31. 12. 1980. Pripravljanje srednjeročnih planskih aktov na področju elektroenergetike je intenzivno potekalo, pri tem pa je bilo vezano tudi na postopek pripravljanja dogovora o temeljih plana republike. Tako je bil na skupščini interesne skupnosti elektroenergetike dne 12. 11. 1980 že sprejet samoupravni sporazum o temeljih plana za obdobje 1981—1985, ki zajema objekte, ki se bodo na področju elektroenergetike gradili v naslednjem srednjeročnem obdobju, kot tudi določila o združevanju potrebnih sredstev. Gotovo je, da zaradi zakasnitve pri sprejemanju srednjeročnih planskih aktov nasploh, samoupravni sporazum o temeljih plana ISE za obdobje 1981—1985 do konca tega leta še ne bo uveljavljen. To pomeni, da bi s 1. 1. 1981 prenehal

dotok sredstev za gradnjo objektov na področju elektroenergetike, ker, kot omenjeno, prenehajo veljati obveznosti omenjenega samoupravnega sporazuma in zakona z 31. 12. 1980.

Prekinjen dotok sredstev bi povzročil zastoj pri objektih, ki so že v gradnji ter časovno povzročil odmik pričetka del na novih objektih. Da še preprečijo take posledice, saj bi zastoj v gradnji elektroenergetskih objektov vplival na zanesljivost oskrbe uporabnikov z električno energijo, se postavlja kontinuiranost in povečano pravočasno izvajanje gradnje energetskega objekta za družbeno reprodukcijo kot nujna naloga, s čimer je podana ustavna podlaga, da se z zakonom po hitrem postopku naloži obvezno združevanje sredstev za ta namen.

Ob tem pa velja posebej poudariti, da se s predloženim zakonom prenaša mehanizem združevanja sredstev za investicijska vlaganja v energetske objekte, ki je veljal v sedanjem srednjeročnem obdobju, torej v obdobju 1976 do 1980. Razlika je le v tem, da se bodo sredstva od porabljene energije združevala po odloku o določitvi najvišjih ravni cen za električno energijo, ki ga je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije že sprejel in bo stopil v veljavo s 1. 1. 1981. V tako združenih sredstvih pa je vsebovan določen del, ki se sme po tem zakonu usmeriti samo za nadaljevanje izgradnje naštetih objektov. S predlaganim zakonom se glede na preteklo srednjeročno obdobje ne povečujejo obveznosti iz tega naslova niti za družbenopolitične skupnosti niti za organizacije združenega dela.

Tovarišice in tovariši delegati! Dovolite mi še nekaj besed o predlaganih amandmajih skupin delegatov. V zvezi z amandmajem skupine delegatov 16. okoliša, Maribor želim posredovati naslednji odgovor. Zakon, katerega predlagamo, podaljšuje mehanizem združevanja sredstev za investicijska vlaganja v energetske objekte, ki je veljal v sedanjem srednjeročnem obdobju tudi v letu 1981, kar pomeni, da bomo združevali sredstva po stopnji 4,8 % od zneska vsakega izplačila za intervencijska vlaganja na območju SR Slovenije. Prav tako pa so oprostitve in obveznosti za združevanje sredstev ostala nespremenjena. Ob tem pa velja poudariti, da so investicije v kotlarne za ogrevanje strnjjenih naselij s kapaciteto 50 in več giga kalorij na uro ter investicije v stanovanjsko graditev in vzdrževanje stanovanjskih hiš, izvzete iz združevanja po stopnji 4,8 %, kar pomeni, da so bile tudi v srednjeročnem obdobju 1976—1980 iz obveznosti za združevanje sredstev izvzete investicije v graditev in rekonstrukcijo komunalnih objektov in naprav. Glede na to, da bo predložen zakon veljal le do konca leta 1981, pa se bo pri morebitnem novem zakonu ugotovilo, ali je oprostitve za investicije v graditev in rekonstrukcijo komunalnih naprav in objektov v celoti upravičena ali ne. Glede na navedeno, amandma z naše strani ni sprejemljiv.

Glede drugega amandmaja, ki ga je predlagala skupina delegatov iz Trbovelj in katerega smo temeljito proučili, pa menimo, da je predložen zakon predvsem finančnega značaja, saj gre za zbiranje dela potrebnih sredstev za financiranje izgradnje energetskega objektov in delno že vsebuje v amandmaju predložene spremembe, zato v okviru tega zakona ni potrebno podrobno razdelati posameznih navedenih objektov. Menimo pa, da je nujno, da se navedena podrobna razdelitev objektov poudari v aktih samoupravne interesne skupnosti elektrogospodarstva, ob tem pa bi želel poudariti, da so ti objekti v teh dokumentih že vsebovani in bo Republiški komite za energetiko, indu-

strijo in gradbeništvo na januarski skupščini ISE nujnost nadaljnje izgradnje vseh treh, v amandmaju omenjenih objektov še posebej podprl.

Strinjam pa se s predlogom, ki je predvsem redakcijskega značaja, da deponija premoga ne spada v okvir rudnika, ampak pod elektrarno in da je to potrebno ločiti v dveh alineah. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Samo eno vprašanje, tovariš Fatur! Če sem dobro sledil, se Izvršni svet strinja z zadnjim delom amandmaja delegatov 28. okoliša? (Da.)

Želijo poročevalci odbora in komisije besedo? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Anton Količ, delegat Zbora združenega dela, področje gospodarstva, 28. okoliš, Trbovlje.

Anton Količ: Delegacija našega okoliša se strinja s predlogom, ki ga je dal tovariš Fatur, s tem, da bodo v aktih interesne skupnosti upoštevali naš predlog.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Delegacija 28. okoliša iz Trbovelj sprejema torej obrazložitev predstavnika Izvršnega sveta in umika amandma, ki je bil danes vložen, s tem, da se redakcijski popravek, kot ga je predlagal tovariš Fatur, opravi pozneje v Zakonodajno-pravni komisiji.

Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Ker je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije svoj prvi amandma k 4. a členu umaknil in predložil novega, prosim, da upošteвате nove amandmaje Izvršnega sveta, ki so vsebovani v dopisu z dne 22. 12. 1980. Z amandmaji se strinja Zakonodajno-pravna komisija, kar je razvidno iz njenega dodatnega poročila. Tudi Odbor za finance se s temi amandmaji strinja. Amandmaji so predlagani na predlog Zakonodajno-pravne komisije in se z njimi jasneje in natančneje opredeljuje namen združevanja sredstev ter redakcijsko izboljšuje besedilo zakona. Zato predlagam, da o amandmajih Izvršnega sveta glasujemo skupaj, kolikor seveda kdo temu predlogu ne nasprotuje. Ali lahko glasujemo skupaj? (Da.)

Na glasovanje dajem amandmaje Izvršnega sveta k 1., 2., 3., 4. in novemu 4. a členu. Kdor je za predlagane amandmaje, naj prosim glasuje! (132 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da so amandmaji Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 1., 2., 3., 4. in k novemu 4. a členu sprejeti z večino glasov.

Kot sem omenil, je k 3. členu predlagan še amandma skupine delegatov za gospodarsko področje, 16. okoliš, Maribor. Izvršni svet ne soglaša s predlaganim amandmajem. Prav tako amandmaja ne podpira Odbor za finance, medtem ko Zakonodajno-pravna komisija s pravno systemskega vidika nima pripomb k amandmaju. Glede na odklonilno stališče Izvršnega sveta in našega Odbora za finance, vprašujem delegate iz 16. okoliša, če pri vloženem amandmaju vztrajajo? (Da.) Ker delegati iz 16. okoliša vztrajajo, dajem na glasovanje amandma skupine delegatov k 3. členu predloga zakona. Kdor je za amandma skupine delegatov 16. okoliša, naj prosim glasuje! (47 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (29 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (40 delegatov.)

Ugotavljam, da predlagani amandma ni sprejet.

Dajem na glasovanje predlog zakona o združevanju dela sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov v

letu 1981 v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o združevanju dela sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov v letu 1981 sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o prispevku za pokrivanje dela stroškov enostavne reprodukcije Železniškega gospodarstva Ljubljana v letu 1981, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Predstavnik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k tej točki dnevnega reda je tovariš Andrej Grahor, predsednik Republiškega komiteja za promet in zveze in član Izvršnega sveta.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da obravnavamo predlog zakona na podlagi 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, to je po hitrem postopku. Razloge za tak postopek navaja Izvršni svet v svojem dopisu. Želi predstavnik Izvršnega sveta dodatno obrazložiti razloge za hitri postopek? (Ne želi.) Želi kdo o tem razpravljati? (Ne želi.)

Prehajamo na glasovanje o predlogu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da obravnavamo navedeni predlog zakona po hitrem postopku. Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (118 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (6 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (5 delegatov.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da se predlog zakona obravnava po hitrem postopku, sprejet z večino glasov.

K predlogu zakona ste prejeli poročilo Odbora za finance, v katerem so navedeni amandmaji Izvršnega sveta k predlogu zakona, poročilo Zakonodajno-pravne komisije in danes njeno dodatno poročilo, amandmaji Izvršnega sveta k 1., 2., 3. in 7. členu, k novemu 8. a in 9. členu ter prečiščeno besedilo zakona kot delovni pripomoček. Amandmaji in prečiščeno besedilo vam je bilo poslano že pred tem, danes pa ste ga prejeli tudi na klop.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Andrej Grahor, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za promet in zveze. Prosim!

Andrej Grahor: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet je v analizi o nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje izrecno predlagal stališče, da naj cene tudi v teh dejavnostih pokrivajo stroške enostavne reprodukcije. To stališče je v razpravi o omenjeni analizi sprejela tudi republiška Skupščina. Vendar smo že takrat poudarili, da v srednjeročnem obdobju 1981—1985 to načelo pri železniškem transportu še ne bo moč docela uresničiti, čeprav je potrebno v tej smeri nenehno delovati. Železnica je osnova prometnega sistema. Dolžna je sprejeti vsakega potnika na rednih linijah, kakor tudi vse blago. Ob motnjah ali zastojih v njenem poslovanju je ogroženo normalno delovanje prometnega sistema, s tem pa tudi temeljni interesi in razvojni cilji slovenskega gospodarstva.

Sedanje cene na železnici ne pokrivajo stroškov enostavne reprodukcije. Neskladje med rastjo železniških tarif in stroški za enostavno reprodukcijo železnice je naraščalo v celotnem planskem obdobju 1976—1980 in je v letu 1980 doseglo že 39 odstotkov celotnega prihodka železniškega gospodarstva.

Odločujoč vpliv na gibanje železniških tarif ima federacija, saj so v njeni pristojnosti blagovne tarife, ki znašajo okoli 80 odstotkov vseh transportnih prihodkov železnice. Potniške tarife so sicer v pristojnosti republik, vendar ta povečanja praviloma ne odstopajo od povečanja cen, ki jih sprejema federacija. Ob sedanjem obsegu zaostajanja cen ne gre več le za del stroškov vzdrževanja infrastrukture. Cene ne pokrivajo v mnogih primerih niti variabilnih stroškov. Ogromna večina potniških vlakov in mnogi vlaki, ki prevažajo surovine, ne krijejo torej niti stroškov za vagono in energijo, zato seveda ne dajejo dohodka, ki bi kril stroške enostavne reprodukcije železniškega gospodarstva.

Tudi nove postaje ne krijejo stroškov za svoje poslovanje. V letu 1980 sta o nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih odnosov v železniškem gospodarstvu razpravljala in zavzela svoje stališče zvezna družbena sveta za vprašanja družbene ureditve in za gospodarski razvoj ter ekonomsko politiko. Skupščini SR Slovenije pa so bile v novembru tega leta sprejete usmeritve o nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih odnosov samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje. Na podlagi teh stališč je mogoče pričakovati spremembo družbenoekonomskih odnosov na železnici, predvsem glede pokrivanja stroškov enostavne reprodukcije s cenami prevoznih storitev. Vsekakor pa ni mogoče pričakovati bistvenih sprememb v kratkem času, zato predlog samoupravnega sporazuma o temeljih plana SIS za železniški in luški promet kot tudi dogovor o temeljih družbenega plana SR Slovenije za celotno obdobje 1981—1985 še predvidevata pokrivanje dela stroškov enostavne reprodukcije s prispevkom iz dohodka porabnikov. Vendar bomo dosedanji trend povečanja pokrivanja stroškov s prispevkom kolikor je mogoče hitro preusmerili tako, da bi se do konca tega srednjeročnega obdobja čim bolj približali pokrivanju enostavne reprodukcije s prihodkom od cene prevoznih storitev.

Novi samoupravni sporazum o temeljih plana SIS za železniški in luški promet se bo uveljavil v letu 1981 po njegovem sprejetju v vseh temeljnih organizacijah. Zato se postavlja vprašanje kritja stroškov za nemoteno poslovanje železnice v prihodnjem letu. Da se zagotovi kontinuiteta poslovanja železniškega gospodarstva in preprečijo morebitne motnje v gospodarstvu, predlaga Izvršni svet intervencijski zakon za leto 1981. Zakon določa obvezni prispevek v tolikšni višini, da bo z zakonom zagotovljen določen znesek za zagotovitev neoviranega poslovanja železnice za vse leto 1981, določila samoupravnega sporazuma, kar zadeva zbiranje sredstev, pa bodo začela veljati šele s 1. 1. 1982.

Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet je ocenila višino potrebnih sredstev na podlagi dosedanjega razvoja in predvidenih potreb — nekaj manj kot 4000 milijonov dinarjev. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pa je ob temeljiti proučitvi problematike zavzel stališče, da je potrebno, da se v stabilizacijskih naporih tudi železnica v čim večji meri usmeri v zmanjšanje stroškov poslovanja in izboljšanje organizacije dela, pri čemer naj bodo zagotovljeni osnovni pogoji za takšen obseg poslovanja, ki je nujen za doseganje planskih ciljev SR Slovenije.

Ugotovljeno je bilo, da bo s prispevkom v višini 3500 milijonov din, ob uskladitvi poslovanja s potrebami družbe in ob skrajnih organizacijskih in ostalih ukrepih Železniškega gospodarstva Ljubljana, mogoče zagotoviti upravljanje železniškega prometa.

V razpravah Izvršnega sveta je bilo zlasti poudarjeno, da je potrebno vztrajati, da se tudi v železniškem gospodarstvu okrepijo prizadevanja za izboljšanje gospodarstva.

Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet je iniciativa Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije sprejela in je že pripravila predlog akcijskega programa ukrepov za povečanje učinkovitosti poslovanja in za zmanjšanje stroškov poslovanja v železniškem transportu. Med najpomembnejšimi usmeritvami akcijskega programa je potrebno omeniti temeljni podarek na povečanje obsega dela kot osnovnega načina izboljšanja gospodarskega rezultata. Te zahteve ob upadanju gospodarske rasti v svetu in ob stabilizacijskih ukrepih v državi ne bo mogoče uresničiti brez izjemnih naporov tako železničarjev kot tudi uporabnikov železniških storitev in drugih dejavnikov v naši družbi.

Zakon, ki ga predlaga Izvršni svet po hitrem postopku, določa združevanje sredstev iz dohodka toz d v letu 1981. Plačevanje prispevka se bo opravilo v 12 obrokih, od katerih prvi trije zapadejo v plačilo v mesecu marcu 1981. Obveznost je navedena v nominalnem znesku, ki ne sme biti presežen. V zakon je vgrajen tudi mehanizem, da se prispevki znižajo v primeru, če bi bil zbran večji znesek. Morebitno preseganje bo ugotovila Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet, ki je dolžna do 1. junija 1981 oceniti izpolnjevanje obveznosti na podlagi zakona in obvestiti zavezance o morebitni spremembi obveznosti. Poudariti velja, da se v letu 1981 ne bo združevalo sredstev po drugih osnovah in da se v letu 1981 ne predlaga posebno zbiranje sredstev za razširjeno reprodukcijo na železnici, ker bo minimum za zagotovitev kontinuitete izgradnje lahko zagotovljen iz sredstev, zbranih na podlagi sedanjih predpisov.

Izvršni svet je v svojih amandmajih upošteval vse predloge, ki so bili predlagani v delovnih telesih Skupščine. Predlagamo, da Skupščina tako dopolnjeni predlog tega zakona danes sprejme po hitrem postopku. Hvala.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala. Želijo poročevalci delovnih teles besedo? (Ne želijo.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 1., 2., 3., 7., novemu 8. a in 9. členu. Zakonodajno-pravna komisija in Odbor za finance se strinjata z vsemi amandmaji. Amandmaje je Izvršni svet pripravil na pobudo Zakonodajno-pravne komisije in z njimi redakcijsko izboljšal besedilo in jasnejše opredelil uporabo sredstev. Upam, da ste jih med tem pregledali in predlagam, da o njih glasujemo skupaj, v kolikor seveda kdo temu ne nasprotuje. Vprašujem delegate, če se strinjate, da glasujemo o amandmajih skupaj? (Da.)

Na glasovanje dajem amandmaje Izvršnega sveta k 1., 2., 3., 7., novemu 8. a in 9. členu. Kdor je za predlagane amandmaje, naj prosim glasuje! (127 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Trije delegati.)

Ugotavljam, da so predlagani amandmaji Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 1., 2., 3., 7., novemu 8. a in 9. členu sprejeti z večino glasov.

Na glasovanje dajem predlog zakona o prispevku za pokrivanje dela stroškov enostavne reprodukcije Železniškega gospodarstva Ljubljana v letu 1981

v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (125 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Trije delegati.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o prispevku za pokrivanje dela stroškov enostavne reprodukcije Železniškega gospodarstva Ljubljana v letu 1981 sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o združevanju sredstev za nadaljevanje gradnje cestnih in luških objektov v letu 1981, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k tej točki dnevnega reda je tovariš Andrej Grahor, predsednik Republiškega komiteja za promet in zveze in član Izvršnega sveta.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da obravnavamo predlog zakona na podlagi 295. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, to je po hitrem postopku. Razlog za tak postopek navaja v svojem dopisu.

Želi morda predstavnik Izvršnega sveta predlog obrazložiti? (Ne želi.) Želi kdo o predlogu razpravljati? (Ne želi.)

Prehajamo na glasovanje. Glasovali bomo o predlogu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da obravnavamo navedeni predlog zakona po hitrem postopku. Kdor je za tak predlog, naj prosim glasuje! (122 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (7 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da se predlog zakona obravnava po hitrem postopku, sprejet z večino glasov.

K predlogu zakona ste prejeli poročilo Odbora za finance, v katerem so navedeni amandmaji Izvršnega sveta, poročilo Zakonodajno-pravne komisije in danes dodatno poročilo, v katerem predlaga amandma k 7. a členu, prejeli ste tudi amandmaje Izvršnega sveta k 1., 3., 7. a in 8. členu in prečiščeno besedilo predloga zakona.

Danes ste prejeli na klop tudi stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije glede predlaganega amandmaja Zakonodajno-pravne komisije, s katerim sporoča, da umika svoj amandma k 7. a členu.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Andrej Grahor, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za promet in zveze. Prosim.

Andrej Grahor: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet s tem zakonom predlaga obvezno združevanje dela sredstev temeljnih organizacij, namenjenih za razširjeno reprodukcijo, da bi tako bila zagotovljena najnujnejša kontinuiteta gradnje cest in luških naprav.

Skupščina SR Slovenije je v letu 1977 z odlokom o soglasju k srednje-ročnemu planu vzdrževanja in izgradnje magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje 1976—1980 določila tudi najpomembnejše nove ceste. Od teh cest je bila dokončana le avtocesta Dolgi most—Vrhnik. Vse ostale gradnje so še v teku in se bodo morale nadaljevati kot prioritete tudi v novem srednjeročnem obdobju, tako kot je to sklenjeno v dogovoru o temeljih plana SR Slovenije 1981—1985.

Delegati v Skupščini Republiške skupnosti za ceste so dne 15. decembra letos določili besedilo predloga samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana združevanja in izgradnje magistralnih in regionalnih cest

za obdobje 1981—1985. Ko bodo temeljne organizacije sprejele ta samoupravni sporazum, bo del sredstev za novogradnje zagotovljen tudi s samoupravnim združevanjem sredstev za razširjeno reprodukcijo.

Gradnja sodobnega kontejnerskega terminala je nadaljevanje sprejetja specializacije Luke Koper, ki je bila opredeljena v dokumentih tekočega planskega obdobja 1976—1980. Vendar pa objekt še ni dokončan in ne omogoča popolne izkoriščenosti že zgrajenih naprav. Obseg prometa se je povečal nad pričakovanji in presega sedanje možnosti terminala. Trenutno je v gradnji podaljšanje kontejnerske obale in priprava šestih ha površin za manipulacijo s kontejnerji. Dokončane investicije bodo v zelo kratkem času omogočile hiter porast kontejnerskega prometa v Luki Koper na približno 110 tisoč mednarodnih enot, kar bo olajšalo naš izvoz in zagotovilo še okoli 100 milijonov dinarjev dodatnega deviznega priliva letno. Povečani tranzit v Luki Koper pa bo vplival tudi na obseg dela in devizni priliv ostalih nosilcev integralnega prometa.

Prekinitev gradnje bi povzročila za naše gospodarstvo veliko škodo, zato je dokončanje kontejnerskega terminala v Luki Koper dobilo ustrezno mesto v samoupravnem sporazumu o temeljih plana Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet za obdobje 1981—1985 za področje luškega prometa in v predlogu dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985.

V skladu z usmeritvami, ki jih je Skupščina SR Slovenije sprejela na novembrskem zasedanju, ob obravnavi analize o nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje, je potrebno upoštevati načelo, da se za razširjeno reprodukcijo združujejo in uporabljajo le sredstva, ki so bila že ustvarjena in v temeljnih organizacijah združenega dela usmerjena za razširjeno reprodukcijo. V letu 1981 torej ne pride v poštev nadaljevanje zagotavljanja sredstev za razširjeno reprodukcijo s prispevkom iz dohodka temeljnih organizacij na sedanji način. Potrebno je preiti na združevanje že ustvarjenih sredstev za razširjeno reprodukcijo, tako pri gradnji cest kot tudi pri gradnji luških naprav.

Novi samoupravni sporazumi o združevanju sredstev za razširjeno reprodukcijo na teh področjih bodo sprejeti v začetku leta 1981. Tako Republiška skupnost za ceste kot Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet sta že določili v svojih skupščinah besedilo predlogov teh samoupravnih sporazumov. Vendar pa bodo po teh sporazumih prva sredstva iz čistega dohodka za leto 1981 pritekla šele po zaključnem računu za leto 1981, torej ne prej kot v marcu 1982. leta. Zato Izvršni svet predlaga, da se v letu 1981 z zakonom zagotovijo sredstva za najnujnejši obseg sredstev za nadaljevanje investicij še iz sredstev za razširjeno reprodukcijo, ki so jih temeljne organizacije ustvarile v letu 1980. Tako zbrana sredstva predstavljajo del sredstev ki se bodo po dogovoru o temeljih plana združila v ta namen v naslednjem srednjeročnem obdobju 1981—1985. Med letom 1981 se bodo torej zagotavljala sredstva družbene reprodukcije za ceste in luko le na podlagi izpolnjevanja obveznosti, opredeljenih v predlaganem zakonu.

Izvršni svet predlaga, da se za zagotovitev najnujnejšega nadaljevanja gradnje cest po tem zakonu združi za 62 milijonov din sredstev. To je občutno manj kot jih bo združeno letos, saj ocenjujemo, da bodo sredstva iz naslova združevanja za potrebe cestnega gospodarstva v letu 1980 znašala okoli 1280

milijonov din. Tudi znesek 210 milijonov din, ki bo uporabljen za nadaljevanje gradnje kontejnerskega terminala, zadošča le za nujni minimalni obseg del.

V predlog zakona je vgrajen tudi mehanizem zaščite akumulacije vseh temeljnih organizacij združenega dela, saj obveznost posamezne temeljne organizacije za združevanje ne more presegati 30 odstotkov sredstev, namenjenih v prejšnjem letu za razširitev materialne osnove dela. Zakon tudi onemogoča, da bi bil presežen predvideni znesek združevanja sredstev.

Tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet predlaga, da sprejmete predlog zakona o združevanju sredstev za nadaljevanje gradnje cestnih in luških objektov v letu 1981 po hitrem postopku, skupaj z amandmaji, ki jih Izvršni svet predlaga na podlagi obravnav besedila zakona v skupščinskih delovnih telesih in skupaj z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije, ki ga predlagatelj sprejema. Hvala.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala. Želijo poročevalci delovnih teles poročila ustno dopolniti? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Na glasovanje dajem amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 1., 5. in 8. členu predloga zakona. Zakonodajno-pravna komisija in Odbor za finance se z amandmaji strinjata. Predlagam, da o amandmajih Izvršnega sveta glasujemo skupaj. Se strinjate s tem predlogom? (Da.)

Na glasovanje dajem amandmaje Izvršnega sveta k 1., 5. in 8. členu. Kdor je za predlagane amandmaje, naj prosim glasuje! (117 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (15 delegatov.)

Ugotavljam, da so amandmaji Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 1., 5. in 8. členu predloga zakona sprejeti z večino glasov.

Na glasovanje dajem amandma Zakonodajno-pravne komisije k 7. a členu predloga zakona. Izvršni svet in tudi Odbor za finance se z amandmajem strinjata. Dajem na glasovanje amandma Zakonodajno-pravne komisije k 7. a členu predloga zakona. Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (120 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Trije delegati.)

Ugotavljam, da je amandma Zakonodajno-pravne komisije k 7. a členu predloga zakona sprejet z večino glasov.

Na glasovanje dajem predlog zakona o združevanju sredstev za nadaljevanje gradnje cestnih in luških objektov v letu 1981 v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (118 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (Trije delegati.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o združevanju sredstev za nadaljevanje gradnje cestnih in luških objektov v letu 1981 sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 20. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o določitvi vpisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Predstavnik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije je tovariš Anton Slapernik, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za finance.

Predlog odloka ste prejeli danes. Prav tako ste prejeli k predlogu odloka poročilo Odbora za finance, ki je obravnaval ta odlok na današnji seji.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Anton Slapernik, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za finance.

Anton Slapernik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Odlok o določitvi vpisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil Izvršni svet, je v bistvu izvedbeni akt. V Zvezni skupščini je bil sprejet rebalans proračuna federacije za letošnje leto. Kot vam je znano, smo o rebalansu razpravljali večkrat tudi v naši Skupščini. Po rebalansu Zveznega proračuna je določeno, da se proračun federacije za letošnje leto pokrije z vpisom obveznic temeljnih bank. Znesek obveznic federacije se določi v višini 13 milijard 344 milijonov dinarjev, obveznost za vpis obveznic federacije pa se razdeli na republike, in sicer v istem odstotku kot znaša kotizacija posameznih republik za zvezni proračun.

Obveznost, ki jo mora poravnati Slovenija, znaša 2 milijardi 209,8 milijonov dinarjev. Naloga pristojnega republiškega organa, se pravi Skupščine, pa je, da določi obveznost posameznih temeljnih bank. S tem odlokom so določene obveznosti posameznih temeljnih bank, kot je zapisano tudi v 2. členu odloka, in sicer po naslednjem principu. Polovica obveznosti se pokrije po ključu zmanjšane obvezne rezerve. Namreč, zvezna skupščina je predlagala Narodni banki Jugoslavije, da zmanjša obvezno rezervo bank in s tem olajša bankam vpis obveznic. Zato smo predlagali, da se 50 odstotkov obveznic vpiše po ključu udeležbe v skupni obvezni rezervi pri temeljnih bankah v Sloveniji. Za drugi del obveznosti, ki ga ni mogoče pokriti z zmanjšanjem obvezne rezerve, pa smo predlagali naslednji ključ — udeležba v skupnih hranilnih vlogah občanov, ki niso osnova za izračun obvezne rezerve, in sicer tako dinarskih kot deviznih. Po takem ključu so obveznosti posameznih temeljnih bank navedene v 2. členu odloka.

Moram povedati, da je to za slovenske banke in za slovensko gospodarstvo zelo huda obremenitev v sedanji situaciji. Vendar pa še enkrat ponavljam, da gre za izvedbeni akt in ne za neko novo ali dodatno obveznost. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa! Želijo poročevalci delovnih teles poročila ustno dopolniti? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Miroslav Brečko, delegat Zbora združenega dela, področje gospodarstva, 38. okoliš, Ljubljana-Šiška. Prosim!

Miroslav Brečko: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ob sprejemanju predloga odloka o določitvi vpisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah, želim opozoriti na problematiko, ki je bila že večkrat prisotna tudi v tej Skupščini.

Vem, da je imela naša delegacija v Zvezni skupščini težko delo, preden je bil usklajen dogovor med republikami in pokrajinami, kako pokriti deficit v proračunu za leto 1980. Med možnimi variantami kako poravnati deficit, ali z dodatno primarno emisijo ali na kak drug način, so našli salomonsko rešitev ter prenesli obremenitev na temeljne banke. S tem pa niso temeljne banke in članice bank — temeljne organizacije združenega dela nič manj obremenjene kot bi bile s primarno emisijo. Kljub temu, da je bil rebalans zvez-

nega proračuna že sprejet v Zvezni skupščini in kakor je tovariš sekretar povedal, da predstavlja predloženi predlog odloka le izvedbeni akt, pa menimo, da gre za dodatno obremenitev. Sprašujem, ali je kdo proučil sposobnost temeljnih bank za plačilo oziroma odkup teh obveznic in kaj to pomeni ob sedanjih likvidnostnih težavah v temeljnih bankah, kakor tudi v temeljnih organizacijah združenega dela? Številne temeljne organizacije združenega dela nimajo v sedanjem trenutku likvidnostnih sredstev za izpolnitev osnovnih obveznosti niti razpoložljivega limita za porast plasmajev. Tako bo gospodarstvo, ob že tako zaostrenih pogojih gospodarjenja, že takoj na začetku leta še bolj prizadeto.

V svoji razpravi želim poudariti naslednje. Zmanjšanje obvezne rezerve pri Narodni banki Jugoslavije za 50 odstotkov kot delež obveznosti temeljnih bank za odkup teh obveznosti, naj traja vsaj nekaj časa in ne do februarja, ko bo spet sprejeta ali pa ponovno povečana obvezna rezerva temeljnih bank. O tej problematiki je potekala razprava tudi v temeljnih bankah tako v Jugobanki kot v Gospodarski banki in zato sem želel ob sprejemanju tega predloga odloka, ki je videti samo izvedbeni, le opozoriti na to problematiko. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Želi tovariš Slapernik besedo? (Ne.) Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Na glasovanje dajem predlog odloka o določitvi vpisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (34 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (24 delegatov.)

Ugotavljam, da predlog odloka o odločitvi vpisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah, ni sprejet.

Prehajamo na 22. točko dnevnega reda, to je na osnutek programa dela Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za leto 1981.

Pri pripravi osnutka programa dela zbora za prihodnje leto smo izhajali iz načelnih izhodišč, ki so podrobno navedena v uvodu k osnutku programa, zato jih ne bom ponavljal. Opozorim naj le, da je predloženi program najširši dogovor vseh družbenih dejavnikov v republiki, ki sodelujejo v delu republiške Skupščine.

V nastajanje tega osnutka programa so se še vedno premalo vključevale delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, na kar smo posebej opozarjali tudi v našem zboru, kar velja tudi za občinske skupščine, nekoliko manj pa za družbenopolitične organizacije in za samoupravne interesne skupnosti.

Osnutek programa so obravnavala vsa delovna telesa Skupščine in zborov. Nekatera delovna telesa so dala pripombe, predloge in stališča k osnutku programa, prav tako pa tudi nekateri drugi organi in organizacije. Tako na primer Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga uvrstitev nekaterih nalog v program oziroma črtanje nekaterih zakonov, ki po njegovi oceni niso prioritetni oziroma jih ni potrebno spreminjati. Vse te predloge skupaj s stališči, ki bodo dana v današnjih razpravah, bo skupina delegatov, ki jo je zbor imenoval na seji 5. novembra 1980, proučila in jih ustrezno upoštevala pri pripravi predloga programa.

Nadaljnja usmeritev in naloga vseh udeležencev pri oblikovanju našega programa je, da v času do sprejema predloga dela, o katerem bomo odločali 22. januarja, preverijo vse naloge, ki so predvidene v programu, zlasti z vidika, ali so sprejete v programu vse aktualne naloge, ki bi jih bilo potrebno razreševati oziroma dati na dnevni red v letu 1981. Pri tem ne moremo in ne smemo prezreti, da velja tudi za naš program načelo odprtosti, da ostaja program odprt za vse predloge in pobude, ki jih bodo dajale tako delegacije kot tudi drugi družbenopolitični dejavniki med letom za obravnavo najnujnejših in neodložljivih tekočih vprašanj, ki jih bo potrebno glede na oceno razmer in potreb v republiki sproti obravnavati in zato seveda uvrščati na dnevni red. O teh konkretnih nalogah se bo potrebno dogovarjati ob obravnavi periodičnih delovnih načrtov, ki bodo tako kot doslej tudi v prihodnjem letu predstavljali časovno in delovno konkretizacijo nalog vseh, ki sodelujejo pri oblikovanju programa dela naše Skupščine.

Osnutek programa je bil objavljen v Poročevalcu št. 21. Prejeli ste tudi pregled tem in aktov iz osnutka programa dela zborov Skupščine SR Slovenije za leto 1981 po trimesečjih in poročilo o uresničevanju programa dela zborov Skupščine SR Slovenije za leto 1980.

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Martin Ahlin, delegat Zbora združenega dela za področje kulture in prosvete, 1. okoliš, Ljubljana-Center.

Martin Ahlin: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je obravnavala osnutek programa dela zborov na svoji seji 22. 12. 1980 ter na pobudo delegatov Narodne in univerzitetne knjižnice sprejela naslednji sklep:

Delegati podpiramo osnutek programa dela zborov Skupščine v letu 1981 ter predlagamo, da se v predlog osnutka uvrsti tudi zakon o knjižničarstvu.

Utemeljitev: Veljavni zakon o knjižničarstvu je bil sprejet leta 1961 in noveliran leta 1965. Ker je bilo potrebno zakonodajo na tem področju uskladiti s sodobnim stanjem knjižnično-informacijske dejavnosti in z vsemi normativnimi dokumenti, sprejetimi po letu 1961, se je leta 1978 začel postopek za pripravo novega zakona. V letu 1979 je bil pripravljen osnutek zakona, ki pa je bil umaknjen. V letu 1980 sta bila sprejeta zakona o osnovnem in usmerjenem izobraževanju, ki opredeljujeta dejavnost in vlogo knjižnice v vzgojnoizobraževalnem procesu. Zato je nerazumljivo, da je bil zakon, ki naj bi celovito urejal knjižnično-informacijsko dejavnost umaknjen iz obravnave.

Glede na to, da smo na področju te dejavnosti v zadnjem času priča mnogim družbeno utemeljenim inovacijam, ko se pripravlja celovit slovenski knjižnično-informacijski sistem, pričakujemo, da se v letu 1981 tudi to področje zakonsko uredi in zato predlagamo zboru, da naš predlog podpre. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomazič: Besedo ima tovariš Franc Križnar, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 11. okoliš, Kranj.

Franc Križnar: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! O programu dela zborov Skupščine SR Slovenije smo delegati združenega dela kranjske občine razpravljali na sejah skupin delegatov dne 24. 12. 1980. K programu nimamo posebnih pripomb. Opozarjamo pa na postopek sprejemanja zakona o urejanju prostora, ki je bil vse leto 1980 v razpravi v stro-

kovnih krogih. Zaradi nalog občin na tem področju za izvajanje urbanistične politike in priprave dolgoročnih planov ter zaradi možnih materialnih posledic v nekaterih občinah, menimo, da bi moral biti zakon čimprej sprejet oziroma je časovni razmik obravnave od osnutka do predloga od 1. do 4. trimesečja preveč oddaljen. Zakona iz 6. in 10. točke, 3. področja, družbenoekonomskih odnosov: o spremembah in dopolnitvah zakona o komunalnih dejavnostih posebnega družbenega pomena in zakon o upravljanju in razpolaganju s stavbnimi zemljišči, urejata zadeve, ki so toliko povezane, da predlagamo, da se obravnavata v obeh fazah hkrati. Hvala!

Predsednik Emil Tomažič: Besedo ima tovariš Boris Kralj, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 16. okoliš, Maribor.

Boris Kralj: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina podpira osnutek programa dela zborov republiške Skupščine za leto 1981. Vendar so se pri obravnavi izoblikovala naslednja stališča.

Zaradi racionalizacije dela organov in teles družbenopolitične skupnosti predlagamo, da se prouči umestnost vseh odločanj na zborih republiške Skupščine, ki so zgolj formalnega pomena kot so to razna imenovanja, dajanja soglasij itd. in da se dnevni redi sej oblikujejo po vsebinsko zaokroženih temah. Uvodničarji pa podajajo vsebinsko skrajšana poročila. V primeru, da se gradivo pošlje vnaprej, naj uvodničarji opozorijo na važnejše predlagane odločitve. V prihodnjem obdobju bo potrebno še posebej paziti na pravočasno pošiljanje temeljnih gradiv. Zaradi lažjega vključevanja Zbora združenega dela skupščine občine kot konference delegacij je potrebno program dela zborov Skupščine SR Slovenije dosledno izvajati. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomažič: Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Osnutek programa dela Zbora združenega dela za leto 1981 se sprejme.
2. Predlog programa Zbora združenega dela za leto 1981 pripravi skupina delegatov, imenovana na seji zbora dne 5. novembra 1980, ki naj prouči in v skladu z načelnimi izhodišči za pripravo programa upošteva pripombe, predloge in mnenja delovnih teles Skupščine in zborov, delegacij temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, družbenopolitičnih organizacij in drugih zainteresiranih družbenih subjektov ter predloge in stališča, dana v razpravi na seji zbora.

Želi kdo o tako predlaganem sklepu razpravljati? (Ne želi.) Če ne, prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (122 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 23. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi dveh članov Odbora za družbeno-ekonomske odnose in člana Odbora za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Želi kdo o tem razpravljati? (Ne.)

Če ne, prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi dveh članov Odbora za družbenoekonomske odnose in člana Odbora za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (117 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi dveh članov Odbora za družbenoekonomske odnose in člana Odbora za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije soglasno sprejet.

S tem sta dolžnosti članov Odbora za družbenoekonomske odnose razrešena Marta Čemažar in Alojz Filipič, dolžnosti člana Odbora za družbenoekonomski razvoj pa je razrešen Jože Sadar.

Za nova člana Odbora za družbenoekonomske odnose sta izvoljena Alfonz Eferl in Milan Rožman, za člana Odbora za družbenoekonomski razvoj pa Bojan Košak.

2. Predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije je Skupščini SR Slovenije predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je dal k predlogu odloka pozitivno mnenje. Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne želi.) Prehajamo na glasovanje.

Na glasovanje dajem predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (119 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije sprejet z večino glasov. S tem je dr. Ciril Jurca razrešen dolžnosti sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije z 31. decembrom 1980.

3. Predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Ljubljani je Skupščini SR Slovenije prav tako predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je dal k predlogu odloka pozitivno mnenje. Želi kdo o odloku razpravljati? (Ne želi.) Prehajamo na glasovanje.

Na glasovanje dajem predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Ljubljani. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (115 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Ljubljani sprejet z večino glasov.

S tem je Milan Jesenko z 31. decembrom 1980. razrešen dolžnosti sodnika Višjega sodišča v Ljubljani.

Prehajamo na 24. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov!

Na delegatsko vprašanje skupine delegatov za Zbor združenega dela, gospodarsko področje, 19. okoliš, Lendava, bo odgovoril tovariš dr. Vladimir Fatur, namestnik predsednika Republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo.

Dr. Vladimir Fatur: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela za gospodarsko področje, 19. okoliš, Lendava, je postavila na 47. seji Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije vprašanja, in sicer, iz kakšnih razlogov je izgradnja druge faze

rafinerije izločena iz energetike in uvrščena v bazno kemijo in kdo bo nosil posledice morebitne ustanovitve nadaljnje gradnje rafinerije v Lendavi.

Odgovor: Povečanje kapacitet rafinerije INA Nafta Lendava od 600 tisoč na 2 milijona ton letne kapacitete je ena od neizpoljenih nalog iztekajočega planskega obdobja. Od vsega začetka je strateški cilj te delovne organizacije, da v končni fazi svoje izgradnje oblikuje tak asortiment surovin, da predstavlja z enim delom osnovo za razvoj slovenske petrokemije, čeprav je več kot jasno, da dober del destilatov nafte ostaja še vedno energetski. Ni namreč mogoče pričakovati in ni bila predvidena taka proizvodnja, ki bi v celoti ali pretežno pomenila petrokemično surovinsko osnovo.

V iztekajočem srednjeročnem planskem obdobju niso za realizacijo tega cilja bila predvidena kakršnakoli sredstva, ki bi se združevala po enotnih osnovah in merilih, torej s planskimi akti 1976—1980 in ni bilo predvideno, pa tudi ne izvajano, obvezno združevanje sredstev za realizacijo te naložbe. Bilo pa je večkrat poudarjeno, da je za to investicijo potrebno združiti sredstva zainteresiranega gospodarstva in bank. V znanih okoliščinah, v katerih so nastajali osnutki in predlogi dogovora o temeljnih planov družbenega razvoja SR Slovenije za obdobje 1981—1985, je bil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije prisiljen zaradi znanih skromnih možnosti investiranja ponovno preverjati vse pomembnejše projekte. Za objektivno presojo vseh investicijskih namer v SR Sloveniji se je in se bo tudi v bodoče Izvršni svet Skupščine SR Slovenije zavzemal za selektiven pristop in za objektivizirane kriterije za usmerjanje sredstev družbene lastnine. Kriteriji, zapisani v predlogu družbenega dogovora o temeljnih planov, so tisti, ki jih mora samoupravno združeno delo upoštevati pri investicijah, vključno tudi z investicijo v rafinerijo INA Nafta Lendava

Na začetku nastajanja osnov samoupravnih sporazumov o temeljnih planov »Isnapa« je bila druga faza rafinerije nafte v Lendavi vključena kot ena od programskih postavk do leta 1985, hkrati pa so bila predvidena prva sredstva za kontinuiteto izgradnje tretje faze. V spremenjenih okoliščinah investiranja in ob dejstvu, da je v SFR Jugoslaviji zgrajenih 26 milijonov ton rafinerijskih kapacitet, ki bodo po predlogu energetske bilance SFR Jugoslavije za leto 1981 predelale le okoli 15 milijonov ton nafte in ob dejstvu, da je intenzivno združevanje za realizacijo te naložbe potekalo silno težko in v majhnem obsegu, je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije imenoval posebno komisijo z nalogo, da prouči realnost predvidenega projekta, hkrati pa predloži Izvršnemu svetu tudi eventualne stroške, ki bi nastali, če bi se gradnji rafinerije odpovedali, ali pa bi jo programirali v drugačnih rokih.

Komisija, ki je delala v hudi časovni stiski, je lahko nakazala nekatere možne variantne rešitve, ki same po sebi niso prejudicirale nobene končne odločitve. Izkazalo pa se je, da kaže računati z večjo vrednostjo naložbe, na kar je komisija tudi posebej opozorila. Ker Izvršni svet Skupščine SR Slovenije na osnovi končnega poročila komisije ni mogel dokončno opredeliti svojega stališča, je naročil pri Inštitutu za ekonomske raziskave posebno študijo, ki naj bi predvsem prikazala realno ceno investicije, vzporedno pa tudi obseg stroškov, ki bi jih povzročila prekinitev del.

V končnih razpravah o predlogu dogovora o temeljnih plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985 je bilo treba upoštevati vrsto novih pomembnih okoliščin. Program razvoja, opredeljen v osnutku samoupravnega sporazuma o temeljnih plana »Isnapa« za obdobje 1981—1985, je za realizacijo predstavljal

tudi preusmeritev dela sredstev iz prodaje naftnih derivatov, kar je na predlog Zavoda za družbeno planiranje SR Slovenije Izvršni svet ocenil kot manj realno. Zato se je finančni obseg sredstev za razvoj v »Isnapu« zmanjšal in temu primerno se je moral zmanjšati tudi program razvoja.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je ob razpravi o zmanjšanem programu razvoja »Isnapa« menil, da mora poleg geoloških raziskav dobiti prioriteto mesto sanacija sedanjega plinovodnega sistema zaradi znane finančne konstrukcije 91 odstotkov sredstev za naložbo z deležem neugodnih domačih in tujih bančnih kreditov, zaradi česar je energetska poraba plina v obdobju do leta 1985 zelo vprašljiva, ker finančno breme anuitet povzroča izjemen pritisk na ceno tega vira energije. Prenašanje celotnega bremena anuitet na ceno plina pomeni po eni strani izjemno močno in neustrezno finančno obremenitev uporabnikov plina, ker je pomemben porabnik tudi INA Nafta Lendava, po drugi strani pa ne stimulira dosedanjih potrošnikov mazuta, da se v okviru plinskih možnosti preusmerijo.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je v poglobljeni razpravi presodil, da v bistvu v V. poglavju dogovora o temeljih plana družbenega razvoja SR Slovenije v obdobju 1981—1985 predstavlja osnovne razvojne usmeritve slovenske industrije tako v ključnih programih prestrukturiranja kot tudi pri ključnih programih nadaljnjega razvoja lastna surovinska baza. Za vse surovinske projekte je v osnovi pričakovati interesno združevanje uporabnikov določene vrste surovin, saj le usklajenost med surovinsko proizvodnjo in nadaljnjimi oblikami in stopnjami predelave pomeni otipljivo garancijo za nadaljnji razvoj določenega segmenta gospodarstva.

Ker gre pri drugi fazi izgradnje rafinerije tudi za izredno visoko postavko uvoza opreme iz konvertibilnega področja v letu 1981 — za okoli 614 milijonov dinarjev in v letih 1981 in 1983 za okoli 158 milijonov dinarjev po sedanjem tečaju in ker je v prvi polovici srednjeročnega obdobja 1981—1985 treba računati z zmanjšanjem uvoza opreme, bodo vsi projekti in tudi že sprejete prijave za uvoz opreme podvržene ponovni presoji predvsem z vidika skladnosti s sprejetimi merili za prestrukturiranje gospodarstva, kar pomeni, da je treba kakršnokoli dodatno naročanje opreme v tujini ali odpoklic v tujini že naročene opreme za rafinerijo v Lendavi odložiti do dokončnega sklepa.

V teh okoliščinah je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije presodil in predlagal, da se naložba INA Nafta Lendava uvrsti v V. poglavje. Dokončna odločitev o začetku gradnje, obsegu investicij in rokih pa mora temeljiti na objektivni oceni možnih posledic ene ali druge odločitve, spoštovanju sprejetih kriterijev in polni odgovornosti vseh samoupravnih subjektov, pa tudi organov družbenopolitičnih skupnosti in v tem okviru tudi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Tovarišice in tovariši delegati! Po pripravi odgovora na postavljena vprašanja, so predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije opravili razgovor s predsednikom Izvršnega sveta Skupščine občine Lendava. Sporazumno je bilo ugotovljeno, da so razlogi, podani v tem odgovoru, utemeljeni in upravičeni, da pa se bodo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, Izvršni svet Skupščine občine Lendava in INA Nafta Lendava v januarju 1981 sestali in pred sprejemom družbenega plana SR Slovenije za leto 1981—1985 opredelili končno varianto. V primeru, da bi od gradnje rafinerije odstopili, bodo skupaj opredelili obseg in nosilce stroškov za ta odstop in nadomestni proizvodni program za INA Nafto Lendava. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomažič: So delegati 19. okoliša, Lendava zadovoljni z odgovorom? (Da.)

Predlagam, da začasno prekinemo to točko dnevnega reda in se vrnemo na 20. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o določitvi vpisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah, o čemer smo že glasovali.

Obveščam vas, da sem prejel sporočilo predsednice Zbora občin, v katerem nas obvešča, da je predlog odloka o določitvi vpisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah, v predloženem besedilu sprejet. Skladno s poslovníkom moramo obnoviti razpravo v našem zboru. Menim, da moramo ob tem, ko bomo o zadevi drugič odločali, imeti pred očmi, da smo se v zboru vedno zavzemali za to, da naj ne bo emisija vir zveznega proračuna temveč realni viri sredstev. Treba je razčistiti vprašanje, kaj to pomeni za zvezni proračun in posebej za situacijo v naši republici, zlasti glede na kotizacijo ali druge vire, s katerimi bi ta manjkajoča sredstva morali nadomestiti.

Predlagam, da damo besedo predstavniku Izvršnega sveta, tovarišu Antonu Slaperniku, članu Izvršnega sveta in republiškem sekretarju za finance.

Anton Slapernik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Verjetno v prejšnji obrazložitvi nisem bil dovolj jasen. Zvezna skupščina in delegacija naše Skupščine v Zvezni skupščini je glasovala za zakon o rebalansu proračuna federacije za letošnje leto. V tem zakonu je določeno, da se primanjkljaj sredstev v prihodkih zveznega proračuna pokrije z vpisom obveznic federacije. Obveznice vpisujejo temeljne banke. Sredstva bodo vrnjena v 10 letih z 8 odstotno obrestno mero. Ta zaključek je rezultat enoletne razprave v Zvezni skupščini o proračunu federacije. Ta Skupščina je v juniju zavzela stališče, s katerim je pooblastila delegacijo, da lahko pristane tudi na večje povečanje razhodkov proračuna federacije. Znesek, ki ga je bilo treba zagotoviti za zvezni proračun, se je po vztrajnih večkratnih razpravah bistveno znižal od zneska, ki ga je zvezni skupščini predlagal Zvezni izvršni svet.

Delegacije v Zveznem zboru in v Zboru republik in pokrajin so dosegle soglasje, da se ta primanjkljaj pokrije z vpisom obveznic federacije v znesku, kot sem ga navedel. Obveznice vpišejo banke iz posameznih republik in pokrajin po ključu, kot plačujejo republike in pokrajini kotizacijo v zvezni proračun. Po tem izračunu odpade na temeljne banke v Sloveniji 2 milijardi 209,8 milijonov dinarjev.

V zakonu o spremembi in dopolnitvi zakona o odhodkih proračuna federacije v letošnjem letu je določeno, da pristojni republiški organ pripravi podrobnejšo razdelitev sredstev, določi temeljne banke in višino zneska vpisanih obveznic bank v okviru zneska, ki je določen za Slovenijo. Današnja razprava in odločanje ne more biti usmerjeno v to, ali smo za rebalans zveznega proračuna ali ne. Odločitev o tem je v zvezni skupščini že sprejeta. Naloga naše Skupščine je, da odloči, kolikšen del te obveznosti bo vpisane in katere temeljne banke bodo to obveznost prevzele — 2. člen predloženega odloka.

Takoj, ko smo bili seznanjeni z besedilom sprejetega zakona o rebalansu proračuna, smo sklicali sestanek z Narodno banko Slovenije, s predstavniki Ljubljanske banke, Beograjske banke in Jugobanke. Skupaj smo razpravljali o ključu oziroma o metodi določitve obveznosti posameznih bank. Predloženi odlok je rezultat medsebojnega dogovora, v okviru katerega so bila celo podana

mnenja o tem, da bi banke s samoupravnim sporazumom prevzele svoje obveznosti. Vendar pa zakon določa, da mora pristojni republiški organ določiti obveznost in pooblašča zveznega sekretarja za finance, da lahko poseže na račune tistih bank, ki svojih obveznosti ne bi izvrševale. Zato še enkrat poudarjam, da nimamo možnosti, da odklonimo vplačilo obveznic, ker je zadeva s sprejetjem zveznega zakona že določena. Naloga Skupščine je samo, da odloči z odlokom, kolikšen del te obveznosti prevzame katera od temeljnih bank.

Menim, da delegat, ki je razpravljal, ni nasprotoval predloženemu odloku, ampak je opozoril na stvari, na katere smo že večkrat opozarjali. Tudi naša delegacija v Zveznem zboru in Zboru republik in pokrajin je opozarjala, da je za likvidnost bank in gospodarstva to velika obveznost. V razpravah o rebalansu proračuna smo se večkrat zavzemali za to, da zveznega proračuna ne kaže pokrivati z emisijo, torej z zadolžitvijo zveznega proračuna pri Narodni banki Jugoslavije, temveč, da je za to treba zajemati realni dohodek, ker bomo le tako spodrezali korenine inflacije oziroma dosegli, da se bo trošilo samo to, kar je ustvarjeno. Moram reči, da tudi pri obveznicah federacije ta princip ni v celoti realiziran, zato ker bo Narodna banka olajšala vplačilo obveznic z znižanjem obvezne rezerve, kar ima v bistvu enake učinke kot emisija. Tak predlog pa je bil v usklajevalnem postopku v Skupščini najbrž edino sprejemljiv, kar kaže tudi na to, da je bil zakon tudi usklajen. Gre za izvedbeni akt, ki ne more na novo naložiti in ne razbremeniti te obveznosti bank v Sloveniji. Hvala!

Predsednik Emil Tomažič: Menim, da nam je zadeva z dodatno obrazložitvijo bolj jasna. Razprava delegata iz banke se je nanašala predvsem na primernost predlagane rešitve. Naša naloga je, da razpravljamo in se odločimo o odloku, ki v bistvu le razdeljuje sredstva po ključu, ki je, kot smo slišali tovariša Slapernika, tudi v Sloveniji že dogovorjen.

Želi kdo razpravljati? Tovariš Klobčar, delegat iz Velenja, ima besedo.

Ivan Klobčar: Tovarišice in tovariši! Menim, da zadeve ne bi preveč komplicirali, vendar pa je nekaj treba le dodati. Zakaj smo tako glasovali? To je bil protest proti zveznemu proračunu, zaradi načina, kako je bil letošnji zvezni proračun sprejet in pri tem nezrelost zvezne vlade, kot smo slišali iz današnjega poročila tovariša Bulca, pa tudi iz sredstev javnega obveščanja glede na stabilizacijsko situacijo. Zato menim, da ne bi zadrževali seje, ker gre za odlok, ki če ne bo sprejet danes, bo pa drugič. Potrebno pa je bilo poudariti, zakaj je bilo to glasovanje tako, kot je bilo. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomažič: Želi še kdo besedo?

Menim, da se v bistvu ne razhajamo, glede trošenja sredstev v okviru realnega dohodka. Vendar pa se moramo v zboru dogovoriti, da o zadevah razpravljamo tedaj, ko so te dejansko na dnevnem redu. Ta odlok pa predstavlja izvedbeni akt, o katerem se odločamo in presojava, ali je predlagani delitveni ključ, ki je v bistvu že dogovorjen, primeren ali ne. To je naša naloga.

Ker ne želi nihče več razpravljati, prehajamo drugič na glasovanje. Na glasovanje dajem predlog odloka o določitvi vpisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (100 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (6 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (15 delegatov.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o določitvi vpisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah, sprejet z večino glasov.

Nadaljujemo s 24. točko dnevnega reda, to so predlogi in vprašanja delegatov.

Na delegatsko vprašanje Skupščine občine Ljubljana-Bežigrad bo odgovorila tovarišica Cvetka Selšek, pomočnica predsednika Republiškega komiteja za mednarodno sodelovanje.

Obveščam vas, da glede resolucije še nismo usklajeni in zato prosim vse tovarišice in tovariše delegate, da vztrajate do konca seje.

Cvetka Selšek: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije daje na delegatsko vprašanje Skupščine občine Ljubljana-Bežigrad, ki se nanaša na prevelik vpliv administrativnih ukrepov na področju cen in ekonomskih odnosov s tujino ter na premalo odločne in nedorečene ukrepe za omejevanje izvoza domačih surovin in polizdelkov, naslednji odgovor:

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je v preteklih letih večkrat opozarjal Zvezni izvršni svet in pristojne zvezne organe na neučinkovitost administrativne politike cen oziroma, da so učinki v zaviranju rasti cen z administrativnim odločanjem izčrpani, pri čemer se v takšnih pogojih proces samoupravnega urejanja cen praktično ne uveljavlja, ob tem, da ima tudi trg minimalni vpliv na primarno delitev.

Administrativno določanje cen zaviralno vpliva na dohodkovno povezovanje in ne vzpodbuja organizacij združenega dela k večanju produktivnosti in izboljšanju kvalitete proizvodnje ter ne daje učinkov pri obvladovanju rasti cen.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se je pri pristojnih zveznih organih med letom zavzemal za širitev seznamov proizvodov in storitev, katerih cene naj samoupravne organizacije in skupnosti oblikujejo po pogojih trga, kar je bilo deloma uresničeno z odlokom o oblikovanju cen za posamezne proizvode in storitve po tržnih pogojih, ki je bil objavljen v Uradnem listu SFRJ št. 61/80.

Glede na probleme v zvezi z administriranjem na področju cen se je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predvsem zavzemal, da je že v letu 1980 potrebno zagotoviti vse pogoje, da bomo s 1. januarjem 1981. leta prešli na celovito uresničevanje zakona o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen, s katerim je potrebno zagotoviti primarno vlogo samoupravnih organizacij in skupnosti oziroma združenega dela na področju družbene kontrole cen in pri oblikovanju cen in hkrati razvijati sistem samoupravnega razreševanja problemov na področju oblikovanja, politike in družbene kontrole cen.

V tej zvezi je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije aktivno sodeloval pri sprejemanju izvedbenih aktov in predpisov na ravni republike za uveljavitev novega zakona o cenah. Med drugim se je z novimi sistemskimi rešitvami na področju cen povečala pristojnost socialističnih republik in avtonomnih pokrajin na področju družbene kontrole cen proizvodov in storitev, zlasti industrijskih izdelkov. V začetku decembra je bila ustanovljena republiška skupnost za cene, 19. decembra 1980 pa je bila sklicana tudi prva seja republiške skupnosti za cene, ki bo v bodoče imela izredno pomembno vlogo pri pospeševanju in uresničevanju samoupravnih odnosov na področju oblikovanja cen, družbene kontrole cen in pri določanju in izvajanju politike cen.

Na področju ekonomskih odnosov s tujino je na pretirano administriranje v precejšnji meri vplivala uvedba trimesečnih možnosti sprejemanja prijav o zaključnih poslih uvoza blaga ter neusklajeni plani ekonomskih odnosov s tujino, zaradi česar je prihajalo do občasnega nepotrjevanja prijav. Vse to je vnašalo nestabilnost v poslovanje tudi pri tistih organizacijah združenega dela, ki so svoje obveznosti pri izpolnjevanju projekcije plačilno-bilančnega položaja Socialistične republike Slovenije v redu izvrševale, ali jih celo presegle. Dodatni administrativni ukrepi proti koncu leta so bili potrebni zaradi bistvenih odstopanj v izvrševanju projekcije plačilno-bilančnega položaja Socialistične republike Slovenije ter zaradi nujne večje selektivnosti pri reševanju izvoznih in uvoznih vprašanj, da bi se tako zagotovil normalen potek proizvodnje za izvoz ter zadovoljiva oskrba tržišča in občanov z najnujnejšimi proizvodi iz uvoza.

O tem smo delegatom že poročali tudi v odgovoru na delegatsko vprašanje dne 15. 12. 1980. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije sodi, da je v prihodnjem letu ukrepe administrativne narave potrebno bistveno zmanjšati ter z usklajenimi plani ekonomskih odnosov s tujino uveljaviti odgovornost organizacij združenega dela in Samoupravne interesne skupnosti SR Slovenije za ekonomske odnose s tujino za uresničevanje projekcije devizno-bilančnega in plačilno-bilančnega položaja Socialistične republike Slovenije v enotni projekciji devizne in plačilne bilance Jugoslavije ter na samoupravni osnovi izvajati potrebno selektivnost pri uvozu in pri izvozu.

Glede drugega dela delegatskega vprašanja, ki se nanaša na politiko izvoza, je potrebno poudariti naslednje:

V SFR Jugoslaviji je po zakonski ureditvi v načelu ves zunanje-trgovinski promet prost in se lahko omejuje le za dosego razvojne politike ekonomskih odnosov s tujino, regionalne usmeritve zunanje-trgovinske menjave ter za izpolnjevanje obveznosti iz mednarodnih konvencij in drugih meddržavnih sporazumov.

Pred nami je novo srednjeročno obdobje, katerega osnovni cilji so že začrtani in v tem okviru je izvozu posvečena posebna pozornost. Le-ta je namreč ob dosedanji visoki stopnji zadolževanja v tujini, na podlagi katere se je sicer naše gospodarstvo vse doslej intenzivno razvijalo, osnovni generator nadaljnega razvoja.

Strinjamo se s stališčem, da je potrebno povečevati izvoz proizvodov visoke stopnje predelave. Mehanizem za vzpodbujanje izvoza, dogovorjen med samoupravnimi interesnimi skupnostmi republik in avtonomnih pokrajin za ekonomske odnose s tujino, izvoz takih proizvodov tudi posebej obravnava in zanj opredeljuje višjo stopnjo spodbud.

Podatki za dosedanje srednjeročno obdobje kažejo, da se izvoz neobdelanih proizvodov in proizvodov nizke stopnje obdelave iz leta v leto zmanjšuje, medtem ko raste izvoz proizvodov visoke stopnje predelave. V letošnjem letu smo tako izvozili le 4,5 % neobdelanih proizvodov, 19 % proizvodov nizke stopnje predelave ter 76,5 % proizvodov visoke stopnje predelave. Prav tako konstantno pada delež izvoza reprodukcijskega materiala, povečuje pa se delež izvoza blaga široke potrošnje in delno tudi opreme.

V prihodnjem srednjeročnem obdobju bo potrebno doseči še kvalitetnejši premik v smeri zmanjševanja sedanje visoke stopnje tehnološke uvozne in razvojne odvisnosti od razvitejših dežel; večjo, produktivnejšo in kvalitetnejšo proizvodnjo ter uveljaviti vlogo domačega znanja kadrov in sodobne tehnolo-

logije. V to smer so že naravnane aktivnosti za prihodnje srednjeročno obdobje.

Prav tako je potrebno doseči večjo stopnjo samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja v organizacijah združenega dela v celotnem jugoslovanškem prostoru, na podlagi katerega bomo domače surovine in polizdelke še v večji meri in čimbolj predelali doma in plasirali v izvoz proizvode, ki bodo vsebovali večjo stopnjo domačega dela in znanja.

Republike in avtonomni pokrajini nosijo osnovne odgovornosti za razvoj in s tem tudi odgovornost za realizacijo projekcij svojih plačilno-bilančnih in devizno-bilančnih položajev v enotni projekciji plačilne in devizne bilance Jugoslavije.

Upoštevati je treba, da je stopnja razvitosti posamezne republike in avtonomne pokrajine različna, kar pogojuje različno možnost izvoza predmetov visoke stopnje predelave iz posamezne republike oziroma avtonomne pokrajine. V skladu z navedenim se struktura izvoza blaga po republikah in pokrajinah ne more gledati samo s stališča Socialistične republike Slovenije.

Te začrtane cilje pa je treba doseči z večjo uveljavitvijo trga in z neposrednim dohodkovnim povezovanjem organizacij združenega dela, ki so v procesu proizvodnje vertikalno povezane, ne pa z administrativnimi ukrepi omejevanja izvoza. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomazič: So delegati iz občine Ljubljana-Bežigrad zadovoljni z odgovorom? (Da.)

Predlagam, da poslušamo odgovor na danes zastavljeno delegatsko vprašanje iste delegacije iz občine Ljubljana-Bežigrad. Besedo dajem tovarišu Prazniku.

Zdravko Praznik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Ljubljana-Bežigrad je postavila vprašanje, ki se nanaša na obremenitve gospodarstva v tej občini in opozarja na ugotovitve, ki nakazujejo večjo obremenitev gospodarstva v tej občini v letu 1981 v primerjavi z letom 1980, četudi je po pravkar sprejeti resoluciji predvideno, da naj bi bila ta obremenitev nižja. Čeprav bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije podal še pismeni odgovor na to delegatsko vprašanje, pa vendarle menim, da je treba že sedaj, predvsem zaradi aktualnosti te zadeve in pa zaradi tega, ker so na današnji seji nekateri delegati postavili podobne zahteve oziroma vprašanja, dati nekaj pojasnil.

1. Globalna projekcija dohodka, s kakršnim računamo v Sloveniji v letu 1981, vključno z njegovo delitvijo, kaže, da bi v primeru, če upoštevamo resolucijske naloge oziroma usmeritve za leto 1981, morali zagotoviti večjo udeležbo sredstev za razširitev materialne osnove združenega dela, zlasti za poslovne in druge sklade v dohodku. Po opravljenem izračunu je znašal delež teh sredstev v 1980. letu 16,2 odstotka od dohodka, medtem ko se po projekcijah za leto 1981 predvideva, da bi delež teh sredstev — mišljeni so poslovni in drugi skladi združenega dela — moral porasti na 18 odstotkov, to je za 1,8 strukturnega poena več. Tudi pri analizi projekcije, ki je bila opravljena za območje občine Bežigrad, predvidevamo, da bi obremenitve gospodarstva v primerjavi z dosedanjimi morale biti za 7 odstotkov nižje, čeprav je prvotni izračun pokazal višje obremenitve, pa se je vendar kasneje ugotovilo, da je bilo nekaj pomanjkljivosti v tem izračunu. V primeru, da predstavniki občine

oziroma delegati iz te občine ponovno zahtevajo revizijo tega izračuna, se bo ponovno ugotavljalo, če je izračun, da naj bi bile obveznosti gospodarstva za 7 odstotkov nižje v tej občini, točen.

2. Spremembe v obračunavanju osnov in virov so objektivno povzročile nekatere nejasnosti, zaradi katerih je prišlo do mnogih netočnosti v izraženih obremenitvah organizacij združenega dela, pa tudi v konkretnem primeru občine Bežigrad. Tudi sistem združevanja sredstev za gospodarsko infrastrukturo je povzročil, da so prehodno v nekaterih primerih računali z višjimi sredstvi, kot ta izhajajo iz instrumentarija. Z dosedanjimi interventnimi zakoni, kakršni so bili danes sprejeti, je za leto 1981 urejeno združevanje sredstev za gospodarsko infrastrukturo le s temi zakoni, ne pa z dogovorom o temeljih družbenega plana Slovenije za obdobje 1981—1985, kakršen je bil pred nekaj dnevi podpisan. S tem so bile v celoti za leto 1981 regulirane obveznosti, tako da se z dogovorom združujejo sredstva samo od leta 1982 dalje. V nekaterih primerih so se računala tudi tista sredstva, ki naj bi se z dogovorom združevala od leta 1982 dalje.

Poudarjam, in to je bilo tudi delno razvidno iz poročil, ki so jih dali predstavniki posameznih komitejev, ki so danes utemeljevali interventne zakone, da so skupna sredstva, ki jih združujemo v letu 1981, po teh zakonih za gospodarsko infrastrukturo nižja, kot so bila v letu 1980. Medtem pa v mnogih primerih prikazujejo, da bodo ta sredstva višja. Iz vseh teh razlogov je bilo preverjenih več izračunov, ki so jih dale posamezne organizacije združenega dela in tudi občina Ljubljana-Bežigrad. Predlagali smo, da bi Zveza računovodskih in finančnih delavcev zaradi objektivne kompliciranosti teh obračunavanj in zaradi prehoda na nove osnove, vire in merila organizirala posebne seminarje, na katerih bi pojasnjevala te spremembe. Večina teh seminarjev je v prejšnjem tednu začela z delom, udeležba pa je bila velika, tako da upamo, da bodo sedaj te nejasnosti odpravljene.

Izvršni svet je organiziral tudi novinarsko konferenco, na kateri je opozoril na bistvene slabosti pri izračunavanju raznih prispevkov, ki se obračunavajo po enotnih osnovah, virih in merilih.

3. Velja tudi opozoriti, da nekateri prispevki, ki so izkazani bodisi v posameznih občinskih resolucijah ali sporazumih o temeljih planov, pa tudi v samoupravnih aktih v organizacijah združenega dela, izkazujejo nekatere prekoračitve okvirov, ki so opredeljeni z danes sprejeto resolucijo. Taki primeri so zlasti pri raznih komunalnih prispevkih, kjer se ponekod pričakujejo enormna povečanja in v previsoko opredeljenih programih na področju družbenih dejavnosti. Ponekod so zelo visoki prispevki tudi za razne skupne službe v organizacijah združenega dela in podobno. Zaradi tega bo nujno potrebno temeljito proučiti že sprejete prispevne stopnje v naslednjih mesecih, v začetku leta pa tudi posamezne programe bodisi na ravni občin ali republike in tudi znotraj organizacij združenega dela. Poleg tega pa bo treba tudi v smeri, kot je že nakazal delegat iz Celja, analizirati vpliv veljavnih instrumentov na posamezne grupacije glede na organski sestav sredstev v njih. In verjetno bo treba v nekaterih primerih diferencirati tudi določene globalne prispevne stopnje glede na pogoje v posameznih gospodarskih grupacijah.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije bo v skladu s svojimi pooblastili in odgovornostmi interveniral v primerih, če bo ogrožena usmeritev glede krepitve deleža sredstev združenega dela za razširitev materialne osnove združenega dela v doseženem dohodku. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomažič: Ste zadovoljni z odgovorom? (Da.)

Od Zbora občin sem prejel sporočilo, da glede besedila resolucije nismo usklajeni, in sicer na 4. strani, točka 4.6., zadnji odstavek. Na Zboru občin je bil sprejet amandma, ki dopolnjuje formulacijo za besedilom »organizacije združenega dela«, kjer se vstavi besedilo: »in druge samoupravne organizacije in skupnosti«; besedilo pa se nadaljuje: »bodo skrbele za izvajanje« in tako dalje. Gre torej samo za dodatno besedilo: »organizacije združenega dela«.

Želi kdo o tem amandmaju, ki smo ga dobili, razpravljati? (Ne.) O njem se bomo izrekli zaradi usklajenega besedila resolucije. Predlagam, da glasujemo. Na glasovanje dajem amandma k točki 4.6. v prvi vrsti zadnjega odstavka. Kdor je za predlagani amandma, naj prosim glasuje! (120 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani amandma k točki 4.6. zadnji odstavek, sprejet z večino glasov.

Tovarišice in tovariši delegati! Imamo še nekaj odgovorov na delegatska vprašanja, zato vprašujem, ali bomo poslušali odgovore na delegatska vprašanja ali pa jih bomo prebrali v Poročevalcu. To so odgovori na delegatska vprašanja iz 1. okoliša, kmetijska dejavnost, Škofja Loka. Želite ustni odgovor ali pismeni? (Pismeni.) Nadalje odgovori na vprašanja 5. in 7. okoliša iz Nove Gorice. Želite pismeni ali ustni odgovor? (Pismeni.)

Obveščam vas, da smo prejeli iz 6. okoliša iz Kopra pobudo skupine delegatov, glede izkoriščanja sončne energije, predvsem za ogrevanje sanitarne vode v turističnih objektih in večjih stanovanjskih kompleksih. To pobudo bomo poslali pristojnemu republiškem organu v vednost in Izvršnemu svetu.

Želi še kdo postaviti delegatsko vprašanje? (Da.) Besedo ima tovarišica Francka Herga, 16. okoliš, Maribor.

Francka Herga: Ne želim postaviti delegatskega vprašanja, želim pa dati predlog v zvezi z odgovorom na delegatsko vprašanje, delegatov občine Ljubljana-Bežigrad, ki ga je podal tovariš Praznik. Nesporno je ugotovljeno, da v posameznih organizacijah združenega dela, kot tudi v posameznih občinah, zelo različno izračunavamo obveznosti in primerjamo te z letom 1980 in 1981. Zato predlagam, da Izvršni svet pripravi enotno metodologijo izračuna vseh novih obveznosti in primerjavo teh obveznosti z letom 1980, ker bomo le tako ugotovili realne obveznosti in obremenitve v združenem delu. Seminar, ki ga je organiziralo društvo finančnih in računovodskih delavcev, ni dal navodil v tej smeri. Udeležencem seminarja je bil pojasnjen le preračun osebnih dohodkov iz starega v novi bruto, ne pa obremenitve iz dohodka. Hvala!

Predsednik Emil Tomažič: Sprejema predstavnik Izvršnega sveta podani konkretni predlog tovarišice Hergove? (Da.)

Želi še kdo postaviti delegatsko vprašanje? (Ne.)

S tem zaključujem tudi to točko dnevnega reda.

Obveščam vas, da smo pri vseh točkah dnevnega reda, kjer smo sprejemali končne odločitve, usklajeni z Zborom občin in Družbenopolitičnim zborom, razen pri stanovanjskem zakonu, ki ga Skupščina Skupnosti socialnega varstva ni sprejela, ker ni bila sklepčna.

Preden zaključim 50., jubilejno sejo našega zbora ob zaključku leta, v katerem je naš zbor veliko delal, dovolite, da se vsem delegatom, vam, ki ste danes na seji in vsem ostalim, ki prihajajo na Zbor združenega dela, zahvalim za resnično požrtvovalno delo in za vse, kar ste k delu zbora prispevali. Verjetno lahko izrazim upanje, da bo vaš odnos do dela v zboru tak tudi v naslednjem letu. Želim pa da bi bilo leto, ki je pred nami, manj obremenjeno, da bi lahko uporabili za obravnavo vsega, kar bomo dobili, več časa, da bi v čim večji možni meri upoštevali določila poslovnika glede priprave za odločanje na zborih, čeprav se bojim, da se bomo v naslednjem letu vendarle še včasih srečali s situacijo, s kakršno smo bili letos nekajkrat soočeni.

Želim vam vse najlepše in vse najboljše v letu 1981 in seveda prav prijetno praznovanje novoletnih praznikov.

Hvala tudi za sodelovanje na današnji seji.

(Seja zbora je bila zaključena ob 15.55.)

51. seja

(22. januarja 1981)

Predsedoval: Emil Tomažič,
predsednik Zbora združenega dela

Pričetek seje ob 9.10.

Predsednik Emil Tomažič: Tovarišice in tovariši delegati! Pričejam 51. sejo Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 97. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Na podlagi 18. člena poslovnika Zbora združenega dela bomo najprej izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za današnjo sejo zbora in verificirali pooblastila. Zboru predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja izvoli naslednje delegate: za predsednika Jožeta Gabrovška, za člana pa Marijo Petkovšek in Armanda Kopitarja. So predlagani delegati navzoči? (Da.) Želi kdo o tem predlogu razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, dajem predlog na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je verifikacijska komisija izvoljena v predlaganem sestavu. Komisijo prosim, da pripravi poročilo in poroča zboru.

Na današnjo sejo zbora so vabljeni predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in Gospodarske zbornice Slovenije. Na sejo zbora so vabljeni tudi predsedniki odborov našega zbora, člani delegacij Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije, delegati iz SR Slovenije v Zveznem zboru Skupščine SFR Jugoslavije ter poročevalci odborov in komisij, in sicer Stojan Volčanšek, poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose, Aleksander Furlan, poročevalec Odbora za družbenopolitični sistem, Marjan Gašparič, poročevalec Odbora za finance, Stanko Jaki, poročevalec Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve in Majda Lindič, poročevalka Zakonodajno-pravne komisije.

Prosim vse tiste delegate, ki nameravajo na današnji seji zboru zastaviti delegatska vprašanja, da ta vprašanja posredujejo čimprej, da bi dobili odgovore nanje že na današnji seji.

Ker na današnji seji obravnavamo nekatere zakone v zadnji fazi, predlagam delegatom, ki nameravajo predložiti amandmaje, da tudi te amandmaje posredujejo takoj na začetku seje. Amandmaje je potrebno vložiti v skladu z določili poslovnika, kar pomeni, da jih mora podpisati deset delegatov.

Obveščam vas, da ste prejeli danes na klop seznam gradiv k posameznim točkam dnevnega reda, zato teh gradiv v postopku ne bom posebej navajal. Prav tako ste za današnjo sejo dobili na klop listo predstavnikov Izvršnega sveta naše Skupščine k posameznim točkam dnevnega reda, tako da tudi teh ne bom posebej navajal.

Prosim predsednika verifikacijske komisije, da poroča zboru.

Jože Gabrovšek: Zbor združenega dela šteje 150 delegatov. Za današnjo sejo je predložilo delegatska pooblastila 144 delegatov, in sicer: iz gospodarskega področja 89 delegatov iz prosvetno-kulturnega področja 18 delegatov, iz socialno-zdravstvenega področja 11 delegatov, iz kmetijske dejavnosti 15 delegatov, iz obrtne in podobnih dejavnosti 5 delegatov, iz delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 5 delegatov, iz delegacij aktivnih vojaških oseb in civilnih oseb v službi v oboroženih silah SFRJ 1 delegat.

Na današnji seji niso prisotni delegati iz naslednjih področij oziroma okolišev: gospodarsko področje 29. okoliš 1 delegat, socialno-zdravstveno področje 1. okoliš — 1 delegat, 6. okoliš — 1 delegat, skupaj dva delegata, kmetijska dejavnost — 4. okoliš — 1 delegat, 7. okoliš — 1 delegat in 8. okoliš — 1 delegat, skupaj trije delegati. Skupaj torej ni navzočih 6 delegatov.

Komisija je pregledala vsa predložena pooblastila in ugotovila, da so vsa pooblastila v skladu z zakoni in ustavo SR Slovenije, zato predlaga, da Zbor združenega dela vsa predložena pooblastila verificira. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomažič: Želi kdo razpravljati o poročilu komisije? (Ne želi.) Prehajamo na glasovanje. O poročilu bomo glasovali v celoti, ker nobeno delegatsko pooblastilo ni sporno. Kdor je za potrditev poročila, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter tako verificiral pooblastila delegatov za 51. sejo Zbora združenega dela. Ugotavljam tudi, da lahko zbor veljavno odloča, ker je na seji zboru navzoča večina delegatov.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda.

Z dopisom z dne 12. 1. 1981 sem razširil dnevni red seje zboru z naslednjimi točkami: s predlogi zakonov o prispevkih za kulturo, za raziskovalno dejavnost, za telesno kulturo, za usmerjeno izobraževanje in skupne naloge vzgoje in izobraževanja, za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za solidarnostno udeležbo v pokrivanju izdatkov za starostno zavarovanje kmetov, za otroško varstvo v letu 1981, ki jih plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma in s predlogom zakona o določitvi stopnje za združevanje

sredstev rezerv v republiški sklad skupnih rezerv za leto 1980 za zavezance, ki niso sprejeli samoupravnega sporazuma.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije, da obravnavo navedenih zakonov na današnji seji odloži iz razlogov, ki so navedeni v dopisu, ki ste ga prejeli danes. Želi kdo o tem razpravljati? (Da.) K besedi se je prijavil tovariš Dušan Šinigoj, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Dušan Šinigoj: Tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se je odločil, da predlaga odložitev z dnevnega reda današnjega zasedanja Skupščine predloge zakonov, s katerimi naj bi se obveznosti plačevanja prispevkov samoupravnim interesnim skupnostim in skladom skupnih rezerv razširile tudi na nepodpisnike samoupravnih sporazumov. Da bi delegatom pojasnil to odločitev, je potrebno, da v nekoliko temeljitejšem poročilu opišem dosedanje delo na pripravi sporazumov in trenutni položaj glede sprejemanja teh sporazumov.

V letu 1979 je Skupščina SR Slovenije obravnavala analizo razvojnih možnosti Slovenije za obdobje 1981—1985, ki jo je pripravil Zavod za družbeno planiranje. V njej je med drugim nakazal tudi razvojne možnosti na področju gospodarske infrastrukture in družbenih dejavnosti, kakor tudi materialne okvire za združevanje sredstev za te namene v ustreznih samoupravnih interesnih skupnostih, in sicer kljub rasti družbenega proizvoda po letni stopnji 5 % v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Po sprejetju republiških smernic so dale ocene svojih razvojnih možnosti tudi samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti, ki delujejo na območju republike. Pri oblikovanju svojih ocen pa niso dosledno upoštevale smernic Skupščine SR Slovenije, kakor tudi ne materialnih okvirov iz analize razvojnih možnosti, temveč so te okvire močno presegale. Poleg večjih deležev iz naslova združevanja dohodka do temeljnih organizacij združenega dela so nerealno predvidevale tudi zajemanje sredstev iz drugih virov, zlasti iz bančnih kreditov. Tako so samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje predvidevale za infrastrukturne investicije za prihodnje plansko obdobje kar 41% delež v gospodarskih investicijah v osnovna sredstva Slovenije, nasproti 25,7% deležu v obdobju 1976—1980. Samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti so prav tako v svojih analizah razvojnih možnosti predvidevale, da se bo delež družbenega proizvoda za zadovoljevanje skupnih potreb neustrezno povečal. V prvi fazi usklajevanja je bil cilj čim bolj približati projekcije samoupravnih interesnih skupnosti okvirom iz republiške analize razvojnih možnosti in uskladiti z narodnogospodarskimi možnostmi, kot so se takrat kazale.

Nova ocena materialnih možnosti po stabilizacijskih ukrepih in ustreznih zveznih analizah pa je pokazala, da bo rast družbenega proizvoda v naslednjem planskem obdobju v Sloveniji le približno 3,5 % letno.

Osnutki sporazumov, ki so bili objavljeni julija 1980, s tem še niso računali. Zato se je pokazala potreba, da tudi osnutki doživijo ponovno preverjanje. Zato smo se zavzemali, da naj bo razprava v temeljnih organizacijah združenega dela o osnutkih samoupravnih sporazumov usmerjena predvsem na vsebino predloženih programov, na standarde, normative in kriterije solidarnosti in na elemente cene storitev. Združeno delo je tako lahko imelo svoj vpliv le na oblikovanje programov.

V želji, da bi v tem smislu o osnutkih samoupravnih sporazumov čimprej organizirali razpravo v združenem delu, pa osnutki samoupravnih sporazumov interesnih skupnosti družbenih dejavnosti še niso povsem upoštevali novih sistemskih osnov, kot so jih uredili sistemski zakoni za posamezno področje družbenih dejavnosti, zlasti ne prenosa nekaterih dejavnosti iz osebnih dohodkov na dohodek kot vir financiranja.

Osnutki samoupravnih sporazumov samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje so bili objavljeni mesec dni kasneje. Vsebina teh sporazumov je sicer pokazala, da je bil glede usklajevanja z narodnogospodarskimi možnostmi storjen precejšen napredek v primerjavi s prvotnimi projekcijami, vendar so bile vidne še vedno velike razlike, zlasti glede obsega sredstev v naložbe gospodarske infrastrukture. Tako so osnutki samoupravnih sporazumov predvidevali za naložbe v gospodarsko infrastrukturo kar okoli 39 % vseh sredstev, razpoložljivih za investicije v osnovna sredstva gospodarstva. Med drugim so v osnutkih sporazumov predvidevali, da bi angažirali kar 71 % ocenjenih domačih bančnih sredstev. Zato smo predlagali, da ostane obseg združevanja za te namene, glede na doseženi dohodek, na enaki ravni kot v obdobju 1976—1980 in da samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje opravijo časovni zamik posameznih investicijskih projektov ter da je treba bistveno znižati udeležbo bančnih sredstev in zmanjšati obseg potrebnih sredstev za infrastrukturne dejavnosti, kar bi morali iskati tudi v postopnem premiku v primarni delitvi, to je s korekcijo cen ter z racionalnejšim poslovanjem znotraj posameznih dejavnosti.

Osnutki sporazumov so bili s temi pripombami posredovani v javno razpravo. Hkrati smo pripravili tudi informacijo o novih sistemskih ureditvah, in sicer: o prehodu nekaterih dejavnosti na nove prispevne osnove — zdravstvo iz bruto osebnega dohodka na dohodek, ukinitve korigirane davčne osnove in prehod na dohodek, prenos nekaterih dejavnosti iz republiških samoupravnih interesnih skupnosti na občinske, kot je to otroški dodatek, prenos med dejavnostmi — zdravstveno varstvo upokojencev iz pokojninske skupnosti, oblikovanje posebnih izobraževalnih skupnosti in združevanje sredstev za vzgojo in izobraževanje — od vseh uporabnikov v posebnih izobraževalnih skupnostih, torej tudi uporabnikov v družbenih dejavnostih in v upravi.

Vsi ti premiki v sistemu združevanja sredstev so seveda povzročili tudi novo oceno prispevnih osnov in prerazdelitev prispevka med področji združenega dela. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je te premike predvideval že ob predlogih novih zakonov. Predhodno je bilo pripravljenih nekaj izračunov, da bi ugotovili, kako bo deloval novi sistem.

Republiške samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti iz prvega kroga razprave skorajda niso dobile pripomb iz temeljnih organizacij združenega dela. Več je bilo pripomb iz občin in občinskih samoupravnih interesnih skupnosti, ki pa se v glavnem niso spuščale v vsebino programov, temveč so le ugovarjale višini obveznosti, češ da zajemajo preveč sredstev za skupne, vzajemne ter enotne zajamčene programe in puščajo premalo prostora za oblikovanje občinskih programov.

Precej je bilo tudi pripomb glede obsega solidarnosti. Zato so te pripombe veliko pripomogle k vsebinskemu razčiščenju in zoževanju programov na republiški ravni ter planiranju potrebnih sredstev.

Tudi na področju samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje je le manjši del temeljnih organizacij združenega dela dal pripombe k

osnutku sporazumov in še te pripombe so se pretežno nanašale na obseg sredstev in vire sredstev, manj pa na vsebino programov.

Republiški komite za družbeno planiranje je v začetku novembra 1980 pismeno seznanil z novo oceno razvojnih možnosti vse nosilce priprave sporazumov družbenih dejavnosti v občinah in republiki in jim predlagal, da osnutke sporazumov uskladijo z novimi materialnimi okviri. Ob tem priporočilu je posredoval samoupravnim interesnim skupnostim materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti tudi metodološko navodilo za preračun vrednosti sporazumov iz cen 1979 na cene 1980, ker morajo biti v smislu predpisane zvezne metodologije vsi programi preračunani na leto 1980, torej eno leto pred začetkom plana.

Organi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije so ob sodelovanju Zavoda za družbeno planiranje organizirali več usklajevalnih sestankov z republiškimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi, da bi dosegli uskladitev z materialnimi okviri ter z delovno zasnovo dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije.

Na posvetih predsednikov izvršnih svetov skupščin občin, ki jih je sklical Izvršni svet, pa je bila enaka metoda priporočena tudi občinam, kar zadeva pripravo občinskih sporazumov družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje.

Skladno z akcijskim programom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije za pripravo sporazumov so bili 20. novembra 1980 objavljeni predlogi republiških sporazumov družbenih dejavnosti in določen 10. december, kot rok za obravnavo in sprejem v združenem delu. Ta rok je bil kratek, saj smo z zamudnim postopkom usklajevanja, še zlasti zaradi spreminjanja ocen o narodno-gospodarskih možnostih, kar pa je izhajalo iz razvoja tekoče gospodarske situacije, zamudili veliko časa in ni bilo mogoče uresničiti terminskega plana za sprejem samoupravnih sporazumov v združenem delu. Prišli smo v časovno stisko, saj smo želeli zaključiti sporazumevanje še pred podpisom republiškega dogovora o temeljih plana. Ker pa bi s tem skrajšali čas obravnave, smo se odločili — na splošno zahtevo — da rok za obravnavo podaljšamo do 25. decembra.

Po podatkih, ki smo jih zbrali, je v tem času podpisalo samoupravne sporazume le manjši del podpisnikov. Nekatere občinske skupščine pa so se zaradi tega odločile za sprejem odlokov za nepodpisnike samoupravnih sporazumov tako družbenih dejavnosti, kot tudi za druga področja združevanja sredstev v občinah.

Rezultate podpisovanja je obravnaval Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in Predsedstvo Republiške konference SZDL. Ocenjeno je bilo, da akcija podpisovanja še teče in da kljub zakasnitvi v rokih ni razlogov, da je ne bi uspešno zaključili po samoupravni poti. Zato je bila zavrnjena možnost, da bi izvršni sveti družbenopolitičnih skupnosti že v tej fazi, uporabljajoč svoje ustavne pristojnosti, zagotovili kontinuiteto združevanja sredstev z administrativnimi ukrep. S tem bi namreč izničili vsa prizadevanja zadnjih let, da se dejansko uresniči princip samoupravnega sporazumevanja in uveljavi svobodna menjava dela.

Po stanju na dan 20. 1. 1980 so rezultati sprejemanja samoupravnih sporazumov naslednji: v treh občinah je podpisovanje sporazumov v večjem zastanku, v nekaterih občinah pa le posamezni sporazumi še nimajo večine, v mnogih občinah, čeprav manjših, kot na primer v Gornji Radgoni, Grosplju, Hrastniku, Ilirski Bistrici, Litiji, Logatcu, Ribnici, Slovenskih Konjicah

in še nekaterih drugih, pa je uspeh skoraj stoo odstoten. Za dve občini, to je Črnomelj in Ljubljana-Moste, žal še nimamo podatkov.

Glede podpisovanja samoupravnih sporazumov za samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje pa je trenutno stanje naslednje: podatke imamo šele iz 26 občin. Iz teh podatkov je razvidno, da se je v teh občinah opredeljevalo do samoupravnih sporazumov 1736 temeljnih organizacij združenega dela, od tega jih je pristopilo k samoupravnim sporazumom 50 odstotkov za elektrogospodarstvo, 40 odstotkov za nafto in plin, 48 odstotkov za železniški promet, 46 odstotkov za luški promet, 47 odstotkov za ceste ter 30 odstotkov za letališki promet.

Opredelevanje do samoupravnih sporazumov Zveze stanovanjskih skupnosti je bilo izvršeno v 55 občinah. Niso pa še objavljeni predlogi samoupravnih sporazumov interesnih skupnosti za gozdarstvo ter Zveze komunalnih skupnosti.

Iz navedenih podatkov je razvidno, da se večina temeljnih organizacij združenega dela še ni opredelila do samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje. Glede na dosedanje, v večini občin dokaj ugodne izide sklepanja sporazumov, je treba akcijo nadaljevati po samoupravni poti. Pri tem naj se v največji možni meri angažirajo vsi družbenopolitični dejavniki v občinah. Tako sta Republiška konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva, kot frontna organizacija in Gospodarska zbornica kot združenje že organizirali ustrezno aktivnost na terenu. Pri tem se je namenila pozornost zlasti tistim občinam, kjer sporazumevanje bistveno zaostaja. Podatke o rezultatih podpisovanja pa bomo zbrali v prvih dneh februarja, ker smo kot zaključni rok določili 31. januar. Takrat bomo tudi ugotovili uspešnost celotne akcije in analizirali, ali bi bilo eventualno na katerem od področij potrebno dodatno ukrepati. Intervencijski ukrepi bi seveda prišli v poštev le v skrajnem primeru in samo toliko, da se zagotovi kontinuiteta teh programov, ki temeljijo na zakonsko zajamčenih pravicah oziroma dogovorjenih programih, nikakor pa ne v obsegu, kot so to storili v nekaterih občinah, ko so preneljeno, še pred zaključkom podpisovanja, sprejeli intervencijske odloke. Zato je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije zavzel stališče, da je treba te odloke ponovno proučiti in oceniti njihovo usklajenost z novo zakonodajo.

Zavod za družbeno planiranje je zbral od občinskih služb podatke o prispevnih stopnjah v občinskih samoupravnih interesnih skupnostih za leto 1981. Ob tem smo predlagali, da se obračunavanje prispevkov, seveda kot akontacija, opravi tudi za nepodpisnike sporazumov že za januar, da ne bi prišlo do motenj na posameznih področjih družbenih dejavnosti. V gospodarskih samoupravnih interesnih skupnostih — to posebej poudarjam — pa so za leto 1981 prispevki predpisani z zakoni, ki jih je Skupščina SR Slovenije sprejela v decembru mesecu.

Republiški sekretariat za finance je skupaj s Službo družbenega knjigovodstva organiziral seminarje za računovodje temeljnih organizacij združenega dela z namenom, da se seznanijo z načinom obračunavanja prispevkov in z vsemi novostmi, tako da se olajša položaj tudi v temeljnih organizacijah združenega dela.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije tekoče spremlja podpisovanje samoupravnih sporazumov o temeljnih planov in se je na osnovi ocene stanja v občinah in v organizacijah združenega dela odločil, da dosledno vztraja na samoupravnem odločanju delavcev v organizacijah združenega dela o sprejemanju

samoupravnih sporazumov o temeljnih planov, zlasti še, ker ne gre, razen v redkih primerih, za nepremišljeno odklanjanje samoupravnih sporazumov, temveč v veliki večini primerov za kratek rok za razpravo in sprejemanje samoupravnih sporazumov z osebnim izjavljanjem delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih. Vsebinsko enak postopek velja tudi za sprejemanje samoupravnih sporazumov o združevanju sredstev v sklad skupnih rezerv.

Hkrati je Izvršni svet na svoji seji sprejel sklep in zadolžil pristojne organe, da temeljito analizirajo metodologijo oblikovanja in sprejemanja samoupravnih sporazumov in v zvezi s tem tudi sistem informatike z namenom, da na izkušnjah, upoštevajoč vse slabosti, pripravijo boljšo metodologijo in boljšo informatiko, zlasti pa enostavnejši postopek samoupravnega sporazumevanja tako, da bo delavec imel pregled in možnost odločanja od začetne pa do zaključne faze sprejemanja samoupravnih sporazumov, kot to določa zakon o sistemu družbenega planiranja. Ker pa nekateri samoupravni sporazumi še niso usklajeni z materialnimi možnostmi, bodo morale samoupravne interesne skupnosti na vseh področjih in seveda tudi na vseh nivojih, v skladu z določilom resolucije o izvajanju družbenega plana za obdobje 1981—1985 za leto 1981, opraviti potrebne uskladitve že v prvi polovici tega leta.

Predsednik Emil Tomazič: Dnevni red današnje seje sem razširil še z informacijo o načinu uporabe in vračanja kredita Narodne banke Jugoslavije v tujini, s predlogi sklepov, s poročilom o poteku usklajevanja osnutka zakona o obveznosti, ki jo prevzema federacija za odplačilo zunanjega posojila, ki je bilo črpano za graditev hidrosistema »Ibar-Lepenac« in s predlogom zakona o stanovanjskem gospodarstvu, zaradi uskladitve.

Razloge za razširitev seje sem navedel že v sami razširitvi.

Glede na to predlagam zboru, da sprejme za današnjo sejo zbora naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 51. seje Zbora združenega dela,
2. odobritev zapisnikov 48., 49. in 50. seje Zbora združenega dela,
3. predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu — usklajevanje,
4. predlog zakona o upravah za družbene prihodke,
5. predlog zakona o kompenzacijah,
6. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa,
7. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o orožju, z osnutkom zakona,
8. predlog odloka o načrtu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1981,
9. statut ter spremembe in dopolnitve statuta Visoke šole za organizacijo dela v Kranju,
10. statut Višje agronomske šole v Mariboru,
11. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju federacije,
12. informacija o načinu uporabe in vračanju kredita Narodne banke Jugoslavije v tujini s predlogi sklepov,
13. poročilo o poteku usklajevanja osnutka zakona o obveznosti, ki jo prevzame federacija za odplačilo zunanjega posojila, ki je bilo črpano za graditev hidrosistema »Ibar-Lepenac«.

14. predlog družbenega dogovora o načinu in oblikah sodelovanja pri določanju splošne politike standardizacije in zboljševanju kakovosti proizvodov, del in storitev,

15. predlog programa dela Skupščine SR Slovenije za leto 1981, s predlogom periodičnega delovnega načrta za I. trimesečje leta 1981,

16. volitve in imenovanja,

17. predlogi in vprašanja delegatov.

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev tako oblikovanega in predlaganega dnevnega reda za današnjo sejo? (Ne.)

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red za 51. sejo Zbora združenega dela soglasno sprejet.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnikov 48., 49. in 50. seje Zbora združenega dela.

Zapisnike ste prejeli. Glede na predhodno opozorilo skupine delegatov za gospodarsko področje 28. okoliša, Trbovlje, da so v osnutku zapisnika 50. seje Zbora združenega dela pomanjkljivo obrazloženi razlogi, zaradi katerih je delegat te skupine umaknil amandma k 2. členu predloga zakona o združevanju dela sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov v letu 1981, je potrebno na strani 13, prvi in drugi odstavek spremeniti tako, da se glasi: »V zvezi s predlogom amandmaja k 2. členu skupine delegatov za gospodarsko področje, 28. okoliš, Trbovlje, v katerem je bilo predlagano, da se določba 2. člena, ki govori o objektu delovne organizacije Zasavski premogovniki, Trbovlje, dopolni še z nekaterimi objekti v izgradnji, je predstavnik Republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo, dr. Vladimir Fatur, pojasnil, da v zakonu ni potrebno navajati v amandmaju predlaganih objektov, pač pa da je ta razdelitev objektov podudarjena v aktih samoupravne interesne skupnosti elektroenergetike. Ti objekti so v teh dokumentih že vsebovani in bo Republiški komite za energetiko, industrijo in gradbeništvo na januarški Skupščini Samoupravne interesne skupnosti elektroenergetike nujnost nadaljnje izgradnje vseh treh, v amandmaju omenjenih objektov še posebej podpiral.

Glede deponije premoga, kar je bilo prav tako v amandmaju predlagano, da je potrebno to ločiti, je predstavnik predlagatelja pojasnil, da je ta sprememba redakcijskega značaja, ker deponija premoga ne spada v okvir rudnika ampak pod elektrarno. V zvezi s tem je predsednik zbora predlagal, da naj ta popravek upošteva Zakonodajno-pravna komisija pri končni redakciji besedila zakona. Predstavnik skupine delegatov, Anton Kolić, se je strinjal z obrazložitvijo predlagatelja in je zato umaknil amandma k 2. členu predloga zakona.

S tem naj bi bil zapisnik dopolnjen. Predlagam zboru, da se ta dopolnitev vključi v zapisnik 50. seje našega zbora. Se delegati 28. okoliša strinjajo s to dopolnitvijo? (Da.) Ima še kdo kakšno pripombo ali predlog za dopolnitev zapisnikov? (Ne.) Ugotavljam, da so zapisniki 48., 49. in 50. seje s tem dopolnilom seje Zbora združenega dela odobreni.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na usklajevanje predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Predlog zakona smo obravnavali na 47. seji zbora, 15. decembra 1980 in z obravnavo nadaljevali na 50. seji zbora, dne 29. decembra lani. Na tej seji smo predlog zakona tudi sprejeli. Skupščina Skupnosti socialnega varstva Slovenije je na svoji seji dne 8. januarja 1981 predlog zakona sprejela v enakem besedilu kot Skupščina SR Slovenije, razen 144. člena, kjer je sprejela nov amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, s katerim je predlagano, da zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu SR Slovenije. Gre torej za popolnoma formalne razloge, ker zakon tako kot je bil sprejet, ne more začetni veljati s 1. 1. 1981, kar je bilo prvotno predlagano. Zato predlagam, da se do tega amandmaja opredelimo.

Ta amandma Izvršnega sveta k 144. členu ste prejeli z dopisom z dne 12. 1. 1981. Zakonodajno-pravna komisija se z amandmajem strinja, kar je razvidno iz njenega dodatnega poročila. Želi kdo o tem amandmaju razpravljati? (Ne.)

Ker ne želi nihče razpravljati, prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem nov amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 144. členu predloga zakona. Kdor je za predlagani amandma, naj prosim glasuje! (142 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta k 144. členu predloga zakona sprejet z večino glasov.

Prejel sem obvestilo, da se nam je pridružil še delegat 29. okoliša. Na današnji seji zbora je torej navzočih 145 delegatov.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o upravah za družbene prihodke, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

K predlogu zakona ste prejeli amandmaje Zakonodajno-pravne komisije k 2., 11. in 15. členu, ki so razvidni iz poročila komisije z dne 14. 1. 1981. Danes pa ste na klop prejeli popravek poročila z amandmajem komisije k 8. členu predloga zakona. Na klop ste prejeli tudi amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 14. členu predloga zakona in pravkar amandma skupin delegatov 29. okoliša, gospodarsko področje, 6. okoliša prosvetno-kulturno področje in 6. okoliša socialno-zdravstveno področje iz Kopra, k drugemu odstavku 14. člena.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Anton Slapernik, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za finance.

Anton Slapernik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je pri pripravi predloga zakona o upravah za družbene prihodke izhajal iz dveh temeljnih izhodišč, ki sta bili poudarjeni tudi ob razpravi v Skupščini SR Slovenije ob predlogu za izdajo zakona in ob samem zakonu o upravah za družbene prihodke.

S tem zakonom naj se opredeli delovno področje in organizacija za pobiranje davkov in prispevkov občanov tako, da bodo ustvarjeni pogoji za učinkovitejše delovanje službe za ugotavljanje, odmero in pobiranje družbenih prihodkov, za modernizacijo in mehanizacijo dela ter za učinkovitejšo zaposlitev kadrov, ki delajo na tem področju, kakor tudi za poenostavitev in hkratno poravnavanje družbenih obveznosti občanov na enem mestu.

S tem zakonom naj se uredijo le tista vprašanja, ki niso rešena z drugimi zakoni, v tem primeru z zakonom o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih.

V besedilu predloga zakona je predlagatelj upošteval večino pripomb, ki so bile dane v delovnih telesih zborov in v zborih Skupščine SR Slovenije k osnutku zakona o upravah za družbene prihodke. Prav tako so v predlog zakona vključene tudi nekatere druge izpopolnitve besedila zakona, ki pomenijo izboljšanje prvotnega besedila osnutka zakona. Pripombe, predlogi in mnenja iz skupščinske razprave, ki jih v predlogu ni bilo mogoče upoštevati ter razlogi za to, so obrazloženi v pismeni obrazložitvi predloga zakona.

Glede na navedena izhodišča obravnava predlog zakona o upravah za družbene prihodke predvsem vprašanja delovnega področja in organizacije uprav za družbene prihodke — vprašanje pooblastil in financiranje upravnih organov je rešeno že v zakonu o sistemu državne uprave — medtem ko pogoje in način ustanovitve družbenega sveta za to upravno področje določa zvezni zakon o družbenih svetih in zakon o sistemu državne uprave.

V predlogu zakona o upravah za družbene prihodke so upoštevane naslednje bistvene izpopolnitve glede na osnutek zakona:

1. Delovno področje uprav za družbene prihodke je že po samem zakonu ugotavljanje davčnih obveznosti in pobiranje davkov, spremljanje prihodkov občanov ter ugotavljanje izvora premoženja ter pobiranje prispevkov za vse samoupravne interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti, kakor tudi pobiranje drugih družbenih prihodkov, če je to določeno s posebnimi predpisi.

S tem, da je že z zakonom določeno, da uprave za družbene prihodke opravljajo naloge evidentiranja in pobiranja prispevkov za samoupravne interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti, v ničemer ne posegamo v urejanje družbenoekonomskih odnosov med uporabniki in izvajalci samoupravnih interesnih skupnosti. V tem primeru gre le za izpolnjevanje dogovorjenih obveznosti, ki so bile samoupravno določene. Zaradi tega je tudi pojem odmere prispevkov po našem mnenju ustrezen, ker so zavezanci za prispevke po zakonu o obračunavanju in plačevanju prispevkov za samoupravne interesne skupnosti sami dolžni obračunavati in plačevati prispevke samoupravnim interesnim skupnostim, pri čemer pride odmera in izterjava prispevkov v poštev le v primeru, kadar zavezanci svojih obveznosti ne izpolnijo.

2. Uprave za družbene prihodke so po zakonu samostojni upravni organi, katere vodi direktor. Naziv direktor je za predstojnike občinske uprave za družbene prihodke predlagan v skladu z zakonom o sistemu državne uprave, ki za predstojnike uprav predvideva ta naziv. Poleg tega pa ta naziv ustreza tudi zato, ker poudarja neodvisno funkcijo te službe pri izvajanju davčne politike. Menimo, da naziv ne bo vnesel neenotnosti pri imenovanju te funkcije, ker v nekaterih občinah ta naziv že uporabljajo.

3. Naloge in pristojnosti republiške uprave za družbene prihodke so določene v dveh členih, in sicer je v 8. členu opredeljeno delovno področje republiške uprave za družbene prihodke, v 9. členu pa naloge, pravice in pristojnosti glede dela in usmerjanja občinskih uprav za družbene prihodke. S tako ureditvijo želi predlagatelj doseči večjo vertikalno povezanost uprav za družbene prihodke, da bi tudi na ta način dosegel večjo učinkovitost te službe.

4. Zadeve inšpekcijskega nadzora so v predlogu zakona opredeljene z vidika vsebine oziroma obsega nadzorstva in ne organizacijsko, to je, kdo oprav-

lja nadzorstvo in kakšne so njegove naloge. Uprave za družbene prihodke so pravzaprav inšpekcijske službe v celoti in je zaradi tega potrebno doseči njihovo večjo mobilnost.

5. Občinske uprave za družbene prihodke naj bi začele delovati po tem zakonu najkasneje s 1. 7. 1981. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije meni, da je potrebno do tega roka izvesti vse organizacijske priprave in tudi skleniti samoupravne sporazume med samoupravnimi interesnimi skupnostmi in upravami za družbene prihodke, da se zagotovi prenos pobiranja prispevkov do tega roka.

Problematika izterjave neplačanih družbenih obveznosti do samoupravnih interesnih skupnosti in o tem problemu sprejeta stališča družbenih organizacij nam narekujeta, da se ta prenos izvede čimprej. Zaradi tega je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije že v začetku meseca decembra preteklega leta opozoril predsednike izvršnih svetov občin, da se zavzamejo za realizacijo predvidene naloge in da zagotovijo ustrezne pogoje za delo uprav za družbene prihodke. Izvršni svet tudi meni, da bi bilo kakršnokoli odlaganje roka za začetek dela občinskih uprav za družbene prihodke neumestno in neprimerno.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se strinja s predlogom amandmajev Zakonodajno-pravne komisije k drugemu odstavku 2. člena, drugi alineji 8. člena in 4. alineji 11. člena predloga zakona, da se pri delovnem področju uprav za družbene prihodke spremljanje prihodkov in trošenje sredstev občanov ter ugotavljanje izvora njihovega premoženja črtajo besede »in trošenja sredstev« glade na to, da bo vsebino te delovne naloge, način dela in pooblastila določil poseben zakon. Prav tako se Izvršni svet Skupščine SR Slovenije strinja z amandmajem k 15. členu predloga zakona. Spremljanje trošenja sredstev je namreč samo metoda dela uprav za družbene prihodke.

Glede na spremembo 15. člena predloga zakona pa Izvršni svet predlaga amandma k prvemu odstavku 14. člena tako, da se prvi odstavek glasi: »Občinske uprave za družbene prihodke začnejo z delom po tem zakonu najkasneje s 1. 7. 1981«. Predloženi amandma je redakcijskega značaja, da se s tem uskladi 14. in 15. člen predloga zakona.

Za izpolnitev ciljev, ki izhajajo iz tega zakona, bo potrebno zagotoviti ustrezne materialne in kadrovske pogoje bodočim upravam za družbene prihodke. Podatke o kadrovskem sestavu sedanjih davčnih uprav, ki smo jih dali že v obrazložitvi k osnutku zakona, kažejo, da je prav to najtežji problem in osnovni pogoj za učinkovitejše delo. Zaradi tega je pred izvršnimi sveti občinskih skupščin, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in tudi pred republiškim izvršnim svetom velika odgovornost, da se zagotovijo tej službi ustrezni pogoji dela, pred delavci bodočih uprav za družbene prihodke pa, da storijo vse potrebno, da bodo doseženi cilji, ki smo jih zapisali v uvodnem členu tega zakona. Hvala lepa!

Predsednik **Emil Tomazič**: Želijo poročevalci delovnih teles besedo? (Ne želijo.)

Prehajamo na razpravo. K besedi se je prijavil tovariš Aleksander Furlan, delegat Zbora združenega dela za področje gospodarstva, 29. okoliš, Koper.

Aleksander Furlan: Tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije, s sedežem v Kopru, je na sejah 16. in 20. januarja 1981 obravnavala gradivo za 50. sejo zbora.

Obravnavala je tudi predlog zakona o upravah za družbene prihodke, ki ga v celoti podpira. Delegati smo mnenja, da so z uresničitvijo določb tega zakona podane bistveno večje možnosti učinkovitega izvajanja politike na področju davkov in prispevkov občanov pod pogojem, da bo hkrati z novo organizacijo te službe poskrbljeno tudi za pogoje njenega delovanja, predvsem za hitrejšo uvajanje računalništva v to službo, ki močno zaostaja za potrebami sodobne uprave, ter za kadrovska vprašanja in ostale pogoje dela.

Delegati podpiramo tudi določila, da se na občinsko upravo za družbene prihodke prenese pristojnost odmere in pobiranja prispevkov občanov za financiranje potreb samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in drugih družbenih prihodkov. Mnenja smo, da ni racionalno prenašati pristojnosti iz enega na drug organ sredi leta, temveč ob koncu leta, po zaključnem računu. Večina prispevkov za samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti, ki jih plačujejo občani kot nosilci gospodarske ali storitvene dejavnosti, kot na primer kmet, obrtnik in drugi, se odmerja po letnih osnovah. Menimo, da je neracionalno, da bi navedene prispevke v letu 1981 odmerjali dvakrat. Zakonski predlog namreč razumemo tako, da bodo uprave za družbene prihodke prevzele zadeve po čistem stanju, kar pomeni, da bodo začele odmerjati in pobirati navedene prispevke občanov po določenem datumu. Menimo, da izterjave neplačanih prispevkov iz preteklega obdobja ni mogoče prenesti na uprave za družbene prihodke, predvsem pa ne reševanje pritožb in zadeve razčiščevanja neplačanih obveznosti.

Navedeni razlogi utemeljujejo predlog za premaknitev roka za prenos pristojnosti na uprave za družbene prihodke s 1. januarjem 1982.

K navedenemu dodajamo, da uprave za družbene prihodke niso tehnično in kadrovsko dovolj usposobljene, da bi v tako kratkem času prevzele te naloge. Zato predlagamo, da se v drugem odstavku 14. člena predloga zakona o upravah za družbeni prihodek rok do 1. julija 1981 spremeni tako, da se glasi: »do 1. januarja 1982«. Hvala lepa!

Perdседnik Emil Tomazič: Želi še kdo besedo? (Da.) K besedi se ponovno javlja tovariš Anton Slapernik, član Izvršnega sveta in republiški sekretar za finance.

Anton Slapernik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! K predlaganemu amandmaju skupine delegatov 29. okoliša, Koper menim, da je potrebno dodati še naslednje pojasnilo:

Izvršni svet je včeraj razpravljал o zahtevah, ki sicer prej niso bile izražene v amandmajski obliki, pač pa v obliki pripomb, da bi bilo potrebno rok za uveljavitev nekaterih določb zakona podaljšati. Zavzel je stališče, da amandmaja, če bo predložen, ni mogoče sprejeti, ker kakršnokoli odlašanje ne bi dalo nobenih rezultatov. Trditev, da ni mogoče prenesti neizterjanih obveznosti, ne drži. Neizterjanih obveznosti je za leta nazaj. Tudi ob zaključku leta ne bomo imeli čiste mize in ne poravnanih starih obveznosti. Uprave za družbene prihodke morajo prevzeti vse zadeve skupaj. Predlagani prenos zadev po zakonu pa ne pomeni, da bi s 1. 7. bile v celoti vse zadeve že prenešene, razčiščene in rešene. Proces prenosa bo trajal tudi po 1. 7. 1981. Izvršni svet vztraja na določilu, ki pravi, da občinske službe za družbene prihodke pričnejo z delom najkasneje s 1. 7., kar pa v posameznih občinah omogoča, da se ta prenos opravi tudi pred tem datumom.

Predsednik E m i l T o m a ž i č : V zvezi z obravnavanim zakonom o upravah za družbene prihodke je bilo predloženo delegatsko vprašanje 31. okoliša, Domžale. Če je mogoče, naj bi nanj odgovoril predstavnik Izvršnega sveta, tovariš Anton Slapernik, že na tej seji.

A n t o n S l a p e r n i k : Delegatsko vprašanje se nanaša na to, kaj bo z delavci, ki so doslej opravljali te funkcije v samoupravnih interesnih skupnostih, koliko je teh delavcev, kako se bodo zaposlili. Predlagam, da na to delegatsko vprašanje odgovorimo na prihodnji seji zato, ker je potrebno zbrati podatke in pripraviti tudi določene analize. Hvala lepa!

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Želi še kdo razpravljati? (Da.) K besedi se je prijavil tovariš Dušan Šinigoj, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

D u š a n Š i n i g o j : K obrazložitvi sekretarja za finance dodajam še naslednje.

Izvršni svet ocenjuje predložitev roka za uveljavitev tega zakona še za pol leta kot zelo pomembno zadevo v pripravah za pričetek funkcioniranja uprav za družbene prihodke.

Ker je bil tudi v Zboru občin predložen podoben amandma, predlagam, tovariš predsednik, da odložimo to točko in jo nadaljujemo potem, ko se bo Izvršni svet opredelil do amandmaja.

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmaju Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k prvemu odstavku 14. člena. Se Odbor za finance strinja z amandmajem? (Da.) Zakonodajno-pravna komisija? (Da.)

Na glasovanje dajem amandma Izvršnega sveta k 1. odstavku 14. člena. Kdor je za predlagani amandma, naj prosim glasuje! (120 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (15 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k prvemu odstavku 14. člena predloga zakona sprejet z večino glasov.

Na glasovanje dajem amandmaje Zakonodajno-pravne komisije k 2., 8., 11. in 15. členu predloga zakona. Zboru predlagam, da o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije glasujemo skupaj, lahko pa glasujemo tudi ločeno. Se zbor strinja, da glasujemo skupaj? (Da.) Dajem torej na glasovanje amandmaje Zakonodajno-pravne komisije k 2., 8., 11. in 15. členu. Kdor je za predlagane amandmaje, naj prosim glasuje! (139 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Dva delegata.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da so amandmaji Zakonodajno-pravne komisije k 2., 8., 11. in 15. členu predloga zakona sprejeti z večino glasov.

Delegati iz Kopra, vztrajate pri amandmaju, glede na obrazložitev, ki smo jo slišali?

Besedo ima Aleksander Furlan, delegat 29. okoliša, Koper.

A l e k s a n d e r F u r l a n : Tovarišice in tovariši delegati! Slišali smo izčrpno poročilo predstavnika Izvršnega sveta, zato menim, da lahko tudi umaknemo ta amandma, ker ne posega v samo vsebino predloga zakona. Pred-

pisani rok ne pomeni večjih ovir za nadaljnje delo, zato menim, da amandma lahko umaknemo.

Predsednik Emil Tomazič: Ugotavljam, da delegati 29. okoliša svoj amandma umikajo.

Dajem na glasovanje predlog zakona o upravah za družbene prihodke v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (138 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (3 delegati.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o upravah za družbene prihodke sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o kompenzacijah, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Poročevalci delovnih teles? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmajih Odbora za družbenoekonomske odnose k 1., 2., 3., 4. in 5. členu predloga zakona, ki so razvidni iz njegovega poročila. Predlagatelj, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija se z amandmaji strinjajo. Tudi v tem primeru predlagam, da o vseh amandmajih glasujemo skupaj. Se zbor strinja s tem predlogom? (Da.)

Prehajamo na glasovanje. Dajem na glasovanje amandmaje Odbora za družbenoekonomske odnose k 1., 2., 3., 4. in 5. členu predloga zakona. Kdor je za predlagane amandmaje, naj prosim glasuje! (143 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da so amandmaji Odbora za družbenoekonomske odnose k 1., 2., 3., 4. in 5. členu predloga zakona sprejeti z večino glasov.

Dajem na glasovanje amandmaja Zakonodajno-pravne komisije k 3. in 5. členu predloga zakona, ki sta razvidna iz njenega poročila. Predlagatelj in Odbor za finance našega zbora se z amandmajema strinjata. Se Odbor za družbenoekonomske odnose z amandmajema strinja? (Da.)

Dajem na glasovanje amandmaja Zakonodajno-pravne komisije k 3. in 5. členu. Kdor je za predlagana amandmaja, naj prosim glasuje! (142 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog zakona o kompenzacijah sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Franjo Lunder, namestnik predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze.

Franjo Lunder: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! V naši republiki je varnost železniškega prometa urejena z zakonom o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa iz leta 1974. Zaradi tega v tem zakonu predlagane spremembe in dopolnitve pomenijo predvsem uskladitev z zveznim zakonom o osnovah varnosti v železniškem prometu

iz leta 1977, ki je nekatera vprašanja izrecno prepustil republikam, da jih uredijo s svojimi predpisi. Nekatero nujne spremembe pa zahteva tudi vse večji razvoj prometa in z njim povezana skrb za njegovo varnost.

Kot je iz obrazložitve razvidno, predlagane spremembe in dopolnitve nimajo systemskega značaja, saj le dopolnjujejo norme v zvezi z zagotovitvijo večje varnosti v železniškem prometu. Spremembe in dopolnitve so predvsem tehnične narave. Pomenijo uskladitev in realizacijo pooblastil iz zveznega zakona ter ureditev nekaterih vprašanj, ki so se pojavila v razvoju železniškega prometa.

V poglavju o rekonstrukciji prog, progovnih naprav, objektov, tirnih vozil industrijskih železnic in prog drugih železnic ter industrijskih tirov, predlagane spremembe taksativno določajo, kaj se šteje za rekonstrukcijo v smislu definicije rekonstrukcije po zakonu o graditvi objektov. Sprememba je smotrna, predvsem zaradi odprave dolgotrajnih administrativnih postopkov za izdajo ustreznega dovoljenja, še zlasti v primerih, ko narava del zahteva takojšnje ukrepanje zaradi zagotovitve varnosti prometa.

Vsebinsko so najbolj pomembne spremembe in dopolnitve, ki se nanašajo na ureditev križanj železniških prog s cestami. Ureditev križanj cest in železnic je doslej potekala prepočasno. Prav zato določa osnutek zakona, v skladu z določili zveznega zakona, način zavarovanja cest na železniških križanjih, poleg tega pa tudi roke za njihovo realizacijo. Pri tem bo potrebno doseči, da bodo vprašanja ureditve cestno-železniških križanj našla ustrezno mesto tudi v planskih aktih tako železnice kot upravljalcev cest. Ureditev varnosti na cestno-železniških križanjih je potrebno z zakonom čimbolj precizirati, saj je varnost udeležencev v cestnem oziroma v železniškem prometu na teh križanjih zelo ogrožena. V ponazoritev naj navedemo, da je bilo v letu 1980 na cestno-železniških križanjih 62 nesreč, od tega na zavarovanih prehodih 26, v katerih je 13 oseb izgubilo življenje, 8 pa jih je bilo ranjenih. Na nezavarovanih prehodih pa je bilo 36 nesreč, ki so terjale 6 smrtnih žrtev, 26 oseb pa je bilo ranjenih.

Osnutek zakona določa obvezno ureditev križanja cest in železnice izven nivoja v naslednjih primerih:

1. če se proga križa z magistralno cesto,
2. če se proga križa z javno cesto ali drugo cesto, ki ni javna cesta, v primeru, če je cestni promet zelo gost, železniški promet pa zelo močan, kakor tudi, če to terjajo posebni pogoji na mestu križanja, posebni tehnični razlogi ali razlogi varnosti prometa in
3. če se proga na postajnem prostoru med uvoznimi kretnicami križa s katerokoli javno cesto ali drugo cesto oziroma potjo, ki ni javna cesta.

Po oceni prometnega inštituta pri Železniškem gospodarstvu Ljubljana bi bilo v smislu navedb pod 1. in 3. točko potrebno zgraditi 33 izvennivojskih križanj, od teh jih 31 leži v postajnem območju, 2 križanja pa sta hkrati križanja z magistralno cesto ter ležita na postajnem prostoru. To je primer v Ptuj in Ormožu.

V smislu navedb pod 2. točko, to je v primerih, ko je cestni promet zelo gost in železniški promet zelo močan, kakor tudi v primerih, ko terjajo izvennivojsko ureditev posebni pogoji ali tehnični razlogi ali razlogi varnosti prometa, bo po oceni omenjenega inštituta potrebno izvennivojsko urediti še 23 križanj prog s cestami.

Kdaj nastopijo predvideni pogoji, ki narekujejo izvennivojsko križanje, določi po predloženem osnutku zakona posebna komisija. Ta komisija spremlja gibanje prometa na križanjih in sproti ugotavlja potrebo po ustrezni izvedbi ali zavarovanju križanja. Na podlagi njene ugotovitve železniška organizacija in upravljalec ceste uredita križanje.

Križanje proge s cesto v istem nivoju je potrebno izvesti na naslednjih krajih: kjer se križa glavna železniška proga z regionalno cesto ali mestno cesto oziroma cesto v naselju; kjer se križa cesta z glavno železniško progo, na kateri je dovoljena hitrost večja od 100 km na uro in kjer ni potrebne preglednosti s ceste na železniško progo.

Po oceni že omenjenega prometnega inštituta je trenutno 23 takšnih križanj, ki bi jih bilo potrebno ustrezno zavarovati. Kdaj in kakšno zavarovanje je potrebno na križanju z regionalno, mestno ali cesto v naselju, določa omenjena komisija. Pri tem velja poudariti, da se s predloženimi rešitvami in z zakonom ureja način reševanja, ki je bil v praksi že uveljavljen in potrjen kot ustrezen.

Za izvedbo zavarovanj v nivoju bi bilo potrebno okoli 150 milijonov dinarjev, za izvedbo izvennivojskih križanj železnice z magistralnimi cestami oziroma za križanje v postajnem območju pa bi bilo potrebno okoli 220 milijonov dinarjev.

V okviru Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet in Republiške skupnosti za ceste, kakor tudi pri upravljalcih lokalnih cest ter v njihovih planih bo potrebno zagotoviti omenjena sredstva za realizacijo zakonskih določb, in sicer v rokih, ki jih določa osnutek predloženega zakona. Ureditev zavarovanja križanj prog s cestami morata Železniška transportna organizacija in upravljalec cest določiti s programom. Program bo sestavljen za daljše časovno obdobje, vsako leto pa ga bo potrebno tudi dopolniti.

Poleg križanj železnice in cest v nivoju in izven nivoja so pomembnejše uskladitve z zveznim zakonom še naslednje: določitev milejših pogojev za rekonstrukcijo in dograditev sedanjih železniških prog zaradi tehničnih in ekonomskih razlogov, uskladitev tehničnih pregledov vozil Železniške transportne organizacije in vozil drugih organizacij združenega dela ter ureditev poskusnega obratovanja signalno-varnostnih naprav pred tehničnim pregledom.

Kot vsebinsko novost velja omeniti še pooblastilni normi, iz katerih je razvidno, da je potrebno izdati natančnejše tehnične predpise v zvezi z gradnjo v varovalnem pasu železnice in predpise o ukrepih, ki so potrebni za zavarovanje pred požari v neposredni bližini železniške proge.

Zaradi vse večjega števila kršitev varnosti prometa na železnicah in splošne kaznovalne politike, osnutek zakona predvideva tudi zvišanje sedaj najvišje predvidene kazni za gospodarske prestopke in prekrške.

Predloženi osnutek zakona je obravnaval Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin, Zakonodajno-pravna komisija in Odbor za družbenopolitični sistem Zbora združenega dela. Pripombe, ki so bile na odborih in v komisiji sprejete, so v glavnem redakcijskega značaja. Zakonodajno-pravna komisija je dala tudi vsebinsko pripombo v zvezi z znižanjem števila cestnih oziroma potnih prehodov čez železniško progo.

Vse pripombe skupščinskih teles bo predlagatelj vključil v besedilo predloga zakona. Glede na število in vsebino pripomb je smotrno hkrati z zakonom o spremembah in dopolnitvah objaviti tudi prečiščeno besedilo tega zakona. Predlagatelj bo to besedilo predložil Skupščini, hkrati s predlogom zakona.

Tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet predlaga, da predloženi osnutek zakona sprejmete. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Želita poročevalca delovnih teles poročilo ustno dopolniti? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Pero Todorovič, delegat Zbora združenega dela, področje gospodarstva, 18. okoliš, Slovenska Bistrica. Prosim!

Pero Todorovič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Na 43. seji skupine delegatov Skupščine občine Slovenska Bistrica za Zbor občin in Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije, dne 14. I. 1981, smo obravnavali osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa. Na osnovi razprave smo sprejeli naslednji predlog in predlagamo, da predlagatelj pri pripravi predloga zakona vnese tudi vprašanje gradnje in financiranja železniških nadvodov za pešce na območju postaj. Komisija, ki bo izdelala prioriteto izgradnje izvennivojskih križanj, naj da prednost podatkom, kolikšna je frekvenca zapore sedanjih prehodov z zapornicami in zastojev v prometu.

Obrazložitev: Na območju Slovenska Bistrica je v Pragerskem, na območju postaje križišče železnice z regionalno cesto 2/347, kjer so ob izredno močnem prometu cestnih motornih vozil zapornice zaprte do 21 ur dnevno. Že več let se pri Republiški skupnosti za ceste pripravlja dokumentacija za ureditev izvennivojskega križišča. Na zadnjem razgovoru predstavnikov občine Slovenska Bistrica s predstavniki Železniške transportne organizacije, UJV, Republiške skupnosti za ceste ter Republiškega komiteja za promet in zveze dne 10. 12. 1980 pa je bilo dogovorjeno, da se takoj pristopi k izgradnji nadvoda, da se že do konca leta 1980 sprejme opredelitev do variant iz uvedbe izvennivojskega križišča, da se takoj naročijo projekti za obvoznico z nadvozom in da se že v obdobju 1981—1985 pristopi k realizaciji te naloge, katere nosilec bi bila Železniško-gospodarska organizacija ob sovlaganju Republiške skupnosti za ceste in Skupščine občine Slovenska Bistrica. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomažič: Hvala! Prijavljenih razpravljalcev ni več. Imam razpravo delegatov iz Šmarij pri Jelšah in prosim delegate, da razpravo posredujejo zboru. Je delegat iz Šmarij pri Jelšah navzoč? Naj opozorim, da je razpravo pripravila skupina delegatov za Zbor občin. Besedo ima Vinko Mastnak, delegat Zbora združenega dela, gospodarsko področje, 3. okoliš, Šentjur pri Celju. Prosim!

Vinko Mastnak: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa pripravila naslednje pripombe.

Besedilo 13. člena osnutka tega zakona predvideva zavarovanje križanj ceste s progo v istem nivoju z zapornicami ali polzapornicami oziroma s svetlobnimi oziroma zvočnimi napravami. Menimo, da zavarovanje samo z zvočnimi signali oziroma zavarovanje z zapornico ali polzapornico z zvočnim signalom, vendar brez svetlobnih signalov, ni ustrezno. Zvočni signali v današnjem prometu praktično niso več slišni in ne opozorijo pravočasno na nevarnost, kar naj bi bil osnovni namen. Zato predlagamo, da se križanja ceste in proge

v istem nivoju, ki so predmet tega zakona, zavarujejo s svetlobnimi signali. Hkrati tudi predlagamo, da predlagatelj prouči možnost, da se križanja v istem nivoju tudi ustrezno osvetlijo, kar bi nedvomno prispevalo k še večji varnosti. Hvala.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala. Še enkrat bi opozoril delegata iz Šmarij, da naj skupina delegatov za Zbor združenega dela kolikor se le da samostojno pripravlja stališča in naj ne posreduje stališč skupine delegatov za Zbor občin.

Želi še kdo razpravljati? (Da.) Prosim, besedo ima Slobodan Srdoč, delegat Zbora združenega dela, področje gospodarstva, 35. okoliš, Ljubljana-Bežigrad.

Slobodan Srdoč: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov, ki delegira delegate za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije je na svoji seji dne 19. 1. 1981, ob obravnavi gradiv za 51. sejo Zbora združenega dela, oblikovala naslednje pripombe k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa.

Skupina delegatov je obravnavala predloženi osnutek zakona in soglaša s predloženimi spremembami in dopolnitvami zakona, vendar pa bi delegati radi opozorili na številne železniške nesreče v zadnjem času. Res je, da omejnjeni zakon že sedaj predpisuje ustrezno strokovno usposobljenost delavcev ter nadzorstvo nad pravilno uporabo predpisov v delovnem času, toda zdi se, da prvemu posvečamo premalo pozornosti. Zavedati se moramo, da je bil kljub dosedanji modernizaciji prog in vozil pri nesrečah kriv največkrat človek. Delegati zato predlagamo, da se vzporedno z modernizacijo železniškega prometa skrbi tudi za čim boljšo in čim večjo usposobljenost delavcev ob primernem stimuliranju, saj je tudi to eden od pogojev za varnost v železniškem prometu. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na sklepanje.

Zboru predlagam, da sprejme naslednji sklep:

1. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga zakona naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije prouči in ustrezno upošteva pripombe, predloge in mnenja kakor tudi stališča Zakonodajno-pravne komisije in pripombe, predloge in stališča, dane na seji zbora.

Želi kdo o tako predlaganem sklepu razpravljati, ga dopolniti ali spremeniti? (Ne.) Če ni sprememb, prosim, da o njem glasujete. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (144 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o orožju, z osnutkom zakona, ki

ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Skupščini SR Slovenije, da obravnava zakon v smislu drugęga odstavka 250. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, in sicer, da se združita prva in druga faza, tako da se hkrati obravnava in sprejema predlog za izdajo zakona in osnutek zakona. Źeli kdo o predlogu Izvršnega sveta razpravljati? (Nihče.)

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlog Izvršnega sveta, da se združita prva in druga faza, naj prosim glasuje! (141 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o združitvi faz sprejet z večino glasov. Tako bomo obravnavali in sprejemali hkrati predlog za izdajo zakona in osnutek zakona.

Źeli predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne Źeli.) Źelita poročevalca delovnih teles poročila ustno dopolniti? (Ne Źelita.)

Pričenjam razpravo. Kdo Źeli besedo? Besedo ima tovariš Igor Ponikvar, delegat Zbora združenega dela za področje delovne skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti 3. okoliša, Celje. Prosim.

Igor Ponikvar: Tovarišice in tovariši delegati! V naši delegatski skupini smo nekoliko bolj podrobno razpravljali o predloženem osnutku zakona, iz razloga, ker je vsebina zakona delavcem v državnih organih nekoliko bližja kot na primer delavcem na nekaterih drugih sektorjih združenega dela. Zato mi oprostite, če bom zadržal vašo pozornost na dveh, treh predlogih, vendar brez zahteve, da se dosledno upoštevajo pri pripravi predloga zakona.

Naša delegacija podpira združitvev postopka in tudi potrebo po spremembi zakona. Hkrati pa so bile s strani nekaterih članov naše skupine dane pobude, da bi kazalo razmisliti tudi o naslednjih vprašanjih:

1. Gre za pogostnost primerov, ko za izdajo dovoljenja za nabavo orožja prosijo občani oziroma osebe, ki so nagnjene k prekomernemu uživanju alkohola. Precej pa je tudi že občanov, ki so nagnjeni k prekomernemu uživanju alkohola, pa že posedujejo strelno orožje in veljavne orožne liste. Menimo, da bi morda predlagatelj v 17. členu sedanjega zakona dodal novo alineo, ki bi se glasila, da se osebi, ki je nagnjena k prekomernemu uživanju alkohola, onemogoči možnost pridobitve dovoljenja za nabavo orožja oziroma, da se sproži ustrezen postopek za odvzem.

Ko je naša delegacija razpravljala o teh problemih, ni bila povsem enotna. Kajti v sedanjem zakonu piše, da se osebi, ki ima kakršnekoli spodrsllaje v zvezi s spoštovanjem javnega reda in miru po presoji in oceni odkloni ali odvzame dovoljenje za posredovanje strelnega orožja oziroma možnost za nabavo. Kljub temu so delegati menili, da ne bi bilo odveč, da v naši protialkoholni bitki ponovno poudarimo, da tisti, ki je nagnjen k tej človeški deviaciji, ne more biti nosilec niti upravičenec do nošenja orožja. Toliko v presojo oziroma premislek. Sicer pa smo tudi v delegaciji spoznali, da je vse to že tudi lahko mišljeno v določbi o spoštovanju javnega reda in miru.

2. Izraženo je bilo mnenje, da bi kazalo v zakon o orožju vnesti nekatere nove določbe, ki naj bi urejale pogoje in način zamenjave vojaških orožnih listov za osebno oborožitev pripadnikov oboroženih sil, ko se seveda razrešijo svojih dolžnosti v oboroženih silah in ko postanejo civilisti. Tudi tu smo bili

različnega mnenja, ker smo menili, da verjetno v trenutku, ko se nekdo razreši službe v oboroženih silah in s tem izgubi tudi pravico do nošenja orožja, hkrati opusti tudi misel na službeno orožje. Za pridobitev dovoljenja za nošenje orožja v civilu pa vstopa v normalen postopek tako kot vsak državljan po zakonu, ki bo sprejet in uveljavljen pri nas. Tovariši, zaposleni na tem področju, zatrjujejo, da se pri delu srečujejo s problemi, zato menijo, da bi kazalo v predlog zakona vnesti konkretno določilo glede pridobitve civilnega orožnega lista za pripadnike oboroženih sil, ki zapuščajo oborožene sile in postanejo civilne osebe.

3. V tezah za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o orožju iz leta 1979 je bila vsebovana tudi določba, po kateri naj bi vsi, ki imajo staro ali drugo orožje in ki ni evidentirano pri pristojnem organu, najkasneje v 6 mesecih po uveljavitvi tako noveliranega zakona priglasili staro in drugo orožje, zaradi evidentiranja in izdaje potrdila o priglasitvi. Predloženi osnutek zakona te določbe ne vsebuje. Vprašujemo, kje so razlogi, da to določilo ni vnešeno v zakon?

S tem v zvezi se pojavlja še eno vprašanje, in sicer kaj opredeliti pod pojmom staro orožje. Nekateri naši tovariši menijo, da ni dovolj precizno opredeljen tudi pojem, koga šteti za zbiralca starega orožja. Če nekdo nabavi samo en kos starega orožja in ga hrani oziroma uporablja v dekorativne namene v svojih bivalnih prostorih, verjetno v tem primeru še ne moremo govoriti o zbiralcu starega orožja. Zato bi kazalo ta pojem bolj konkretizirati.

Hkrati pa naša skupina delegatov v celoti podpira mnenje Zakonodajno-pravne komisije k 22. členu oziroma k predlagani spremembi tretjega odstavka 34. člena predloženega osnutka zakona. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa. Želi še kdo besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o orožju z osnutkom zakona se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga zakona naj Izvršni svet Skupščine SR Slovenije prouči in ustrezno upošteva stališča, mnenja in pripombe Zakonodajno-pravne komisije in predloge, dane v razpravi na seji zбора.

Želi kdo razpravljati o tako oblikovanem predlogu sklepa? (Nihče.)

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (142 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o načrtu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1981, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? Je predstavnik Izvršnega sveta, k tej točki dnevnega reda navzoč? (Ni.) Predlagam, da razpravo odložimo.

Prehajamo na 9. in 10. točko dnevnega reda, to je na statut ter spremembe in dopolnitve statuta Visoke šole za organizacijo dela v Kranju, ki ga je predložila Skupščini SR Slovenije v soglasje Visoka šola za organizacijo dela v Kranju, in statut Višje agronomske šole v Mariboru, ki ga je predložila v soglasje Višja agronomska šola v Mariboru.

Z obema aktoma ste prejeli mnenje Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, skupen odlok o soglasju k statutom oziroma k spremembam in dopolnitvam statuta in skupno poročilo Zakonodajno-pravne komisije. Zato predlagam, da razpravo o obeh aktih opravimo skupaj. Želijo predstavniki predlagatelja besedo? (Ne.) Želi predstavnik skupine delegatov besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne.)

Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k statutom oziroma k spremembam in dopolnitvam statotov visokošolskih organizacij. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (143 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o soglasju k statutom oziroma k spremembam in dopolnitvam statotov visokošolskih organizacij sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju federacije, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajim Skupščine SFR Jugoslavije.

K tej točki dnevnega reda, kot tudi k 12. in 13. točki, ste prejeli na klop predloge sklepov, ki so pripravljani na podlagi vseh dosedanjih razprav v delovnih telesih Skupščine. Upam, da ste jih zasledili in ste jih uspeli tudi prebrati. Poročevalca Odbora za finance, predstavnika delegacije in predstavnika Izvršnega sveta k tej točki dnevnega reda prosim, da spremljajo razpravo in predlagajo na osnovi razprave morebitno spremembo predlogov sklepov. Je predstavnik delegacije navzoč? (Ne.) Predlagam, da tudi to točko odložimo in jo obravnavamo za ostalimi točkami dnevnega reda.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o načrtu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1981, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Želita poročevalca delovnih teles poročilo ustno dopolniti? (Ne želita.) Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem predlog odloka o načrtu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1981. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (141 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o načrtu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1981 sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju federacije, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajim Skupščine SFR Jugoslavije.

Obvestil sem vas že, da ste k tej točki ter k 12. in 13. točki dnevnega reda prejeli na klop predloge sklepov, ki so pripravljani na podlagi vseh dosedanjih razprav v delovnih telesih Skupščine. Ponovno prosim poročevalca Odbora za finance našega zbora, predstavnika delegacije in predstavnika Izvršnega sveta,

da spremljajo razpravo in po potrebi pripravijo tudi morebitne spremembe predlogov sklepov, ki jih imamo pred seboj.

K osnutku zakona ste prejeli tudi mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Želi predstavnik delegacije besedo? (Ne želi.) Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Želita poročevalca delovnih teles besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog sklepa v predloženem besedilu! Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (142 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet soglasno.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na informacijo o načinu uporabe in vračanju kredita Narodne banke Jugoslavije v tujini, s predlogi sklepov, ki jo je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo Zbor republik in pokrajim Skupščine SFR Jugoslavije.

Informacijo so prejeli vodje skupin delegatov z dopisom z dne 13. januarja 1981, poročilo Zakonodajno-pravne komisije pa so prejeli z dopisom z dne 19. 1. 1981. Poročilo Odbora za finance ter mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije pa ste prejeli danes na klop. Prav tako ste prejeli na klop predlog sklepov in stališč.

Preden pričnemo obravnavati informacijo, vas moram obvestiti, da je informacija strogo zaupne narave, zato lahko na seji navzoči predstavniki sredstev javnega obveščanja obvestijo javnost le o tem, da je Zbor združenega dela obravnaval informacijo in o tem, kakšen sklep je sprejel.

Odrejam 30 minut odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 10.55 in se je nadaljevala ob 11.45.)

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je poročilo o poteku usklajevanja osnutka zakona o obveznosti, ki jo prevzame federacija za odplačilo zunanjega posojila, ki je bilo črpano za graditev hidrosistema »Ibar-Lepenac«.

Poročilo delegacije ste prejeli z dopisom z dne 12. 1. 1981. Danes ste prejeli na klop tudi poročilo Odbora za finance našega zbora, mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in predlog sklepa. Želi predstavnik delegacije besedo? (Ne želi.) Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Ne želi.) Želi poročevalec Odbora za finance poročilo ustno dopolniti? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog sklepa v predloženem besedilu. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (133 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (3 delegati.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep sprejet z večino glasov.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na predlog družbenega dogovora o načinu in oblikah sodelovanja pri določanju splošne politike standardizacije in izboljševanju kakovosti proizvodov, del in storitev, ki

ga je Skupščini SR Slovenije predložila v obravnavo Skupščina SFR Jugoslavije.

K predlogu družbenega dogovora ste prejeli danes na klop predlog odloka o soglasju in o pristopu k sklenitvi družbenega dogovora in mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.)

Besedo ima tovariš Andrej Miklavčič, namestnik predsednika Republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo. Prosim!

Andrej Miklavčič: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet v celoti podpira besedilo družbenega dogovora o načinu in oblikah sodelovanja pri določanju splošne politike standardizacije in zboljševanju kakovosti proizvodov, del in storitev.

Izvršni svet je imel pripombo le k 9. členu družbenega dogovora. Predlagal je, naj bi se ta člen nadomestil z novim besedilom, ki ga je predložil obema zboroma. Potem ko je Zakonodajno-pravna komisija dala svojo interpretacijo 9. člena družbenega dogovora, Izvršni svet umika svojo pripombo k 9. členu in predlaga, da se besedilo družbenega dogovora sprejme v predloženem besedilu. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomazič: Hvala lepa! Želita poročevalca delovnih teles besedo? (Ne želita.) Pričenjam razpravo. Besedo ima tovarišica Francka Ovsenik, delegat Zbora združenega dela, področje gospodarstva, 11. okoliš, Kranj. Prosim!

Francka Ovsenik: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Skupine delegatov s sedežem v občini Kranj so dne 19. 1. 1981 obravnavale družbeni dogovor o načinu in oblikah sodelovanja pri določanju splošne politike standardizacije in zboljševanju kakovosti proizvodov, del in storitev.

Člani skupine so ugotovili, da do sedaj niso imeli možnosti obravnavati tega družbenega dogovora, h kateremu sicer nimamo nobene vsebinske pripombe, temveč le dve pripombi k nazivu družbenega dogovora in podpisnikom družbenega dogovora.

1. Predlagamo spremembo naziva dogovora, in sicer »Družbeni dogovor o načinu in oblikah sodelovanja pri določanju splošne politike standardizacije in kakovosti proizvodov in storitev«.

Utemeljitev. Določanje politike kakovosti obsega vse aktivnosti v zvezi s kakovostjo proizvodov in storitev, tako zboljševanje kot tudi obravnavanje tehničnih in ekonomskih posegov in učinkov. Širše obravnavanje kakovosti v smislu kakovosti, je za družbeni dogovor ustreznejše kot le zboljševanje kakovosti. Kakovost proizvodov in storitev dovolj natančno označuje celotno problematiko in je razširitev v smislu kakovosti del pojmovno premalo opredeljena in tudi nepotrebna. Zato predlagamo uporabo izraza »kakovost proizvodov in storitev« v celotnem besedilu namesto izraza »kakovost proizvodov, del in storitev«.

2. Predlagamo, da se med podpisnike družbenega dogovora vključita tudi Zveza jugoslovanskih organizacij za standardizacijo in Jugoslovanska zveza za izboljšanje kakovosti, kot organizaciji, ki prek društev združujeta strokovne delavce na obeh obravnavanih področjih.

Utemeljitev. Uspešnost izvajanja družbenega dogovora bo večja, če bodo med podpisniki družbenega dogovora aktivno vključeni v izvajanje tudi predstavniki družbenih in društvenih organizacij, ki združujejo delavce in občane kot končne uporabnike proizvodov in storitev gospodarstva in negospodarstva. Hvala lepa.

Predsednik Emil Tomažič: Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Slobodan Srdoč, delegat Zbora združenega dela, področje gospodarstva, 35. okoliš, Ljubljana-Bežigrad.

Slobodan Srdoč: Naša skupina delegatov ima k družbenemu dogovoru o načinu in oblikah sodelovanja pri določanju splošne politike standardizacije in zboljševanju kakovosti proizvodov, del in storitev določene pripombe.

Delegati se zavedamo, da višja kakovost proizvodov in storitev pomeni učinkovitejše vključevanje v mednarodno delitev dela, hkrati pa zagotavlja čim hitrejšo realizacijo izvoznih hotenj v tem srednjeročnem obdobju. Na našem trgu je še vse preveč izdelkov z oznako »ni po JUS-u«. Še vse preveč je izdelkov slabe kakovosti, potrošnik pa največkrat ostane nezaščiten. Reš je, da so se udeleženci dogovora zavezali, da bodo spremljali uporabo standardov ter izvajali dogovorjeno politiko, toda izmenjava informacije bi ostala le v ozkem krogu. Zato delegati predlagamo, da bi bila o problemih, ki se pojavljajo pri izvajanju norm kakovosti, tehničnih normativov ter drugih predpisov o njih, seznanjena tudi širša javnost. Prav tako je potrebno seznaniti javnost tudi s tistimi udeleženci, ki dogovor kršijo. Hvala lepa!

Predsednik Emil Tomažič: Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam, da bi najprej glasovali o samem odloku in da bi v dodatnem sklepu, s katerim bi pooblastili podpisnika, naložili tudi obveznost, da skuša uveljaviti pripombe in mnenja, ki so bila prisotna v današnji razpravi. Se delegati strinjate s tem predlogom? (Da.) Dajem torej na glasovanje predlog odloka o soglasju in o pristopu k sklenitvi družbenega dogovora o načinu in oblikah sodelovanja pri določanju splošne politike standardizacije in zboljševanju kakovosti proizvodov, del in storitev.

Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (144 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o soglasju in o pristopu k sklenitvi družbenega dogovora o načinu in oblikah sodelovanja pri določanju splošne politike standardizacije in zboljševanju kakovosti proizvodov, del in storitev soglasno sprejet.

Zboru predlagam, da sprejme še naslednji sklep: Skupščina SR Slovenije pooblašča tovariša Marka Vraničarja, člana Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in predsednika Republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo, da v imenu Skupščine SR Slovenije podpiše družbeni dogovor o načinu in oblikah sodelovanja pri določanju splošne politike standardizacije in zboljševanju kakovosti proizvodov, del in storitev in skuša uveljaviti v nadaljnjem postopku predloge in pripombe delovnih teles Skupščine SR Slovenije in pripombe, dane v razpravi na seji zbora.

Želi kdo razpravljati o tako oblikovanem predlogu sklepa? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, prosim, da o njem glasujemo. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (145 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na predlog programa dela Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za leto 1981, s predlogom periodičnega delovnega načrta za prvo trimesečje 1981.

Oba akta je pripravila in predložila v obravnavo skupina delegatov za pripravo programa dela zbora. Dovolite mi, tovarišice in tovariši delegati, da vas na kratko seznanim s pripravo obeh aktov.

Predlog sprememb in dopolnitev k osnutku programa zbora za leto 1981 je pripravljen na podlagi predlogov pripomb in stališč, ki so jih dali k osnutku programa Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, delovna telesa Skupščine in zborov, občinske skupščine, samoupravne interesne skupnosti in delegati v razpravah na sejah zborov. Predlog sprememb in dopolnitev skupaj z osnutkom programa, ki ga je zbor obravnaval in sprejel na zadnji seji v preteklem letu, predstavlja predlog programa dela za leto 1981. Predloženi program je pripravljen na podlagi načelnih izhodišč, ki so podrobno opredeljena v uvodu k osnutku programa, zato jih ni potrebno danes posebej navajati.

Ne glede na to pa bi želel ob tej priložnosti poudariti dvoje.

Prvič, da je skupina delegatov, ki je predlagala predlog programa v skladu z opredelitvami zborov Skupščine SR Slovenije ob poročilu o uresničevanju delegatskega sistema in delegatskih odnosov v SR Sloveniji in ob informaciji o uveljavljanju metod in načinov dela Skupščine SR Slovenije, njenih zborov in delovnih teles, skušala ob sodelovanju vseh tistih, ki so pri nastajanju programa sodelovali, dati več poudarka tisti aktivnosti Skupščine, ki omogoča spremljanje uresničevanja in v Skupščini sprejete politike, zakonov in drugih splošnih aktov.

Pri tem je potrebno ugotoviti, da je v predlogu programa zakonodajna dejavnost Skupščine, zlasti glede systemskega urejanja posameznih področij oziroma odnosov, zožena. Zakoni, ki so predvideni v programu, so bili programirani že za prejšnje programsko obdobje, postopek sprejemanja pa še ni v celoti opravljen ali pa gre za spremembe, ki so potrebne zaradi novih systemskih ureditev, ki jih je Skupščina sprejemala v zadnjih treh letih ali pa za intervencije na tistih področjih, kjer obstaja praznina. S tem se dejansko odpira novo obdobje v skupščinskem delu, ki bo dajalo več možnosti za samoupravno urejanje odnosov. To pa vsekakor terja še večjo usklajenost delegatske aktivnosti z aktivnostjo vseh drugih udeležencev v delovanju delegatskega sistema, še posebej z aktivnostjo družbenopolitičnih organizacij, zlasti Socialistične zveze in sindikatov.

Drugič, da gre za ohranjanje načela odprtosti programa, ki ga je mogoče med letom spreminjati oziroma dopolnjevati, odvisno od ocene razmer in potreb, kar pomeni, da bo Skupščini omogočeno v večji meri kot doslej sproti reagirati na tiste aktualne pojave, bodisi v družbenoekonomskem ali v družbenopolitičnem življenju, ki zahtevajo intervencijo republiške Skupščine v skladu z njenimi pristojnostmi in odgovornostjo. Tako bodo lahko delegacije temeljenih samoupravnih organizacij in skupnosti, občinske skupščine, samoupravne interesne skupnosti, Izvršni svet, republiški upravni organi in druž-

benopolitične organizacije v republiki sproti dajale pobude, ki bodo izhajale iz trenutno ugotovljenih razmer in potreb v republiki in jih bo nujno uvrščati v periodične delovne načrte.

Predlagam, da se v tem smislu dopolni tudi uvodno besedilo k programu.

Ker je bila večina predlaganih predlogov, pripomb in stališč upoštevana v predloženih spremembah in dopolnitvah — navedeni so tudi predlagatelji le-teh — jih najbrž ni potrebno posebej razlagati. Omenim naj le, da ni bilo mogoče upoštevati nekaterih predlogov, ki zahtevajo, da se določene zadeve obravnavajo prej, kot je to predvideno v programu dela, ker se glede tega nismo mogli dogovoriti z Izvršnim svetom. Izvršni svet v zahtevanih rokih materialov ne bi mogel pripraviti, zato mislim, da pri teh predlogih ne bi bilo smiselno vztrajati, ker tega predlagatelj ne bi mogel kvalitetno in pravočasno pripraviti, bilo pa bi tudi v nasprotju z načelom realnega programiranja.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije nam je sporočil, da bo v zvezi s pobudo delegatov za spremembo zakona o varstvu zraka izdelal analizo stanja na področju uresničevanja zakona o varstvu zraka ter ob tem proučil, če je potrebno spremeniti in dopolniti zakon o varstvu zraka. Zato predlagam, da se ta analiza vključi na ustrezno mesto v programu.

Ostale pobude delegatov za spremembe in dopolnitve obrtnega zakona, zakona o Rudniku živega srebra Idrija bodo glede na načelo odprtosti programa vključene v program oziroma v periodični načrt, ko bo Izvršni svet predložil spremembe in dopolnitve na podlagi predhodno opravljenih analiz oziroma predložitve ustrezne dokumentacije za Rudnik Idrija s strani samega rudnika.

Danes ste prejeli na klop še nekatere predloge Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije glede časovne obravnave posameznih zadev. Mislim, da ste to uspeli pregledati in glede na razloge, ki jih navaja Izvršni svet v svojem dopisu, predlagam, da tudi te njihove predloge upoštevate.

V zvezi s tem naj vas seznanim, da je Ustavno sodišče SR Slovenije opozorilo Skupščino na ustavno vprašljivost rešitev v nekaterih zakonih, na primer zakona o samopriskevku, kar dodatno govori v prid temu, da bo potrebno pripraviti izčrpne analize in poročila, kar je prav gotovo razlog več, da sledimo predlogu Izvršnega sveta, ki zato predlaga spremembe rokov v programu dela.

Izvršni svet je tudi soglašal, da se upošteva pripomba delegatov glede premaknitve roka obravnave predloga zakona o urejanju prostora v tem smislu, da se določi v programu rok obravnave v tretjem trimesečju 1981 leta.

Na današnji seji obravnavamo tudi periodični delovni načrt za prvo trimesečje 1981 leta, ki predstavlja operativno in časovno konkretizacijo obravnavanih nalog, ki so predvidene v programu dela. Glede na nekatere spremembe, ki jih predlaga Izvršni svet Skupščine SR Slovenije k predlogu programa v svojem poročilu, in če bodo sprejete, bo potrebno v končni redakciji v tem smislu tudi ta akt uskladiti.

Ob predlogu programa ste prejeli informativno tudi program aktivnosti Koordinacijskega odbora Slovenije za pripravo III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije. Nekatere naloge v tem programu so deloma zajete v program našega zbora, pri čemer pa bo potrebno upoštevati časovno usklajenost. Posamezna vprašanja, pomembna za predkongresno in kongresno dejavnost, bodo zbori in delovna telesa zbora upoštevala in obravnavala ob obravnavi konkretnih vprašanj s tega področja. Poleg tega — in to nam odprtost programa tudi

omogoča — ne gre izključiti možnosti, da bi Zbor združenega dela obravnaval v pripravah na III. kongres samoupravljalcev Jugoslavije tudi kakšno konkretno temo, kot na primer »Vloga Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije pri dogovarjanju o skupnih temeljih in ciljnih razvojne politike SFR Jugoslavije«, skratka tema, ki je precej aktualna in s katero smo se zlasti v zadnjih mesecih prejšnjega leta srečevali in jo včasih tudi v zelo težkih časovnih pogojih reševali.

Predlagam, da predloženi program in periodični delovni načrt, s predlaganimi spremembami in dopolnitvami, sprejmete in da pooblastite skupino delegatov, ki je pripravila predlog programa, da v končni redakciji programa ustrezno vključijo dopolnilne ali spreminjevalne predloge.

Toliko za uvod. Pričenjam razpravo. Kdo želi razpravljati? K besedi se javlja tovariš dr. Lojze Ude, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za zakonodajo. Prosim!

Dr. L o j z e U d e : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Ne bom ponavljal predlogov, ki smo jih posredovali že pismeno. Prav tako ne bom govoril o izhodiščih za sestavo programa, ker je program pač naše skupno delo in je program Izvršnega sveta v celoti odvisen od programa dela zborov Skupščine. Vendar pa bi želel, ker Izvršni svet dejansko želi zagotoviti pravočasno pošiljanje svojih predlogov v različnih fazah zakonodajnega postopka, da se natanko opredeli samo še en rok. Gre za manjši popravek, in sicer v prvem delu, 3. poglavje, ki se nanaša na družbenoekonomske odnose, na 7. strani, pod točko 8., kjer je predviden zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o graditvi objektov.

Predlog za izdajo naj bi obravnavala Skupščina že v prvem trimesečju 1981 leta. Ker pa zakon ni uvrščen v periodični program, predlagamo, da se prestavi rok obravnave na drugo trimesečje, ker bomo v II. trimesečju poslali v obravnavo predlog za izdajo skupaj z osnutkom. Ni pa mogoče zagotoviti, da bi omogočili skupščinsko razpravo že v I. trimesečju, kjer bi to pomenilo, da moramo poslati predlog za izdajo zakona že v prvi polovici meseca februarja. Glede na to, da bo republiški upravni organ, ki je delovni nosilec tega predloga, predložil Izvršnemu svetu omenjeni zakon v obravnavo šele 28. 2., je potrebno upoštevati ta popravek. Z vsemi ostalimi predlaganimi spremembami in dopolnitvami pa se Izvršni svet v celoti strinja. Hvala.

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Hvala lepa. Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Najprej dajem na glasovanje predlog programa Zbora združenega dela za leto 1981. Kdor je za predlog programa, naj prosim glasuje! (143 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog programa dela Zbora združenega dela za leto 1981 soglasno sprejet.

Dajem na glasovanje predlog periodičnega delovnega načrta za prvo trimesečje 1981. Kdor je za predlog periodičnega načrta, naj prosim glasuje! (143 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog periodičnega delovnega načrta za prvo trimesečje 1981 soglasno sprejet.

Glede na pripombe in predloge delovnih teles in Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije predlagam zboru, da sprejme še naslednji sklep:

1. Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije pooblašča skupino delegatov za pripravo programa dela Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za leto 1981, da opravi končno redakcijo programa dela zbora in periodičnega delovnega načrta za prvo trimesečje 1981.

2. Program dela Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za leto 1981 in periodični delovni načrt za prvo trimesečje 1981 se objavi v Poročevalcu Skupščine SR Slovenije.

Želi kdo o tako oblikovanem predlogu sklepa razpravljati? (Nihče.)

Prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (142 delegatov glasuje za.) Je kdo proti?? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlagani sklep soglasno sprejet.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Predlog odloka o razrešitvi in imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je Skupščini SR Slovenije predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve na predlog Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Zeli kdo o tem predlogu odloka razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Na glasovanje dajem predlog odloka o razrešitvi in imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (137 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog odloka o razrešitvi in imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sprejet z večino glasov. S tem je razrešen dolžnosti namestnika predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Karmelo Budihna, imenovan pa Stanko Renčelj.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Na delegatsko vprašanje v zvezi z upravami za družbene prihodke je bilo danes že pojasnjeno, da bo odgovor dan na naslednji seji. Drugih delegatskih vprašanj nimamo. Želi še kdo postaviti delegatsko vprašanje? (Da.) Besedo ima tovariš Igor Ponikvar, delegat Zbora združenega dela, področje delovnih skupnosti državnih organov, družbenopolitičnih organizacij in društev ter drugih delovnih skupnosti, 3. okoliš, Celje. Prosim!

Igor Ponikvar: Tovarišice in tovariši! Danes smo bili seznanjeni z novimi cenami nekaterih proizvodov, ki so posledica spremenjenega zakona o davku na promet proizvodov, sprejetim sinoči v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Želim postaviti dve vprašanji.

1. Nisem seznanjen, da bi zbori slovenske Skupščine ob obravnavi osnutka zakona nasprotovali predlagani kasnejši uveljavitvi podražitve kurilnega olja, ki ga uporabljajo gospodinjstva. Če se spomnimo, je ta predlog predvidel, da bi bila povečana stopnja prometnega davka in s tem višja cena kurilnega

olja za gospodinjstvo uveljavljena po 16. aprilu letošnjega leta, to je po izteku kurilne sezone. Vprašujem, kakšni so bili razlogi, da ta olajšava, ki naj kot edina v tem kontekstu sprememb prometnega davka vsaj začasno obvaruje upadanje življenjskega standarda prebivalstva, ni bila sprejemljiva? Zakaj ni bila sprejeta in kakšno je bilo stališče slovenskih delegatov?

2. Nove cene bencina oziroma goriv so nedvomno izjemno visoke. Sedenje cene so same po sebi bistveno pripomogle k umiritvi porabe bencina, nove višje cene pa bodo še večji regulator porabe. Vprašujem, kdaj bo prenehal veljati zakon o omejitvi vožnje oziroma kdaj bo odpravljena uvedba par-nepar? Hvala!

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Tovariš Igor Ponikvar je postavil dve konkretni vprašanji. Na seji ni nikogar, ki bi lahko na vprašanji tudi odgovoril. Seznanjam vas, da bomo vprašanji posredovali naši delegaciji v Zboru republik in pokrajin in jo prosili, da nam posreduje ustrezen odgovor.

Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovariš dr. Lojze Ude, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za zakonodajo, ki bo odgovarjal na zastavljeni delegatski vprašanji.

Dr. L o j z e U d e : Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši delegati! Lahko vam posredujem informacijo samo v zvezi s prvim vprašanjem.

Včeraj je imel Izvršni svet sestanek s predsedniki izvršnih svetov občin, na katerem smo jih obvestili o pripravljajočih se spremembah prometnega davka in s tem v zvezi o spremembah cen. Glede same izpeljave akcije, pa je bila situacija naslednja. Izvršni svet je prejel prvi teleks zveznih organov šele danes ponoči, ob 1.30. Drugi teleks smo prejeli ob 5.30., naslednji pa šele ob 11. uri dopoldne. Po prejemu prvega teleksa smo poslali svoj teleks občinam ob 5.30 z vsebino, ki vam je znana.

Glede dejanske veljave cen pa je situacija taka, da bo danes opravljen popis blaga široke potrošnje, nove cene pa bodo začele veljati jutri. Za nafto in naftne derivate ter za tobačne izdelke pa veljajo spremenjene cene že danes.

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Hvala lepa! Postavljeni vprašanji sta dokaj konkretni. Tovariš Ude v tem trenutku ne more posredovati bolj konkretnega odgovora, saj ta vprašanja niso v pristojnosti našega Izvršnega sveta. Kot sem že povedal, bomo vprašanji posredovali naši delegaciji v Zboru republik in pokrajin in delegaciji v Zveznem zboru Skupščine SFR Jugoslavije.

Besedo ima tovariš Igor Ponikvar. Prosim!

I g o r P o n i k v a r : Želim biti nekoliko bolj precizen glede omejitve par-nepar. Ne bi rad samo vprašal, kdaj bo omejitev prenehala, ker na odgovor lahko čakamo tudi dva meseca, temveč menim, da je zadnji čas, da omejitev preneha, ker ni več nobenih objektivnih razlogov za omejitev, še zlasti ob dejstvu, da je cena najboljši regulator porabe. (Ploskanje.)

Predsednik E m i l T o m a ž i č : Hvala. Pritrjevanje dokazuje, da tudi zbor podpira zastavljeno in dopolnjeno vprašanje tovariša Igorja Ponikvarja.

Želi še kdo postaviti delegatsko vprašanje? (Nihče.) Zaključujem to točko dnevnega reda.

Obveščam vas, da smo pri točkah dnevnega reda, kjer smo sprejemali končne odločitve, usklajeni z Zborom občin in Družbenopolitičnim zborom, prav tako pa tudi s Skupščino Skupnosti socialnega varstva glede predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

S tem zaključujem 51. sejo Zbora združenega dela in se vam zahvaljujem za sodelovanje.

(Seja zbora je bila zaključena ob 12.20.)

zbor občin

46. seja

(15. decembra 1980)

Predsedovala: Silva Jereb,
predsednica Zbora občin

Pričetek seje ob 9.05.

Predsednica Silva Jereb: Tovarišice in tovariši delegati! Začenjam 46. sejo Zbora občin Skupščine SR Slovenije.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje, preden določimo dnevni red, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki pregleda pooblastila delegatov in pripravi poročilo za zbor. V to komisijo predlagamo po abecednem redu občin naslednje delegate: tovarišico Vido Miklič, delegatko iz občine Kranj, za predsednico, tovarišico Vido Brumen, delegatko iz občine Lenart in tovariša Stanislava Lebarja, delegata iz občine Lendava, za člana.

Če se s takim predlogom strinjate, prosim, da to potrdite z dvigom rok! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili na podlagi glasovanja v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 46. sejo Zbora občin izvoljeni: za predsednico tovarišica Vida Miklič, za člana pa tovarišica Vida Brumen in tovariš Stanislav Lebar.

Prosim verifikacijsko komisijo, da se takoj sestane, pregleda pooblastila in pripravi poročilo za zbor. Vas pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo komisija hitro opravila svoje delo.

Če ima morda kdo od delegatov pripravljeno delegatsko vprašanje, prav tako prosim, da ga odda sekretarju zbora, da bi ga lahko posredovali Izvršnemu svetu ali pa drugim naslovnikom z željo, da na vprašanje odgovorijo po možnosti že na zaključku današnje seje.

Prav tako vas prosim, če imate namen razpravljati, da se prijavite k razpravi, medtem ko čakamo na poročilo verifikacijske komisije.

Komisija za verifikacijo pooblastil je opravila svoje delo. Prosim predsednico, da poroča zboru!

Vida Miklič: Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi 16. člena poslovnika Zbora občin pregledala pooblastila delegatov za današnjo sejo zbora in iz teh pooblastil in napravljene seznama delegatov ugotovila, da se današnje seje udeležujejo delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegata Mesta Ljubljane ter Obalne skupnosti občin Koper, razen delegatov občin Ljutomer, Slovenske Konjice in Velenje.

Ob pregledu dokumentacije je komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna. Zato v smislu prvega odstavka 17. člena poslovnika Zbora občin predlaga, da zbor poroči sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 46. sejo.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Prehajamo na razpravo o poročilu. Želi kdo besedo? (Ne.) Če ne, potem prosim, da o poročilu glasujete z dvigom rok. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z glasovanjem potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja in s tem verificiral pooblastila delegatov za 46. sejo Zbora občin. Obenem ugotavljam, da je zbor sklepčen in da lahko pravno-veljavno razpravlja in sklepa.

Na današnjo sejo zbora so bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta povabljeni še predstavniki Republiške konference SZDL Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in Skupnosti slovenskih občin k vsem točkam dnevnega reda, Zveza stanovanjskih skupnosti k 3. točki, Ivo Janžekovič, predsednik Loterijskega sveta k 5. točki in Svet za družbenopolitični sistem pri Predsedstvu Republiške konference SZDL k 8. točki dnevnega reda.

Seje zbora se udeležujejo predstavniki Izvršnega sveta pri posameznih točkah dnevnega reda, tovariši Rudi Veselič, za Skupnost slovenskih občin, Bojan Furlan, predsednik Izvršnega odbora za Zvezo stanovanjskih skupnosti Slovenije in Ivo Janžekovič predsednik Loterijskega sveta.

Kot poročevalci delovnih teles našega zbora in Skupščine pa so navzoči na današnji seji naslednji tovariši: Silvo Gorenc, predsednik Odbora za družbeno-ekonomske odnose in razvoj, Vid Štampihar, član Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem, Zdenka Jurančičeva, predsednica Odbora za finance, Ahmet Kalač, član Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, Milan Gaspari, predsednik Zakonodajno-pravne komisije in Franc Godeša, član Komisije za pravosodje.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 46. seje Zbora občin.

Ker Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve ni predložila nobenega predloga odloka, umikam z dnevnega reda seje 11. točko, to je volitve in imenovanja. Prav tako na današnji seji ne bomo odobrili zapisnika 45. seje zbora, ker ga iz tehničnih razlogov nismo mogli razmnožiti in tudi ne poslati.

Tako predlagam za današnjo sejo zbora naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 46. seje Zbora občin;

2. odobritev zapisnika 44. seje Zbora občin;
3. predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu;
4. predlog zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine;
5. predlog zakona o igrah na srečo;
6. osnutek zakona o objavljanju zakonov, drugih predpisov in aktov ter o časopisni organizaciji »Časopisni zavod Uradni list SR Slovenije«;
7. predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč z osnutkom zakona;
8. predlog ugotovitev, stališč in sklepov Skupščine SR Slovenije o zagotavljanju materialne osnove za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti;
9. predlog zakona o ratifikaciji konvencije o priznavanju visokošolskega študija in diplom v državah, ki pripadajo evropski regiji;
10. predlog zakona o ratifikaciji regionalne konvencije o priznavanju visokošolskega študija, diplom in stopenj v Latinski Ameriki in na Karibskih otokih;
11. predlogi in vprašanja delegatov.

Želi k tako predlaganemu dnevnemu redu kdo besedo? (Ne.) Če ne, potem prosim, da glasujete! Kdor je za, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 46. seje Zbora občin določen tako, kot sem ga danes predlagala.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 44. seje Zbora občin.

Osnutek zapisnika ste dobili. Predlaga morda kdo k osnutku zapisnika 44. seje kakšno pripombo ali popravek? (Ne.) Če ne, potem dajem zapisnik na glasovanje! Kdor je za, naj prosim glasuje? (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno odobril zapisnik 44. seje zbora.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Ladislava Horvata, pomočnika predsednice Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora! Tovariš Horvat, ali želite besedo? (Da.) Prosim!

Ladislav Horvat: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu je Izvršni svet pripravil na podlagi bogate razprave na sejah zborov Skupščine SR Slovenije, dne 23. septembra 1980 leta. Hkrati z razpravo o osnutku zakona sta Zbor združenega dela in Zbor občin na sejah 23. septembra 1980 obravnavala in sprejela tudi stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanja prostora do odprtih vprašanj in pripomb k osnutku zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Izvršni svet je pri pripravi predloga zakona proučil vse pripombe, predloge in mnenja iz javne razprave ter skladno s sprejetimi stališči, ki so bila podprta v široki javni razpravi, izoblikoval predlog zakona, ki celovito obravnava

stanovanjsko gospodarstvo in samoupravne družbenoekonomske odnose na tem področju.

Pri pripravi predloga je Izvršni svet skladno z resolucijo o temeljih zakonodajne politike spoštoval načelo, da se v zakonu ne povzema določb ustave, zakona o združenem delu, zakona o sistemu družbenega planiranja in drugih zakonov, temveč je treba razdelati določbe, ki so specifične za stanovanjsko gospodarstvo. Ob tem pa je treba upoštevati tudi, da je treba pospeševati procese in prizadevanja, da se čimveč družbenoekonomskih odnosov ureja s samoupravnimi sporazumi, družbenimi dogovori in drugimi samoupravnimi splošnimi akti.

Zakon daje torej le okvir za samoupravno urejanje in uveljavljanje pravic delovnih ljudi in občanov na področju, kjer so sicer pristojnosti urejanja porazdeljene med republiko in občino. Skladno z večinskimi stališči se poglobljajo temeljne in splošne določbe, upoštevane so pripombe, ki se nanašajo na doslednejše opredelitve interesov in obveznosti stanovalcev pri gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini.

Izpostavljeno je tudi načelo, da o zadevah stanovanjskega gospodarstva odločajo delavci v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih ter delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih in stanovalci v skupnostih stanovalcev. Opredeljene so tudi samoupravne oblike, v katerih se predvsem uresničujejo samoupravni družbenoekonomski odnosi v stanovanjskem gospodarstvu: skupnosti stanovalcev, samoupravne stanovanjske skupnosti in njihove enote.

Že v uvodnih določbah je bilo potrebno po predlogu, glede na koncept zakona; posebej poudariti podrobnejši način urejanja, dogovarjanja in zagotavljanja družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva s posebnim družbenim dogovorom, ki naj ga sklenejo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, skupščine občin, Gospodarska zbornica Slovenije, temeljne banke ter druge družbenopolitične organizacije in samoupravne interesne skupnosti. Ker so temeljne banke in Gospodarska zbornica Slovenije pomembni dejavniki na področju stanovanjskega gospodarstva, je bila v dosedanji razpravi o predlogu zakona izražena zahteva, da se jih posebej navede med udeležence oziroma podpisnike družbenega dogovora.

Skladno z mnenji in stališči iz razprave o osnutku zakona je opredeljeno načelo, da vsakdo rešuje svoje stanovanjsko vprašanje predvsem sam, z lastnimi sredstvi, skladno s svojim socialnim stanjem in ekonomskimi možnostmi ter ob pomoči družbe.

Že v temeljnih določbah je bilo potrebno jasno razmejiti vzajemnost od solidarnosti, zato je tudi skladno z razpravami o predlogu zakona dopolnjen 11. člen tako, da je v 1. odstavku opredeljena vzajemnost in v drugem solidarnost.

Pomembne so določbe 18 člena, v katerih so opredeljeni elementi za samoupravne sporazume o temeljih planov stanovanjskih skupnosti. V besedilu, ki je bilo objavljeno v Poročevalcu dne 13. 11. 1980, je pri prepisovanju izpadla 3. alinea, ki se glasi: »obseg združevanja sredstev v stanovanjski skupnosti za stanovanjsko gradnjo ter pogoje, način uporabe in upravljanja teh sredstev«.

Ob razpravah o predlogu zakona so se ponovno pojavila razmišljanja, na kakšen način v bodoče razreševati stanovanjska vprašanja mladih družin glede na njihove specifične razmere. Razprava je pokazala, da ni razloga za posebno opredeljevanje razreševanja stanovanjskih vprašanj mladih družin v

okviru solidarnosti, saj se tudi primeri mladih družin ob upoštevanju dogovorjenih osnov in meril razrešujejo prek solidarnosti tako, kot vsi ostali upravičenci do solidarnostnih stanovanj. V dosedanjih razpravah so se izoblikovala stališča in predlogi da bi med obvezne elemente pri sklepanju samoupravnih sporazumov o temeljih planov stanovanjskih skupnosti vgradili pogoje in merila za razreševanje stanovanjskih vprašanj mladih družin. Ta predlog je Izvršni svet ponudil v dopolnitvah k 18. členu predloga zakona.

Ob obravnavanju zakona je bil predložen amandma, da bi združevali sredstva za solidarnost po načelu stalnega bivališča delavcev. V tem amandmaju se predlaga tudi črtanje tistega določila 18. člena, ki se nanaša na združevanje sredstev solidarnosti med stanovanjskimi skupnostmi. Izvršni svet je temeljito proučil to vprašanje in meni, da je sprejemljiv način reševanja tega problema predložen v novem 19. a členu, ki je skladen s stališči, sklepi in priporočili, ki jih je sprejela Skupščina SR Slovenije decembra 1979 ter stališči in predlogi ob obravnavi osnutka zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

V vseh dosedanjih razpravah je bilo izraženo stališče, da naj se sredstva solidarnosti združujejo posebej že v organizacijah združenega dela oziroma v delovnih skupnostih. Da bi se zagotovila skladnost regionalnega razvoja in ustrezno združevanje sredstev med stanovanjskimi skupnostmi, kjer gre za večjo dnevno migracijo delavcev med občinami, je v zakon vgrajena določba o obveznem sprejemanju posebnih samoupravnih sporazumov med stanovanjskimi skupnostmi glede združevanja sredstev solidarnosti. S to rešitvijo se omogoča izgradnja solidarnostnih stanovanj v tistih občinah, kjer delavci, ki so do njih upravičeni, ta tudi dejansko potrebujejo in s tem se zmanjšuje pritisk na preseljevanje delavcev v razvitejša okolja. Predlagana rešitev je tudi skladna z namenom amandmaja delegatov iz občine Sevnica.

Veliko je bilo razprav in različnih mnenj glede določbe 27. člena, ki določa, da skupščina občine lahko z odlokom predpiše višino prispevka za vzajemnost za udeležence, ki ne bi pristopili k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana stanovanjske skupnosti. Ta določba je skladna s 70. členom ustave SR Slovenije, ki določa, da se lahko z zakonom oziroma odlokom skupščine družbenopolitične skupnosti, ki temelji na zakonu, predpiše obveznost plačevanja prispevka samoupravnim interesnim skupnostim, kadar so določene dejavnosti oziroma zadeve posebnega družbenega pomena.

Tak odlok pa lahko skupščina občine predpiše le takrat, ko temeljito oceni in argumentira, da bi bili ogroženi interesi skladnega razvoja, če ne bi prišlo do planiranega združevanja sredstev za vzajemnost na področju stanovanjske graditve.

Pri tem je treba opozoriti tudi na določbe 148. člena ustave SR Slovenije, ki nalaga skupščini družbenopolitične skupnosti, da spodbuja samoupravno sporazumevanje in lahko predpiše, da so posamezne samoupravne organizacije in skupnosti dolžne opraviti postopek za samoupravno sporazumevanje. Iz teh razlogov Izvršni svet meni, da je potrebna taka določba v zakonu o stanovanjskem gospodarstvu.

Upošteva je navedene in druge razloge, izražene v javni razpravi, je dopolnjen tudi 35. člen, kjer je dana možnost skupščini družbenopolitične skupnosti, da intervenira z odlokom in predpiše višino prispevka tudi za solidarnost, če samoupravnega sporazuma ne bi podpisali vsi udeleženci.

Skladno s predlogi iz razprave je bil dopolnjen tudi 36. člen zakona, tako da je jasneje opredeljena upravičenost in tudi pogoji uporabe sredstev solidar-

nosti. Poleg tega je vključen v besedilo tudi pogoj težkih materialnih razmer, kar omogoča, da se ob kriterijih nižjih dohodkov upoštevajo tudi težji materialni pogoji, v katerih delavec ali občan živi. Podrobneje bodo merila in kriteriji za razdeljevanje solidarnostnih stanovanj in za delno nadomeščanje stanarin opredeljeni v družbenem dogovoru o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji.

V poglavju o gospodarjenju s stanovanji in stanovanjskimi hišami so predlagane nekatere spremembe in dopolnitve, ki pomenijo natančnejše in podrobnejše opredelitve posameznih določb.

Tudi v 4. točki poglavja o družbenoekonomskih odnosih so predlagane nekatere dopolnitve in spremembe, ki so redakcijskega značaja. Pomembne pa so določbe tega poglavja, ki se nanašajo na zagotavljanje vpliva stanovalcev v skupnosti stanovalcev na gospodarno ravnanje in na uporabo sredstev stanarin.

Po določbah zakona odloča o pravici do delne nadomestitve stanarine organ stanovanjske skupnosti v skladu z mnenjem pristojnega organa krajevnne skupnosti. V zvezi s to določbo je bilo danih več predlogov, da bi tako mnenje obvezno dajal tudi hišni svet. Izvršni svet je smiselno upošteval tudi ta predlog in predlagal dopolnitev, tako da pristojni organ stanovanjske skupnosti lahko pridobi tudi mnenje hišnega sveta. Na ta način je hišnemu svetu omogočeno, da po potrebi sodeluje s svojim mnenjem pri odločanju o pravici do delne nadomestitve stanarine.

Precejšnje pozornosti pa je bilo v razpravi deležno poglavje o samoupravni organiziranosti. Sprejeti so predlogi in pripombe, ki predstavljajo popolnejšo opredelitev nalog, pravic in dolžnosti skupnosti stanovalcev, zborov stanovalcev in hišnega sveta. V 79. členu so upoštevani predlogi, ki se nanašajo na izločitev določbe o enoti stanovanjske skupnosti, ki so prenešene v 84. člen. Pomembna pa je nova določba v tem členu, ki določa, da se v samoupravnem sporazumu o ustanovitvi stanovanjske skupnosti določi tudi način odločanja v zboru uporabnikov, kadar ta odloča o namenu in obsegu združevanja sredstev za stanovanjsko graditev.

Glede na to, da delovne skupnosti stanovanjskih skupnosti niso bile posebej opredeljene v zakonu, je bil sprejet predlog, da se doda nov 85. a člen, ki opredeljuje status delovnih skupnosti stanovanjskih skupnosti ter način vpliva stanovanjske skupnosti na program dela ter na opravljanje nalog te delovne skupnosti. Pri oblikovanju delovne skupnosti bodo morala biti upoštevana načela racionalnosti in učinkovitosti za njihovo delovanje. Zato bo potrebno oblikovati delovne skupnosti za več stanovanjskih skupnosti oziroma za več sorodnih interesnih skupnosti skupaj ali pa se interesne skupnosti za opravljanje teh nalog in opravil dogovorijo z ustrežno organizacijo, ki je usposobljena za opravljanje teh del.

K 89. členu so bile dane pripombe v tem smislu, da naj bi se indeks preseganja cen stanovanj v SR Sloveniji zvišal od 20 na 30 %. Izvršni svet meni, da bi zvišanje odstotka pomenilo ustvarjanje še večjih razlik v stanarinah med občinami. Po podatkih znaša razlika med najnižjo in najvišjo stanarino v SR Sloveniji 132 odstotkov, od poprečja pa odstopajo do 58 odstotkov. Predvsem pa bi to pomenilo veliko odstopanje pri oblikovanju amortizacije od revalorizirane vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini.

Glede določbe 97. člena, ki se nanaša na izkazovanje revalorizirane vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj, ki jo izkazujejo skupnosti stanovalcev v svojih poslovnih knjigah, so bili dani različni predlogi. Izvršni svet meni in se pridružuje stališču Zakonodajno-pravne komisije, da ni potrebna dopolnitev te določbe, ker so vlagatelji stanovanj dolžni izkazati revalorizirano vrednost stanovanj in stanovanjskih hiš že po zakonu o revalorizaciji osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe uporabnikov družbenih sredstev.

K poglavju o stanovanjskih zadrugah ni bilo predloženih dodatnih predlogov ali pripomb, razen k določbi 114. člena, ki jo je bilo potrebno uskladiti s sistemskim zakonom o družbenem planiranju. Zadruga sprejema za uresničevanje nalog na svojem področju samoupravni sporazum o temeljih plana stanovanjske skupnosti in plan stanovanjske zadruge.

V prehodnih in končnih določbah predlaga Izvršni svet, skladno s predlogi iz razprave, dopolnitve, ki urejajo uporabo sredstev solidarnosti, ki so bila na podlagi sedanjega zakona o družbeni pomoči združena do 31. 12. 1980. Do tega roka združena sredstva bi se lahko uporabila skladno z določbami zakona o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu in na njegovi osnovi sprejetih samoupravnih splošnih aktov, za namene, za katere so bila v teh aktih opredeljena.

Pomembna je določba novega 133. a člena glede združevanja in uporabe do 20 odstotkov združenih sredstev za stanovanjsko graditev iz dohodka in čistega dohodka v letu 1981. Upošteva dejstvo, da v letu 1981 ne bodo v celoti zagotovljena potrebna sredstva na podlagi samoupravnih sporazumov o temeljih planov komunalnih oziroma stavbnih zemljiških skupnosti za izgradnjo omrežja komunalnih objektov in naprav v okviru družbeno usmerjene stanovanjske gradnje, je določba tega člena nujno potrebna. Omogočila bo, da se del stanovanjskih sredstev na podlagi posebnega samoupravnega sporazuma med stanovanjskimi in komunalnimi oziroma stavbno zemljiškimi skupnostmi uporabi za komunalno opremljanje zemljišč za stanovanjsko gradnjo.

V 138. členu je bilo potrebno dodati v novem odstavku določbo na predlog Skupščine občine Kranj, ki ureja zatečeno stanje in sistem na področju graditve stanovanj tudi v prehodnem obdobju. Organizacije združenega dela, ki nastopajo kot investitorji in izvajalci stanovanjske gradnje, bodo lahko izvajali gradnjo stanovanjskih objektov, za katere so si pridobili gradbeno dovoljenje, do 1. 1. 1981 po dosedanjih predpisih in določbah samoupravnih sporazumov o izgradnji stanovanjskih naselij.

Raziskovalna dejavnost na področju stanovanjskega in komunalnega gospodarstva mora biti programska in vsebinsko nujno povezana, kar izhaja iz nujne usklajenosti in pogojenosti med komunalnim opremljanjem zemljišč in graditvijo stanovanjskih objektov. V ta namen bi se v obdobju 1981—1985 uporabljala sredstva anuitet odpravljenega republiškega stanovanjskega sklada na podlagi skupnega raziskovalnega programa Zveze stanovanjskih in Zveze komunalnih skupnosti Slovenije.

Izvršni svet predlaga tudi amandma k 144. členu, po katerem naj ta zakon začne veljati s 1. 1. 1981. Ta določba je potrebna zaradi tega, ker so vse določbe samoupravnih sporazumov o temeljih planov stanovanjskih skupnosti grajene na načelih tega zakona in na predvidevanjih, da ta začne veljati 1. 1. 1981. Tudi ves sistem in viri zagotavljanja sredstev za stanovanjsko graditev temeljijo na določbah novega zakona.

Sprejetje zakona pomeni torej tudi afirmacijo vseh dosedanjih prizadevanj za uresničevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva, daje pa tudi podlago za sprejetje družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji.

V tem uvodu smo želeli opozoriti na nekatere pomembnejše dopolnitve, ki so nastale na podlagi široke razprave v delovnih telesih Skupščine, Zveze sindikatov, Socialistični zveze delovnega ljudstva, Zveze socialistične mladine, Zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije, delegacijah in drugih organih in organizacijah in so bile podlaga za dopolnitve, ki jih je predlagal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Iz predlogov pa je razvidno, da ne gre za spreminjanje načel ali temeljnih rešitev v zakonu, temveč za predloge, ki vsebinsko in smiselno dopolnjujejo in izboljšujejo zakonsko besedilo, tako da bodo z zakonom postavljeni solidni temelji za uveljavljanje delovnega človeka in občana kot nosilca odločitev na področju samoupravnega organiziranja, planiranja, zagotavljanja sredstev in gospodarjenja s stanovanjskimi hišami in stanovanji v stanovanjskem gospodarstvu.

Izvršni svet predlaga, da zbori Skupščine predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu obravnavajo in sprejmejo. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jerab: Hvala lepa. Predlog zakona je bil objavljen v Prilogi 16 Poročevalca. V isti prilogi Poročevalca je bil objavljen osnutek družbenega dogovora o skupnih osnovah za usmerjanje in uresničevanje družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji. Prejeli pa ste tudi oceno pričakovanih učinkov z zakonom predvidenega združevanja sredstev za stanovanjsko gradnjo v obdobju 1981—1985.

Prav tako ste prejeli amandmaje Skupščine občine Kranj, skupine delegatov iz občine Sevnica in Izvršnega sveta.

Izvršni svet je predložil amandmaje v skladu s 4. odstavkom 277. člena poslovnika Skupščine, kar pomeni, da so v glavnem sestavni del predloga zakona.

Predlog zakona so obravnavali: Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru predložili pismena poročila, Odbor za urbanizem in Zakonodajno-pravna komisija pa tudi dodatni poročili.

Želijo poročevalci besedo? (Da.) Tovariš Kalač ima besedo. Prosim!

Ahmet Kalač: Dodatno poročilo, ki ste ga danes prejeli, bom prebral, ker smo imeli sejo šele v petek. Odbor za stanovanjsko komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora združenega dela in Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin SR Slovenije sta na seji 12. 12. 1980 obravnavala predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen Izvršni svet ter amandmaje in pripombe, ki so bile do 12. 12. predložene Skupščini.

Odbora načeloma ugotavljata, da je bilo k predlogu zakona poslanih do 12. decembra s strani različnih predlagateljev izredno veliko število amandmajev, pa tudi pripomb. Kljub velikim naporom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, da bi delegatom olajšali obravnavo in odločanje o predloženih amandmajih, odbora menita, da so vendarle preštevilni in da v izredno kratkem času do zasedanja zborov ni mogoče oceniti, ali ne zahtevajo popravkov še ne-

katerih drugih členov. Odbora tudi ugotavljata, da ostaja še vedno neusklajeno vprašanje določbe 27. člena predloga zakona.

Izvršni svet namreč vztraja pri določitvi tega člena, Zakonodajno-pravna komisija pa v svojem amandmaju predlaga, da se člen črta. Odbora soglašata z Zakonodajno-pravno komisijo iz razlogov, ki izhajajo iz poročila te komisije z dne 5. 12., zlasti zaradi sistemske vprašljivosti take določbe, po kateri bi bila občinska skupščina pooblaščen predpisati obvezno združevanje sredstev iz čistega dohodka, če samoupravni sporazum ne bi bil sklenjen.

Ustava namreč v 70. členu v zvezi s 53. členom izrecno določa, da plačujejo delovni ljudje in občani za zadovoljevanje svojih potreb in interesov v samoupravnih interesnih skupnostih prispevke iz svojih osebnih dohodkov in iz dohodka temeljne organizacije združenega dela v skladu z namenom oziroma v skladu s cilji, za katere so ta sredstva namenjena.

Po določbah 27. člena predloga zakona pa gre za intervencijski predpis, po katerem se intervencija predpisuje iz čistega dohodka. Odbora sta bila tudi seznanjena s tem, da je Ustavno sodišče SR Slovenije ob razpravi o družbeno-ekonomskih odnosih v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje opozorilo na vprašanje, ali se lahko sploh predpisujejo prispevki za razširjeno reprodukcijo na področjih, ki jih pokrivajo te samoupravne interesne skupnosti, kamor spada tudi stanovanjsko gospodarstvo, iz čistega dohodka.

Glede na navedene pomisleke odbora predlagata zborom, da na današnjem zasedanju, 15. novembra, opravijo razpravo o zakonu, sklepanje pa odložijo na seje, ki so že sklicane za 29. december tega leta. Hkrati naj se imenuje medzborovska skupina delegatov, ki bo skupaj s predlagateljem čimprej pripravila prečiščeno besedilo predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu. V tem času pa mora predlagatelj rešiti tudi zgoraj navedene dileme.

Ob tem predlogu odborov je predstavnik predlagatelja opozoril, da se sicer strinja s tem, da se zakon sprejme 29. decembra, da pa bi imelo nadaljnje prenašanje sprejema zakona v leto 1981 težke posledice. Samoupravne stanovanjske skupnosti in drugi nosilci planiranja so namreč vse planske dokumente, ki se nanašajo na naslednje srednjeročno obdobje, pripravljali v skladu s ključnimi določbami predloženega zakona. Tako so grajeni na novem zakonu način združevanja sredstev za solidarnost, način združevanja sredstev za vzajemnost, zagotavljanje sredstev za študentske in dijaške domove, pa tudi viri sredstev za stanovanjsko gradnjo so v teh dokumentih opredeljeni v skladu s predvideno zakonsko ureditvijo.

V samoupravne sporazume o temeljih planov so vključeni tudi elementi za prehod na ekonomske stanarine. Posebni samoupravni sporazumi o prehodu na ekonomske stanarine, ki so bili sicer sklepani v 1979. in 1980. letu, pa so s sprejemom samoupravnih sporazumov o temeljih planov odpravljeni.

V razpravi je tudi osnutek družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji, s katerim so se konkretizirala nekatera določila zakona. Podpisniki pa se zavezujejo uveljaviti samoupravne družbenoekonomske odnose na področju stanovanjskega gospodarstva, opredeljene v stališčih, sklepih in priporočilih za nadaljnji razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu v SR Sloveniji, ki so bila sprejeta v Skupščini v letu 1979.

Predstavnik predlagatelja je posebej poudaril, da je predlog zakona pripravljen v skladu s sklepi VIII. Kongresa Zveze komunistov Slovenije, v skladu

s stališči 8. seje Predsedstva CK Zveze komunistov Slovenije ter v skladu s predlogi in mnenji Republiškega sveta za vprašanja družbene ureditve. Opozoril pa je tudi na to, da bi bilo potrebno v primeru sprejemanja predloženega zakona v letu 1981 proučiti utemeljenost sprejemanja intervencijskega predpisa, saj sicer planski akti ne bi imeli zakonske podlage.

Ne glede na to, da odbora predlagata zborom, da se preloži sklepanje o zakonu na sejo 29. decembra, sta odbora obravnavala vse predložene amandmaje in se do njih opredelila takole:

1. Odbora vsebinsko sprejemata vse amandmaje, ki jih je v skladu s 4. odstavkom 277. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije dne 5. 12. predložil Izvršni svet in z amandmaji, ki jih je Zvezni izvršni svet sprejel na svoji seji dne 11. 12. 1980, na seji odborov pa jih je ustavno obrazložil predstavnik predlagatelja. To so amandmaji k 4., 18., 35., 36., 46., 60., 64., 68., 85., 94., 132., 133. in k 148. členu. Ker je predlagatelj z amandmaji z dne 5. 12. in 11. 12. povzel vse amandmaje, ki sta jih odbora predlagala v poročilu z dne 27. 11., odbora te amandmaje umikata.

Ob proučitvi vseh amandmajev Izvršnega sveta pa odbora predlagata še naslednje amandmaje:

K 19. členu: V besedilu novega 19. a člena, ki je razvidno iz dopisa Izvršnega sveta z dne 5. 12., se v 4. vrsti črtajo besede: »urejajo tudi prelivanje dela« in nadomestijo z besedami: »določajo tudi združevanje«. Odbora menita, da v tem primeru ne gre za prelivanje dela sredstev ampak gre za samoupravno sporazumevanje med samoupravnimi stanovanjskimi skupnostmi, ki tovrstna sredstva združujejo.

K 79. členu: Odbora predlagata, da se način odločanja uredi v posebnem členu in ne le v novem 5. odstavku 79. člena, kot predlaga Izvršni svet. Menita pa tudi, da je amandma Izvršnega sveta preozek in ga zato ne sprejemata, temveč predlagata svoj amandma. Za 79. členom se doda nov 79. a člen, ki se glasi: »V samoupravnem sporazumu o ustanovitvi samoupravne stanovanjske skupnosti se podrobneje določi tako samoupravno organiziranost, ki bo omogočala izražanje različnih interesov pri stanovanjski gradnji in vzdrževanju stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini, njihovo demokratično usklajevanje in način odločanja zbora uporabnikov, kadar ta odloča o namenu in obsegu združevanja sredstev za stanovanjsko gradnjo in za vzdrževanje stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini.

Odločitev o vprašanjih iz prvega odstavka ne more biti sprejeta, če je ne sprejmejo uporabniki, ki združujejo ta sredstva.«

2. Odbora glede amandmajev Skupščine občine Sevnica zavzemata enako stališče kot Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj Zbora občin in Zakonodajno-pravna komisija.

3. Odbora sta tudi obravnavala pripombe Skupščine občine Ljubljana-Šiška k 50. členu zakona. Odbora menita, da pripomba ni sprejemljiva glede na nov status in vlogo skupnosti stanovalcev in s tem tudi zborov stanovalcev in hišnih svetov.

4. Delegati so obravnavali tudi pripombe Zbora združenega dela Skupščine občine Ljubljana-Šiška, ki so identične s pripombami, ki jih je Skupščini SR Slovenije poslala Skupščina Samoupravne stanovanjske skupnosti Ljubljana-Šiška, skupaj s pripombami krajevnih skupnosti Milan Majcen, Komandant Stane, Koseze, Na jami ter občinske konference Socialistične zveze občine Ljubljana-Šiška. Odbora ugotavljata, da je večina pripomb Zbora zdru-

ženega dela Skupščine občine Ljubljana-Šiška že vsebovanih v amandmajih Izvršnega sveta oziroma delovnih teles Skupščine in zborov. Kar zadeva splošne pripombe pa odbora ocenjujeta, da v pretežni meri izhajajo iz nepoznavanja sistema in druge zakonodaje in zato niso sprejemljive.

5. Odbora sta bila seznanjena tudi z dopisom skupine delegatov za Zbor občin in Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije iz občine Slovenska Bistrica, v katerem navajajo, da se strinjajo z amandmaji odborov k predlogu zakona, z izjemo 45. in 68. člena. Predlagatelju pa predlagajo, da prouči peto alineo 71. člena glede ustreznosti pri opredelitvi pristojnosti stanovanjske skupnosti za vzpostavitev evidence stanarin, najemnin in stroškov v vsaki stanovanjski hiši. Odbora sta menila, da so navedene določbe v 71. členu ustrezne, da pa bo moral predlagatelj pri izdaji izvedbenih predpisov upoštevati racionalnost tovrstnih evidenc in predlogov.

Odbora predlagata pristojnim zborom, da na današnjih zasedanjih opravita obravnavo o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu, dokončno sklepanje pa odložita na zasedanje 29. decembra tega leta.

Predsednica **Silva Jereb**: Hvala lepa. Slišali ste predlagatelja in tudi poročevalca našega odbora. Gre torej za dilemo ali sprejeti ta zakon danes ali pa ga odložiti do 29. decembra, da bi si zaradi številnih amandmajev vendarle vzeli nekaj več časa, tako za delegate, kot za naša delovna telesa in predlagatelja, da bi videli, ali so vsi ti številni amandmaji res v kontekstu tega zakona in ali nismo kje posegli vmes, da bi bili potrebni še dodatni popravki. Zlasti pa je seveda sporen 27. člen.

Preden nadaljujemo z razpravo, bi rada rekla, da odlaganje sklepanja o tem, tako zelo pomembnem zakonu, o katerem je potekala razprava več kot leto dni, seveda ne pomeni, da ni bilo vloženega vanj ogromno napora in da nismo pri številnih vprašanjih, ki so se od začetka kazala kot odprta ali pa celo med seboj nasprotujoča, prišli že do skupnega imenovalca. V tej fazi gre predvsem še zato, da bi tako delegatom, kot predlagatelju in delovnim telesom oziroma medzborovski skupini, če bi jo imenovali, dali možnost, da še enkrat pogleda celoten zakon vključno z amandmaji in da ga potem pred koncem leta še sprejmemo. Verjetno bomo morali odrediti krajši odmor, da bomo videli, kako poteka razprava v ostalih dveh zborih in če smo pri končni odločitvi usklajeni.

Sedaj pa prosim, da povzame besedo Dušan Kolenc, delegat iz občine Zagorje ob Savi. Prosim!

Dušan Kolenc: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija za Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Zagorje ob Savi je že k osnutku zakona o stanovanjskem gospodarstvu dala pripombo, s katero je podprla stališča Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora ter Izvršnega sveta SR Slovenije do odprtih vprašanj ter pripomb k osnutku zakona o stanovanjskem gospodarstvu. Posebej pa je bilo poudarjeno vprašanje zbiranja sredstev za solidarnost. Naše mnenje je bilo, da je potrebno zbirati sredstva za solidarnost po domicilnem načelu in ne tako kot je predvideval osnutek zakona. K takšnemu predlogu so nas prisilila dejstva, da se prek 110 naših delavcev vozi vsak dan na delo v druge občine, imajo pa stalno bivališče v naši občini in se nimajo namena izseliti. Če ostane določilo zbiranja sredstev po sedežu temeljnih organizacij združenega dela, bomo v naši

občini tako zbrali okoli 30 % manj sredstev. Delavci, ki se vozijo na delo izven občine, pa bodo ne glede na takšen način zbiranja, postavljali zahtevo po solidarnosti v naši občini. Delegaciji in izvršni odbor samoupravne stanovanjske skupnosti so ob ponovnem pregledu ustreznega gradiva ugotovili, da predlog zakona ni upošteval te naše vsekakor tehtne pripombe, zaradi tega so bili enotnega mnenja, da delegat na zasedanju zbora ne more glasovati za takšen predlog zakona.

Predsednica Silva Jereb: Besedo ima Janko Rebernik, delegat iz občine Sevnica!

Janko Rebernik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dovolite, da v nekaj besedah razložim, zakaj je delegacija naše občine predlagala amandma k 18. in 35. členu predloga zakona o stanovnjem gospodarstvu.

Zaradi boljšega razumevanja bi citiral naš amandma k 35. členu. Ta se je glasil takole: »Prispevki za solidarnost se vplačujejo pri stanovanjski skupnosti tiste občine, na katere območju ima delavec stalno bivališče, in sicer v višini, ki je določena s samoupravnim sporazumom o temeljih plana stanovanjske skupnosti občine, v kateri ima sedež temeljna organizacija združenega dela.«

Predlog stanovanjskega zakona spreminja sedanji domicilni princip zbiranja prispevka za solidarnost. V bodoče bi se prispevki za solidarnost plačevali tisti stanovanjski skupnosti, kjer delavec dela, za razliko od dosedanje rešitve, ko se plačuje tisti stanovanjski skupnosti, kjer delavec živi. Taka rešitev postavlja stanovanjske skupnosti tistih občin, od koder se delavci vozijo v drugo občino, v slabši položaj, saj se jim bodo stanovanjska sredstva lahko bistveno zmanjšala.

Predlagatelj zakona se je očitno tega zavedal, zato je v 7. členu družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu določil, da se tam, kjer je večja dnevna migracija, prelivanje sredstev med stanovanjskimi skupnostmi uredi s samoupravnim sporazumom o izgradnji stanovanj.

Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj našega zbora je ob obravnavi amandmaja iz Sevnice ugotovil, da gre za vprašanje, kako urediti prelivanje oziroma sedaj po novem, kot slišimo, združevanje sredstev, in v načelu združevanje sredstev podpira. Ni pa se strinjal s tem, da je možna rešitev le domicilni princip. Predlagal je amandma, to se pravi, da se k 19. členu doda nov 19. a) člen, ki se glasi: »S tem samoupravnim sporazumom se ureja tudi prelivanje dela sredstev solidarnosti za tiste delavce, ki se dnevno vozijo na delo iz drugih občin.« Skupina delegatov za delegiranje v Zbor občin iz Sevnice je na svojem zadnjem sestanku obravnavala stališče Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj in ocenila predloženo spremembo 19. a) člena za nesprejemljivo.

Ni si namreč mogoče zamisliti, da bi vprašanja solidarnostnih sredstev reševal sporazum iz tega člena, ker ta člen govori, da se medsebojni interesi, možnosti in vse drugo, kar sicer v tem členu piše, ureja s samoupravnim sporazumom. Mi pa vemo, da se solidarnostna sredstva uporabljajo tudi za druge namene, kot je na primer subvencioniranje stanarin, kreditiranje izgradnje

stanovanj za starejše, za delo nesposobne občane in za stanovanja kmetov-borcev NOV.

Kako bodo ta vprašanja reševale druge stanovanjske skupnosti, si ne moremo predstavljati, poleg tega pa bi še opozoril, da v tem sporazumu nastopa še vrsta samoupravnih interesnih skupnosti, ki s solidarnostnimi sredstvi praktično nimajo nobene zveze. Po našem mnenju bi prelivanje oziroma združevanje sredstev lahko uredil poseben samoupravni sporazum med stanovanjskimi skupnostmi, ne da bi vanj vgrajevali kakršnekoli načrte za stanovanjsko izgradnjo. Toda ne glede na to, za kakšen sporazum bo šlo, bodo nastopile velike težave ob ugotavljanju, za katere in za koliko delavcev gre, saj moramo računati na obojestransko migracijo. Taka rešitev bo zahtevala, da bodo stanovanjske skupnosti sklepale na desetine sporazumov, kar bo zahtevalo novo administracijo.

V ilustracijo naj povem, da bi morala v Sevnici stanovanjska skupnost skleniti 33 sporazumov z drugimi stanovanjskimi skupnostmi v občini, če bi hotela dosledno izpeljati sporazumevanje. Do tega pa po vsej verjetnosti ne bo prišlo že iz čisto tehničnih razlogov, zato bodo solidarnostna sredstva ostajala v občini, kjer delavec dela, če pa bo treba slučajno temu delavcu subvencionirati najemnino, bodo to morali storiti drugi delavci iz svojih sredstev v občini. Na ta način bo prišlo do osiromašenja sredstev v tistih občinah, od koder odhajajo delavci, to pa so po pravilu nerazvita in manj razvita območja. Da se bodo naše napovedi uresničile, sklepamo iz izkušenj, ki jih imamo s samoupravnim sporazumevanjem na področju financiranja krajevnih skupnosti. Tudi tu se dogovarjanje krajevne skupnosti in tozda v drugi občini večinoma ne konča uspešno, poleg tega pa povzroča veliko dela in stroškov.

Sicer pa so na to problematiko opozorili že delegati iz občine Zagorje ob Savi in Litije na prejšnjih zasedanjih in je sedaj ne bi ponavljal. Delegati iz naše občine menimo, da bi se vprašanje solidarnosti sredstev lahko učinkovito rešilo, če bi bila sprejeta naša rešitev k 35. členu zakona v vsebini, kot smo jo citirali v pisni obliki z dopisom z dne 28. 11. 1980. Ker pa sem bil seznanjen, da so vmes določbe drugih zakonov in ustave, po katerih naš amandma ni sprejemljiv, bi predlagal, da medzborovska skupina, ki bo danes imenovana, posebej tehtno prouči naš predlog, da bi se sprejel eventualno poseben samoupravni sporazum o združevanju solidarnostnih sredstev med stanovanjskimi skupnostmi. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Tovarišica Danica Šter, delegatka iz občine Ljubljana-Center, ima besedo.

Danica Šter: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov občine Ljubljana-Center podpira predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu, vendar ugotavlja, da predlog zakona vsebuje še nekaj nerešenih vprašanj, ki bi morala biti rešena, da bi se nejasna določila uskladila in da bi zakon resnično zaživel ter pripomogel k humanizaciji socialističnih odnosov. Skupina delegatov ugotavlja, da predstavlja predlog zakona velik korak naprej.

Vendar delegati menijo, da bi morala biti dokončno rešena skupina vprašanj glede sistema financiranja in sofinanciranja, vprašanje solidarnosti ter vprašanje upravljanja.

Poleg teh treh osnovnih vprašanj, bi moral predlog zakona dokončno rešiti naslednje probleme:

1. položaj etažnih lastnikov,
2. vprašanje revitalizacije stanovanjskih hiš, kajti stroški prenove stare hiše so dražji kot pa novogradnja,
3. mladim družinam je treba omogočiti, da enakopravno sodelujejo pri pridobivanju stanovanjske pravice, ne pa da so nekako potisnjeni ob stran in da se jim vrata zapirajo. Le tako bomo dosegli, da bodo tudi oni aktivno vključeni v družbeno življenje.

Skupina delegatov podpira tudi amandmaje Izvršnega sveta in pripombe vseh naših delovnih teles, toda ob tem ugotavlja, da se pojavljajo že novi amandmaji k starim amandmajem in to bistveno zamegljuje celoto in postopek sprejemanja predloga zakona. Zaradi velikega števila amandmajev in sprememb je skupina delegatov menila, da je treba podpreti predlog, ki je bil danes predložen. Gre za predlog Odbora za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora združenega dela in Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin. Menimo, da bi bil ta postopek, to je, da se predlog zakona obravnava danes, sprejemanje prečiščenega besedila pa se odloži za kasneje, primernejši. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Hvala! Besedo ima tovariš Marjan Gostinčar, delegat Skupščine mesta Ljubljana. Prosim!

Marjan Gostinčar: Tovarišice in tovariši! Delegacija Ljubljane ima pripombo oziroma mnenje k 40. členu. V 40. členu menimo, da so določila dokaj nejasna in menimo, da so za izvajanje dokaj težka, zato predlagamo, da se v zvezi z definicijo, kaj je stanovanjska hiša v družbeni lastnini, poda podrobnejše pojasnilo.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Podobno sprašuje delegacija občine Šiška v svojih pripombah. Feliks Taciga, delegat iz občine Ptuj, želi besedo.

Feliks Taciga: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši! Skupina delegatov iz občine Ptuj za Zbor občin je na seji 11. 12. obravnavala predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu ter na podlagi stališč Izvršnega sveta Skupščine občine Ptuj sprejela naslednjo pripombo. Ker mlade družine po predlogu zakona ne spadajo med upravičence za solidarnostna stanovanja, smo mnenja, da bi izpraznjena stanovanja te kategorije občanov, ki so jih prejeli v sedanjem srednjeročnem obdobju, po izpraznitvi ponovno dodelili mladim družinam. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa. Bi predsednik Zakonodajno-pravne komisije lahko odgovoril na predlog za domicilni princip zbiranja sredstev za solidarnost? Prosim, tovariš Gaspari ima besedo!

Milan Gaspari: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zakonodajno-pravna komisija je svoje stališče glede amandmaja, ki ga je predložila Skupščina občine Sevnica, opredelila svoje stališče v dodatnem po-

ročilu. Ker ste ga dobili danes na klop, mi dovolite, da nekoliko obširneje pojasnim stališče Zakonodajno-pravne komisije.

Naša komisija je bila mnenja, da amandma delegatov iz Sevnice ni v skladu z določbami 111. člena ustave SR Slovenije. To je določba, ki spada v sklop določb, ki govorijo o sredstvih za skupne in splošne družbene potrebe. Ta ustavna določba namreč deli način obravnavanja in plačevanja prispevkov v primerih, ko gre za plačevanje prispevkov iz dohodka in ko gre za plačevanje prispevkov iz osebnega dohodka.

V prvem primeru vzpostavlja sedežni princip kot osnovno načelo, v drugem primeru pa domicilni princip kot osnovno načelo. Zaradi tega, ker zakon o stanovanjskem gospodarstvu izhaja iz prvega principa, torej principa plačevanja prispevkov iz dohodka, je po mnenju Zakonodajno-pravne komisije pravilno in v skladu z ustavo, če se uveljavi v zakonu sedežni princip, s tem, da se lahko v nekaterih primerih, kot je v primerih novega 19. a) člena, uredijo ta vprašanja v skladu s tem kot sta govorila delegata iz skupine delegatov za Zbor občin in Sevnice oziroma Zagorja ob Savi. Po mnenju Zakonodajno-pravne komisije ta amandma vsebinsko rešuje vprašanje. Seveda pa je mogoče ta amandma z dodatnimi, če tako rečem, formulacijami še izboljšati, morda v smislu predloga, ki ga je dal delegat iz občine Sevnica. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš predsednik! Želi še kdo besedo? Tovariš Rebernik, imate še kakšno dodatno vprašanje? (Ne.) Delegat iz občine Zagorje tudi ne? (Ne.)

Pismenih prijav za razpravo ni več. Preden bi šli na dokončno sklepanje o tej točki dnevnega reda, bomo počakali na obvestila, kako potekajo razprave v Zboru združenega dela in Družbenopolitičnem zboru. Tako torej prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovarša Marjana Simiča, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za delo. Tovariš Simič, želite besedo? (Da.) Prosim!

Marjan Simič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Družbena lastnina in pravica do samoupravljanja delovnih ljudi sta izraz socialističnih družbenoekonomskih odnosov in sta hkrati temelj teh odnosov, osnova in izvor svobodno združenega dela ter vodilne vloge delavskega razreda. Zato že ustava zagotavlja samoupravnim pravicam delovnih ljudi in družbeni lastnini posebno družbeno varstvo. S tem načelom je bilo ustvarjeno pravno izhodišče za uveljavljanje ustrezne ureditve vsebine in metod tega varstva, za oblikovanje in določanje posebnih pooblastil organom, ki so pooblašteni, da uresničujejo to varstvo — to so predvsem družbeni pravobranilci samoupravljanja — ter za določanje in urejanje pravic, obveznosti in odgovornosti organov, ki so pooblašteni za uresničevanje in zagotavljanje tega posebnega družbenega varstva — to so skupščine družbenopolitičnih skupnosti.

V širšem pomenu se zagotavlja posebno varstvo samoupravnih pravic in družbene lastnine s smotrnim in učinkovitim obvladovanjem in urejanjem vseh

odnosov v družbeni reprodukciji, z borbo proti tehnokratizmu, nezakonnosti, nespoštovanju samoupravnih splošnih aktov, s preprečevanjem zlorab samoupravljanja in družbene lastnine in z uveljavljanjem odgovornosti posameznih organov. Za delavčev družbenoekonomski položaj je najbolj značilna in najbolj pomembna pravica, pravica dela z družbenimi sredstvi, ki je delavčeva neodtujljiva pravica in hkrati zaradi svoje narave izhodišče vzajemnih odvisnosti in odgovornosti za ekonomsko smotrno uporabo družbenih sredstev, ki mora biti takšna, da se ta sredstva v skupnem in splošnem družbenem interesu nenehno obnavljajo, povečujejo in izboljšujejo. Pri uresničevanju takšnega družbenoekonomskega položaja oziroma pri uresničevanju teh svojih samoupravnih družbenih funkcij, ki temelje na družbenem lastništvu, pa so delavci odgovorni drug drugemu in družbeni skupnosti. Pri tem pa velja opozoriti na ustavno načelo, ki ga povzema in dalje razvija zakon o združenem delu, da nihče ne sme na kakršenkoli način onemogočati ali omejevati delavca, da ne bi enakopravno in z drugimi delavci odločal o svojem delu ter o pogojih in rezultatih svojega dela.

Menim, da je potrebno vse to omeniti, ker iz teh načelnih predpostavk zelo konkretno izhajajo tudi vloga in značilnosti sistema posebnega družbenega vrstva samoupravnih pravic in družbene lastnine.

Predlog zakona, ki vam je predložen v obravnavo in sprejem, prinaša predvsem norme, po katerih skupščine družbenopolitičnih skupnosti lahko izrekajo z zakonom določene začasne ukrepe družbenega varstva, ki niso kazenske sankcije, pač pa posebni, izjemni in začasni ukrepi, ki se uporabijo samo takrat in samo začasno, torej izjemoma, če se onemogoča ali omejuje uresničevanje pravice dela z družbenimi sredstvi v obsegu, kot je določen z zakonom o združenem delu, če se uzurpirajo družbena sredstva ali kako drugače nezakonito z njimi ravna oziroma z njimi razpolaga, ali če se ta sredstva uporabljajo v nasprotju s svojo naravo in s svojim namenom, če so huje prizadeti družbeni interesi pri njihovi uporabi, upravljanju in razpolaganju, ali če se kako drugače onemogoča uresničevanje družbene funkcije družbene lastnine.

V zakonu določeni začasni ukrepi se izrečejo in uvedejo torej samo zaradi tega, da se čimprej ustvarijo pogoji za vzpostavljanje samoupravnih odnosov. Že definicija družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine pa kaže, da brez skrbno in brez objektivno ugotovljenih razlogov, teh ukrepov ni dopustno izreči oziroma bi bil tak izrek nezakonit.

Po določbi 2. odstavka 35. člena zakona o združenem delu lahko skupščina družbenopolitične skupnosti izreče začasni ukrep družbenega varstva pod pogoji in po postopku, ki ga predpisuje zakon. Pogoji za to uporabo so torej dokaj zahtevni, kar hkrati kaže, da teh razlogov ni dopustno uvajati na hitro, brez poprejšnjih temeljitih analiz razmer in problemov v prizadeti organizaciji združenega dela.

V zvezi s tem velja omeniti kot aktualen negativen pojav v dosedanji praksi, ko je bilo večkrat dejansko stanje ugotovljeno precej površno, zgolj formalno, kar je potem povzročilo, da so bili izrečeni ukrepi nezakoniti, zaradi česar je sodišče združenega dela ugotavljalo, da nimajo dokazne opore in osnove v dejanskem stanju v smislu določb zlasti 619. in 620. člena zakona o združenem delu, kjer so navedeni in določeni razlogi, zaradi katerih je dopustno poseči po začasnih ukrepih. Ustava in zakon pa zahtevata, da se ugotovijo vsi razlogi in vse okoliščine, ki dokazujejo utemeljenost in zakonitost uporabe do-

ločenega začasnega ukrepa, njegova primernost oziroma ustreznost glede na dejanske razmere in funkcijo sistema tega družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine, kakršnega je uvedel zakon o združenem delu. Zato se je treba že pri pripravi predloga za izrek začasnih ukrepov družbenega varstva in pri obrazložitvi sklepa o izreku izogibati vsebinsko neustrezno pripravljenim predlogom in formalističnim obrazložitvam sklepov, prav zaradi čuvanja samoupravnih pravic delavcev in zaradi upoštevanja njihovega družbenoekonomskega položaja. Zato ne samo predloženi zakon, ampak tudi praksa posebej opozarjata na načelo materialne resnice in na načelo enakopravnosti vseh udeležencev v postopku, in sicer v vseh fazah postopka, ko mora Skupščina v razpravi in ob sodelovanju vseh prizadetih, zlasti pa sindikata, ugotoviti, ali predlog vsebuje vse okoliščine in elemente, pomembne za ugotovitev in oceno dejanskih razmer in za zakonit izrek začasnih ukrepov.

Ni torej mogoče dopuščati prakse, da bi pooblaščen predlagatelj skupščini predložili zgolj formalni predlog brez pomembnih elementov z vsemi podatki, iz katerih je mogoče spoznati in oceniti dejansko stanje oziroma vse okoliščine in dejstva, značilna za pravno naravo ugotovljenega dejanskega stanja.

Iz dosedanjih izkušenj je možno povzeti tudi spoznanje, ki ga upošteva predlog zakona, da mora skupščina prej, preden sklepa o predlaganih začasnih ukrepih družbenega varstva, obvestiti pristojni organ sindikata, delavce in organe samoupravljanja organizacije, zoper katero je predlagan izrek začasnih ukrepov družbenega varstva družbenega pravobranilca samoupravljanja, svoj izvršni svet oziroma organ družbenega nadzorstva skupščine.

Pomen teh ukrepov namreč zahteva, da izrek skupščine izhaja iz usklajene akcije pristojnih organov družbenopolitične skupnosti, sindikata in drugih družbenih organizacij, saj gre vendar za sanacijo samoupravnih odnosov, za odpravo motenj v teh odnosih, za krepitev temeljev naših družbenoekonomskih odnosov, našega svobodno združenega dela. Vse omenjeno dokazuje, kako nujno je potrebno sprejeti predloženi zakon, s sprejetjem katerega bomo imeli v naši republici vsebinsko pravno celovit sistem družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine.

Pri oblikovanju predloga ni bilo mogoče upoštevati predloga, po katerem naj bi iz zakona izpadla določba 11. člena. Po tej določbi imajo pravico zoper sklep o začasnem ukrepu družbenega varstva tisti, zoper katere je izrečen začasni ukrep, to je sindikat in družbeni pravobranilec samoupravljanja, da v določenem roku vložijo na Sodišče združenega dela SR Slovenije zahtevo, da odloči o zakonitosti tega sklepa oziroma, da preizkusi njegovo zakonitost, pri čemer pa zahteva za tak preizkus ne odloži njegove izvršitve. Ta odločba je povzeta po 18. členu zveznega zakona o sodiščih združenega dela. Ni se mogoče strinjati z mnenjem, da je taka zakonska določba v nasprotju z določbo 633. člena zakona o združenem delu, ki določa, da se sklep o začasnem ukrepu družbenega varstva šteje za dokončen akt.

Pri presoji takega mnenja velja upoštevati, da gre za poseben postopek, v katerem je že po zveznem zakonu možna in dopustna presoja zakonitosti izrečenega ukrepa. Ta presoja pa ne pomeni meritornega odločanja o primernosti izrečenega ukrepa, temveč gre v bistvu samo za presajo ali je ukrep izrečen po predpisanem postopku zaradi ugotovitve materialne resnice oziroma dejstev, na katere zakon o združenem delu veže možnost in pravno osnovo za ukrep začasnega varstva. Taka odločitev pa je tudi v skladu z določbo 2. od-

stavka 215. člena zvezne ustave oziroma 2. odstavka 270. člena ustave SR Slovenije, po katerem sme zakon izjemoma v določenih primerih izključiti pritožbo, če je drugače zagotovljeno varstvo pravic in zakonitosti. Pripominjamo, da je Ustavno sodišče SFR Jugoslavije izdalo sklep z dne 2. 10. 1980, v katerem je mnenje, da je najvišje sodišče združenega dela v republiki in pokrajini pristojno reševati na prvi in zadnji stopnji spore glede zakonitosti akta skupščine družbenopolitične skupnosti, s katerim se odreja začasni ukrep družbenega varstva zoper organizacije združenega dela.

Glede na nekatere predloge, da naj bi zakon zlasti konkretiziral in podrobno definiral temeljna pojma, kot sta motnje v samoupravnih odnosih in oškodovanje družbenih interesov, velja pripomniti, da bi bilo takšno definiranje kazuističen poseg v določbe zakona o združenem delu, ki dejansko stanje v posameznih primerih določa načelno in okvirno, vendar tako, da se ob dosledno uveljavljenem pravilu o ugotavljanju materialne resnice, v postopku lahko zajamejo praktično vsi primeri, če so v njih elementi, ki so v zakonu opisno opredeljeni. Taka kazuistika bi bila celo ovira, spričo vsebinske, aktualne in dovolj konkretne določbe 2. odstavka 616. člena zakona o združenem delu.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pa soglaša z amandmajem Komisije Skupščine SR Slovenije za pravosodje k 2. odstavku 8. člena predloga zakona, po katerem naj se beseda »spremeni« nadomesti z besedama »odloči drugače«.

Prav tako soglašamo z amandmajem Odbora Zbora združenega dela za družbeno politični sistem in s stališčem Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin Skupščin SR Slovenije, da se v 11. členu zahteva za varstvo zakonitosti s sklepom skupščine občine lahko vloži na sodišče združenega dela v roku 15 dni. Soglašamo pa tudi z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije k 2. odstavku 10. člena predloga zakona, po katerem s sklepom o imenovanju začasnega organa skupščina občine odloči o nadomestilu osebnega dohodka delavcu za čas opravljanja funkcije in delovanja individualnega začasnega organa in z amandmajem k 2. odstavku 13. člena predloga zakona, po katerem se ta odstavek spremeni tako, da odločitev o predlogu, da začasni ukrepi družbenega varstva prenehajo pred določenim rokom, sprejme skupščina občine najkasneje v 30. dneh po sprejemu ustreznega predloga.

Glede na povedano je potemtakem predloženi zakon z navedenimi amandmaji vsebinsko ustrezen in bo bistveno prispeval k učinkovitemu in zakonitemu izvajanju posebnega družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine, zato predlagam, da ga zbor sprejme. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Predlog zakona ste dobili. Obravnavali so ga Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za pravosodje, ki so zboru predložili pismena poročila, komisija pa tudi dodatno poročilo. Želijo poročevalci besedo? (Ne.)

Danes ste na klop prejeli predlog stališč Družbenopolitičnega zbora, ki naj jih sprejme ta zbor, ki danes obravnava predlog zakona v skladu z 72. členom poslovnika Skupščine, tako da daje o njem pristojnima zboroma svoja stališča.

Prijav za razpravo ni. Želi kdo besedo? (Ne.) Če ne, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmaju Komisije za pravosodje, ki je razviden iz njenega poročila z dne 10. decembra, k 8. členu predloga zakona. Tovariš Simič je amandma že obrazložil, povedal je tudi, da se z njim strinja.

Gre za to, da Skupščina ne spremeni predloga za uvedbo, pač pa lahko odloči drugače. Predlagatelj z amandmajem soglaša. Sprašujem še naš Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, če se s tem strinja? (Da.) Kdor je torej za ta amandma komisije, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma soglasno sprejet.

Prehajamo na glasovanje o amandmajih, ki izhajajo iz stališč Družbenopolitičnega zbora oziroma iz poročil Zakonodajno-pravne komisije. Zakonodajno-pravna komisija predlaga kot ste slišali, amandmaja k 10. in 13. členu. Pri 10. členu pravi, da naj odloči skupščina občine o osebnih dohodkih začasnega organa, ki je lahko tudi zunaj organizacije združenega dela. Pri 13. členu pa govori o prenehanju začasnih ukrepov in o tem, da naj Skupščina ta sklep sprejme čim prej, najkasneje pa v 30 dneh. Predlagatelj se je do teh dveh amandmajev že opredelil. Komisija za pravosodje se strinja? (Da.) Odbor za politični sistem tudi? (Da.) Kdor je torej za amandmaja Zakonodajno-pravne komisije k 10. in 13. členu, naj glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da sta amandmaja soglasno sprejeta.

Sedaj bi morali glasovati še o amandmaju k 11. členu. Tovariš Simič je že povedal, da gre za to, da je treba rok za vložitev zahteve po varstvu zakonitosti skrajšati od 30 na 15 dni. Komisija za pravosodje je imela nekaj pomislekov, nismo pa dobili še obvestila, ali je Družbenopolitični zbor sedaj tako stališče sprejel ali ne. Ker je bil to samo predlog stališč, ki so ga predložila delovna telesa danes Družbenopolitičnemu zboru, predlagam, da bi vendarle prekinili to točko dnevnega reda in počakali na stališča Družbenopolitičnega zbora, preden bi o tem amandmaju glasovali.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o igrah na srečo.

Predlog zakona je Skupščini predložil Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Slavka Polaniča, namestnika republiškega sekretarja za finance. Tovariš Polanič, ali želite besedo? (Ne.)

Predlog zakona ste dobili. Obravnavali so ga Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru predložili pismena poročila in niso imeli, kot ste videli, k zakonu nobenih pripomb in tudi nobenih amandmajev.

Pismenih prijav za razpravo ni. Želi kdo besedo? (Ne.) Če ne, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona o igrah na srečo.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o objavljanju zakonov, drugih predpisov in aktov ter o časopisni organizaciji »Časopisni zavod Uradni list SR Slovenije.«

Osnutek zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Franca Grada, pomočnika predsednika Republiškega komiteja za zakonodajo. Tovariš Grad, ali želite besedo? (Ne.)

Osnutek zakona ste dobili. Obravnavala sta ga Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Želita poročevalca besedo? (Ne.)

Pismenih prijav za razpravo ni. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne, potem zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Osnutek zakona o objavljanju zakonov, drugih predpisov in aktov ter o časopisni organizaciji »Časopisni zavod Uradni list SR Slovenije« se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj predlagatelj upošteva pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih delovnih teles zбора in Skupščine in pripombe skupin delegatov.

Kdor je za tak sklep, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Od skupine delegatov iz Novega mesta smo dobili sugestijo, da bi bilo dobro predlagati, naj bi Uradni list tehnično uredil ta list tako, da bi bilo možno ločeno vezati in arhivirati predpise republiškega in občinskega pomena, enako kot je sedaj že urejen oglasni del Uradnega lista. To bi Uradnemu listu sporočili kot sugestijo in mnenje te skupine delegatov, če bodo to lahko storili.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona in osnutek je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Slavka Polaniča, namestnika republiškega sekretarja za finance. Tovariš Polanič, ali želite besedo? (Da.) Prosim!

Slavko Polanič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ob predlogu za izdajo zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti gre pravzaprav samo za usklajevanje z novo davčno zakonodajo, ki velja na področju zajemanja davka iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti. V letošnjem letu smo sprejeli nov zakon o davku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, po katerem smo razširili krog zavezancev tega davka in bistveno spremenili tudi stopnje, ki pa so predmet naslednjih sej tega zбора.

Prav na osnovi teh sprememb moramo spremeniti tudi zakon o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč, ki bazira svojo obveznost predvsem na osnovi, ki se ugotovi za davek iz dohodka. Ker smo za davek iz dohodka spremenili osnovo, tako da predstavlja praktično novo osnovo dohodek, zmanjšan za povprečne osebne dohodke, zato je osnova nekoliko porasla in zaradi tega moramo tudi znižati stopnjo, ki se obračunava na račun sredstev solidarnosti in ki je dosedaj veljala v višini 0,30 %. Sedaj jo spreminjamo na 0,2 %. Poleg tega moramo tudi določeneje opredeliti, da so zavezanci za obračun sredstev solidarnosti le organizacije združenega dela s področja gospodarstva, prav glede na to, ker se je obveznost zajemanja davka iz dohodka razširila iz področja gospodarstva tudi na področje negospodarstva in na delovne skupnosti.

Na koncu še predlagamo, da bi obravnavali predlog za izdajo zakona in osnutek zakona v eni fazi in da bi potem na osnovi današnje razprave lahko

kar najhitreje pripravili tudi predlog zakona o spremembi tega zakona, glede na to, ker bi moral ta zakon veljati že od 1. 1. 1981. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Osnutek zakona ste dobili. Izvršni svet, kot ste slišali, predlaga, da zbor obravnava predloženi akt v smislu 2. odstavka 250. člena poslovnika Skupščine, tako da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita in se hkrati obravnava in sprejema predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

Želi o takem predlogu Izvršnega sveta kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, potem prosim, da glasujete! Kdor je za, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog Izvršnega sveta.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili in nista imela pripomb. Predlagala sta tudi, da bi predlog zakona uvrstili na dnevni red že 29. decembra, glede na dejstvo, da naj bi zakon začel veljati že s 1. 1. 1981.

Želita poročevalca besedo? (Ne.) Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Feliks Taciga, delegat iz občine Ptuj. Prosim!

Feliks Taciga: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Ptuj za Zbor občin je 11. decembra obravnavala predlog za izdajo zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč, z osnutkom zakona ter na podlagi predloga delegacije krajevnih skupnosti Majšperk, Zbora krajevnih skupnosti in Izvršnega sveta Skupščine občine Ptuj ter Štaba za civilno zaščito občine Ptuj sprejela naslednje stališče.

Predlagamo, da se za 1. členom osnutka doda 2. člen z naslednjo vsebino:

»Skupščina občine oziroma njihovi izvršni sveti razpolagajo z 20 % sredstev za solidarnost v posamezni občini za odpravljanje posledic elementarnih in drugih nesreč, katerih škoda presega 3 % družbenega proizvoda občine. Sredstva solidarnosti nakazujejo oblikovalci v navedeni višini na poseben račun te skupščine občine toliko časa, dokler ne dosežejo 0,5 % družbenega proizvoda občine.«

Obrazložitev: V mnogih občinah se vsako leto srečujemo z več elementarnimi nesrečami (pozeba, toča, poplave, zemeljski plazovi in tako dalje), ki povzročajo veliko škodo, vendar ne tolikšno, da bi bili upravičeni do sredstev solidarnosti, zbranih na nivoju republike. Izvršni sveti skupščin občin so v velikih težavah, ko bi morali hitro ukrepati s potrebno pomočjo. V primeru takih elementarnih nesreč pa ponavadi nimajo v proračunih občine za te namene nobenih ali pa zelo skromna sredstva.

V občini Ptuj se poleg drugih elementarnih nesreč na primer soočamo tudi s problemom zemeljskih plazov v rodovitnih predelih Haloz, kjer je bilo izvršenih več izselitev stanovanjskih hiš in gospodarskih poslopij. Prizadete družine so bile prisiljene graditi stanovanjske hiše in gospodarska posloja na novih lokacijah. Na ta problem nas iz leta v leto opozarjajo krajevne skupnosti Majšperk, Stoperce in pa Žetale ter Štab za civilno zaščito občine Ptuj. Zato smo mnenja, da bi občinam moralo ostati vsaj 20 % formiranih sredstev solidarnosti za odpravljanje elementarnih nesreč, ki imajo manjši obseg kot je občinski. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? (Da.) Prosim, tovariš Rebernik, delegat iz občine Sevnica, ima besedo!

Janko Rebernik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina ocenjuje, da bo zakon povzročil povečano obremenitev temeljnih organizacij združenega dela, ne glede na to, da se znižuje odstotek od 0,3 na 0,2, ker se bo namreč hkrati kot je bilo že danes tukaj rečeno, povečala osnova za izračun. Predlagamo, da Izvršni svet utemelji oziroma dokumentira trditev, da se obseg sredstev za te namene ne bo povečal. Menimo, da je povečanje obsega sredstev v nasprotju s težnjami in političnimi stališči, da je potrebno doseči določene razbremenitve gospodarstva. Hvala!

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Tovariš Polanič, želite besedo? (Ne.) Želi še kdo besedo? (Ne.)

Če torej ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč, z osnutkom zakona se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj predlagatelj upošteva in prouči pripombe, predloge in mnenja, dana v poročilih delovnih teles zboru in Skupščine, pripombe skupin delegatov in pripombe iz razprave na seji zboru.

Kdor je za tak sklep, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog ugotovitev, stališč in sklepov Skupščine SR Slovenije o zagotavljanju materialne osnove za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti.

Predlog ugotovitev, stališč in sklepov sta zboru predložila v obravnavo Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Odbor za finance našega zboru, ki sta za svojo predstavnico določila tovarišico Zdenko Jurančič, predsednico Odbora za finance. Besedo ima tovarišica Zdenka Jurančič. Prosim!

Zdenka Jurančič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zbori te Skupščine so na sejah 16. novembra letos sprejeli osnutek ugotovitev, stališč in sklepov, ki sta jih predložila Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj ter Odbor za finance Zboru občin v zvezi s pobudo Skupščine občine Litija in Zagorje ob Savi, da se enotno z zakonom ali dogovorom uredi vprašanje zagotavljanja materialne osnove za delovanje krajevnih skupnosti.

Odbora sta pri razpravi ob osnutku izražena stališča, mnenja, pripombe in predloge pazljivo proučila in jih vključila v predlog, ki ste ga prejeli.

Zlasti so bile v okviru obravnave osnutka dane v Socialistični zvezi delovnega ljudstva Slovenije pripombe k določbam o planiranju v krajevnih skupnostih. Tako predlog predvideva, da delovni ljudje in občani dveh ali več krajevnih skupnosti z območja iste ali različnih občin sprejemajo samoupravni sporazum o usklajevanju planov, ki je podlaga za sprejem samoupravnega

sporazuma o temeljih plana krajevnih skupnosti in hkrati podlaga za sporazumevanje krajevnih skupnosti s temeljnimi organizacijami združenega dela in delovnimi skupnostmi, v katerih so delavci zaposleni.

V temeljih planov temeljnih organizacij združenega dela morajo biti na tej podlagi opredeljene obveznosti, ki jih temeljna organizacija sprejema v odnosu do krajevne skupnosti. Hkrati pa ta predlog določa, da morajo udeleženci planiranja z dogovori o temeljih družbenega plana občine opredeliti svoje materialne obveznosti in ukrepe za realizacijo nalog skupnega pomena za krajevne skupnosti, ki izhajajo iz samoupravnih sporazumov o usklajevanju planov.

Predlog ugotovitev, stališč in sklepov izhaja tudi iz zahteve, da samoupravne interesne skupnosti s svojimi samoupravnimi sporazumi o temeljih planov opredelijo uresničevanje skupnih interesov, svobodne menjave dela po in v krajevni skupnosti.

Zakonodajno-pravna komisija je k temu aktu dala dva amandmaja. Predlagatelj se strinja z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije k drugemu odstavku prve točke pod a) in ga sprejema, v zvezi z drugim in tretjim amandmajem k zadnjemu odstavku 1. točke, poglavje »II. Stališč« in k poglavju 3., v katerem Zakonodajno-pravna komisija predlaga črtanje določb glede družbenih dogovorov za območje občine ali regije, pa ima predlagatelj naslednje stališče. Ne glede na to, da je moč usklajevanje med krajevnimi skupnostmi ne glede na občinske meje doseči s samoupravnim sporazumom o usklajevanju planov in da je sklepanje družbenega dogovora predmet vsakokratne politične in družbene odločitve, predlagatelj meni, da bi kazalo določbe o dogovorih v predlogu stališč in sklepov obdržati, saj je pomen teh družbenih dogovorov za območje regije ali občine prav v poenotenju meril in kriterijev, ki so lahko ena od osnov za sklepanje samoupravnih sporazumov o usklajevanju planov. Zato predlagamo, da naj razprava na današnji seji pokaže, ali bi vendarle kazalo to določbo obdržati v končnem besedilu tega akta. Hkrati bo predlagatelj pred objavo objavil tudi potrebne redakcijske izboljšave. Hvala!

Predsednica Silva Jereb: Predstavnik Izvršnega sveta pri tej točki dnevnega reda je Franci Grad, pomočnik predsednika Republiškega komiteja za zakonodajo.

Predlog ugotovitev, stališč in sklepov ste dobili. Predlog ugotovitev, stališč in sklepov je obravnavala Zakonodajno-pravna komisija, ki je zboru predložila pismeno poročilo. Želi predsednik komisije besedo (Da.)

Milan Gaspari: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na kratko bi rad pojasnil oziroma nekoliko razširil obrazložitev, ki jo je dala Zakonodajno-pravna komisija v zvezi s svojimi stališči, ki se nanašajo na tisti del dokumenta, ki govori o družbenem dogovarjanju v občinah oziroma v regiji.

Izhajajoč iz osnovnih principov dokumenta, ki vam je bil predložen, kjer se uveljavlja oziroma skuša uveljavljati stališče, da naj se delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih v neposrednih odnosih s temeljnimi organizacijami združenega dela dogovarjajo in planirajo svoje potrebe v krajevnih skupnostih in izhajajoč iz stališča, da mora biti krajvena skupnost odprta skupnost in da naj se uveljavlja kot družbenoekonomski odnos, menimo, da ni po-

trebno v stališčih Skupščine posebej nalagati oziroma zadolževati delovnih ljudi in občanov, da se dogovarjajo o skupnih enotnih kriterijih, glede na to, da bi se lahko tako dogovarjanje usmerilo v dosedanjo prakso, za katero pa vsi ugotavljamo, da ni v skladu s stališči o funkciji in nalogah, pravicah, in dolžnostih delovnih ljudi v krajevni skupnosti. Zato menimo, da ni primereno in ne potrebno, da se to v tem dokumentu izrecno navaja. Stvar delovnih ljudi in občanov v krajevnih skupnostih pa je, da se lahko dogovarjajo o nekaterih elementih, ki spadajo v ta družbeni dogovor. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Pričenjam razpravo! Besedo ima tovarišica Gabrijela Orban, delegatka občine Logatec. Prosim!

Gabrijela Orban: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin SR Slovenije je skupaj s predsedniki skupščin in svetov krajevnih skupnosti občine Logatec, obravnavala predloženi predlog ugotovitev, stališč in sklepov o zagotavljanju materialne osnove za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti ter se v celoti strinja s podanim predlogom.

Ne more pa se strinjati z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije, ki predlaga, da naj se v stališčih in sklepih črta tisti del, ki govori o sklenitvi posebnega družbenega dogovora na ravni občine ali regije. To utemeljujemo s stališčem občin ljubljanske regije in Mestne konference SZDL, ki za leto 1981 predlagajo podaljšanje doslej veljavnega posebnega družbenega dogovora za zagotavljanje materialne osnove v krajevni skupnosti. Za naslednje obdobje pa vsi izvršni sveti skupščin občin podpirajo dograditev družbenega dogovora z osnovami in merili, ki naj enotno urejajo to področje, ki je za delavce in občane ljubljanske regije nujno, zlasti zaradi velike dnevne migracije delavcev v regiji. Pridružujemo se torej tudi tovarišu iz Sevnice in delegatom, ki so že prej razpravljali o tej problematiki. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Stane Pungerčar, delegat iz občine Litija!

Stane Pungerčar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V imenu naše delegacije moram povedati, da sicer soglašamo s predlaganim aktom, da pa naša skupina delegatov ne more sprejeti amandmajev, ki jih je predlagala Zakonodajno-pravna komisija. Razlog je predvsem v tem, da bi amandmaji pomenili večji poseg v vsebino akta in v samoupravno razreševanje nalog, ki so tu temeljno vprašanje. Z opustitvijo teh določb bi akt v dokajšnji meri razvrednotili, zato ponovno izjavljam, da naša delegacija ne soglaša z amandmaji Zakonodajno-pravne komisije.

Tu je splet problemov, ki jih bomo skušali reševati s pomočjo akta, ki je predložen, čeprav bodo ostala še številna odprta vprašanja. Ne vidim nobenega razloga, ker ustava pravzaprav podpira tak sistem in tak pristop, kot ga predlaga predlagatelj s svojim aktom, zato menim, da tudi utemeljitev Zakonodajno-pravne komisije ni tako dorečena, da bi kazalo razmišljati o navedenih ustavnih vprašanjih.

Mnenja sem, da bi kazalo tak akt, kot je oblikovan, sprejeti. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Še kdo želi besedo? Prosim, tovariš Silvo Gorenc, predsednik Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj in delegat iz občine Krško!

Silvo Gorenc: Govorim kot delegat občine Krško, ne kot predsednik odbora. Ko smo sestavljali ta akt, ki je danes pred nami, smo imeli pred očmi predvsem dejstvo, da vrsta vprašanj s področja materialnega položaja krajevne skupnosti pri nas kljub načeloma jasnim opredelitvam, v praksi ni rešena. Iz tega je izhajala tudi pobuda občin Litija in Zagorje ob Savi, da najdemo neko vzpodbudo, s katero bi vendarle nekoliko hitreje krenili naprej in nekaj več storili. Zaradi tega podpiram, in tak mandat sem dobil od skupine za delegiranje v Zbor občin občine Krško, originalno besedilo, ki je pred nami, ne dajem pa soglasja k predlogu Zakonodajno-pravne komisije.

Vsi se zavedamo, da ta akt najbrž ne bo dokončno rešil vprašanja materialnega položaja in financiranja krajevne skupnosti. Če bo pa vsaj nekoliko pripomogel k temu, da bomo v teh izredno zapletenih razmerah lahko vendarle nekoliko več storili in se družbeno boljše dogovorili, potem je tekst, tak kot je v osnovnem aktu, upravičen. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Še kdo želi besedo? (Ne.)

Rada bi rekla samo tole. Vsi smo se od vsega začetka zavedali, da bo za realizacijo skupščinskih stališč, tistih iz 1975. leta in tudi današnjih, potrebna zlasti organizirana družbenopolitična akcija. Zavedali smo se tudi, da s temi stališči in sklepi v bistvu prihajamo pozno, ker so planski akti več ali manj že sprejeti. Menili smo, da bomo morda vendarle v procesu kontinuiranega planiranja storili še kaj, kar bi se dalo storiti v korist zadovoljevanja skupnih potreb v krajevnih skupnostih.

Kar pa zadeva sporni amandma, je stvar taka, kot jo je na koncu opisal tovariš Gorenc in na začetku tovarišica Jurančičeva. Res je, da pravzaprav te opredelitve ne bi bilo nujno treba pisati v stališča skupščinskih zborov, kajti k takemu družbenemu dogovoru lahko pristopijo v vsaki občini ali v vsaki regiji. Če pa to lahko kaj pripomore k temu, da bi, kot pravi tovariš Gorenc, vendarle hitreje reševali ta nelahka vprašanja, pa to zapišemo, s tem, da seveda ne bi želeli na ta način spodbujati aktivnosti, ki gre v smer tako imenovane glavarine. Tega si v nobenem od teh dveh zborov, ki danes sprejemata ta stališča, seveda ne želimo in bo po mojem mnenju, zlasti spet stvar družbenopolitične akcije, da bomo iskali tiste najprimernejše rešitve, ki peljejo bolj v smer neposrednega sporazumevanja in diferenciranja kriterijev, kot pa v tako imenovano glavarino.

Vprašujem zbor, če se strinja s tem, da v redakcijskem popravku ta sklep približamo besedilu iz stališč, namreč, da ne zavezujemo občin ali regij, da morajo to obvezno narediti, ampak da naj bo to stvar vsakokratne presoje, ali jim je tak dogovor potreben ali ne. To smo namreč storili v stališčih, v sklepu pa smo to malo trdneje zavezali, kar je verjetno res nepotrebno, ker je to stvar vsakokratne politične in samoupravne odločitve.

Tovarišica Jurančičeva, bi se s tem strinjali? (Da.) Želi še kdo besedo? (Ne.)

Če ne, potem bomo začeli z glasovanjem. Najprej bi glasovali o amandmaju Zakonodajno-pravne komisije, ki izhaja iz njenega poročila z dne 5. decembra 1980, in sicer k prvi točki pod a), 2. odstavek. Tam naj se besede:

»pristopiti k sklenitvi planskega akta« nadomestijo z besedami: »pristopiti k sklenitvi samoupravnega sporazuma o usklajevanju planov«. Ta del ni sporen. Kdor je za ta amandma, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandma k 1. točki pod a), 2. odstavek.

Zdaj bi pa glasovali še o obeh amandmajih Zakonodajno-pravne komisije k »II. Stališč« in k poglavju »III. Sklepi«, po katerem naj bi črtali — kot ste slišali — tisti del besedila, ki zadeva družbeni dogovor o kriterijih in merilih. Kdor je za amandmaja Zakonodajno-pravne komisije, naj prosim glasuje! (7 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (47 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (Trije delegati.)

Ugotavljam, da amandmaja k tema dvema poglavjema nista sprejeta.

Zdaj moramo glasovati še o predlogu ugotovitev, stališč in sklepov v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog ugotovitev, stališč in sklepov.

Glede na poročilo Odbora za družbenoekonomske odnose Zbora združenega dela obstaja predlog, da bi bilo treba z ocenjevanjem razmer in odnosov v krajevnih skupnostih začeti čimprej, da bi namreč bilo mogoče v naslednjem letu pravočasno predložiti dokument. Zato v zvezi s tem predlagam naslednji delovni sklep:

Zbor občin priporoča pristojnim delovnim telesom zbora in Skupščine, naj v sodelovanju z ustreznimi organi Republiške konference Socialistične zveze, s krajevnimi skupnostmi in občinskimi skupščinami v SR Sloveniji takoj začno s pripravami za oblikovanje ocene o uresničevanju resolucije Skupščine, ki jo je le-ta sprejela leta 1975, da bi čimprej lahko predložili Skupščini SR Slovenije potrebne usmeritve in ukrepe za nadaljnji samoupravnost in družbenoekonomski razvoj krajevnih skupnosti.

Kdor je za tak delovni sklep, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel delovni sklep.

Gre preprosto za to, da z ocenjevanjem ne bi predolgo čakali in da ne bi potem v sredini drugega leta prišli v zagato, ko bi bilo treba predložiti Skupščini čimbolj kvaliteten in tudi realen dokument.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji konvencije o priznavanju visokošolskega študija in diplom v državah, ki pripadajo evropski regiji.

Predlog zakona je predložila Skupščini v soglasje Skupščina SFRJ. Predstavnik Izvršnega sveta pri tej točki dnevnega reda je Leopold Kejžar, namestnik predsednice Republiškega komiteja za vzgojo, izobraževanje in telesno kulturo. Tovariš Kejžar, želite besedo? (Ne.)

Predlog zakona ste dobili. Dobili ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Predlog zakona so obravnavali Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru predložili pismena poročila, odbor pa tudi predlog odloka o soglasju k predlogu zakona. Želijo poročevalci besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo! Želi kdo besedo? (Ne.) Če ne, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu zakona. Kdor je za, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o ratifikaciji regionalne konvencije o priznavanju visokošolskega študija, diplom in stopenj v Latinski Ameriki in na Karibskih otokih.

Tudi ta predlog zakona je Skupščini predložila v soglasje Skupščina SFR Jugoslavije. Predstavnik Izvršnega sveta je tovariš Leopold Kejžar. Predlog zakona ste dobili. Dobili ste tudi mnenje Izvršnega sveta.

Predlog zakona so obravnavali Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Komisija za mednarodne odnose in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru predložili pismena poročila, odbor pa tudi predlog odloka o soglasju k predlogu zakona. Želijo poročevalci besedo? (Ne.) Želi kdo drug besedo? (Ne.)

Če ne, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu zakona. Kdor je za, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Najprej bi vas obvestila, da ste v zvezi s to točko dnevnega reda prejeli tudi tri dopise Izvršnega sveta v zvezi z obravnavo zakona o urejanju prostora, zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o poslovnih stavbah in poslovnih prostorih in zakona o splošni ljudski obrambi in družbeni samozaščiti, za katere Izvršni svet predlaga, da jih zbori obravnavajo v prvem trimesečju prihodnjega leta. Razlogi so navedeni v teh dopisih.

Želi kdo o teh predlogih Izvršnega sveta razpravljati? (Ne.) Če ne, potem ugotavljam, da se zbor s predlogi Izvršnega sveta strinja, kar bomo tudi upoštevali pri pripravi osnutka oziroma predloga programa dela zborov za prihodnje leto.

Po prvem odstavku 40. člena poslovnika Skupščine ima delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti. Vprašanje lahko postavi delegat v zboru tudi predsedniku Skupščine, predsedniku zbora ali predsednikom delovnih teles, pa tudi skupščini samoupravne interesne skupnosti za območje republike, ko ta enakopravno odloča s pristojnim zborom.

Kot gradivo ste dobili delegatsko vprašanje Aljoše Žorge, delegata Skupščine mesta Ljubljana, danes na klop pa še delegatsko vprašanje krajevne skupnosti Komen, ki ga je ta pismeno zastavila 11. oziroma 19. novembra letos.

Na vprašanje krajevne skupnosti Komen bo odgovoril dr. Vladimir Fatur, namestnik predsednika Republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo. Prosim, tovariš Fatur!

Dr. Vladimir Fatur: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Krajevna skupnost Komen je 8. 11. letošnjega leta pismeno opozo-

mila na probleme, ki so se pojavili ob izgradnji 380 kW daljnovoda Divača—Sredipolje v Italiji. Izgradnja tega daljnovoda namreč ovira načrtovanje in izvedbo telefonskega omrežja, ki ga krajevna skupnost Komen gradi s solidarno zbranimi sredstvi. Krajevna skupnost Komen je tega dne sporočila, da zgoraj navedeni dopis predstavlja tudi delegatsko vprašanje za zasedanja Zbora občin Skupščine SR Slovenije. Zato mi dovolite, da na to vprašanje odgovorim.

Izgradnja meddržavnega 380 kW daljnovoda Divača—Sredipolje v Italiji kot izredno pomembnega voda za zanesljivo preskrbo Slovenije in Jugoslavije z električno energijo, zlasti v kritičnih obdobjih, je povzročila motnje pri načrtovanju in izgradnji telefonskega omrežja vzdolž trase daljnovoda, tako tudi na območju krajevne skupnosti Komen, kjer krajani grade telefonsko omrežje s solidarnostno zbranimi sredstvi. Visokonapetostni daljnovodi namreč povzročajo motilne vplive na telefonske vode, zato je potrebno na slednjih izvesti ustrezno zaščito in v investicijskih programih za izgradnjo daljnovodov zagotoviti sredstva in načine za odpravo motilnih vplivov na telefonske vode, ustrezno veljavnim tehničnim predpisom. Investitor daljnovoda 380 kW Divača-Sredipolje, to je Soške elektrarne, je v svojem investicijskem programu prav tako predvidel sredstva za objekt in za izvedbo zaščite telefonskih vodov. Projekt zaščite naj bi natančno ugotovil, kateri telefonski vodi in do katere mere so moteni, da bi na teh vodih predvidel ukrepe za njihovo zaščito oziroma za odpravo motenj. Ker se motnjam najlaže izognemo z odklikom telefonskih vodov od visokonapetostnih, je razumljivo, da je investitor svetoval krajevni skupnosti Komen, naj počaka z izgradnjo novih telefonskih vodov, dokler ne bodo natančneje znani motilni vplivi tega 380 kW daljnovoda, saj bi sicer nesmotrno trošili družbena sredstva za dražje načine sanacije vplivov.

Med projektiranjem zaščite pa se je pokazalo, da so zaradi izredne nehomogenosti kraških tal potrebne dodatne meritve in izračuni, kar je deloma zavleklo izdelavo projekta zaščite, vendar je glavni razlog za nepravčasno izdelavo projekta nesporazum o potrebni tehnični rešitvi med pristojnim PTT podjetjem iz Kopra in investitorjem. PTT podjetje je namreč ob soglasju Skupščine občine Sežana zahtevalo od investitorja, da motilne vplive odstrani s tem, da bi vse vplivane telefonske vode v bližini novega 380 kW daljnovoda med Sežano in Novo Gorico kablirali. Investitor s tako rešitvijo ni mogel soglašati, ker bi to zahtevalo izredno velika dodatna sredstva in je predlagal druge rešitve v okviru veljavnih tehničnih predpisov. Ker prizadeti stranki kljub številnim strokovnim razgovorom in konzultacijam nista mogli sami uskladiti interesov, je bilo po posredovanju Republiškega komiteja za energetiko in industrijo ter gradbeništvo ter Republiškega komiteja za promet in zveze na delovnem sestanku 11. 9. 1980 sklenjeno, naj investitor naroči ustrenejši projekt zaščite telefonskih vodov, ki bo zagotovil zaščitne ukrepe v skladu z veljavnimi tehničnimi predpisi ob sprejemljivih stroških. Investitor je to tudi storil. Vendar je ustrezna pogodba postala veljavna šele konec novembra letošnjega leta zaradi težav pri zagotavljanju sredstev in izdaji bančnih garancij, glede na to, da gre za dela, ki bodo končana v letu 1981, ko preneha veljati sedanji samoupravni sporazum za združevanje sredstev za financiranje graditve objektov po samoupravnem planu razvoja elektroenergetike za obdobje 1976—1980.

Republiški komite za energetiko, industrijo in gradbeništvo bo v okviru svojih pristojnosti poskrbel, da bodo ustrezne tehnične inšpekcije spremljale

izgradnjo in pričetek obratovanja omenjenega daljnovoda in zagotovile, da bodo pred pričetkom obratovanja odpravljeni motilni vplivi in izvršeni zaščitni ukrepi, tako da bo telefonski promet na prizadetem območju potekal varno in nemoteno. Hvala!

Predsednica Silva Jereb: Tovariš Godina, ali imate še kakšno dodatno vprašanje? (Ne.)

Na vprašanje delegata Aljoše Žorge iz Ljubljane pa bo odgovoril tovariš Srečko Perko, pomočnik predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano!

Srečko Perko: Skupina delegatov Skupščine mesta Ljubljana je na Zboru občin Skupščine SR Slovenije v zvezi s problematiko klavniške industrije postavila naslednje vprašanje: Kaj je ukrenil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije glede delitve dela med klavnicami, ki so na območju republike ali določenega območja? Ali so v zvezi s tem izdelani kakšni programi?

Odgovor: Perspektivni plan razvoja in graditve klavniške industrije in hladilnic za zmrzovanje mesa ter kafilerij v Sloveniji je v letih 1976—1985 sprejela Kmetijska živilska razvojna skupnost Slovenije dne 23. decembra 1976. Na podlagi omenjenega plana se je celotna mesna industrija Slovenije razvijala v devetih regijah. Organizacije združenega dela z območja vsake regije sklenejo samoupravni sporazum, s katerim se dogovorijo o obsegu proizvodnje in delitve dela, o zagotovitvi surovin ter o ukrepih in nalogah za razvoj surovinske osnove živinoreje ter o drugih vprašanjih.

Za uresničenje omenjenega programa je odgovorno predvsem združeno delo s področja mesne industrije. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je spremljal uresničevanje sprejetega programa. Ugotovljeno je bilo, da so kljub razdrobljenosti in slabi izkoriščenosti kapacitet še vedno prisotne težnje po nadaljnjem investiranju, kar je bila predvsem posledica nejasnih razvojnih usmeritev v občinah in regijah. Zato je Izvršni svet v začetku leta 1980 poleg ostalih ukrepov predlagal izvršnim svetom skupščin občin in medobčinskim gospodarskim zbornicam, naj postanejo iniciatorji za pospešitev sporazumevanja.

Na sestanku s predsedniki izvršni svetov skupščin občin, Skupščine mesta Ljubljane in Skupščine obalne skupnosti občin Koper dne 5. 2. 1980 je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije poleg ostalega priporočil izvršnim svetom občinskih skupščin, da ob sprejemanju samoupravnih sporazumov o razvoju te dejavnosti v regijah skupaj z medobčinskimi zbornicami in bankami še posebej pozorno analizirajo racionalnost nadaljnjih investicij.

Drugo vprašanje je, kakšne sklepe so sprejeli republiški organi glede novih investicij oziroma adaptacij klavnic.

Odgovor: Temeljna usmeritev glede investicij v mesno industrijo je podana v sklepu Kmetijsko živilske razvojne skupnosti Slovenije z dne 27. decembra 1976, in sicer: sklenitev samoupravnega sporazuma je pogoj za izdajo soglasja Kmetijsko živilske razvojne skupnosti za predvideno kapaciteto in lokacijo klavno oziroma mesnopredelovalnega obrata ter za odobritev investicijskega kredita. Soglasje h kapaciteti in lokaciji za graditev obrata daje komisija za odobravanje kreditov iz združenih sredstev Kmetijsko živilske razvojne skupnosti, če je z dolgoročnimi pogodbami zagotovljeno najmanj 70 % surovin.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je v začetku leta 1980 podprl stališče Gospodarske zbornice Slovenije, da do sklenitve samoupravnih sporazumov med organizacijami združenega dela mesne industrije v vsaki regiji preneha investiranje v te obrate. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je priporočil upravljalcem bank in SISEOT, da to upoštevajo. Poleg tega je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije v predlogu dogovora o temeljih plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985 predlagal naslednje naloge in ukrepe, ki naj zavrejo velike investicijske ambicije, ki so prisotne v klavno-predelovalni industriji. V živilski industriji so vlaganja mogoča le ob poprejšnji zagotovitvi surovin, od tega najmanj 70 % dolgoročno. Ob izpolnitvi tega kriterija bodo imele prednost naložbe, ki uvajajo velikoserijsko specializirano proizvodnjo z uporabo sodobne tehnologije in širjenjem izbora izdelkov. Do konca leta 1983 podpisnice ne bodo vlagale v nove klavnice in mesno predelavo, razen nujnih rekonstrukcij in za zagotovitev higiensko-tehničnih pogojev obratovanja.

Tretje vprašanje. Ugotavljamo, da imamo klavniških kapacitet preveč, hkrati pa nam primanjkuje predelovalnih kapacitet. V zvezi s tem sprašujemo, ali je za celotno republiko izdelan enoten program ali pa je to prepuščeno posameznim območjem.

Odgovor: Že v odgovoru na prvo vprašanje smo ugotovili, da je za celotno republiko izdelan perspektivni program razvoja Slovenije v letih 1976 do 1985, ki velja tudi za predelovalnice, sprejela pa ga je v letu 1976 Kmetijsko živilska razvojna skupnost. Proizvodni programi, delitev dela in specializacija dela pa so opredeljeni v samoupravnih sporazumih posameznih regij. Občinske veterinarske inšpekcije so v zadnjih letih zaradi veterinarsko-sanitarnih pomankljivosti prepovedale obratovanje v petih klavnicah: Ljutomer, Muta, Trbovlje, Vrhnika, Stična. Trenutno obratuje v Sloveniji 36 klavnic in predelovalnic. Vendar poudarjam, da to ni pot, ki bi vodila k najracionalnejši organizaciji klavniške proizvodnje, pač pa bo to moč doseči predvsem s samoupravnim sporazumevanjem med združenim delom v območjih, ob aktivni pomoči občinskih skupščin.

Regijsko sporazumevanje o specializaciji in delitvi dela med obrati mesne industrije je izvedeno le v podravski in gorenjski regiji, medtem ko so nekateri regijski sporazumi v fazi priprave.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se bo tudi v prihodnje zavzemal za to, da se v vseh regijah dosežejo sporazumi o nadaljnji usmeritvi in razvoju mesne industrije in da se okrepi ekonomske politike uveljavijo v sprejetih programih. Med ostalimi bo pretežno s svojimi sredstvi zagotovil premije za pitanje telet, kar bo pozitivno vplivalo na krepitev surovinske baze za klavnice in predelovalnice in s tem tudi na izboljšanje preskrbe z mesom. Obenem pa se bo z ustrežno politiko planiranja zavzemal za to, da se v vseh regijah pospeši sporazumevanje, ki naj privede do jasnih razvojnih usmeritev v občinah in regijah.

Četrto vprašanje: Določena območja imajo izvozne klavnice, druga pa ne. Glede na to sprašujemo, ali so izdelani izvozni programi za celotno republiko?

Odgovor: V okviru skupnega plana oziroma samoupravnega sporazuma je predviden tudi plan izvoza. Izvoz mesa je zato trajna strategija, ki jo bo mogoče uresničevati z večjo rejo in boljšo organiziranostjo v reprodukcijski celoti, ob sorazmerno cenejši reji in na podlagi domačih krmskih resursov.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Tovariš Gustinčič, želite postaviti še kakšno vprašanje? (Ne.) Odgovor dobite pismeno.

Želi še kdo od delegatov postaviti kakšno vprašanje? (Ne.)

Odrejam pol ure odmora, potem pa bi šli na zaključevanje obeh točk, ki smo ju pustili odprte!

(Seja je bila prekinjena ob 11.15 in se je nadaljevala ob 11.50.)

Predsednica Silva Jereb: Nadaljujemo z našim delom.

Prehajamo na zaključevanje 3. točke dnevnega reda, to je na predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Glede na razpravo v našem zboru, glede na stališča Družbenopolitičnega zbora in glede na poročilo našega Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Sklepanje ob predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu se odloži.

2. Imenuje se medzborovska skupina delegatov, ki bo proučila razpravo na današnji seji zbora in številne amandmaje, zlasti z vidika, kako se ti amandmaji vključujejo v kontekst zakona. Na podlagi opredelitve do vseh amandmajev, bo predlagatelj predložil preščiščeno besedilo zakona, o katerem bomo dokončno odločali 29. tega meseca.

3. V medzborovsko skupino delegatov se imenujeta tovariš Ahmet Kalač in Silva Jereb.

Želi o takem sklepu kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, potem prosim, da glasujete! Kdor je za, naj prosim glasuje! (53 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Hkrati ugotavljam, da je bil ta sklep sprejet v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora, o čemer bom predsednico tega zbora še posebej obvestila. Stališča Družbenopolitičnega zbora pa boste dobili po pošti, ker jih ne bodo mogli tako hitro razmnožiti, da bi jih dobili že danes, preden bi končali sejo.

Skupina delegatov se bo seveda potrudila, da bi čimprej dobili opredelitve do amandmajev in pregled, tako da bi lahko za sejo 29. decembra dobili jasnejše usmeritve, kot ste jih dobili danes. Ne gre samo za razpravo, ki je bila na seji zbora. Tudi občina Ljubljana-Šiška je poslala številne pripombe, ki ne zahtevajo toliko sprememb zakona, kot zahtevajo morda neko širšo obrazložitev. Zahtevajo pa seveda, kot sem že na začetku rekla, močnejšo družbenopolitično akcijo, da bi ta zakon zaživel v praksi.

Morda se bo potrebno dogovoriti z Republiško konferenco Socialistične zveze, ali pa še s kakim drugim samoupravnim organizmom v Sloveniji, na primer z Zvezo stanovanjskih skupnosti, da bi bil ta zakon s podrobnejšim komentarjem in opremljen še z usmeritvami družbenopolitičnih organizacij na voljo vsem številnim aktivistom v Sloveniji, ki ga bodo morali uresničevati.

Prehajamo na zaključevanje 4. točke dnevnega reda, to je predloga zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine.

Pri tej točki smo namreč prekinili glasovanje zaradi tega, ker še ni bilo stališč Družbenopolitičnega zbora do amandmaja k 11. členu. Šlo je za to, ali naj bo rok vložitve zahtevka za varstvo zakonitosti 30 dni ali 15 dni. Zdaj bi torej skladno s stališči Družbenopolitičnega zbora glasovali o tem, da se rok skrajša na 15 dni. Predlagatelj je že povedal, da se s tem strinja.

Kdor je torej za amandma k 11. členu predloga zakona v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je bil amandma soglasno sprejet.

Sedaj pa moramo glasovati še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet in da je sprejet tudi v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora.

Hkrati vas obveščam, da smo pri vseh točkah dnevnega reda, kjer smo sprejemali končne odločitve, usklajeni z Zborom združenega dela in Družbenopolitičnim zborom.

Ker je s tem dnevni red današnje seje izčrpan, se vam zahvaljujem za udeležbo in razpravo. Zaključujem 46. sejo Zbora občin.

(Seja zbora je bila končana ob 12. uri.)

47. seja

(16. decembra 1980)

Predsedovala **Silva Jereb**,
predsednica Zbora občin

Pričetek seje ob 9. uri.

Predsednica **Silva Jereb**: Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 47. sejo Zbora občin Skupščine SR Slovenije.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje preden določimo dnevni red, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki pregleda pooblastilo delegatov in pripravi poročilo za zbor. V komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: za predsednika Alojza Strmoleta, delegata iz občine Ljubljana-Bežigrad, za člana pa Franca Roka iz občine Ljubljana-Center in Mojca Maček iz občine Ljubljana-Moste-Polje.

Če se s takim predlogom strinjate, potem prosim, da to potrdite z dvigom rok! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili na podlagi glasovanja v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 47. sejo Zbora občin izvoljeni: tovariš Alojz Strmole za predsednika, za člana pa Franc Rok in Mojca Maček.

Prosim verifikacijsko komisijo, da se takoj sestane, pregleda pooblastila delegatov in pripravi poročilo za zbor. Vas pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo komisija hitro opravila svoje delo.

Prav tako prosim tiste delegate, ki imajo morda pripravljena pismena delegatska vprašanja, da jih oddajo sekretarju zbora, mi pa jih bomo posredovali Izvršnemu svetu oziroma drugim naslovnikom z željo, da dajo odgovor nanje čimprej, po možnosti danes ali pa na prihodnji seji. Prosim tudi vse tiste, ki nameravajo razpravljati, da se že sedaj prijavijo.

Opozorila bi še delegate iz Radovljice in Tolmina, če nameravajo oblikovati amandmaje, da jih morajo predložiti z 10 podpisi. Amandma delegatov iz Jesenic pa je bil pravočasno vložen.

Komisija je opravila svoje delo in prosim predsednika, da poroča zboru.

Alojz Strmole: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo o pregledu pooblastil za 47. sejo Zbora občin, ki je bila sklicana za 16. december 1980 ob 9. uri, v mali dvorani Skupščine SR Slovenije je naslednje.

Zbor občin Skupščine SR Slovenije ima 62 delegatskih mest. Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi 16. člena poslovnika Zbora občin pregledala pooblastila delegatov na seji zbora in iz teh pooblastil ter seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin SR Slovenije in delegata mesta Ljubljane in obalne skupnosti občin Koper, razen delegatov občin Krško, Slovenske Korošice in Velenje. Ob pregledu dokumentacije je komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna. Zato v smislu 1. odstavka 17. člena poslovnika Zbora občin predlaga, da zbor poroči sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 47. sejo Zbora občin.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa. Želi kdo o poročilu razpravljati? (Ne.)

Če ne želi nihče, potem prosim, da z dvigom rok potrdite poročilo komisije. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z glasovanjem potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja in s tem verificiral pooblastila delegatov za 47. sejo Zbora občin. Obenem ugotavljam, da je zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Na sejo zbora so bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta povabljeni še predstavniki Republiške konference SZDL, Republiškega sveta Zveze sindikatov, Skupnosti slovenskih občin k vsem točkam dnevnega reda ter predstavniki Sveta za ohranjanje in razvijanje tradicije NOB in spomeniško varstvo pri Predsedstvu PK SZDL Slovenije.

Seje zbora se udeležujejo predstavniki Izvršnega sveta pri posameznih točkah dnevnega reda, Rudi Veselič za Skupnost slovenskih občin in Franc Vardjan za Svet za ohranjanje in razvijanje tradicije NOB in spomeniško varstvo pri Predsedstvu PK SZDL Slovenije

Obveščam vas tudi, da so na seji navzoči kot poročevalci delovnih teles našega zbora in Skupščine naslednje tovarišice in tovariši: Mitja Horvat, predsednik Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem in poročevalec medzborovske skupine delegatov za sprejemanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju, Kristina Šmid, članica Odbora za družbeno-ekonomske odnose in razvoj, Jože Miklavčič, član Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, Milan Gaspari, predsednik Zakonodajno-pravne komisije, in Ernest Eöry, član Komisije za narodnosti.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 47. seje Zbora občin.

Z dopisom 8. 12. 1980 sem dnevni red današnje seje zбора razširila še s predlogi dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1981 do 1985; a) o usklajevanju in usmerjanju tokov družbene reprodukcije, b) o politiki razvoja ekonomskih odnosov s tujino, c) o politiki in razvoju gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosovo in č) o razvoju Jugoslovanske ljudske armade in določanju drugih skupnih interesov in ciljev s področja ljudske obrambe in varnosti države. Danes pa ste na klop prejeli še predlog dogovora s področja proizvodnje oborožitve in vojne opreme.

Pređen bi dokončno predlagala dnevni red, bi vam glede na te razširitve povedala samo še naslednje. Vsi poznamo prizadevanja, ki so bila tako s strani temeljnih skupnosti kot s strani federacije vložena v to, da bi vendarle dobili, kolikor se da v skladu z roki, naše planske dokumente. V medrepubliškem dogovarjanju je bilo veliko storjenega in tudi ocena Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije je bila, da smo storili korak naprej.

V naših zborih smo se trudili, da bi delegate kolikor se da tekoče obveščali o stvareh, tako kot so potekale v federaciji, čeprav je bilo to skoraj nemogoče, kajti delo je potekalo v bistvu neprekinjeno. 22. oktobra smo na seji skušali dati poročilo in vas seznaniti s tem, kako daleč smo prišli na področju dogovarjanja v Jugoslaviji. Danes bi to ponovno storili, pređen Izvršni svet te dogovore podpiše. Ko bomo torej določali današnji dnevni red s temi razširitvami, vas prosim, da upoštevate jugoslovansko in tudi mednarodno stvarnost.

Tako predlagam za današnjo sejo zбора naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 47. seje Zbora občin,
2. predlogi dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1981 do 1985;
 - a) o usklajevanju in usmerjanju tokov družbene reprodukcije,
 - b) o politiki in razvoju ekonomskih odnosov s tujino,
 - c) o politiki in razvoju gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosovo,
 - č) o razvoju Jugoslovanske ljudske armade in določanju drugih skupnih interesov in ciljev s področja ljudske obrambe in varnosti države in
 - d) s področja proizvodnje oborožitve in vojne opreme,
3. predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti,
4. predlog zakona o naravni in kulturni dediščini,
5. predlog zakona o Triglavskem narodnem parku,
6. predlog zakona o Spominskem parku Trebče,
7. poročilo o poteku priprav na postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja,
8. predlog dogovora socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljnih vzgojnoizobraževalnega sistema,
9. predlogi in vprašanja delegatov.

K razpravi o dnevnem redu se je že prijavil tovariš Stanko Kovačič, delegat iz občine Tolmin. Prosim!

Stanko Kovačič: Tovarišice in tovariši delegati! Vsi trije zbori Skupščine občine Tolmin so na sejah dne 24. oziroma 26. novembra razpravljali o predlogu zakona o Triglavskem narodnem parku. Po občirni in vsestran-

ski obravnavi so se delegati strinjali, da je prav, da se določeno območje Triglava zaščiti z zakonom.

Ugotavljali pa so, da tako besedilo predloga zakona kot je bilo v obravnavi, ni povsem sprejemljivo. Ker je bilo k temu zakonu zelo veliko pripomb, so zbori skupščine predlagali, da zbori Skupščine SR Slovenije o tem predlogu zakona ne bi razpravljali in sklepali na današnji seji, ampak šele potem, ko bo prišlo do uskladitve nekaterih osnovnih vprašanj med predlagateljem zakona in našo občinsko skupščino. Ta predlog Skupščine občine Tolmin je bil 27. novembra tudi pismeno predložen Skupščini SR Slovenije oziroma njenim zborom. Kasneje so potekali še nekateri razgovori med predstavniki predlagatelja zakona in naše skupščine. V teh razgovorih so bila nekatera še odprta vprašanja razčiščena in usklajena. Nekaj temeljnih vprašanj pa je še vedno ostalo neusklajenih.

1. V predlogu zakona ni ustreznih določb o financiranju parka. V 90. členu ustave SR Slovenije je zapisano, da zakon ne more biti sprejet, če niso zagotovljena sredstva za njegovo izvajanje. V besedilu tega zakona in v kasneje predloženih amandmajih sredstva niso zagotovljena, niti ni določeno, kako jih zagotoviti.

2. niso usklajena stališča glede upravljanja Triglavskega narodnega parka.

3. Neusklajene so tudi še nekatere podrobnosti glede samega območja parka.

Sklicujoč se na mnenje in stališča Skupščine občine Tolmin, predlagam, da zbor ne uvrsti predloga zakona o Triglavskem narodnem parku na dnevni red današnje seje.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Prosila bi predstavnika predlagatelja, tovariša Toneta Poljšaka, da povzame besedo.

Tone Poljšak: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Po sklepu Skupščine občine Tolmin, da predlaga preložitvev obravnave predloga zakona o Triglavskem narodnem parku, so bila, kot je predstavnik te občine poudaril, opravljena še nekatera usklajevanja. V teh usklajevanjih so bile še bolj natančno opredeljene tudi obveznosti republike do Triglavskega narodnega parka. Te obveznosti so opredeljene v 9., 10. in 11. členu zakona ter v amandmajih k tem členom, ki zajemajo obveznosti republike za stroške pri ustanovitvi organizacije za varstvo parka, obveznosti republike za kritje stroškov javnih pooblastil, ki jih opravlja organizacija za varstvo in obveznosti republike za pripravo skupnega programa razvoja v parku ter obveznosti republike za izvajanje tega skupnega programa razvoja. Vse te obveznosti so opredeljene v skladu s pravnim redom in s sistemskimi zakoni o planiranju in o republiškem proračunu ter se jih verjetno drugače ne da opredeliti. Naj opozorim tudi na to, da predlog dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije predvideva tudi vse te štiri kategorije obveznosti republike. Te obveznosti niso samo obveznosti republiškega proračuna, ampak tudi samoupravnih interesnih skupnosti materialne in nematerialne proizvodnje.

Mnenja sem, da je to vprašanje več ali manj razčiščeno in da o podrobnostih lahko danes razpravljamo. Predlagatelj meni, da drugih vprašanj ni, ker

so bile vse nejasnosti glede posameznih določb zakona o Triglavskem narodnem parku razjasnjene že v obravnavah v delovnih telesih Skupščine.

Glede na vse navedeno predlagam, da predlog zakona o Triglavskem narodnem parku ne umaknemo z današnjega dnevnega reda, kajti v nasprotnem primeru se ne moremo vključiti v proces planiranja. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Želi še kdo besedo? (Ne.) Morda bi k temu dodala samo še to, da je v sistemskem zakonu o naravni in kulturni dediščini na predlog našega odbora dodan nov člen, ki govori o odškodnini ali enkratnem povračilu posameznikom ali pravnim osebam in delovnim organizacijam, če so bili z razglasitvijo tega območja za narodni park oškodovani. Razen tega je v zakonu o kulturni dediščini, ki je prav tako danes na dnevnem redu, v 27. členu določeno, da so stroški, ki nastajajo iz varovanja naravne in kulturne dediščine, stvar skupnega programa Kulturne skupnosti Slovenije. Res pa je, da so ta določila zajeta tudi v drugih zakonih in da je potrebno tudi tam pogledati, kakšne so možnosti za financiranje stroškov, ki bodo prav gotovo z varovanjem Triglavskega narodnega parka in drugih narodnih parkov nastali.

Želi morda še kdo besedo? (Ne.) Če ne želi nihče, potem dajem najprej na glasovanje predlog delegata iz Tolmina. Kdor je za to, da na današnji seji zbora ne obravnavamo predloga zakona o Triglavskem narodnem parku, naj prosim glasuje! (31 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (24 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (5 delegatov.)

Ugotavljam torej, da je dnevni red današnje seje določen tako kot sem ga predlagala, s tem da umikam z dnevnega reda predlog zakona o Triglavskem narodnem parku.

Preden preidemo na obravnavo posameznih točk dnevnega reda, vas obveščam, da bomo z delegati Zbora združenega dela in Družbenopolitičnega zbora na skupnem zasedanju poslušali uvodno obrazložitev k 2. točki dnevnega reda, to je k predlogom dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1981 do leta 1985; o usklajevanju in usmerjanju tokov družbene reprodukcije, o politiki in razvoju ekonomskih odnosov s tujino, o politiki in razvoju gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosovo, o razvoju Jugoslovanske ljudske armade in določanju drugih skupnih interesov in ciljev s področja ljudske obrambe in varnosti države in s področja proizvodnje oborožitve in vojne opreme oziroma informacijo o dosedanjem poteku usklajevanja teh dogovorov, ki jo bo dal tovariš Vladimir Klemenčič, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Skupno zasedanje bo po dogovoru med predsedniki zborov vodila tovarišica Tina Tomlje, predsednica Družbenopolitičnega zbora. Prosim vas, da odidete v veliko dvorano, kjer bomo opravili skupno zasedanje.

(Seja je bila prekinjena ob 9.20 in se je nadaljevala ob 10.15.)

Predsednica Silva Jereb: Nadaljujemo z našim delom. Obveščam vas da sta medtem prišla še dva delegata, in sicer iz občin Velenje in Krško. Skupaj je torej navzočih 61 delegatov.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na predloge dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1981 do 1985:

a) o usklajevanju in usmerjanju družbene reprodukcije, b) o politiki in razvoju ekonomskih odnosov s tujino, c) o politiki in razvoju gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosovo, č) o razvoju Jugoslovanske ljudske armade in določanju drugih skupnih interesov in ciljev s področja ljudske obrambe in varnosti države ter d) s področja proizvodnje oborožitve in vojne opreme.

Predloge dogovorov je Skupščini predložil v soglasje Zvezni izvršni svet. Predstavniki našega Izvršnega sveta je tovariš Zdravko Praznik, direktor Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje.

Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju. Predloge dogovorov ste prejeli, razen predloga dogovora o razvoju Jugoslovanske ljudske armade in določanju drugih skupnih interesov in ciljev s področja ljudske obrambe in varnosti države, ki je označen kot strogo zaupni akt, in so ga prejeli le vodje skupin, ter v zvezi s tem dogovorom še predlog dogovora s področja proizvodnje oborožitve in vojne opreme, ki je označen tudi kot vojaška tajnost in ste ga prejeli danes na klop. Prosim vas, da omenjena dogovora po tej točki dnevnega reda vrnete.

Prav tako ste prejeli pregled razlik med besedili teh dogovorov z dne 6. 12. in z dne 8. 12. 1980, ki ga je pripravil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Glede na to, da sta omenjena dogovora označena kot strogo zaupna akta oziroma kot vojaška tajnost, obveščam predstavnike sredstev javnega obveščanja, da se morajo ravnati v skladu z drugim odstavkom 399. člena in drugim odstavkom 400. člena poslovnika Skupščine, ki določata ravnanje z akti strogo zaupne narave. To pomeni, da so na seji lahko navzoči predstavniki javnega obveščanja, javnost pa lahko obvestijo le o tem, da je Zbor občin obravnaval omenjena predloga dogovorov in o tem, kakšen sklep je sprejel.

Predloge dogovorov je obravnavala medzborovska skupina delegatov za proučevanje poročil Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o poteku dogovarjanja o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985 in Zboru predložila predlog sklepa, ki naj bi ga po razpravi sprejel naš zbor.

Prosim poročevalca skupine delegatov, tovariša Silva Gorenca, da tudi ustno poroča zboru.

Silvo Gorenc: Tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za proučevanje poročil Izvršnega sveta o poteku dogovarjanja o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985 je na 6. seji dne 12. decembra 1980 obravnavala predloge dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za naslednje srednjeročno obdobje, ki jih je Skupščini SR Slovenije poslal v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Skupina je dogovore obravnavala predvsem z vidika usmeritev in sklepov, ki so jih zbori te Skupščine sprejeli na sejah 22. oktobra letos. Po uvodnem poročilu Izvršnega sveta je skupina ugotovila, da je Izvršni svet ustrezno uskladal ključne naloge ob upoštevanju objektivno različnih razvojnih interesov v posameznih republikah in pokrajinah ter v glavnem ustrezno uveljavil omenjene usmeritve in sklepe zlasti glede večje stabilizacijske naravnosti v prihodnjem obdobju pospešenega vključevanja v mednarodno me-

njavo, nadaljnje preobrazbe sistema pospeševanja razvoja manj razvitih republik in pokrajin na samoupravnih osnovah in tudi glede obsega skupnih nalog, ki se urejajo na ravni federacije.

To svojo ugotovitev skupina navaja tudi v prvi točki predloga sklepa, ki ste ga danes prejeli na klop in ki naj bi ga zbori danes sprejeli. Te ugotovitve pa izhajajo tudi iz uvodnega poročila Izvršnega sveta, ki smo ga danes poslušali na skupnem zasedanju.

Na tej podlagi je skupina tudi ugotovila, da ni ovir, da Izvršni svet dogovore podpiše in da Skupščina predloge dogovorov tudi potrdi. Poudarila je tudi, da sklenitev dogovorov pred začetkom novega srednjeročnega obdobja pomeni pomemben napredek pri uresničevanju načel samoupravnega družbenega planiranja glede na sedanje obdobje, ko so bili nekateri dogovori sklenjeni šele ob koncu 1979. leta.

Skupina je obenem ugotovila, da bo potrebno glede na to, da je naloge prevzel v tej fazi Izvršni svet, v Sloveniji pospešiti planske aktivnosti vseh nosilcev planiranja in zlasti sporazumevanje o temeljih planov, s čimer bo zagotovljena usklajenost s sprejetimi usmeritvami iz dogovorov in tudi razporejanje dohodka v skladu s sprejetimi nalogami. Prav tako je bilo poudarjeno, da so dogovori v nekaterih nalogah še dokaj splošni in načelni ter da bo potrebno naloge konkretizirati v republiški resoluciji za prihodnje leto in tudi v družbenem planu.

Skupina je na to opozorila predvsem zaradi nujnosti hitrega ukrepanja za doslednejše uveljavljanje ekonomske zakonitosti in enotnosti jugoslovanskega trga, družbene presoje vseh investicijskih odločitev, sprejetja sistemskih rešitev za izpolnjevanje obveznosti SR Slovenije do manj razvitih republik in pokrajin, pospešenih priprav operativnih programov za samoupravno združevanje sredstev za te namene in zaradi nujnosti vsestranskega spodbujanja razvoja izvožno usmerjenega gospodarstva, ki bo nosilo glavno breme gospodarske rasti in razvoja. Te naloge in usmeritve so opredeljene v drugi točki sklepa, ki je pred vami.

Skupina delegatov je tudi poudarila, da so z dogovori o temeljih plana predvideni tudi izvedbeni dogovori in ukrepi, ki bodo sklenjeni že v letu 1981. Ker bo pri sprejemanju dogovorov in ukrepov sodeloval Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, pa je skupina menila, da bi bilo smotrno sprejeti tudi nekatere usmeritve za njegovo delo, zlasti z vidika konkretizacije nalog in ukrepov, ki naj zagotovijo nadaljnji razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in ki naj uveljavijo že sprejeta stališča, usmeritve in sklepe te Skupščine, pa tudi najvišjih organov v federaciji, družbenopolitičnih organizacij in družbenih svetov.

Te pogloblitve usmeritve Izvršnemu svetu predlaga skupina v 3. točki predloga tega sklepa. Iz teh pogloblitvenih usmeritev, ki so bile deloma izražene že v usmeritvah in sklepih te Skupščine z dne 22. oktobra letos in ob drugih obravnavah planskih aktov za naslednje srednjeročno obdobje, ki jih je potrebno še naprej uveljaviti, želim opozoriti, da zato v predlogu sklepa ne ponavljamo že sprejetih oziroma veljavnih usmeritev, temveč dajemo poudarek usmeritvam in nalogam, ki izhajajo iz vsebine predloženih dogovorov. V točki 3. sklepa poudarjamo zlasti nujnost zagotavljanja prednosti izvoza pred substitucijo uvoza in na nujnost uveljavitve stališč zveznih družbenih svetov glede značaja plačilno-bilančnih oziroma devizno-bilančnih pozicij v enotni bilanci

Jugoslavije, predvsem s stališča upoštevanja deviznih nakazil delavcev na začasnem delu v tujini.

V tem okviru je potrebno v izvedbenem dogovoru, ki bo sklenjen do 31. marca prihodnjega leta, jasno opredeliti, da gre za enake in ne iste pravice, pri ustvarjanju in razpolaganju z devizami klirinškega izvora. Pri tem pa skupina poudarja, da bo morala ta stališča pri svojem delu upoštevati tudi delegacija naše Skupščine v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Dovolite mi, da v imenu skupine predlagam še dva popravka.

V 1. točki, 6. vrstici se začetek stavka, ki se glasi »Skupščina tudi ugotavlja, da je Izvršni svet v glavnem uveljavil« spremeni tako, da se glasi: »Skupščina tudi ugotavlja, da je Izvršni svet pri tem uveljavljal«. Poudarek je torej na tem, da je Izvršni svet uveljavljal stališča, jasno pa je, da v medrepubliškem usklajevanju zaradi različnih interesov ni mogel vsega uveljaviti.

Prav tako predlagam popravek k prvi vrsti 2. točke, in sicer da se črta besedica: »le« in poudari »v tej fazi«. Besedilo stavka se potem glasi: »Glede na to, da je v tej fazi z dogovori naloge prevzel Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, poudarja...« stavek se naprej nadaljuje nespremenjeno. Predlagam, da ta dva popravka sprejmete.

Tovarišice in tovariši delegati! V imenu skupine delegatov predlagam, da delo skupine potrdite in da sprejmete predlog sklepa, ki ga je predložila in ki sem ga na kratko obrazložil. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala! Pričenjam razpravo. Besedo ima tovarišica Ruža Vranič-Šiško, delegatka Skupščine Obalne skupnosti občin Koper. Prosim.

Ruža Vranič-Šiško: Tovarišica predsednica, tovariši delegati! Naša delegacija je razpravljala o predlogih dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985, pri tem pa je ugotovila, da obstajajo nekatera nasprotja, ki bi nam lahko pri nabavi ladij ovirala razvoj.

Osnutek družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985 v poglavju o prometu ugotavlja, da bo potrebno izboljšati strukturo ladjevja naše trgovske mornarice, zlasti glede nadaljnjega uvajanja specializacije ladjevja in da bo to možno uresničiti predvsem z zmanjševanjem uvoznih omejitev za uvoz ladij v okviru zamenjave dotrajanega ladjevja. Za rešitev tega vprašanja pa bodo potrebni ustrezni ukrepi.

Ukrepanje v tej smeri bi moralo biti po mnenju delegacije obalne skupnosti nakazano v dogovorih o temeljih planov na ravni federacije, da bi plani združenega dela in družbenopolitičnih skupnosti, ki dejansko izhajajo iz zgoraj navedene usmeritve, v osnutku republiškega plana temeljili na kolikor toliko realni osnovi. Ugotavljamo pa nasprotno, da dogovori na ravni federacije navajajo zgolj pospeševanje gradnje ladij v domačih ladjedelnicah na osnovi ustreznih dogovorov in sporazumov kot temeljni ukrep za modernizacijo jugoslovanskega pomorstva. Zato predlagamo Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije, da predlaga dopolnitev dogovorov na ravni federacije na ustreznem mestu v tem smislu, da se izrecno predvidijo tudi ukrepi za zmanjševanje uvoznih omejitev kot enega izmed dejavnikov, ki naj omogočijo modernizacijo jugoslovanskega ladjevja.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa. Ne nasprotujete pa temu, da Skupščina potrdi te dogovore? (Ne.)

Pismenih prijav ni več. Želi še kdo besedo? (Ne.) Če ne želi nihče več razpravljati, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog sklepa, ki ste ga danes dobili na klop in ki ga je obrazložil tovariš Silvo Gorenc. Kdor je za tak sklep, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Milana Bratca, svetovalca predsednika Republiškega komiteja za kulturo in znanost. Tovariš Bratec, želite besedo? (Da.)

Milan Bratec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlagani zakon o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti ureja v okvirih, ki smo jih začrtali z osnutkom zakona, osnove družbenoekonomskih odnosov na področju kulturnih dejavnosti in določa načela za samoupravno organiziranje udeležencev v svobodni menjavi dela. Z njim dobivamo vse potrebne pravne osnove za hitrejšo uveljavitev novih družbenoekonomskih odnosov tudi na področju kulturnih dejavnosti, upošteva pri tem kolikor je mogoče posebnosti, ki veljajo v teh dejavnostih. V razpravah o osnutku zakona ter ob pripravi predloga zakona so bila najbolj v ospredju naslednja vprašanja.

Viri, iz katerih uporabniki zagotavljajo sredstva za izpolnjevanje obveznosti v svobodni menjavi dela, naloge Kulturne skupnosti Slovenije in njena razmerja do občinskih kulturnih skupnosti, organiziranost kulturnih skupnosti, v tem okviru še posebej organiziranost Kulturne skupnosti Slovenije ter medobčinsko sodelovanje in povezovanje. Predlog zakona določa kot vire, iz katerih uporabniki zagotavljajo sredstva za zadovoljevanje obveznosti v svobodni menjavi dela, dohodek temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti ter dohodek oziroma prihodek drugih delovnih ljudi za naloge, ki so določene s samoupravnim sporazumom o temeljih plana kulturne skupnosti, sklad skupne porabe temeljne organizacije in delovne skupnosti ter osebne dohodek delavcev in delovnih ljudi za kulturno življenje, ki ga delavci zagotavljajo v svojih temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih, sredstva za razširitev materialne osnove dela v temeljni organizaciji za naložbe v kulturne objekte, kadar so te naložbe potrebne zaradi uveljavljanja novih potreb oziroma zaradi posebnih interesov določenih uporabnikov v skladu s samoupravnim sporazumom o temeljih plana kulturne skupnosti.

V skladu s predvidenim zakonom o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti — zakon je v skupščinskem postopku — pa bo v naslednjem srednjeročnem obdobju namesto dohodka kot vir sredstev še vedno bruto osebni dohodek.

Predlog zakona poleg tega predvideva, da se uporabniki in izvajalci v občinskih kulturnih skupnostih dogovorijo o skupnih merilih za določanje obsega in višine sredstev, ki jih občani prispevajo iz svojih sredstev za določene kulturne storitve, na primer vstopnine. Ceno kulturne storitve pa določa svet kulturne organizacije skupaj z delegati družbene skupnosti.

Predlog zakona določa, da uporabniki in izvajalci v Kulturni skupnosti Slovenije zlasti oblikujejo skupne osnove kulturne politike v Sloveniji, zagotavljajo skladen razvoj kulturnih dejavnosti, skrbijo za kulturno dejavnost italijanske in madžarske narodnosti v SR Sloveniji in izpolnjujejo obveznosti SR Slovenije do kulturnega razvoja teh narodnosti; pospešujejo kulturno dejavnost slovenske narodne skupnosti v zamejstvu in Slovencev v tujini ter usklajujejo medrepubliško in mednarodno kulturno sodelovanje.

Predlog zakona določa okvir programa skladnega razvoja kulturnih dejavnosti v Sloveniji, ki ga oblikuje Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije. Ta program je v bistvu sestavljen iz dveh delov. Najprej sodijo vanj programi tistih kulturnih dejavnosti, ki so skupnega pomena za celotno Slovenijo, kot na primer filmska proizvodnja, založništvo, varstvo naravne in kulturne dediščine izjemnega pomena ter program usklajevalnih, povezovalnih in usmerjevalnih nalog v kulturnih dejavnostih. Ti programi se bodo praviloma v celoti oblikovali v Kulturni skupnosti Slovenije. V njej se bo tudi vršila svobodna menjava dela ob teh programih. Drugi del programa skladnega razvoja pa predstavljajo drugi programi kulturnih dejavnosti, ki so nepogrešljiva sestavina kulturnega življenja in umetniškega ustvarjanja slovenskega naroda, program varstva naravne in kulturne dediščine in program kulturnih dejavnosti, s katerim se zagotavlja hitrejši razvoj manj razvitih območij v SR Sloveniji.

Ti programi so vzajemnega značaja. Do sredstev za izvajanje teh programov bodo upravičeni izvajalci, ki dogovorjenega programa teh dejavnosti ne bodo mogli uresničiti v okviru dohodkovnih možnosti občine oziroma medobčinskega sodelovanja. S tem določilom bistveno spreminjamo dosedanja prakso, ki je Kulturno skupnost Slovenije vodila v avtomatizem pri sofinanciranju kulturnih dejavnosti, ne glede na dohodkovno sposobnost v posameznih okoljih. Uresničevanje tega določila bi moralo voditi tudi do relativnega zmanjševanja obsega združevanja sredstev za kulturne dejavnosti na ravni republike, povečati pa odgovornost občinskih kulturnih skupnosti na ravni republike, povečati pa odgovornost občinskih kulturnih skupnosti za celovit razvoj kulturnih dejavnosti in spodbuditi medobčinsko sodelovanje.

V razpravi o osnutku zakona je bila mnogokrat poudarjena nujnost medobčinskega sodelovanja, zlasti za tiste dejavnosti, katerih izvajanje je organizirano za več občin skupaj kot na primer muzejev, arhivov, študijskih knjižnic itd. Oblikovanje programov in zagotavljanje sredstev za te dejavnosti je sedaj mnogokrat prepuščeno zgolj občinski kulturni skupnosti, na območju katere ima sedež kulturna organizacija, ki izvaja to dejavnost. Predlog zakona zato poudarja medobčinsko povezovanje in določa, da občinske kulturne skupnosti v postopku priprave planskih aktov v okviru medobčinskega sodelovanja uskladijo vsebinske in razvojne usmeritve ter pogoje opravljanja zlasti tistih kulturnih dejavnosti na posameznih območjih, katerih izvajanje je organizirano za več občin skupaj.

Predlog zakona tudi predvideva stalno medsebojno sodelovanje občinskih kulturnih skupnosti in omogoča ustanavljanje medobčinskih kulturnih skupnosti. Upoštevajoč stališča Skupščine SR Slovenije v predhodnih fazah zakonodajnega postopka, predvideva predlog zakona samoupravno organiziranje udeležencev svobodne menjave dela do občinskih kulturnih skupnosti in Kulturne skupnosti Slovenije, odpira pa možnost za organiziranje temeljnih skupnosti in enot kulturnih skupnosti. Pri tem upošteva, da tudi samoupravna interesna skupnost za kulturo ne more biti drugega kot predvsem prostor za

oblikovanje in usklajevanje potreb in interesov uporabnikov in izvajalcev. Organizirati jo je treba tako, da bo to sporazumevanje kolikor mogoče neposredno, pristno in vsebinsko določeno.

V predhodnih razpravah tako v Skupščini SR Slovenije kot v družbenopolitičnih organizacijah, zlasti v Svetu za kulturo pri Predsedstvu Republiške konference SZDL Slovenije, je bilo ugotovljeno, da bi oblikovanje posebnih kulturnih skupnosti pomenilo cepitev in drobitev celovitega interesa uporabnikov kulturnih storitev. Zato niti v osnutku zakona niti v predlogu ne predvidevamo ustanavljanja posebnih kulturnih skupnosti. Upoštevali pa smo izkušnje iz dosedanjega delovanja Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije. Te kažejo, da avtomatizem, ki v vsaki občinski kulturni skupnosti zagotavlja po enega delegata uporabnikov in enega delegata izvajalcev v Skupščini Kulturne skupnosti, ni ustrezen in otežuje, da bi v skupščini, še posebej v zboru izvajalcev, prišli do izraza celoviti interesi izvajalcev in uporabnikov in dejanskih izvajalcev ter da bi skupščina resnično postala mesto za dogovarjanje in sporazumevanje uporabnikov in izvajalcev.

Predlog zakona zato predvideva specifično organiziranje Zbora izvajalcev Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije, medtem ko se bo Zbor uporabnikov še naprej izoblikoval iz delegatov, ki jih bodo delegirali zbori uporabnikov občinskih kulturnih skupnosti. Kadar bo Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije obravnavala vprašanja posameznih kulturnih dejavnosti, bodo zbere izvajalcev sestavljali delegati s teh področij dejavnosti. Kadar pa bo skupščina obravnavala skupna vprašanja kulturnih dejavnosti, pa delegati izvajalcev vseh področij kulturnih dejavnosti.

Predlog zakona torej tudi opredeljuje glavne naloge, ki se uresničujejo v skupščini ob eni oziroma drugi sestavi zbora izvajalcev, hkrati pa zagotavlja tudi ustrezno povezanost med odločitvami enega in drugega zbora izvajalcev, to je, da so skupne odločitve vedno rezultat usklajevanja programov posameznih skupin kulturnih dejavnosti in da odločitve skupščine, oblikovane za posamezno področje kulturnih dejavnosti, temeljijo na skupno zasnovanih in usklajenih usmeritvah in programih. Menimo, da smo tako omogočili uresničitev teženj po večjem upoštevanju vloge in specifičnosti posameznih kulturnih dejavnosti, ohranili organizacijsko enotnost in povezanost Kulturne skupnosti Slovenije in sočasno omogočili kar najbolj neposredno dogovarjanje uporabnikov in izvajalcev ter ustrezno uresničevanje pretežnega dela tistih interesov, ki so na področju nekaterih drugih družbenih dejavnosti narekovali ustanovitev posebnih interesnih skupnosti.

Dosedanje razprave o predlogu zakona so dale vrsto koristnih predlogov in pobud. Večina so take narave, da predvsem izboljšujejo predlagano zakonsko besedilo. Predlagatelj je večji del teh pobud sprejel in jih oblikoval kot svoje amandmaje, ki so integralni del zakonskega predloga.

Tovarišice in tovariši! Dobili ste tudi nekatere druge amandmaje. Predlagatelj se strinja tudi z amandmaji Zakonodajno-pravne komisije k 13., 19. in 50. členu. Meni pa, da ne bi kazalo sprejeti predlaganih amandmajev Zakonodajno-pravne komisije k 40. členu, ker je predlagana formulacija skladna z določili zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela in je ne kaže dograjevati.

Predlagatelj je seznanjen tudi z amandmaji Izvršnega odbora Kulturne skupnosti Slovenije in se strinja z amandmaji k 3. členu, k točki b) 10. člena, 17. členu in 32. členu. Ne strinja pa se s predlaganim amandmajem k točki c)

10. člena in k 46. členu. Z amandmajem k točki c) 10. člena, po mnenju Izvršnega sveta, manj jasno kot pa je to v osnovnem besedilu, opredeljujemo enega izmed virov sredstev za naložbe. Vir sredstev za naložbe v kulturni dejavnosti je različen. Lahko so sredstva za naložbe del cene oziroma povračila, lahko zanje zagotavljamo sredstva iz dohodka oziroma sklada skupne porabe, le eden izmed virov v določenih okoliščinah so tudi sredstva za razširitev materialne osnove dela temeljnih organizacij.

Izvršni svet tudi meni, da ne bi mogli sprejeti amandmaja Kulturne skupnosti Slovenije, ki predlaga črtanje dosedanjega 46. člena, ki določa naloge Kulturne skupnosti Slovenije glede Prešernovega sklada. Meni, da Kulturna skupnost Slovenije mora s tem zakonom prevzeti večjo odgovornost za delovanje tega sklada ne glede na to, da bo celotno delovanje sklada še naprej urejal poseben zakon. Sprejem predlaganega amandmaja bi po mnenju Izvršnega sveta zavrl nadaljnje podružbljanje politike nagrajevanja najvidnejših kulturnih dosežkov in ustvarjalcev, pomenil pa bi tudi nadaljnje vztrajanje na klasični državni funkciji sklada; to pa ni v skladu z osnovno idejo celotnega predlaganega zakona. Hvala lepa.

Predsednica **Silva Jereb**: Predlog zakona je bil objavljen v Poročevalcu št. 20, prejeli ste tudi amandmaje Izvršnega sveta, ki jih je predložil na podlagi 4. odstavka 277. člena poslovnika Skupščine, kar pomeni, da so sestavni del predloga zakona in o njih ne bomo glasovali.

Prejeli ste tudi stališče Sveta za kulturo pri Predsedstvu Republiške konference SZDLS oziroma Predsedstva Republiške konference in danes tudi pismo Izvršnega sveta, v katerem se opredeljuje do amandmajev.

Predlog zakona so obravnavali Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Komisija za narodnosti in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru predložili pismena poročila, Zakonodajno-pravna komisija pa tudi dodatno poročilo. Želijo poročevalci besedo? (Da.) Besedo ima predsednik Zakonodajno-pravne komisije, tovariš Milan Gaspari.

Milan Gaspari: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zakonodajno-pravna komisija je predlagala amandma k 40. členu predloga obravnavanega zakona. Glede na pojasnilo Izvršnega sveta Zakonodajno-pravna komisija svoj amandma umika.

Predsednica **Silva Jereb**: Besedo ima še tovariš Mitja Horvat, predsednik Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem.

Mitja Horvat: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Glede na predloge amandmajev k predlogu zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti, ki jih predlaga predlagatelj, odbor umika svoj amandma k 31. členu, ker je smiselno zajet v amandmajih Izvršnega sveta k temu členu. Prav tako odbor umika prvi del svojega amandmaja k 50. členu, ker je zajet v amandmajih Izvršnega sveta, medtem ko za drugi del našega amandmaja, glede na stališča Zakonodajno-pravne komisije, Odbor predlaga, da se šteje za amandma variantni predlog odbora, in sicer, da se 3. odstavek 50. člena ne črta, ampak preoblikuje tako, da bi se glasil: »Če občinska kulturna

skupnost oblikuje delovno skupnost, se ta praviloma oblikuje za več samoupravnih interesnih skupnosti v občini.« Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa. Slišali smo poročevalca komisije in odbora.

Pričenjamo razpravo o predlogu zakona. Pismenih prijav za razpravo ni. Želi kdo besedo? (Ne.)

Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije k 13. in 19. členu predloga zakona, ki sta razvidna iz njenega dodatnega poročila z dne 11. 12. Slišali smo, da se predlagatelj s tema dvema amandmajema strinja, prav tako tudi naš odbor. Kdor je torej za amandmaje komisije k 13. in 19. členu, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da sta amandmaja k 13. in 19. členu soglasno sprejeta.

Amandma k 40. členu je predsednik Zakonodajno-pravne komisije umaknil, zato o njem ne bomo glasovali. Govori pa o sodelovanju družbenopolitičnih organizacij pri delu Kulturne skupnosti.

Predsednik Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem, tovariš Mitja Horvat, je tudi umaknil amandmaja, in sicer k 31. členu in k 1. odstavku 50. člena predloga zakona, ker sta oba smiselno zajeta v amandmajih Izvršnega sveta. Predlagal pa je, da glasujemo o njihovem amandmaju k 3. odstavku 50. člena v besedilu, kot ga je obrazložil. Govori pa o službah samoupravnih interesnih skupnosti. Kdor je torej za amandma k 3. odstavku 50. člena, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je bil amandma soglasno sprejet.

O amandmaju Komisije za narodnosti k 27. členu predloga zakona tudi ne bomo glasovali, ker je komisija, kot ste lahko razbrali iz njenega poročila, umaknila svoj amandma.

Tako bomo glasovali še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o naravni in kulturni dediščini.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Milana Bratca, svetovalca predsednika Republiškega komiteja za kulturo in znanost. Tovariš Bratec, želite besedo? (Da.)

Milan Bratec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zakon, ki ste ga pravkar sprejeli, v uvodni določbi našteva tiste družbene dejavnosti, ki jih po današnjem pojmovanju oziroma današnji družbeni konvenciji štejemo med kulturne dejavnosti. Vsebuje pa tudi temeljno delitev teh dejavnosti na ustvarjanje, posredovanje in varstvo kulturnih vrednot. Pred vami je sedaj predlog zakona, ki v celoti zakonsko ureja zadnje od omenjenih skupin dejavnosti — varstvo kulturnih vrednot.

Kot pove že naslov zakona, je predmet njegovega urejanja v skladu s črko in duhom ustave SR Slovenije vsa naravna in kulturna dediščina, torej materializirano kulturno bogastvo naše družbe. Pri tem uporablja predlog izraz kulturno sicer še vedno v njegovem ožjem področnem pomenu, vendar toliko širše, ker zajema tudi kulturne vrednote, ki nam jih nudi narava.

Spoznanje, da se naravna in kulturna dediščina med seboj prepletata, prehajata druga v drugo in se dopolnjujeta, da je za to varovanje naravne in kulturne dediščine, kot zaokrožena celotna kulturna dejavnost, je v tem predlogu zakona izpeljano ne le pravno-tehnično, temveč tudi sistemsko in organizacijsko. Predlog je torej kodeks varstva naravne in kulturne dediščine, ki v celoti nadomešča dosedanje zakone o varstvu kulturnih spomenikov v muzejih, arhivih in arhivskem gradivu in o varstvu narave, pri čemer je varstvo kulturnih sestavin naravne dediščine v zakonodajnem pogledu med kulturnimi dejavnostmi novost, v praksi pa le pritrjuje težnjam in spodbudam, ki so jih dosedanja zavodi za varstvo kulturnih spomenikov oziroma za varstvo naravne in kulturne dediščine vsaj deloma uveljavili že doslej.

Vsaka od omenjenih treh skupin kulturnih dejavnosti, čeprav sama po sebi neenotna, ima vendar skupne značilnosti, ki jo bolj ali manj jasno dele od drugih. Med take skupne značilnosti varstva naravne in kulturne dediščine gotovo sodi nerazdelano prepletanje ožjih kulturnih z raziskovalnimi, upravnimi in vzgojno-izobraževalnimi sestavinami teh dejavnosti. Predlog skuša kolikor mogoče izluščiti čisto upravne sestavine in jih v delovnem pogledu nalagati upravi, v gmotnem pa proračunu družbenopolitične skupnosti, izhaja pa vendarle iz doslednejših razporeditev in ne skuša po sili iskati končnih in celostnih rešitev.

Raziskovalne in vzgojne naloge pa ostajajo tudi v tem predlogu le še bolj poudarjene, a neločljive sestavine varstvene dejavnosti. Stvar samoupravnega sporazumevanja med interesnimi skupnostmi pa je, kako bodo to prepletenost sestavin upoštevale.

Premagovanje razkoraka med ustavno pravico slehernega do uživanja vseh sadov kulture in med dejansko prostorsko, gmotno in duhovno dostopnostjo kulturnih dobrin občanom, terja na tem področju še nekatere posebne poudarke, a vsebuje tudi prednosti in posebne možnosti. Predvsem je varstvo naravne in kulturne dediščine še bolj kot druge kulturne dejavnosti odvisno od zavesti, pripravljenosti, razumevanja in dejavnosti vseh občanov, naj jih gledamo posamič ali v njihovih združbah, društvih, krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah in tako dalje. Predlog zakona to s splošnejšimi normami v prvem poglavju kolikor je mogoče podčrtuje, v drugem in četrtem pa tudi podrobno ureja. To pa po drugi strani še toliko bolj poudarja potrebo po dejavnostih izrazito strokovne narave, ki morajo v celoti pokrivati vsa območja in skrbeti za varstvo naravne in kulturne dediščine, še posebej naravnih znamenitosti, nepremičnih in premičnih spomenikov, vključujoč seveda tudi arhivsko gradivo.

Nosilci teh dejavnosti ne smejo videti svojih nalog le v razmerju do dediščine, temveč tudi v razmerju do ljudi, prav posebej pa se morajo uveljavljati kot strokovni svetovalci in sodelavci imetnikov spomenikov in znamenitosti ter drugih interesov, nikakor pa ne kot oblast nad njimi. Zato jim predlog nalaga pomembne vzgojno-izobraževalne in kulturne naloge, razbremenjuje pa jih upravnega odločanja. Hkrati je varstvo naravne in kulturne dediščine, posebno spomenikov in znamenitosti poudarjena skrb za vse družbene skupnosti,

saj gre tako za bogatenje našega kulturnega vsakdana in oblikovanje našega družbenega razvoja, kot dolg do prihodnjih rodov in v precejšnji meri tudi do mednarodne skupnosti. Zato predlog nalaga družbenopolitičnim skupnostim, njihovim predstavniki in upravnim organom pomembne pristojnosti, tako v sistemu planiranja kot pri razglašanju spomenikov in znamenitosti in v zvezi s tem aktom pri zagotavljanju strokovnih dejavnosti varstva v celoti, izjemoma pa tudi v zvezi s posameznim spomenikom.

Dejavnosti strokovnih organizacij so kulturne dejavnosti posebnega družbenega pomena, to pa opravičuje in nalaga med drugim posebne določbe o ustanavljanju in samoupravljanju strokovnih organizacij, s čimer naj bo zagotovljen poseben družbeni interes. Zakon ureja to v glavnem enotno tako za organizacijo za varstvo naravne in kulturne dediščine — sedanji zavodi — kot za muzeje in arhive. Celovito in enotno pojmovanje varstva dediščine samo kaže tudi na potrebo, da delovne organizacije, ki jim je strokovni del tega varstva naložen, tesno sodelujejo in usklajujejo svoje delo po vsebini in metodi, skupaj skrbe za enoten razvoj stroke in da tudi pri upravljanju s spomeniki in znamenitostmi upoštevajo širši družbeni interes.

Predlog vsebuje določbe, s katerimi tako sodelovanje spodbuja in omogoča v posameznih primerih družbene posege. Še več pa bo glede tega mogoče in treba doseči z usklajevanjem in sporazumevanjem v kulturnih skupnostih. Za bodočo Kulturno skupnost Slovenije je mogoče ob njeni novi organiziranosti napovedovati, da bo za to področje predvsem pomembno mesto dogovarjanja o usklajenih dejavnostih varstva in o enotnih elementih za svobodno menjavo dela, normativih, standardih, elementih povračila in tako dalje, šele nato pa tudi prostor za svobodno menjavo dela in za združevanje sredstev zanjo.

Družbenoekonomska razmerja ureja predlog zakona na več ravneh in v več zvezah, kot na primer imetnik naravne in kulturne dediščine, njegove dolžnosti in upravičenost pri varstvu, strokovne organizacije in svobodna menjava dela v kulturni skupnosti kot poglavitni način pri pridobivanju njenega prihodka, sredstva proračuna za upravne naloge, najširše možnosti združevanja interesa in sredstev, ko gre za vlaganje v posamezen spomenik ali znamenitost, v izjemnih primerih tudi angažiranje družbenopolitične skupnosti.

Ker so spomeniki in znamenitosti za družbo posebnega pomena, je v predlogu zakona z razlastitvijo, predkupno pravico, prepovedjo izvoza, s pravico do prenosa in na druge načine olajšano prehajanje spomenikov in znamenitosti iz zasebne v družbeno lastnino in prenos družbenih spomenikov od manj primernih na primernejše upravljalce.

Za uveljavljanje tega zajetnega zakona bo med drugim po predlogu samem treba izdati vrsto podzakonskih predpisov, ki so pripravljene v osnutku v sodelovanju z upravnimi organi in organizacijami ter združenji strokovnih organizacij, tako da jih bo Republiški komite za kulturo in znanost v začetku prihodnjega leta lahko tudi izdal.

Ugotovitev predlagatelja, da uveljavljanje tega zakona samo po sebi ne bo terjalo posebnih sredstev, je bila v razpravi pogostokrat napak razumljena in zavračana. Ko to ugotovitev vendarle ponavljamo, nikakor nočemo reči, da bi celotno področje varstva naravne in kulturne dediščine že doslej ne opravičevalo večjih družbenih sredstev in da jih ne bo terjalo poslej, vendar ne zaradi sprememb v zakonodaji, temveč zaradi narave in pomena teh dejavnosti.

Tovarišice in tovariši delegati! Predlog zakona o naravni in kulturni dediščini je nastal iz osnutka na temelju pripomb in predlogov, podanih v skupščinskih odborih in zborih, kot rezultat nadaljnjega sodelovanja predstavnikov spomeniško-varstvene in arhivske stroke s predlagateljem. Svoje so prispevala tudi posvetovanja, ki smo jih pripravili skupaj s Svetom za kulturo pri Predsedstvu RK Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije. Rezultat te razprave so tudi amandmaji, ki jih je Izvršni svet poslal Skupščini kot svoje in predstavljajo integralni del zakonskega predloga.

Prejeli ste tudi nekatere druge amandmaje. Predlagatelj pa se strinja tudi s predlaganimi amandmaji skupščinskih teles k 8., 18. in 20. členu. Vsebinsko se strinja tudi z amandmajem, ki predvideva oblikovanje novega 19. a člena. Meni pa, da je treba jasneje opredeliti, da ne gre pri tem za klasično odškodnino, temveč za enkratno nadomestilo, kadar se zaradi omejitev in prepovedi bistveno poslabšajo veljavni pogoji za pridobivanje dohodka oziroma za življenje in delo, česar ni mogoče nadomestiti z dovoljeno dejavnostjo v okvirih določenega režima varstva oziroma razvojnih usmeritev glede spomenika ali znamenitosti. Zato v tem smislu predlaga svoj amandma, ki ste ga prejeli.

Ocenjujemo, da so v predloženem besedilu na primeren način upoštevane vse pripombe in predlogi in zato predlagamo, da ta zakon skupaj z amandmaji, ki so njegova sestavina, sprejmete. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Predlog zakona je bil objavljen v Poročevalcu št. 20. Prejeli ste tudi amandmaje Izvršnega sveta, ki jih je ta predložil na podlagi četrtega odstavka 277. člena poslovnika Skupščine, kar pomeni, da so sestavni del predloga zakona in o njih ne bomo glasovali. Prejeli ste tudi stališča Sveta za kulturo pri Predsedstvu Republiške konference, danes na klop pa pismo Izvršnega sveta, kjer se opredeljuje do amandmajev in opredeljuje svoj amandma k 19. členu.

Predlog zakona so obravnavali Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, Komisija za narodnosti in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru predložili pismena poročila, Zakonodajno-pravna komisija pa tudi dodatno poročilo. Poročevalci, želite besedo? (Da.) Prosim, besedo ima predsednik Zakonodajno-pravne komisije, tovariš Milan Gaspari.

Milan Gaspari: Zakonodajno-pravna komisija umika amandma k 76. členu glede na to, da ne gre za vsebinsko vprašanje.

Predsednica Silva Jereb: Pri tem amandmaju gre za to, ali bi rekli: »akt o ustanovitvi strokovne organizacije določa«, tako je bilo mnenje naše Zakonodajno-pravne komisije, Izvršni svet pa predlaga: »ustanovitelj z aktom o ustanovitvi določi«.

Besedo ima tovariš Jože Miklavčič, poročevalec Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja.

Jože Miklavčič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naše poročilo odbora ste sicer prejeli na klop, ker ga pa verjetno niste uspeli pregledati, ga bom kljub temu podal še ustno.

Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora združenega dela in Odbor za urbanizem, sanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin Skupščine SR Slovenije sta na seji dne 12. 12. 1980 obravnavala predlog zakona o naravni in kulturni dediščini, ki ga je Skupščini SR Slovenije predložil v obravnavo njen Izvršni svet.

Odbora sta obravnavala predloženi dokument z vidika svojega delovnega področja oziroma pristojnosti, pri čemer sta ugotavljala predvsem vsebinsko skladnost med sedanjimi rešitvami v predlogu zakona z vsebino razprav, ki so potekale v delovnih telesih in zborih Skupščine SR Slovenije, ko so bila sprejeta tudi stališča k osnutku tega zakona. Odbora sta ugotovila, da so v predlogu zakona vsebinsko primerno rešene pripombe in predlogi, dani k osnutku. Predlagatelj je člane odbora seznanil tudi z vsebino razprav na Svetu za kulturo pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze in na Izvršnem odboru Kulturne skupnosti Slovenije, ki sta predlog zakona podprla skupaj s pripravljenimi amandmaji predlagatelja, ki vnašajo določene vsebinske in redakcijske izboljšave v osnovno besedilo predloga zakona.

V načelni obravnavi so člani odborov posebno pozornost namenili oceni primernosti rešitve v besedilu predloga zakona, ki se nanaša na vprašanje stroškov, do katerih bi lahko prihajalo v povečanem znesku tedaj, če bodo na stavbnem zemljišču potekala tudi arheološka raziskovanja — to je 53. člen v povezavi s 55. členom predloga zakona. Člani odbora so menili, da se mora to odprto vprašanje, na katerega so opozarjali že v razpravi ob osnutku zakona, rešiti pri pripravi sprememb in dopolnitev zakona o upravljanju in razpolaganju s stavbnim zemljiščem. S tem sta odbora podprla tudi predlog stališč, ki jih je k temu zakonskemu besedilu oblikoval Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije.

V podrobni obravnavi po posameznih členih sta odbora sprejela tudi naslednja dva amandmaja, v katerih je zajeta vsebina načelnih pripomb iz razprave.

K 8. členu. Prva alineja tega člena naj se dopolni tako, da se bo celotno besedilo glasilo: »V sistemu družbenega planiranja določajo in uveljavljajo politiko varovanja naravne in kulturne dediščine in opredeljujejo svoje pravice in obveznosti posebej v zvezi z varovanjem kulturnih in zgodovinskih spomenikov in naravnih znamenitosti v skladu z aktom o razglasitvi.«

Glede na to, da je danes Izvršni svet predložil svoj amandma, ki povzema amandma odbora, odbor umika svoj amandma k 19. členu.

Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora združenega dela in Odbor za urbanizem-stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin predlagata zboru, da sprejme predlog zakona o naravni in kulturni dediščini skupaj z amandmaji predlagatelja, drugih delovnih teles republiške Skupščine in skupaj z amandmajema, ki sta ju sprejela odbora na skupni seji.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Prejeli ste tudi predlog stališč Družbenopolitičnega zbora, ki obravnava danes predloženi akt v smislu 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije tako, da daje o njem pristojnima zboroma svoja stališča.

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Albin Pirš, delegat iz občine Kamnik!

Albin Pirš: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša delegacija za delegiranje v Zbor občin je obravnavala predloženi zakon in sprejela tri bistvene pripombe:

1. Za financiranje in ohranjanje naravne dediščine ni zagotovljenih finančnih virov. Čeprav smo slišali predlagatelja, da so ti viri nekje zagotovljeni, nisem razumel kje. Naravna dediščina se doslej ni financirala iz sredstev kulturnih skupnosti, zato pomeni to zanje novo obveznost, za katero nimajo načrtovanih sredstev v naslednjem srednjeročnem obdobju.

2. Želeli bi, da Republiški komite za kulturo in znanost pripravi enotno za vso Slovenijo opis del posameznih dejavnosti, ki sodijo med upravne naloge. Šele na podlagi opisa del bo mogoče planirati kadre v občinski upravi in zagotoviti finančna sredstva zanje.

3. Podzakonsko navodilo iz 74. člena naj točno opredeli vsa dela, ki sodijo k pripravi in vodenju registra spomenikov, kar pomeni delovno in finančno razmejitev med strokovno organizacijo za varstvo in skupščino občine.

Imel sem še dve redakcijski pripombi, in sicer k 18. in pa 104. členu, vendar ju je Izvršni svet že upošteval v svojih stališčih, ki smo jih danes dobili.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? (Ne.) Pisмениh prijav ni več.

Če lahko sama kaj pomagam, bi rekla, da smo v zakonu o kulturnih skupnostih v 27. členu opredelili naloge, ki izhajajo iz varovanja naravne in kulturne dediščine, kot naloge skupnega programa Kulturne skupnosti Slovenije. Tako boste lahko povedali v svoji delegaciji, da je to zakonsko opredeljeno, ostalo pa zadeva pravzaprav naloge, ki naj bi jih komite opravil.

Želi še kdo besedo? (Ne.) Potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Glede na to, da je Zakonodajno-pravna komisija umaknila amandmaje k 10., 11., 25., 30. in 47., danes pa še k 76. členu predloga zakona, o amandmajih te komisije ne bomo glasovali.

Glasovali pa bomo o amandmaju Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja k 8. členu, ki govori o tem, kakšne obveznosti sprejema tisti, ki razglasi nek spomenik v svojih planskih aktih. Odbor predlaga, da je treba tu vzpostaviti neposredno zvezo med planskimi akti in akti o razglasitvi dediščine, pri čemer je imel odbor ves čas v mislih tudi Triglavski narodni park.

Glasovali bomo torej o amandmaju odbora k 8. členu. Amandma k 19. členu pa je poročevalec odbora umaknil, ker je Izvršni svet oblikoval svojega. Kdor je torej za amandma odbora k 8. členu, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma odbora k 8. členu soglasno sprejet.

Sedaj bomo glasovali še o amandmaju Izvršnega sveta k 19. členu predloga zakona, ki ste ga prejeli danes na klop. S tem amandmajem Izvršni svet povzema amandma Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin in ga redakcijsko dopolnjuje. Se Zakonodajno-pravna komisija s tem amandmajem strinja? (Da.) Predstavnik odbora je že povedal, da se strinja s tem amandmajem. Kdor je torej za amandma k 19. členu, naj prosim glasuje! (57 delgatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma Izvršnega sveta z večino glasov sprejet.

Glasovati bi morali še o amandmajih Družbenopolitičnega zbora k 18. in 20. členu predloga zakona, ki sta razvidna iz stališč tega zbora, ki ste jih prejeli danes na klop. Ker pa še nimamo obvestila, ali je Družbenopolitični zbor svoja stališča sprejel, bomo počakali z glasovanjem o teh dveh amandmajih, dokler ne dobimo obvestilo o dokončnem sprejemu stališč. Prekinjam to točko dnevnega reda.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o Spominskem parku Trebče.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Toneta Poljšaka, namestnika predsednice Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora. Besedo ima tovariš Poljšak!

Tone Poljšak: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlog zakona o Spominskem parku Trebče upošteva vse bistvene rešitve, ki so bile opredeljene v osnutku tega zakona, zato mislim, da ni potrebno ponavljati razlogov, ki so nas vodili k posameznim rešitvam v predlogu zakona.

Ob tej priložnosti naj opozorim le na razlike med predlogom in osnutkom zakona. Predlagatelj je v postopku oblikovanja predloga zakona o Spominskem parku Trebče proučil vse pripombe in predloge k osnutku zakona in jih vgradil v posamezne določbe predloga zakona. Izjema pri tem je le predlog za občutnejšo razširitev mej parka, ki je bil podan s strani delegatov iz občine Krško. Vendar pa moram poudariti, da je po pojasnitvi razlogov za in proti razširitvi območja spominskega parka, bil dosežen popoln sporazum med pobudniki razširitve in predlagateljem zakona.

Tako lahko ugotovimo, da ostajajo meje območja Spominskega parka Trebče take, kot so vrisane na zemljevidu, ki je predložen k osnutku tega zakona.

Novе določbe, v primerjavi z osnutkom zakona, so podane v 19. in 20. členu. V 19. členu je opredeljeno, da opravlja organizacija za varstvo, poleg dejavnosti posebnega družbenega pomena, tudi dejavnosti po pooblastilu. V 20. členu pa je določeno, da ima v organu upravljanja parka organizacija za varstvo parka eno tretjino delegatov, družbenopolitične skupnosti z območja parka, SR Slovenija, samoupravne organizacije in skupnosti ter družbenopolitične in druge organizacije, ki sodelujejo pri varstvu in razvoju parka pa dve tretjini delegatov. V tem členu je nadalje določeno, o katerih vprašanih in zadevah odločajo delegati uporabnikov skupaj z delegati organizacije za varstvo.

Nadalje moramo opozoriti, da so v razpravah v delovnih telesih skupščinskih zborov in Kulturne skupnosti Slovenije bili predloženi trije amandmaji in nekaj redakcijskih popravkov, ki jih je predlagatelj v celoti upošteval, kot je to razvidno iz predloga amandmajev, ki so danes predloženi.

Amandmaji k 18., 25. ter 29. členu predloga zakona o Spominskem parku Trebče v ničemer ne spreminjajo osnovnega koncepta varstva in razvoja spominskega parka. Pomenijo pa spremembe in dopolnitve, ki zagotavljajo racionalnejše izvajanje nalog, ki jih bo opravljal organizacija za varstvo oziroma upravni organi in drugi udeleženci kot nosilci varstva in razvoja Spominskega parka Trebče.

Iz teh razlogov se tudi črta 25. člen, kar pomeni, da v okviru organizacije za varstvo ni predvidena posebna naravovarstvena služba s poklicnimi in prostovoljnimi naravovarstvenimi nadzorniki. Razlogi za takšno rešitev so pogojeni s tem, da gre v tem primeru za sorazmerno majhno območje, kjer so že doslej bili uveljavljeni nekateri ukrepi začasne prepovedi gradnje in drugih posegov v prostor ter da pristojni občinski upravni organi in inšpekcije z območja spominskega parka zadostujejo za izvajanje upravnega postopka in inšpekcijskega nadzora.

S črtanjem 29. člena zakona, v katerem je podan seznam zgodovinskih in kulturnih spomenikov ter naravnih znamenitosti, se v ničemer ne ogroža varstvo in zaščita le-teh, saj bodo ti razglašeni za spomenik ali naravno znamenitost v skladu z zakonom o naravni in kulturni dediščini.

Ostale spremembe besedila predloga zakona zagotavljajo predvsem večjo jasnost novega 25., 26. in 27. člena, ki določajo kazni za nespoštovanje prepovedanih dejavnosti na območju spominskega parka.

Tovarišice in tovariši! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ugotavlja, da je bil v vseh fazah priprave tega zakona opravljen zavesten družbeni napor, da se območje, kjer je preživljal svojo mladost in kasneje politično deloval tvorec naše neuvrščene samoupravne socialistične domovine, Josip Broz Tito, poveže s Spominskim parkom Kumrovec v zaokroženo zavarovano območje. Izvršni svet meni, da se z razglasitvijo območja, v katerem se nahajajo rojstna hiša Titove matere Marije Broz, muzej, posvečen Titovemu ilegalnemu delu, šola Marije Broz v Bistrici ob Sotli, objekti in spominska obeležja ob Bistrici, Podsredi in drugod, pot kmečke vojske iz 16. stoletja, kraj, kjer je ta vojska končala, pot XIV. divizije in podobna zgodovinska obeležja v Spominskem parku Trebče, izraža naš odnos in spoštovanje do zgodovinskih dogodkov in še posebej do predsednika Tita. Zato Izvršni svet predlaga, da delegati tega zbora sprejmejo predlog zakona s predlaganimi amandmaji.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Predlog zakona ste prejeli. Obravnavala sta ga Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni in dodatni poročili. Želita poročevalca besedo? (Da.) Prosim, besedo ima tovariš Miklavčič!

Jože Miklavčič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora združenega dela in Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin Skupščine SR Slovenije sta na skupni seji dne 12. 12. 1980 ponovno obravnavala predlog zakona o Spominskem parku Trebče ter amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k predlogu zakona, ki jih je na seji odbora obrazložil predstavnik predlagatelja.

Predstavnik predlagatelja je glede na načelne pomisleke odborov ob prvi obravnavi predloga zakona, ki so razvidni iz poročila z dne 2. 12. 1980, odbora pojasnil, da gre pri režimu varovanja v tem parku predvsem za ohranjanje zgodovinskih izročil, kar se razlikuje od režima varovanja kot ga predvideva zakon o Triglavskem narodnem parku. Zato tega zakona v smislu pripomb odborov ni potrebno dopolnjevati, saj navedene probleme v pretežni meri rešuje sistemski zakon o kulturni in naravni dediščini. Odbora sta se s takim pojasnilom strinjala.

V razpravi o amandmajih, ki jih je predlagatelj na seji obrazložil, sta se odbora strinjala z amandmaji k 18., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32. in k 33. členu.

Odbora ugotavljata, da je Izvršni svet sprejel in amandmajsko oblikoval tudi pripombe izvršnega odbora Kulturne skupnosti Slovenije in sta se s tem strinjala.

Odbora predlagata pristojnima zboroma, da sprejmeta predlog zakona o Spominskem parku Trebče skupaj z amandmaji Izvršnega sveta.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Albin Pirš, delegat iz občine Kamnik!

Albin Pirš: Ker je Izvršni svet že upošteval našo pripombo, ki smo jo imeli k 29. členu, samo podpiramo amandma, da se ta člen črta.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa. Želi še kdo besedo? (Ne. Če ne, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.)

Glede na to, da je tovariš Miklavčič kot poročevalec Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja umaknil amandma k 18. členu, bomo glasovali samo o amandmajih Izvršnega sveta k 18., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., in k 33. členu predloga zakona. S temi amandmaji soglašata, kot ste slišali, odbor in Zakonodajno-pravna komisija.

Menim, da bi lahko glasovali o vseh amandmajih skupaj, ker so usklajeni v delovnih telesih zbora in Skupščine. Kdor je torej za amandmaje Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je odbor soglasno sprejel amandmaje Izvršnega sveta.

Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti. Kdo je za predlog zakona? (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona o Spominskem parku Trebče.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na poročilo o poteku priprav na postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja.

Poročilo je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Leopolda Kejžarja, namestnika predsednice Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Tovariš Kejžar, želite besedo? (Da.) Prosim!

Leopold Kejžar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V času od priprave poročila, ki je bilo oblikovano v oktobru, se nadaljuje izredno živahna strokovna in samoupravna aktivnost, v skladu z obveznostmi in odgovornostmi posameznih nosilcev, ki jih poročilo podrobneje navaja. Zato želi predlagatelj ob razpravi o poročilu posredovati nekaj dodatnih informacij o aktivnostih na nekaterih področjih, ker jih poročilo glede na čas, v katerem je nastalo, ne vsebuje.

Za sedanji trenutek je pomembno posebno opozoriti na tri sklope aktivnosti, in sicer:

1. na prizadevanja za uskladitev obsega vpisa za leto 1981—1982 in razmestitev vzgojno-izobraževalnih programov v srednjem izobraževanju,

2. na sprejemanje samoupravnih sporazumov o temeljih planov posebnih izobraževalnih skupnosti in

3. na priprave vzgojno-izobraževalnih programov v okviru strokovnih svetov posebnih izobraževalnih skupnosti.

Vzporedno s pripravo planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje teče zavzeta razprava o oblikovanju mreže srednjih šol, ki naj bi sledila kadrovskim potrebam, ki izhajajo iz nujnosti po prestrukturiranju gospodarstva, večjemu usklajevanju posameznikovih interesov z možnostmi zaposlovanja in kvalitetnejšem usmerjanju v izobraževanje, težnji po zagotovitvi kvalitete vzgojno-izobraževalnega dela in stabilizacijski naravnosti. V zaostrenih gospodarskih razmerah moramo skladno in racionalno izkoristiti sedanje prostore in hkrati omogočiti, da se bo šola močnejše odprla potrebam dela in že zaposlenih delavcev ter se močnejše uveljavljala kot kvalitativni dejavnik razvoja.

Kljub splošno sprejetim načelom za oblikovanje mreže šol in sprejetemu obsegu izobraževanja v planskih dokumentih, usklajevanje pri konkretni razporeditvi programov srednjega izobraževanja in obsega vpisa v novo šolsko leto 1981—1982, ki ga je posredovala v obravnavo Republiška izobraževalna skupnost, kasni. Med številnimi pripombami, ki so jih posredovali organi družbenopolitičnih skupnosti, družbenopolitične organizacije na ravni občin ali na meddobčinskem nivoju, so mnoge naravnane k drobljenju mreže šol in ne upoštevajo dovolj demografskih možnosti. Vendar pa je hkrati iz njih moč razbrati tudi večjo naravnost k širjenju možnosti izobraževanja že zaposlenih delavcev in tendenco po večjem vključevanju mladine in zaposlenih delavcev v proizvodne usmeritve.

Zelo pomembno za uresničevanje globalnih usmeritev je čim prejšnje sprejetje obsega in razmestitve vpisa za šolsko leto 1981—1982, kar se bo po načrtu uskladilo na zasedanju Skupščine Izobraževalne skupnosti Slovenije konec meseca. S tem bi omogočili pospešitev aktivnosti v zvezi z usmerjanjem učencev in interno razpisovanje v organizacijah združenega dela za zaposlene delavce. Izobraževalnim organizacijam pa bi omogočili sklepanje samoupravnih sporazumov in pogodb z organizacijami združenega dela za opravljanje proizvodnega dela in delovne prakse, zagotoviti ustrezne kadre za nove vzgojno-izobraževalne programe, strokovno izpopolnjevanje delavcev za uresničevanje teh programov in odpraviti negotovost pri uporabnikih, izvajalcih in kandidatih za izobraževanje.

V predloženih samoupravnih sporazumih o temeljih planov posebnih izobraževalnih skupnostih je z uveljavitvijo v poročilu opisanega načela združevanja sredstev doseženo, da bodo prispevki temeljnih organizacij za usmerjeno izobraževanje bolj kot doslej odražali stroške kadrovske reprodukcije po posameznih področjih združenega dela. Namesto dosedanjega prispevka po enotni stopnji od korigirane davčne osnove, ki je bil povsem fiskalnega značaja, se bodo uveljavljale različne stopnje prispevkov po posameznih posebnih izobraževalnih skupnostih, odvisno tako od programov izobraževanja in njihovih cen, kot tudi od gibanja dohodka po posameznih področjih združenega dela.

Ob prehodu na dohodek kot osnovo bi prispevna stopnja, če bi bila še naprej enotna, znašala 1,42 % od osnove. Diferencirana glede na različne programe pa znaša v posebnih izobraževalnih skupnostih gospodarstva praviloma od 1,13 do 1,75 %. Le štiri skupnosti izstopajo iz tega okvira z nižjimi oziroma višjimi stopnjami, kar je rezultat specifične kadrovske situacije oziroma do-

hodkovnih razmer, to so tiskarstvo in papirništvo z 0,82 %, promet in zveze z 0,93 % oziroma gostinstvo z 2,05 % in pomorstvo z 2,76 %. Na področju družbenih dejavnosti pa so te stopnje zaradi višje izobrazbene strukture seveda nekoliko višje, in sicer od 1,87 % v upravnih dejavnostih, do 2,85 % v kulturnih dejavnostih.

Menimo, da te porazdelitve predstavljajo sprejemljivo začetno podlago za nadaljnji razvoj družbenoekonomskih odnosov na področju usmerjenega izobraževanja po načelih svobodne menjave dela, čeprav so v tej prvi rešitvi medsebojni odnosi med posameznimi skupnostmi še zelo poenostavljeni in ne morejo v celoti odraziti dokaj zapletene problematike izobraževanja kadrov za širše in ožje družbene potrebe ter svobodne menjave dela v okviru posebnih izobraževalnih skupnosti. Vendar pa dosedanji predlogi pomenijo pomemben premik od dosedanjega načina združevanja sredstev, ki ni vseboval prav nobene funkcionalne zveze med višino prispevka in stroški izobraževanja za posameznem področju združenega dela.

Rešitve, ki jih vsebujejo sedanji samoupravni sporazumi o temeljnih planov, pa že v tej fazi zagotavljajo, da bodo vsi nosilci planiranja na področju usmerjenega izobraževanja takoj in neposredno prevzemali tudi materialne učinke svojih odločitev.

V dosedanjih pripravah vzgojno-izobraževalnih programov je v okviru 18 strokovnih svetov posebnih izobraževalnih skupnosti in dveh komisij, ki jih je za pripravo programov v družboslovni, jezikovni oziroma naravoslovno-matematični usmeritvi imenovala Izobraževalna skupnost Slovenije, sodelovalo 675 strokovnjakov. Med njimi je 220 strokovnjakov iz organizacij združenega dela uporabnikov, 156 iz višjih in visokih šol ter raziskovalnih organizacij, 299 pa jih je iz vrst izvajalcev programov srednjega izobraževanja. Vse to kaže, kako široko so bile zastavljene dosedanje strokovne priprave za izdelavo programov v srednjem usmerjenem izobraževanju.

Po podatkih Zavoda SR Slovenije za šolstvo, ki v skladu z zakonom opravlja administrativno-strokovna dela za strokovne svete posebnih izobraževalnih skupnosti in Strokovni svet SR Slovenije za vzgojo in izobraževanje, bodo vsi osnutki programov za pridobitev izobrazbe v srednjem izobraževanju pripravljeni do konca tega meseca.

V dosedanjih pripravah programov so bili tudi izdelani predlogi, da se še nadalje zmanjšuje število doslej predvidenih programov in smeri izobraževanja, in sicer število programov od 125 na 105, število smeri pa od 284 na 242. V zvezi z zmanjševanjem števila programov je treba podpirati vse tiste primere, ki izhajajo iz vsebinske povezanosti med programi, saj s tem še nadalje zmanjšujemo prerazdrobljenost programov in smeri izobraževanja, kar pogosto vpliva tudi na drobljenje mreže šol, podvajanje smeri in s tem na neracionalno organizacijo šolstva.

Odločilno pa bi morali preprečevati zmanjševanje števila programov in smeri izobraževanja v primerih, ko se posamezni programi v celoti ukinjajo in nadomeščajo le z internim usposabljanjem v organizacijah združenega dela. To se je v dosedanjih pripravah dogajalo, zlasti s skrajšanimi programi srednjega izobraževanja. Ukinjanje teh programov pa bi pomenilo, da glede na dosedanji razvoj ukinjamo izobraževanje za nekatere poklice, zlasti v materialni proizvodnji. S tem pa zmanjšujemo standard izobrazbe, zlasti neposrednemu proizvajalcu, in kar je še pomembneje, na ta način zmanjšujemo možnosti za izobraževanje že zaposlenih delavcev, ki so se priučili za določena

dela, s čimer pa se nam celotno usmerjeno izobraževanje odmika od cilja, da z izobraževanjem že zaposlenih hitreje dosegamo sprejete družbene cilje na področju prestrukturiranja gospodarstva in njegovega usmerjanja s sodobno realiziranemu procesu dela. Temeljni preizkusni kamen usmerjenega izobraževanja je namreč tudi v tem, koliko se bodo v celoti povečale možnosti za izobraževanje ob delu in iz dela. V dosedanjih pripravah pa smo še vedno preveč usmerjeni le na izobraževanje mladine.

Tovarišice in tovariši delegati! Na koncu želim opozoriti še na predlog dogovora o skupnih temeljih sistema vzgoje in izobraževanja v SFR Jugoslaviji, ki ga obravnavate na današnji seji zbora pri naslednji točki dnevnega reda.

Pri usklajevanju besedila predloga dogovora so bile uveljavljene spremembe in dopolnitve besedila, ki jih je sprejela Skupščina SR Slovenije v razpravi o osnutku, predvsem njena načelna stališča, ki so se nanašala na obveznosti, ki jih v skladu s svojimi pristojnostmi lahko sprejemajo skupščine socialističnih republik in avtonomnih pokrajin kot podpisnice dogovora.

Vsebina dogovora izhaja iz ustavnih pristojnosti republik in pokrajin, da samostojno urejajo dejavnost vzgoje in izobraževanja ter iz ustavne ureditve SFR Jugoslavije in dokumentov Zveze komunistov Jugoslavije, v katerih je poudarjena pravica in odgovornost delavcev v združenem delu, da neposredno odločajo o vsebini, sistemu in pogojih izvajanja vzgoje in izobraževanja. Z dogovorom republike in pokrajin usklajujejo tista vprašanja, ki so pomembna za uresničevanje ustavne pravice delavcev, delovnih ljudi in občanov do izobraževanja na celotnem območju Jugoslavije. Pri tem gre zlasti za to, da se ne glede na razlike v strokovnih rešitvah in operativni izvedbi zagotovi udeležencem izobraževanja enakopraven položaj, da se jim omogoči prehajanje iz šol ene republike oziroma pokrajine v šole druge republike oziroma pokrajine ter enakopravnost pri uveljavljanju pravic, ki izhajajo iz pridobljene izobrazbe. Ta vprašanja so zlasti: osemletno trajanje obveznega osnovnega šolanja, enotno opredeljeno usmerjeno izobraževanje, ki obsega pridobivanje in izpopolnjevanje strokovne izobrazbe ter usposabljanje z delom, pridobivanje izobrazbe za delo in nadaljnje izobraževanje na podlagi družbeno verificiranih vzgojno-izobraževalnih programov, kar pomeni, da se le po takih programih pridobljena izobrazba priznava na celotnem območju Jugoslavije. Hkrati pa so programi tudi osnova za ugotavljanje razlik, ki jih mora udeleženec v okviru izobraževanja dopolniti.

Dogovor o skupnih temeljih sistema vzgoje in izobraževanja je nastajal več let, zato smo načela, ki jih vsebuje, lahko upoštevali že pri oblikovanju sistemskih zakonov s področja vzgoje in izobraževanja v naši republici. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, da Skupščina pristopi k dogovoru.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Kejžar! Poročilo ste prejeli. Kot gradivo ste dobili tudi osnutek družbenega dogovora o razmestitvi izvajanja vzgojnoizobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja v Sloveniji, ki ga je predložila Izobraževalna skupnost Slovenije.

Poročilo sta obravnavala Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in medzborovska skupina delegatov za spremljanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju, ki sta zboru predložila pismeni poročili.

Medzborovska skupina, ki je bila imenovana na seji zbora 25. 11. 1980, je zboru predložila tudi predlog ugotovitev in stališč, ki naj bi jih po razpravi

sprejel naš zbor, zato prosim poročevalca skupine, tovariša Mitjo Horvata, da poroča zboru!

Mitja Horvat: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na klop ste danes dobili predlog ugotovitev in stališč, ki jih je k poročilu o poteku priprav na postopno uveljavljanje usmerjenega izobraževanja predlagala skupina delegatov za spremljanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju. Dovolite mi, da k tem ugotovitvam in stališčem dodam še nekaj razmišljanj.

Medzborovska skupina delegatov je zelo temeljito proučila poročilo Izvršnega sveta o poteku priprav na postopno izvajanje usmerjenega izobraževanja. Do začetka postopnega uveljavljanja zakona o usmerjenem izobraževanju v prihodnjem šolskem letu je namreč ostalo le še malo časa, zato je seveda nujno, da se vsi družbeni dejavniki zelo resno, odgovorno in temeljito pripravijo na ta začetek. V skupini smo ugotovili, da v praksi temu še ni povsod tako, saj mnogi še vedno predvsem polemizirajo s posameznimi določili zakona, namesto, da bi se zavzemali za njihovo uresničevanje.

Čeprav v poročilih iz objektivnih razlogov niso osvetljena vsa vprašanja, ki so pomembna za uvajanje usmerjenega izobraževanja, pa je na njegovi podlagi mogoče ugotoviti, da je bilo za ustvarjanje pogojev za postopno uveljavljanje usmerjenega izobraževanja vloženi mnogo naporov in opravljenih precej nalog. Vendar pa je spreminjanje družbenoekonomskih odnosov in uveljavljanje samoupravne organiziranosti posebnih izobraževalnih skupnosti dolgotrajnejši proces, ki ga bo potrebno tekoče spremljati ter na podlagi ocen sprejemati stališča in usmeritve za nadaljnje aktivnosti. Skupina zato predlaga, da Izvršni svet maja meseca ponovno predloži zborom Skupščine SR Slovenije poročilo o stanju oziroma uveljavitvi vseh tistih pogojev, ki so potrebni, da bi s šolskim letom 1981—1982 lahko uspešno pričeli uveljavljati usmerjeno izobraževanje.

Delegati v skupini smo v načelni razpravi ocenili, da predloženo poročilo obravnava vsa aktualna vprašanja preobrazbe vzgoje in izobraževanja: samoupravno organiziranost uporabnikov in izvajalcev, uvajanje novih družbenoekonomskih odnosov ter preoblikovanje mreže šol in vzgojno-izobraževalnih programov. Vsi bistveni elementi za uspešno uvedbo usmerjenega izobraževanja pa, kot sem že dejal, še niso ocenjeni. Nekatere ocene bodo namreč možne šele, ko bo določena nova mreža šol in programi za pridobitev strokovne izobrazbe.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da bo potrebna večja povezanost posameznih subjektov, ki so odgovorni za uresničevanje nalog na obravnavanem področju. Podlago za njihovo usklajeno delovanje in izpolnjevanje obveznosti daje predloženi družbeni dogovor o razmestitvi izvajanja vzgojno-izobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja v SR Sloveniji. Zbori uporabnikov v nekaterih izobraževalnih skupnostih niso dovolj aktivni; odločitve o vzgojno-izobraževalnih programih, njihovem usklajevanju in oblikovanju mreže šol je treba sprejemati po samoupravni poti v občinskih izobraževalnih skupnostih, posebnih izobraževalnih skupnostih in v Izobraževalni skupnosti Slovenije. K močnejši vlogi uporabnikov in hkrati k zmanjševanju vpliva posameznih družbenopolitičnih skupnosti, bi lahko pomembno prispevala tudi večja aktivnost vseh družbenopolitičnih organizacij.

V razpravi o posameznih poglavjih je skupina delegatov ugotovila, da so bili strokovni sveti pri vseh posebnih izobraževalnih skupnostih in Strokovni svet za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije oblikovani v skladu z zakonom o svobodni menjavi dela na področju vzgoje in izobraževanja, niso pa bili še ustvarjeni vsi pogoji za njihovo delovanje. V prihodnje bo treba dati več poudarka njihovim pristojnostim in odgovornostim za strokovne rešitve. Hkrati pa bo treba zagotoviti boljše kadrovske, strokovne in materialne pogoje za delo strokovnih svetov, s čimer mislimo tudi na razbremenitev članov svetov za čas, ko sveti pripravljajo predloge programov. V zvezi s pripravljanjem vzgojno-izobraževalnih programov je treba podpreti prizadevanja za nadaljnje zmanjšanje števila programov in smeri srednjega usmerjenega izobraževanja. Racionalizirati je treba tudi programe oziroma smeri izobraževanja na visokošolski ravni in dati večji poudarek programom za usposabljanje in izpopolnjevanje.

Iz poročila izhaja, da se delavci, ki se izobražujejo iz dela in ob delu, v večjem številu vpisujejo v višje in visoke šole in to večinoma na družboslovne smeri študija. V veliki meri tudi zato, ker so te šole zagotovile mnogo boljše pogoje za študij ob delu. Posebno skrb bi zato morali posvetiti predvsem delavcem, ki niso uspešno končali obveznega osnovnega šolanja in jim omogočiti vključitve v programe srednjega izobraževanja.

Poleg zagotavljanja prostorskih pogojev in štipendij bo v nadaljnjem procesu preobrazbe vzgojno-izobraževalnih dejavnosti potrebno še zlasti skrbno razreševati vprašanja prerazporejanja učnih obveznosti učiteljev in jim tudi po prestrukturiranju mreže šol zagotoviti ustrezen družbenoekonomski položaj. Pospešiti pa bo treba tudi delo pri strokovni pripravi učbenikov, ki naj bodo za predmete skupne vzgojno-izobrazbene osnove skupni.

Iz poročila izhaja, da je samoupravna organiziranost uporabnikov in izvajalcev v ustanovljenih posebnih izobraževalnih skupnostih v skladu z zakonom o svobodni menjavi dela na področju vzgoje in izobraževanja. Vendar novi družbenoekonomski odnosi v teh izobraževalnih skupnostih še niso ustrezno opredeljeni in v praksi uveljavljeni. V naslednjem poročilu o rezultatih priprav na začetek šolskega leta 1981/82, ki ga bo, kot sem že v uvodu dejal, meseca maja prihodnje leto Skupščini SR Slovenije predložil njen Izvršni svet, bo zato potrebno tudi podrobneje razčleniti urbanizacijsko strukturo posebnih izobraževalnih skupnosti, izvajanje nalog uporabnikov in izvajalcev na področju planiranja vzgojno-izobraževalne dejavnosti in družbenoekonomskih odnosov med udeleženci svobodne menjave dela v tej dejavnosti.

Izobraževalna skupnost Slovenije je Skupščini SR Slovenije predložila tudi družbeni dogovor o razmestitvi izvajanja vzgojno-izobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja v naši republiki, ki opredeljuje načela in merila, po katerih naj bi se razmeščali vzgojno-izobraževalni programi. Skupina delegatov predlaga, naj bi dogovor sklenil kot udeleženec Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in ne Skupščina SR Slovenije. Tudi sicer so subjekti dogovarjanja navedeni dokaj ekstenzivno, tako da smo bili v skupini mnenja, da bi kazalo ponovno proučiti, kateri udeleženci naj sklepajo navedeni družbeni dogovor.

V razpravo o posameznih členih pa smo v skupini menili, da predvidena mreža vzgojno-izobraževalnih organizacij ne omogoča doslednega uresničevanja določb 3. člena predloženega družbenega dogovora. Zato je treba predvideti, da je uvajanje nove mreže šol proces, v katerem bo treba upoštevati vse spremembe in nove okoliščine, ki se bodo javljale, pa tudi kasneje bo

potrebno mrežo šol stalno dopolnjevati in prilagajati celotnim družbenim potrebam po usmerjenem izobraževanju.

V 2. odstavku 4. člena je treba po mnenju skupine natančneje opredeliti območje dnevne migracije ter določiti posamezne elemente, ki ta pojem opredeljujejo, na primer, stalne prometne zveze, oddaljenost in podobno.

13. člen predloženega družbenega dogovora zavezuje udeležence k določenemu ravnanju, treba pa je še natančneje določiti postopek v primeru, če se kakšen od udeležencev ne ravna po dogovorjenih obveznostih. V tem členu je treba določiti tudi postopek usklajevanja v primerih, ko je dana pobuda za spremembo sedanje mreže vzgojno-izobraževalnih organizacij. Po določbi 15. člena je treba predvideti tudi možnost vsakoletnega usklajevanja mreže šol.

Naj na koncu še dodam, da medzborovska skupina delegatov predlaga zboru, da predložene ugotovitve in stališča sprejme. Te ugotovitve in stališča naj bi bila seveda tudi podlaga za dopolnitev naše samoupravne in družbenopolitične aktivnosti v procesu priprave na postopno uveljavljanje zakona o usmerjenem izobraževanju.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Horvat! Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Adi Žunec, delegat iz občine Slovenska Bistrica. Prosim!

Adi Žunec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na 41. seji skupine delegatov iz občine Slovenska Bistrica za delegiranje v Zbor občin in Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije dne 9. 12. 1980 smo ob obravnavi poročila o poteku priprav na postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja sprejeli naslednje mnenje:

Poročilo zelo površno obravnava oziroma sploh ne obravnava priprav v organizacijah združenega dela, ki bodo izvajale proizvodno delo oziroma delovno prakso. Kakšna je usposobljenost teh organizacij združenega dela, kje so problemi in pomanjkljivosti, kateri sistemski ukrepi oziroma izvršilni predpisi bodo urejali ta del izvedbe vzgojno-izobraževalnih programov in podobno? Preveč posplošena je ugotovitev, da družbenopolitična aktivnost v občinah ne daje večjih rezultatov. Potrebna je analiza subjektivnih in objektivnih vzrokov! Izobraževalni sistem je nacionalnega značaja, zato se ne moremo sprijazniti s trmastimi lokalizmi in vztrajati pri starem. Sedaj smo na stopnji konkretnega dela za uvedbo programov usmerjenega izobraževanja, zato se ne more voditi razprava o načelnih zadevah.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Želi še kdo besedo (Da.) Prosim, besedo ima tovariš Franc Primc, delegat iz občine Ptuj!

Franc Primc: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Glede na predloženo poročilo o poteku priprav na postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja, bi rad poudaril tudi nekaj ugotovitev in problemov, ki so se pojavili v naši občini.

Skupščina občine Ptuj je na svojih sejah ugotovila, da so se v razpravo vključiti vsi dejavniki. Pripombe smo izoblikovali predvsem k osnutku družbenega dogovora, k predlogu razmestitve izvajanja vzgojno-izobraževalnih programov, k številu prvih letnikov srednjega usmerjenega izobraževanja v SR

Sloveniji in k določbam o pogojih za dislocirane enote, ki so glede na oddaljenost vezane na območje dnevne migracije delavcev, kar pa za učence ni povsod sprejemljivo. Zato se zavzemamo, da se 4. člen družbenega dogovora glasi: »Dislocirane enote praviloma ni mogoče odpreti...«.

Glede pripomb k predlogu o razmestitvi posameznih programov in števila oddelkov prvega letnika pa je bilo ugotovljeno, da predlog zelo spreminja stanje v naši občini. Po predlogu se v SR Sloveniji zmanjšuje število oddelkov prvega letnika od 1010 na 977, torej za 13 manj ali na 98,7 % sedanjega stanja; v naši občini pa od 27 na 22, torej za petino manj ali na 81,5 % sedanjega stanja. Drugače povedano, od vseh ugotovljenih potreb po zmanjševanju oddelkov v SR Sloveniji naj bi občina Ptuj bila udeležena kar z 38,5 % vsega zmanjševanja.

Podobno je pri številu učencev. V SR Sloveniji se zmanjšuje število od 31 464 na 30 190, to je za 1274 manj, v občini Ptuj pa se število v prvi letnik vpisanih od sedanjih 875 znižuje po predlogu na 600, torej za 215 manj oziroma kar za šestino manj. V naši občini končuje osmi razred osnovne šole letno 1100 učencev, dovoljen vpis pa zagotavlja le 660 mest oziroma za 60 % vseh otrok. V SR Sloveniji je to razmerje nasprotno, saj je za 26 634 učencev osmih razredov zagotovljenih kar 30 190 učnih mest. Pri tem moramo ugotoviti, da tudi teh 660 mest ni namenjenih samo za ptujsko območje, ampak so v to število vključeni tudi učenci ormoške občine s 16 %, ter iz ostalih občin s 4 %. Prav tako smo glede oddelkov dosegli sporazum z občino Slovenska Bistrica za dislocirane enote metalurške smeri.

Predlagana razmestitev pri nas ne izboljšuje kvalifikacijske strukture in ne zagotavlja večjega števila otrok v izobraževalnem procesu iz manj razvitenih in obmejnih področij naše občine. Zato podpiramo predlog, da se ponovno preveri razmestitev predvsem tistih programov, ki smo jih že sedaj v občini izvajali in ki jih predlagata Izvršni svet in Skupščina občine Ptuj. Skupina delegatov za delegiranje delegatov v Zbor občin Skupščine SR Slovenije podpira predlog in prek Skupščine SR Slovenije apelira na Izobraževalno skupnost Slovenije, da naš predlog upošteva glede na veliko število otrok z nižjo ravniyo socialnega stanja predvsem iz nerazvitega območja občine, da bi na podlagi dosedanjih izkušenj izobraževalnih procesov v naši občini našli skupno rešitev.

Podpiram tudi stališče tovariša Horvata, glede stalnosti te mreže, da bi to dejansko bil proces, o katerem bi se lahko tudi še naprej dogovarjali.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Primc! Tovariš Silvo Gorenc, delegat iz občine Krško, ima besedo!

Silvo Gorenc: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija me je pooblastila, da glasujem za predložene ugotovitve in stališča. To bom storil toliko lažje, ker vidim, da poročilo, ki ga je skupina delegatov pripravila, še opozarja na nekatere pomembne stvari, ki so v ugotovitvah slabše predstavljene.

Hkrati pa mi je naročeno, da pred tem zborom vendarle poudarim nekaj bistvenih problemov, ki ostajajo odprti kljub temu poročilu, z namenom, da bi v naslednjem obdobju vsi družbeni dejavniki, ki so odgovorni za to področje, storili čimveč, da bi te probleme čimprej rešili in odpravili.

Prva ugotovitev je, da očitno čez te akte, ki jih sestavljajo v posebnih izobraževalnih skupnostih in izvršnih svetih, republiških in občinskih, še ni zapihala burja stabilizacijske politike. Tu pihajo blage sapice, če parafraziram Prešerna, in še to bolj verbalno kot de facto. Zato bi morali seveda soočiti naloge, ki si jih v teh dneh in mesecih postavljamo v zvezi z prestrukturiranjem slovenskega gospodarstva, z nekaterimi našimi strateškimi cilji, ki jih bomo morali — o tem najbrž ni nobenega dvoma — v naslednjem obdobju izvršiti. Prav v zvezi s temi nalogami moramo primerjati stališča oziroma naloge, ki se nam postavljajo na področju izobraževanja.

Tu obstajajo še veliki razkoraki. Ti razkoraki so vidni zlasti v naslednjem:

1. Menimo, da je uveljavljanje družbenoekonomskih odnosov na področju usmerjenega izobraževanja, zlasti v nekaterih njegovih delih, izrazito prepočasno. Taka neuveljavitev družbenoekonomskih odnosov, prek katerih bi združeno delo lahko bistveno vplivalo na politiko na tem področju, daje še vedno dovolj maneverskega prostora, da s sredstvi združenega dela, čeprav jih sedaj pretakamo prek sistema svobodne menjave dela, še vedno v marsikaterem primeru odtujeno upravljajo razne skupine, ki se uveljavljajo ravno zaradi tega, ker družbenoekonomski odnosi na posameznih področjih usmerjenega izobraževanja niso taki, kot bi morali biti. Zlasti imam tu v mislih nekatere posebne izobraževalne skupnosti, v katerih glas in avtentične potrebe združenega dela ne pridejo do izraza. Zato bi morali, po našem mnenju, zlasti v tem obdobju, ki je tik pred nami, največjo pozornost posvetiti uveljavljanju ustreznih družbenoekonomskih odnosov na tem področju.

2. Kljub vsem našim naporom smo zelo malo, ali skoraj nič naredili na področju temeljne usmeritve, glede glavnih smeri izobraževanja. Vsi naši apeli, da na minimalno potreben obseg zmanjšamo humanistično izobraževalno smer in okrepmo smeri proizvodnih poklicev, so očitno ostali brez pravega odziva. Tu se seveda postavlja vprašanje, na kakšen način naj na tem področju storimo več, kot pa smo uspeli doslej.

3. Mnenja sem, da bi se morali v praktični politiki odločneje upreti raznim občinskim, regionalnim in drugim ambicijam za ustvarjanje raznih šol za vsako ceno in verbalnemu dokazovanju in sklicevanju na interese združenega dela. Taki lokalizmi gredo tako daleč, da v posameznih primerih občinski funkcionarji kličejo direktorje in jim naročajo, da morajo pripraviti take plane potrebnih kadrov, s katerimi bodo potem na raznih forumih dokazovali upravičenost otvoritve neke šole, dijaškega doma in podobno. Temu se moramo postaviti po robu, zato podpiram predlog skupine delegatov, da naj bi bil podpisnik družbenega dogovora republiški izvršni svet kot operativni organ, ki bi seveda v tej praktični politiki lahko storil več, kot smo sedaj lahko vsi skupaj storili.

Pri tem pa ne bi smeli pozabiti na apel družbenopolitičnim organizacijam v občinah, regijah in republikah, da storiijo več, da razbijemo te nesrečne lokalizme, rekel bi te bolne ambicije posameznih občin, zaradi katerih nas bo v prihodnosti, če se bodo uveljavile, močno bolela glava.

Predsednica Silva Jereb: Želi še kdo besedo? (Ne.)

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog ugotovitev in stališč, ki ste jih prejeli danes na klop in ki jih je obrazložil tovariš Horvat ter podprl tudi tovariš Gorenc. Kdor je za, naj

prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog ugotovitev in stališč.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog dogovora socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljnih vzgojnoizobraževalnega sistema.

Predlog dogovora je Skupščini predložila v soglasje Skupščina SAP Vojvodine. Predstavnik Izvršnega sveta pri tej točki je prav tako tovariš Leopold Kejžar, ki je uvodno besedo že podal pri prejšnji točki dnevnega reda.

Predlog dogovora je obravnaval Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in zboru predložil pismeno poročilo. Prav tako je predlog dogovora obravnavala medzborovska skupina delegatov za spremljanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju in zboru predložila pismeno poročilo in predlog odloka o soglasju k predlogu dogovora.

O predlogu dogovora pričenjam razpravo. Pismenih prijav za razpravo ni. Želi kdo besedo? (Ne.)

Če ne, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k predlogu dogovora. Kdor je za, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Ker smo sprejeli predlog odloka o soglasju k predlogu dogovora in je s tem Skupščina SR Slovenije pristopila k dogovoru, predlagam zboru, da sprejme še naslednji sklep:

Zbor občin Skupščine SR Slovenije pooblašča tovarišico Majdo Poljanšek, članico Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in predsednico Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, da v imenu Skupščine SR Slovenije podpiše predlog dogovora socialističnih republik in avtonomnih pokrajin o skupnih temeljnih vzgojno-izobraževalnega sistema.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Po prvi točki 40. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije ima delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških upravnih organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve in njihove pristojnosti. Vprašanje lahko postavi delegat tudi predsedniku Skupščine, predsedniku zbora ali predsedniku delovnih teles, pa tudi skupščini samoupravne interesne skupnosti za območje republike, kadar ta enakopravno odloča s pristojnim zborom. Želi kdo od delegatov postaviti delegatsko vprašanje? (Da.) Prosim, besedo ima tovariš Rok Kržan, delegat iz občine Brežice.

Rok Kržan: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Spominjam se razprave na eni izmed sej v preteklem letu, ko smo imeli na klopi prav toliko amandmajev in raznih drugih popravkov pri posameznih predlogih zakonov, da smo že takrat delegati menili, da se to ne sme več ponoviti.

Danes pa lahko rečemo, da smo spet prisotni takim obravnavam predlogov aktov. Zato predlagam, čeprav ne vztrajam pri tem, da bi lahko bilo največ 5 % amandmajev k posameznim členom predloga zakona, ki jih predlaga predlagatelj. V nasprotnem primeru pa naj bi se besedilo predloga zakona v celoti spremenilo.

Kot delegat sem razpravljal pri predlogu za izdajo zakona o Spominskem parku Kumrovec-Trebče in ko danes gledam tiste člene, kjer smo imeli pripombe, vidim, da smo jih enostavno črtali in pri skoraj tričetrt, če ne 90 % členov, smo nekaj menjali, popravljali, črtali ali zamenjali vrstni red. Mislim, da smo na ta način delegati v neprijetnem položaju.

Ne zdi se mi tudi umestno, čeprav je to verjetno v skladu s poslovníkom, da predlagatelj sam hitro izkoristi nek amandma drugega in ga sam vključi v predlog zakona in nato pride predsednik Zakonodajno-pravne komisije in umika svoje amandmaje, prav tako tudi poročevalci drugih delovnih teles. Ali to potem pomeni, da komisija ali odbor nista dovolj tehtno ocenila stanje takrat, ko sta predlagala amandma? Mislim, da je prav, da tudi ostali delegati zavzamete stališče do tega vprašanja.

Predsednica Silva Jereb: Hvala, tovariš Kržan! Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovarišica Florjana Mušič, delegatka iz občine Nova Gorica!

Florjana Mušič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegatsko vprašanje sem sicer oddala pismeno že pred sejo zbora, menim pa, da ga moram tudi prebrati glede na današnjo razpravo o usmerjenem izobraževanju.

Skupščina občine Nova Gorica je po sklepu, sprejetem na sestanku predsednikov občinskih izvršnih svetov v Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije na pobudo mnogih temeljnih in drugih organizacij združenega dela in skupnosti ter številnih delegatov, občanov in delovnih ljudi obravnavala osnutek družbenega dogovora o razmestitvi izvajanja vzgojno-izobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja in predlog razmestitve izvajanja vzgojno-izobraževalnih programov in števila oddelkov prvega letnika srednjega usmerjenega izobraževanja v SR Sloveniji. Poleg tega je obravnavala tudi stališča, predloge in pripombe, ki jih je v zvezi z navedeno problematiko sprejelo Predsedstvo Občinske konference Socialistične zveze Nova Gorica dne 10. 11. 1980 in jih posredovala Izobraževalni skupnosti Slovenije kot povzetek razprav nekaterih občinskih organov.

Izredno zavzeta skupščinska razprava je izzvenela v soglasen sklep in zahtevo, da se tudi v Novi Gorici uvede naravoslovno-matematična usmeritev, sklicujoč se pri tem na že sprejeta stališča v okviru Predsedstva Občinske konference SZDL in Zbora združenega dela Skupščine občine Nova Gorica letos spomladi. Odločna zahteva skupščine po tej usmeritvi, izhaja iz vsakoletnega števila absolventov osnovnih šol, ki je enako tovrstnemu številu mladine v vseh ostalih občinah v regiji, nadalje iz razpoložljivih prostorskih, materialnih in kadrovskih zmogljivosti sedanjega srednjega šolstva v občini, iz tradicije in iz slovesa novogoriške gimnazije, ki je po tekmovalnih rezultatih s področja naravoslovnih in matematičnih ved na tretjem mestu v Sloveniji, iz sedanje, še bolj pa iz bodoče družbenoekonomske strukture po srednjeročnem družbenem planu strojogradnje, kemije, elektrotehnike, raziskovalno-razvojne dejavnosti ter računalništva, kar še posebej narekuje zahtevo po kadrih z zna-

njem naravoslovnih in matematičnih znanosti, iz 26 070 zaposlenih in 56 991 prebivalcev v občini v letu 1980 in 30 000 zaposlenih in 61 000 prebivalcev v letu 1985, in ne nazadnje iz vloge samega mesta Nova Gorica kot pomembnega obmejnega in regionalnega središča, ki z naglico in vsestranskim razvojem sprejema tisto vlogo, ki jo je v severnoprimerški regiji do druge svetovne vojne imela Gorica.

Skupščina občine Nova Gorica se zaveda, da je vsako odstopanje od načelnih izhodišč za sestavo predloga nove šolske mreže v SR Sloveniji v tem trenutku nesprejemljivo, zato s svojim zahtevkom po naravoslovno-matematični usmeritvi v Novi Gorici v ničemer ne povečuje števila vpisa v prvi letnik srednjih šol v šolskem letu 1981—1982, niti ne spreminja razmerja tega vpisa v razmerju 70 : 30 v korist proizvodnih dejavnosti. Skupščina občine predlaga, da bi bil vpis dveh oddelkov naravoslovno-matematične usmeritve v Novi Gorici na račun zmanjšanja števila enega oddelka trgovske dejavnosti, katere število bi se tako zmanjšalo od predvidenih 6 na 5 oddelkov in enega oddelka upravnega programa, kar pomeni, da bi se vpis v ta program zmanjšal od planiranih 3 na 2 oddelka, kar je povsem v skladu z dejanskimi potrebami po teh kadrih v regiji in tudi širše na Primorskem.

V ostalem se skupščina občine strinja s predlogom razmestitve izvajanja vzgojno-izobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja in z mrežo šol v severnoprimerški regiji, s tem da se v Ajdovščini gradbena usmeritev, usmeritve gradbenega materiala in dislociran oddelek novogoriške družbenoslovne usmeritve, v Idriji naravoslovna matematična usmeritev in v Tolminu pedagoška usmeritev. S tako razmestitvijo posameznih usmeritev se strinjajo vse navedene občine. Sporna točka je torej v tem trenutku samo naravoslovno-matematična usmeritev v Novi Gorici, ki po mnenju skupščine občine in širokega kroga občanov zasluži vso pozornost in terja ugodno rešitev. Skupščina občine meni, da so prizadevanja za odstranitev še zadnjega nesoglasja v regiji, na tej izredno smeli in revolucionarni vzgojno-izobraževalni poti, velikega pomena za nadaljnjo skladno in dogovorjeno rast šolske mreže in sploh šolstva v tej regiji. Skupščina občine Nova Gorica se povsem zaveda nujnosti spremembe sedanje šolske mreže v smislu njene ustrezne redukcije, vendar se zaveda tudi težav, ki se ob tem pojavljajo pri ljudeh ob porajajočem se občutku, da nekaj izgubljajo, pa čeprav se to kasneje izkaže povsem drugače.

Sprejeta šolska mreža za vstop v šolsko leto 1981/82 gotovo ni in ne more biti nekaj stalnega, kar smo tudi slišali prej od predstavnika medzborovske skupine delegatov. Tega se vsi prav dobro zavedamo. V naslednjih letih, kot smo slišali, se bo ta močno spreminjala, kajti združeno delo bo odslej živo vpeto v proces usmerjenega izobraževanja in sredstva, ki jih bo dajalo šolstvu za njegov obstoj in razvoj, bodo nedvomno najboljši regulator tekočega razmeščanja vzgojno-izobraževalnih programov. Gotovo je torej, da se bo v bodoče šolska mreža urejala veliko bolj razumno in docela v skladu z dejanskimi potrebami združenega dela. Zato je kot vedno, tudi v tej prelomnici ko pada staro in se poraja novo, določena mera razumevanja in sporazumevanja v družbi ne samo nujno zlo, pač pa tudi nepogrešljiva korist za dosego trdno postavljenega sistema.

Glede uvedbe računalniške usmeritve v Novi Gorici, kar izhaja iz že omenjenega dokumenta, predsedstvo Občinske konference Socialistične zveze Nova Gorica in skupščina občine menita, da bi ob soglasju Izobraževalne skup-

nosti Slovenije, glede na predlagano uvedbo naravoslovno-matematične usmeritve v Novi Gorici, ta predlog ne bil več umesten. S preostalo vsebino omejenega dokumenta se skupščina občine strinja in ga podpira.

Ob tem se pojavlja vprašanje vloge naravoslovno-matematične usmeritve v srednjem usmerjenem izobraževanju. Profil, ki ga daje usmeritev v srednjem usmerjenem izobraževanju, je razmeroma ozek, zato tudi potrebe po tako usmerjenih kadrih nikakor niso v skladu z vpisom, to je 27 oddelkov. Zato delegati sprašujemo, kakšen je položaj naravoslovno-matematične usmeritve v srednjem usmerjenem izobraževanju in v kakšnem odnosu do višjega in vi-sokega usmerjenega izobraževanja? Kakšne so možnosti za prehajanje iz naravoslovno-matematične usmeritve na visoke in višje šole? Zakaj se je mreža šol od predvidenega števila oddelkov povzpela na 27, pri tem mislimo na naravoslovno-matematične oddelke? Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? (Da.) Prosim, besedo ima tovariš Stane Božič, predsednik Skupščine občine Kranj.

Stane Božič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Opravičujem se, če morda načenjam vprašanje, ki je bilo že postavljeno; v tem primeru bo lahko odgovor kratek. Mislim, da bi bilo potrebno slovensko javnost in tudi skupščinske zборе opozoriti z ustreznim poročilom o izpadu elektroenergetskega sistema, ki smo ga pred časom doživeli v Jugoslaviji in Sloveniji.

Prva dva dneva so naši dnevni časopisi prenašali skoraj izključno samo prek novinarjev komentirana poročila. Mislim pa, da še sedaj nimamo zbranih podatkov o škodi, ki je zaradi tega nastala, pa tudi o ukrepih, ki bodo sprejeti, da se to ne bi več ponovilo. Javnost pa je mnenja, prav tako tudi ustrezni strokovnjaki, da se nam to lahko ponovno zgodi, če ne bomo ničesar ukrenili. Po nekaterih podatkih, v Kranju smo se namreč odločili, da te podatke zberemo, škoda ni tako majhna in bi bilo gotovo zelo koristno, da se ta škoda poveže tudi s tem, o čemer nenehno govorimo, namreč, da je potrebno na slehernem koraku varčevati.

Zato postavljamo vprašanje oziroma predlagamo, da naj Izvršni svet zadolži ustrezne organe, da bi dobili poročilo o škodi, ki je nastala in o ukrepih, ki bodo sprejeti, da se to ne ponovi ter tudi o odgovornosti. Najbrž se še kdo spominja, kaj se je zgodilo v Ameriki leta 1977 in gotovo vam ne bo ušla opazka, da je takrat v nekaj dneh v Ameriki izgubilo delo 3000 vodilnih strokovnjakov. Slovenija gotovo ni Amerika po svoji velikosti, ampak ko toliko govorimo o zaostrovanju odgovornosti, bi bilo koristno, da bi tudi tu ugotovili, kako je kdo opravil svoje dolžnosti.

Ob tem bi rad opozoril še na eno stvar. Po vsej Sloveniji vodimo akcijo »nič nas ne sme presenetiti«, s katero smo si v občinah pridobili dragocene izkušnje. Nove izkušnje pa smo si pridobili ob zadnjem razpadu elektroenergetskega sistema, ko smo ugotovili celo vrsto raznih slabosti. Stvari niso funkcionirale zaradi gole malomarnosti. Gondola na Krvavec ni delovala, vrsta agregatov, ki bi morali biti preizkušeni, prav tako ni delovala, in še cela vrsta raznih drugih naprav ni normalno delovala. Zato predlagam, da bi opozorili tiste, ki v republiki vodijo akcijo »nič nas ne sme presenetiti«, da bi skupaj analizirali, koliko nas je resnično ta zadeva presenetila, in da ta primer povežemo s

tistim, kar je načrtovano. Predvsem pa mislim, da bi tudi skupščinski organi morali biti obveščeni o tem in o odgovornosti posameznih subjektov.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Božič. Želi še kdo besedo? (Ne.)

Potem sem vsaj delno dolžna odgovoriti tovarišu Roku Kržanu iz Brežic. Včeraj smo odložili sklepanje o zakonu o stanovanjskem gospodarstvu iz razloga, ki ga je navedel. Nismo ga sprejeli. Res je, da je ne glede na to, še vedno preveč amandmajev, tudi kadar so sestavni del besedila predloga zakona. Roki za naše priprave na seje zborov so namreč tako kratki, da se delegati težko orientirajo, zlasti kadar k amandmajem, ki so sestavni del zakona, pridejo še dodatni amandmaji. Resnici na ljubo je treba reči tudi to, da je veliko amandmajev redakcijskega značaja, kar pa zmede ne zmanjšuje. Med drugim to verjetno tudi pomeni, da pišemo zakone prehitro, kajti s premišljenim in počasnim delom bi redakcijskih amandmajev bilo veliko manj.

Glede odstotka, ki ga je tovariš Kržan navedel, pa moram povedati, enkrat sem na zboru to že povedala, da smo se za januar in februar odločili za ponovitev regionalnih posvetov, ki smo jih imeli na začetku tega mandata glede metod dela Skupščine in tudi priprav na seje zborov republiške Skupščine v občinskih skupščinah. Ta iniciativa je prišla iz vrst delegatov, zato bo to priložnost, da se bomo o teh in drugih stvareh konkretnije dogovorili, kako bomo s skupnimi naporimi delali v tej drugi polovici mandata. To se mi je zdelo potrebno povedati v zvezi z zastavljenimi vprašanji.

Želi morda še kdo besedo k tej točki dnevnega reda? (Ne.)

Iz razlogov, ki sem jih navedla na začetku seje, ko smo določali dnevni red, bi vas prosila, da odobrite, da se v tem mesecu zbor ponovno sestane na izredni seji. Ta izredna seja je namreč potrebna zaradi obravnave planskih dokumentov na zvezni ravni.

V skladu s 4. odstavkom 99. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije torej predlagam zboru, da sklene, da bi bila 48. seja Zbora občin 23. decembra. Za to sejo predlagam naslednji dnevni red:

1. osnutek zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981 do leta 1985,
2. osnutek zakona o stalnih sredstvih sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985,
3. osnutek zakona o razdelitvi sredstev Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985,
4. osnutek zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985,
5. osnutek odloka o enotni projekciji plačilne bilance Jugoslavije za leto 1981,
6. osnutek odloka o enotni projekciji devizne bilance Jugoslavije za leto 1981,
7. poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja osnutka zakona o prevzemu obveznosti federacije za vračanje anuitet za določene kredite, ki so bili odobreni organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim za območje SR Črne gore, ki ga je prizadel potres v letu 1979 in

8. osnutek zakona o spremembah zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu.

Sklic seje predlagam za 23. december zato, ker bo Zbor republik in pokrajin odločal o teh aktih na svojih sejah dne 25. in 30. decembra letos.

Želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, potem prosim, da glasujete! Kdo je za to, da se skliče izredna seja zбора dne 23. decembra? (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Tudi nihče.)

Ugotavljam, da bo 48. seja Zbora občin 23. decembra letos.

Vrniti se moramo še na nekatere odrpte točke dnevnega reda. Danes zaseda tudi Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije, zato bomo morali počakati na amandmaje, ki jih bodo sprejeli k zakonu o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti.

Sedaj se lahko vrnemo tudi na zaključevanje 4. točke dnevnega reda, to je predloga zakona o naravni in kulturni dediščini, ker smo že prejeli stališča Družbenopolitičnega zbor a z amandmajema k 18. in 20. členu. Če se spominjate, je v teh členih bilo govora o tem, da občinska ali republiška skupščina odloča o razglasitvi spomenika ali znamenitosti potem, ko dobi mnenje strokovne organizacije, ne pa samo na predlog strokovne organizacije.

Prehajamo na glasovanje o amandmajih Družbenopolitičnega zbor a k 18. in 20. členu. Kdo je za, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da sta bila amandmaja Družbenopolitičnega zbor a soglasno sprejeta.

Sedaj moramo glasovati še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je predlog zakona sprejet z večino glasov.

Hkrati ugotavljam, da je bil zakon sprejet v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbor a, o čemer bom predsednico tega zbor a še posebej obvestila.

Imamo še dva amandmaja pri 2. točki dnevnega reda, to je k predlogu sklepa k predlogom dogovorov o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1981 do leta 1985.

Družbenopolitični zbor predlaga naslednja amandmaja k I. in III. točki predloga sklepa:

K I. točki: V tretji vrsti se črta beseda »ustrezno«.

K III. točki: V 2. točki naj se doda nova zadnja alineja, ki se glasi: » — pri oblikovanju predvidenega zakona, ki bo urejal financiranje federacije, je potrebno za vse vrste proračunske porabe uveljavljati načelo financiranja programov, ki bo izključevalo avtomatizem poračunov«.

Želi kdo besedo? (Nihče.) Dajem torej na glasovanje oba amandmaja Družbenopolitičnega zbor a k predlogu sklepa. Kdor je za, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Zbor soglasno sprejel oba amandmaja.

Sedaj moramo počakati še na amandmaje Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije, zato bi se dogovorili, če se strinjate, za pol ure odmora.

(Seja je bila prekinjena ob 12.30 in se je nadaljevala ob 13. uri.)

Predsednica Silva Jereb: Nadaljujemo sejo zбора. Upam, da bomo medtem dobili vsa obvestila, tako da bomo lahko zaključili sejo zбора.

Najprej vas moram obvestiti, da mi je predsednik Skupščine poslal pismo, ki ga je nanj naslovil predsednik Izvršnega sveta, tovariš Janez Zemljarič. Pismo se glasi:

»Izvršni svet se je sestal med današnjim zasedanjem zborov Skupščine in se seznanil z obravnavo dnevnih redov Zbora združenega dela in Zbora občin. Na obeh zborih je bil predlagan in sprejet umik predloga zakona o Triglavskem narodnem parku. Iz pojasnil, ki so bila dana v predlogu za umik zakona in iz dnevnega reda izhajajo, da kljub večkratnemu usklajevanju še vedno obstajajo razlike glede načina financiranja in obsega sredstev za dejavnosti v narodnem parku ter glede opredelitve nekaterih posegov v ta prostor že s tem zakonom in s tem mimo usklajenih planskih odločitev.

Upoštevajoč potek usklajevanja, Izvršni svet predlaga, da Zbor združenega dela in Zbor občin oblikujeta posebno skupino delegatov, ki bo ob sodelovanju s predstavniki Izvršnega sveta in predstavniki občin Tolmin in Jesenice — najbrž tudi Radovljice, čeprav to ni zapisano — ocenila dosedanje usklajevanje v zvezi z zakonom o Triglavskem narodnem parku in sodelovala pri oblikovanju predlogov za vsebinsko ureditev vprašanj, ki so se sedaj pokazala kot sporna. Izvršni svet bo na tej podlagi predložil v skladu s svojimi pristojnimi morebitne potrebne dopolnitve predloga zakona«.

Gre torej za pismo, v katerem je predlagano, da bi skupščinska zborna ravnala podobno, kot ravnata v takih primerih, namreč, da bi oblikovala medzborovsko skupino, ki bi pomagala pripeljati zadevo do uspešnega zaključka. Želi kdo o tem pismu razpravljati? (Ne.)

Ostane nam le še, da izvolimo dva naša delegata v to medzborovsko skupino — podobno bo storil tudi Zbor združenega dela, — ki bi ob sodelovanju prizadetih občin in Izvršnega sveta skušala, kot pravim, pripeljati zakon do konca. Glede na to, da je bilo tudi z naše strani vložena veliko dela, bi predlagala v to skupino dva delegata, ki sta vsaj po formalni funkciji tudi najbolj odgovorna, to je Tomaž Vuga, predsednik našega Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, in jaz, ki sem kot koordinator med odbori in delovnimi telesi Skupščine tudi prevzemala nemajhno breme v tej proceduri. Obema je to naloženo bolj kot kazen za to, ker nista bila dovolj uspešna v dosedanem delu.

Kdor je torej za predlagana delegata, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da bova s tovarišem Tomažem Vugo sodelovala v tej medzborovski skupini delegatov.

Sedaj moram še povedati, kako je potekalo delo drugje. Na Skupščino Kulturne skupnosti Slovenije nam ni treba čakati, ker je medtem postala nesklepčna in ni sprejela zakona. Čakati moramo samo še na obvestilo, kako je z glasovanjem o amandmaju k 3. odstavku 50. člena zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti, ki ga je predlagal Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem glede strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti.

Rok Kržan: (iz klopi) Mislim, da je bilo vaše pojasnilo na moje vprašanje zadovoljivo, vendar mislim, da ne bi bilo treba s tem čakati, ampak bi se to lahko že uveljavljalo.

Predsednica Silva Jereb: Mogoče se res moramo dogovoriti, da so amandmaji, ki jih oblikujejo delovna telesa, amandmaji teh teles. Sedaj je praksa taka, da jih v bistvu skoraj vse povzame Izvršni svet, zato pride do tega umikanja amandmajev. Seveda je nepotrebno, da se glasuje o dveh identičnih amandmajih hkrati. Morda bi čistost glede tega vnesla več reda v naše delo.

Pravkar sem dobila pojasnilo, da smo usklajeni, zato zaključujem sejo zбора.

(Seja zбора je bila zaključena ob 13.05.)

48. seja

(23. decembra 1980)

Predsedovala: Silva Jereb,
predsednica Zbora občin

Pričetek seje ob 9.05.

Predsednica Silva Jereb: Tovarišice in tovariši delegati. Pričenjam 48. sejo Zbora občin.

Naj takoj na začetku povem, da smo 48. sejo v bistvu sklicali za 29. tega meseca, kot se spomnite, ker pa je zbor na zadnji seji sklenil sklicati to izredno sejo, predlagam, da ti dve seji preštevilčimo, tako da bi bila današnja seja 48. in naslednja, ki bo 29. tega meseca, pa 49. Ali se s tem strinjate? (Da.)

Po 15. členu poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje, preden določimo dnevni red, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki pregleda pooblastila delegatov in pripravi poročilo za zbor. V to komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: Mira Vidica, delegata iz občine Litija, za predsednika in tovarišico Marijo Weber, delegatko iz občine Ljubljana-Vič Rudnik, in Zlatko Potočnik, delegatko iz občine Ljutomer, za člana.

Če se s tako sestavo verifikacijske komisije strinjate, potem prosim, da to potrdite z dvigom rok. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor na podlagi glasovanja v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 48. sejo Zbora občin izvolil tovariša Mira Vidica, za predsednika in Marijo Weber in Zlatko Potočnik, za člana. Prosim verifikacijsko komisijo, da se takoj sestane in da pregleda pooblastila ter sestavi poročilo za zbor. Vas pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo komisija hitro opravila svoje delo.

Če ima morda kdo pripravljeno delegatsko vprašanje, prosim, da ga odda sekretarju zbora. Prav tako prosim, da se prijavite za razpravo, če tega še niste storili.

Se o eni stvari bi se rada pogovorila z vami, preden začnemo z delom. Spominjate se, da smo na zadnji seji odložili sklepanje o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu in da smo takrat v medzborovsko skupino delegatov izvolili iz vsakega zbora po dva delegata, pri čemer je tudi Skupščina Skupnosti socialnega varstva delegirala v to skupino dva delegata, da bi tako omogočili, da bi predlog zakona lahko sprejeli še to leto na seji 29. decembra. Ta medzborovska skupina delegatov se je sestala v petek. Pripravila je problemsko poročilo, iz katerega so razvidna tista ključna vprašanja, ki so bila še odprta na zadnji seji našega zbora.

Govorili smo tudi o vprašanju solidarnostnega prelivanja sredstev po domicilnem principu. Ker smo ugotovili, da to ni mogoče, smo se potem dogovorili, da bi bilo potrebno med samoupravnimi interesnimi skupnostmi skleniti poseben samoupravni sporazum, ki bi to urejal za občine, kamor seže dnevna migracija delavcev.

Medtem pa je Družbenopolitični zbor v svojih stališčih odprl še nekatera druga vprašanja. Zlasti je ostalo odprto vprašanje 27. člena in vprašanje, ali lahko skupščina občine intervenira z odlokom za obvezno združevanje vzajemnih sredstev ali ne. Iz objave v današnjem Delu ste lahko razbrali kakšno stališče se je oblikovalo do tega problema na sinočnji seji predsedstva Skupščine.

Skušali smo torej, kolikor je bilo v moči delegatske skupine, odgovoriti na odprta vprašanja in pripraviti tudi poročilo. Obenem smo se z Izvršnim svetom dogovorili, da vse amandmaje, ki so se oblikovali po zadnji seji bodisi na predlog te medzborovske skupine, ali pa še prej v Zakonodajno-pravni komisiji ali v delovnih telesih našega zbora in Skupščine, povzame predlagatelj, to je Izvršni svet in pride pred delegate z enotnim predlogom amandmajev. Hkrati smo se dogovorili, da pripravi prečiščeno besedilo, tako kot je bilo to dogovorjeno na zadnji seji zbora. Težava pa je sedaj v tem, da prečiščenega besedila do danes zjutraj še nismo dobili, povedati pa je treba, da si na vso moč prizadevajo, da bi nam posredovali vsaj do konca današnje seje. Menili smo, da tudi sicer ni treba vseh teh prek 60 strani prepisovati v 3500 izvodih, ker so za vsako skupino zanimive predvsem tiste stvari, ki so se ji prej zdele sporne in bo tako imela možnost, da znova pogleda, kako je zakon v celoti pripravljen.

Rada pa bi sedaj vprašala še tole. Ali mislite, da bi ne glede na to, ali bo do konca današnje seje uspelo pripraviti prečiščeno besedilo ali ne, lahko uvrstili to točko na dnevni red seje 29. decembra? V primeru namreč, če danes do 12. ure ne bodo uspeli razmnožiti prečiščenega besedila, bi ga lahko še danes zvečer ali jutri zjutraj poslali vodjem skupine delegatov, da bi ga skupine lahko obravnavale na svojih sejah za ponedeljkovo sejo zbora.

Prosim predsednika verifikacijske komisije, da poroča zboru.

Miro Vidic: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo o pregledu pooblastil delegatov za 48. sejo Zbora občin, ki je bila sklicana za 23. 12. 1980 v mali dvorani poslopja Skupščine SR Slovenije, se glasi.

Zbor občin ima 62 delegatskih mest. Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi 16. člena poslovnika Zbora občin pregledala pooblastila delegatov na seji zbora in iz teh pooblastil in navedenega seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegata mesta Ljubljane in Obalne

skupnosti občin Koper, razen delegatov iz občin Logatec, Ormož, Ptuj in Trbovlje.

Ob pregledu dokumentacije je komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna. Zato v smislu prvega odstavka 17. člena poslovnika Zbora občin predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za današnjo 48. sejo.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa. Želi kdo razpravljati o poročilu? (Ne.) Če ne, potem prosim, da poročilo potrdite z dvigom rok. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z glasovanjem potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja in s tem verificiral pooblastila delegatov za 48. sejo Zbora občin. Obenem ugotavljam, da je zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Na sejo zbora so bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta povabljeni še predstavniki Republiške konference SZDL Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov in Skupnosti slovenskih občin k vsem točkam dnevnega reda.

Seje zbora se kot poročevalci delovnih teles našega zbora in Skupščine udeležujejo tovariš Zvonimir Volfand, podpredsednik Odbora za družbeno-ekonomске odnose in razvoj, Zdenka Jurančič, predsednica Odbora za finance, in Milan Gaspari, predsednik Zakonodajno-pravne komisije.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 48. seje.

Za današnjo sejo Zbora občin predlagam naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 48. seje zbora,
2. osnutek zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981—1985,
3. osnutek zakona o stalnih sredstvih Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981—1985,
4. osnutek zakona o razdelitvi sredstev Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985,
5. osnutek zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985,
6. osnutek zakona o spremembah zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu,
7. osnutek odloka o enotni projekciji plačilne bilance Jugoslavije za leto 1981,
8. osnutek odloka o enotni projekciji devizne bilance Jugoslavije za leto 1981,
9. poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja osnutka zakona o prevzemu obveznosti federacije za vračanje anuitet za določene kredite, ki so bili odobreni organizacijam združenega dela ter drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim z območja SR Črne gore, ki ga je prizadel potres v letu 1979.

Želi o predlogu dnevnega reda kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, potem prosim, da glasujete. Kdor je za, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani dnevni red. Tak dnevni red ste dobili danes tudi na klopi.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981 do leta 1985.

Ker sta ta in naslednje tri točke dnevnega reda, to je osnutek zakona o stalnih sredstvih Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in pokrajin v obdobju od leta 1981—1985, osnutek zakona o razdelitvi sredstev Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in pokrajin v obdobju od leta 1981 do 1985 in osnutek zakona o dopolnilnih sredstvih republik in pokrajin v obdobju od leta 1981—1985 vsebinsko povezane in bi tudi razpravo o njih težko ločili, predlagam zboru, da združimo obravnavo 2., 3., 4. in 5. točke dnevnega reda. Želi o tem kdo besedo? (Ne.)

Če ne, potem prosim, da o tem glasujete! Kdor je za to, da se združi obravnavava teh točk, naj prosim glasuje! (54 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sklenil, da združi obravnavo 2., 3., 4., in 5. točke dnevnega reda.

Osnutke zakonov je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Predstavnik naše delegacije v Zboru republik in pokrajin pri teh točkah je tovariš Ivo Klemenčič, predstavnik Izvršnega sveta pa tovariš Andrej Briški, pomočnik direktorja Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje. Želita predstavnika delegacije in Izvršnega sveta besedo? (Da.) Prosim, besedo ima tovariš Briški!

Andrej Briški: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Po prvotnem programu oziroma ustreznem zveznem zakonu, ki določa manj razvite republike in AP za obdobje 1976—1980, je bilo predvideno, da bo Zvezni izvršni svet predložil kriterije in kazalce za ugotavljanje stopnje gospodarske razvitosti republik in pokrajin do konca leta 1978. Glede na to, da o teh kriterijih ni bilo doseženo soglasje med republikami in avtonomnima pokrajinama, je priprava teh kriterijev po novem programu podaljšana do konca leta 1982. Zato je Zvezni izvršni svet za obdobje 1981 do 1985 predlagal osnutek zakona, s katerim predlaga opredelitev manj razvitih republik in avtonomnih pokrajin za to obdobje, ki se časovno ujema s prihodnjim srednjeročnim planom.

Po osnutku zakona naj bi bile manj razvite SR Bosna in Hercegovina, SR Črna gora in SR Makedonija, kot najmanj razvito območje v Jugoslaviji pa SAP Kosovo. Izvršni svet predlaga Skupščini, da ta zakon sprejme, hkrati pa je v pisni obliki predlagal dva redakcijska amandmaja.

V skladu z dogovorom o temeljih družbenega plana Jugoslavije o politiki pospeševanja manj razvitih republik in SAP Kosovo v obdobju od leta 1981 do 1985 je Zvezni izvršni svet predložil Skupščini SFR Jugoslavije v razpravo in sprejem tudi osnutke treh zakonov, ki po svojem značaju pomenijo izvajanje tega dogovora. To še zlasti velja za obseg in način obveznega usmerjanja sredstev za gospodarska vlaganja na manj razvitih območjih v Jugoslaviji in za

obseg dopolnilnih sredstev iz zveznega proračuna ter njihovo razporejanje na posamezne manj razvite republike in SAP Kosovo. Skupščina SR Slovenije je predlog dogovora obravnavala na sejah svojih zborov pretekli teden in pooblastila Izvršni svet, da ga podpiše, kar je le-ta tudi storil.

Izvršni svet v načelu sicer podpira sprejem predlaganih treh zakonov, predlaga pa nekatere dopolnitve, ki so bile predložene zborom Skupščine, predhodno pa tudi že odborom v pisni obliki.

Osnutek zakona o stalnih sredstvih sklada federacije bi po teh predlogih dopolnili oziroma spremenili predvsem v naslednjih treh smereh:

1. Predloženi osnutek zakona bi mogli razumeti tako, da so predmet samoupravnega združevanja dela in sredstev le sredstva tistih temeljnih organizacij združenega dela, ki neposredno sodelujejo pri skupnih vlaganjih v manj razvitih republikah in v SAP Kosovo. Tako tolmačenje bi po oceni Izvršnega sveta pomenilo, da v praksi ne bi mogli izkoristiti celotnih 50 % obvezno usmerjenih sredstev za gospodarska vlaganja, kot je to načelno sicer določeno v dogovoru o temeljnih družbenega plana, o katerem sem prej govoril, ne pa tudi v osnutku tega zakona, čeprav osnutek zakona ne obravnava konkretnih vprašanj, povezanih s takim združevanjem. V dogovoru o temeljnih družbenega plana Jugoslavije je namreč predviden poseben dogovor, ki naj bi ga v zvezi s tem sprejele republike in avtonomni pokrajini do konca prvega polletja 1981, kljub temu pa Izvršni svet ocenjuje, da je potrebno dopolniti tudi 1. člen osnutka tega zakona.

V zvezi s tem Izvršni svet soglaša s predlogom Odbora za finance Zbora združenega dela, s katerim naj bi nadomestili prvotno dopolnitev tega člena, kot je to predlagal Izvršni svet. Na tej osnovi bi omogočili različne oblike združevanja dela in sredstev temeljnih organizacij združenega dela na dohodkovnih osnovah in to neposredno, ali pa v okviru republik in avtonomnih pokrajin ob upoštevanju skupnih interesov za uresničevanje programa razvoja manj razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo. Na ta način bi po oceni Izvršnega sveta uveljavili tudi širše oblike povezovanja temeljnih organizacij v zvezi s posameznimi skupnimi vlaganji na podlagi samoupravnega združevanja dela in sredstev in tako tudi v praksi zagotovili realizacijo možnosti, ki jo daje dogovor o temeljnih družbenega plana Jugoslavije, da se polovica sredstev usmerja na taki osnovi.

Z drugo dopolnitvijo Izvršnega sveta naj bi bila vloga republik in avtonomnih pokrajin predvsem v zagotavljanju obveznega usmerjanja sredstev in v tem okviru tudi pri pospeševanju samoupravnega združevanja na dohodkovnih osnovah. Zato ne bi mogli sprejeti tistih določil v osnutku zakona, ki praktično zavezujejo republiški oziroma pokrajinski proračun za poračunavanje obveznosti v posameznih primerih. Izvršni svet meni, da je to lahko le izjemna oblika poračunavanja. Zato predlaga ustrezne dopolnitve 5., 11. in 12. člena, tako da republika oziroma avtonomna pokrajina v takih primerih zagotavlja, ne pa direktno vplačuje sredstva v Sklad federacije. Pri tem je treba tudi upoštevati, da v proračunih za te namene ni ustreznih sredstev in bi jih morala republika zbrati kasneje. Zato Izvršni svet ocenjuje, da je bolje, da republika prevzame obveznost, da zagotovi prek osnovnih obveznikov usmerjanje teh sredstev, to je organizacij združenega dela.

Dopolnitve, ki jih predlaga Izvršni svet, se nanašajo tudi na vprašanje dinamike izvajanja obveznosti. Soglaša sicer z nujnostjo doslednega in rednega izvrševanja obveznosti, kot jo načrtuje dogovor o temeljnih družbenega plana

Jugoslavije, hkrati pa bi morali enakopravno obravnavati ravnanja tako v primerih zaostankov pri izpolnjevanju obveznosti kot tudi v primerih prekoračitev teh obveznosti. Ker ima republika po osnutku zakona obveznost, da zagotovi poravnavanje zaostankov, naj bi imela tudi možnost reguliranja dotoka sredstev v primerih, ko gre za presežke. Zato predlaga ustrezne dopolnitve 7. člena osnutka zakona.

V zvezi s tem Izvršni svet tudi predlaga, da v primerih, ko ne bi dosegli 50 % obveznosti do Sklada federacije na podlagi samoupravnih sporazumov o združevanju dela in sredstev, republika zagotovi proračun z vplačilom v obliki obveznega posojila do 15. marca naslednjega leta, ne pa do konca tekočega leta, kot to predvideva osnutek zakona. Ugotovitev celotne obveznosti namreč ni možna konec leta, ker tedaj še niso na voljo vsi potrebni podatki, poleg tega pa to premaknitev roka Izvršni svet predlaga zato, da bi proračun časovno izravnali z vplačilom razlik iz naslova obveznega posojila.

Glede drugih dveh zakonov pa je mnenje Izvršnega sveta naslednje. Osnutek zakona o razporejanju sredstev Sklada federacije na posamezne manj razvite republike in SAP Kosovo je usklajen s sprejetim dogovorom o temeljnih družbenega plana Jugoslavije. Izvršni svet pa je mnenja, da v tem zakonu še ne bi obravnavali posebnih dodatnih sredstev v korist SAP Kosovo, saj bo omenjena obveznost opredeljena v posebnem dogovoru o dodatnih ukrepih za pospeševanje razvoja te avtonomne pokrajine. Kot vemo, je ta dogovor še v pripravi. Zato naj vsaj v tej fazi iz osnutka zakona izpustimo 2. člen in naj se to vprašanje rešuje kasneje, ko bo dogovor o posebnih ukrepih za pospeševanje razvoja Kosova sprejet.

Pri oblikovanju zakona o dopolnilnih sredstvih republikam in avtonomnim pokrajinam v obdobju od 1981.—1985. leta bi morali po oceni Izvršnega sveta upoštevati stališča, ki jih je SR Slovenija zagovarjala pri usklajevanju zakona o financiranju federacije. Zato Izvršni svet predlaga, da se v osnutku zakona o dopolnilnih sredstvih črta določilo v 2. in 3. odstavku 4. člena, v katerem je predvideno poračunavanje dopolnilnih sredstev iz zveznega proračuna na podlagi končnih obračunov družbenega proizvoda za nazaj.

Kot vemo, se v praksi tako poračunavanje v tekočem srednjeročnem obdobju ni izvajalo in je bila zato ta obveznost realizirana namesto po stopnji 0,93 % družbenega proizvoda le po stopnji 0,80 % družbenega proizvoda. V prihodnjem srednjeročnem obdobju je predlagano v prvem letu 0,85 %, v naslednjih letih pa bi se ta stopnja postopno zmanjševala vsako leto za 0,03 %, tako da bi v letu 1985 ta stopnja znašala 0,73 % družbenega proizvoda celotnega gospodarstva Jugoslavije.

Izvršni svet se tudi pridružuje predlogu Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije, po katerem bi letno višino dopolnilnih sredstev določali na podlagi dogovorjenega deleža v planiranem družbenem proizvodu po cenah iz predhodnega leta, povečanem za prenos cen iz predhodnega v naslednje leto, ne pa po tekočih planiranih cenah.

Namen uporabe sredstev naj bi omejili za financiranje tistih družbenih in drugih služb, katerih dejavnost je povezana z izvajanjem ustavnih funkcij. Zato tudi v zvezi s tem Izvršni svet predlaga dopolnitve ustreznih členov.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga zboru, da osnutke zakonov podpre in hkrati zadolži delegacijo Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v usklajevalnem postopku uveljavlja predlagane spremembe in dopolnitve vseh štirih zakonov, s tem da gre pri prvem

zakonu, kot sem že prej omenil, za redakcijske popravke v dveh členih, medtem ko gre pri drugih treh zakonih za nekatera bistvena vsebinska vprašanja.

Predsednica Silva Jereb: Hvala! Osnutek zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981 do 1985 in pripombe Izvršnega sveta ste prejeli z gradivom za 43. sejo zбора, ker je bil osnutek zakona predviden za obravnavo na tej seji, vendar je bil na predlog našega Odbora za finance umaknjen z dnevnega reda. Razlog, da smo umaknili ta zakon z dnevnega reda, je bil v tem, ker smo menili, da je prav, da vse štiri zakone obravnavamo hkrati.

Osnutke zakonov so obravnavali Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, ki je obravnaval le osnutek zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981 do 1985, Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru predložili pismena poročila. Prejeli ste jih zaradi kratkega časa med sklicem in zasedanjem danes na klop. Želijo poročevalci besedo? (Ne.)

Prav tako ste danes na klop prejeli predlog vsebinskega sklepa k vsem štirim zakonom, ki je bil pripravljen na podlagi dosedanjih razprav o osnutkih zakonov v delovnih telesih zбора in Skupščine in na osnovi pripomb Izvršnega sveta. Ta sklep naj bi danes po razpravi k vsem štirim točkam sprejel naš zbor. Tovariš Briški pa je v uvodni besedi pojasnil bistvo tega, kar je vsebovano v tem sklepu.

Na podlagi vseh predloženih gradiv pričnjam razpravo. Besedo ima tovariš Ivo Bernard, delegat iz občine Ljubljana-Center. Prosim.

Ivo Bernard: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Glede na zelo kratek čas, ki smo ga imeli na voljo, smo lahko te materiale obravnavali le na skupini delegatov in se nismo mogli širše posvetovati. Vendar menimo, da je potrebno iz teh razprav izluščiti nekatere misli, ker menimo, da jih je potrebno vgraditi v predložene dokumente.

Delno so bile stvari že pojasnjene s strani predstavnika Izvršnega sveta, vendar se je razprava na naši skupini delegatov ustavila zlasti pri problemu obravnavanja gospodarsko manj razvitih področij v Jugoslaviji. Menimo, da je bil po 35 letih svobodnega razvoja dosežen na področju enakomernejšega razvoja posameznih predelov Jugoslavije znaten napredek, tako da ne moremo več govoriti o izključno manj razvitih republikah, ampak lahko govorimo le o manj razvitih območjih v posameznih republikah, saj so posamezna območja v teh republikah gospodarsko izredno močno razvita, tako da jih ne moremo obravnavati kot nerazvita. Zato menimo, da je ob sprejemanju takih zakonskih predpisov zlasti potrebno dosledno vztrajati pri objektivizaciji meril, katero območje se lahko proglasi za manj razvito in naj se potem šele na osnovi objektiviziranih meril sprejemajo ukrepi za hitrejši razvoj teh zaostalih in manj razvitih območij.

Menimo namreč, da je pavšalno obravnavanje razvitosti republik čas že prerasel in da je dejansko potrebno preiti na obravnavanje razvoja manj razvitih območij, tako kot delamo pri nas v Sloveniji, kjer smo šli celo do meja krajevnih skupnosti. Mislim, da je čas, da v Jugoslaviji presežemo republiške meje in gremo vsaj na območja oziroma na regije ali druga zaokrožena območja, ki predstavljajo jedro nerazvitosti posameznih predelov Jugoslavije.

Zaradi tega in zaradi odsotnosti objektiviziranih meril se dejansko postavlja vprašanje, ali je smotrno, da sprejemamo zakon za petletno obdobje, pri čemer si zastavljamo nalogo, da se morajo ta objektivizirana merila pripraviti do konca leta 1982. Če je temu tako, potem naša delegacija meni, da bi bilo potrebno tudi veljavnost tega zakona v sedanji obliki in s pripombami, s katerimi se v celoti strinjamo, dejansko omejiti na ta rok, kajti vsako vnaprejšnje podaljševanje statusa manj razvitih za zelo obsežna območja naše jugoslovanske skupnosti brez objektiviziranih meril ne bi koristilo hitrejšemu razvoju in bi prizadelo predvsem tista območja, ki so dejansko potrebna povečane družbene skrbi in družbene podpore za hitrejši in enakomernejši razvoj.

Menimo tudi, da je potrebno vprašanju objektiviziranja meril posvetiti posebno pozornost. Naši delegaciji je dejansko nerazumljivo, da v obdobju od 1976 do 1980 nismo uspeli izdelati objektiviziranih meril za določitev, katera območja so manj razvita. To kar za svet ne predstavlja nek poseben tehničen problem, katere države in katera območja so nerazvita, predstavlja za nas v Jugoslaviji zelo velik problem. Menimo, da to ni samo vprašanje strokovnosti, ampak tudi vprašanje politične volje. Iz tega razloga vztrajamo na stališču, da je potrebno vse te ukrepe, ki jih sprejemamo, dejansko vezati na sprejem objektiviziranih meril in zavezati vse nosilce dogovarjanja, da do določenega roka dejansko sprejmemo ta merila in da se na tej osnovi določijo območja, katerim je treba tudi v prihodnje posvetiti vso potrebno skrb in zagotoviti materialne možnosti za nadaljnji razvoj. Pri tem se je treba zavedati, da vsako pavšalno obravnavanje problema lahko razvodeni celotno akcijo in gre na škodo tistih območij, ki so dejansko nerazvita.

Zato delegacija predlaga, da se veljavnost predlaganega osnutka zakona omeji do konca leta 1982, torej do sprejetja objektiviziranih meril, pri čemer naj se celotne republike ne obravnavajo kot nerazvite, razen če je neka republika po teh objektiviziranih merilih kot celota nerazvita. Na drugi strani pa je treba izločiti tista območja po posameznih republikah, ki so bila do zdaj obravnavana kot manj razvita, so pa po svojem gospodarskem in drugem potencialu že preseгла mejo nerazvitosti in jih lahko štejemo tudi za razvita, sredstva zanje pa usmerimo na tista območja, ki so dejansko nerazvita.

Predsednica Silva Jereb: Hvala! Želi še kdo besedo? (Ne.) Pismenih prijav ni.

Gotovo ste sledili vsem naporom, ki so bili vloženi v usklajevanje dogovorov o temeljih plana in v pripravo kriterijev, ki jih je vsaka republika pripravila nekoliko po svoje. Na splošno se ocenjuje, da smo s tem, ko je bilo doseženo soglasje, da se 50 % sredstev združuje v skladu federacije, 50 % pa z neposrednim združevanjem med organizacijami združenega dela oziroma med republikami, storili velik korak naprej. Gotovo pa je upravičeno zahtevati, ne da bi komentirala razpravo tovarišev iz občine Ljubljana-Center, da do objektiviziranih kriterijev pridemo najpozneje do konca leta 1982, tako kot je v sklepu zapisano. Kar pa zadeva veljavnost teh zakonov, bi se bilo o tem mogoče pogovarjati potem, ko bodo ti objektivizirani kriteriji sprejeti. Če sem razpravo prav razumela, tovariši iz Ljubljane ne nasprotujejo predloženemu vsebinskemu sklepu.

Tovariš Žlender, član naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, ima besedo.

Mirko Žlender: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Vsi štirje zakoni, kot je rekel že tovariš Briški, pomenijo v bistvu operacionalizacijo dogovora o temeljih plana, ki je bil v Jugoslaviji sklenjen pred dobrimi desetimi dnevi. Vsi, ki ste sledili naporom, ki so bili vloženi v te dogovore, zlasti pa v dogovor o hitrejšem razvoju nerazvitih, veste, da je bilo potrebno veliko samoodrekanja, dosti kompromisov in uvidevnosti do drugih, da smo lahko tak dogovor v Jugoslaviji sploh podpisali. Omenjeni zakoni, ki določajo kvantifikacije višine pomoči nerazvitim, so opredeljene za naslednje srednjeročno obdobje. To je posledica dogovora o temeljih plana, s čimer tudi sam ne želim polemizirati, čeprav ekonomski razlogi verjetno govorijo za razmišljanje, da morajo biti po 30-letih rezultati vendarle vidni.

Seveda pa ne moremo mimo tega, kar smo se v Jugoslaviji dogovorili. To je, da velja objektivni status nerazvitih za celotno srednjeročno obdobje 1981—1985. Vendar pa smo na področju kvalitete dosegli nedvomno velike uspehe. Preiti iz centraliziranega fonda na 50 % financiranje, s tem da ima združeno delo neposreden vpliv na te investicije, je velik uspeh, zlasti še, ker se računa, da je bil fond v bistvu zelo centralistično usmerjen in se je skozi fond v bistvu na proračunski način razdeljeval denar med nerazvite republike brez ustreznega vpliva organizacij združenega dela.

Kot je tovarišica predsednica že povedala, je kvaliteta v tem drugem zakonu ravno v tem, da se od 1,83 % družbenega proizvoda 50 % neposredno financira oziroma sofinancira s strani združenega dela. Mislim, da je treba združeno delo pozvati, da se bo te možnosti, ki mu jo daje zakon, tudi poslužilo.

Glede zakona o razdelitvi sredstev za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in SAP Kosovo je treba prav tako poudariti novo kvaliteto. V prejšnjem obdobju so imele vse republike, skupno z avtonomno pokrajino, enak status. V tem zakonu oziroma v kompleksu hitrejšega razvoja nerazvitih, ima Kosovo danes poseben status. Za Kosovo se izločajo najprej posebna sredstva in pozneje tudi redna sredstva, skupno pa neprimerno več, kot doslej. Iz osnutka zakona je tudi razvidno, da sredstva družbene intervencije, ki se dajejo prek zveznega proračuna manj nerazvitim, kažejo tendenco upadanja. S tem je tudi nakazan trend, da bodo lahko le objektivni kriteriji v bodočem srednjeročnem obdobju tista merila, po katerih se bodo nerazvita področja oziroma nerazviti predeli Jugoslavije sofinancirali iz sredstev družbene skupnosti.

Glede na to, da so člani delegacije sodelovali v vseh telesih Skupščine pri iskanju rešitev, pri spremembah in dopolnitvah, ki jih je predlagal Izvršni svet in v delu odborov, predlagam, da Zbor občine sprejme predlagani sklep in da se delegaciji omogoči, da usklajuje te zakone glede na sklenjen dogovor o razvoju nerazvitih območij Jugoslavije.

Predsednica Silva Jereb: Hvala! Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovarišica Zdenka Jurančič, delegatka iz občine Kranj in poročevalka Odbora za finance.

Zdenka Jurančič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Odbor za finance je v celoti podprl osnutek zakona in poudaril, da je potrebno zagotoviti, da se realizira obveznost, da se do leta 1982 dejansko opredelijo kriteriji in merila za ugotavljanje stopnje razvitosti republik in po-

krajin. Zato tudi poudarjam pripombo ene od temeljnih delegacij, ker gre za dodatno podporo vztrajanju naših delegatov, da dejansko dosežemo, kot je bilo rečeno, soglasje o kriterijih do leta 1982.

Če mi dovolite, bi še obrazložila poročilo odbora, ki ste ga danes prejeli na klop. Odbor je obravnaval osnutke zakonov o stalnih sredstvih sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981—1985, osnutek zakona o razdelitvi sredstev Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981—1985 in osnutek zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981—1985

Odbor je v načelu osnutke podprl in ugotovil, da so pripravljene v skladu s sklenjenim dogovorom o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za naslednje srednjeročno obdobje za to področje. Odbor je v obravnavi v celoti podprl tudi stališča Izvršnega sveta, ker so usklajena s stališči in sklepi Skupščine SR Slovenije, ki jih je sprejela ob potrjevanju navedenega dogovora o temeljnih družbenega plana Jugoslavije.

S tem v zvezi je odbor ponovno opozoril na stališče, da je potrebno v SR Sloveniji čim prej sprejeti rešitve za izpolnitev obveznosti organizacij združenega dela za samoupravno združevanje sredstev, pri čemer ima Gospodarska zbornica Slovenije posebno vlogo predvsem zaradi tega, ker smo doslej uspeli v okviru 20 % dopuščenega nekreditnega združevanja sredstev doseči le 1 % takega samoupravnega združevanja.

S tega vidika je posebej pomembna pripomba, da se za samoupravno združena sredstva štejejo tudi združena sredstva organizacij združenega dela na območju posamezne republike. Ta pripomba je navedena v besedilu Izvršnega sveta. Odbor je v sklepu tudi poudaril, da so pripombe in opredelitve Izvršnega sveta v celoti v skladu z doslej sprejetimi stališči Skupščine SR Slovenije o nadaljnji preobrazbi sistema pospeševanja razvoja manj razvitih republik in pokrajin v SFRJ na samoupravnih osnovah.

Zato v imenu odbora predlagam, da sprejmete predloge sklepa, ki ste ga danes prejeli na klop in ki je pripravljen na podlagi doslej oblikovanih stališč in pripomb v telesih te Skupščine.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovarišica Jurančičeva. Želi še kdo besedo: (Da.) Prosim! Besedo ima tovariš Davorin Škarabot, delegat iz občine Nova Gorica.

Davorin Škarabot: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Mislim, da bi vendarle morali — vsaj za sebe lahko trdim — preden bi glasovali o predlogu sklepa, dobiti odgovor na dve vprašanji, ki sta se izoblikovali v razpravi tovariša Bernarda iz občine Ljubljana-Center in sta bili bolj ali manj prisotni tudi na sejah skupin delegatov, vsaj za našo lahko to trdim.

Mislim, da bi bilo potrebno, kjub temu da smo bili seznanjeni s tem, da je bil dosežen optimalen napredek v dogovarjanju ob odločanju o osnutku zakona za petletno razdobje, podrobneje pojasniti, kakšna so zagotovila, da bomo ta objektivizirana merila za ugotavljanje razvitosti oziroma nerazvitosti do konca 1982. leta res pripravili. Že dolga leta jih pripravljamo brez posebnega napredka. Mislim, da bi bilo prav, če tudi Izvršni svet, ki je predlagal Skup-

ščini, da osnutek sprejme, pove, kakšne so možnosti, da bodo naši delegati uveljavili to stališče in da bodo do 1982. leta ta merila sprejeta. To je prvo vprašanje in mislim, da bi bilo potrebno o njem spregovoriti.

Drugo vprašanje pa je predlog tovariša Bernarda, da bi bilo potrebno kot manj razvita opredeliti posamezna območja v republikah, kar v Sloveniji razmeroma dobro uveljavljamo in smo dosegli zelo lepe uspehe. Na zadnjih sejah zborov te Skupščine smo o tem razpravljali in smo celo posamezna območja, ki so delno odstopala od kriterijev, zaradi specifičnosti uvrstili v to kategorijo. Mislim, da je to korak naprej, da smo izkazali objektivni odnos do problemov in ni razloga, da tega ne bi vselej uveljavljali. S tem v zvezi pa menim, da lahko obvestilo naše delegacije prispeva k opredelitvi, ali je bil v fazi usklajevanja o teh stvareh kdaj govor, oziroma ali je moč pričakovati, da se bomo v naslednjem razdobju o teh vprašanjih pogovarjali, torej o območjih in ne več o republikah, da bomo uveljavili specifična vlaganja, ki lahko veliko več prispevajo o primerjavi s pavšaliziranjem, ki večinoma nima pričakovanega učinka. Zato prosim tovariša Žlendera, da pove, kakšna so bila in ali so se taka stališča v usklajevanju pojavila, ali je naša delegacija o tem kdaj razpravljala in ali lahko pričakujemo spremembo na tem področju? Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Hvala! Prosim, tovariš Mirko Žlender!

Mirko Žlender: (iz klopi): Predlagam, da odgovori predstavnik Izvršnega sveta, ker je sodeloval v dosedanjih pripravah zakona.

Predsednica Silva Jereb: Besedo ima tovariš Andrej Briški.

Andrej Briški: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Vprašanja, ki so bila zastavljena v razpravah tovariša Bernarda in delegata iz občine Nova Gorica so aktualna in so se že pogosto pojavljala na raznih razgovorih, pa tudi nekaterih usklajevalnih sestankih.

Če mi dovolite najprej nekaj besed glede kriterijev in meril za ugotavljanje stopnje razvitosti. Mislim, da je točna ugotovitev obeh delegatov, da je pripravljane teh meril zelo dolgotrajno. Zvezni izvršni svet je namreč takoj po sprejetju družbenega plana za obdobje 1976—1980 in po sprejetju zakona, ki sem ga v uvodu omenil in je določal manj razvita območja v Jugoslaviji za obdobje 1976—1980, zveznim organom naročil obsežne študije, ki so jih pripravljali razni inštituti v Jugoslaviji, saj je bilo v pripravo strokovnih podlag za opredelitev kriterijev in meril vključenih devet ekonomskih inštitutov. Rezultati raziskav teh inštitutov so dokaj različni. Analiza vseh teh študij je pokazala, da so problemi manjše razvitosti, s tem pa tudi kriterijev, ne samo strokovno, ampak tudi politično vprašanje oziroma družbenoekonomsko vprašanje v širšem smislu.

Inštituti, ki imajo sedeže v posameznih republikah, so nujno izhajali iz raznih objektivnih problemov in značilnosti, specifičnosti posameznih sredin oziroma posameznih območij. Temeljne razlike so bile predvsem v tem, kaj so osnovni kriteriji. Kot veste, se je Skupščina SR Slovenije zavzemala, da je temeljni kriterij razvitost proizvodjalnih sil. V usklajevalnem postopku pa so bila mnenja seveda tudi drugačna. Močno je bilo prisotno stališče, da naj bi bilo osnovno merilo družbeni proizvod na prebivalca, ki je pravzaprav le

posledica gospodarjenja in posledica delovanja proizvodjalnih sil in načina njihove uporabe.

Precej velike so tudi razlike glede mejnih vrednosti. Danes je že bilo rečeno, da v mednarodnem merilu obstajajo taka merila in tudi mejna vrednost je znana. Znana je kvalifikacija Organizacije združenih narodov, katera območja — oziroma bolje rečeno — države v svetu se štejejo za najmanj razvite ali za manj razvite. To je točno. Hkrati s tem pa ne moremo mimo ugotovitve, da je treba v skladu z našo ustavo zagotoviti čimbolj skladen razvoj in za tak razvoj ustvariti tudi ustrezne pogoje vsem narodom in narodnostim in da moramo zato upoštevati ne samo absolutne vrednosti, temveč tudi relativne odnose v pogojih razvoja posamezne republike ali avtonomne pokrajine. Zato moramo iskati poleg splošnih strokovnih elementov tudi specifične elemente, ki so značilni za našo državo kot federativno državo in hkrati samoupravno skupnost narodov in narodnosti, ki sestavljajo Jugoslavijo.

Prav glede tega, kako to upoštevati, s kakšnimi kriteriji in s kakšnimi kazalci za posamezne kriterije ter kje je tista raven, ko naj preneha skrb širše družbene skupnosti oziroma pomoč za hitrejši razvoj, so mnenja zelo različna. Argumenti so bili prisotni pri vseh predlogih, tako pri naših kot seveda tudi pri predlogih, ki so bili drugačni od naših. Kljub velikim naporom v usklajevanju in velikemu razumevanju med republikami in pokrajinama zaenkrat nismo uspeli uskladiti najbolj ustreznih rešitev. Prav zato je bil Zvezni izvršni svet prisiljen rešiti to vprašanje za prihodnje srednjeročno obdobje na način, kot je danes obravnavan v 2. točki dnevnega reda, to je z zakonom, ki opredeljuje manj razvita območja, ali bolje rečeno, republike in pokrajino v prihodnjem srednjeročnem obdobju kot manj razvita območja SFRJ.

V zvezi z vprašanjem, kakšne so možnosti, da bo to realizirano do konca leta 1982, je v novem zakonu, kot sem že v uvodu povedal, rok določen. Glede tega je bil dogovor sprejet v zveznih svetih. Sodelovali so tako predstavniki političnih kot tudi izvršnih in drugih organov v merilu federacije iz vseh republik in avtonomnih pokrajin. Ocenjujem, da je ta dogovor glede na navzočnost predstavnikov iz vseh republik in tudi glede na nivo, ki je presegal običajni nivo udeležencev takih sestankov, zagotovilo, da bodo v Jugoslaviji vsi tisti, ki so za to še posebej poklicani, resno pristopili k nadaljevanju tega dela, k izboljšanju strokovnih podlag in še zlasti širšemu družbenemu vrednotenju, tako da bi to nalogo v predvidenem roku tudi realizirali. To lahko povem v zvezi s prvim vprašanjem.

V zvezi z drugim vprašanjem, ki se nanaša na teritorialno enoto oziroma kaj je podlaga za ugotavljanje manj razvitih območij v Jugoslaviji — ali republika in pokrajina ali pa neka druga območja — bi rad omenil, da se je v Sloveniji uveljavil zakon o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja, vse druge republike in pokrajine pa imajo prav tako svoje zakone, ki urejajo probleme razvoja manj razvitih območij znotraj območja teh republik. Tudi manj razvite republike posebej rešujejo s svojimi zakoni probleme svojih manj razvitih območij. Običajno uporabljajo kot teritorialno osnovo občino, le Slovenija je občinam pridružila tudi tako imenovana zaokrožena geografska območja, ob upoštevanju krajevnih skupnosti in manj razvita obmejna območja, kar je zaenkrat specifičnost naše republike. Za slednjo ocenjujemo, da je dobra, ker tudi v nekaterih drugih republikah razmišljajo v tej smeri.

Povsem drugačen je položaj v zveznem merilu, saj glede na ustavo SFRJ lahko opredeljujemo stopnjo razvitosti in v zveznem merilu torej iščemo ob-

močja, za katera naj bi skrb prevzela celotna družbena skupnost. V Jugoslaviji so to lahko samo republike in avtonomni pokrajini, saj se moramo zavedati, da je Jugoslavija federativna država in da je uravnavanje razvoja znotraj posamezne republike po ustavi predvsem naloga, skrb in tudi pravica posamezne republike in avtonomne pokrajine. V vsakem primeru moramo torej v zveznem merilu opredeliti stopnjo razvitosti republik oziroma avtonomnih pokrajin, ne pa ožjih območij. Verjetno se spomnite, da smo v Jugoslaviji v prvem povojnem obdobju obravnavali predvsem manj razvita območja, ne glede na meje republik in pokrajin. Tedaj so takratni okraji bili opredeljeni kot manj razvita območja v danes manj razvitih, ali pa tudi v nekaterih bolj razvitih republikah. Tu predvsem mislim na nekatere tedanje okraje v SR Hrvatski in nekatere okraje v SR Srbiji brez avtonomnih pokrajin. Ko pa se je z novo ustavo Jugoslavija še konkretnje opredelila za federativni princip, ki je sicer prisoten že od zasedanja AVNOJ, in ko je bila vloga republike še bolj jasno opredeljena, se od tedaj dalje v merilu SFRJ uveljavlja regionalni pristop le glede na teritorije republik in AP.

Strinjam pa se, da bi morali pri pospeševanju razvoja, zlasti pa pri določanju obsega sredstev, namena sredstev za gospodarska vlaganja in za dopolnilna sredstva iz zveznega proračuna, v bodoče v večji meri upoštevati tudi notranje razlike v razvitosti posameznih republik in pokrajin. Mislim seveda na tiste republike, ki bodo po kriterijih in merilih, ki naj bi jih sprejeli do konca leta 1982, imele status manj razvitih tudi v obdobju po letu 1985.

Strinjam se s stališči delegata iz Nove Gorice in delegata iz občine Ljubljana-Center, da obstaja možnost, da bi v dogovorih o temeljih družbenega plana Jugoslavije, ki jih bomo sprejemali za srednjeročno obdobje 1986—1990, na nek način tudi opredelili ob sicer manj razvitih republikah in Kosovu kot celoti, še tudi nekatere druge poudarke, npr., da se sredstva uporabljajo predvsem za reševanje skladnejšega razvoja znotraj posameznih republik. Regionalni vidik bi tako lahko upoštevali posredno in ne kot neposredno teritorialno osnovo pri sprejemanju zveznih predpisov, sporazumov oziroma dogovorov. Zato je treba iskati take možnosti, ki so sicer strokovno argumentirane, predvsem v tej posredni smeri in na ta način. Kot veste, so bile že v tekočem srednjeročnem obdobju dane ideje, da bi poleg manj razvitih republik in pokrajin opredelili tudi republike s statusom prehodnega obdobja, ko bi bil obseg pa tudi kvaliteta pospeševalnih ukrepov drugačna, kot pa sicer za prave manj razvite republike oziroma avtonomne pokrajine. Zlasti v takih primerih bi lahko govorili o tem specifičnem pristopu, o katerem sta razmišljala delegata, vendar samo kot elementu znotraj politike posamezne republike ne pa kot teritorialni osnovi za opredeljevanje manj razvitih območij.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Briški! Besedo ima tovariš Škarabot!

Davorin Škarabot: (iz klopi) Ali naj odgovor na prvo vprašanje razumem tako, da v samem zakonu ne bo napisano, da bodo do 1982. leta merila za ugotavljanje razvitosti sprejeta, ampak bo to storjeno šele v naslednjem srednjeročnem obdobju? Mislim, da ste tako povedali.

Predsednica Silva Jereb: Besedo ima tovariš Fajmut, delegat iz občine Ravne na Koroškem.

Andrej Fajmut: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Mislim, da moramo obravnavati še drug vidik in ne samo tega, ali bodo do 1982. leta sprejeti novi kriteriji in kakšni kriteriji. Menim, da bo nekaj določenih stvari moralo ostati tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju in še naprej.

Predloženi osnutki zakonov, ki jih danes obravnavamo, so velik korak naprej glede na dosedanje stanje, kako so se obravnavala združena sredstva za sklad federacije in kako so se razporejala, zlasti tistih 20 %, ko naj bi sodelovalo združeno delo z združevanjem sredstev, saj je 50 % združenih sredstev nov motiv za združevanje dela in sredstev za vlaganja v določene panoge gospodarstva v teh republikah. Kot mi je znano, bodo tudi same republike vlagale predvsem v surovinsko osnovo, energetiko in prehrano in je to tisti vidik, ki je za naše združeno delo najbolj pomembno. Če bomo v Sloveniji združevali sredstva, ker bo ena sama delovna organizacija verjetno imela premalo sredstev, da bi lahko kaj več vlagala, bomo že sami usmerjali združena sredstva na nerazvita območja. Torej bomo že v samem združenem delu opravili tisto potrebno selekcijo, ki so jo nekateri delegati zahtevali, ker vemo, da bo lahko v določenih primerih to ostalo samo na papirju, čeprav bodo kriteriji v letu 1982 določeni.

Ker sem se precej ukvarjal s tem vprašanjem, lahko povem delegatom primer za lažjo odločitev. Pred približno pol leta so določene slovenske delovne organizacije izdelale osnutek sporazuma o naložbi sredstev v odprtje novega rudnika. Pri tem jim je določena republika odgovorila, da so v ta namen že sami namenili dovolj sredstev iz sklada federacije, da se ne morejo vključevati več kot je to mogoče prek sklada federacije ter da zato ne najemajo drugih sredstev in kreditov. Po obravnavi tega osnutka zakona pa so ta kriterij spremenili. Te delovne organizacije ponujajo, naj kar povem, Makedoniji, sredstva, oplemenitena z našo opremo na zelo nerazvito območje. Zato mislim, da bi dodatne zahteve po nekem noveliranju teh zakonov lahko samo zavlačevale prizadevanja slovenskih delovnih organizacij, da bi ta sredstva dejansko usmerila, kamor je potrebno.

Lani so bile hude razprave prav zaradi tega, ker 20 % sklada federacije republike niso dopuščale preseči ali vlagati. Ob takih kriterijih na določenih nerazvitih območjih še sedaj delajo napake. Zato, ker imamo za ta sredstva tak kriterij, ob določenih objektih in novih tovarnah, ki se gradijo in ki jih gradijo tudi slovenska podjetja Lek, Termika in druga, niso pustili graditi najosnovnejše infrastrukture, niso skrbeli za kadre in podobno. Menim, da je ta zakon korak naprej in da bomo imeli osnovo, da bomo lahko storili še nadaljnje korake.

Predsednica Silva Jereb: Hvala! Želi še kdo besedo? (Da.) Tovariš Žlender, prosim!

Mirko Žlender: (Iz klopi) Mislim, da je na vprašanje odgovorjeno.

Predsednica Silva Jereb: Kljub temu, da smo stvari razčistili, pa je današnja razprava gotovo lahko usmeritev za nadaljnje delo delovnih teles našega zbora in Skupščine, naše delegacije v Zboru republik in pokrajin in Izvršnega sveta. Na začetku 1982. leta pa ne bi smeli pozabiti povprašati, kako

daleč smo v Jugoslaviji s pripravo kriterijev, da bi jih najpozneje do konca 1982. leta, kot smo v sklepu zapisali, tudi lahko sprejeli.

Želi še kdo besedo? (Ne.) Potem predlagam, da glasujemo o predlogu sklepa, ki ste ga dobili danes na klop. Kdor je za tak sklep k vsem štirim zakonom, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Osnutek zakona je označen kot strogo zaupni akt. Zato ga moramo obravnavati v smislu 2. odstavka 399. člena in 2. odstavka 400. člena poslovnika Skupščine, ki določata, kdaj se obravnava in sklepanje o osnutku zakona lahko opravi brez navzočnosti javnosti.

Predstavniki sredstev javnega obveščanja so na seji pri tej točki lahko navzoči, javnost pa lahko obvestijo le o tem, da je Zbor občin obravnaval omenjeni osnutek in o tem, kakšen sklep je sprejel.

Predstavnike sredstev javnega obveščanja torej prosim, da se ravnajo v skladu z omenjenimi določili poslovnika Skupščine.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na osnutek odloka o enotni projekciji plačilne bilance Jugoslavije za leto 1981.

Ker sta ta in naslednja točka dnevnega reda, to je osnutek odloka o enotni projekciji devizne bilance Jugoslavije za leto 1981, vsebinsko povezani, predlagam zboru, da združi obravnavo 7. in 8. točke dnevnega reda.

Se s tem predlogom strinjate? (Da.) Osnutka odlokov je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Osnutka odlokov sta označena kot strogo zaupna akta, zato tudi pri tej obravnavi veljajo določbe drugega odstavka 399. člena in drugega odstavka 400. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije.

Predstavnike sredstev javnega obveščanja prosim, da se ravnajo v skladu z omenjenimi določbami poslovnika Skupščine.

Rada bi vas še obvestila, da se je število delegatov na seji zbora povečalo na 59, ker je medtem prišel še dr. Mitja Mrgole, delegat iz občine Ptuj.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja osnutka zakona o prevzemu obveznosti federacije za vračanje anuitet za določene kredite, ki so bili odobreni organizacijam združenega dela ter drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim z območja SR Črne gore, ki ga je prizadel potres v letu 1979.

Poročilo je predložila v obravnavo Skupščini SR Slovenije naša delegacija v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Predstavnika naše delegacije je tudi pri tej točki dnevnega reda tovariš Mirko Žlender, predstavnik Izvršnega sveta pa je tovariš Slavko Polanič, namestnik republiškega sekretarja za finance. Želita tovariš Žlender ali tovariš Polanič besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Žlender. Prosim!

Mirko Žlender: Glede na to, da je bilo poročilo pismeno poslano vsem delegatom, ga ne bi bral oziroma ponavljal njegove vsebine. Morda bi omenil le nekaj izhodiščnih točk, ki so bile prisotne tako pri delu delegacije kot tudi pri delu Skupščine, ko je dajala pooblastilo delegaciji za usklajevanje tega zakonskega akta.

Kot veste, je Zvezni izvršni svet po katastrofalnem potresu v Črni gori predložil vrsto začasnih ukrepov, ki so bili usmerjeni v hitro in uspešno sanacijo posledic tega potresa. Federacija je predložila med drugim tudi zakonski akt o prevzemu anuitet za gospodarske organizacije, ki so bile prizadete ob tem potresu na potresnem področju v SR Črni gori. S tem zakonom je federacija takrat prevzela začasno vračilo inozemskih kreditov, vračilo kreditov do poslovnih bank in vračilo kreditov do fonda nerazvitih v federaciji s klavzulo, da se ta ureditev sprejema kot začasna do sprejetja posebnega zakona.

V septembru leta 1979 je Zvezni izvršni svet predložil Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ v usklajevanje osnutek zakona, ki se navaja v tem poročilu in ki naj bi zagotovil prevzem anuitet za vse delovne organizacije, za nekatere do leta 1985, za druge pa celo dlje.

Skupščina SR Slovenije je dala delegaciji v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ soglasje k temu zakonskemu osnutku, vendar je postavila dva pogoja oziroma dala dve pomembni pripombi, in sicer:

1. da je treba glede organizacij združenega dela, ki naj bi dobile pomoč s strani federacije s prevzemom anuitet po tem zakonu, omejiti le na tiste, ki so bile dejansko prizadete ob potresu in

2. je treba anuitete prevzeti eventualno samo za tiste delovne organizacije, ki se ne bi v določenem roku usposobile in ki ne bi bile sposobne same vračati anuitet oziroma kreditov.

S tem poročilom in s temi stališči je nato naša delegacija v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ pristopila k usklajevanju. Večina delegacij in tudi slovenska delegacija v usklajevalnem postopku niso dale soglasja k osnutku zakona, ki ga je predložil Zvezni izvršni svet in to predvsem iz dveh bistvenih razlogov: ker niso bile omenjene tiste delovne organizacije, ki so bile ob potresu prizadete in ker se dejansko niso upoštevala priporočila Skupščine SR Slovenije, da naj se pomaga podjetjem le do takrat, dokler se sama ne bodo sposobna sanirati. Glede na to je Zvezni izvršni svet izdelal novo informacijo, s katero prihajamo ponovno pred Skupščino, da bi dobili soglasje za nadaljnje usklajevanje. Zvezni izvršni svet predvideva v novem zakonskem aktu, da naj bi se za te namene dalo na voljo 2 milijardi 245 milijonov dinarjev oziroma 224 milijard starih dinarjev. Upam, da ste dobili tudi seznam organizacij združenega dela s področja Črne gore, ki naj bi te kredite oziroma anuitete prenesle v obveznosti plačevanja federacije. Predlagano je, da naj bi te anuitete federacija prevzela vse do leta 1985 in da bi republike ta denar, ki bi ga posodile, dobile vrnjen po letu 1990.

Menimo, da predlog Zveznega izvršnega sveta ne upošteva dovolj tistih stališč, ki jih je SR Slovenija posredovala že v septembru leta 1979 in smo zato mnenja, da naj se ne da soglasja k tem dopolnitvam, ki jih je Zvezni izvršni svet v postopku usklajevanja dodatno predlagal. Naše stališče namreč je, da je bil s sprejetjem zakona o sanaciji vseh posledic potresa v Črni gori priznan delovnim organizacijam tudi zmanjšan dohodek za leto 1980 in za leto 1981, ki znaša približno 53 milijonov dinarjev in ni razloga, da bi federacija posebej prevzemala anuitete, bodisi tuje bodisi domače, ki bi jih morale plačati

posamezne gospodarske organizacije. Če pa bi med usklajevanjem ugotovili, da nekatere gospodarske organizacije tega res ne zmorejo, potem se lahko o tem razpravlja, ne moremo pa sprejeti rešitve, ki jo ponuja Zvezni izvršni svet, to je, da bi se za vse delovne organizacije prevzelo anuitete do leta 1985, ne glede na to, ali so bile poškodovane ob potresu ali ne oziroma ali se bodo lahko prej usposobile ali ne. Predlog sklepa ste tudi dobili in delegacija predlaga, da ga Zbor občin sprejme.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Žlender. Poročilo delegacije ste dobili. Dobili ste tudi prečiščeno besedilo osnutka zakona, ki ga je na podlagi usklajevanja predložil Zvezni izvršni svet, in stališče Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Osnutek zakona je naš zbor, kot je tovariš Žlender že povedal, obravnaval na 24. seji 26. septembra 1979 in je takrat soglašal, da se prevzem obveznosti federacije za vračanje anuitet za določene kredite, ki so bili odobreni organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim iz območja SR Črne gore, ki ga je prizadel potres v letu 1979, uredi z zakonom in zadolži našo delegacijo, da pri pripravi predloga tega zakona uveljavlja naše pripombe.

Poročilo je obravnaval Odbor za finance in zboru o tem tudi pismeno poročal. Danes ste na klop dobili tudi predlog sklepa.

Pisemenih prijav za razpravo ni. Želi kdo postaviti še kakšno vprašanje v zvezi s sklepanjem ali v zvezi z zakonom? (Ne.) Kot ste že bili seznanjeni, k takemu besedilu ne damo soglasja, pač pa naj to v nujnih primerih pri nekaterih organizacijah združenega dela, ki resnično ne zmorejo sanacije, delegacija uresničuje v usklajevalnem postopku.

Želi kdo besedo? (Ne.) Če ne, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje o predlogu sklepa, ki ste ga prejeli danes na klop. Kdor je za, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Odrejam pol ure odmora, da bi se lahko pripravili na zaključevanje 6. točke dnevnega reda, ki je ostala še odprta.

(Seja je bila prekinjena ob 12. uri in se je nadaljevala ob 12.35.)

Predsednica Silva Jereb: Preden nadaljujemo sejo zbora in glede na to, da smo dobili od ostalih dveh zborov obvestilo, da sta sklep k 2., 3., 4. in 5. točki dnevnega reda sprejela v nekoliko spremenjenem besedilu, prosim tovariša Briškega, da bi zboru to pojasnil, tako da bi potem lahko glasovali o popravljenem sklepu.

Andrej Briški: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Med predlogi za dopolnitev osnutka zakona o stalnih sredstvih Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985, je dal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije amandma k 1. členu, ki so ga dobili delegati danes na klop. Predlagamo, da se podrobnejša dikcija tega, kar je napisano v besedilu predlaganega sklepa, uskladi s predlagano dopolnitvijo Izvršnega sveta. Tako spre-

membo sta upoštevala tudi Zbor združenega dela in Družbenopolitični zbor. In sicer se dopolni 1. točka prvega odstavka 1. člena tako, da ostane nespremenjen začetek sedanjega teksta osnutka zveznega zakona, in sicer: »50 % — z združevanjem dela in sredstev temeljnih organizacij združenega dela na dohodkovnih osnovah«, nato pa Izvršni svet dodaja: »neposredno oziroma z združevanjem dela in sredstev organizacij združenega dela v okviru posameznih socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin«, nato se nadaljuje tekst iz osnutka zveznega zakona: »in na osnovi skupnih interesov za uresničevanje programa razvoja v gospodarsko nezadostno razvitih republikah in SAP Kosovo.«.

Bistvo predlagane dopolnitve je v tem, da se jasneje opredeli vsebina predloga, ki je bil podprt tudi v delovnih telesih Skupščine SR Slovenije, to je da se poleg neposrednega združevanja dela in sredstev temeljnih organizacij združenega dela, ki gredo v skupna vlaganja neposredno v manj razvite republike in SAP Kosovo, omogoči tudi združevanje sredstev temeljnih organizacij združenega dela na podlagi skupnih interesov in meril posameznih republik in se nato skupna sredstva usmerijo naprej v skupna vlaganja. To konkretizacijo je treba navesti zato, ker bi bilo v nasprotnem primeru težko uresničiti vseh 50 % obveznih sredstev, ki jih moramo usmerjati na podlagi samoupravnega združevanja dela in sredstev. Težko si je namreč predstavljati, da bi se vse temeljne organizacije združenega dela iz Slovenije neposredno dohodkovno povezale z investitorji v manj razvitih republikah in SAP Kosovo.

Druga dopolnitev pa je v zvezi z osnutkom o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985. Izvršni svet predlaga v predlogu sklepa na 3. strani, da se z določenimi popravki zadrži samo prvi odstavek 4. člena, medtem ko se drugi in tudi tretji odstavek črtata. V predlogih sklepov, ki so bili predloženi na klop, je namreč rečeno, da se tretji odstavek zadrži s tem, da se ga ustrezno preoblikuje. Naše stališče je v tem, da se izognemo poračunavanju ob koncu leta in s tem obremenitvi proračuna za naslednje leto. To pomeni, da ostanejo dopolnilna sredstva za vsako leto v tistem obsegu, kot so načrtana v vsakoletnem proračunu federacije. Zato predlagamo, da se črta ne le drugi, temveč tudi tretji odstavek 4. člena osnutka zakona. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Želi kdo kaj dodati? (Ne.)

Prehajamo na glasovanje o predlogu sklepa s predlaganimi dopolnitvami. Kdo je za? (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep z dopolnitvami oziroma spremembami.

Obveščam vas, da smo pri vseh točkah dnevnega reda, kjer smo sprejemali končne odločitve, usklajeni z Zborom združenega dela in z Družbenopolitičnim zborom. Ker je s tem dnevni red današnje seje izčrpan, se vam zahvaljujem za udeležbo in za sodelovanje v razpravi in zaključujem 48. sejo Zbora občin.

(Seja zborna je bila končana ob 13.35.)

49. seja

(29. decembra 1980)

Predsedovala: Silva Jereb,
predsednica Zbora občin in

Leopold Slapnik,
podpredsednik Zbora občin

Pričetek seje ob 9.05.

Predsednica Silva Jereb: Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 49. sejo Zbora občin Skupščine SR Slovenije.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje, preden določimo dnevni red, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki mora pregledati pooblastila delegatov in sestaviti poročilo za zbor. V komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: Franca Godino, delegata iz občine Logatec za predsednika, Andreja Kocuvana, delegata iz občine Maribor in Franca Vrviščarja, delegata iz občine Metlika, za člana.

Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Ne.) Če ne, prosim, da o predlogu glasujete z dvigom rok. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Na podlagi glasovanja ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 49. sejo Zbora občin izvoljeni: Franc Godina za predsednika, za člana pa Andrej Kocuvan in Franc Vrviščar.

Prosim verifikacijsko komisijo, da se takoj sestane, pregleda pooblastila delegatov in sestavi poročilo za zbor. Vas delegate pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo komisija hitro opravila svoje delo.

Ker bi želeli, da bi Izvršni svet, kolikor je to v njegovi moči, na vprašanja delegatov čimprej odgovoril, prosim delegate, ki imajo morda pismeno pripravljena vprašanja, da jih oddajo sekretarju zbora. Ta vprašanja bomo

takoj posredovali Izvršnemu svetu oziroma naslovnikom z željo, da bi bil odgovor dan že na tej seji pri točki predlogi in vprašanja delegatov.

Prav tako prosim vse tiste delegate, ki imajo namen razpravljati, da se prijavijo k razpravi sedaj, ko čakamo na poročilo verifikacijske komisije.

Komisija je opravila svoje delo in prosim predsednika komisije, da poda poročilo zboru.

Franc Godina: Zbor občin Skupščine SR Slovenije ima 62 delegatskih mest. Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi 16. člena poslovnika Zbora občin pregledala pooblastila delegatov na seji zbora in iz teh pooblastil in napravljenega seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin v SR Sloveniji in delegata mesta Ljubljane in Obalne skupnosti občin Koper, razen delegatov iz občin Idrija, Izola, Piran, Trbovlje, Vrhnika.

Po pregledu dokumentacije je komisija ugotovila, da so vsa pooblastila, ki so jih delegati predložili, neoporečna. Zato v smislu prvega odstavka 17. člena poslovnika Zbora občin predlaga, da zbor poročilo sprejme in s tem verificira pooblastila delegatov za 49. sejo.

Predsednica Silva Jereb: Hvala. Želi kdo besedo? (Ne.) Če ne, prosim, da o poročilu glasujete z dvigom rok. Kdor je za poročilo, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z glasovanjem soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja in s tem verificiral pooblastila delegatov za 49. sejo Zbora občin.

Obenem ugotavljam, da je zbor sklepčen in da lahko pravno-veljavno razpravlja in sklepa.

Na današnjo sejo zbora so bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta povabljeni še predstavniki: Republiške konference SZDL Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in Skupnosti slovenskih občin. V zvezi s predlogom zakona o stanovanjskem gospodarstvu pa smo povabili še predstavnika Zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije.

Seje zbora se udeležujejo predstavniki Izvršnega sveta pri posameznih točkah dnevnega reda, tovariš Franček Kavčič za Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije in Bojan Furlan, predsednik Izvršnega odbora Zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije.

Zbor hkrati obveščam, da so na seji navzoči kot poročevalci delovnih teles našega zbora in Skupščine: Silvo Gorenc, predsednik Odbora za družbeno-ekonomske odnose in razvoj, Zdenka Jurančič, predsednica Odbora za finance, Tomaž Vuga, predsednik Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, Milan Gaspari, predsednik Zakonodajno-pravne komisije, Franjo Turk, predsednik Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, in Apollinio Abram, podpredsednik Komisije za narodnosti.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 49. seje Zbora občin.

Z dopisom z dne 10. in 23. 12. 1980 sem dnevni red današnje seje razširila še z naslednjimi točkami dnevnega reda:

— s predlogom za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o investicijskih vlaganjih SR Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 do 1982,

— s predlogom odloka o določitvi in o razdelitvi skupnega zneska deviz za potrebe republiških organov in organizacij, družbenopolitičnih organizacij in ožjih družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji za leto 1981,

— s predlogom zakona o stanovanjskem gospodarstvu,

— s predlogom zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč in

— s predlogom zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1981.

Ker sem prejela obvestilo predsednika Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije, da je Kulturna skupnost Slovenije na seji dne 26. 12. 1980 sprejela predloga zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti in o naravni in kulturni dediščini z nekaterimi amandmaji, ki v našem zboru niso bili predloženi, predlagam zboru, da danes uskladimo besedila obeh predlogov zakonov. Zato ju uvrščam na dnevni red današnje seje zбора.

Izvršni svet pa nam je danes predložil na klop predlog odloka o določitvi vpisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah, za katerega predlaga, da ga uvrstimo na dnevni red današnje seje zбора iz razlogov, ki so navedeni v spremnem pismu Izvršnega sveta. Želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Ne.)

Če ne, prosim, da glasujete. Kdor je za to, da se predlog odloka uvrsti na dnevni red, naj prosim glasuje! (53 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet. Tako uvrščamo na dnevni red današnje seje tudi ta predlog odloka.

Obveščam vas, da bomo danes poslušali tudi poročilo naše delegacije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja nekaterih aktov iz pristojnosti tega zбора, ki so vezani na soglasje Skupščine SR Slovenije. Zato predlagam zboru, da tudi to poročilo uvrsti na dnevni red današnje seje. Se s tem predlogom strinjate? (Da.)

Tako predlagam za današnjo sejo zбора naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 49. seje Zбора občin,
2. odobritev zapisnikov 45., 46. in 47. seje Zбора občin,
3. predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu — nadaljevanje obravnave,
4. predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti — usklajevanje,
5. predlog zakona o naravni in kulturni dediščini — usklajevanje,
6. a) predlog zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije,
- b) predlog odloka o spremembi odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenije od leta 1981 do leta 1985,
7. predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije za leto 1981,
8. predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1981,
9. predlog odloka o določitvi in o razdelitvi skupnega zneska deviz za potrebe republiških organov in organizacij, družbenopolitičnih organizacij in ožjih družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji za leto 1981,

10. predlog odloka o določitvi vpisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah,

11. predlog zakona o obračunavanju in plačevanju pripevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti,

12. predlog zakona o določitvi stopenj in nekaterih olajšav za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti v letu 1981,

13. predlog zakona o spremembah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks,

14. predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1981,

15. predlog zakona o določitvi stopnje za obračunavanje amortizacije za osnovna sredstva določenih uporabnikov družbenih sredstev,

16. predlog zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč,

17. predlog zakona o dopolnitvi zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov,

18. predlog zakona o združevanju dela sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov za leto 1981,

19. predlog zakona o prispevku za pokrivanje dela stroškov enostavne reprodukcije Železniškega gospodarstva Ljubljana v letu 1981,

20. predlog zakona o združevanju sredstev za nadaljevanje gradnje cestnih in luških objektov v letu 1981,

21. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o investicijskih vlaganjih SR Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 do leta 1982,

22. predlog za izdajo zakona o določitvi zaokroženega urbanega območja občin Maribor-Pesnica, Maribor-Pobrežje, Maribor-Rotovž, Maribor-Ruše, Maribor-Tabor in Maribor-Tezno, z osnutkom zakona,

23. osnutek programa dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za leto 1981,

24. poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja nekaterih aktov iz pristojnosti Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ, ki so vezani na soglasje Skupščine SR Slovenije,

25. volitve in imenovanja,

26. predlogi in vprašanja delegatov.

Želi o tako predlaganem dnevnem redu kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Roman Florjančič, delegat iz občine Koper.

Roman Florjančič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša skupina delegatov je ocenjevala, ali naj se predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu uvrsti na dnevni red današnje seje. Skupina s tem v zvezi meni, da bi bilo potrebno obravnavo odložiti in ponovno z družbenopolitičnega in strokovnega vidika proučiti nekatere rešitve. Zato predlaga, da se predlog zakona ne uvrsti na dnevni red današnje seje.

Predsednica Silva Jerreb: Slišali ste mnenje skupine delegatov iz občine Koper. Na prejšnji seji zbora smo sklenili, da bi bilo prav, da se pred-

log zakona ponovno uvrsti na dnevni red zadnje seje zбора. Zato smo razdelili prečiščeno besedilo zakona. Predlog zakona pa smo uvrstili na dnevni red tudi zato, ker je cela vrsta planskih aktov vezana na sprejem tega zakona. Zato so tudi predstavniki predlagatelja in Zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije menili, da je nujno, da se ta zakon sprejme še v letošnjem letu. Želi Maver Jerkič k temu kaj dodati? (Da.) Besedo ima Maver Jerkič, predstavnik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Maver Jerkič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Menim, da bi imel predlog, da se danes odloži obravnavanje oziroma sprejem zakona o stanovanjskem gospodarstvu, precej neprijetnih posledic tudi v samem sistemu zagotavljanja sredstev v letu 1981 in tudi v celotnem srednjeročnem obdobju. Iz tega razloga predlagamo, da se predlog zakona obravnava danes.

Dovolite, da navedem še nekaj argumentov, zakaj bi bilo potrebno in nujno sprejeti zakon. Na prvem mestu gre za to, da z 31. 12. 1980 prenehajo veljati nekateri predpisi in zakoni s tega področja, ki omogočajo zagotavljanje sredstev za normalen obseg stanovanjske gradnje, kot je predviden v samoupravnih sporazumih o temeljnih planov stanovanjskih skupnosti.

Tovarišica predsednica je že omenila, da je eden izmed glavnih argumentov, da imamo tako v samoupravnih sporazumih o temeljnih planov stanovanjskih skupnosti, kakor tudi v družbenem planu Slovenije predviden in določen obseg stanovanjske graditve za naslednje srednjeročno obdobje. To bi seveda pomenilo, da bi vse te planske dokumente morali spremeniti, pomenilo pa bi tudi, da bi morali sprejeti intervencijski zakon, kar pa bi terjalo določen čas in zato v naslednjem srednjeročnem obdobju ne bi imeli vzpostavljen sistem financiranja stanovanjske graditve. Ob tem pa vemo, da bo v naslednjem srednjeročnem obdobju precej zmanjšan obseg stanovanjske graditve, če zakona ne bi sedaj sprejeli. Prav tako mislim, da odložitev sprejema ne bi bila koristna glede triletno razprave o zakonu o stanovanjskem gospodarstvu. Pri tem zakonu je bila dovolj široka javna razprava in je delegatska baza in celotna naša družba imela možnost povedati svoja stališča v vseh fazah sprejemanja zakona. Doslej pa smo pravzaprav imeli pet faz, predlog za izdajo zakona, dve fazi osnutka, v katerih so bile dopolnjene in usklajene temeljne rešitve in določbe zakona in nazadnje tudi dve fazi predloga zakona, kjer smo ponovno prečiščevali določbe zakona in jih usklajevali z vsemi do sedaj ugotovljenimi možnostmi in potrebami na tem področju. Dejansko odlaganje sprejetja tega zakona pa bi pomenilo, da bi imeli pravno praznino v določenem času, in sicer v naslednjem letu, ali pa celo v daljšem obdobju. To bi pomenilo tudi, da ne bi zagotovili zadostnega števila stanovanj za delavce in občane. Hvala!

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa. Preden se odločimo o tem predlogu, mislim, da bi bilo dobro, da se dogovorimo tudi za poznejše čase, da naj bi skupine delegatov sicer opredelile argumente, ali naj se določen zakon sprejme ali ne, ob tem pa bi vendarle morale dopustiti možnost, da se o teh zakonih na sejah razpravlja. Tako, kot smo to storili pri zakonu o Triglavskem narodnem parku in tako kot predlagate danes, verjetno ni najboljša pot. Ustrezno namreč ni, da se že ob dnevnem redu umikajo posamezni akti. Boljše je in najbrž tudi bolj dosledno glede na druge delegate, da se dopusti

možnost, da se razpravlja o posamezni točki dnevnega reda. V razpravi pa naj se na podlagi argumentov odloči o tem, ali naj se nek dokument oziroma zakon sprejme ali ne. Prosila bi, da v okviru skupin delegatov razpravljate o tem, kakšne naj bi bile v bodoče metode našega dela. O tem pa se bomo več pogovarjali na regijskih posvetih januarja in februarja letos s ciljem, da ustvarimo pogoje za čimbolj učinkovito delo.

Sprašujem Romana Florjančiča, ali še vedno vztraja, da se ta zakon ne uvrsti na dnevni red, ali pa se strinja z mojim predlogom, da se zakon uvrsti na dnevni red in da se šele na podlagi razprave delegatov dokončno odločimo, ali naj se zakon danes sprejme ali ne.

Roman Florjančič (iz klopi): Mislim, da bi bilo prav, da se na današnji seji razpravlja o predlogu zakona, dobro pa bi bilo tudi proučiti nekatere zelo pomembne zadeve.

Predsednica Silva Jereb: Slišali ste, da Roman Florjančič meni, da bi danes lahko razpravljali o predlogu zakona. Zato o tem predlogu ne bi glasovali.

Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, prosim, da o predlogu dnevnega reda glasujete. Kdor je za, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red soglasno določen tako, kot sem ga danes predlagala. Tak dnevni red ste prejeli tudi na klop.

Preden preidemo na obravnavo posameznih točk dnevnega reda, vas obveščam, da bomo z delegati Zbora združenega dela in Družbenopolitičnega zbora na skupnem zasedanju poslušali ekspozice predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, Janeza Zemljariča, k 7. točki dnevnega reda, to je k predlogu resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije za leto 1981 in poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja nekaterih aktov iz pristojnosti Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ, ki so vezani na soglasje Skupščine SR Slovenije, ki ga bo podal Marko Bulc, vodja naše delegacije.

Skupno zasedanje bo po dogovoru med predsedniki zborov vodil tovariš Emil Tomažič, predsednik Zbora združenega dela.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnikov 45., 46. in 47. seje Zbora občin.

Osnutke zapisnikov ste prejeli. Ima morda kdo kakšno pripombo ali popravek? (Ne.)

Če ne, prosim, da o zapisnikih 45., 46. in 47. seje zbora glasujete. Kdor je za to, da se ti zapisniki potrdijo, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so zapisniki 45., 46. in 47. seje zbora z večino glasov odobreni.

Prosim, da gremo skupaj v veliko dvorano, kjer bomo opravili skupno zasedanje.

(Seja zbora je bila prekinjena ob 9.30 in se je nadaljevala ob 11.20.)

Predsednica Silva Jerreb: Nadaljujemo sejo. Obveščam vas, da se seje udeležujejo tudi delegati iz občin Idrija, Trbovlje in Vrhnika. Število delegatov se je tako povečalo še za tri.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na nadaljevanje obravnave o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Predlog zakona smo obravnavali na seji zbora dne 15. decembra in takrat odložili dokončno sklepanje o predlogu zakona zaradi nekaterih še ne razčiščenih vprašanj v zvezi z združevanjem sredstev, vzajemnostjo in obveznim plačevanjem prispevkov na podlagi intervencije občinske skupščine, solidarnostjo, lastno udeležbo in samoupravno organiziranostjo. Takrat smo tudi oblikovali medzborovsko skupino delegatov, ki je omenjena vprašanja proučila in zboru predložila stališča, ki ste jih prejeli.

Prejeli ste tudi amandmaje Izvršnega sveta, s katerimi je oblikoval spremembe in dopolnitve zakona v skladu s stališči medzborovske skupine delegatov, in dodatno poročilo Zakonodajno-pravne komisije, ki ste ga prejeli danes na klop. Prav tako so delegati, ki so se udeležili seje zbora dne 23. decembra 1980, prejeli za vodje skupin kot delovni pripomoček prečiščeno besedilo predloga zakona. Danes pa ste na klop prejeli stališča Družbenopolitičnega zbora, ki jih je sprejel na seji dne 15. 12. 1980.

Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Besedo ima Maver Jerkič, predstavnik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije.

Maver Jerkič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupščina SR Slovenije naj bi z današnjo razpravo o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu zaključila prvi del obsežnega programa dela pri sistemskem urejanju tega, za življenje in delo delavcev, delovnih ljudi in občanov tako pomembnega področja. V obdobju po VIII. kongresu Zveze komunistov Slovenije, posebno pa po 8. seji Predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, je v SR Sloveniji potekala povečana aktivnost vseh družbenih sil za preobrazbo samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva. V široki razpravi smo poenotili poglede o vseh pomembnejših vprašanjih, pri katerih bodo tako na osnovi sistemskih zakonov — zakona o združenem delu, zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije in zakona o svobodni menjavi dela, kot tudi zakona o stanovanjskem gospodarstvu, odločilen dejavnik in neposredno vključeni v vse odločitve delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih ter stanovalci v skupnostih stanovalcev.

V preteklem dvoletnem obdobju, predvsem pa v času, ko smo snovali ta zakon, ki naj bi nadomestil sedanjih osem zakonov na področju stanovanjskega gospodarstva, smo v SR Sloveniji izvedli vsestransko razpravo o ponujenih rešitvah, hkrati pa razvijali samoupravne družbenoekonomske odnose, ki jih je narekovala veljavna zakonodaja in terjala družbenopolitična praksa, kot na primer samoupravno organiziranje v stanovanjskih hišah v družbeni lastnini, samoupravno sporazumevanje o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine, priprava samoupravnih sporazumov o temeljnih plana stanovanjskih skupnosti in priprava planskih aktov s področja stanovanjskega gospodarstva za naslednje srednjeročno plansko obdobje. Razprava o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu je pokazala, da so izredno zable-

tena predvsem tista vprašanja, ki zadevajo samoupravni in družbenoekonomski položaj delavca pri uresničevanju njegovih stanovanjskih vprašanj in pri gospodarjenju s sredstvi enostavne in razširjene reprodukcije, predvsem pa vprašanja, ki zadevajo združevanje sredstev za solidarnost, vzajemnost, lastno udeležbo pri pridobitvi stanovanjske pravice in vprašanja samoupravne organiziranosti stanovalcev v zvezi z gospodarjenjem s stanovanji oziroma s stanovanjsko hišo.

Vprašanje, ki zadeva pravice in dolžnosti stanovalcev pri uporabi stanovanja ter njihovo odgovornost za vzdrževanje stanovanja, je v določeni meri opredeljeno že v tem zakonu, vendar pa naj bi bilo v celoti opredeljeno s sprejemom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih razmerjih, s čimer naj bi bilo zaokroženo zakonsko urejanje stanovanjskega področja. Vprašanja, ki zadevajo vzajemno združevanje sredstev in lastno udeležbo pri pridobitvi stanovanjske pravice, so bila deležna velike pozornosti. Glede vzajemnega zagotavljanja sredstev za kontinuirano stanovanjsko gradnjo je velik del razpravljalcev v javni razpravi terjal, da se urejanje tega vprašanja prepusti samoupravnemu in družbenemu dogovarjanju. V kolikor se uporabniki ne bi dogovorili o kontinuirani stanovanjski gradnji in bi bil s tem ogrožen skladen razvoj družbenopolitične skupnosti, naj bi skupščina občine imela možnost z odlokom predpisati prispevek, ki bi zagotavljal nemoten potek gradnje stanovanj in razreševanje stanovanjskih vprašanj vseh delavcev v občini pod enakimi pogoji, to je tudi za delavce tistih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, ki začasno poslujejo z izgubo. V prejšnjih predlogih je predlagatelj ponujal rešitve, s katerimi je bila dana možnost občini, da na osnovi 70. člena ustave uveljavlja odgovornost in zagotavlja svoj vpliv v izjemnih primerih, to je če v posamezni občini k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana Stanovanjske skupnosti ne bi pristopile vse samoupravne organizacije in skupnosti v delu, ki določa vzajemno združevanje sredstev.

Na podlagi razprave v zborih Skupščine SR Slovenije dne 15. 12. 1980 je predlagatelj ponovno proučil vprašanja in sprejel stališče Zakonodajno-pravne komisije ter ne nasprotuje amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k 27. členu, v katerem se opredeljuje možnost in pravica skupščine občine, da v takih izjemnih primerih predpiše, da so posamezne samoupravne organizacije in skupnosti dolžne do določenega roka opraviti postopek samoupravnega sporazumevanja.

V zvezi z vzajemnim združevanjem sredstev za stanovanjsko gradnjo je po predlogu medzborovske skupine delegatov dopolnjeno besedilo, ki opredeljuje elemente samoupravnega sporazuma o temeljih plana stanovanjskih skupnosti. Tako so poleg obsega vzajemnega združevanja sredstev za stanovanjsko gradnjo ter pogojev in načina uporabe in upravljanja teh sredstev predvideni tudi roki in druga merila za vračanje teh sredstev.

V 9. členu predloga zakona je opredeljeno, na kakšen način rešuje delavec svoje stanovanjsko vprašanje. Medzborovska skupina delegatov je ponovno proučila tudi amandma Skupščine občine Sevnica, kjer se predlaga domicilni princip združevanja sredstev za solidarnostno gradnjo stanovanj.

Glede na ustavno načelo, da se prispevek iz dohodka temeljne organizacije združenega dela plačuje tisti samoupravni interesni skupnosti, na območju katere je sedež temeljne organizacije združenega dela, predlagatelj amandmaja ni mogel upoštevati.

Za nadomestitev tega je v 19. a členu predvideno, da stanovanjske skupnosti s posebnim samoupravnim sporazumom urejajo združevanje sredstev za solidarnost za tiste delavce, ki se dnevno vozijo na delo v druge občine in v teh občinah oblikujejo solidarnostna sredstva.

V 9. členu predloga zakona je opredeljeno, na kakšen način rešuje delavec svoje stanovanjsko vprašanje, določena pa je tudi lastna udeležba, kot pogoj za pridobitev stanovanjske pravice. S spremenjeno dikcijo je jasno izraženo načelo, da delavec rešuje svoje stanovanjsko vprašanje sam, pri čemer sodeluje tudi organizacija združenega dela, v kateri združuje delo. Na podlagi zaključkov iz javne razprave je v predlogu zakona predvidena obvezna lastna udeležba za pridobitev stanovanjske pravice. Lastna udeležba bo odvisna od socialnega stanja in materialnih možnosti delavca. Podrobnejše analize o tem bodo določene v samoupravnih splošnih aktih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti.

V času priprave osnutka in predloga zakona je bilo veliko razprav o vračljivosti lastne udeležbe. V predlogu zakona je predvidena vračljivost lastne udeležbe, ki temelji na družbenopolitičnih izhodiščih, ki jih je potrdila tudi javna razprava.

Predlagatelj je sprejel pripombe delegatov iz občine Šiška, ki predlagajo, da v skladu z določbami zakona o lastnini na delih stavb v 40. členu predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu ni mogoče šteti hiše, v kateri so vsa stanovanja v lasti občanov, za hiše v družbeni lastnini. To vprašanje ureja predlog amandmaja k 40. členu.

Enako pa je sprejeta tudi pobuda, da se v 50. členu vnese sprememba besedila, s katero se nalaga organizacijam združenega dela, ki opravljajo komunalne storitve, da na osnovi podatkov hišnih svetov o dolžnikih in dolžnih zneskih vložijo tožbo za neplačane storitve v tistih primerih, ko posamezni stanovalci teh storitev ne bi plačali.

Pomembnejše dopolnitve v predlogu zakona so tudi v 79. in 85. a členu. V 79. členu gre za določbo, s katero se določa, da zbor uporabnikov, ki ga sestavljajo delegati, ki imajo objektivno različne interese pri odločanju o združenih sredstvih za stanovanjsko gradnjo, glasuje tako, da odločitev ne more biti sprejeta, če jo ne sprejmejo tudi uporabniki, ki so ta sredstva združevali.

V 85. členu pa je opredeljena delovna skupnost stanovanjske skupnosti in medsebojni odnosi med stanovanjsko skupnostjo in delovno skupnostjo.

Tovarišice in tovariši delegati! Iz tega kratkega pregleda, ki dopolnjuje uvodno obrazložitev predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu na sejah zborov Skupščine SR Slovenije dne 15. 12. 1980, je razvidno, da predlagatelj sprejema predloge medzborovske skupine delegatov za proučitev odprtih vprašanj predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu, razen predloga k 27. členu, kjer se strinja z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije. Prav tako ne nasprotuje amandmajem Zakonodajno-pravne komisije k 19. a in 40. členu. Predlagatelj je tudi pripravil prečiščeno besedilo predloga zakona, iz katerega so razvidne vse kasnejše spremembe osnovnega besedila zakona, posebej pa je predložil tiste amandmaje k posameznim členom, o katerih boste delegati posebej odločali.

V imenu predlagatelja predlagam zboru, da sprejme predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu z vsemi predloženimi amandmaji. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa. Glede na to, da je tovariš Jerkič razložil v bistvu tudi stališča medzborovske skupine delegatov, menim, da ni potrebno posebej obrazložiti poročilo medzborovske skupine. Skupina pa je seveda pripravljena odgovoriti na sleherno vprašanje.

V imenu skupine lahko rečem, da je bilo pravzaprav največ razprave o 27. členu, in sicer, ali lahko družbenopolitična skupnost z odlokom predpiše obvezno združevanje sredstev iz čistega dohodka za vzajemnost ali ne. Iz poročila Zakonodajno-pravne komisije ste lahko razbrali, da je to v nasprotju z ustavo. S tem se strinja predlagatelj in tudi naša medzborovska skupina delegatov. K 27. členu pa smo predlagali nov 1. odstavek, kjer je v skladu s 148. členom ustave opredeljeno, da občinska skupščina predpiše obvezni postopek sporazumevanja in določi rok. Menili smo, da bi ob aktivni politični in samoupravni aktivnosti vendarle bilo mogoče v okviru občin doseči soglasje za najnujnejše vzajemno združevanje sredstev, v procesu kontinuiranega planiranja pa bi bilo možno ta obseg sredstev tudi nekoliko znižati. Takšna bi bila rešitev in možnost za občinske skupščine, da vendarle zagotovijo kontinuirano stanovanjsko gradnjo.

Drugo vprašanje se nanaša na 40. člen, in sicer, ali določbe tega zakona o gospodarjenju smiselno veljajo tudi za hiše, ki so v celoti ali deloma v lasti občanov. Mnenje skupine je, enako pa predlaga tudi Zakonodajno-pravna komisija, da se določbe tega zakona smiselno uporabljajo tudi za te hiše.

Želi predstavnik Zakonodajno-pravne komisije besedo? (Ne.)

Kot ste lahko razbrali, je Zakonodajno-pravna komisija z dodatnim poročilom z dne 25. decembra 1980 umaknila svoje amandmaje k 19., 35., 94., 133. a in k 138. členu predloga zakona, ki so razvidni iz njenega poročila z dne 11. 12. 1980, daje pa k amandmajem Izvršnega sveta svoje amandmaje k 19. a členu in k 40. členu ter vztraja pri svojem amandmaju k 27. členu, ki je razviden iz poročila komisije z dne 11. 12. 1980, po katerem naj bi se ta člen črtal, kar pomeni, sedaj ko je Izvršni svet k temu členu oblikoval še 1. odstavek in je osnovno besedilo postalo 2. odstavek, da se po amandmaju Zakonodajno-pravne komisije drugi odstavek črta.

Z vsemi amandmaji Zakonodajno-pravne komisije soglaša Izvršni svet, kar je razvidno iz njegovega dopisa z dne 26. 12. 1980. Izvršni svet hkrati umika svoj amandma k 2. odstavku 27. člena.

Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima Andrej Babič, delegat iz občine Kranj.

Andrej Babič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupini delegatov iz občine Kranj sta razpravljali o prečiščenem besedilu predloga zakona, ki smo ga dobili na zasedanju zborov dne 23. 12. 1980.

Vprašujemo se, kje so razlogi za tako neodgovorno urejanje tega področja, saj kljub dveletni razpravi še vedno nimamo zakona o stanovanjskem gospodarstvu, ki je pogoj za izvajanje nalog na področju stanovanjskega gospodarstva v novem srednjeročnem obdobju? V letu 1980 smo na zborih Skupščine občine Kranj trikrat razpravljali o tem zakonu. Samoupravni sporazum o temeljih plana samoupravne stanovanjske skupnosti za obdobje 1981—1985 je podpisalo okoli 80 % vseh temeljnih organizacij združenega dela in skupnosti, v katerih združuje delo prek 95 % delavcev v občini. Delegatom je nerazumljivo, zakaj prihaja do tega, da se delovni ljudje in občani odločajo za zakon, ga podpisajo in tudi sprejemajo, v nekaterih organih v republiki pa ni

bilo mogoče razčistiti določenih dilem, ki se ponovno pojavljajo v vsaki fazi razprave o zakonu.

V občini smo menili, da so izhodišča VIII. kongresa Zveze komunistov, ki so dodelana na seji Predsedstva CK v decembru 1978 in so oblikovana v sklepih in stališčih, ki so jih sprejeli delegati na seji dne 7. 11. 1979, jasna.

Prečiščeno besedilo predloga zakona zato v celoti podpiramo in predlagamo, da ga sprejmete.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa. Želi še kdo besedo? (Ne.) Če ne, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Glede na to, da se z amandmaji Zakonodajno-pravne komisije strinja Izvršni svet, predlagam, da o vseh amandmajih glasujemo skupaj. Tako dajem na glasovanje amandmaje te komisije k 19. a členu in k 40. členu predloga zakona. Kdor je za ta amandmaja, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da sta amandmaja Zakonodajno-pravne komisije soglasno sprejeta.

Prehajamo na glasovanje o amandmajih Izvršnega sveta k 4., 9., 18., 19. oziroma 19.a) — z dopolnitvijo Zakonodajno-pravne komisije, ki smo jo pravkar sprejeli, k 23., 25., 1. odstavku 27., 29., 30., 31., 35., 42., 46., 50., 60., 64., 68., 71., 79., 85., 132., 133., 138. in k 144. členu predloga zakona, ki so razvidni iz njegovega dopisa z dne 23. 12. 1980.

O amandmaju Izvršnega sveta k 40. členu ne bomo glasovali, ker je zajet v amandmaju Zakonodajno-pravne komisije, ki smo ga pravkar sprejeli.

Vsi ostali amandmaji naših delovnih teles pa so povzeti v amandmajih Izvršnega sveta in so jih poročevalci umaknili že na seji dne 15. 12. 1980.

Zakonodajno-pravna komisija z amandmaji Izvršnega sveta soglaša, soglaša pa tudi medzborovska skupina delegatov.

Kdor je torej za amandmaje Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Izvršnega sveta soglasno sprejeti.

Tako moramo glasovati še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona v celoti, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona z večino glasov.

Hkrati ugotavljam, da je bil predlog zakona sprejet v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora, o čemer bom predsednico tega zbora še posebej obvestila.

Predlagam, da za 7. točko dnevnega reda oblikujemo skupino delegatov, ki bo skupaj s predlagateljem proučila amandmaje in predlagala zboru ustrezno odločitev. V to skupino predlagam poleg Aljoša Žorge, delegata iz Ljubljane, še predsednika Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj, Silva Gorenc, predsednico Odbora za finance, Zdenko Jurančič in predsednika Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, Tomaža Vugo.

Se zbor s takšnim predlogom strinja? Kdor je za, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Na podlagi glasovanja ugotavljam, da so bili v skupino delegatov izvoljeni Aljoša Žorga, Silvo Gorenc, Zdenka Jurančič in Tomaž Vuga.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na usklajevanje predloga zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti.

Predsednik Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije me je obvestil, da je Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije dne 26. 12. 1980 sprejela predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti z amandmaji, ki jih je sprejel naš zbor na seji dne 16. 12. 1980. Poleg tega pa je Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije sprejela še amandmaje k 3., 10., 32. in 46. členu, ki so razvidni iz dopisa, ki ste ga prejeli danes na klop.

Želi predstavnik predlagatelja besedo? (Da.) Besedo ima Milan Bratec, svetovalec v Republiškem komiteju za kulturo in znanost.

Milan Bratec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlagatelj se je uskladal s Kulturno skupnostjo Slovenije o vsebini vseh amandmajev, ki ste jih danes sprejeli in zato z njimi soglaša. Isto velja tudi za amandma k zakonu o naravni in kulturni dediščini. Zato predlagamo, da te amandmaje sprejmete. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jerob: Kdo želi besedo? Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za amandmaje, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Kulturne skupnosti Slovenije soglasno sprejeti.

Sedaj moramo glasovati še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na usklajevanje predloga zakona o naravni in kulturni dediščini.

Predsednik Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije nas je obvestil, da je Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije dne 26. 12. 1980 sprejela predlog zakona o naravni in kulturni dediščini z amandmaji, ki jih je sprejel naš zbor na seji dne 16. 12. 1980. Poleg tega je Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije sprejela še amandma k 81. členu predloga zakona, ki je razviden iz dopisa, ki ste ga prejeli danes na klop.

Predstavnik Izvršnega sveta je Milan Bratec, svetovalec v Republiškem komiteju za kulturo in znanost. Želi predstavnik predlagatelja besedo? (Ne.) Želi kdo razpravljati o amandmaju Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije? (Ne.)

Poročevalci delovnih teles zbora in Skupščine soglašajo z amandmajem. Če ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za amandma, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor amandma soglasno sprejel.

Tako moramo glasovati še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona v celoti, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na a) predlog zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije in b) predlog zakona o spremembi odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenije od leta 1981 do leta 1985.

Predlog zakona in predlog odloka je Skupščini predložil v obravnavo njen Izvršni svet. Izvršni svet je za svojega prestavnika določil Živka Pregla, namestnika direktorja Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje. Želi predstavnik predlagatelja besedo? (Ni navzoč.) Ugotavljam, da se predstavnik predlagatelja seje ne udeležuje.

Predlog zakona in predlog odloka ste prejeli. Za predlog zakona Izvršni svet predlaga, da ga obravnavamo v smislu 295. člena poslovnika Skupščine, to je po hitrem postopku. Želi o predlogu Izvršnega sveta kdo razpravljati? (Ne.)

Če ne, prosim, da o predlogu Izvršnega sveta glasujete. Kdor je za predlog Izvršnega sveta o hitrem postopku, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog zakona in predlog odloka so obravnavali Odbor za finance in Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, ki sta predložila skupno poročilo in Zakonodajno-pravna komisija, ki je prav tako predložila pismeno poročilo. Želijo poročevalci odborov in komisije besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k 1. členu predloga zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije. Amandma je razviden iz poročila komisije z dne 18. 12. 1980.

Predlagatelj in poročevalci odborov se s tem amandmajem strinjajo. Z amandmajem soglaša tudi Izvršni svet, kar je razvidno iz njegovega dopisa z dne 26. 12. 1980, ki ste ga prejeli danes na klopi.

Kdor je torej za ta amandma, naj prosim glasuje! (54 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma z večino glasov sprejet.

Prehajamo na glasovanje o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona v celoti, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog zakona soglasno sprejel.

Prehajamo na glasovanje o predlogu odloka. Najprej bomo glasovali o amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k 1. členu predloga odloka, ki je razviden iz njenega poročila z dne 18. 12. 1980.

Ali poročevalci odborov in predlagatelj soglašajo s tem amandmajem? (Da.)

Kdor je za amandma Zakonodajno-pravne komisije, naj prosim glasuje! (56 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma soglasno sprejet.

Tako moramo glasovati še o predlogu odloka v celoti. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (57 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog odloka soglasno sprejel.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981.

Predlog resolucije je Skupščini predložil v obravnavo njen Izvršni svet. Izvršni svet je za svoje predstavnike določil člane Izvršnega sveta, in sicer Tatjano Kosovel, Majdo Poljanšek, Marjana Simiča in Marka Vraničarja ter Živka Pregla, namestnika direktorja Zavoda SR Slovenije z družbeno planiranjem.

Ekspoze smo poslušali na skupnem zasedanju. Predlog resolucije je bil objavljen v Prilogi 20 Poročevalca. Prejeli ste tudi povzetek razprave in sklepov zborov Skupščine ob obravnavi osnutka resolucije, ki ga je pripravil Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje, obravnaval pa ga je tudi Izvršni svet.

Predlog resolucije so obravnavali Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Odbor za finance, ki sta predložila skupno poročilo, Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta prav tako predložila pismeni poročili. Želijo poročevalci odbora in komisij besedo? (Ne.)

Prav tako ste prejeli predlog stališč Družbenopolitičnega zbora, ki naj bi jih sprejel ta zbor ob obravnavi predloga resolucije v smislu 72. člena poslovnika Skupščine. Danes pa ste na klop prejeli tudi predlog amandmajev k predlogu resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981, ki jih je predložil Izvršni svet. Gre za amandmaje k točki 2., 5.2. in k točki 5.3.

Na podlagi vseh teh gradiv pričenjam razpravo. Želi predstavnik Izvršnega sveta obrazložiti amandmaje? (Da.) Besedo ima Stanka Kukar, predstavnica Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje.

Stanka Kukar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet je predložil predlog amandmajev k predlogu resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981 z namenom, da bi se predlog republiške resolucije po vsebini uskladil s sprejeto resolucijo o družbenoekonomski politiki Jugoslavije za leto 1981.

Ob osnutku zvezne resolucije je Skupščina SR Slovenije pooblastila svojo delegacijo v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da uveljavlja amandma, po katerem naj bi zvezna resolucija opredelila le globalno zaostajanje in splošne porabe ter osebnih dohodkov. Skupščina se torej ni strinjala, da se posebej omejuje skupna in splošna poraba ter osebni dohodki.

Delegacija je uspela le delno uveljaviti ta amandma. V predlogu zvezne resolucije je skupno omejena skupna in splošna poraba, in sicer tako, da bi obe obliki porabe zaostajali za 4 odstotne točke za rastjo dohodka in da v letu 1981 in bi presegli rasti 19 %.

Glede na to skupno omejitev obeh oblik porabe predlaga Izvršni svet amandma, po katerem naj bi glede na materialne okvire razvoja zaostajanje skupne porabe ostalo nespremenjeno, in sicer za 10 %, splošna poraba v republiki in v občinah pa naj bi zaostajala za 30 % za rastjo dohodka.

Ob tem pa je potrebno poudariti, da so v zvezni resoluciji nekatere oblike porabe iz proračunov izvzete. Predvsem se to nanaša na prispevek k zveznemu proračunu, na sredstva solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč, ipd. V sami obrazložitvi amandmaja je tudi opredeljeno, da bo republiški proračun rasel po stopnji 12 %, kar pomeni zaostajanje za rastjo dohodka za okoli 40 %. Občinski proračuni pa bodo morali zaostajati približno za 20 % za rastjo

dohodka, razen v občini Maribor, kjer bi sredstva proračuna zaradi nalog pri samoupravnem preoblikovanju občine lahko rasla do rasti dohodka.

Glede na to, da ostane zaostajanje skupne porabe nespremenjeno, in sicer 10 % počasneje od rasti dohodka, Izvršni svet meni, da bi bilo potrebno v točki 5.2, kjer je opredeljeno, da bodo samoupravne interesne skupnosti v prvem četrtletju 1981 preverile svoj ekonomski položaj, dodati še zahtevo, da morajo zagotoviti gibanje porabe največ do opredeljenega razmerja zaostajanja rasti skupne porabe za rastjo dohodka in da naj na tej osnovi tudi proučijo sprejete prispevne stopnje z leto 1981 ter jih prilagodijo zahtevam resolucije. To je amandma številka 2.

Amandma številka 3 pa Izvršni svet predlaga zaradi prvega amandmaja. Gre za to, da se tudi v točki 5.3. 15% zaostajanje splošne porabe nadomesti s 30% zaostajanjem.

Torej sta prvi in tretji amandma vsebinsko enaka, medtem ko drugi amandma opredeljuje, da naj se samoupravne interesne skupnosti v prvem četrtletju uskladijo z zahtevami resolucije.

V obrazložitvi so podana tudi kvantificirana razmerja. Razvidno je, da bosta po predloženih usmeritvah skupna in splošna poraba v globalu zaostajali za 18 % za rastjo dohodka. To pomeni, da bodo ob predvidenem porastu dohodka za 22,5 % sredstva za skupno in splošno porabo lahko porastla za 18,5 %, to pa je 4 procentne točke manj od rasti dohodka. S tem je republiška resolucija usklajena z zvezno.

Predsednica Silva Jerob: Hvala lepa. Na drugi amandma se je našala tudi uvodna beseda predsednika Izvršnega sveta, ki je rekel, da bo Izvršni svet samoupravnim interesnim skupnostim družbenih dejavnosti predlagal, da takoj v začetku leta 1981 preverijo svoje ovrednotene programe in da prispevne stopnje prilagodijo usmeritvam resolucije.

Nadaljujemo z razpravo. Besedo ima Aljoša Žorga, delegat mesta Ljubljane.

Aljoša Žorga: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov mesta Ljubljane je sprejela naslednje amandmaje.

Amandma št. 1 Predlagamo, da se v zadnjem stavku tretje alinee črtajo besede: »nižje od poprečja« in doda novo besedilo, ki se glasi: »takšna, da bo zagotavljala rast produktivnosti v prirastu družbenega proizvoda več kot 50 %«.

Obrazložitev. Delegati so bili mnenja, da bo mogoče na razvitejših območjih doseči večjo stopnjo zaposlovanja, vendar pod pogoji, da bo ta prispevala k nadpovprečni rasti produktivnosti dela. S tem bi omogočili zaposlovanje predvsem delavcem z višjo in visoko izobrazbo. Ta amandma je v skladu s prizadevanji za prestrukturiranje gospodarstva in v strukturi zaposlovanja opredeljuje večji delež nekvalificiranih delavcev.

Amandma št. 2. Predlagamo, da se črta 1. stavek točke 4.5., ki se glasi: »V samoupravnih interesnih skupnostih s področja materialne proizvodnje bodo povsod, kjer to še ni storjeno, ustanovljeni odbori udeležencev za kontrolo izvajanja samoupravnih sporazumov, ki bodo spremljali poslovanje v teh skupnostih in namensko porabo združenih sredstev — za kompenzacijo izpadlega dohodka oziroma za razširjeno reprodukcijo.«

Obrazložitev. Delegati so bili mnenja, da bi morali že s sedanjimi organi zagotoviti zadovoljivo kontrolo ter da bi vsako ustanavljanje in delovanje

novih organov povečalo stroške. Zaradi ustanavljanja odborov udeležencev bi morali delavci iz temeljnih organizacij hoditi na sestanke oziroma izostajati z dela in kontrolirati delo v samoupravnih interesnih skupnostih. Dejstvo pa je, da so za to kontrolo že v samih samoupravnih interesnih skupnostih zadolženi poslovodni organi, delavska kontrola, SDK in drugi. Zato menimo, da ne bi bilo smotrno ustanavljati odbore udeležencev.

Amandma št. 3. Predlagamo, da se prvi stavek 3. odstavka točke 4.6. dopolni tako, da se glasi: »Organizacije združenega dela, delovne skupnosti SIS, družbenopolitičnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij in drugih samoupravnih organizacij in skupnosti bodo skrbele za izvajanje programov pripravnštva.«

Obrazložitev. Potrebno je omejevati vse oblike dela po pogodbi ter le izjemoma podaljševati delovno razmerje delavcem, ki bodo pridobili pravico do starostne pokojnine, tudi v delovnih skupnostih SIS, družbenopolitičnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacijah ter drugih samoupravnih organizacijah in skupnostih, ne pa samo v organizacijah združenega dela.

Amandma št. 4. Črta naj se del predzadnjega in zadnji odstavek točke 4.7. tako, da se ta točka glasi: »Organi samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti bodo na podlagi sprejetih planskih dokumentov zagotovili, da se bodo pri izvajanju programov sredstva organizacij združenega dela uporabljala racionalno.

V letu 1981 je potrebno izdelati sistem spremljanja in usmerjanja dinamike priliva in porabe sredstev in opredeliti vlogo bank pri premoščanju razlike v dinamiki priliva.«

Obrazložitev. Če se sprejme predložena dikcija, lahko pride do zastoja pri izvajanju programov družbenih dejavnosti, v kolikor temeljne banke v določenem obdobju ne bodo likvidne.

Amandma št. 5. Predlagamo, da se 1. odstavek na 6. strani dopolni tako, da se glasi: »Če bo prišlo med letom do bistvenih sprememb v gibanju dohodka zaradi predvidene dopolnitve predpisov amortizacij ali drugih vzrokov oziroma do drugačnega gibanja cen življenjskih stroškov ter da bo s tem ogrožena realna raven osebnih dohodkov, bo Izvršni svet predlagal spremembe in dopolnitve dogovora in te resolucije.«

Obrazložitev. Menimo, da je potrebno spremeniti tudi resolucijo in ne samo dogovor.

Amandma št. 6. Predlagamo, da se prvi stavek 3. odstavka točke 5.2. dopolni tako, da se glasi: »Samoupravne interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti bodo pri načrtovanju upoštevale omenjene materialne možnosti, tako da v letu 1981 ne bodo širile svojih programov, v kolikor ne gre za nove programe oziroma objekte, ki so zgrajeni iz sredstev samoprispevka delovnih ljudi in občanov ter že sprejete obveznosti.«

Obrazložitev. V letu 1981 bodo dokončani nekateri objekti, ki so grajeni iz samoprispevka delovnih ljudi in občanov ter bodo pričeli z rednim obratovanjem, kar bo zahtevalo določena dodatna sredstva. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Besedo ima Andrej Babič, delegat iz občine Kranj.

Andrej Babič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Časa za obravnavo predloga resolucije je bilo sorazmerno malo. Zato naša delegacija meni, da lahko poda še nekaj stališč.

Predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981 je v primerjavi z osnutkom spremenjen in dopolnjen, kljub temu pa je še vedno nedorečen. To se nanaša na politiko cen, na izvoz, uvoz, kmetijstvo, preskrbo prebivalstva itd.

Posebej se nam zdi pomembno spremljati, ali bodo manjkajoči spremljajoči dokumenti resnično pripravljani pravočasno, pravočasno sicer ne, kar bi že moralo biti. Potrebno je tudi stalno spremljati, če se sprejeta politika dejansko uresničuje. Zaradi znižanja rasti družbenega proizvoda in povečanja produktivnosti se zmanjšuje zaposlenost, kar pa je nujna posledica opredelitev v resoluciji, ki jo sprejemamo. Vendar to ne more trajati daljši čas, daljši čas pa ne moremo tudi zmanjševati realni osebni dohodek. Menimo, da je treba že sedaj pripraviti ukrepe, da ne bo prišlo do težjih posledic, ki pa jih ni mogoče odpraviti v kratkem času. Torej, več pozornosti je potrebno nameniti politiki zaposlovanja. V letu 1980 se je močno zmanjšala poraba, vendar najbolj dosledno pri osebnih dohodkih, manj uspešno pa smo znižali ostale oblike potrošnje. Ker bo potrošnja omejena tudi v letu 1981, moramo zagotoviti, da se bodo vse oblike porabe gibale v resolucijskih okvirih.

Na področju politike cen resolucija predvideva nižjo rast cen kot v preteklem letu. Resolucija za leto 1980 je bila sicer bolj konkretna, vendar pa hkrati tudi nerealna, saj so se cene gibale mimo vseh predvidevanj. V letu 1981 bi morali na tem področju zagotoviti več reda ter pomagati, da bodo zaživele novo ustanovljene skupnosti za cene. To naj bi zagotovilo na področju cen več reda in manj birokracije. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Besedo ima Edo Petek, delegat iz občine Lendava.

Edo Petek: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov je na seji dne 26. 12. 1980 obravnavala predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981 ter sprejela tole pripombo:

V resoluciji je v točki 5.3. preveč strogo določeno, da se število zaposlenih v državni upravi v letu 1981 ne bo povečalo.

Z novim zakonom o upravah za družbene prihodke se bodo na uprave za družbene prihodke prenesla dodatna dela in naloge. Zakon pooblašča uprave za družbene prihodke za odmero in pobiranje prispevkov za samoupravne interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti.

S to zakonsko rešitvijo so po mnenju predlagatelja dani osnovni pogoji, da se v enotni službi vrši ugotavljanje, odmera in pobiranje družbenih prihodkov, kar naj ima za posledico zmanjšanje neplačanih obveznosti občanov do samoupravnih interesnih skupnosti. Poleg odmere vseh prispevkov samoupravnim interesnim skupnostim za zavezanca, ki z lastnimi sredstvi samostojno opravljajo gospodarske in poklicne dejavnosti, se prenaša na uprave za družbene prihodke tudi odmera, evidentiranje in izterjava prispevka za zdravstveno zavarovanje kmetov.

Število zaposlenih v zdravstvenih skupnostih se bo s prenosom teh nalog znatno zmanjšalo. Brez dodatne zaposlitve v upravah za družbene prihodke

ne bo možno učinkovito izvrševati novih zadolžitev. Predvidevamo, da bo v upravi za družbene prihodke Skupščine občine Lendava potrebno zaposliti dva nova delavca, verjetno pa bo podobna situacija tudi v ostalih občinah. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Tovarišica Mira Jančar, delegatka iz Kamnika ima besedo.

Mira Jančar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Kamnik je obravnavala predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije za leto 1981 in ga v celoti podpira. Ob tem pa ugotavlja, da bo dejansko izvajanje resolucije v okviru novih predpisanih prispevnih stopenj za samoupravne interesne skupnosti zelo težko, saj izračuni kažejo, da obremenitev gospodarstva narašča hitreje, kot to predvidevajo določila resolucije.

Za primer naj navedem samo povečane obremenitve v nekaterih večjih organizacijah združenega dela v kamniški občini. V Stolu Kamnik bo za devet mesecev 4 789 000 dinarjev povečanja, ocena do konca leta pa znaša 6 385 000 dinarjev, v Kemijski industriji Kamnik bo povečanje za devet mesecev 5 033 979 dinarjev, ocena do konca leta pa znaša 6 720 000 dinarjev, v Svilanitu Kamnik bodo povečane obremenitve za 1 454 000 din, v Titanu Kamnik pa za 6 291 921 dinarjev.

Po današnjem ekspoziju predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, tovariša Zemljariča, in po dodatnih amandmajih, ki smo jih danes prejeli na klop, pa ugotavljam — to je moje mnenje — da bo tokrat nekoliko bolj razčiščeno to obračunavanje. Očitno je prišlo do kratkega stika pri predvidevanju stopenj prispevkov samoupravnim interesnim skupnostim. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Želi še kdo besedo? (Ne.) Pismenih prijav za razpravo ni več. Če ne, zaključujem razpravo in prekinjam to točko dnevnega reda, da bi se lahko sestala skupina delegatov.

Se strinjate, da bi sedaj obravnavali 24. točko dnevnega reda, to je poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja nekaterih aktov iz pristojnosti Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ? (Da.)

Prehajamo torej na 24. točko dnevnega reda, to je na poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja nekaterih aktov iz pristojnosti Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ.

Poročilo smo poslušali na skupnem zasedanju. O poročilu delegacije pričnjam razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.)

Glede na to, da k osnutku odloka o ciljih in nalogah skupne emisijske in denarne politike ter skupnih temeljev kreditne politike v letu 1981 v predloženem besedilu še nismo dali soglasja na 45. seji zbora, 25. 11. 1980, na kateri smo obravnavali omenjeni odlok, predlagam zboru, da glede na poročilo naše delegacije sprejme naslednji sklep:

1. Zbor občin Skupščine SR Slovenije sprejema poročilo delegacije o poteku usklajevanja osnutka resolucije o temeljnih smernicah in okvirih politike

družbenoekonomskega razvoja Jugoslavije v letu 1981, osnutka zakona o celotnem obsegu proračunskih dohodkov federacije v letu 1981, osnutka odloka o ciljih in nalogah skupne emisijske in denarne politike in skupnih osnov kreditne politike v letu 1981 ter osnutkov zakonov, ki urejajo financiranje manj razvitih v obdobju 1981—1985.

2. Pooblašča se delegacija Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da po opravljenem usklajevanju da v imenu Skupščine SR Slovenije soglasje k predlogu odloka o ciljih in nalogah skupne emisijske in denarne politike in skupnih osnov kreditne politike v letu 1981.

3. V zvezi z osnutkom zakona o dopolnilnih sredstvih republikam in avtonomnim pokrajinam v obdobju 1981—1985 zbor meni, da je potrebno še nadalje vztrajati, da se črta drugi in tretji odstavek 4. člena, ki ureja poračun sredstev glede na ustvarjeni družbeni proizvod. V primeru, da te pripombe ne bo mogoče uveljaviti — da poračuna ni — pa naj delegacija predlaga, da naj se v končne določbe tega zakona vnese določilo, da se bodo te določbe uskladile z zakonom o financiranju federacije, ki bi naj bil sprejet naslednje leto in ki bo uredil tudi vprašanje poračuna sredstev in katerega spremembe in dopolnitve so v postopku.

Želi kdo razpravljati o predlaganem sklepu? (Ne.) Če ne, potem prosim, da o njem glasujete. Kdor je za, naj prosim glasuje! (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Ob zaključku mislim, da moramo dati tudi priznanje za delo, ki ga je opravila naša delegacija.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1981.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen Izvršni svet. Izvršni svet je za svoje predstavnike določil Petra Bekeša, Miha Wohinza in Mihajla Madžaroviča. Želi kdo od predstavnikov predlagatelja besedo? (Da.) Besedo ima Mihajlo Madžarovič.

Mihajlo Madžarovič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1981 temelji na izhodiščih za pripravo republiškega proračuna, ki jih je sprejela Skupščina dne 27. novembra 1980 in na določilih zakon o financiranju splošnih družbenih potreb v družbenopolitičnih skupnostih ter je usklajen s predlogom resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981.

V predlogu zakona so dosledno upoštevana sprejeta načela politike stabilizacije ter določila predloga resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981, po katerih bodo sredstva za splošno porabo v globalu rasla za 30 % počasneje od rasti dohodka. Tako omejena rast splošne porabe v letu 1981 je zahtevala, da Izvršni svet vse zahteve do republiškega proračuna temeljito prouči in jih uskladi z dejansko možnostjo rasti virov republiškega proračuna.

V proračunu za leto 1981, to je za prvo leto, s katerim stopamo v novo srednjeročno plansko obdobje, se zagotavljajo najnujnejša sredstva za financiranje tistih funkcij in obveznosti, ki jih je SR Slovenija dolžna izvrševati na podlagi ustave, sprejetih zakonov in družbenih dogovorov. V okviru predlaganega obsega neto proračuna ni bilo mogoče zagotoviti sredstva za vse obvez-

nosti, ki so jih predlagali posamezni uporabniki sredstev republiškega proračuna. Izvršni svet je ob skrajno restriktivnem pristopu zagotovil res minimalna in najnujnejša sredstva za pokrivanje posameznih obveznosti. Nepokriti del vseh zahtevkov do republiškega proračuna znaša 1 milijardo 700 milijonov novih dinarjev. Izvršni svet si je prizadeval, da je predlog zakona pripravil v skladu z dogovorjeno politiko razmejitve skupne in splošne porabe ter je dosledno upošteval sprejete sklepe zborov in odborov Skupščine SR Slovenije, po katerih se v novem srednjeročnem planskem obdobju iz republiškega proračuna izločijo vse obveznosti, ki po svoji vsebini ne sodijo v splošno porabo na ravni republike.

V predlogu zakona je tudi realizirana zahteva sprejetih sklepov Skupščine ob sprejemu zaključnega računa, da se preseženi dohodki v letu 1980 vključijo med prihodke republiškega proračuna za leto 1981 in jih zato ni več mogoče razporediti z zaključnim računom za leto 1980.

Novo v zakonu o proračunu za leto 1981 so kazenske določbe ki predvidevajo sankcije za vsako nenamensko porabo sredstev republiškega proračuna.

V novem srednjeročnem planskem obdobju je tudi predvideno, da bi se število dopolnjevanih občin iz sredstev republiškega proračuna postopoma zmanjševalo. Zato predlagani zakon opredeljuje kriterije, na podlagi katerih bi se že v letu 1981 zmanjšalo število dopolnjevanih občin.

Predlagani zakon nadalje vključuje določbe, ki se nanašajo na dohodkovne donose ter vse spremembe, ki so pogojene z zakonom o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih, na podlagi katerega so osnova za pridobivanje sredstev za delo in dohodek delovne skupnosti programi dela in dejanski rezultati dela delavcev pri izvrševanju programov.

Pri oceni prihodkov neto proračuna za leto 1981 je Izvršni svet izhajal iz naslednjih predpostavk.

Zadržati je treba le sedanje vire sredstev republiškega proračuna ter enake davčne stopnje, oprostitve in olajšave, z namenom, da se ne bi povečala obveznost gospodarstva ter zmanjšala njegova ekonomska in reproduktivna sposobnost. Doslej je bil proračun oblikovan tako, da so skupni prihodki republiškega proračuna razporejeni na dohodke za naslednje namene in sicer za republiške potrebe, za tekočo proračunsko rezervo in za prispevek federaciji.

Obseg neto proračuna, to je brez obveznosti do prispevka proračunu federacije, naj bi v letu 1981 znašal 8 milijard 414,6 milijonov dinarjev in bo narastel za 12 % glede na leto 1980. Z vključitvijo obveznosti do federacije, ki je še v fazi usklajevanja in bo znana šele po sprejetju zakonov v Zvezni skupščini — to se nanaša predvsem na vire — znaša ta obveznost 10 milijard 961 din. Na podlagi tega znaša obseg republiškega proračuna za leto 1981 19 376 mio dinarjev in se v primerjavi z letom 1980 povečuje za 39,6 %.

Tako visok porast obsega republiškega proračuna je predvsem posledica 72,1 % višje obveznosti SR Slovenije do proračuna federacije za leto 1981. Prispevek do proračuna federacije predstavlja 56,6 % celotnega obsega proračuna. Delež kotizacije se tako v primerjavi z letom 1980 v strukturi povečuje za 11,7 %.

Prihodki proračuna SR Slovenije za leto 1981 bodo uporabljeni predvsem za naslednje namene in predstavljajo v strukturi neto proračuna naslednja relativna razmerja: za dejavnost organov in organizacij, družbenopolitič-

nih skupnosti ter ustavnih obveznosti republike v višini 55,5 %; za negospodarske investicije v višini 8,6 %; za varstvo borcev NOV in socialno varstvo v višini 15,1 %; za intervencije v gospodarstvu v višini 10 % in obvezno proračunsko rezervo v višini 1,5 %.

V skladu z zakonom o sistemu državne uprave so v sredstvih za delo republiških upravnih in pravosodnih organov zagotovljena sredstva za osebne dohodke, materialne stroške, sklad skupne porabe, sredstva za najnujnejšo opremo in minimalno amortizacijo ter sredstva za posebne namene. Obseg sredstev je potreben za nemoteno izvrševanje funkcije in je oblikovan na podlagi programov dela ter vključuje organizacijske in druge specifičnosti, ki jih imajo posamezni organi.

V okviru dejavnosti republiških družbenopolitičnih organizacij se v republiškem proračunu zagotavljajo sredstva predvsem za pokritje obveznosti, ki imajo značaj splošnih republiških potreb in za dejavnosti republiških družbenopolitičnih organizacij. V okviru teh sredstev se financirajo tudi z ustavo določene pravice italijanske in madžarske narodnosti in njihovih pripadnikov na dvojezičnem območju v SR Sloveniji.

V okviru varstva borcev NOV in socialnega varstva se bodo v letu 1981 zagotavljala sredstva predvsem za izpolnitev ustavnih obveznosti republike iz naslova varstva borcev NOV, ki jih določa zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in drugi republiški predpisi, v manjši meri pa tudi sredstva za pokrivanje obveznosti iz naslova socialnega varstva nekaterih kategorij občanov.

Skladno z izhodišči za sestavo proračuna, Izvršni svet v obdobju 1981 do 1985 odlaga vrsto negospodarskih investicij. V okviru republiškega proračuna se zagotavljajo sredstva za negospodarske investicije v polovični, z zakonom predvideni obveznosti, in sicer za dograditev tistih objektov, ki so v zaključni fazi in bi njihova prekinitev povzročila znatno družbeno in materialno škodo.

Ker bo tudi v letu 1981 potrebno zagotoviti pogoje za nemoteno prekrbo trga z osnovnimi živilskimi proizvodi, se v okviru investicije v gospodarstvu zagotavljajo zlasti sredstva za blagovne rezerve, kompenzacije ter intervencijo v proizvodnji hrane. Predvideno je, da se v republiškem proračunu za leto 1981 le še začasno zagotovijo sredstva za intervencijo v proizvodnji hrane, vendar največ za polovico leta. V tem času pa bo Izvršni svet vložil vse napore, da se v skladu z zakonom o intervencijah ustanovijo intervencijski skladi tako v republiki kot v občinah.

V republiškem proračunu za leto 1981 je potrebno zagotoviti tudi sredstva za financiranje nove obveznosti, ki izhaja na osnovi zakona o popisu prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj v SR Sloveniji. Za pokritje te obveznosti so v letu 1981 predvidena sredstva v višini 156,1 mio dinarjev in predstavljajo 1,8 % vseh obveznosti republiškega proračuna.

Razprava v telesih Skupščine SR Slovenije je pokazala, da je predlog neto proračuna za leto 1981 stabilizacijsko naravnat ter da delegati v razpravi v obeh odborih za finance niso imeli bistvenih vsebinskih pripomb in da predlagajo sprejem zakona v predloženem besedilu.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga zboru, da sprejme predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1981 z amandmaji Izvršnega sveta, ki so usklajeni z odbori Skupščine in Zakonodajno-pravno komisijo. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Predlog zakona ste prejeli. Danes ste na klop prejeli tudi amandmaje Izvršnega sveta, ki so razvidni iz njegovih dopisov z dne 25. 12. 1980 in z dne 29. 12. 1980.

Predlog zakona so obravnavali Odbor za finance, Komisija za narodnosti in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru predložili pismena poročila, Zakonodajno-pravna komisija pa je dala tudi dodatno poročilo. Želijo poročevalci odbora in komisij besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima Kristina Šmid, delegatka iz občine Ljubljana-Bežigrad.

Kristina Šmid: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegati se sprašujemo, kako je mogoče zmanjševati sredstva za intervencije v proizvodnji hrane, kar je razvidno iz tabele 10/1. Znana nam je situacija s preskrbo, saj skoraj vsakodnevno ni mogoče dobiti enega od osnovnih življenjskih proizvodov — olja, mesa, mleka, masla, sladkorja ipd. Trditev, da bodo preostala potrebna sredstva za intervencije v proizvodnji hrane zagotovljena v okviru samoupravnega sklada za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane, se zdi malo verjetna, saj je ustanovitev tega sklada predvidena šele v sredini leta 1981. Vprašanje pa je, ali bo sklad v letu 1981 tudi res ustanovljen. Iz tabele 10 je razvidno, da so v kolonah 5 in 8 navedene obveznosti za leto 1981, pri tem pa bi verjetno Izvršni svet moral v koloni 8, ob upoštevanju ustanovitve sklada, navesti le obveznosti do 30. 6. 1981. Obveznosti, ki jih namreč predlaga Izvršni svet, so skoraj v vseh postavkah za polovico manjše od obveznosti, ki jih je predlagal pristojni organ.

Na nedavno končanem drugem kongresu o hrani v Novem Sadu je bilo ugotovljeno, da je hrana strateški proizvod in da se lahko primerja z nafto. Ne smemo pozabiti, da je proizvodnja hrane v zadnjih petih letih rasla le po 1,6% stopnji, namesto po 4% stopnji. Proizvodnja v istem razdobju pa je rasla po 2,2% stopnji. Razliko med proizvodnjo in potrošnjo je bilo verjetno potrebno kriti z uvozom. Zato so ti podatki zaskrbljujoči. Zmanjševanje sredstev za intervencije v proizvodnji hrane ob počasni rasti proizvodnje hrane torej hkrati pomeni tudi potencialno nevarnost za zdravstveno stanje prebivalstva.

Ob obravnavi te problematike bi delegati radi posredovali tudi pobudo za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za proizvodnjo, predelavo in prodajo hrane. Ne bi nam smelo biti vseeno, kako bo s hrano. Zato prosimo Izvršni svet za pojasnilo, kako je s sredstvi, navedenimi v koloni 8 tabele 10 in ali bo sklad ustanovljen pravočasno ter kakšne so možnosti za ustanovitev samoupravne interesne skupnosti, ki jo predlagamo.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? (Ne javi se nihče.)

Predlagala bi, če se tovarišica Šmidova strinja, da bi pri zadnji točki dnevnega reda skušali dobiti predstavnika Komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, da bi odgovoril na to vprašanje. Se s tem predlogom strinjate? (Da.) Želi še kdo razpravljati? (Ne.)

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta k 20., 22., 31. in 46. členu predloga zakona in o redakcijskih spremembah k 6., 12., 21., 24., 32., 33., 34., 40., 41. in 43. členu predloga zakona.

Ali poročevalci odbora in komisije soglašajo s temi amandmaji? (Da.) Ker poročevalci odbora in komisije s temi amandmaji soglašajo, predlagam, da o vseh amandmajih Izvršnega sveta glasujemo skupaj. Morda temu predlogu kdo nasprotuje? (Ne.) Kdor je torej za amandmaje Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Izvršnega sveta z večino glasov sprejeti. Soglašamo pa tudi z redakcijskimi spremembami, ki jih navaja Izvršni svet.

Tako moramo glasovati še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona v celoti, naj prosim glasuje! (53 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona z večino glasov. Odrejam pol ure odmora.

(Seja zбора je bila prekinjena ob 12.40 in se je nadaljevala ob 13.15.)

Predsednica Silva Jereb: Predlagam, da nadaljujemo sejo.

Prehajamo na 9. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o določitvi in o razdelitvi skupnega zneska deviz za potrebe republiških organov in organizacij, družbenopolitičnih organizacij in ožjih družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji za leto 1981.

Predlog odloka je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svoje predstavnike določil tovariše Petra Bekeša, Miho Wohinza in Mihajla Madžaroviča.

Predlog odloka ste dobili. Dobili ste tudi amandma Izvršnega sveta.

Predlog odloka sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru poročala. Želita poročevalca besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Pismenih prijav za razpravo ni. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Če ne, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmaju Izvršnega sveta, ki ste ga prejeli danes na klopi, in sicer k 3. členu. S tem amandmajem Izvršni svet spreminja številko 44 967 200 v številko 44 867 200 in pravi, da je to redakcijski popravek, ker je bila storjena strojepisna napaka. Odbor in komisija se s tem redakcijskim popravkom strinjata. Kdor je torej za tak amandma, naj prosim glasuje! (35 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je bil ta redakcijski popravek oziroma amandma sprejet.

Glasujemo še o predlogu odloka v celoti. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (36 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o določitvi vpisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah.

Predlog odloka je Skupščini predložil Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Slavka Polaniča. Želi predstavnik Izvršnega sveta besedo? (Da.) Prosim, tovariš Polanič!

Slavko Polanič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na predzadnji seji so delegati v Zboru republik in pokrajin sprejeli rebalans zveznega proračuna za letošnje leto. Spomnite se, da smo takrat, ko smo dali soglasje, nekako pooblastili delegacijo, da naj se v odborih za proračun in potem še v Zboru republik in pokrajin usmeri v to, da naj bi se ne povečali odhodki zveznega proračuna za letošnje leto. Delegati so s tem našim predlogom le deloma uspeli, ker ni bilo mogoče doseči, da se ne bi odhodki zveznega proračuna za letošnje leto nekoliko povečali. To povečanje je bilo utemeljeno predvsem s povečanimi obveznostmi, ki jih ima Jugoslovanska ljudska armada za najete kredite, pa tudi za nabavljeno opremo, ki jo je morala seveda plačati po novem tečaju, ki velja od 7. junija letošnjega leta. Prav glede na to dejstvo so potem delegati vseseno sprejeli nekoliko zmanjšano povečanje obsega proračunskih odhodkov za leto 1980, zaradi česar se je tudi zmanjšala potreba po obveznicah za letošnje leto, ki jih bodo vpisale vse temeljne banke iz vseh republik in pokrajin.

Iz tega predloga odloka izhaja, da na našo republiko odpade skupno 2 209 000 000 dinarjev obveznosti, in sicer so te obveznosti razdeljene po temeljnih bankah. Pri tem smo upoštevali dve različni osnovi, in sicer prvič, osnovo, ki služi za obračun obvezne rezerve glede na to, da je bilo obenem izdano tudi priporočilo Zbora republik in pokrajin, da naj se za polovico povečanega prispevka republik oziroma vpisa obveznic posameznih republik oziroma temeljnih bank v republikah zniža obvezna rezerva. To se pravi, da ta transakcija praktično ne bi v ničemer vplivala na likvidnostni položaj posamezne temeljne banke. Druga polovica potrebnih sredstev za vpis obveznic pa mora biti črpana iz sredstev ustanoviteljev banke oziroma združevalcev v banki. Ker ta osnutek oziroma sedaj že zakon o spremembi zakona o ugotavljanju skupnega obsega odhodkov zveznega proračuna za leto 1980 pooblašča pristojni republiški organ, da razpiše oziroma, da razdeli to obveznost na posamezne temeljne banke, Izvršni svet meni, da bi morala ta odlok sprejeti tudi Skupščina SR Slovenije.

V tem odloku so že izračunani posamezni zneski, za katere bodo posamezne temeljne banke morale vpisati oziroma kupiti obveznice federacije. Te obveznice bodo izplačevane v desetih letih, s tem da prvi obrok zapade v plačilo šele leta 1983. To je urejeno v zakonu o spremembi zakona o ugotavljanju skupnega obsega proračunskih odhodkov.

Rekel sem, da bodo polovico teh sredstev banke črpale iz znižanja obvezne rezerve, drugo polovico pa bodo morale nadomestiti iz sredstev ustanoviteljev. V gradivu je že naveden tudi skupen znesek, pri čemer je za prvi del bila vzeta osnova za obvezno rezervo, drugi del teh sredstev pa smo razdelili na posamezne temeljne banke v odvisnosti od strukture njihovih hranilnih vlog tako dinarskih kot deviznih v skupnem znesku hranilnih vlog v SR Sloveniji.

Menimo, da je ta obveznost tako najbolj pravično razdeljena in zato Izvršni svet predlaga, da zbor predlog odloka sprejme.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Polanič! Predlog odloka ste danes dobili na klop. Obravnavala ga je Zakonodajno-pravna komisija, ki je predložila pismeno poročilo, ki ste ga tudi dobili na klop. Danes zjutraj je predlog odloka obravnaval tudi Odbor za finance. Prosim tovarišico predsednico, da poroča zboru!

Zdenka Jurančič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Odbor je ugotovil, da je odlok pripravljen v skladu z obveznostmi, ki izhajajo iz rebalansa zveznega proračuna za leto 1980 in predlaga zboru, da ga sprejme v predloženem besedilu. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! O predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.)

Če ne, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog odloka z večino glasov.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika prav tako določil tovariša Slavka Polaniča, namestnika republiškega sekretarja za finance. Tovariš Polanič, želite besedo? (Da.)

Slavko Polanič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Oglašam se predvsem zaradi amandmajev, ki jih je Izvršni svet predložil Skupščini v zvezi s tem predlogom zakona. Ti amandmaji se nanašajo v prvi vrsti na 11. člen. V 11. členu smo zapisali, da za obračun prispevkov za tiste, ki so v tujini, velja povprečni osebni dohodek v republiki, vendar je potem Samoupravna interesna skupnost za pokojninsko in invalidsko zavarovanje predložila, da bi tu morebiti dovolili tudi drugačen sporazum med zavezanci prispevka in med to samoupravno interesno skupnostjo. Menimo, da to lahko uveljavimo, če dodamo k 11. členu še besedilo: »če s samoupravnim splošnim aktom posamezne samoupravne interesne skupnosti ni drugače določeno«.

Predlagamo amandmaje k 18. in 31. členu. Ker nov zakon o davkih občanov še ni sprejet in bo v razpravi na eni izmed prihodnjih sej tega zbora, se seveda ne moremo sklicevati na člen tega novega zakona, ampak predlagamo z amandmajem, da bi se sklicevali kar na zakon o davkih občanov.

Amandma k 31. členu izhaja tudi iz tega, ker nov zakon še ni sprejet. Zato predlagamo, da se prispevki iz dohodka, ki jih plačujejo delovni ljudje, ki se jim ugotavlja dohodek v letu 1981, obračunajo in jih plačujejo od osnove, od katere se odmerja davek iz dejavnosti. To je dodano kot nov 2. odstavek.

Naj še povem, da smo skupno z Zvezo računovodskih in finančnih delavcev v preteklem tednu že organizirali več regijskih posvetov s predstavniki organizacij združenega dela oziroma s finančnimi službami, kjer smo se zelo podrobno pogovorili o načinu poračunavanja bruto osebnih dohodkov in praktično rešili tudi vsa tista odprta vprašanja, ki so se oziroma, ki se bodo ob uveljavitvi tega zakona pojavljala na terenu. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Polanič.

Predlog zakona ste dobili danes na klop, dobili pa ste tudi tri amandmaje Izvršnega sveta, ki jih je tovariš Polanič zdajle obrazložil.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru poročala, komisija pa je dala tudi dodatno poročilo. Poročevalci, želite besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovarišica Marija Rus, delegatka iz občine Novo mesto. Prosim!

Marija Rus: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin iz Novega mesta je na seji 25. 12. 1980 obravnavala predlog zakona o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti in na predlog SDK Novo mesto daje nekatere pripombe.

Uvodoma poudarjamo, da je v zvezi s predlogom tega zakona, ki naj bi bil obravnavan na današnji seji, nastala izjemoma situacija, saj je že ves december celotno delo v samoupravnih interesnih skupnostih in drugih institucijah ter v združenem delu temeljilo na predpostavki, da bo zakon v predlagani vsebini sprejet. Po vsej Sloveniji so bila organizirana celo posebna posvetovanja, in to vse do današnjega dne, o tem, kako bomo po 1. januarju obračunavali ter plačevali prispevke iz osebnih dohodkov in iz dohodka. (Bruto osebni dohodek, ločitev dviga od neto osebnega dohodka in plačilo prispevka ter podobno.)

Pobude za spremembo predloga zakona pri glavnih določbah zato ne pridejo več v poštev, vendar smo mnenja, da postopno prenašanje obveznosti iz mase osebnih dohodkov v dohodek — zaenkrat gre le za prispevek za zdravstveno varstvo — ni sprejemljivo in je že povzročilo vrsto problemov, še več pa jih bo prihodnje leto pri izvajanju teh novosti, na primer pri velikem izpadu prihodkov zaradi izgub itd.

Predlagamo, da naj bi vsaj pri ostalih prispevkih iz osebnih dohodkov, to so verjetno za osnovno izobraževanje in invalidsko-pokojninsko zavarovanje — bila sprememba uveljavljena sočasno, saj bomo sicer zgolj zaradi tega nenehno popravljali pravilnik o delitvi sredstev za osebne dohodke, da ne omenjamo neprimerljivosti podatkov med seboj in podobno.

Vprašujemo se tudi, kakšna bo vsebina in pomen obračuna po 136. členu zakona o združenem delu, če bodo vsi sedanji prispevki iz osebnih dohodkov vplačani iz dohodka, saj bo tako imenovani bruto osebni dohodek vseboval le eventualne obveznosti za republiški in občinski davek. Vprašanje je, če se bo in za koliko se bo zmanjšal interes delavcev pri obravnavi programov za financiranje družbenih dejavnosti, ker sedaj vsaka sprememba prispevnih stopenj neposredno vpliva na višino neto osebnega dohodka.

Komaj smo širše dojeli bistvo bruto osebnega dohodka, že podpiramo ta sistem. Če so spremembe v tehniki obračuna res nujne, naj bo to izvedeno naenkrat in v vsej državi hkrati, saj je vendar važnejša vsebina od tehnike obračunavanja ter plačevanja.

Konkreten predlog se zaradi navedenega nanaša le na alternativne rešitve, in sicer smo mnenja, da sprejem variante v členih od 12. do 15. skoraj ne bi prišel v poštev, ker koncentriramo plačevanje prispevkov v času od 18. do 23. v mesecu, s čimer zelo neustrezno rešujemo sicer dobro idejo. V zakonu naj bo dana možnost odloženega plačila prispevkov in še to kot neobvezna le organizacijam združenega dela iz gospodarstva, s tem da se datum plačila premakne na 20. do 25. v mesecu za tekoči mesec.

V obrazložitev zgoraj navedenega navajamo podatke o datumu dvigov osebnih dohodkov za izplačevalce v občini Novo mesto in Trebnje. Konkretno: od 1. do 5. v mesecu dviguje skupaj 10 delovnih organizacij (po statistikah), od tega iz gospodarstva 8 in 2 drugi, od 6. do 10. v mesecu skupaj 45, oziroma iz gospodarstva 33 in iz drugih organizacij 12, od 11. do 16. v mesecu 70, od tega večina iz gospodarstva, torej 68 in 2 ostali, od 25. do 30. oziroma 31. v mesecu 81, od tega 3 organizacije združenega dela in 78 drugih.

Vse večje organizacije združenega dela gospodarstva, torej glede na število zaposlenih več kot 80 %, dvigajo osebni dohodek v času od 12. do 16. v mesecu za pretekli mesec. Tako bo po predloženi varianti na primer za IMV Novo mesto plačilo prispevkov odloženo za 3 oziroma morda za 8 dni, za veliko večino zavezancev izven gospodarstva, za organizacije združenega dela družbenih dejavnosti, za proračunske organizacije in podobne, pa skoraj za en mesec. Gre vendar za izboljšanje likvidnosti organizacij združenega dela gospodarstva in ne tudi za združevanje sredstev na računih proračunskih institucij oziroma organizacij združenega dela družbenih dejavnosti. To je vsekakor najvažnejša vsebinska slabost predloga.

Odpri pa se še vrsta povsem tehničnih vprašanj. Za primer bi navedli samo nekaj najvažnejših. Rok od 18. do 23. v mesecu za pretekli mesec je dokaj vprašljiv, ker bo treba vedeti, kdo plača 18. in kdo 23. ter kdaj naj bodo prispevki plačani, če bo ta dan sobota ali nedelja.

Kljub nekaterim poenostavitvam je plačilo prispevkov povezano z ogromnim številom nalogov, tudi več kot 1000 ob enkratnem dvigu. Zato bi tolikšna koncentracija nalogov na primer 23. v mesecu onemogočila ažurno obdelavo.

Mogoče se bi komu zdelo pretirano, vendar je le vprašanje, kje v SDK shraniti toliko neobdelanih nalogov, kakšen bo datum njihove izstavitve in realizacije, kako bo v primeru, če za plačilo ne bo sredstev na žiro računu in bo v evidenco za posamezno organizacijo združenega dela ob blokiranih žiro računih vpisanih več sto nalogov? Dalje, ali bodo zamudne obresti po predvideni stopnji 12 % zadostna pobuda za najem kreditov pri banki, za katere je obrestna mera višja itd?

To je samo nekaj načelnih ugotovitev.

Predsednica Silva Jereb: Pismenih prijav za razpravo k tej točki ni več. Želi še kdo besedo? Prosim, besedo ima Martin Božič, delegat iz občine Sevnica.

Martin Božič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Tudi skupina delegatov Skupščine občine Sevnica je zavzela stališče, da naj, v kolikor se pojavi pripomba k 13. členu tega zakona, povem naše stališče. S tem v zvezi torej podpiram delegatko Skupščine občine Novo mesto v tistem delu razprave, kjer je obravnavala 13. člen predloga zakona o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti, ko govori o ločenem obračunavanju prispevkov v te namene. Menimo, da strogo opredeljena terminska določitev izločevanja sredstev v te namene v praksi ne daje nobenih učinkov glede na dosedanji sistem. Nasprotno, povečuje oziroma zahteva obsežnejšo tehnično in računsko evidenco, kar pa vsekakor ne prispeva k politiki stabilizacije.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Želi še kdo besedo? (Da.) Tovariš Polanič, prosim!

Slavko Polanič: Nekaj odgovorov predvsem delegatki iz Novega mesta. Že takrat, ko smo sprejemali zakon o osnovah svobodne menjave dela, ki velja ne samo za družbene dejavnosti, ampak tudi za vsa razmerja med delovnimi skupnostmi in temeljnimi organizacijami ter tudi za razmerja v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje, smo šli na to, da zakon opušča različne vire zajemanja sredstev za pokrivanje teh dejavnosti. Na osnovi tega zakona so bili potem izdani tudi področni zakoni za posamezne dejavnosti, tako za usmerjeno izobraževanje, za osnovno šolstvo, za zdravstveno varstvo in še vrsta zakonov o svobodni menjavi dela za vsako posamezno dejavnost. V teh zakonih so bili določeni viri, iz katerih se zajemajo prispevki za financiranje teh dejavnosti. Takrat smo odločili tako, da bomo te prispevke v večji meri zajemali iz dohodka, vendar s tem, da je osnova še vedno bruto osebni dohodek. Zato moramo seveda v tem zakonu, ki je sedaj pred nami kot predlog, to tudi upoštevati. V obrazložitvi smo povedali, da nismo mogli upoštevati vseh teh prenosov prispevkov iz bruto osebnega dohodka v dohodek, prav zaradi tega, ker na področju medrepubliškega usklajevanja še nismo prišli tako daleč, da bi se tudi druge republike že zedinile za tak prenos. Zato smo se zaenkrat lahko odločili le za ta del prispevka za zdravstveno varstvo, ki se obravnava kot sedežni prispevek, to se pravi, da potem nanj ne vplivajo določbe tega zveznega kolizijskega zakona. Ta zakon sedaj tega ne rešuje, ker je to stvar že prej sprejetih zakonov.

Kar pa zadeva premaknitev plačila, smo s tem, ko smo plačilo ločili od obračuna, pristopili k realizaciji tistih sklepov, ki jih je prav ta zbor sprejel, da bi naj poskušali pripraviti tak predlog, ki bi ločil plačilo od obračuna. V predlogu zakona smo se zavzeli, da ta premaknitev ne more iti v nedogled, ker se samoupravne interesne skupnosti oziroma izvajalci na področju samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, prav tako financirajo iz tekočega dohodka, to se pravi iz istega dohodka kot izplačujemo v združenem delu osebne dohodke, to se pravi iz čistega dohodka, seveda praktično akontiranega čistega dohodka, ki je ugotovljen šele po periodičnem obračunu ali pa po zaključnem računu. Zato morajo tudi delavci na področju družbenih dejavnosti dobiti osebni dohodek prav tako iz istega naslova. Vemo, da pretežni del združenih sredstev za samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti predstavlja v teh dejavnostih osebni dohodek, saj ta predstavlja v skupnih sredstvih posamezne interesne skupnosti tudi do 90 %.

V začetku smo celo sami predvideli, da bi prispevke nakazali oziroma preodkazali šele 25. v mesecu, vendar smo ob razpravah s predstavniki samoupravnih interesnih skupnosti prišli do zaključka, da je rok, 25. v mesecu, za nakazilo teh prispevkov prepozen, prav glede na to, ker se vsi ti domicilni prispevki zbirajo na posebnem zbirnem računu in se šele potem iz zbirnega računa razporejajo posameznim samoupravnim interesnim skupnostim. Te interesne skupnosti razporejajo ista sredstva šele en dan kasneje tudi svojim organizacijam združenega dela s področja družbenih dejavnosti. Zato smo morali že v osnutku zakona spremeniti ta datum od 25. na 23., da na ta način zadovoljimo zahteve samoupravnih interesnih skupnosti oziroma izvajalcev teh programov, da bodo prišli do sredstev vsak mesec nekje po 25., ko praktično že začenjajo obračunavati osebne dohodke in jih tudi dvigati.

Glede števila nalogov moram poudariti, da je bila prav Slovenija tista, ki se je zavzemala za te tako imenovane zbirne stopnje, ko lahko vse domicilne prispevke, republiški davek iz osebnega dohodka in pa občinski davek iz osebnega dohodka nakažemo praktično z enim virmanskim nalogom in se šele potem to deli dalje. S tem smo uspeli pred nekaj leti na Zveznem sekretariatu za finance, tako da je bilo dovoljeno odprtje teh posebnih zbirnih računov. Ne da se pa z istim nalogom nakazovati tako imenovanih sedežnih prispevkov, ker so pač tam osnove drugačne. Zato lahko ta zbirna stopnja seže samo na tisti del prispevkov, ki predstavljajo domicilne prispevke.

S SDK je bil dosežen dogovor, da bo to nalogo prevzela in menimo, da zaradi tega organizacijam združenega dela oziroma finančnim službam v teh organizacijah ne bo naloženo nobeno dodatno delo, ker bodo morale predložiti vse naloge hkrati z dvigom osebnega dohodka tudi Službi družbenega knjigovodstva in šele ta bo potem tista, ki bo naloge za občine s področja Slovenije izločila iz takojšnje obdelave in jih prenesla v obdelavo potem na datum od 18. do 23. Zato tudi menimo, da se bo morala Služba družbenega knjigovodstva in organizacija združenega dela dogovoriti, kdaj bodo vnovčevali prispevke tem samoupravnim interesnim skupnostim za posamezne organizacije združenega dela. To je odvisno od dogovora med tema dvema strankama in zamudne obresti seveda tečejo potem šele od zadnjega dneva zapadlosti, to je od 23. oziroma od 24. naprej, v kolikor SDK ne bi mogla vnovčiti teh nalogov, ker ni dovolj sredstev na žiro računu tega uporabnika.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Polanič! Tovarišica Rusova, imate še kakšno vprašanje?

Marija Rus (iz klopi): Nimamo več vprašanj. Menimo pa, da je zadeva problematična.

Predsednica Silva Jereb: Sem nepopoljšljiv optimist in se zanašam na predsednika Izvršnega sveta, ki je rekel, da že imajo delovno skupino, ki bo pogledala, koliko je mogoče zmanjšati administracijo v republiki. Ta skupina se bo morala lotiti tudi evidenc v SR Sloveniji. Poleg tega pa imamo v programu informacijski sistem. Če bomo vsi skupaj zelo vztrajni, in najbrž nas bo marsikaj prisililo k temu, si torej lahko obetamo boljše čase.

Želi še kdo postaviti kakšno vprašanje? (Ne.)

Če ne, potem prehajamo na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta k 11., 18. in 31. členu zakona, ki ste jih prejeli danes na klop in jih je tovariš Polanič obrazložil. Se poročevalci strinjate z amandmaji? (Da.) Kdor je za amandmaje Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel amandmaje Izvršnega sveta.

Glasujemo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona v celoti, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona z večino glasov.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o določitvi stopenj in nekaterih olajšav za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti v letu 1981.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil prav tako tovariša Slavka Polaniča. Tovariš Polanič, želite besedo? (Ne.)

Predlog zakona ste dobili. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Želita besedo poročevalca? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Pismenih prijav ni. Želi kdo besedo? (Ne.)

Če ne, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog zakona soglasno sprejel.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks.

Predlog zakona je Skupščini predložil Izvršni svet. Njegov predstavnik je tudi tovariš Polanič. Želite besedo, tovariš Polanič? (Ne.)

Predlog zakona ste dobili. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru poročala in nista imela pripomb.

Pričenjam razpravo! Želi kdo besedo? (Ne.)

Če ne, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor predlog zakona soglasno sprejel.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1981.

Predlog zakona je Skupščini predložil Izvršni svet. Njegov predstavnik je tovariš Polanič. Želite besedo? (Ne.)

Predlog zakona ste dobili. Izvršni svet predlaga, da zbor obravnava predloženi akt v smislu 295. člena poslovnika skupščine, to je po hitrem postopku. Želi o tem kdo razpravljati? (Ne). Potem prosim, da glasujete! Kdor je za predlog Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog Izvršnega sveta z večino glasov.

Predlog zakona je obravnavala Zakonodajno-pravna komisija in danes zjutraj tudi Odbor za finance. Komisija je predložila pismeno poročilo. Tovarišico Zdenko Jurančičevo prosim, da poroča ustno glede na to, da ste se sestali danes zjutraj.

Zdenka Jurančič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Glede na to, da predloga zakona o davkih občanov Skupščina SR Slovenije še ni sprejela, je nujno sprejeti predlagani zakon, s katerim se omogoča, da občine sprejmejo dogovor o usklajevanju davčne politike za prihodnje leto in da določijo tudi stopnje in osnove davkov za leto 1981. To so bile ugotovitve našega odbora. Zato predlagamo, da zbor sprejme zakon v predloženem besedilu! Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.)

Če ne, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje! Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o določitvi stopnje za obračunavanje amortizacije za osnovna sredstva določenih uporabnikov družbenih sredstev.

Predlog zakona je Skupščini predložil Izvršni svet. Njegov predstavnik je tovariš Slavko Polanič. Želite besedo? (Ne.)

Predlog zakona ste dobili. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili in k predlogu zakona nista imela pripomb.

Pričenjam razpravo! Želi kdo besedo? (Ne.) Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč.

Predlog zakona je predložil Izvršni svet. Njegov predstavnik je tovariš Slavko Polanič. Tovariš Polanič, želite besedo? (Ne.)

Predlog zakona ste dobili. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru poročala. Želita poročevalca besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo! Želi kdo besedo? (Ne želi.) O ptujski pobudi bi morda rekli samo to, da je to stvar družbenega dogovora in bi najbrž bilo prav, če bi se v okviru Republiške konference SZDL ali pa podpisnikov tega dogovora o njej pogovorili, so pa vse občine tako ali tako podpisniki in imajo pet ali šest delegatov v tem odboru.

Če torej ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje! Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (53 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 17. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o dopolnitvi zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen Izvršni svet. Njegov predstavnik je tovariš Marko Vraničar, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo. Tovariš Vraničar, želite besedo? (Da.) Prosim!

Marko Vraničar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupščina SR Slovenije je na sejah Zbora združenega dela in Zbora občin dne 25. 6. 1980 sprejela osnutek zakona o dopolnitvi zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov s sklepom, da naj predlagatelj pri pripravi predloga zakona upošteva pripombo Odbora za finance Zbora združenega dela.

Pripomba odbora je bila v tem, da se s predloženim zakonom glede vračljivosti povečanih sredstev, ki so jih plačevali v letu 1977 uporabniki družbenih sredstev, izenačijo s podpisniki samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za financiranje graditve objektov po samoupravnem planu razvoja elektroenergetike za obdobje 1976—1980.

Povečana sredstva so se po omenjenem samoupravnem sporazumu časovno različno vračala, odvisno od tega, ali so se združevala od investicijskih vlaganj, davčne osnove, ali od porabljene energije, vendar pa najkasneje do 15. 12. letos. Pripombo je predlagatelj smiselno upošteval in zavezal Samoupravno interesno skupnost elektrogospodarstva Slovenije, da do 31. 1. 1981 vrne organizacijam združenega dela 50 % povečana sredstva, razen v primeru, če bi se plačniki odpovedali vračljivosti tako povečanih sredstev.

V soglasju s Samoupravno interesno skupnostjo elektrogospodarstva Slovenije je predlagani rok realen in bo do tega roka mogoče vrniti povečana sredstva. Zakon, katerega dopolnitev predlagamo, prevzema vsebinske rešitve iz že omenjenega samoupravnega sporazuma, zato je potrebno in opravičljivo, da oprostitev od združevanja sredstev v višini 4,8 % od vsakega izplačila za investicijska vlaganja v gospodarske kapacitete v občini Idrija, s katerimi se ustvarijo pogoji za odpiranje novih delovnih mest ter v objekte in opremo s področja varstva pred požarom za potrebe poklicnih in prostovoljnih gasilskih organizacij, veljajo od 1. 9. 1979, saj se bo s takšnim učinkovanjem za nazaj izboljšal materialni položaj navedenih subjektov. Hkrati s tem pa bo dosežena izenačitev s samoupravnim sporazumom, po katerem se tako združena sredstva vračajo za nazaj.

V imenu Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije predlagam, da Zbor občin sprejme prečiščeno besedilo zakona, ki vsebuje vse, v skupščinskih odborih sprejete amandmaje. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Predlog zakona ste dobili. Dobili ste tudi amandma Izvršnega sveta k 2. členu, ki ga je Izvršni svet predložil na podlagi 4. odstavka 277. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije in je sestavni del predloga zakona in amandma Izvršnega sveta k 3. členu, ki je v prečiščenem besedilu predloga zakona, kot je povedal tovariš Vraničar.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili, komisija pa tudi dodatno poročilo. Želita poročevalca besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo! Želi kdo besedo? (Ne.) Če ne, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmaju Izvršnega sveta k 3. členu, ki je razviden iz dopisa z dne 23. 12. Z amandmajem soglašata Zakonodajno-pravna komisija in tudi naš Odbor za finance.

Kdor je za amandma Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (53 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma sprejet.

Sedaj glasujemo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (53 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zbor sprejel predlog zakona z večino glasov.

Prehajamo na 18. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o združevanju dela sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov v letu 1981.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Marka Vraničarja, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo. Tovariš Vraničar, želite besedo? (Da.) Prosim!

Marko Vraničar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V srednjeročnem obdobju 1976—1980 se je prvič uveljavilo samoupravno sporazumevanje na področju združevanja sredstev za potrebe razširjene reprodukcije v elektroenergetskem gospodarstvu.

Večina potrebnih sredstev za financiranje izgradnje elektroenergetskih objektov se je tako zbirala na podlagi samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev za financiranje graditve teh objektov po samoupravnem planu razvoja elektroenergetike za obdobje 1976—1980, katerega so podpisali vsi proizvajalci in večina uporabnikov. Za tiste udeležence samoupravnega sporazuma, ki niso podpisali samoupravnega sporazuma, pa je bil sprejet zakon o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov, ki vsebujejo enotne osnove in kriterije za združevanje, enake kot samoupravni sporazum.

Obveznost združevanja sredstev po omenjenem samoupravnem sporazumu in zakonu preneha z 31. 12. 1980. Pripravljanje srednjeročnih planskih aktov na področju elektroenergetike je potekalo intenzivno, pri tem pa je bilo vezano na postopek pripravljanja dogovora o temeljih plana razvoja naše republike. Tako je bil na skupščini Interesne skupnosti elektrogospodarstva Slovenije 12. novembra 1980 že sprejet samoupravni sporazum o temeljih plana interesne skupnosti elektrogospodarstva za obdobje 1981—1985, ki zajema objekte, ki se bodo na področju elektroenergetike gradili v naslednjem srednjeročnem obdobju kot tudi določila o združevanju potrebnih sredstev.

Ocenjujemo oziroma je gotovo, da tudi zaradi zakasnitve pri sprejemanju srednjeročnih planskih aktov nasploh samoupravni sporazum o temeljih plana Interesne skupnosti elektrogospodarstva za obdobje 1981—1985 do konca tega leta ne more biti uveljavljen. To pa pomeni, da bi s 1. 1. 1981 prenehal dotok sredstev za graditev objektov na področju elektroenergetike, ker prenehajo veljati obveznosti iz omenjenega samoupravnega sporazuma in zakona z zaključkom letošnjega leta. Prekinjen dotok sredstev bi povzročil zastoj pri objektih, ki so že v gradnji ter časovno povzročil odmik pričetka del na novih objektih.

Da se preprečijo take posledice, saj bi zastoj v gradnji elektroenergetskih objektov vplival na zanesljivost oskrbe uporabnikov z električno energijo, se postavlja kontinuiranost in pravočasnost izvajanja gradnje energetskih objektov za družbeno reprodukcijo kot nujna naloga. S tem je torej podana ustavna podlaga, da se z zakonom po hitrem postopku naloži obvezno združevanje sredstev v ta namen.

Ob tem velja posebej poudariti, da se s predloženim zakonom prenaša mehanizem združevanja sredstev za investicijska vlaganja v energetske objekte, ki je veljal v sedanjem srednjeročnem obdobju, torej od 1976—1980 leta. Razlika je le v tem, da se bodo sredstva od porabljene energije združevala po odloku o določitvi najvišjih ravni cen za električno energijo, ki ga je Izvršni

svet Skupščine SR Slovenije že sprejel in bo stopil v veljavo s 1. 1. 1981. V tako združenih sredstvih pa je vsebovan določen del, ki se sme po tem zakonu usmerjati samo za nadaljevanje izgradnje naštetih objektov.

S predlaganim zakonom se glede na preteklo srednjeročno obdobje ne povečujejo obveznosti iz tega naslova niti za družbenopolitične skupnosti niti za organizacije združenega dela.

V imenu izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije predlagam, da Zbor občin sprejme prečiščeno besedilo zakona, ki vsebuje tudi vse amandmaje, ki jih je Izvršni svet sprejel, podprli pa skupščinski odbori. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Predlog zakona ste dobili. Dobili ste tudi amandma Izvršnega sveta k novemu 4. a členu, ki ga je predložil na podlagi četrtega odstavka 277. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije. Prejeli ste tudi amandma Skupščine občine Maribor k 3. členu in amandmaje Izvršnega sveta k 1., 2., 3. in 4. in novemu 4. a členu s prečiščenim besedilom predloga zakona. Danes na klop pa ste prejeli tudi amandma iz Trbovelj.

Z amandmajem k novemu 4. a členu je Izvršni svet umaknil svoj prvotni amandma k temu členu. Izvršni svet je predlagal, da zbor obravnava predloženi akt v skladu s 295. členom poslovnika Skupščine, tako da ga obravnava po hitrem postopku.

Želi kdo o tem besedo? (Ne.) Če ne, potem prosim, da glasujete! Kdor je za, naj prosim glasuje! (54 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili, komisija pa tudi dodatno poročilo. Želita poročevalca besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Pismenih prijav ni, pač pa imamo trboveljski amandma, ki bi ga bilo dobro pojasniti. Besedo ima Antonija Odlazek, delegatka iz občine Trbovlje.

Antonija Odlazek: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Trbovlje predlaga amandma k 2. členu zakona o združevanju dela sredstev porabnikov družbenih sredstev za financiranje gradnje energetskih objektov v letu 1981. V predlogu so nekatere pomanjkljivosti, ki se nanašajo na zasavske premogovnike Trbovlje in Termoelektrarno Trbovlje. Predlagamo, da se 2. člen predloga citiranega zakona dopolni v alineji, ki govori o objektih delovne organizacije Zasavski premogovniki Trbovlje. Opuščeni so namreč nekateri objekti v izgradnji.

Predlagamo, da se alineja glasi takole: »Delovna organizacija Zasavski premogovniki Trbovlje odpiranje novih predelov slojišča na področju Hrastnika in Trbovelj ter za modernizacijo tehnološkega procesa proizvodnje premoga, odpiranje jame Kotredež, raziskave jame Kotredež-Zahod ter raziskava jame Dol.«

Zasavskim premogovnikom Trbovlje je po pomoti pripisana deponija premoga za Termoelektrarno-toplarno Trbovlje, katere investitor je delovna organizacija Termoelektrarna Trbovlje pod nazivom Deponija premoga. Zato predlagamo, da se ta opredeli v novi alineji in sicer: »— Delovna organizacija Termoelektrarna Trbovlje — deponija premoga«.

Verjetno je bilo po pomoti izpuščeno tudi popravilo kotla na agregatu 2, ki danes predstavlja Termoelektrarno Trbovlje. Ta pa je v sprejetem planu Interesne skupnosti elektrogospodarstva za leto 1981. Predlagamo, da se doda nova alineja, in sicer »Delovna organizacija Termoelektrarna Trbovlje — rekonstrukcija kotla«.

Predsednica Silva Jereb: Tovariš Vraničar ima besedo.

Marko Vraničar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Rad bi vam pojasnil pravzaprav bistvo tega zakona in na razloge, zakaj Izvršni svet amandmajev, ki jih predlaga skupina delegatov iz Trbovelj, ne more v celoti sprejeti.

Zakon je po svoji naravi predpis, ki naj nam pomaga za potrebe razvoja elektrogospodarstva Slovenije zbrati v prehodnem obdobju, to je v prvem letu srednjeročnega obdobja, en del sredstev, ki so potrebna za nadaljevanje razvoja te gospodarsko izredno pomembne infrastrukturne dejavnosti. Poudarjam, da zakon zagotavlja samo en del. Po oceni predstavlja dobra milijarda dinarjev iz tega naslova 13 do 14 % sredstev, na katere elektrogospodarsko v letu 1981 računa. Iz tega razloga, ker je torej samo en del in pa zaradi dejstva, da Interesna skupnost elektrogospodarstva samoupravno pooblaščen in v sodelovanju z Zborom uporabnikov in izvajalcev odgovorno načrtuje plan svojega razvoja, so v 2. členu ponujenega zakona naštetih samo tisti najnujnejši objekti, ki še zdaleč ne predstavljajo celovitega programa razvoja Interesne skupnosti elektrogospodarstva za leto 1981 ali za celo srednjeročno obdobje. Gre za tiste objekte, kjer v bistvu računamo, da bi nastajala največja gospodarska škoda, če bi bili pri financiranju v prihodnjem obdobju izpuščeni.

Če bi sprejeli alineo, tako kot jo predlagajo tovariši oziroma tovarišica iz Trbovelj, potem bi pri zasavskih premogovnikih v bistvu v zakon vnesli celovit razvojni program zasavskih premogovnikov in s tem z zakonom prejudicirali samoupravno odločanje, dogovarjanje in usklajevanje v Interesni skupnosti elektrogospodarstva. Mislim pa, da bi v redakcijskem smislu lahko sprejeli drugi amandma, ker se v isti alineji 2. člena naštevajo predvsem objekti, ne pa investitorji; v tej alineji, tako kot je oblikovana, je dejansko zasavskim premogovnikom pripisana tudi investicija v Termoelektrarno Trbovlje. Menim, da bi bila možna redakcijska sprememba, tako da bi obdržali alineo, ki bi se glasila: »— Zasavski premogovniki Trbovlje — jama Kotredež.« naslednja alineja pa bi se glasila: »— Termoelektrarna Trbovlje — deponija premoga.« Tako bi bil zasavski del minimalnega programa naložb enakopravno obravnavan kot vsi ostali.

Iz že omenjenih razlogov Izvršni svet tudi ne more v tej fazi sprejeti tretjega amandmaja, to je vključiti v zakon tudi rekonstrukcijo kotla v DO Termoelektrarne Trbovlje.

Zbor občin pa bi rad obvestil, da bo v januarju Skupščina Interesne skupnosti elektrogospodarstva ponovno zasedala, ker se mora v svojem samoupravnem sporazumu o temeljih plana uskladiti z že sprejetim družbenim dogovorom o temeljih plana republike, kjer bo naš komite v imenu Izvršnega sveta posebej intenzivno sodeloval pri diskusijah o razvojnem programu. Tu bo tudi najbolj primerno mesto, da tovariši uporabniki in izvajalci v obeh pristojnih zborih interesne skupnosti uveljavljajo svoje argumente in svoje

zahteve. Kar zadeva zakon pa mislim, da bi naredili veliko napako, če bi tako razčlenjeno alineo, kot je bila predlagana, vključili v zakon. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Tovarišica Odlazkova, ali se strinjate s takim pojasnilom?

Antonija Odlazek (iz klopi): Strinjam se z ločitvijo besedila 8. alinee v dve, menim pa, da bi morali v novi alinei obdržati le besedilo: »— Zasavski premogovniki Trbovlje«, brez jame Kotredež.

Predsednica Silva Jereb: Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima Rudi Šikovec, predstavnik REK Edvard Kardelj, Trbovlje.

Rudi Šikovec: Na žalost je predlog nesprejemljiv, ker ima delovna organizacija Zasavskih premogovnikov tri ali štiri objekte, med katerimi je tudi objekt jama Kotredež. Če pustimo le besedilo »Zasavski premogovniki«, brez definiranja, kateri objekt, potem je lahko en, drug, tretji ali četrti. Če pa definiramo jama Kotredež, je jasno, da se sredstva smejo uporabiti le za ta objekt. To je v skladu z uvodnim delom tega člena, kjer je izrecno poudarjena besedica »samo«. Če črtamo besedilo »jame Kotredež«, je potrebno ta »samo« črtati. V tem primeru bi se smela sredstva uporabljati za vso delovno organizacijo Zasavski premogovniki. Imamo pa potem še vedno možnost to urediti na Skupščini Interesne skupnosti elektrogospodarstva, za katere objekte se ta sredstva lahko uporabijo. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Tovariš Vraničar, vztrajate, ali pa menite, da bi bilo potrebno prekiniti to točko dnevnega reda, da bi razjasnili ta problem in nato usklajen predlog predlagali zboru?

Besedo ima delegat iz občine Maribor, tovariš Kocuvan.

Andrej Kocuvan: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ne bi se oglasil, če ne bi pri tej množici papirja vendarle opazil, da Izvršni svet in delegacija občine Maribor stojimo vsak na svojem bregu. V občini Maribor načeloma podpiramo, da se po hitrem postopku sprejme zakon, ki bi zagotavljal kontinuiteto izgradnje tudi v 1981. letu. Vendar smo k temu zakonu dali amandma, s katerim predlagamo, da bi se v 3. členu dodala nova alineja, ki naj se glasi: »— graditev in rekonstrukcijo komunalnih objektov in naprav;«

Izvršni svet predloga ni podprl oziroma zavzema stališče, da so te investicije vsebovane že med ostalimi izjemami. Vendar ni čisto tako. Upamo si trditi, da je komunalno gospodarstvo tisto področje, ki ga uravnava občina in da informacija na nivoju republike relativno malo pomeni. Vprašujem pa tudi, ali so v bilanci sredstev predvidena in koliko je predvideno sredstev iz prispevka 4,8 % od komunalnih investicij? Če to ni tako, potem gre samo za redakcijsko vprašanje.

Izvršni svet namreč trdi, da so komunalne investicije zajete med ostalimi kot stanovanjske in od teh investicij se potemtakem sredstva ne bodo združevala. Iz prakse vemo, vsaj v naši občini, da se združenih sredstev veliko nabere. Zato smo predlagali amandma, ker zavzemamo stališče, da ena infrastruktura pri združevanju sredstev, ki je enaka za vse SIS materialne proizvodnje, ne more združevati sredstev za drugo infrastrukturo. Če so vse

izvzete, naj bodo tudi komunalne investicije, pa čeprav je njihov predmet samo dimenzija občine.

Če pa bilanca teh sredstev — slišal sem, da je to približno 13 % za vso razširjeno reprodukcijo — vključuje tudi del sredstev iz komunalnih investicij, potem gre za vsebinsko vprašanje. V tem primeru pa še zlasti vztrajamo pri amandmaju.

Mislím, da je ta amandma tudi v skladu s stališči, o katerih smo razpravljali na 45. seji ob razpravi o nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih odnosov v silih materialne proizvodnje. Prav prelivanje sredstev je bilo najbolj kritizirano. Menili smo, da ne moremo združevati sredstev za neko stvar, uporabljati pa jih za drugo.

Menim, da gre dejansko, če sem pravilno razumel tudi razlago Izvršnega sveta, za redakcijsko zadevo, to se pravi, da sredstva iz naslova komunalnih investicij niso predvidena. Vendar bi opozoril, da niso vse upoštevane v tistih izjemah, kjer je le nekaj napisanih. Na primer, pokopališka dejavnost je stvar občin, avtobusna postajališča — ne mislim samo tistih ob cestah, ampak tudi tista mestna — potem razna komunalna pokopališča, ki so po zakonu o komunalnih dejavnostih, posebnega družbenega pomena lahko komunalna dejavnost, če se občina tako opredeli. Potem je seveda celoten vodovod, ki mu je v planskih dokumentih od OZN pa do naše republike dana prioriteta. Potem so tu javni nasadi, javna razsvetljava, ki ni v energetiki, ampak je komunalna dejavnost, javni potniški promet, pa verjetno bi lahko še našteval. Za vse te investicije bodo potem resni problemi, ko bomo dokazovali, da so vsebovane v 3. členu. Zato predlagam, da sprejmete naš amandma. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Hvala. Želi še kdo besedo? (Da.) Tovariš Štrakl, ima besedo!

Franc Štrakl: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Imam eno samo pripombo naše skupine delegatov, ki delegira delegata v Zbor občin Skupščine SR Slovenije. Za te točke dnevnega reda od 18 do 20 so delegati menili, da bi kazalo predloge teh zakonov podpreti samo v tem smislu, kolikor v bistvu Izvršni svet rešuje nastalo situacijo zaradi nesprejetih samoupravnih sporazumov v pristojnosti samoupravne interesne skupnosti.

Zato je bila osnovna motivacija predložitve teh zakonov v nekem smislu intervencija, da se zagotovi kontinuiteta financiranja, nikakor pa ne, da bi se v razpravi začela licitacija v skupščini o objektih, ki jih bo ta zakon pokríl. Zato mislimo, da bi bilo dovolj reči, da gre za začasno določitev finančnih obveznosti za financiranje programa, ki ga sprejmejo samoupravne interesne skupnosti v nadaljnjem usklajevanju in dogovarjanju na osnovi samoupravnih principov in postopkov. Zato v celoti podpiram predlagatelja.

Predsednica Silva Jereb: Hvala. Prekinjam to točko dnevnega reda in predlagam, da izvolimo skupino delegatov, ki bo proučila te probleme. V skupino predlagam tovarišico Odlazkovo in tovariša Kocuvana, kot predstavnika občin, ki so predložile amandmaje ter delegate Silva Gorenca, Zdenko Jurančičevo, Tomaža Vugo in Franca Štrakla. Kdor je za tak sestav skupine, naj prosim glasuje! (51 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da smo skupino soglasno imenovali.

Sedaj pa prosim, če bi se skupina sestala in oblikovala predlog za zbor.

Prehajamo na 19. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o prispevku za pokrivanje dela stroškov enostavne reprodukcije Železniškega gospodarstva Ljubljana v letu 1981.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Franja Lundra, namestnika predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze. Tovariš Lunder, želite besedo? (Da.) Prosim!

Franjo Lunder: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je v analizi o nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje izrecno predlagal stališče, da naj cene tudi v teh dejavnostih pokrivajo stroške enostavne reprodukcije. To stališče je v razpravi o omenjeni analizi sprejela tudi Skupščina SR Slovenije, vendar smo že takrat morali poudariti, da v srednjeročnem obdobju 1981—1985 tega načela pri železniškem transportu še ne bo mogoče docela uresničiti, čeprav je treba v tej smeri nenehno delovati.

Železnica je osnova prometnega sistema. Dolžna je sprejeti vsakega potnika na rednih linijah, kakor tudi vse blago. Ob motnjah ali zastojih v njenem poslovanju je ogroženo normalno delovanje prometnega sistema, s tem pa tudi temeljni interesi in razvojni cilji slovenskega gospodarstva.

Sedanje cene na železnici ne pokrivajo stroškov enostavne reprodukcije. Neskladje med rastjo železniških tarif in stroški za enostavno reprodukcijo železnice je naraščalo v vsem planskem obdobju 1976—1980 in je v letu 1980 doseglo že 39 % celotnega prihodka železniškega gospodarstva. Odločujoč vpliv na gibanje železniških tarif ima federacija, saj so v njeni pristojnosti blagovne tarife, ki znašajo okoli 80 % vseh transportnih prihodkov železnice. Potniške tarife so sicer v pristojnosti republik, vendar ta povečanja praviloma ne odstopajo od povečanj cen, ki jih sprejema federacija.

Ob sedanjem obsegu zaostajanja cen ne gre več le za del stroškov vzdrževanja infrastrukture. Cene v mnogih primerih ne pokrivajo niti variabilnih stroškov. Ogromna večina potniških vlakov in novi vlaki, ki prevažajo surovine, ne krijejo torej niti stroškov za vagone in energijo, zato seveda ne dajejo dohodka, ki bi kril stroške enostavne reprodukcije. Tudi mnoge postaje ne krijejo svojih stroškov za poslovanje. Vendar gre za delo, ki je družbeno nujno in je pogoj za uresničevanje planskih ciljev.

V letu 1980 sta o nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih odnosov v železniškem gospodarstvu razpravljala in zavzela svoja stališča zvezna družbena sveta, in sicer za vprašanja družbene ureditve in za gospodarski razvoj in ekonomsko politiko, v Skupščini SR Slovenije pa so bile v novembru tega leta sprejete usmeritve o nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje.

Na podlagi teh stališč je mogoče v bodoče pričakovati spremembe v družbenoekonomskih odnosih na železnici, predvsem glede pokrivanja stroškov enostavne reprodukcije s cenami prevoznih storitev. Nikakor pa ni mogoče pričakovati bistvenih sprememb v kratkem času, zato predlog samoupravnega sporazuma o temeljnih plana samoupravne interesne skupnosti za železniški in

luški promet, kot tudi dogovor o temeljih družbenega plana SR Slovenije za celotno obdobje 1981—1985, še predvidevata pokrivanje dela stroškov enostavne reprodukcije s prispevkom iz dohodkov uporabnikov. Vendar bomo dosedanji trend povečevanja pokrivanja stroškov s prispevkom, kolikor je mogoče hitro, preusmerili, tako da se do konca tega srednjeročnega obdobja čimbolj približamo pokrivanju enostavne reprodukcije s prihodkom od cene prevoznih storitev.

Novi samoupravni sporazum o temeljih plana Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet se bo uveljavil v letu 1981 po njegovem sprejetju v vseh temeljnih organizacijah združenega dela. Zato se postavlja vprašanje kritja stroškov za nemoteno poslovanje železnice v prihodnjem letu. Da se zagotovi kontinuiteta poslovanja železniškega gospodarstva in preprečijo morebitne motnje v gospodarstvu, predlaga Izvršni svet intervencijski zakon za leto 1981.

Zakon določa obvezen prispevek v tolikšni višini, da bo zagotovljen z zakonom določen znesek za zagotovitev neoviranega poslovanja železnice za vse leto 1981 in bodo določila samoupravnega sporazuma, kar zadeva zbiranje sredstev, začela veljati šele s 1. 1. 1982.

Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet je ocenjevala višino potrebnih sredstev na podlagi dosedanjega razvoja in predvidenih potreb na nekaj manj kot 4000 milijonov dinarjev.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pa je ob temeljiti proučitvi problematike zavzel stališče, da je potrebno, da se v stabilizacijskih naporih tudi železnica v čim večji meri usmeri v zmanjševanje stroškov poslovanja in v izboljšanje organizacije dela, pri čemer naj bodo zagotovljeni osnovni pogoji za takšen obseg poslovanja, ki je nujen za doseganje planskih ciljev.

Ugotovljeno je bilo, da je s prispevkom v višini 3500 milijonov dinarjev ob uskladitvi poslovanja z nujnimi potrebami družbe in ob skrajnih organizacijskih in ostalih ukrepih železniškega gospodarstva Ljubljana, mogoče zagotoviti opravljanje železniškega prometa. V razpravah v Izvršnem svetu je bilo zlasti poudarjeno, da je treba vztrajati, da se tudi v železniškem gospodarstvu okrepijo prizadevanja za izboljšanje gospodarjenja.

Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet je iniciativno Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije sprejela in je že pripravila predlog akcijskega programa ukrepov za povečanje učinkovitosti poslovanja in za zmanjšanje stroškov poslovanja v železniškem transportu.

Med najpomembnejšimi usmeritvami akcijskega programa je potrebno omeniti temeljni poudarek na povečanju obsega dela kot osnovnega načina izboljšanja gospodarskega rezultata. Te zahteve ob upadanju gospodarske rasti v svetu in ob stabilizacijskih ukrepih v državi ne bo mogoče uresničiti brez izjemnih naporov tako železničarjev kot tudi uporabnikov železniških storitev in drugih dejavnikov v naši družbi.

Zakon, ki ga predlaga Izvršni svet po hitrem postopku, določa združevanje sredstev iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela v letu 1981. Plačevanje prispevka se bo opravilo v dvanajstih obrokih, od katerih prvi trije zapadejo v mesecu marcu 1981. Obveznost je navedena v nominalnem znesku, ki ne sme biti presežen. V zakon je vgrajen tudi mehanizem, da se prispevki znižajo, če bi prišlo do tega, da bi bil zbran večji znesek. Morebitno preseganje bo ugotovila Samoupravna interesna skupnost za železniški in luški promet, ki je tudi dolžan do 1. junija 1981 oceniti izpolnjevanje obvez-

nosti na podlagi zakona in obvestiti zavezance o morebitni spremembi obveznosti.

Poudariti velja, da se v letu 1981 ne bodo združevala sredstva po drugih osnovah in da se v letu 1981 ne bo predlagalo posebno zbiranje sredstev za razširjeno reprodukcijo na železnici, ker bo minimum za zagotovitev kontinuitete gradnje lahko zagotovljen iz sredstev, zbranih na podlagi dosedanjih predpisov.

Izvršni svet je kot svoje amandmaje predložil vse dograditve besedila zakona, ki so bile predlagane v delovnih telesih Skupščine.

Tovarišice in tovariši delegati! Predlagamo, da Skupščina SR Slovenije tako dopolnjen predlog tega zakona sprejme po hitrem postopku. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa, tovariš Lunder. Predlog zakona ste dobili, dobili ste tudi amandmaje Izvršnega sveta k 1., 2., 3., 7., 8. in k 9. členu predloga zakona, s prečiščenim besedilom predloga zakona.

Danes pa ste na klop dobili tudi akcijski program samoupravne interesne skupnosti, o katerem je govoril tovariš Lunder.

Izvršni svet je predlagal, kot ste slišali, da zbor obravnava predloženi akt v skladu z 295. členom poslovnika Skupščine SR Slovenije, to je po hitrem postopku.

Želi o tem kdo razpravljati? (Ne.) Kdor je za, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel predlog Izvršnega sveta.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili; komisija pa tudi dodatno poročilo. Želita poročevalca besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo! Pismenih prijav ni. Želi kdo besedo? (Ne javi se nihče.)

Če se nihče ne javi, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta k 1., 2., 3., 7., 8. in k 9. členu predloga zakona, ki so razvidni iz njegovega dopisa z dne 23. 12. 1980. S temi amandmaji soglaša Zakonodajno-pravna komisija in tudi naš Odbor za finance.

Ker z amandmaji soglašajo delovna telesa, predlagam, da o vseh glasujemo skupaj. Tovariš Lunder pa je povedal, da so nastali na osnovi predlogov naših delovnih teles. Kdor je torej za amandmaje Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandmaje Izvršnega sveta.

Glasujemo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 20. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o združevanju sredstev za nadaljevanje gradnje cestnih in luških objektov v letu 1981.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Franja Lundra, namestnika predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze. Besedo ima tovariš Lunder!

Franjo Lunder: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet s tem zakonom predlaga obvezno združevanje dela sredstev temeljnih organizacij združenega dela, namenjenih za razširjeno reprodukcijo, da bi bila tako zagotovljena najnujnejša kontinuiteta gradnje cest in luških naprav.

Skupščina SR Slovenije je v letu 1977 z odlokom o soglasju k srednjeročnemu planu združevanja sredstev za izgradnjo magistralnih in regionalnih cest v SR Sloveniji za obdobje od leta 1976 do leta 1980 določila tudi najpomembnejše nove ceste. Od teh cest je bila dokončana le avtocesta Dolgi most —Vrhnika, vse ostale gradnje pa so še v teku in se bodo morale nadaljevati kot prioritete tudi v novem srednjeročnem obdobju, kot je to sklenjeno v dogovoru o temeljih plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985.

Delegati v Skupščini Republiške skupnosti za ceste so dne 15. 12. 1980 določili besedilo predloga samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana vzdrževanja in izgradnje magistralnih in regionalnih cest za obdobje od leta 1981 do leta 1985. Ko bodo temeljne organizacije združenega dela sprejele ta samoupravni sporazum, bo del sredstev za novogradnje zagotovljen tudi s samoupravnim združevanjem sredstev za razširjeno reprodukcijo.

Gradnja sodobnega kontejnerskega terminala je nadaljevanje sprejete specializacije Luke Koper, ki je bila opredeljena v dokumentih tekočega planskega obdobja 1976—1980. Vendar pa objekt še ni dokončan in ne omogoča polne izkoriščenosti že zgrajenih naprav. Obseg prometa se je povečal nad pričakovani in presega sedanje možnosti terminala. Trenutno je v gradnji podaljšanje kontejnerske obale in priprava 6 hektarjev površin za manipulacijo s kontejnerji. Dokončanje investicije bo že v zelo kratkem času omogočilo hiter porast kontejnerskega prometa v Luki na približno 110 000 mednarodnih enot, kar bo olajšalo naš izvoz in zagotovilo še okoli 100 milijonov dinarjev dodatnega deviznega priliva letno. Povečan tranzit v Luki pa bo vplival tudi na obseg dela in devizni priliv drugih nosilcev integralnega prometa. Prekinitev gradnje bi povzročila za naše gospodarstvo veliko škodo, zato je dokončanje kontejnerskega terminala v Luki Koper dobilo ustrezno mesto v samoupravnem sporazumu o temeljih plana Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet, za obdobje od leta 1981 do leta 1985 za področje luškega prometa in v predlogu dogovora o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1981 do leta 1985.

V skladu z usmeritvami, ki jih je Skupščina SR Slovenije sprejela na novembrskem zasedanju, ob obravnavi analize o nadaljnjem razvoju družbenoekonomskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje, je potrebno dosledno upoštevati načelo, da se za razširjeno reprodukcijo združujejo in uporabljajo le sredstva, ki so bila že ustvarjena in v temeljnih organizacijah združenega dela usmerjena za razširjeno reprodukcijo. V letu 1981 torej ne pride v poštev nadaljevanje zagotavljanja sredstev za razširjeno reprodukcijo s prispevki iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela, torej na dosedanji način. Treba je preiti na združevanje že ustvarjenih sredstev za razširjeno reprodukcijo, tako pri gradnji cest, kot tudi pri gradnji luških naprav.

Novi samoupravni sporazumi o združevanju sredstev za razširjeno reprodukcijo na teh področjih bodo sprejeti v začetku leta 1981. Tako Republiška skupnost za ceste kot samoupravna interesna skupnost za železniški in

luški promet sta že določili v svojih skupščinah besedilo predlogov teh samoupravnih sporazumov. Vendar pa bodo po teh sporazumih prva sredstva, združena iz ugotovljenega čistega dohodka za leto 1981, pritekla šele po zaključnem računu za leto 1981, torej ne prej kot v marcu 1982. Zato Izvršni svet predlaga, da se v letu 1981 z zakonom zagotovijo sredstva za najnujnejši obseg sredstev za nadaljevanje investicij, ki so v teku, še iz sredstev za razširjeno reprodukcijo, ki so jih temeljne organizacije ustvarile v letu 1980. Tako zbrana sredstva predstavljajo del sredstev, ki se bodo po dogovoru o temeljnih plana združila v ta namen v naslednjem srednjeročnem obdobju, to je v obdobju od leta 1981 do leta 1985. Med letom 1981 se bodo torej zagotavljala sredstva družbene reprodukcije za ceste in Luko le na podlagi izpolnjevanja obveznosti, opredeljene v predlaganem zakonu.

Izvršni svet predlaga, da se za zagotovitev najnujnejšega nadaljevanja gradnje cest po tem zakonu združi 762 000 000 milijonov dinarjev. To je občutno manj kot bo združeno letos, saj ocenjujemo, da bodo sredstva iz naslova združevanja za potrebe cestnega gospodarstva v letu 1980 znašala okoli 1 280 milijonov dinarjev. Tudi znesek 210 milijonov dinarjev, ki bo uporabljen za nadaljevanje gradnje kontejnerskega terminala, zadošča le za nujni minimalni obseg del. V predlog zakona je vgrajen tudi mehanizem zaščite akumulacije vseh temeljnih organizacij združenega dela, saj obveznost posamezne tozda za združevanje ne more presežati 30 % v prejšnjem letu namenjenih sredstev za razširitev materialne osnove dela. Zakon tudi onemogoča, da bi bil presežen predvideni znesek združevanja sredstev.

Tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet predlaga, da sprejmete predlog zakona o združevanju sredstev za nadaljevanje gradnje cestnih in luških objektov v letu 1981 po hitrem postopku, skupaj z amandmaji, ki jih Izvršni svet predlaga na podlagi obravnav besedila zakona v skupščinskih delovnih telesih in skupaj z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije, ki ga predlagatelj sprejema.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Predlog zakona ste dobili. Dobili ste tudi amandmaje Izvršnega sveta k 1., 5., 7. in 8. členu predloga zakona in prečiščeno besedilo predloga zakona. Danes na klop pa ste prejeli dopis Izvršnega sveta, s katerim umika svoj amandma k 7. a členu.

Izvršni svet je predlagal, da zbor obravnava akt v skladu z 295. členom poslovnika Skupščine, to je po hitrem postopku. Želi o tem predlogu kdo razpravljati? (Nihče.) Potem prosim, da glasujete. Kdor je za tak predlog, naj prosim glasuje! (48 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili, komisija pa tudi dodatno poročilo. Želita poročevalca besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.) Potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k novemu 7. a členu, ki je razviden iz dodatnega poročila komisije z dne 25. decembra 1980. Predstavniki predlagatelja je že rekel, da se s tem amandmajem strinja. Kdor je torej za amandma Zakonodajno-pravne komisije, naj prosim

glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandma k novemu 7. a členu.

Sedaj bomo glasovali še o amandmajih Izvršnega sveta k 1., 5. in 8. členu, ki so razvidni iz njegovega dopisa z dne 23. 12. 1980. O amandmaju Izvršnega sveta k novemu 7. a pa ne bomo glasovali, ker smo že sprejeli amandma Zakonodajno-pravne komisije k temu členu. Z amandmaji Izvršnega sveta soglašata Zakonodajno-pravna komisija in naš Odbor za finance.

Glede na to predlagam, da o vseh amandmajih glasujemo skupaj. Kdor je za amandmaje Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandmaje Izvršnega sveta.

Sedaj glasujemo še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Podpredsednik Leopold Slapnik: Prehajamo na 21. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o investicijskih vlaganjih SR Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme za obdobje od leta 1978 do leta 1982.

Predlog za izdajo zakona ste prejeli. Obravnavala sta ga Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Želita poročevalca poročili ustno dopolniti? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.)

Zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o investicijskih vlaganjih SR Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 do leta 1982 se sprejme.

2. Osnutek zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi osnutka zakona naj predlagatelj upošteva pripombe, predloge in mnenja, dane v poročilu Odbora za finance. Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 22. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o določitvi zaokroženega urbanega območja občin Maribor-Pesnica, Maribor-Pobrežje, Maribor-Rotovž, Maribor-Ruše, Maribor-Tabor in Maribor-Tezno, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona je Skupščini predložil v obravnavo njen Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Petra Bekeša, namestnika republiškega sekretarja za pravosodje, upravo in proračun in tovariša Miha Wohinza, svetovalca Izvršnega sveta. Želi predstavnik predlagatelja besedo? (Ne.)

Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona ste prejeli. Izvršni svet je predlagal, da zbor obravnava predloženi akt v skladu z drugim odstavkom 250. člena poslovnika Skupščine tako, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita in se hkrati obravnava in sprejema predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

O predlogu Izvršnega sveta pričujem razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Potem prosim, da glasujemo o predlogu Izvršnega sveta. Kdor je za, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog Izvršnega sveta.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Želita poročevalca poročili ustno dopolniti? (Ne.)

Pričujem razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o določitvi zaokroženega urbanega območja občin Maribor-Pesnica, Maribor-Pobrežje, Maribor-Rotovž, Maribor-Ruše, Maribor-Tabor in Maribor-Tezno, z osnutkom zakona se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj predlagatelj upošteva pripombe, predloge in mnenja, dane v poročilih delovnih teles zboru.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 23. točko dnevnega reda, to je na osnutek programa dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zboru Skupščine SR Slovenije za leto 1981.

Osnutek programa dela je pripravila in zboru predložila medzborovska skupina delegatov, ki smo jo imenovali na 43. seji zboru, dne 5. 11. 1980.

Osnutek programa dela zborov je bil objavljen v 21. številki Poročevalca. Obravnavali so ga vsi odbori Zbora občin, to so Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj, Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem, Odbor za finance, Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja ter Zakonodajno-pravna komisija, Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve in Komisija za narodnosti.

Vsa navedena delovna telesa so predložila zboru pismena poročila. Želi kdo od poročevalcev poročilo še ustno dopolniti? (Ne.)

Pri pripravi osnutka programa dela zborov za prihodnje leto se je izhajalo iz načelnih izhodišč, ki so podrobno navedena v uvodu osnutka programa. Pri tem je potrebno posebej poudariti, da je predloženi program najširši dogovor družbenih dejavnikov v republiki, ki sodelujejo v delu republiške Skupščine. Ugotoviti pa moramo, da so se v proces nastajanja osnutka programa še vedno premalo vključevale delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, občinske skupščine, družbenopolitične organizacije in samoupravne interesne skupnosti.

Osnutek programa so obravnavala vsa delovna telesa Skupščine in zborov. Nekatera delovna telesa imajo pripombe, predloge in stališča k osnutku programa, prav tako pa tudi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in nekateri drugi organi in organizacije. Vse te predloge bo skupaj s stališči iz današnje razprave skupina delegatov proučila in ustrezno upoštevala pri pripravi predloga programa.

Nadaljnja naloga vseh udeležencev, ki sodelujejo pri nastajanju programa, je, da v času do sprejema predloga programa, to je do 22. januarja 1981,

še preverijo naloge, predvidene v programu, zlasti z vidika, ali so zajete v program vse aktualne naloge, ki jih bo potrebno razrešiti v prihodnjem letu. Pri tem pa seveda ne smemo prezreti, da je program odprt za vse predloge in pobude, ki jih bodo dajale tako delegacije kot tudi družbenopolitični dejavniki za obravnavo neodložljivih in tekočih vprašanj, ki jih bo potrebno glede na oceno razmer in potreb v republiki sproti obravnavati in reševati v zboru. O teh konkretnih nalogah se bo potrebno dogovarjati ob sprejemanju periodičnih delovnih načrtov, ki bodo tudi v prihodnjem letu predstavljali časovno in delovno konkretizacijo nalog družbenih dejavnikov, ki sodelujejo v delu Skupščine.

Po tem kratkem uvodu bi pričel razpravo. Želi kdo besedo? Besedo ima tovariš Aljoša Žorga, delegat mesta Ljubljane!

Aljoša Žorga: Tovariš podpredsednik, tovarišice in tovariši! Pri pregledu programa dela zborov Skupščine SR Slovenije smo ugotovili, da ne predvideva obravnave novega zakona o zaposlovanju. Razprava o tem, da je potrebno sedanji zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti dopolniti oziroma sprejeti novega, poteka že od leta 1979. Letos je bil predložen Skupščini SR Slovenije osnutek sprememb in dopolnitev tega zakona. Po temeljitejši presoji in razpravi je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije osnutek zakona umaknil z dnevnega reda, ker stvari niso bile dovolj temeljito pripravljene.

Vseskozi, zlasti pa še v letu 1980, v skupnostih za zaposlovanje ugotavljajo, da sedanji zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti predstavlja slabo podlago za nadaljnji razvoj družbenoekonomskih in samoupravnih odnosov v skupnostih za zaposlovanje, kot tudi sicer na področju zaposlovanja. Zlasti je potrebno poudariti, da ni usklajen z zakonom o družbenem planiranju, z zakonom o skupnih osnovah svobodne menjave dela in z zakonom o socialnem varstvu. Zadnje razprave kažejo, da ga je treba dopolniti tudi na področju zagotavljanja in uresničevanja socialnih pravic.

Zato menimo, da je potrebno v program dela Skupščine SR Slovenije za leto 1981 vključiti tudi sprejem novega zakona na tem področju, in sicer v prvem četrtletju obravnavo predloga za izdajo zakona, v drugem četrtletju obravnavo osnutka zakona in v tretjem četrtletju obravnavo predloga zakona.

Podpredsednik Leopold Slapnik: Hvala lepa! Besedo ima tovariš Marjan Simič, predsednik Republiškega komiteja za delo!

Marjan Simič: Tovariš predsedujoči, tovarišice in tovariši delegati! Mislim, da je predlog, ki ga je dal delegat mesta Ljubljane, sprejemljiv. Pri tem pa bi predlagal, da bi ta zakon sprejeli s pomikom za eno trimesečje tako, da bi predlog za izdajo zakona obravnavali skupaj s poročilom o zaposlovanju v drugem trimesečju, v tretjem trimesečju osnutek zakona in kasneje sam predlog zakona.

Podpredsednik Leopold Slapnik: Brez dvoma bo lahko predlog delegata mesta Ljubljane upoštevan v predlogu programa dela Skupščine SR Slovenije za leto 1981.

Želi še kdo besedo? (Nihče.) Potem zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme nalednji sklep:

1. Osnutek programa dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za leto 1981 se sprejme.

2. Predlog programa dela zborov pripravi medzborovska skupina delegatov, ki je bila imenovana na sejah zborov dne 5. 11. 1980.

3. Pri pripravi predloga programa dela zborov naj predlagatelj upošteva pripombe, dane v poročilih delovnih teles Skupščine in zbora, pripombe iz razprave delegata na seji zbora ter druge pripombe, ki so jih k osnutku programa posredovali še drugi zainteresirani organi in organizacije.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 25. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve nam je predložila v obravnavo in sprejem predlog odloka o razrešitvi sodnika vrhovnega sodišča SR Slovenije, predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Ljubljani in predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi člana Odbora za finance in člana Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin Skupščine SR Slovenije.

Predstavniki Komisije je njen predsednik, tovariš Franjo Turk. Želite besedo, tovariš Turk? (Ne.)

1. Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

O predlogu odloka pričujem razpravo! Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (49 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil dr. Ciril Jurca razrešen dolžnosti sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije z 31. decembrom 1980.

2. Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Ljubljani.

O predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne, potem predlagam, da glasujemo. Kdor je za predlog odloka, naj prosim glasuje! (44 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil Milan Jesenko razrešen dolžnosti sodnika Višjega sodišča v Ljubljani z 31. decembrom 1980.

3. Prehajamo na predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi člana Odbora za finance in člana Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin Skupščine SR Slovenije.

O predlogu odloka pričujem razpravo! Želi kdo besedo? (Nihče.) Če ne, potem prosim, da o predlogu odloka glasujemo. Kdor je za, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem so bili: Dušan Gruber razrešen dolžnosti člana Odbora za finance, Branko Weixler, razrešen dolžnosti člana Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, Miro Juvančič, izvoljen za člana Odbora za urbanizem,

stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja, in Jože Štefančič, izvoljen za člana Odbora za finance.

Predsednica Silva Jereb: Prehajamo na 26. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Po prvem odstavku 40. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije ima delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti. Vprašanje lahko postavi delegat v zboru tudi predsedniku Skupščine, predsedniku zbora ali predsednikom delovnih teles, kakor tudi skupščini samoupravne interesne skupnosti za območje republike, kadar ta enakopravno odloča s pristojnim zborom.

K tej točki dnevnega reda ste prejeli delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Zagorje ob Savi, delegatsko vprašanje Florjane Mušič, delegatke iz občine Nova Gorica in delegatsko vprašanje Staneta Božiča, delegata iz občine Kranj.

Danes je tovarišica Šmidova postavila tudi vprašanje ob točki pred dočitvijo dnevnega reda. Takrat smo se dogovorili, da bo, če bo le mogoče, dobila odgovor že na koncu današnje seje. Gre za pospeševanje kmetijske proizvodnje.

Na delegatsko vprašanje Florjane Mušič, delegatke iz občine Nova Gorica, bo odgovorila tovarišica Majda Poljanšek, članica Izvršnega sveta in predsednica Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo.

Majda Poljanšek: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na precej obširno delegatsko vprašanje, ki ga je zastavila skupina delegatov Zbora občin iz občine Nova Gorica, ki pa je bilo na koncu zgoščeno na dve osnovni vprašanji, bom odgovorila naslednje.

Prvo vprašanje se je glasilo, kakšen je položaj naravoslovno-matematične usmeritve v srednjem usmerjenem izobraževanju in v kakšnem odnosu je do višjega in visokega usmerjenega izobraževanja ter kakšne so možnosti za prehajanje z naravoslovno-matematične usmeritve na visoke in višje šole?

Odgovor: Naravoslovno-matematična usmeritev je ena izmed 46 usmeritev, kolikor so jih skupščine posebnih izobraževalnih skupnosti in Skupščina Izobraževalne skupnosti Slovenije opredelile in sprejele v programskih zasnovah za vsa področja združenega dela, dejavnosti oziroma stroke. V okviru naravoslovno-matematične usmeritve se razvrščajo vzgojnoizobraževalni programi tako v srednjem, kot tudi v visokem izobraževanju, ki bodo omogočali pridobivanje in izpopolnjevanje strokovne izobrazbe ter usposabljanje za dela vseh vrst in stopenj zahtevnosti v matematični, fizikalni in biološki, deloma pa tudi v kemijski stroki; prav tako kot bodo vzgojnoizobraževalni programi na primer v zdravstveni, gozdarski, elektrotehnični, metalurški ali drugih usmeritvah omogočali pridobivanje in izpolnjevanje strokovne izobrazbe ter usposabljanje za dela in naloge vseh vrst in stopenj zahtevnosti na teh področjih dela.

Po dosedanjih opredelitvah se bo v naravoslovno-matematični usmeritvi oblikoval v srednjem izobraževanju en vzgojnoizobraževalni program srednjega izobraževanja, ki ima v sistemu usmerjenega izobraževanja enako mesto in položaj kot vzgojnoizobraževalni programi srednjega izobraževanja v vsaki drugi usmeritvi. To pa pomeni, da ta program omogoča pridobivanje stro-

kovne izobrazbe, potrebne za začetek dela v matematični, fizikalni, biološki in deloma kemijski stroki, hkrati pa omogoča brez posebnih zahtev po dodatnih znanjih tudi nadaljnje izobraževanje v vzgojnoizobraževalnih programih visokega izobraževanja, programih za izpopolnjevanje ali v programih za usposabljanje v isti usmeritvi.

V skladu z načelom vertikalne povezanosti vzgojnoizobraževalnih programov srednjega in visokega izobraževanja v posamezni usmeritvi, pa bodo pridobljena znanja iz tega programa omogočala vključevanje tudi v vzgojnoizobraževalni program v visokem izobraževanju drugih usmeritev, vendar bo moral kandidat pred vključitvijo v tak program obvladati razlike v znanju, potrebnem za nadaljnje izobraževanje. Takšno načelo pa v usmerjenem izobraževanju velja za vse programe, zato v tem pogledu programi naravoslovno-matematične usmeritve niso prav nobena izjema.

Drugo vprašanje pa je bilo, zakaj se je mreža šol s predvidenega števila oddelkov, tu se misli seveda na matematično-naravoslovno usmeritev, povzpela na 27 oddelkov?

Odgovor: Po predlogu vpisa za leto 1981, ki ga je usklajevala in sprejela Skupščina Izobraževalne skupnosti Slovenije, bi to leto vpisali 1000 oddelkov v 46 usmeritvah, ki štejejo od najmanj štirih oddelkov v pomorski, do 211 oddelkov v kovinsko-predelovalni usmeritvi. Med temi je 31 oddelkov naravoslovno-matematične usmeritve, kar pomeni 3,1 % predvidenega vpisa v okviru generacije, ki prihaja v prvi letnik.

Obseg in razmestitev tega izobraževanja so uporabniki, tako kot na vseh drugih področjih, opredeljevali z vidika predvidenih potreb združenega dela in z vidika smotrne delitve dela med izobraževalnimi organizacijami po posameznih območjih. Pri tem so upoštevali potrebe oziroma zaposlitvene možnosti, tako za delavce s srednjo, kot tudi za delavce z visoko izobrazbo navedenih strok.

Potek usklajevanja je pokazal, da marsikje — verjetno tudi glede na razvojne usmeritve in težnje po prestrukturiranju proizvodnje — sorazmerno visoko ocenjujejo potrebe po kadrih, ki še izobražujejo v tej usmeritvi, kar se je izrazilo tudi v določenem povečanju vpisa glede na začetne predloge. Ker gre za novo usmeritev, bi težko sedaj ocenjevali, ali so vse predvidene zmogljivosti trajno utemeljene, posebej še, ker so tudi v tem primeru prihajale do izraza nekatere lokalistične težnje. Vsekakor bodo uporabniki, tako kot na vseh drugih področjih, tudi vpis v to usmeritev prilagajali potrebam oziroma zaposlitvenim možnostim po posameznih območjih in v celotni SR Sloveniji in se o tem samoupravno sporazumeli v postopku usklajevanja svojih planskih odločitev.

Predsednica Silva Jereb: Na delegatsko vprašanje skupine delegatov iz občine Zagorje ob Savi, bo odgovoril Matko Pohar, samostojni svetovalec v Republiškem komiteju za energetiko, industrijo in gradbeništvo.

Matko Pohar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Tovarišica Nataša Omahne je v imenu delegacije občine Zagorje ob Savi v Zboru občin Skupščine SR Slovenije postavila delegatsko vprašanje o utemeljenosti spreminjanja vrstnega reda izgradnje hidroelektrarn na Savi med Litijo in Suhadolom v planskih dokumentih za obdobje od leta 1977 do leta

1980, in sicer na račun gradenj na drugih območjih ter da to pogojuje nerazrešen problem plovnosti reke Save na omenjenem odseku.

Na zastavljeno vprašanje posredujemo naslednji odgovor:

Porečje reke Save nudi še obilo možnosti za izkoriščanje vodne energije, saj je doslej izkoriščeno le 7,85 % razpoložljive energije, v nasprotju z reko Sočo, ki je izkoriščena 15,50 % in Dravo s celo 83,50 %. Zato je Elektrogospodarstvo Slovenije že pred časom pristopilo k proučevanju možnosti izrabe reke Save, zlasti na odseku Renke—Krško. Vendar se vse do letošnjega leta ni pričela izgradnja nadaljnjih vodnih elektrarn na Savi. Šele letos se je pričela gradnja Hidroelektrarne Mavčiče nižje od Kranja, ki bo predstavljala čelno akumulacijsko elektrarno bodoče verige elektrarn na Savi.

Najnovejše študije o energetski izrabi Save obravnavajo tri karakteristične savske odseke: zgornjesavski odsek do sotočja z Ljubljano, srednje Savo od izliva Ljubljane do Savinje ter spodnjo Savo od izliva Savinje do meje s Socialistično republiko Hrvaško.

V nasprotju s prvotnim načrtovanjem, ki je predvidevalo postopno izgradnjo hidroelektrarn od Renk proti Krškem so novejše študije pokazale, da je po izgradnji Hidroelektrarne Mavčiče najsmotrnejše pričeti izgrajevati odsek spodnje Save nižje od Savinje. Za tako zaporedje obstajajo zlasti naslednji razlogi.

1. Višja proizvodnja električne energije zaradi večjega pretoka Save, h kateremu znatno prispeva Savinja; letna proizvodnja Hidroelektrarne Vrhovo bo na primer znašala 126 gigavatnih ur, Hidroelektrarne Trbovlje pa 99.

2. Glede na zahteve po plovnosti Save, ne glede na še vedno nejasno načrtovanje poti Donava—Jadran, bo pri prostorskih rešitvah gradnje Savskih elektrarn neizogibno potrebno upoštevati možnost kasnejše izgradnje plovne poti. V spodnjesavskem odseku ni v tem pogledu nobenih zadržkov, ker je mogoče elektrarno projektirati tako, da se omogoči kasnejša dograditev splavnic. Na odseku srednje Save, zlasti v kanjonskem delu nizvodno od Renk, so tehnične rešitve elektrarn zahtevnejše in bolj odvisne od zahtev plovnosti, tako da bo eventualno potrebno elektrarne graditi v kavernah.

3. Hitrejša, cenejša in manj zahtevna je izgradnja elektrarn na odseku spodnje Save. Prostorske razmere dopuščajo tu gradnjo elektrarn v suhi gradbeni jami, z začasno preusmeritvijo toka Save; preusmerjeni odsek pa je mogoče kasneje uporabiti kot dostop do splavnice. Tak način omogoča bistveno hitrejšo gradnjo.

4. Stanje pripravljalne dokumentacije: Na osnovi verificirane študije energetske izrabe Save so se pričela raziskovalna in pripravljalna dela za izgradnjo elektrarn na odseku spodnje Save. V izdelavi je idejni projekt Hidroelektrarne Vrhovo, opravljena pa so tudi nekatera raziskovalna dela — seizmološke raziskave, geodetski posveti in tako dalje, za kar so bila vložena že znatna sredstva. Na osnovi tega je upravičeno pričakovati, da bo potrebna investicijska dokumentacija pravočasno pripravljena in da bo v postopku optimizacije mogoče pravočasno opredeliti upravičenost in roke izgradnje navedenih elektrarn.

Iz navedenega torej izhaja, da se prvotno predvideni vrstni red gradnje savskih elektrarn ni spremenil izključno zaradi problematike plovbe, ampak da govore za spremembo tehni razlogi, na osnovi novejših poglobljenih študij.

Predsednica Silva Jereb: Hvala! Kot veste, boste dobili odgovor pismeno in če boste imeli kakšno dodatno vprašanje, ga boste lahko še zastavili. Nadaljevali bi še z odgovrom na vprašanje delegata iz občine Kranj. Besedo ima tovariš Matko Pohar!

Matko Pohar: Tovariš Stane Božič, delegat občine Kranj, je na seji Zbora občin Skupščine SR Slovenije, dne 26. 12. 1980 postavil delegatsko vprašanje o vzrokih in odgovornosti za tehnični razpad elektroenergetskega sistema dne 8. decembra 1980 ob 16.05, o škodi, ki je pri tem nastala ter o ukrepih, ki bodo sprejeti za preprečitev podobnih dogodkov, kakor tudi o izkušnjah, ki smo jih ob tem pridobili za bodoče akcije »Nič nas ne sme presenetiti«.

Na zastavljeno vprašanje dajemo naslednji odgovor:

Čeprav posebna komisija strokovnjakov jugoslovanskega elektrogospodarstva, ki raziskuje vzroke omenjenega razpada omrežja, še ni posredovala svojega zaključnega poročila, ugotavljamo, da je vzrok v spremenjenih tokovih energije in ne izpad neke velike elektrarne, kot so prvotno domnevali, ob zelo napetem režimu obratovanja električnega omrežja kot posledice sovpadanja nalednjih okoliščin:

1. Obratovanje je pred motnjo potekalo brez potrebne rezerve, ker so bile zaustavljene znatne zmogljivosti v termoelektrarnah v Srbiji, zaradi okvar na Kosovu, zaradi pomanjkanja premoga ter v Hrvatski in Makedoniji, zaradi varčevanja s tekočimi gorivi.

2. Nenormalne konfiguracije superponiranega 380 kV in 220 kV prenosnega omrežja. Zaradi novembrske katastrofalne zaledenitve so še vedno porušeni daljnovodi med Divačo in Reko ter med Reko in Splitom, tako da je prekinjen južni krak jugoslovanske 380 kV zanke in se energija iz Dalmacije preusmerja prek Bosne.

3. Poraba električne energije je bila izredno visoka, namreč 20 % nad lansko v tem času oziroma 10 % nad načrtovano, zlasti v vzhodnih delih države.

4. Zaradi navedenih okoliščin je bil uvoz električne energije izredno visok. Tako smo razen iz Albanije, Madžarske in Romunije uvozili še 500 megavatov iz Avstrije in Italije.

Ob takem stanju je bil energetske tok, ki je sicer običajno usmerjen iz jugovzhodnih predelov države proti severozahodu, obrnjen, da je lahko pokrtil manjkajočo proizvodnjo termoelektrarn in povečano porabo v vzhodnem delu države. Ob naglem porastu obtežbe pred večerno konico je prišlo do preobremenitve omrežja med energetske suficitarnim jadranskim območjem in pasivnim kontinentalnim območjem, kar je neizogibno povzročilo preobtežbo posameznih daljnovodov in nato izpad najbolj obremenjenega daljnovoda ter s tem ločitev jugoslovanskega omrežja.

Območje Dalmacije, Bosne in Hercegovine ter Črne Gore, razen izpada nekaj elektrarn, ni bilo prizadeto, primanjkljaj v ostalem delu pa je povzročil preobremenitev in izpad zveznih daljnovodov z Avstrijo in Italijo. S tem so bile elektrarne v preostalem delu jugoslovanskega omrežja preobremenjene do te mere, da so kljub znatni razbremenitvi omrežja po podfrekvenčni zaščiti verizno izpadle ena za drugo in je ostalo omrežje v Sloveniji, Hrvatski, Srbiji in Makedoniji ob 16.05 uri brez električne napetosti. Podrobnejši potek dogodkov in vrstni red izpadov bo ugotovila omenjena komisija, ki na zahtevo Zveznega izvršnega sveta pospešeno deluje in bo v kratkem izdelala poročilo.

V Sloveniji sta ostali v obratovanju le elektrarni Medvode in Moste, ki sta po izvršeni avtomatski razbremenitvi potrošnje lokalno napajali preostali del potrošnikov Gorenjske. Po 15 minutah smo prejeli električno napetost iz Italije, kar je omogočilo zagon najprej hidroelektrarn, nato pa postopoma še termoelektrarn. Zaradi razumljivih tehnoloških razlogov je zagon toplotnih elektrarn trajal neprimerno dalj kot vodnik, tako da je bila zadnja priključena toplarna Ljubljana v zgodnjih jutranjih urah naslednjega dne. Ker termoelektrarne niso mogle takoj prevzeti obtežbo, so bile, kljub največjemu možnemu uvozu iz Avstrije in Italije in zagonu plinskih elektrarn, potrebne omejitve porabe tako slovenskih kot tudi jugoslovanskih porabnikov. Zadnji porabnik v Sloveniji je bil oskrbljen z električno energijo ob 20.46. Zaradi omejitve ni bilo dobavljeno potrošnikom okoli 2 000 000 kWh električne energije, kar predstavlja 7,7 % dnevnih potreb.

Zvezni Izvršni svet je v razpravi o razpadu jugoslovanskega elektroenergetskega sistema ugotovil, da obstaja razkorak med naraščajočimi potrebami in možnostmi proizvodnje električne energije, ki je zlasti občuten v zimskem času. Čeprav smo v letih 1976—1980 zgradili v Jugoslaviji okoli 5000 MW moči in novih elektrarnah, nekateri premogovniki niso v zadostni meri spremljali izgradnje elektrarn, ki jih oskrbujejo s premogom, tako da smo zgradili 1523 MW elektrarn na tekoča goriva, kar je 12 % vseh zmogljivosti, v katerih pa je oskrba z gorivom zaradi znanih okoliščin nezanesljiva. Zato je potrebno, da vse republike sprejmejo učinkovite ukrepe za pospešitev gradnje elektrarn in premogovnikov, v skladu z dogovorom o izgradnji elektroenergetskih objektov v obdobju od leta 1976 do leta 1980, kakor tudi da pospešijo priprave za začetek izgradnje potrebnih novih elektrarn v srednjeročnem obdobju. Enake ukrepe je potrebno sprejeti tudi na zvezni ravni.

Izhod iz napetega elektroenergetskega položaja je treba iskati predvsem v zagotovitvi visoko obratovalne pripravljenosti in oskrbe z rezervnimi deli elektrarn in premogovnikov; v zagotovitvi goriva za maksimalno proizvodnjo termoelektrarn na premog, največjo možno proizvodnjo hidroelektrarn in proizvodnjo električne energije iz elektrarn na tekoča goriva, kadar to zahtevajo energetske razmere v elektroenergetskem sistemu; v zagotovitvi operativnega usklajevanja porabe in proizvodnje električne energije v vsaki republici in pokrajini ter obveznem zagotavljanju potrebne rezerve, tudi za ceno omejitve porabe električne energije; v učinkovitih ukrepih za usklajeno delovanje elektroenergetskega sistema v okviru Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva, kakor tudi za vzporedno delovanje z evropskim električnim omrežjem in v zagotovitvi tehnološke enotnosti proizvodnje in prenosa električne energije v okviru Skupnosti jugoslovanskega elektrogospodarstva z namenom koordiniranega delovanja in optimalnega izkoriščanja elektroenergetskih zmogljivosti na celotnem območju Jugoslavije.

V Sloveniji bomo v okviru naštetih ukrepov dokončali gradnjo elektroenergetskih objektov za obdobje od leta 1976 do leta 1980, predvsem v naslednjem letu jedrsko elektrarno Krško, do leta 1985 pa še Hidroelektrarni Solkan in Mavčiče, Toplarno Ljubljana II ter zakupljene zmogljivosti Bosne in Hercegovine ter avtonomne pokrajine Kosovo: termoelektrarni Ugljenik in Kosovo B. Pospešiti bo potrebno tudi priprave za pričetek gradnje elektrarn, ki naj bi pričele obratovati po letu 1985, da bi zagotovili kontinuirano pokrivanje porabe električne energije. Prav tako slovensko elektrogospodarstvo intenzivno pripravlja posodobitev republiškega dispečerskega centra in vodenje

elektroenergetskega sistema, kar bo omogočilo boljši pregled nad obratovanjem in učinkovito ukrepanje v primeru potrebe. Še posebej bo potrebno izboljšati zvezo med dispečerskim centrom in objekti, kot tudi med objekti samimi.

Ti ukrepi pa predstavljajo samo tisti del problematike, ki izvira iz proizvodnje električne energije. Drugi, prav tako pomemben del je na strani potrošnje. Poraba električne energije v Jugoslaviji je bila v začetku decembra 1980 za okoli 20 % večja kot v istem obdobju lani, v Sloveniji pa 8,2 %, kar kaže na to, da so se porabniki v večji meri usmerili na uporabo električne energije, zlasti za ogrevanje. Ob predvideni podražitvi tekočih goriv je upravičeno pričakovati, da se bo pritisk na porabo električne energije še stopnjeval. Zato bo potrebno nesorazmerja med uporabo posameznih energetskih virov usklajevati tudi z ustrezno politiko cen.

V sedanjem položaju pa morajo vsi porabniki električne energije z njo kar najbolj varčevati, saj še vedno nismo izkoristili vseh možnosti za njeno racionalnejšo porabo. To je namreč edini možni kratkoročni ukrep za razbremenitev elektroenergetskega sistema v zimskem obdobju, to je v času največje porabe.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Ker tovariša Marenka, ki je na podobno vprašanje že odgovoril v Zboru združenega dela, ni, predlagam tovarišica Šmidova, da prejmete odgovor pismeno, in če boste na naslednji seji skupine ugotovili, da je treba postaviti še kakšno vprašanje ali pa da z odgovorom niste zadovoljni, boste lahko postavili dodatno vprašanje. Se strinjate s tem? (Da.)

Danes ste dobili tudi pismo nekega občana, ki se nanaša na stanovanjski zakon. Predlagam, da se mu da odgovor v okviru našega Odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja tako, da bo vedel, da smo se do njegovega pisma korektno obnašali.

Sicer so pa delegatska vprašanja in odgovori nanje izčrpani. Želi še kdo postaviti kakšno vprašanje? (Ne.)

Vračamo se na 7. točko dnevnega reda.

Prosila bi poročevalca naše skupine delegatov, da poroča zboru!

Silvo Gorenc: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov, zadolžena za usklajevanje amandmajev, ki jih je predložila k 7. točki dnevnega reda skupina delegatov Skupščine mesta Ljubljane, je skupaj s predstavniki Izvršnega sveta in z delegatom mesta Ljubljane skrbno proučila vseh šest amandmajev.

Predvsem smo jih proučevali s tega vidika, koliko so ti amandmaji naravnani v skladu z že dogovorjenimi političnimi cilji, ki smo jih v tej Skupščini že postavili v zvezi s planskimi dokumenti, zlasti pa z razvojem v letu 1981. Pravzaprav je bil to odločujoč kriterij pri sprejemanju stališč do posameznih amandmajev.

Skupina meni, da amandma št. 1 ni sprejemljiv, ker ni v skladu s celotno naravnostjo in konceptom resolucije, da naj bi v letu 1981 zagotovili racionalno zaposlovanje. Prav tako je Skupščina SR Slovenije ob obravnavi osnutka resolucije s svojim sklepom naložila predlagatelju, da naj se zagotovi racionalno zaposlovanje, pri čemer naj bi le na manj razvitih območjih omo-

gočili hitrejšo rast zaposlenosti, medtem ko naj bi bila na razvitih območjih rast nižja od povprečne.

Pri amandmaju št. 2 je skupina mnenja, da tudi tega amandmaja ne bi kazalo sprejeti, predvsem zato, ker je analiza o uveljavljanju družbenoekonomskih odnosov v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje opozorila na pojave nenamenske porabe združenih sredstev. Prav tako je na te pojave opozorila tudi razprava na sejah zborov, pri čemer je bilo zlasti poudarjeno, da vloga uporabnikov pri porabi družbenih sredstev še vedno ni ustrezna. Iz teh razlogov je skupina tudi menila, da je besedilo prvega odstavka točke 4.5. resolucije, s katerim se nalaga ustanavljanje odborov udeležencev, ustrezno, saj bi s takšnimi odbori zagotovili večji vpliv uporabnikov na porabo združenih sredstev. Pri tem pa je skupina poudarila, da gre le za začasno rešitev do sprejetja sistemskih zakonov s tega področja, ki bodo na ustrezen način uredili tudi vprašanje kontrole porabe namensko združenih sredstev.

Skupina v načelu soglaša z vsebino amandmaja št. 3, vendar pa izboljšuje besedilo amandmaja, ki naj bi se glasilo: »V točki 4.6. resolucije se v prvi vrsti zadnjega odstavka za besedami: »organizacije združenega dela«, vstavi besedilo: »in druge samoupravne organizacije in skupnosti«, ostalo besedilo pa ostane nespremenjeno. S tem bi bila širše opredeljena odgovornost vseh subjektov.

Skupina ne soglaša z amandmajem št. 4. Namen določb predzadnjega in zadnjega odstavka točke 4.7. je v tem, da se zagotovi ločeno obračunavanje in plačevanje prispevkov za samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti, kar ureja predlog zakona o plačevanju teh prispevkov, ki je bil danes sprejet. Te določbe so bile podprte tudi v fazi osnutka zakona. S tem naj se zagotovi premoščanje razlik med dinamiko prilivov in porabe sredstev, samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti s sodelovanjem vseh temeljnih bank, kar je zlasti pomembno za pokojninsko zavarovanje in nekatere druge dejavnosti. Prav tako je omogočeno, da se izvrši prenos sredstev iz združene banke na temeljne banke. Če bi sprejeli amandma št. 4, pa bi vse te namene in možnosti izključili in niti ne bi imeli osnove za sprejetje omenjenega zakona.

Skupina je glede amandmaja št. 5 menila, da ni potreben, ker je že z republiškim zakonom o družbenem planiranju naloženo Izvršnemu svetu, da v primeru bistveno spremenjenih pogojev predloži spremembe resolucije. Pa tudi sicer je določeno, da se v tem primeru spremeni dogovor. Skupina je ocenila, da že sprememba dogovora daje možnosti, da popravimo situacijo, ki bi lahko nastala v duhu amandmaja, ki ga je dal predlagatelj.

Skupina ni podprla amandmaja št. 6. Bistveno zmanjšani okviri materialnega razvoja in stabilizacijski ukrepi namreč narekujejo, da se zagotovi delovanje tistih dejavnosti, za katere se programi nadaljujejo iz letošnjega, to je 1980. leta ali prejšnjih let. Ni pa mogoče programov širiti v letu 1981, ker je obseg skupne porabe za leto 1981 omejen z ustreznimi samoupravnimi sporazumi. Skupina torej meni, da predlaganega amandmaja ni mogoče sprejeti glede na osnovne cilje resolucije za leto 1981 v zvezi z omejitvami skupne porabe.

To so stališča skupine, ki ste jo imenovali za obravnavo amandmajev delegacije mesta Ljubljane. Naj ponovim, da skupina meni, da bi amandma številka 3 v spremenjenem besedilu lahko sprejeli, ostalih pa ne podpira.

Prav tako mi dovolite, da vas obvestim, da je skupina obravnavala tudi amandmaje Izvršnega sveta, ki ste jih prejeli danes na klop in se je z njimi strinjala.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Torej ste bili v skupini enotni. Tovariš Žorga, ali umikate amandmaje? To vprašujem zato, ker bi sicer morali o amandmajih glasovati. Ali vztrajate pri amandmajih in bomo o njih glasovali? (Ne.) Želi še kdo kaj vprašati ali predlagati? (Ne.)

Najprej bi predlagala, da glasujemo o amandmaju skupine k točki 4.6. Predlagatelj se s tem amandmajem strinja. Naša delovna telesa pa so bila vključena v skupino. Kdor je torej za amandma skupine, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je bil amandma soglasno sprejet.

Sedaj moramo glasovati še o amandmajih Izvršnega sveta, in sicer k 8. alineji 2. točke, k točki 5.2. in k točki 5.3. Na začetku današnje razprave so bili vsi trije amandmaji obrazloženi. Kdor je torej za amandmaje Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Izvršnega sveta soglasno sprejeti.

Sedaj moramo glasovati še o predlogu resolucije v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog resolucije soglasno sprejet.

Hkrati ugotavljam, da je bil predlog resolucije sprejet v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora, o čemer bom predsednico tega zbora obvestila pismeno.

Naša delovna telesa so predlagala še poseben delovni sklep k resoluciji, ki izhaja iz poročil delovnih teles in stališč Družbenopolitičnega zbora, glasi pa se takole:

»Zbor občin poziva vse nosilce planiranja naj pri izvajanju nalog iz resolucije dosledno upoštevajo zlasti usmeritve, ki zadevajo stabilizacijska ravnanja, zagotavljanje stabilnih pogojev gospodarjenja izvoznikov, večjo odgovornost za združevanje sredstev za izvedbo prednostnih nalog, nujnost selektivnega postopanja pri usmerjanju vseh oblik porabe, nagrajevanje po delu ter glede nujnosti uskladitve razvojnih predvidevanj v občinah in v republiki«.

Želi o predlaganem sklepu kdo razpravljati? (Ne.) Potem prosim, da glasujemo o tem sklepu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (52 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Sedaj pa bi zaključili še 18. točko dnevnega reda, če se strinjate. Kdo bo poročal? Besedo ima tovariš Štrakl.

Franc Štrakl: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati. Skupina delegatov, ki je bila imenovana k 18. točki za usklajevanje predlaganega besedila zakona in amandmajev, je proučila besedilo in funkcijo zakona ter v zvezi s tem vsebino amandmajev občine Trbovlje in občine Maribor.

Upoštevajoč dejstvo, da gre za interventni značaj zakona, s katerim se v letu 1981 zagotavlja okoli 20% potrebnih sredstev za kontinuirano gradnjo najpomembnejših objektov, navedenih v 2. členu predlaganega zakona, komi-

sija ugotavlja, da ni mogoče v 2. členu širiti programa — na kar se nanaša amandma občine Trbovlje — kakor tudi ne širiti olajšav — kar predlaga občina Maribor — razen redakcijskega popravka v 8. alineji 2. člena, ki ga skupina delegatov sprejema v tem smislu, kot ga je obrazložil predsednik komiteja.

Predstavniki Izvršnega sveta se je obvezal, da bo Izvršni svet naknadno proučil oba predlagana amandmaja, zlasti pa probleme, ki so bili odprti v razpravi na seji skupine delegatov. V okviru samoupravnega sporazumevanja in dogovarjanja v Samoupravni interesni skupnosti elektrogospodarstva in v Zvezi komunalnih skupnosti Slovenije, bo Izvršni svet zadevo proučil in po potrebi kasneje predlagal dopolnitev zakona. Na tej osnovi sta delegata izjavila, da bosta amandmaja umaknila in prosim predsednico, da to sedaj ugotovi. Sicer pa skupina predlaga, da sprejmemo zakon v predlaganem besedilu.

Predsednica Silva Jereb: Ali delegata občin Trbovlje in Maribor amandmaja umikata? (Da.) To pomeni, da bomo glasovali o amandmajih Izvršnega sveta z redakcijsko dopolnitvijo k 8. alineji druge točke, kot jo je predlagal tovariš Štraki.

Prehajamo torej na glasovanje o amandmajih Izvršnega sveta k 1., 2., 3., 4. in novemu 4. a členu, ki so razvidni iz njegovega dopisa z dne 23. 12. 1980. Zakonodajno-pravna komisija s temi amandmaji soglaša in naši odbori tudi.

Ker z amandmaji soglašajo vsi, predlagam, da o vseh glasujemo skupaj. Kdor je torej za amandmaje Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandmaje Izvršnega sveta.

Sedaj moramo glasovati še o predlogu zakona v celoti. Kdor je torej za predlog zakona, naj prosim glasuje! (50 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Glede na to, da še ne vemo, ali smo popolnoma usklajeni z Zborom združenega dela, mi dovolite, tovarišice in tovariši, preden se za letošnje leto razidemo, da se vam, in prek vas seveda vsem delegatom v občinah, vodstvom skupščin, izvršnim svetom, upravnim organom, samoupravnim interesnim skupnostim in družbenopolitičnim organizacijam, skratka vsem, ki so sodelovali v usmeritvah delegatov za seje našega zbora, iskreno zahvalim za nadpovprečno delo, ki je bilo letos vloženo. Bili ste neposredne priče, da smo letos izza tega govorniškega pulta, pa tudi iz dokumentov, lahko razbrali, da vedno pogosteje za temi usmeritvami stojijo zbori skupščin in širše razprave, organizirane v okviru družbenopolitičnih organizacij.

Iz gradiv smo včasih lahko razbrali tudi neprijetne vesti, da so skupine delegatov včasih na robu sklepčnosti, ali pa še to ne, in da se včasih borite tudi z velikimi težavami. Za naslednje leto bi rekla, da bomo skušali čim bolj pospeševati, kar je dobrega pri našem delu, in se čim bolj izogibati tistemu, kar ni dobro.

V našem skupnem imenu bi bilo prav, da se zahvalimo tudi vsem, ki so nam tako ali drugače ustvarjali pogoje, da smo lahko dobro delali. Mislim, da bi smeli sprejeti oznako, da smo delali dobro. To zlasti velja za naša delovna telesa, za Izvršni svet, člane naše delegacije v Zboru republik in pokrajin, za delegate v Zveznem zboru in ne nazadnje tudi za sredstva javnega

obveščanja. Kdor sledi njihovemu pisanju, vidi, da se trudijo, da bi kar najboljše poročali s sej zborov.

Ker nas drugo leto, po programu sodeč, čaka nekoliko manj dela, po vsebini pa gotovo ne, bomo mi, kot aktivisti, ki smo informirani o vsem, kar se v republiki dogaja, prav gotovo tisti, ki bomo z delom in z besedo morali usmerjati to aktivnost v Sloveniji. Želim vam, da bi to svojo nalogo kar najbolje opravili, pri tem pa vam želim čim več ustvarjalnih moči, trdnega zdravja in čim več osebne sreče. (Ploskanje.)

Sedaj moramo še počakati, da vidimo, če smo usklajeni z drugimi zbori.

(Seja je bila prekinjena ob 15.45 in se je nadaljevala ob 16.48.)

Predsednica Silva Jereb: Ker se vam mudi, bomo brez formalnosti ugotovili, da smo usklajeni pri vseh zadevah, kjer smo sprejemali končne odločitve. Še enkrat se vam zahvaljujem za udeležbo, za sodelovanje v razpravi in vam želim še enkrat srečno 1981. leto.

Prosim, besedo ima še tovariš Štrakl!

Franc Štrakl: Tovarišica predsednica! Delegati so me pooblastili, da se vam v imenu delegatov, ki smo letos delali v tej Skupščini, pa tudi celotnemu Predsedstvu Skupščine, zahvalim za uspešno vodenje sej zbora.

(Seja zbora je bila zaključena ob 16.50.)

50. seja

(22. januarja 1981)

Predsedovala: **Silva Jereb**,
predsednica Zbora občin

Pričetek seje ob 9.05.

Predsednica Silva Jereb: Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 50. sejo Zbora občin.

V smislu 15. člena poslovnika našega zbora moramo na začetku vsake seje, preden določimo dnevni red, izvoliti Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja, ki pregleda pooblastila delegatov in pripravi poročilo za zbor. V to komisijo predlagam po abecednem redu občin naslednje delegate: za predsednika tovariša Hinka Čopa, delegata iz občine Mozirje, za člana pa tovarišico Marto Ritonja, delegatko iz občine Murska Sobota in Cvetka Gatnika, delegata iz občine Nova Gorica.

Če se s takim predlogom strinjate, potem prosim, da to potrdite z dvigom rok! Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja za 50. sejo zbora izvoljeni: za predsednika tovariš Hinko Čop, za člana pa tovarišica Marta Ritonja in Cvetko Gatnik.

Prosim komisijo, da se takoj sestane, pregleda pooblastila delegatov in sestavi poročilo za zbor. Vas pa prosim, da ostanete na svojih mestih, ker bo komisija hitro opravila svoje delo.

Tisti delegati, ki imate pripravljena delegatska vprašanja, pa jih še niste oddali, prosim, da jih oddate sekretarju zbora. Posredovali jih bomo Izvršnemu svetu ali drugim naslovnikom z željo, da, če bo mogoče, nanje odgovorijo že na koncu današnje seje ali pa na naslednji seji. Prav tako prosim vse tiste, ki nameravajo razpravljati, da se, medtem ko čakamo na poročilo komisije, pripravijo za razpravo.

Na klop ste dobili nekaj sklepov in bi prosila, da jih pogledate, zlasti tistega, ki se nanaša na financiranje federacije.

Kot vidim, je komisija opravila svoje delo in prosim tovariša predsednika, da poroča zboru.

H i n k o Č o p : Poročilo o pregledu pooblastil za 50. sejo Zbora občin, ki je bila sklicana za 22. januar 1981 ob 9. uri, v mali dvorani poslopja Skupščine SR Slovenije.

Zbor občin Skupščine SR Slovenije ima 62 delegatskih mest. Komisija za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora občin je na podlagi 16. člena poslovnika Zbora občin pregledala pooblastila delegatov na seji zborov in iz teh pooblastil in seznama delegatov ugotovila, da se udeležujejo današnjega zasedanja delegati vseh občin iz SR Slovenije in delegata mesta Ljubljane in Obalne skupnosti občin Koper, razen delegatov iz občin Dravograd, Gornja Radgona in Laško.

Predsednica S i l v a J e r e b : Želi kdo besedo o poročilu? (Ne.)

Če ne, potem prosim, da z dvigom rok potrdimo to poročilo. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati glasujejo za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z glasovanjem soglasno potrdil poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja in s tem verificiral pooblastila delegatov za 50. sejo Zbora občin. Obenem ugotavljam, da je zbor sklepčen in da lahko pravno veljavno razpravlja in sklepa.

Na sejo zbora so bili poleg predstavnikov Izvršnega sveta povabljeni še predstavniki Republiške konference SZDL, Republiškega sveta Zveze sindikatov in Skupnosti slovenskih občin k vsem točkam dnevnega reda, Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet k 5. točki, Visoke šole za organizacijo dela v Kranju k 8. in Višje agronomske šole v Mariboru k 9. točki dnevnega reda po sklicu.

Zbor obveščam, da so na seji navzoči kot poročevalci delovnih teles našega zbora in Skupščine naslednji tovariši: Franc Taler, član Odbora za družbeno-ekonomske odnose in razvoj, Viljem Petek, član Odbora za finance, Roman Mavri, član Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem, Milan Gaspari, predsednik Zakonodajno-pravne komisije, in Franjo Turk, predsednik Komisije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na določitev dnevnega reda 50. seje zbora.

Z dopisom z dne 12. 1. sem dnevni red današnje seje razširila še z naslednjimi točkami:

— s predlogi zakonov o prispevkih za kulturo, za raziskovalno dejavnost, za telesno kulturo, za usmerjeno izobraževanje in skupne naloge vzgoje in izobraževanja, za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za solidarnostno udeležbo v pokrivanju izdatkov za starostno zavarovanje kmetov, za otroško varstvo v letu 1981, ki jih plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma,

— s predlogom zakona o določitvi stopnje za združevanje sredstev rezerv v republiški sklad skupnih rezerv za leto 1980 za zavezance, ki niso sprejeli samoupravnega sporazuma,

— s poročilom o poteku usklajevanja osnutka zakona o obveznosti, ki jo prevzame federacija za odplačilo zunanjega posojila, ki je bilo črpano za graditev hidrosistema »Ibar-Lepenac« in s predlogom zakona o stanovanjskem gospodarstvu — gre namreč za usklajevanje enega samega amandmaja.

Z dopisom z dne 16. in 20. tega meseca pa je Izvršni svet predlagal, naj bi zbor z dnevnega reda odložil vse intervencijske zakone o prispevkih s področja družbenih dejavnosti, ki jih v letu 1981 plačujejo zavezanci, ki niso sklenili samoupravnega sporazuma, in predlog zakona o določitvi stopnje za združevanje sredstev rezerv v republiški sklad skupnih rezerv za leto 1980 za zavezance, ki niso sprejeli samoupravnega sporazuma. Razlogi za odložitev so navedeni v dopisih Izvršnega sveta, ki ste jih prejeli danes na klop. Razen tega pa bo predstavnik Izvršnega sveta še ustno obrazložil razloge za odložitev omenjenih zakonov. Prosim predstavnika Izvršnega sveta, tovariša Milivoja Samarja, da povzame besedo.

Milivoj Samar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se je odločil, da predlaga odložitev z dnevnega reda današnjega zasedanja Skupščine predloge zakonov, s katerimi naj bi se obveznosti plačevanja prispevkov samoupravnim interesnim skupnostim in skladom skupnih rezerv razširile tudi na nepodpisnike samoupravnih sporazumov.

Da bi delegatom obrazložil to svojo odločitev, meni, da je potrebno v nekoliko temeljitejšem poročilu opisati dosedanje delo pri pripravi sporazuma in trenutni položaj glede sprejemanja le-teh. Poleti 1979 je Skupščina obravnavala analizo razvojnih možnosti Slovenije za obdobje 1981 do 1985, ki jo je pripravil Zavod SR Slovenije za planiranje. V analizi je med drugim nakazal tudi razvojne možnosti na področju gospodarske infrastrukture in družbenih dejavnosti, kakor tudi materialne okvire za združevanje sredstev za te namene v ustreznih samoupravnih interesnih skupnostih, in sicer ob predpostavki rasti družbenega proizvoda po letni stopnji 5% v naslednjem srednjeročnem obdobju.

Po sprejetju republiških smernic so pripravile oceno svojih razvojnih možnosti tudi samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti, ki delujejo na območju republike. Pri oblikovanju svojih ocen pa niso dosledno upoštevale smernic Skupščine SR Slovenije, kakor tudi ne materialnih okvirov iz analize razvojnih možnosti, temveč so te okvire močno presegle. Poleg večjih deležev iz naslova združevanja dohodka temeljnih organizacij, so nerealno predvidevale tudi zajemanje sredstev iz drugih virov, zlasti bančnih.

Tako so samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje predvidele za infrastrukturne investicije za prihodnje plansko obdobje kar 41% delež v gospodarskih investicijah v osnovna sredstva Slovenije, nasproti 25,7% deležu, ki so ga dosegle oziroma realizirale v obdobju 1976—1980.

Samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti so prav tako v svojih analizah razvojnih možnosti predvidele, da se bo delež družbenega proizvoda za zadovoljevanje skupnih potreb neustrezno povečal. V prvi fazi usklajevanja je bil cilj čimbolj približati projekcije samoupravnih interesnih skupnosti okvirom iz republiške analize razvojnih možnosti in jih uskladiti z narodnogospodarskimi možnostmi, kot so se takrat kazale.

Nova ocena materialnih možnosti po izidu stabilizacijskih ukrepov in ustreznih zveznih analiz pa je pokazala, da bo rast družbenega proizvoda v naslednjem planskem obdobju v Sloveniji le približno 3,5 % letno in ne 5 %, kot so predvidevale prvotne analize. Osnutki sporazumov, ki so bili objavljeni 29. julija 1980. leta, s tem še niso računali. Zato je nastala potreba, da tudi osnutki doživijo ponovno preverjanje, pri čemer smo se zavzemali, da naj bo razprava v temeljnih organizacijah o osnutkih samoupravnih sporazumov usmerjena predvsem na vsebino predloženih programov, na standarde, na normative, na kriterije solidarnosti in elemente cen storitev.

Združeno delo je tako imelo svoj vpliv na oblikovanje programov. V želji, da bi v tem smislu o osnutkih samoupravnih sporazumov čimprej organizirali razprave v združenem delu, osnutki sporazumov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti še niso povsem upoštevali novih sistemskih osnov, kot so jih uredili sistemski zakoni za posamezna področja družbenih dejavnosti. Zlasti niso upoštevali prenosa nekaterih dejavnosti iz osebnih dohodkov na dohodek kot vir financiranja. Osnutki samoupravnih sporazumov v samoupravnih interesnih skupnostih materialne proizvodnje so bili objavljeni mesec dni kasneje. Vsebina teh sporazumov je sicer pokazala, da je bil glede uskladitve z narodnogospodarskimi možnostmi storjen precejšen napredek v primerjavi s prvotnimi projekcijami, vendar so bile vidne še vedno velike razlike, zlasti glede obsega sredstev v naložbe, v gospodarsko infrastrukturo.

Tako so osnutki sporazumov predvidevali za naložbo v gospodarsko infrastrukturo kar okoli 39 % vseh sredstev, razpoložljivih za investicije v osnovna sredstva gospodarstva. Med drugim so v osnutkih sporazumov predvidevali, da bi angažirali kar 71 % ocenjenih domačih bančnih sredstev.

Zaradi tega smo tedaj predlagali, da ostane obseg združevanja za te namene glede na doseženi dohodek na enaki ravni, kot v obdobju 1976—1980, dalje, da samoupravne interesne skupnosti materialne proizvodnje izvršijo časovni zamik posameznih investicijskih projektov, da je potrebno bistveno znižati udeležbo bančnih sredstev, predlagali pa smo še zmanjšanje obsega potrebnih sredstev za infrastrukturne dejavnosti tako, da bi to zmanjšanje iskali tudi v postopnem premiku v primarni delitvi, to je s korekcijo cen ter v racionalnejšem poslovanju znotraj posameznih dejavnosti.

Osnutki sporazumov so bili s temi pripombami posredovani v javno razpravo. Hkrati smo pripravili tudi informacijo o novih sistemskih ureditvah, in sicer: o prehodu nekaterih dejavnosti na nove prispevne osnove — zdravstvo iz bruto osebnega dohodka na dohodek, dalje, ukinitve korigirane davčne osnove pri nekaterih dejavnostih in prehod na dohodek, dalje, prenos nekaterih dejavnosti iz republiških samoupravnih interesnih skupnosti na občinske, kot je to otroški dodatek, prenos med dejavnostmi — in sicer zdravstveno varstvo upokojencev je prešlo iz pokojninskega varstva na zdravstvo, oblikovanje posebnih izobraževalnih skupnosti in združevanje sredstev za vzgojo in izobraževanje od vseh uporabnikov do posebnih izobraževalnih skupnosti.

Vsi ti premiki v sistemu združevanja sredstev so seveda povzročili tudi novo oceno prispevnih osnov in prerazporeditev prispevka med področji združenega dela. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je te premike predvidel že ob predlogih novih zakonov. Predhodno je bilo narejenih nekaj izračunskih preizkusov, da bi ugotovili, kako bo deloval novi sistem.

Republiške samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti iz prvega kroga razprav skorajda niso dobile pripomb iz temeljnih organizacij. Več

je bilo pripomb iz občin in občinskih samoupravnih interesnih skupnosti, ki pa se v glavnem niso spuščale v vsebino programov, temveč so le ugovarjale višini obveznosti, češ da zajemajo preveč sredstev za skupne, vzajemne in enotne zajamčene programe in puščajo premalo prostora za oblikovanje občinskih programov.

Precej je bilo tudi pripomb glede obsega solidarnosti. Zato so te pripombe veliko pripomogle k vsebinskemu prečiščevanju in zoženju programov na republiški ravni ter planiranju potrebnih sredstev.

Tudi na področju samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje je le manjši del temeljnih organizacij dal pripombe k osnutkom sporazumov in še tu so se pripombe nanašale predvsem na obseg sredstev in vire sredstev, manj pa na vsebino programov.

Republiški komite za družbeno planiranje je 3. novembra 1980 pismeno seznanil z novo oceno razvojnih možnosti vse nosilce priprav sporazumov družbenih dejavnosti v občinah in republiki in jim predlagal, da osnutke sporazumov uskladijo z novimi materialnimi okviri. Ob tem priporočilu je posredoval samoupravnim interesnim skupnostim materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti tudi metodološko navodilo za preračun vrednosti sporazumov iz cen 1979, v katerih so ti osnutki bili izraženi, v cene 1980, ki so po predpisih zvezne metodologije podlaga planskim aktom za obdobje 1981—1985.

Organi Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije so ob sodelovanju Zavoda SR Slovenije za družbeno planiranje organizirali nato več usklajevalnih sestankov z republiški samoupravnimi interesnimi skupnostmi, da bi dosegli uskladitev z materialnimi okviri ter z delovno zasnovo dogovora o temeljih plana SR Slovenije.

Na posvetih predsednikov izvršnih svetov občinskih skupščin, ki jih je sklical Izvršni svet, je bila enaka metoda priporočena tudi občinam kar zadeva pripravo občinskih sporazumov družbenih dejavnosti.

Skladno z akcijskim programom Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije za pripravo sporazumov so bili 20. novembra 1980 objavljeni predlogi republiških sporazumov družbenih dejavnosti in določen 10. december 1980 kot rok za obravnavo in sprejem v združenem delu. Ta rok je bil res kratek, saj smo z zamudnim postopkom usklajevanja, še zlasti zaradi spreminjanja ocen o narodnogospodarskih možnostih, kar pa je izhajalo iz razvoja tekoče gospodarske situacije, zamudili veliko časa in ni bilo mogoče uresničiti terminskega plana za sprejem samoupravnih sporazumov. Prišli smo v časovno stisko, saj smo želeli zaključiti sporazumevanje še pred podpisom republiškega dogovora o temeljih plana. Ker pa bi s tem skrajšali čas obravnave, smo se na splošno zahtevo odločili, da rok za obravnavo podaljšamo do 25. decembra.

Po podatkih, ki smo jih zbrali, je v tem času podpisal samoupravne sporazume le manjši del podpisnikov. Nekateri občinske skupščine so se zaradi tega odločile za sprejem odlokov za nepodpisnike samoupravnih sporazumov. Rezultate podpisovanja sta obravnavala Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in Predsedstvo Republiške konference SZDL. Ocenjeno je bilo, da akcija podpisovanja še teče in da kljub zakasnitvi v rokih ni razlogov, da je ne bi uspešno zaključili po samoupravni poti. Zato je bila zavrtnjena možnost, da bi izvršni sveti družbenopolitičnih skupnosti že v tej fazi, poslužujoč se svoje ustavne pristojnosti, zagotovili kontinuiteto združevanja sredstev z administrativnimi ukrepi. S tem bi namreč izničili vsa prizadevanja zadnjih let, da se dejansko

uresniči princip samoupravnega sporazumevanja in afirmira svobodna menjava dela.

Po stanju na dan 20. januarja 1981 so rezultati sprejemanja sporazumov naslednji. V treh občinah je podpisovanje sporazumov v večjem zaostanku. V nekaterih občinah pa le posamezni sporazumi še nimajo večine. V mnogih občinah, čeprav manjših, kot na primer v Gornji Radgoni, Grosupljem, Hrastniku, Ilirski Bistrici, Litiji, Logatcu, Ribnici, Slovenskih Konjicah in še v nekaterih drugih, pa je uspeh blizu 100 %. Za dve občini pa žal še nismo prejeli podatkov.

Glede podpisovanja samoupravnih sporazumov samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje je trenutno stanje naslednje. Podatke imamo iz 26 občin. Iz teh podatkov je razvidno, da se je v teh občinah opredeljevalo do samoupravnih sporazumov 1736 temeljnih organizacij, od tega jih je pristopilo k samoupravnim sporazumom 50 % za elektrogospodarstvo, 40 % za naftno in plinsko gospodarstvo, 48 % za železniški promet, 46 % za luški promet, 47 % za ceste ter 30 % za letališki promet.

Opredeljevanje do samoupravnega sporazuma Zveze stanovanjskih skupnosti pa je bilo izvršeno v 55 občinah. Niso pa še objavljeni predlogi samoupravnih interesnih skupnosti gozdarstva ter Zveze komunalnih skupnosti.

Iz navedenih podatkov je razvidno, da se večina temeljnih organizacij še ni opredelila do sporazumov v okviru samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje. Glede na dosedanje, v večini občin dokaj ugodne izide sklepanja sporazumov, je treba akcijo nadaljevati po samoupravni poti. Pri tem naj se v največji možni meri angažirajo vsi družbenopolitični dejavniki v občinah. Republiška konferenca SZDL je že organizirala ustrezno aktivnost na terenu. Zlasti je namenila pozornost tistim občinam, kjer sporazumevanje bistveno zaostaja. Podatke o rezultatih podpisovanja bomo zbrali v prvih dneh februarja, takrat bomo tudi ugotovili uspešnost celotne akcije in analizirali, ali bi bilo eventualno na katerem od področij le potrebno dodatno ukrepati. Vsekakor pa bi intervencijski ukrepi prišli v poštev le v skrajnem primeru in samo toliko, da se zagotovi kontinuiteta programov, ki temeljijo na zakonsko zajamčenih pravicah oziroma dogovorjenih programih, nikakor pa ne v obsegu, kot so to storili v nekaterih občinah, ko so prenegljeno, še pred zaključkom podpisovanja, že sprejeli intervencijske odloke. Zato stoji Izvršni svet Skupščine SR Slovenije na stališču, da je treba te odloke ponovno proučiti in oceniti njihovo usklajenost z novo zakonodajo.

Zavod SR Slovenije za družbeno planiranje je zbral od občinskih planskih služb podatke o prispevnih stopnjah občinskih samoupravnih interesnih skupnosti za leto 1981. Ob tem smo predlagali, da se obračunavanje prispevkov — seveda kot akontacija — opravi že za januar po novih stopnjah, da ne bi prišlo do motenj na posameznih področjih družbenih dejavnosti, v gospodarskih samoupravnih interesnih skupnostih pa so prispevki za leto 1981 predpisani z zakoni, ki jih je Skupščina SR Slovenije sprejela v decembru 1980. leta.

Republiški sekretariat za finance je skupaj s Službo družbenega knjigovodstva priredil seminarje za računovodje v temeljnih organizacijah, da se le-ti seznanijo z načinom obračunavanja prispevkov in z vsemi novostmi.

Tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije tekoče spremlja podpisovanje samoupravnih sporazumov o temeljnih planov in se je na osnovi ocene stanja v občinah in v organizacijah združenega dela odločil, da dosledno vztraja na samoupravnem odločanju delavcev v organizacijah

združenega dela o sprejemanju samoupravnih sporazumov o temeljnih planov, zlasti še, ker ne gre, razen v redkih primerih, za nepremišljeno odklanjanje samoupravnih sporazumov, temveč v veliki večini primerov za vprašanje kratkega roka za razpravo in sprejemanje samoupravnih sporazumov z osebnim izjavljanjem delavcev v temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih. Vsebinsko enak postopek velja za sprejemanje samoupravnih sporazumov o združevanju sredstev v sklad skupnih rezerv.

Hkrati je Izvršni svet na svoji seji sprejel sklep in zadolžil pristojne organe, da temeljito analizirajo metodologijo oblikovanja in sprejemanja samoupravnih sporazumov in v zvezi s tem tudi sistem informatike z namenom, da na izkušnjah, upoštevajoč vse slabosti, pripravijo boljše metodologijo in boljše informatiko, zlasti pa enostavnejši postopek, tako da bo delavec imel pregled in možnost odločanja od začetka pa do zaključne faze sprejemanja samoupravnih sporazumov, kot to določa zakon o sistemu družbenega planiranja. Ker pa so nekateri samoupravni sporazumi še neuskklajeni z materialnimi možnostmi, bodo morale samoupravne interesne skupnosti na vseh področjih, v skladu z določilom resolucije za leto 1981, izvršiti potrebne uskladitve v prvi polovici tega leta. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Slišali smo člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za družbeno planiranje, tovariša Milivoja Samarja, zakaj Izvršni svet predlaga, da z dnevnega reda odložimo intervencijske zakone. Prepričana sem, da se zbor s tem strinja, zlasti, ker smo tudi že večkrat govorili, da je treba samoupravnemu sporazumevanju in samoupravnemu urejanju dati čim več prostora. Ima morda še kdo kakšno vprašanje? (Ne.)

Potem predlagam za današnjo sejo zбора naslednji dnevni red:

1. določitev dnevnega reda 50. seje Zbora občin,
2. odobritev zapisnikov 48. in 49. seje zбора,
3. predlog zakona o upravah za družbene prihodke,
4. predlog zakona o kompenzacijah,
5. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa,
6. predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o orožju, z osnutkom zakona,
7. predlog odloka o načrtu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1981,
8. statut ter spremembe in dopolnitve statuta Visoke šole za organizacijo dela v Kranju,
9. statut Višje agronomske šole v Mariboru,
10. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju federacije,
11. predlog družbenega dogovora o načinu in oblikah sodelovanja pri določitvi splošne politike standardizacije in o izboljševanju kakovosti proizvodov, del in storitev,
12. poročilo o poteku usklajevanja osnutka zakona o obveznosti, ki jo prevzame federacija za odplačilo zunanjega posojila, ki je bilo črpano za graditev hidrosistema »Ibar-Lepenac«,
13. usklajevanje predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu,
14. predlog programa dela zborov Skupščine SR Slovenije za leto 1981 — s predlogom periodičnega delovnega načrta za I. trimesečje leta 1981,

15. volitve in imenovanja,

16. predlogi in vprašanja delegatov.

Želi o takem dnevnem redu kdo razpravljati? (Ne.) Potem prosim, da glasujete. Kdor je za, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel dnevni red, kot sem ga danes predlagala in ta dnevni red ste dobili danes tudi na klop.

Število delegatov pa se je medtem povečalo, prišel je namreč še delegat iz občine Laško, tako da je na seji navzočih 60 delegatov.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnikov 48. in 49. seje zбора.

Osnutka zapisnikov 48. in 49. seje ste prejeli. Ima morda kdo k zapisnikom obeh sej kakšno pripombo ali popravek? (Ne.) Če ne, potem prosim, da glasujete. Kdor je za, naj glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno odobril zapisnika 48. in 49. seje Zbora občin.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o upravah za družbene prihodke.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Slavka Polaniča, namestnika republiškega sekretarja za finance. Tovariš Polanič, želite besedo? (Da.)

Slavko Polanič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je pri pripravi predloga zakona o upravah za družbene prihodke izhajal iz dveh temeljnih izhodišč, ki sta bili poudarjeni tudi ob razpravi v Skupščini SR Slovenije ob predlogu za izdajo zakona in ob osnutku zakona o upravah za družbene prihodke, in sicer:

1. S tem zakonom naj se opredeli delovno področje in organizacija za pobiranje davkov in prispevkov občanov tako, da bodo ustvarjeni pogoji za učinkovitejše delovanje službe za ugotavljanje, odmero in pobiranje družbenih prihodkov za modernizacijo in mehanizacijo dela ter za učinkovitejšo zaposlitev kadrov, ki delajo na teh področjih, kakor tudi za poenostavitev in za hkratno poravnavanje družbenih obveznosti občanov na enem mestu.

2. S tem zakonom naj se uredijo le tista vprašanja, ki niso že rešena z drugimi zakoni, v tem primeru z zakonom o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih.

V besedilu predloga zakona je predlagatelj upošteval večino pripomb, ki so bile dane v delovnih telesih zborov in v zborih Skupščine SR Slovenije k osnutku zakona o upravah za družbene prihodke. Prav tako so v predlog zakona vnešene tudi nekatere druge izpopolnitve besedila zakona, ki pomenijo izboljšanje prvotnega besedila osnutka zakona. Pripombe, predloge in mnenja iz skupščinske razprave, ki jih v predlogu ni bilo mogoče upoštevati, ter razlogi za to so obrazloženi v pisni obrazložitvi predloga zakona. Glede na navedena izhodišča predlog zakona o upravah za družbene prihodke obravnava predvsem vprašanja delovnega področja in organizacijo uprav za družbene prihodke. Vprašanja delovanja pooblastil in financiranja upravnih organov so rešena že v zakonu o sistemu državne uprave, medtem ko pogoje in način

ustanovitve družbenega sveta za to upravno področje določa zvezni zakon o sistemu državne uprave.

V predlogu zakona o upravah za družbene prihodke so upoštevane naslednje bistvene izpopolnitve glede na osnutek zakona.

1. Delovno področje uprav za družbene prihodke je že po samem zakonu ugotavljanje in pobiranje davčnih obveznosti, spremljanje prihodkov občanov ter ugotavljanje izvora premoženja in pobiranje prispevkov za vse samoupravne interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti, kakor tudi pobiranje drugih družbenih prihodkov, če je to določeno s posebnimi predpisi.

S tem, ko je že z zakonom določeno, da uprave za družbene prihodke opravljajo nalogo evidentiranja in pobiranja prispevkov za samoupravne interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti, v ničemer ne posegamo v urejanje družbenoekonomskih odnosov med uporabniki in izvajalci v samoupravnih interesnih skupnostih. V tem primeru gre le za izpolnjevanje dogovorjenih obveznosti, ki so bile samoupravno določene oziroma dogovorjene. Zaradi tega je tudi pojem odmere prispevkov po našem mnenju ustrezen, ker so zavezanci za prispevke po zakonu o obračunavanju in plačevanju prispevkov za samoupravne interesne skupnosti sami dolžni obračunavati in plačevati prispevke samoupravnim interesnim skupnostim. Odmera in izterjava prispevkov pride v poštev le v primeru, kadar zavezanci sami ne izpolnijo svojih obveznosti.

2. Uprave za družbene prihodke so po zakonu samostojni upravni organi, ki jih vodi direktor. Naziv direktor za predstojnika občinske uprave za družbene prihodke je predlagan v skladu z zakonom o sistemu državne uprave, ki predvideva za predstojnike ta naziv. Poleg tega pa je ta naziv ustrezen tudi s tega vidika, da je poudarjena neodvisna funkcija te službe pri izvajanju davčne politike. Menimo, da ta naziv ne bo vnesel neenotnosti pri poimenovanju te funkcije, ker so nekatere občine že določile ta naziv.

3. Naloge in pristojnosti republiške uprave za družbene prihodke so določene v dveh členih, in sicer je v 8. členu opredeljeno delovno področje republiške uprave za družbene prihodke, v 9. členu pa naloge, pravice in pristojnosti glede dela in usmerjanja občinskih uprav za družbene prihodke. S tako ureditvijo želi predlagatelj doseči večjo vertikalno povezanost uprav za družbene prihodke, da bi tudi na ta način dosegli večjo učinkovitost te službe.

4. Zadeve inšpekcijskega nadzorstva so v predlogu zakona opredeljene z vidika vsebine oziroma vsega nadzorstva in ne organizacijsko, to je kdo opravlja nadzorstvo in kakšne so njegove naloge. Uprave za družbene prihodke so pravzaprav inšpekcijske službe v celoti in je zaradi tega potrebno doseči njihovo večjo mobilnost.

5. Občinske uprave za družbene prihodke naj bi začele delovati po tem zakonu najkasneje s 1. 7. 1981. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije meni, da je potrebno do tega roka izvesti vse organizacijske priprave in tudi skleniti samoupravni sporazum med samoupravno interesno skupnostjo in upravo za družbene prihodke, da se zagotovi prenos pobiranja prispevkov do tega roka. Problematika izterjave neplačanih družbenih obveznosti do samoupravne interesne skupnosti in ob tem problemu sprejeta stališča družbenih organizacij nam narekujejo, da se ta prenos izvrši čim prej. Zaradi tega je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije že v začetku meseca decembra preteklega leta opozoril predsednike občinskih izvršnih svetov, da se zavzamejo za realizacijo predvidene naloge in za zagotovitev ustreznih pogojev dela. Menimo, da bi odlaganje

roka za izvedbo te naloge povzročilo še večje zaostanke pri plačevanju teh družbenih obveznosti.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se strinja s predlogom amandmajev Zakonodajno-pravne komisije k drugemu odstavku 2. člena, k drugi alineji 8. člena in k 4. alineji 11. člena predloga zakona, da se pri delovnem področju uprav za družbene prihodke, spremljanje prihodkov in trošenje sredstev občanov ter ugotavljanje izvora njihovega premoženja črtajo besede: »in trošenje sredstev« glede na to, da bo vsebino te delovne naloge, način dela in pooblastila določil poseben zakon.

Prav tako se Izvršni svet Skupščine SR Slovenije strinja z amandmajem k 15. členu predloga zakona. Glede na spremembo 15. člena predloga zakona pa Izvršni svet predlaga amandma k prvemu odstavku 14. člena tako, da se prvi odstavek glasi: »Občinske uprave za družbene prihodke začnejo z delom po tem zakonu najkasneje 1. 7. 1981.« Predloženi amandma je redakcijskega značaja, da se s tem uskladi 14. in 15. člen predloga zakona. Za izpolnitev ciljev, ki smo si jih zadali s tem zakonom, bo potrebno zagotoviti ustrezne materialne in kadrovske pogoje v bodočih upravah za družbene prihodke. Podatki o kadrovskega sestavu sedanjih davčnih uprav, ki smo jih dali že v obrazložitvi osnutka zakona, kažejo, da je prav to najtežji problem in osnovni pogoj za učinkovitejšo delo.

Zaradi tega je pred izvršnimi sveti občinskih skupščin, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in tudi pred republiškim Izvršnim svetom velika odgovornost, da se zagotovijo tej službi ustrezni pogoji dela, kakor tudi pred delavci bodočih uprav za družbene prihodke, da storijo vse potrebno, da bodo doseženi cilji, ki smo jih zapisali v uvodnem členu tega zakona.

Danes smo med sejo prejeli tudi amandma skupine delegatov iz Skupščine občine Koper, ki predlaga, da bi rok, do katerega morajo samoupravne interesne skupnosti in uprave za družbene prihodke skleniti samoupravni sporazum in prenesti odmero in pobiranje prispevkov na občinske uprave za družbene prihodke, podaljšali od 1. 7. 1981 na 1. 1. 1982.

Izvršni svet je v tej obrazložitvi, ki sem vam jo pravkar prebral, pa tudi k predlogu zakona dal odgovor na vsebino tega amandmaja. V tem odgovoru se Izvršni svet zavzema predvsem za to, da bi bil ta prenos izvršen s 1. 7. 1981. Po 3. členu tega predloga zakona pa je določeno, da morata samoupravna interesna skupnost s področja družbene dejavnosti in občinska uprava za družbene prihodke skleniti samoupravni sporazum o tem prenosu. Po mojem mnenju še vedno obstaja možnost, v kolikor do samoupravnega sporazuma ne pride do tega roka, ki smo ga določili, da se zaradi določenih objektivnih pogojev določena samoupravna skupnost lahko nekoliko kasneje odloči za sklenitev tega samoupravnega sporazuma.

Zato v imenu Izvršnega sveta Skupščine predlagam, da delegati predlog zakona sprejmete, seveda z vsemi amandmaji, ki jih je Izvršni svet prav tako podprl. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Predlog zakona ste dobili. Obravnavali so ga Odbor za finance, Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru poročali: Želijo poročevalci besedo? (Ne.)

Pričenjam torej razpravo. Besedo ima tovariš Radovan Vrabec, delegat iz občine Koper. Prosim.

R a d o v a n V r a b e c : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za Zbor občin in skupina delegatov za Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije, s sedežem v občini Koper sta na sejah 16. in 20. januarja 1981 poglobljeno obravnavali predlog zakona o upravah za družbene prihodke in ga sklenile v celoti podpreti.

Delegati smo mnenja, da so z uresničitvijo določb tega zakona podane bistveno večje možnosti učinkovitejšega izvajanja politike na področju davkov in prispevkov občanov, pod pogojem, da bo hkrati z novo organizacijo te službe poskrbljeno tudi za pogoje njenega delovanja. Pri tem mislimo predvsem na hitrejše uvajanje računalništva v to službo, ki hudo zaostaja za potrebami sodobne uprave, na kadrovska vprašanja ter na ostale pogoje dela te službe.

Delegati podpiramo tudi določila, da se na občinsko upravo za družbene prihodke prenese pristojnost odmere in pobiranja prispevkov občanov za financiranje potreb samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in drugih družbenih prihodkov. Ob tem pa smo mnenja, da ni racionalno prenašati pristojnosti iz enega na drug organ med letom, temveč ob koncu leta, po zaključnem računu.

Večina prispevkov za samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti, ki jih plačujejo občani kot nosilci gospodarske ali storitvene dejavnosti, to so kmetje, obrtniki in drugi, se odmerijo po letnih osnovah. Neracionalno bi bilo, da bi navedene prispevke v letu 1981 odmerjali dvakrat oziroma vsak organ za svoje polletje. Predlog zakona namreč razumemo tako, da bodo uprave za družbene prihodke prevzele zadeve po čistem stanju, kar pomeni, da bodo začele odmerjati in pobirati navedene prispevke občanov po določenem datumu. Menimo, da izterjave neplačanih prispevkov iz preteklega obdobja ni mogoče prenesti na uprave za družbene prihodke, prav tako tudi ne reševanje pritožb.

Navedeni razlogi utemeljujejo predlog za premaknitev roka za prenos pristojnosti na uprave za družbene prihodke na 1. januarja 1982. Zgoraj navedenemu še dodajmo, da uprave za družbene prihodke niso tehnično in kadrovske usposobljene, da bi v tako kratkem času prevzele te naloge. Iz navedenih razlogov predlagamo, da se v drugem odstavku 14. člena predloga zakona o upravah za družbene prihodke rok »do 1. 7. 1981«, spremeni tako, da se glasi: »do 1. januarja 1982«.

Predsednica Silva Jereb : Hvala lepa! Besedo ima tovariš Martin Lebar, delegat iz občine Lendava.

Martin Lebar : Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov je na seji dne 21. 1. 1981 obravnavala predlog zakona o upravah za družbene prihodke ter sprejela naslednji amandma. Drugi odstavek 14. člena naj se spremeni in glasi: »Samoupravne interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti in uprave za družbene prihodke sklenejo s soglasjem izvršnih svetov občinskih skupščin sporazume iz 3. člena tega zakona tako, da bo lahko do 31. 12. 1981 izvršen prenos nalog odmere in pobiranja prispevkov na uprave za družbene prihodke. S tem sporazumom se določi tudi način prenosa nalog ter uredijo druga vprašanja v zvezi z zagotovitvijo kadrov in tehničnih pogojev za opravljanje teh nalog.«

Obrazložitev: Predlagamo, da se zakonski rok 1. julij 1981 za prenos nalog odmere in pobiranja prispevkov samoupravnih interesnih skupnosti na pod-

ročju družbenih dejavnosti na uprave za družbene prihodke podaljša do 31. 12. 1981. Občinske skupščine morajo uskladiti delovno področje davčnih uprav do 1. julija 1981, prav tako pa naj bi po predlogu novega zakona samoupravne interesne skupnosti za področje družbenih dejavnosti in uprave družbenih prihodkov sklenile sporazum o prevzemu nalog odmere in pobiranja prispevkov s 1. julijem 1981.

Predlagani rok za prevzem takih nalog in del med letom je neprimeren. Prenos obveznosti med letom bi prinesel vrsto nerešenih in nerazčiščenih zadev, saj bi bili prvi dve akontaciji odmerjeni v samoupravni interesni skupnosti, dokončna odmera pa pri upravah za družbene prihodke.

Menimo, da je rok 31. december mnogo ustrežnejši za prevzem teh nalog. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Želi še kdo besedo? (Ne.) Tovariš Polanič, želite besedo? (Da.)

Slavko Polanič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Še enkrat se oglašam, in sicer glede premaknitve roka za prenos nalog odmere in pobiranja prispevkov na občinske uprave za družbene prihodke.

Ta rok smo zapisali kot skrajni rok, s tem pa ni rečeno, da se samoupravna interesna skupnost in uprava za družbene prihodke ne moreta o tem sporazumeti že pred tem rokom.

Uprave za družbene prihodke delujejo že sedaj pod naslovom davčne uprave. Gre namreč za naslednje. Prispevek iz osebnega dohodka iz kmetijske dejavnosti obračunavamo oziroma odmerjamo šele v marcu, aprilu ali maju mesecu, včasih celo v juniju za tekoče leto. Katastrski dohodek je osnova, na podlagi katerega predpisujemo davek iz osebnega dohodka kmetijske dejavnosti in šele ta nam da osnovo za odmero prispevka za zdravstveno zavarovanje in za starostno zavarovanje kmetov. Zato lahko računamo s tem, da bo končna odmera za te prispevke urejena šele ob koncu prvega polletja. Zato menimo, da ni nobenih zadržkov, da se ta prenos ne bi mogel izvršiti že s 1. 7. 1981.

Predsednica Silva Jereb: Če smo tovariša Polaniča prav razumeli, Izvršni svet meni, da bi uprave tudi že za letošnje leto opravljale te naloge. Oba amandmaja pa govorita, da naj samoupravne interesne skupnosti letos delajo tako kot so doslej, naslednje leto pa bi to nalogo opravljale uprave za družbene prihodke, če bo seveda s sporazumi tako sklenjeno.

Besedo ima dr. Lojze Ude, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za zakonodajo.

Dr. Lojze Ude: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naš predlog je, da bi s 1. julijem 1981 uprave za družbene prihodke pobirale tudi prispevke za samoupravne interesne skupnosti. Namreč, na področju samoupravnih interesnih skupnosti smo imeli s pobiranjem prispevkov težave. Zaradi tega predlagamo, da se prenos izvrši že s 1. julijem, s čimer bi lahko zajeli tudi pobiranje prispevkov za letošnje leto. Imeli smo veliko težav, ker je bilo potrebno v nekaterih primerih izpeljati sodne postopke, tako da je to postal že skoraj družbeni problem. Zato smo menili, da bi kazalo tem organom uprave za družbene prihodke čim prej zaupati pobiranje prispevkov.

To so bistveni razlogi, zaradi katerih se zavzemamo za ta rok. Verjetno bi sami sebi škodovali, če bi rok premaknili na konec leta.

Predsednica Silva Jereb: Mogoče bi lahko rekli, da je zadnji rok do 31. 12., ker bi tako vendarle malo bolj natančno povedali, da je treba prenos nalog opraviti že letos oziroma čim prej, da pa vsi tisti, ki tega letos ne bodo zmogli, opravijo to najpozneje do 31. decembra, kar seveda pomeni, da bodo uprave za družbene prihodke začele svojo nalogo opravljati res šele 1982. leta.

Besedo ima tovariš Polanič.

Slavko Polanič: (iz klopi): Predlagam, da bi odločanje vseeno prenesli na kasnejši čas.

Predsednica Silva Jereb: Namreč, gotovo bi bilo slabo, če bi si s popravkom škodovali. Predvsem gre za tiste občine, kjer bi ta prenos lahko opravili in kjer sredstev, ki so danes še v žepih zasebnikov, ne bi uporabili za financiranje naših skupnih potreb.

Se zbor strinja s tem, da prekinemo to točko dnevnega reda in da razpravo nadaljujemo kasneje? (Da.)

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je predlog zakona o kompenzacijah.

Predlog zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Boruta Šnuderla, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve. Tovariš Šnuderl, želite besedo? (Ne.)

Predlog zakona ste dobili, obravnavali so ga Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Odbor za finance ter Zakonodajno-pravna komisija, ki so zboru predložili poročila. Poročevalci, želite besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Prijav za to točko ni. Želi kdo besedo? (Ne.)

Če ne želi nihče razpravljati, potem prehajamo na glasovanje. Najprej bomo glasovali o amandmajih Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj in Odbora za finance k 1., 2., 3., 4. in k 5. členu predloga zakona, ki so razvidni iz skupnega poročila obeh odborov z dne 13. januarja. Z amandmaji soglašata predlagatelj in Zakonodajno-pravna komisija. Ker torej vsi soglašajo s temi amandmaji, predlagam, da o vseh glasujemo skupaj. Ali kdo temu predlogu nasprotuje? (Ne.) Če ne, potem prosim, da glasujete. Kdo je za amandmaje teh dveh odborov? (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji soglasno sprejeti.

Sedaj moramo glasovati še o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije k 3. in 5. členu predloga zakona, ki sta razvidna iz njenega poročila z dne 14. januarja. Z amandmajema soglašata predlagatelj, prav tako tudi Odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Odbor za finance Zbora občin. Kdor je torej za amandmaja Zakonodajno-pravne komisije, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da sta amandmaja Zakonodajno-pravne komisije soglasno sprejeta.

Sedaj bomo glasovali še o predlogu zakona v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Andreja Grahorja, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za promet in zveze. Tovariš Andrej Grahor ima besedo.

Andrej Grahor: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! V naši republiki je varnost železniškega prometa sedaj urejena z zakonom o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa iz leta 1974. V letu 1977 je bil sprejet o tem zvezni zakon. Zaradi tega v tem zakonu predlagane spremembe in dopolnitve pomenijo predvsem uskladitev z omenjenim zveznim zakonom o osnovah varnosti v železniškem prometu iz leta 1977, ki je nekatera vprašanja izrecno prepustil republikam, da jih uredijo s svojimi predpisi. Nekatero nujne spremembe zahteva tudi vse večji razvoj prometa in z njim povezana skrb za njegovo varnost.

Kot je iz obrazložitve razvidno, predlagane spremembe in dopolnitve nimajo systemskega značaja, saj le dopolnjujejo norme v zvezi z zagotovitvijo večje varnosti v železniškem prometu. Spremembe in dopolnitve so predvsem tehnične narave, pomenijo uskladitev in realizacijo pooblastil iz zveznega zakona ter ureditev nekaterih vprašanj, ki so se pojavila v razvoju železniškega prometa.

V poglavju o rekonstrukciji prog, progovnih naprav, objektov, tirnih vozil, industrijskih železnic in prog drugih železnic ter industrijskih tirov predlagane spremembe taksativno določajo, kaj se šteje za rekonstrukcijo v smislu definicije rekonstrukcije po zakonu o graditvi objektov. Sprememba je smotrna, predvsem zaradi odprave dolgotrajnih administrativnih postopkov za izdajo ustreznega dovoljenja, še zlasti v primerih, ko narava del zahteva takojšnje ukrepanje zaradi zagotovitve varnosti prometa. Vsebinsko so najbolj bistvene spremembe in dopolnitve, ki se nanašajo na ureditev križanj železniških prog s cestami. Ureditev križanj cest in železnic je doslej potekala prepočasi. Prav zato osnutek zakona določa v skladu z določili zveznega zakona, način zavarovanja cestno-železniških križanj, poleg tega pa tudi roke za njihovo realizacijo. Pri tem bo potrebno doseči, da bodo vprašanja ureditve cestno-železniških križanj našla ustrezno mesto tudi v planskih aktih tako železnice kot upravljalcev cest. Ureditev varnosti na cestno-železniških križanjih je potrebno z zakonom čim bolj precizirati, saj je varnost udeležencev v cestnem oziroma v železniškem prometu na teh križanjih zelo ogroženo. V ponazoritev naj navedemo, da je bilo v letu 1980 na cestno-železniških križanjih 62 nesreč, od tega na zavarovanih prehodih 26 nesreč, pri katerih je 13 oseb izgubilo življenje, 8 pa jih je bilo ranjenih; na nezavarovanih prehodih pa je bilo 36 nesreč, ki so terjale 6 smrtnih žrtev, 26 oseb pa je bilo ranjenih.

Osnutek zakona določa obvezno ureditev križanja cest in železnic izven nivoja v naslednjih primerih:

1. če se proga križa z magistralno cesto,
2. če se proga križa z javno cesto ali drugo cesto, ki ni javna cesta v primeru, če je cestni promet zelo gost, železniški promet pa zelo močan, kakor tudi, če to terjajo posebni pogoji na mestu križanja, posebni tehnični razlogi ali razlogi varnosti prometa in

3. če se proga na postajnem prostoru med uvoznimi kretnicami križa s katerokoli javno cesto ali drugo cesto oziroma potjo, ki ni javna cesta.

Po oceni prometnega inštituta pri Železniškem gospodarstvu Ljubljana, bi bilo v smislu 1. in 3. točke potrebno zgraditi 33. izvennivojskih križanj. Izmed teh jih 31 leži v postajnih območjih, dve križanji pa sta hkrati križanji z magistralno cesto ter ležita na postajnem prostoru v Ptujju in v Ormožu.

V smislu 2. točke, to je v primerih, ko je cestni promet zelo gost in železniški promet zelo močan, kakor tudi v primerih, ko terjajo izvennivojsko ureditev posebni pogoji ali tehnični razlogi, ali razlogi varnosti prometa, bo po oceni omenjenega inštituta potrebno izvennivojsko urediti še 23 križanj prog s cestami.

Kdaj nastopijo predvideni pogoji, ki narekujejo izvennivojsko križanje, določi posebna komisija. Ta komisija spremlja gibanje prometa na križanjih in sproti ugotavlja potrebo po ustrezni izvedbi ali zavarovanju križanja. Na podlagi njene ugotovitve Železniška organizacija in upravljalec ceste uredita križanje.

Križanje prog s cesto v istem nivoju je potrebno izvesti na krajih:

1. ceste, kjer se križa glavna železniška proga z regionalno cesto ali mestno cesto oziroma cesto v naselju,

2. kjer se križa cesta z glavno železniško progjo, na kateri je dovoljena hitrost večja od 100 km/h,

3. kjer ni potrebne preglednosti s ceste na železniško progjo.

Po oceni prometnega inštituta je trenutno 23 takšnih križanj, ki bi jih bilo potrebno ustrezno zavarovati. Kdaj je potrebno in kakšno zavarovanje je potrebno na križanju z regionalno, mestno ali cesto v naselju, določa že omenjena komisija. Tu velja poudariti, da se s predloženimi rešitvami in zakonom ureja način reševanja, ki je bil v praksi že uveljavljen in potrjen kot ustrezen. Za izvedbo zavarovanj v nivoju bi bilo potrebno okoli 150 milijonov dinarjev. Za izvedbo izvennivojskih križanj železnice z magistralnimi cestami oziroma za križanje v postajnem območju pa bi bilo potrebno okoli 220 milijonov dinarjev. V okviru Samoupravne interesne skupnosti za železniški in luški promet v republiški skupnosti za ceste, kakor tudi pri pripravljalcih lokalnih cest ter v njihovih planih bo potrebno zagotoviti sredstva za realizacijo zakonskih določb, in sicer v rokih, ki jih določa osnutek zakona.

Ureditev zavarovanj in križanj prog s cestami morata Železniška transportna organizacija in upravljalec cest določiti s programom. Program bo sestavljen za daljše časovno obdobje, vsako leto pa se ga bo dopolnjevalo.

Razen križanj železnic in cest v nivoju in izven nivoja, so pomembnejše uskladitve z zveznim zakonom še naslednje:

Določitev milejših pogojev za rekonstrukcijo in dograditev sedanjih železniških prog, zaradi tehničnih in ekonomskih razlogov, uskladitev tehničnih pregledov vozil železniške transportne organizacije in vozil drugih organizacij združenega dela ter ureditev preizkušnje in poskusnega obratovanja signalno varnostnih naprav pred tehničnim pregledom.

Kot vsebinsko novost velja omeniti še pooblastilni normi, iz katerih je razvidno, da je potrebno izdati natančnejše tehnične predpise v zvezi z gradnjo v varovalnem pasu železnice in predpise o ukrepih, ki so potrebni za zavarovanje pred požari v neposredni bližini železniške proge. Zaradi vse večjega števila kršitev varnosti prometa na železnicah in splošne kaznovalne politike, predvideva osnutek zakona zvišanje sedaj najvišjih predvidenih kazni za gospodarske prestopke in prekrške.

Predloženi osnutek zakona je obravnaval Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin, Zakonodajno-pravna komisija in Odbor za družbenopolitični sistem Zbora združenega dela. Pripombe, ki so jih na odborih in komisijah sprejeli, so v glavnem redakcijskega značaja. Zakonodajno-pravna komisija je podala tudi vsebinsko pripombo v zvezi s znižanjem števila cestnih oziroma potnih prehodov čez železniško progo. Vse pripombe skupščinskih teles bo predlagatelj vključil v besedilo predloga zakona.

Glede na število in vsebino predlaganih pripomb je smotrno hkrati z zakonom o spremembah in dopolnitvah objaviti tudi prečiščeno besedilo tega zakona. Predlagatelj bo to besedilo predložil Skupščini obenem s predlogom zakona. Hvala.

Predsednica Silva Jerreb: Hvala lepa. Osnutek zakona ste prejeli. Obravnavala sta ga Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru poročala. Poročevalci, želite besedo? (Ne.)

Pričenjamo razpravo. Besedo ima tovariš Avgust Vernik, delegat iz občine Slovenska Bistrica.

Avgust Vernik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Na 43. seji skupine delegatov Skupščine občine Slovenska Bistrica za Zbor občin in Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije, dne 14. 1. 1981 smo obravnavali osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa ter na osnovi razprave sprejeli naslednja stališča in predloge:

1. da se v dopolnitev zakona vnese tudi vprašanje gradnje in financiranja nadvhodov železnice za pešce na območju postaj,
2. da komisija, ki bo izdelala prioriteto izgradnje izvennivojskih križanj, da prednost podatkom glede frekvence zapore sedanjih prehodov in zastojev v prometu.

Obrazložitev: Na območju občine Slovenska Bistrica je na Pragerskem na območju postaje križišče železnice z regionalno cesto II/347, kjer so ob izredno močnem prometu cestnih motornih vozil zapornice zaprte do 21 ur dnevno.

Že več let se pri Republiški skupnosti za ceste pripravlja dokumentacija za ureditev izvennivojskega križišča. Na zadnjem razgovoru predstavnikov občine Slovenska Bistrica s predstavniki Železniškega podjetja, Uprave javne varnosti, Republiške skupnosti za ceste in Republiškega komiteja za promet in zveze, dne 10. 12. 1980, pa je bil sprejet naslednji dogovor:

1. da se takoj pristopi k izgradnji nadvhoda,
2. da se že do konca leta 1980 sprejme opredelitev do variantne izvedbe izvennivojskega križišča.
3. da se takoj naročijo projekti za obvoznico z nadvozom in da se že v obdobju 1981—1985 pristopi k realizaciji te naloge, katere nosilec bi bila Želez-

niška gospodarska organizacija ob sovlaganju Republiške skupnosti za ceste in Skupščine občine Slovenska Bistrica.

Predsednica Silva Jereb: Besedo ima Karel Andrenšek, delegat iz Občine Šmarje pri Jelšah.

Karel Andrenšek: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov je pripravila k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa naslednjo pripombo.

Besedilo 13. člena osnutka tega zakona predvideva zavarovanje križanj cest s progo v istem nivoju z zapornicami ali polzapornicami ali s svetlobnimi oziroma zvočnimi napravami. Mnenja smo, da zavarovanje samo z zvočnimi signali oziroma zavarovanje z zapornicami ali polzapornicami z zvočnim signalom, vendar brez svetlobnih signalov ni ustrezno. Zvočni signali v današnjem prometu praktično niso več slišni in ne opozarjajo pravočasno, kar naj bi bil njihov osnovni namen.

Zato predlagamo, da se vsa križanja ceste in proge v istem nivoju, ki so predmet tega zakona, vedno zavarujejo vsaj s svetlobnimi signali.

Hkrati tudi predlagamo, da predlagatelj prouči možnost, da se križanja v istem nivoju tudi ustrezno osvetlijo, kar bi nedvomno prispevalo k še večji prometni varnosti. Hvala!

Predsednica Silva Jereb: Hvala. Tovariš Valentin Dvojmoč, delegat iz občine Sevnica, ima besedo.

Valentin Dvojmoč: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov je pri obravnavi osnutka zakona ugotovila, da določbe 37. c člena osnutka zakona nalagajo nove obveznosti, ki se z zakonom enostavno prenašajo na upravljalce cest, ne da bi se ob tem ocenile možnosti pokrivanja teh stroškov s strani upravljalcev cest. Iz obrazložitve osnutka zakona sicer ni razvidno, na katerih odsekih proge se bodo v naslednjih letih uredila izvennivojska križanja, vendar ocenjujemo, da bo glede na dolžino železniške proge in število križanj ter gostoto prometa prišla v poštev ureditev izvennivojskih križanj na nekaterih prehodih tudi v naši občini.

Pri tem ugotavljamo, da je že dosedanja zakonska ureditev delitve stroškov za vzdrževanje železniških prehodov neustrezna. Kljub temu, da smo v zadnjih letih v sodelovanju z Železniškim gospodarstvom ukinili nekaj prehodov na lokalnih cestah, smo morali v proračunu občine zagotavljati prek 100 milijonov starih dinarjev sredstev za vzdrževanje železniških prehodov. To breme pa se bo v bodoče preneslo na občinske skupnosti za ceste, kar predstavlja več kot polovico izvirnih dohodkov teh skupnosti. Kolikor pa upoštevamo predvidene nove obveznosti za ceste, ne bodo vsi izvirni dohodki občinske skupnosti za ceste zadostovali niti za pokrivanje vseh stroškov oziroma obveznosti, ki jih nalaga zakon. Ob tem pa je potrebno upoštevati, da gospodarstvo naše občine, ki je na 54. mestu po nacionalnem dohodku na prebivalca, v manjši meri uporablja usluge železnice glede na strukturo gospodarskih dejavnosti. Zaradi tega predlagamo, da predlagatelj temeljito prouči možnost ustrežnejšega financiranja vzdrževanja železniških prehodov, kakor tudi zavarovanja

ter izgradnje izvennivojskih križanj, in sicer tako, da bi te stroške nosili neposredno uporabniki storitev prek ustrezne samoupravne interesne skupnosti.

Sedanja in tudi v osnutku zakona predvidena rešitev ni sprejemljiva, saj bi občinska skupnost za ceste imela že pred ustanovitvijo več obveznosti kakor dohodka. Izjemno težaven položaj naše občine je republiška Skupščina ugotovila že ob sprejemanju sedaj veljavnega zakona, zaradi velikega števila železniških prehodov. S spremembami in dopolnitvami zakona pa se ta položaj še poslabšuje. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa! Besedo ima tovarišica Slavica Robida, delegatka iz občine Ljubljana-Bežigrad.

Slavica Robida: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupini delegatov, ki delegirata delegate v Zbor občin in Zbor združenega dela Skupščine SR Slovenije, sta na seji 19. 1. 1981 k obravnavanemu gradivu za 51. sejo Zbora združenega dela in 50. sejo Zbora občin oblikovali naslednje pripombe k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa.

Skupini delegatov sta obravnavali to gradivo in se strinjata s predloženimi spremembami in dopolnitvami zakona, vendar bi delegati radi opozorili še na število železniških nesreč v zadnjem času. Res je, da omenjeni zakon že dosedaj predpisuje potrebno strokovno usposobljenost delavcev ter nadzorstvo nad pravilno uporabo predpisov o delovnem času, toda zdi se, da prvemu posvečamo premalo pozornosti, medtem ko nadzorstvo nad slednjim prepuščamo inšpektorjem v železniškem prometu.

Zavedati se moramo, da je kljub vsej dosedanji modernizaciji prog in vozil, v nesrečah kriv največkrat človek. Delegati zato predlagamo, da se vzporedno z modernizacijo železniškega prometa skrbi za čim boljše in čimvečjo usposobljenost delavcev ob primernem stimuliranju, saj je tudi to eden izmed določenih pogojev za varnost v železniškem prometu. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Hvala! Želi še kdo besedo? Pismenih prijav ni več. Prosim, besedo ima tovariš Andrej Grahor.

Andrej Grahor: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Najprej bi se rad zahvalil za to razpravo, ki nam bo prav gotovo dala še nekaj dopolnitev, ki so koristne in ki jih bomo morali temeljito proučiti.

Glede pripomb delegatov iz Slovenske Bistrice menim, da bomo morali najti primeren način zagotovitve nadhodov za pešce, medtem ko glede prioritete, katere prehode bi bilo potrebno najprej urediti, je to dodaten kriterij, ki ga bomo verjetno lahko tej komisiji naložili. Prav tako bo potrebno proučiti, ali ne bi bilo bolje reči »svetlobni in zvočni signali«, kajti sedaj pravimo »svetlobni oziroma zvočni signali«. Ta pripomba tovarišev iz Šmarij pri Jelšah je verjetno utemeljena, potrebno pa jo bo proučiti še s pristojnimi strokovnjaki Železniškega gospodarstva.

Glede pripombe tovariša iz Sevnice menim, da moramo pri tem vprašanju ločiti dva dela. Prvič gre za odnos med železnico in cesto, ki je po mojem mnenju v zakonu primerno urejen. In drugič, gre za posebno situacijo v občini Sevnica. Verjetno so si, ko so proučevali zakon, predstavljali, da bo pri njih zajeto bistveno večje število prehodov, kot pa jih v resnici bo. To vpraša-

nje bomo morali temeljito proučiti in ugotoviti, ali bi res ta občina prišla v posebno težko situacijo zaradi tega zakona. Po podatkih sodeč, ne.

Pripombo tovarišice iz občine Bežigrad pa seveda podpiramo. Zavedamo se, da je varnosti železniškega prometa potrebno posvetiti več pozornosti, da bi omejili število nesreč v železniškem prometu.

Mnenja sem, da nobena od pripomb ni taka, da jih ne bi mogli s pročitvijo do izdelave predloga zakona primerno in ustrezno rešiti. Hvala lepa!

Predsednica Silva Jereb: Želi še kdo besedo? (Ne.) Če ne, potem zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa se sprejme.

Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Pri pripravi predloga zakona naj predlagatelj upošteva pripombe, predloge in mnenja, dane v poročilih delovnih teles zбора in Skupščine, pripombe skupin delegatov in pripombe iz razprave delegatov na seji zбора.

Kdor je torej za tak sklep, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Predlagam, da se vrnemo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o upravah za družbene prihodke.

Besedo ima tovariš dr. Lojze Ude.

Dr. Lojze Ude: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet se je med sejo zбора sestal in zavzel stališče, da vztraja pri rešitvi, ki jo predlaga, iz naslednjih razlogov:

1. V številnih občinah pobirajo prispevke za samoupravne interesne skupnosti že sedaj v veliki meri uprave za družbene prihodke, tako da gre pri tem dejansko samo za dokončen prenos v vseh občinah.

2. Pri pobiranju prispevkov so se pokazali številni problemi, ki so prerasli že tudi v politični problem. Tu gre predvsem za pobiranje prispevkov od zasebnikov, od občanov, ki se ukvarjajo s samostojno obrtjo, in vsi vemo, da so veliki zneski ostali neizterjani in se vlečejo iz leta v leto. Nakopičili so se precejšnji zneski in terjatve iz preteklih let, tako da tu nimamo take izrazite situacije iz leta v leto, kot je to primer pri davščinah.

Nadalje, potrebno se je pripraviti tudi za odmero prispevka v letu 1982. Priprava za odmero prispevka pa zahteva prenos na uprave za družbene prihodke že pred 31. 12. 1981. leta, kajti če bi se prenos izvršil šele z 31. 12. letošnjega leta, potem ne bi uspeli pripraviti odmere prispevkov za prihodnje leto.

In končno, naše stališče ima podlago v stališčih družbenopolitičnih organizacij, ki so jasno postavile zahtevo, da se pobiranje prispevkov opravi čim bolj učinkovito.

Obvestil bi vas še o naslednjem. Na Zboru združenega dela je bil amandma delegatov iz Kopra umaknjen. Družbenopolitični zbor je sprejel zakon brez amandmaja, ki ga sicer predlaga skupina delegatov iz Kopra s podporo delegatov drugih občin, tako da bo potrebno, v kolikor bi bil amandma sprejet, usklajevanje med zbori. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Delegati iz Kopra in Lendave, ali vztrajate pri amandmaju? (Da.)

Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne želi nihče več razpravljati, potem zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Predlagam, da bi najprej glasovali o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije k 2., 8., 11. in 14. členu predloga zakona, ki so razvidni iz njenega poročila z dne 14. januarja in dodatka k temu poročilu z dne 20. januarja. Ker z amandmaji soglašajo tako predlagatelj kot tudi delovna telesa zbora, predlagam, da o vseh amandmajih glasujete skupaj. Kdor je za amandmaje Zakonodajno-pravne komisije, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji Zakonodajno-pravne komisije soglasno sprejeti.

Sedaj bomo glasovali še o amandmaju Izvršnega sveta. Gre za amandma k prvemu odstavku 14. člena, po katerem začno uprave za družbene prihodke v občinah z delom 1. marca. Kdor je torej za amandma Izvršnega sveta, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandma Izvršnega sveta.

Besedo želi tovariš Milan Gaspari, predsednik Zakonodajno-pravne komisije.

Milan Gaspari: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Gre za vsebinsko vprašanje in ne za pravno sistemsko. Predlagatelj je Zakonodajno-pravno komisijo obvestil, da rok, ki je predlagan v predlogu zakona, ne bo povzročil težav, glede na to, da so bile že prej izvršene priprave za prehod na novo delo uprav za družbene prihodke. V interesu nas vseh in v interesu pravne varnosti ter v interesu učinkovitega uresničevanja pravic in tudi dolžnosti na tem področju pa je, da se zakon začne čim prej uveljavljati. Težnja Zakonodajno-pravne komisije je, da se zakon čimprej v celoti uveljavi. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Kakšno je mnenje odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj, tovariš Taler?

Franc Taler: (iz klopi) Mislim, da bi bil rok, ki ga predlaga Izvršni svet, ustrezen.

Predsednica Silva Jereb: Besedo ima tovariš Tone Kranjc, delegat iz občine Maribor.

Tone Kranjc: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov iz občine Maribor podpira predlog skupine delegatov iz občine Koper, vendar pa se mi zdi, da obstajajo neke nejasnosti.

V Mariboru nas davčne uprave prepričujejo, da rok 1. julij, s katerim naj bi uprave za družbene prihodke začele z delom, ni niti po samoupravni niti po tehnični poti izvedljiv. Tako kljub vsem zagotovilom Zakonodajno-pravne komisije in drugih, ne moremo drugače glasovati, kot pa smo se po razpravi in odločanju v občinah dogovorili, in sicer, da je vsekakor potrebno zagotoviti kvaliteten prenos nalog odmere in pobiranja prispevkov na občinske uprave za

družbene prihodke. Kvaliteten prenos pa bo zagotovljen, če se bo izvršil s 1. 1. 1982.

Mi imamo, kot je tovariš Ude že povedal, tudi politične probleme. Samo s področja zdravstva nam je lansko leto ostalo neizterjanih 7 starih milijard dinarjev. Naš interes je prav gotovo, da se ta prenos čim prej izvrši, vendar ne na hitro in z rokom, ki ne zagotavlja kvalitete, ampak z rokom, ki bo dejansko pomenil uresničitev naših skupnih interesov in izterjavo vseh obveznosti od slehernega občana.

Predsednica Silva Jereb: Besedo ima tovariš Ivan Videnič, delegat iz občine Brežice.

Ivan Videnič (iz klopi): Delegati iz Brežic se pridružujemo mnenju delegatov iz Maribora.

Predsednica Silva Jereb: Dodala bi naslednje: Delegati so sicer res usmerjeni s podatki, ki jih dobijo v občinah, s tem da imajo toliko svobode in možnosti, da kadar slišijo podatke z več strani, lahko sami ocenijo in se odločijo za tisto rešitev, ki se zdi v tistem trenutku tudi za družbeno skupnost najustreznejša. Gre za to, da sami ocenite, ali res ni mogoče do polletja izvršiti prenosa nalog odmere in pobiranja prispevkov na občinske uprave za družbene prihodke, ali pa bi to vendarle bilo mogoče ob morda večji intenzivnosti pristopa k temu problemu.

Prosim tovariša Slapernika, da povzame besedo.

Anton Slapernik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Mnenja sem, da določitev roka za začetek delovanja uprav za družbene prihodke v občinah ne bi smela imeti takega pomena, kot jo je dobila danes v teh razpravah.

Prvič, nihče ne pričakuje, da bo ta prehod z določitvijo nekega roka popoln. Tudi pri prehodu se bodo morali prenesti nekateri še neizterjani prispevki iz preteklih let in ne samo iz prvega polletja niti ne samo iz leta 1980 oziroma 1981.

Na drugi strani pa mislim, da se ljudje, ki delajo danes v upravah za družbene prihodke in ki zagovarjajo ta svoja stališča, na nek način otepajo obveznosti in dolžnosti. Ne bi želel, da razumete moja izvajanja kot napad na ljudi, ki delajo v upravah za družbene prihodke. Tudi sami smo v obrazložitvi k predlogu zakona mnogokrat ugotavljali, da je struktura teh uprav pre-slaba, da so preslabo opremljene, preslabo plačane, da nimajo ustreznega družbenega ugleda, vendar jim mora ta družbeni ugled dati sredina, v kateri živijo, in občina ter družbenopolitična organizacija v tej občini.

Ne smemo razumeti tega prehoda in zakona kot tehnično vprašanje prenosa nekih obveznosti na neko službo, ki obstaja takšna kot je, z vsemi svojimi kadrovskimi in drugimi problemi. Razumeti moramo, da gre za pomembno vprašanje, da gre za formiranje uprav za družbene prihodke, na način, kot je bilo obrazloženo in da se omogoči zbiranje teh prispevkov na enem mestu. Ta prehod ne bo izvršen za vse občine na isti dan, to je 1. julija, ampak se bo tehnično izvrševal tudi po tem roku, vendar pa morajo s 1. julijem biti te službe formirane. Vprašanje pa je, koliko bodo na ta dan tudi že kadrovske in materialno opremljene. Mnenja sem, da tega ne bo mogoče v tako kratkem roku

zagotoviti in da bo treba na tem delati še naprej, da se te službe okrepijo in usposobijo, da dobijo svoje mesto in svoj vpliv, vendar pa bi vsako odlaganje roka pomenilo, da se s temi problemi še nismo pripravljene spopasti danes. Z odlašanjem pa ne bomo dosegli ničesar.

Nihče ne zahteva, da bi s tem rokom začele vse službe delovati brez napak, mnenja pa smo, da je upravičena zahteva, da se do takrat izvrši formalni prenos, ustanovijo službe in da se s pomočjo vseh drugih faktorjev v občini in z republiško upravo zagotovi tem službam položaj, vloga in možnosti za njihovo delo.

Iz teh razlogov smo mnenja, da je neumestno, rok za začetek delovanja teh službo ponovno odlagati.

Predsednica Silva Jerab: Hvala lepa. Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima Jože Slatinšek, delegat občine Velenje.

Jože Slatinšek: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša občina je amandma delegatov iz Kopra podprla. Strinjamo se z mnenjem delegata iz Maribora, da smo delegati vedno v neki dilemi. Tu nam govorijo eno, v občinah pa drugo. Prepričan sem, ker so delegati v Družbenopolitičnem zboru in Zboru združenega dela, kjer so tudi delegati iz naših občin, ta amandma umaknili, da tudi če bi ga mi izglasovali, ne bi z njim prodrli. Mnenja sem, da imamo vso pravico, da se odločimo po svoje, tako kot je prav.

Predsednica Silva Jerab: Želi še kdo besedo? (Ne.) Pred glasovanjem bi opozorila še na to, da gre res ponekod za izredno velika sredstva, ki so še neizterjana. Gre tudi za dva še premalo usposobljena subjekta, ki bi lahko to delo opravila, za službe v okviru samoupravnih interesnih skupnosti in za davčne službe; in če že moramo izbirati med dvema premalo usposobljenima subjektoma, potem je verjetno bolje, da se odločimo za davčno službo, ki je vendarle že do neke mere usposobljena in se bo na tej osnovi še hitreje usposobila, kot pa da prepustimo, da se stvari urejajo v okviru samoupravnih interesnih skupnosti.

Če ne želi nihče več razpravljati, potem predlagam, da glasujemo. Kdor je torej za amandma skupine delegatov iz Kopra k 2. odstavku 14. člena, naj prosim glasuje! (14 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (41 delegatov.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je bil amandma z večino glasov zavržen.

Glasovati moramo še o predlogu zakona v celoti. Kdo je za? (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o orožju, z osnutkom zakona.

Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojega predstavnika določil tovariša Doreta Dovečarja, namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve. Tovariš Dovečar, želite besedo? (Ne.)

Predlog za izdajo zakona in osnutek zakona ste dobili. Izvršni svet predlaga, da zbor obravnava predloženi akt v smislu 250. člena poslovnika Skup-

ščine SR Slovenije, kar pomeni, da se prva in druga faza zakonodajnega postopka združita in hkrati obravnava in sprejema predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek.

Želi kdo o tem predlogu Izvršnega sveta razpravljati? (Ne želi.) Če ne, potem prosim, da o njem glasujemo. Kdor je za, naj prosim glasuje! (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog Izvršnega sveta soglasno sprejet.

Predlog za izdajo zakona in zakonski osnutek sta obravnavala Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila poročili. Želita poročevalca besedo? (Ne želita.)

Pričenjam razpravo! Besedo ima tovariš Janez Zibelnik, delegat iz občine Domžale.

Janez Zibelnik: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov za delegiranje delegatov v Zbor občin Skupščine SR Slovenije iz občine Domžale je na svoji seji dne 19. 1. 1981 razpravljala o gradivu za 50. sejo Zbora občin in ima k predlogu za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o orožju naslednje pripombe.

Predlagatelj osnutka tega zakona v 6. in 7. členu predvideva popolno sprostitvev nabave vsega zračnega orožja. V obrazložitvi se opira na težave in postopek pri ugotavljanju oziroma merjenju začetne hitrosti izstrelka, — dosežanja omejitev je veljala nad 160 m/sek — in da se ta hitrost po približno 1000 m znatno zmanjša. Ta trditvev ni sprejemljiva.

Predlagatelj delno tudi sam priznava nevarnost tega orožja, ko v 7. členu omejuje nabavo in določa, da lahko orožje nabavljajo samo polnoletne osebe in da se zračno orožje lahko uporablja le na strelišču ali na tako zavarovanem kraju, da se ne ogroža ljudi in premoženja.

Predlagatelj tudi ne upošteva tehničnega napredka proizvajalcev tega orožja. Znani so nemški, češki in avstrijski proizvodi, ki imajo znatno večje začetne hitrosti od 160 m/sek.

Glede omejitve kraja uporabe te vrste orožja pa je znano, da ustreznih strelišč v občinah ni in da je tovrstnih prekrškov vsako leto več. Glede na te okoliščine predlagamo, da sedanja ureditev ostane v veljavi.

V 3. odstavku 14. člena je predvideno, da se za nabavo polavtomatskih in avtomatskih pušk sme izdati dovoljenje le za zavarovanje družbenega premoženja, ki ima poseben pomen za ljudsko obrambo in varnost. Predlagatelj ne utemeljuje, kaj je razumeti z besedami: »poseben pomen«. Ob taki nedorečenosti zakona, se v praksi zakon pogosto različno razlaga, kar pa v tem primeru ne bi bilo dopustno. Dejstvo je, da je za ljudsko obrambo in zavarovanje družbenega premoženja posebnega družbenega pomena in bi se ob netemeljitvi pod to posebnostjo lahko dovoljevala nabava tega orožja skoraj v vsakem primeru. Glede na opremljenost temeljnih organizacij združenega dela za shranjevanje takega orožja in tudi usposobljenost delovnih ljudi za uporabo orožja bi bilo potrebno to pravico bolj konkretno opredeliti že v samem zakonu ali vsaj v podzakonskem predpisu.

K 17. členu predlagamo, da se v 1. odstavku tam navedenega novega 23. a člena določneje opredeli beseda »vojaškega in drugega orožja«. Predlagamo, da se to omeji na puško, v kolikor pa se želi razširiti, pa naj se v 2. členu osnutka, v novi točki razčleni, kaj se šteje za vojaško in kaj za drugo orožje, ker bi se lahko kot drugo orožje štelo orožje, ki je navedeno v 1. točki 2. člena.

Menimo, da bi morali tudi tu upoštevati pripombe, dane v prejšnji točki, ker tudi pri teh organizacijah ni skladišč in ustreznega zavarovanja.

K 17. členu oziroma k tam predlagani možnosti v tretjem odstavku 23. a člena, predlagamo dopolnitev, kot je predvidena v zadnjem odstavku 20. člena oziroma v prvem odstavku 26. člena sedaj veljavnega zakona. Gre za to, da bo v bodoče po predlagani ureditvi vsak član strelske organizacije lahko dobil orožni list za vsako športno orožje in to ne glede na to, koliko časa bo aktivno sodeloval na vajah ali tekmovanjih. Predlagamo, da se določi pogoj oziroma, da se omeji le na čas, dokler je ta član aktiven udeleženec vaje oziroma tekmovanja. V praksi bo večina članov to izkoristila in prišla do orožja, saj vemo, da so le redki člani, ki več let aktivno tekmujejo oziroma se udeležujejo strelskih vaj.

V predzadnjem odstavku 20. člena naj se upošteva še predlog pod prejšnjo točko tako, da se za besedo: »lovskega« doda »in športnega«. Na koncu namesto pike pa se doda: »in članu strelske organizacije, ki se je prenehal udeleževati strelskih vaj in tekmovanj«.

V 22. členu je predvidena sprememba zadnjega odstavka sedanjega 34. člena in določa, da zamenjava delov orožja ni dovoljena. Verjetno gre za pomoč. Prvi odstavek 1. člena uvršča dele orožja pod orožje, prav tako 6. člen dopolnjuje prvi odstavek 9. člena sedaj veljavnega zakona, da se deli orožja lahko nabavijo le z dovoljenjem. Tudi v praksi se opravlja zamenjava delov orožja in bi bilo prav, da se to dovoljuje. V primeru, da omenjena prepoved ostane, pa bi v prej navedenih členih morali besede, ki se nanašajo na dele orožja, izpustiti.

Sprememba predlaganega 24. člena omogoča fizičnim osebam, ki imajo orožni list za lovsko in športno orožje, nabavo streliva samo na podlagi orožnega lista. Predlagamo, da se ta pravica razširi še na strelske in lovske organizacije ter organizacije združevanja rezervnih vojaških starešin. Mnenja smo, da teh razlik med fizičnimi osebami ter navedenimi organizacijami ne bi smeli delati, še zlasti, ker so v teh organizacijah vse bolj aktivni notranji samoupravni organi.

Delegacija ob koncu tudi predlaga, da naj se uredi vprašanje strelišč, ki so sedaj zakonsko neurejena.

Predsednica Silva Jereb: Tovariš Andrej Lipušček, delegat iz občine Ljubljana-Center, ima besedo.

Andrej Lipušček: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Sprememba 20. člena predvideva, da bi zakon omogočal, da se državnim organom in organizacijam združenega dela in drugim organizacijam, ki imajo organizirano službo za zavarovanje družbenega premoženja in ki imajo pomen za ljudsko obrambo in varnost, sme izdati dovoljenje za nabavo in posest polavtomatskega ter avtomatskega orožja. Delegati občine Ljubljana-Center menimo, da bi bilo v skladu s koncepcijo podružbljanja ljudske obrambe in družbene samozaščite, potrebno možnost, ki jo zagotavlja 20. člen zakona državnim organom, organizacijam združenega dela in drugim organizacijam, razširiti tudi na enote narodne zaščite v krajevnih skupnostih. S tem bi bila v primeru izrednih razmer enoti narodne zaščite zagotovljena učinkovitost pri opravljanju svoje funkcije, kar v sedanjem stanju ni urejeno. Predlagatelj sprememb zakona naj seveda prouči možnosti za širino teh pooblastil.

Delegacija občine Ljubljana-Center konkretno meni, da bi vsaj vodstveni kader enot narodne zaščite ob določenih pogojih smel dobiti dovoljenje za posest orožja, to je, da bi imel svoje orožje doma, strelivo pa bi bilo shranjeno na primeren način in ob primernem trenutku dosegljivo. Smel bi ga seveda uporabljati le na določenem področju in pri opravljanju svoje funkcije.

Hkrati mi dovolite, da na primeru tega zakonskega osnutka ponovno opozorimo predlagatelja, da se še vedno ne strinjamo s konceptom predloženega besedila, na kar smo že večkrat opozorili. Delegati želimo biti ob predlogu za izdajo zakona oziroma osnutka zakona predvsem opisno opozorjeni, zakaj je potrebno stanje na določenem področju spremeniti, potem na vsebino predlagane spremembe glede na prejšnje stanje ter na vse možne posledice za družbenopolitično skupnost, delovne ljudi in občane, ki jih bo sprememba povzročila. Menimo, da je to bistveno za odločanje delegatov v občinah, medtem ko je nadaljnje oblikovanje in usklajevanje zakonskega besedila stvar zakonodajnega postopka.

Predsednica Silva Jereb: Ivan Videnič, delegat iz občine Brežice, ima besedo.

Ivan Videnič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov ima k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o orožju naslednje pripombe oziroma predloge za dopolnitve:

1. Dokaj pogosti so primeri, da prosijo za izdajo dovoljenja za nabavo orožja občani oziroma osebe, ki so nagnjene k prekomernemu uživanju alkohola, imajo pa strelno orožje in veljavne orožne liste. Iz teh razlogov predlagamo, naj bi v 17. členu sedanjega zakona o orožju za drugo alineo dodali novo alineo, ki naj se glasi: »Osebi, ki je nagnjena k prekomernemu uživanju alkohola«.

2. V zakon o orožju bi bilo nujno potrebno vnesti ustrezne nove določbe, ki naj bi urejale pogoje in način za zamenjavo vojaških orožnih listov, za osebno oborožitev pripadnikov oboroženih sil v SFRJ, za civilne orožne liste.

3. Med tezami za zakon o orožju in strelivu iz leta 1979 je bila med drugim tudi teza z naslednjo vsebino: »Kdor ima staro in drugo orožje, ki ni evidentirano pri pristojnem organu, ga mora najkasneje v šestih mesecih po uveljavitvi tega zakona prigrasiti zaradi evidentiranja in izdaje potrdila o prigrasitvi.«

V osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o orožju z dne 20. 11. 1981, pa taka določba ni vsebovana. V zvezi s tem tudi opozarjamo, da v praksi glede tega prihaja do težav. Opredeelitev pojma »staro orožje« in možnost za prigrasitev oziroma legalizacijo starega orožja v sedaj veljavni zakonodaji o orožju nista povsem ustrezno oziroma dovolj precizno urejena. Tudi pojem, kdo je oziroma koga šteti za zbiralca starega orožja ni dovolj opredeljen, na primer, če nekdo nabavi samo en kos starega orožja in ga hrani oziroma uporablja v dekorativne namene v svojih bivalnih prostorih, ali ga je na tej podlagi že možno oziroma treba šteti za zbiralca starega orožja. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Besedo ima tovariš Valentin Dvojmoč, delegat iz občine Sevnica. Prosim.

Valentin Dvojmoč: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov je ob obravnavi osnutka sprememb in dopolnitev zakona o orožju ugotovila, da obstajajo nekatere nejasnosti, ki naj bi jih predlagatelj v fazi predloga odpravil s konkretnjšimi formulacijami nekaterih določil.

Tako so v 1. in 2. členu naštetih vrste orožja in pomen za posamezno vrsto. Med drugim je navedeno tudi posebno orožje, kjer je določeno, da so to puške in samokresi za izstreljevanje sredstev za omamljanje živali ter signalnih nabojev. Gre za vprašanje, kaj je s tako imenovanimi delovnimi pripravami za ubijanje živali, ki imajo obliko samokresa, uporabljajo patrone, le da imajo namesto krogel posebne izstrelke. Ta vrsta orožja — tako imenovana delovna priprava — doslej v zakonu o orožju ni bila opredeljena niti ni vsebovana v predlaganem osnutku sprememb in dopolnitev. Menimo, da bi bilo prav to vrsto tudi opredeliti, ker vemo, da je bolj podobna samokresu kot pa »delovni pripravi«, saj vemo, da je možno to tako imenovano delovno napravo predelati v pravi samokres, z uporabnostjo patrona kalibra 9 mm in da so te naprave dokaj razširjene med občani, posebno na kmetijah. Paradoks je tudi v tem, da za napravo ni potrebno nabavno dovoljenje, za patrone pa je nabavno dovoljenje potrebno. Predlagamo, da se glede te naprave predvidijo določene rešitve v zakonu. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Želi še kdo besedo? (Ne.) Če ne želi nihče, potem zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

1. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o orožju z osnutkom zakona se sprejme.

2. Predlog zakona pripravi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

3. Pri pripravi predloga zakona naj predlagatelj upošteva pripombe, predloge in mnenja, dane v poročilih delovnih teles zboru in Skupščine in pripombe iz razprave delegatov na seji zboru.

Kdor je za tak sklep, naj prosim glasuje! (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Hkrati vas obveščam, da se je število delegatov povečalo na 61, prišla je še delegatka iz občine Gornja Radgona.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o načrtu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1981.

Predlog odloka je Skupščini predložil v obravnavo Izvršni svet in za svojo predstavnico določil tovarišico Milojko Virant, namestnico direktorja Zavoda SR Slovenije za statistiko. Tovarišica Virantova, želite besedo? (Ne.)

Predlog odloka ste dobili. Obravnavala sta ga Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila poročili. Želita poročevalca besedo? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Valentin Dvojmoč, delegat iz občine Sevnica.

Valentin Dvojmoč: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov je pri obravnavi predloga odloka ugotovila, da se posamezne statistične raziskave iz leta v leto ponavljajo, ne da bi se realneje ocenile potrebnosti in družbena koristnost takih raziskav.

Skupina delegatov ocenjuje, da na področju statističnih raziskav ni opaziti v zadostni meri stabilizacijskega obnašanja, čeprav vemo, da ravno statistične raziskave terjajo od organizacij združenega dela, skupnosti in drugih organov ogromno administrativnega dela, zbiranje podatkov in s tem neposredno vplivajo na povečanje režije.

Na drugi strani pa vemo, da se zelo majhen odstotek zbranih podatkov koristno uporabi. Kot primer neracionalnega obnašanja lahko navedemo popis kmečkih gospodinjstev, ki prav te dni poteka v občini in zajema 781 kmečkih gospodarstev, kljub temu da bomo imeli čez 2 meseca popis prebivalstva, s katerim bodo zajeti vsi ti podatki.

Neposredni stroški popisov v občini pa so tolikšni, da znašajo polovico zneska, ki smo ga pred leti komaj mogli zagotoviti za pospeševalno službo za razvoj kmetijstva v občini.

Zaradi tega skupina delegatov podpira stališča Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem, da je potrebno analizirati uporabnost in potrebnost zbiranja tolikšnega števila podatkov in pri tem tudi upoštevati celotne stroške, ki jih družba vlaga v te namene od zbiranja podatkov do njihove obdelave. Ob tem pa je potrebno tudi oceniti vpliv, ki ga ima zbiranje podatkov na širjenje družbene režije. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa. Želi še kdo besedo? (Ne.) Podobno kot je tovariš Dvojmoč sam povedal, je poročal tudi naš Odbor za družbenopolitični in komunalni sistem. Verjetno je res že čas, čeprav smo mi vezani tudi na jugoslovanski raziskovalni projekt, da se v okviru informacijskega sistema, ki se snuje v Sloveniji, res vidi, kateri podatki, kdaj in v kakšnem časovnem zaporedju so nam nujno potrebni in kateri ne. Tovarišica Virantova, menite, da bi bilo potrebno na to odgovoriti? (Da.)

Milojka Virant: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ugotovitve tovariša delegata iz Brežic so bile na enak način podane tudi na zborih, ki so predlog odloka obravnavali. S strani Zavoda za statistiko, ki je v imenu predlagatelja ta načrt pripravil, lahko ugotovim, da so te pripombe več ali manj utemeljene. Vendar pa gre pravzaprav le za dopolnitev načrta statističnih raziskovanj, ki zajema večji del vseh statističnih raziskovanj, obveznih v vsej državi.

To je le manjši del obveznosti, ki se nalagajo republikli Sloveniji. Res pa je, da je celoten kompleks statističnih raziskovanj potrebno revidirati in vsebinsko ter tehnično modernizirati. Zavod za statistiko in druge službe, ki zbirajo podatke, so k temu v preteklosti pristopile, vendar pa bo ta prizadevanja potrebno še nadaljevati in jih tudi intenzivneje pospešiti. V tem smislu je ponovno imenovana oziroma določena posebna skupina, ki jo sestavljajo predstavniki vseh večjih služb v statističnem sistemu, ki zbirajo podatke, s posebno nalogo, da pregleda stanje na področju zbiranja, obdelave in publiciranja podatkov, tako da lahko dejansko pričakujemo, da bo ob obravnavanju načrtov v prihodnjem letu prišlo tudi na tem področju do določenega premika. Hvala.

Predsednica Silva Jereb: Hvala lepa. Želi še kdo besedo? (Ne.) Če ne želi nihče več razpravljati, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka. Kdo je za predlog odloka? (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na statut ter spremembe in dopolnitve statuta Visoke šole za organizacijo dela v Kranju.

Ker pri naslednji, to je 9. točki dnevnega reda, obravnavamo statut Višje agronomske šole v Mariboru in je za oba statuta pripravljen en predlog odloka o soglasju, zboru predlagam, da združimo obravnavo obeh točk dnevnega reda in jo hkrati obravnavamo. Se strinjate? (Da.)

Predstavniki Izvršnega sveta pri obeh točkah dnevnega reda je tovariš Polde Kejžar, namestnik predsednice Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo. Tovariš Kejžar, želite besedo? (Ne.)

Statuta sta vam bila na voljo v dokumentacijski službi Skupščine, obravnavali sta ju medzborovska skupina delegatov za proučitev statotov oziroma sprememb in dopolnitev statotov visokošolskih organizacij in Zakonodajno-pravna komisija. Skupina delegatov je predložila predlog odloka o soglasju k obema statutoma, komisija pa pismeno poročilo. Želita besedo, poročevalca? (Ne.) Prejeli ste tudi mnenje Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo.

Prijav za razpravo ni. Želi kdo besedo? (Ne.)

Če ne, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju k statutoma oziroma k spremembam in dopolnitvam statotov Visoke šole za organizacijo dela v Kranju in Višje agronomske šole v Mariboru. Kdo je za predlog odloka o soglasju? (61 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka.

Prehajamo na 10. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju federacije.

Osnutek zakona je Skupščini predložil v soglasje Zbor republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Predstavnica naše delegacije v tem zboru je tovarišica Jelka Žekar, predstavnik Izvršnega sveta pa tovariš Slavko Polanič, namestnik republiškega sekretarja za finance. Želita tovarišica Žekarjeva ali tovariš Polanič besedo? (Ne želita.)

Osnutek zakona ste dobili, dobili ste tudi mnenje Izvršnega sveta in predlog sklepa, ki naj bi ga po razpravi sprejel naš zbor. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za finance in Zakonodajno-pravna komisija, ki sta zboru predložila pismeni poročili. Želita besedo poročevalca? (Ne.)

Pričenjam razpravo. Besedo ima tovariš Bruno Ciglič, delegat iz občine Kočevje.

Bruno Ciglič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Naša delegacija je na svoji seji dne 16. januarja tega leta to točko dnevnega reda še posebno pozorno obravnavala. Spodbuda za takšno pozornost izhaja iz posredovanega mnenja Izvršnega sveta SR Slovenije in Odbora za finance pri našem zboru o osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju federacije.

Pri obravnavi navedenega osnutka zakona je bila vseskozi prisotna ugotovitev, da je to področje po obsegu in pomenu zahtevno in našemu dojemanju celotne problematike dokaj oddaljeno. Zakaj smo se torej odločili, da ne-

posredno sodelujemo v razpravi? Predvsem zato, da damo podporo stabilizacijskim prizadevanjem Izvršnega sveta SR Slovenije in delegaciji Skupščine SR Slovenije v Zveznem zboru.

Prepričani smo, da proračunska poraba mora rasti počasneje od rasti družbenega proizvoda in narodnega dohodka. To stališče smo vgradili tudi v vse ostale družbene dokumente. Odpraviti je potrebno nekatere avtomatizme in preiti na način poslovanja, ki daje na začetku planskega obdobja sliko jasnih in znanih obveznosti. Stopnje in deleži v družbenem proizvodu ali dohodku naj bodo limiti in smeri, ne pa opredeljena obveznost, ki se v primeru presežka celo poračuna.

Popolnoma umestna je ugotovitev, da mora biti delež carin in uvoznih dajatev, ki ostaja v proračunu federacije, ko pokriva potrebe sklada za pospeševanje izvoza Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose, v odvisnosti od sredstev za stimuliranje izvoza in ne obratno, kot je to opredeljeno v 5. členu osnutka zakona. Slednje je za tiste, ki izvažajo, perspektivno nesprijemljivo.

Pristop k oblikovanju dopolnilnih sredstev za razvoj gospodarsko nezadostno razvitih republik in SAP Kosovo pogojuje dialog, ki ga povzročajo nekateri nesprijemljivi elementi proračunske porabe.

Na tem področju smo v zadnjem času dosegli pomembne pozitivne rešitve, povezane z združenim delom. Pri nadaljnjih prizadevanjih moramo izhajati iz programskega pristopa, kjer naj se sredstva zagotavljajo v fiksnem znesku, brez poračunov za nazaj. Sedanji proračunski sistem za financiranje in ostale bonitete nezadostno razvitih republik in SAP Kosovo doživlja krizno obdobje, s katerim se moramo brez posebnega leporečja soočiti. Vsi smo si edini, da hočemo trdno in enotno povezanost vseh jugoslovanskih narodov na enakopravni osnovi v okviru SFR Jugoslavije.

Ovire, ki ustvarjajo določene motnje, je potrebno odpraviti. Reklo, čisti računi, dobri prijatelji, v tem primeru ni čisto uporabno a vendar dokaj blizu resnice.

Delegacija ugotavlja, da so takšni primeri prisotni tudi na drugih področjih in več ali manj v vsakem okolju. Potrebno je, da temeljito spremenimo miselnost in način dela. Biti moramo jasnejši, doslednejši in bolj stabilizacijsko usmerjeni. Do nekaterih odprtih vprašanj nismo zavzeli svojega stališča. To nalogo smo opustili zaradi tega, ker osnove in posledice neke odločitve premalo poznamo.

Ob zaključku naj poudarim, da naša delegacija daje popolno podporo Izvršnemu svetu Skupščine SR Slovenije glede mnenja in konkretnih pripomb k osnutku navedenega zakona. Prav tako dajemo tudi vso delegatsko podporo delegaciji SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin in SAP Kosovo pri usklajevanju tega osnutka v mejah danih pooblastil.

Predsednica Silva Jereb: Želi še kdo besedo? (Ne.) Po vsebini velja ta podpora tudi sklepu, ki ste ga dobili danes na klop in ki vsebinsko povzema dosedanje razprave in mnenja ter stališče Izvršnega sveta.

Če ne želi nihče več razpravljati, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog tega sklepa. Kdo je za predlog sklepa? (58 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 11. točko dnevnega reda, to je na predlog družbenega dogovora o načinu in oblikah sodelovanja pri določitvi splošne politike standardizacije in zboljševanju kakovosti proizvodov, del in storitev.

Predlog družbenega dogovora je Skupščini predložila v soglasje Skupščina SFRJ. Predstavnik Izvršnega sveta pri tej točki je tovariš Andrej Miklavčič, namestnik predsednika Republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo. Želi morda tovariš Miklavčič besedo? (Da.)

Andrej Miklavčič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet v celoti podpira besedilo družbenega dogovora o načinu in oblikah sodelovanja pri določanju splošne politike standardizacije in zboljševanju kakovosti proizvodov, del in storitev ter predlaga, da mu da podporo tudi za zbor.

Izvršni svet je imel pripombo samo k 9. členu družbenega dogovora. Predlagal je, da naj bi se ta člen nadomestil z novim besedilom, ki ga je predložil obema skupščinskima zboroma. Potem ko je Zakonodajno-pravna komisija dala svojo interpretacijo 9. člena družbenega dogovora, je Izvršni svet umaknil svojo pripombo k 9. členu in predlaga, da se besedilo družbenega dogovora sprejme v predloženem besedilu, ker je v celoti usklajeno.

Predsednica Silva Jereb: Predlog družbenega dogovora ste dobili. Dobili ste tudi mnenje Izvršnega sveta, ki ga je komentiral in popravil tovariš Miklavčič. Predlog družbenega dogovora sta obravnavala naš odbor za družbenoekonomske odnose in razvoj in Zakonodajno-pravna komisija. Odbor je zboru predložil predlog odloka o soglasju in o pristopu k sklenitvi družbenega dogovora, komisija pa pismeno poročilo. Želita poročevalca besedo? (Ne.)

Začenjam torej razpravo. Besedo ima tovariš Jure Tomašič, delegat iz občine Kranj.

Jure Tomašič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov s sedežem v občini Kranj je dne 19. januarja obravnavala družbeni dogovor o načinu in oblikah sodelovanja pri določanju splošne politike standardizacije in zboljševanju kakovosti proizvodov, del in storitev.

Člani skupine so ugotovili, da do sedaj niso imeli možnosti obravnavati tega družbenega dogovora, h kateremu sicer nimamo nobene vsebinske pripombe, pač pa dve pripombi k nazivu družbenega dogovora in podpisnikom družbenega dogovora.

Prvič. Predlagamo spremembo naziva dogovora, in sicer »družbeni dogovor o načinu in oblikah sodelovanja pri določanju splošne politike standardizacije in kakovosti proizvodov in storitev«.

To utemeljujemo z naslednjim. Namreč, določanje politike kakovosti obsega vse aktivnosti v zvezi s kakovostjo proizvodov in storitev, tako zboljševanje kot tudi obravnavanje tehničnih in ekonomskih posegov in učinkov. Širše obravnavanje kakovosti v smislu politike kakovosti je za družbeni dogovor ustreznejše kot le zboljševanje kakovosti. Kakovost proizvodov in storitev dovolj natančno opredeljuje celotno problematiko in je razširitev v smislu kakovosti del pojmovno premalo opredeljena in tudi nepotrebna. V tem smislu predlagamo uporabo izraza kakovost proizvodov in storitev v celotnem besedilu namesto izraza kakovost proizvodov, del in storitev.

Drugič, predlagamo, da se med podpisnike družbenega dogovora vključita tudi Zveza jugoslovanskih organizacij za standardizacijo in Jugoslovanska zveza za izboljševanje kakovosti, kot organizaciji, ki prek društev združujeta strokovne delavce na obeh obravnavanih področjih. To utemeljujemo s tem, da bo uspešnost izvajanja družbenega dogovora večja, če bodo med podpisniki družbenega dogovora — in s tem aktivno vključeni v izvajanje — tudi predstavniki družbenih in društvenih organizacij, ki združujejo delavce in občane, kot končne potrošnike proizvodov in storitev tako s področja gospodarstva kakor tudi negospodarstva. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Besedo ima tovarišica Slavica Robida, delegatka iz občine Ljubljana-Bežigrad.

Slavica Robida: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov, ki delegira delegate v Zbor občin in Zbor združenega dela, je na svoji seji k temu osnutku družbenega dogovora o načinu in oblikah sodelovanja pri določanju splošne politike standardizacije in zboljševanju kakovosti proizvodov, del in storitev imela naslednje pripombe. Delegati se zavedamo, da višja kakovost proizvodov in storitev pomeni učinkovitejše vključevanje v mednarodno delitev dela, hkrati pa zagotavlja čim hitrejšo realizacijo izvoznih hotenj v tem srednjeročnem obdobju.

Na našem trgu je še vse preveč izdelkov z oznako ni po JUS, vse preveč je izdelkov slabe kakovosti in vse prevečkrat ostane potrošnik nezaščiten. Res je, da so se udeleženci dogovora zavezali, da bodo spremljali uporabo standardov ter izvajali dogovorjeno politiko, toda izmenjava informacij ostaja le v ozkem krogu ljudi. Zato delegati predlagamo, da bi bila o problemih, ki se pojavljajo pri izvajanju norm kakovosti o tehničnih normativih ter drugih predpisih, seznanjena tudi širša javnost, prav tako pa tudi tisti udeleženci, ki dogovor kršijo. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jereb: Želi še kdo besedo? (Ne.) Glasovali bomo o predlogu odloka o soglasju in o pristopu k sklenitvi družbenega dogovora. Predstavniki Izvršnega sveta, ki bo podpisal dogovor, naj skuša pripombe iz razprave uveljaviti. Glede predloga delegatov iz občine Kranj, da naj se naziv dogovora spremeni, menim, da je to sprejemljivo. Prav tako bi bilo dobro, da se med podpisnike družbenega dogovora vključita tudi Zveza jugoslovanskih organizacij za standardizacijo in Jugoslovanska zveza za izboljšanje kakovosti, kajti podpisnik je tudi Republiška konferenca SZDL, ki bi to svojo politiko lahko uresničevala prek društev in združenj.

Če torej ne želi nihče več razpravljati, potem zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju in o pristopu k sklenitvi družbenega dogovora. Kdor je torej za, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani odlok.

Predlagam zboru, da sprejme še naslednji sklep:

Zbor občin Skupščine SR Slovenije pooblašča tovariša Marka Vraničarja, člana Izvršnega sveta in predsednika Republiškega komiteja za energetiko, industrijo in gradbeništvo da v imenu Skupščine SR Slovenije podpiše družbeni dogovor o načinu in oblikah sodelovanja pri določitvi splošne politike standardizacije in zboljševanju kakovosti proizvodov, del in storitev in da skuša uve-

Ijaviti pripombe delegatov na seji zбора. Kdor je za tak sklep, naj prosim glasuje! (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.) Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 12. točko dnevnega reda, to je na poročilo o poteku usklajevanja osnutka zakona o obveznosti, ki jo prevzame federacija za odplačilo zunanjšega posojila, ki je bilo črpano za graditev hidrosistema »Ibar—Lepenac«.

Poročilo je predložila naša delegacija v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ. Želi predstavnik delegacije besedo? (Ne.)

Predstavnik Izvršnega sveta pri tej točki je tovariš Slavko Polanič.

Poročilo delegacije ste dobili. Dobili ste tudi mnenje Izvršnega sveta. Osnutek zakona je zbor obravnaval na seji 30. 9. in takrat odločanje o soglasju k osnutku zakona odložil in soglašal, da se te obveznosti uredijo v dogovoru o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985, o politiki pospeševanja razvoja gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosovo, pri čemer skupni interesi in obveznosti za hitrejši razvoj teh območij sploh niso bili sporni in je vsestranska pomoč ob odgovornosti teh območij za njihov razvoj nujna in potrebna.

Poročilo delegacije je obravnaval naš Odbor za finance in o tem zboru pismeno poročal. Danes ste na klop prejeli tudi predlog sklepa, ki naj bi ga po razpravi sprejel naš zbor.

Na osnovi vseh gradiv pričujem razpravo. Pismenih prijav za razpravo ni. Želi kdo besedo? (Ne.)

Če ne, potem zaključujem razpravo in predlagam zboru, da sprejme predlog sklepa, ki ste ga prejeli danes na klop. Sklep se glasi tako, da če vse republike in pokrajine menijo, da je to potrebno urediti s posebnim zakonom, potem tudi Skupščina SR Slovenije temu ne nasprotuje, čeprav menimo, da bi bilo prav, da bi se to uredilo v dogovoru o temeljih družbenega plana Jugoslavije. Kdo je torej za tak sklep? (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 13. točko dnevnega reda, to je na usklajevanje predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Predlog zakona je zbor obravnaval in sprejel na 49. seji zбора, 29. decembra lanskega leta. Glede na to, da zakon o stanovanjskem gospodarstvu ni bil sprejet na seji Skupščine Skupnosti socialnega varstva Slovenije, ker ta ni bila sklepčna, tako da zakon ni mogel stopiti v veljavo s 1. 1. 1981, je Izvršni svet predložil amandma k 144. členu predloga zakona, po katerem naj začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu SRS in ne s 1. 1. 1981.

Predstavnik Izvršnega sveta pri tej točki je tovariš Ladislav Horvat, pomočnik predsednice Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora.

Kot gradivo k tej točki ste dobili amandma Izvršnega sveta k 144. členu predloga zakona in dodatno poročilo Zakonodajno-pravne komisije. Želi kdo besedo ob tem amandmaju? (Ne.)

Če ne, potem dajem amandma na glasovanje. Kdo je za amandma? (55 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor z večino glasov sprejel amandma Izvršnega sveta k 144. členu.

Na decembrski seji pa smo k predlogu zakona sprejeli amandmaje Zakonodajno-pravne komisije k 19.a in 40. členu in amandmaje Izvršnega sveta k 4., 9., 18., 19., 23., 25., 27., 29., 30., 31., 35., 42., 46., 50., 60., 64., 68., 71., 79., 85., 132., 133., 138. in k 144. členu predloga zakona. Sedaj, ko smo s tem amandmajem spremenili še 144. člen, smo usklajeni z vsemi štirimi zbori.

Glasovali bomo še o predlogu zakona v celoti. Kdo je za predlog zakona? (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu. Tako je bil predlog zakona v enakem besedilu sprejet v Zboru združenega dela, Zboru občin in Družbenopolitičnem zboru ter v Skupnosti socialnega varstva Slovenije.

Prehajamo na 14. točko dnevnega reda, to je na predlog programa dela zborov Skupščine SR Slovenije za leto 1981 — s predlogom periodičnega delovnega načrta za I. trimesečje leta 1981.

Predlog sprememb in dopolnitev k osnutku programa zborov za leto 1981 je pripravljen na podlagi predlogov pripomb in stališč, ki so jih dali k osnutku programa Izvršni svet, delovna telesa Skupščine in zborov, občinske skupščine, samoupravne interesne skupnosti in delegati v razpravi na sejah zborov. Predlog sprememb in dopolnitev skupaj z osnutkom programa, ki ga je zbor obravnaval in sprejel na zadnji seji v preteklem letu, predstavlja predlog programa za letošnje leto. Predloženi program je pripravljen na podlagi načelnih izhodišč, ki so podrobno opredeljena v uvodu k osnutku programa, zato jih seveda ne bi ponavljala. Ne glede na to pa je potrebno poudariti dvoje, prvič, da je skupina delegatov, ki predlaga predlog programa v skladu z opredelitvami zborov Skupščine, ob poročilu o uresničevanju delegatskega sistema in delegatskih odnosov v SR Sloveniji in ob informaciji o uveljavljanju metod in načinov dela Skupščine SR Slovenije, njenih zborov in delovnih teles, skušala ob sodelovanju vseh tistih, ki so pri nastajanju programa sodelovali, dati več poudarka tisti aktivnosti Skupščine, ki omogoča spremljanje uresničevanja v skupščini sprejete politike, zakonov in drugih splošnih aktov.

Pri tem je treba ugotoviti, da je v predlogu programa zakonodajna dejavnost Skupščine, zlasti glede systemskega urejanja posameznih področij oziroma odnosov, vendarle zožena. Zakoni, ki so predvideni v programu, predstavljajo ali spremembe, ki so potrebne zaradi novih systemskih ureditev, ki jih je naša Skupščina sprejela v zadnjih dveh letih, ali pa gre za intervencije na tistih področjih, kjer obstaja praznina. S tem se dejansko odpira novo obdobje v skupščinskem delu, ki bo dalo več možnosti za samoupravno urejanje odnosov. To pa vsekakor terja še večjo usklajenost delegatske aktivnosti z aktivnostjo družbenopolitičnih organizacij, zlasti Socialistične zveze in sindikatov.

In drugo, kar bi rada rekla, je da gre za odprtost programa, ki ga je mogoče med letom spreminjati oziroma dopolnjevati, odvisno od ocen, razmer in potreb v republiki, kar pomeni, da bo Skupščini omogočeno v večji meri kot doslej sproti reagirati na tiste aktualne pojave v družbenoekonomskem ali družbenopolitičnem življenju, ki zahtevajo intervencijo republiške Skupščine v skladu z njenimi pristojnostmi in odgovornostmi.

Tako bodo lahko delegacije, občinske skupščine, samoupravne interesne skupnosti, Izvršni svet, republiški upravni organi in družbenopolitične organi-

zacije v republiki, pri čemer ima SZDL kot frontna organizacija še posebno vlogo, sproti dajale pobude, ki bodo izhajale iz trenutno ugotovljenih razmer in potreb v republiki in jih bo nujno uvrščati v periodične delovne načrte.

Predlagam, da se glede na pomembnost navedenih izhodišč, v tem smislu dopolni tudi uvodno besedilo k programu. Ker je večina predlaganih predlogov, pripomb in stališč upoštevana v predloženih spremembah in dopolnitvah — za naš zbor pa velja, da so vse upoštewane, navadeni so tudi predlagatelji le-teh — tega akta ne bom posebej razlagala. Omenim naj le, da ni bilo mogoče upoštevati nekaterih predlogov, ki sicer ne izhajajo iz našega zbora, takih namreč, ki zahtevajo, da se določene zadeve obravnavajo prej, kot je predvideno v programu, ker se s tem ni strinjal Izvršni svet. Pri takih predlogih pa je seveda težko vztrajati, kajti če predlagatelj ne more pravočasno pripraviti gradiva, potem ga seveda ne moremo pravočasno dobiti v delegatsko bazo in bi bilo to v nasprotju z realnim planiranjem in realnimi pričakovanji.

Izvršni svet nam je sporočil, da bo v zvezi s pobudo delegatov za spremembo zakona o varstvu zraka izdelal analizo stanja na področju uresničevanja zakona o varstvu zraka ter ob tem proučil, če je potrebno spremeniti in dopolniti zakon o varstvu zraka. Zato predlagam, da se ta analiza vključi v program.

Ostale pobude delegatov, na primer za spremembe in dopolnitve obrtnega zakona, zakona o Rudniku živega srebra Idrija bodo glede na odprtost programa vključene vanj, ko bo Izvršni svet predložil spremembe in dopolnitve na podlagi predhodno opravljenih analiz oziroma ob predložitvi ustrezne dokumentacije za rudnik Idrija.

Prav tako je upoštevana pobuda Skupščine mesta Ljubljane, da se vključi v program tudi zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti. Upoštevana je tudi pripomba delegatov iz Šiške, in sicer na 4. strani tega gradiva, kjer je zapisano: »ob tem je potrebna priprava predloge za spremembe in dopolnitve zakona o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti, pri čemer bo na podlagi poročila mogoče oceniti, ali je potrebno pripraviti nov zakon na tem področju«.

Danes pa ste dobili še nekatere predloge Izvršnega sveta glede časovne obravnave posameznih zadev. Glede na navedene razloge predlagam, da tudi te predloge upoštevamo. Prav tako tudi Izvršni svet soglaša, da se upošteva pripomba Odbora za družbenoekonomske odnose in razvoj in Odbora za finance, glede premaknitve roka obravnave predloga zakona o urejanju prostora, v tem smislu, da se v programu določi rok obravnave v III. trimesečju 1981.

Na današnji seji obravnavamo tudi periodični delovni načrt za I. trimesečje, ki predstavlja konkretizacijo obravnave nalog, ki so predvidene v programu za obravnavo v I. trimesečju. Glede na nekatere spremembe, ki jih predlaga Izvršni svet k predlogu programa dela v današnjem poročilu, bo potrebno seveda v končni redakciji v tem smislu tudi ta akt uskladiti.

K predlogu programa ste prejeli tudi program aktivnosti Koordinacijskega odbora Slovenije za pripravo III. Kongresa samoupravljalcev Jugoslavije. Naloge v tem programu so delno zajete v programu Zbora združenega dela. Posamezna vprašanja, pomembna za predkongresno in kongresno dejavnost, bodo Zbor združenega dela in delovna telesa tega zbora upoštevala pri obravnavi vprašanja s tega področja. Tako se bo zbor sproti vključeval v program aktivnosti sindikata v pripravah za III. Kongres samoupravljalcev.

Predlagam, da predloženi program in periodični delovni načrt s predlaganimi spremembami in dopolnitvami sprejmete in da pooblastite skupino delegatov, ki je pripravila predlog programa, da v končni redakciji programa ustrezno vključi dopolnilne ali spreminjevalne predloge.

Predstavniki Izvršnega sveta pri tej točki dnevnega reda je tovariš Borut Šnuderl, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve. Pri tej točki ste poleg že omenjenih gradiv prejeli poročila delovnih teles zborov in Skupščine, ki so obravnavali predlog programa dela za leto 1981.

Želi tovariš Šnuderl ali pa poročevalci delovnih teles besedo? (Ne želijo.) Pismenih prijav za razpravo tudi ni. Želi kdo besedo? (Ne želi.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog programa dela zborov Skupščine za leto 1981. Kdo je za? (59 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog programa dela zborov za leto 1981. Predlog programa dela zborov bo objavljen v Poročevalcu.

V zvezi s predlogom periodičnega delovnega načrta za I. trimesečje pa zborov predlagam, da sprejeme naslednji sklep:

Zbor občin sprejema periodični delovni načrt za I. trimesečje 1981.

Zbor pooblašča skupino delegatov, da periodični delovni načrt uskladi s pravkar sprejetim programom dela zborov Skupščine za leto 1981.

Periodični delovni načrt se objavi v Poročevalcu.

Kdo je za tak sklep? (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Zdaj ko smo sprejeli program dela zborov in periodični delovni načrt za I. trimesečje, pa predlagam, da zbor povabi vse občinske skupščine v SR Sloveniji, da se vključijo v realizacijo sprejetega programa, tako da najpomembnejše zadeve iz programa obravnavajo v skupščinah občin kot konferenco delegacij za delegiranje delegatov v naš zbor ter tako na podlagi široke in demokratične razprave o pomembnih vprašanjih, o katerih bomo odločali v letošnjem letu, zagotovijo sprejemanje odločitev, ki bodo zagotavljale uresničevanje s planskimi akti začrtane politike naše republike.

Tudi letos vam bomo poslali vprašalnik, da bi lahko na tej osnovi ugotovili, kako se boste v občinah vključevali v posamezne zadeve iz programa Skupščine. Analiza ugotovitev vprašalnika nam bo omogočila, da bomo lahko ustrezno programirali delo zborov in Skupščine, zagotavljali, kolikor se seveda da, čimbolj ustrezne roke za obravnavo posameznih zadev ter vam pošiljali gradiva v tolikšnem številu, ki vam bi omogočilo razpravo na zborih občinske skupščine.

Razen tega nam vaši odgovori omogočajo tudi vabljenje vaših delegatov na seje odborov, tudi če niso člani. To se je v lanskem letu že marsikdaj pokazalo kot koristno, ker tako predstavniki skupin delegatov ali pa občinskih skupščin sodelujejo že pri delu odborov in ne šele takrat, ko pride zadeva na sejo zborov.

Kdor je za tak sklep, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Sedaj prehajamo na 15. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve je predložila v obravnavo in sprejem predlog odloka o razrešitvi in imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdrastvo in prehrano.

Predstavniki komisije je njen predsednik, tovariš Franjo Turk. O predlogu odloka pričujem razpravo. Želi kdo besedo? (Ne.)

Če ne želi nihče besede, potem prosim, da o predlogu odloka glasujete! Kdor je za, naj prosim glasuje! (60 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog odloka. S tem je bil tovariš Karmelo Budihna razrešen dolžnosti namestnika predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdrastvo in prehrano, Stanko Renčelj pa imenovan za namestnika tega komiteja.

Prehajamo na 16. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Kot veste, ima po prvem odstavku 40. člena poslovnika Skupščine vsak delegat v zboru pravico postaviti Izvršnemu svetu ali republiškim funkcionarjem, ki vodijo delo republiških organov, vprašanja, ki se nanašajo na njihovo delo ali na zadeve iz njihove pristojnosti. Vprašanja lahko postavi delegat tudi predsedniku Skupščine, predsedniku zbora, ali predsednikom delovnih teles in tudi skupščini samoupravne interesne skupnosti za območje republike, kadar ta enakopravno odloča s pristojnim zborom.

Tovariš Avgust Kolčan, delegat iz občine Zagorje, bo zastavil delegatsko vprašanje.

Avgust Kolčan: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Delegacija za Zbor občin SR Slovenije iz občine Zagorje ob Savi je na seji dne 20. 1. 1981 razpravljala o osnutku odgovora na delegatsko vprašanje, ki se je nanašalo na utemeljenost spreminjanja vrstnega reda izgradnje hidroelektrarn v planskih dokumentih za obdobje 1977 do 1980 in to na račun građenj elektroenergetskih sistemov na drugih območjih. To vprašanje je bilo zastavljeno na seji Zbora občin SR Slovenije, dne 23. 11. 1981. Delegacija je bila mnenja, da dogovor ni bil celovit oziroma, da ne zadovoljuje. Sprejet je bil sklep, da o navedeni tematiki razpravlja revirski družbeni svet za energetiko in poda svoja stališča. Na podlagi ocene navedenega sveta bo delegacija ponovno sprožila razpravo v republiški Skupščini.

Drugo vprašanje se nanaša na oskrbo z mineralnimi gnojili. Delegacija zasebnih kmetijskih proizvajalcev Zbora združenega dela Skupščine občine Zagorje ob Savi je na seji dne 16. 1. 1981 obravnavala problematiko slabe oskrbe kmetijstva z mineralnimi gnojili. To stanje je tako pereče, da je delegacija sklenila posredovati omenjeno vprašanje delegaciji za Zbor občin, ki me je kot delegata zadolžila, da na Zboru občin SR Slovenije zastavim naslednje vprašanje: Kakšne so možnosti za normalno oskrbo kmetijstva z mineralnimi gnojili? V sedanji situaciji ni nobenih zagotovil, da bodo potrebne planske količine v letu 1981 zagotovljene.

Dana je tudi obrazložitev. ABC Pomurka — Zasavska kmetijska zadruga — tozd Zagorje ob Savi poslovno sodeluje prek Centra za komercialno koordi-

nacijo pri SOZD ABC Pomurka. Tako smo se že v septembru 1980 na osnovi predhodnega dogovora dogovorili za potrebe po repromaterialu. Iz posredovane specifikacije za gnojila je po mesecih razvidno, da so potrebe po gnojilih za celotno zasavsko kmetijsko zadrugo 800 ton, od tega za temeljno zadružno organizacijo Zagorje 500 ton. Ob znanih težavah pri oskrbi proizvajalcev gnojil z devizami so nam iz Centra za centralno koordinacijo pri ABC Pomurka poslali obvestilo, da bo mogoče zaradi zmanjšanja pogodb s Petrokemijo INA Kutina dobaviti Zasavski kmetijski zadrugi le 300 ton kompleksnih gnojil in še to le, da Zasavski kmetijski zadrugi zagotovimo devize. Po zagotovitvi oddelka za zunanjo trgovino pri ABC Pomurka bo zagotovljena količina le 300 ton, s 45 % doplačilom za devize. Od te količine bi temeljna zadružna organizacija Zagorje ob Savi uporabila le 200 ton. Kolikor se težave oskrbe z mineralnimi gnojili ne bodo reševale v najkrajšem času, lahko pričakujemo zmanjšanje rastlinske in s tem v zvezi tudi živinorejske proizvodnje. Hvala lepa.

Predsednica Silva Jerreb: Dobili smo še eno delegatsko vprašanje iz občine Logatec, ki se nanaša na zakon o kmetijskih zemljiščih in o tem, kdo se šteje za kmeta. Izvršni svet sporoča, da na delegatska vprašanja ne more odgovoriti danes. Nanje bo odgovoril na naslednji seji zбора.

Želi še kdo postaviti kakšno delegatsko vprašanje? (Ne.) Če ne, potem vas obveščam, da smo pri vseh točkah dnevnega reda, kjer smo sprejemali končne odločitve, usklajeni z Zborom združenega dela in z Družbenopolitičnim zborom in ker je s tem dnevni red seje izčrpan, se vam zahvaljujem za udeležbo in za sodelovanje v razpravi ter zaključujem 50. sejo Zbora občin.

(Seja zбора je bila končana ob 11.50.)

družbenopolitični zbor

43. seja

(15. decembra 1980)

Predsedovala: Tina Tomlje,
predsednica Družbenopolitičnega zbora

Začetek seje ob 9. uri.

Predsednica Tina Tomlje: Tovarišice in tovariši delegati. Pričemanjam 43. sejo Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

Odsotnost z današnje seje so opravičili: Jože Božič, Marko Bulc, Radislav Štefan Klanjšček, Rudi Kropivnik, Srečko Mlinarič, Majda Naglost in Ciril Sitar.

Ker Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve Skupščine SR Slovenije ni predložila zboru nobene zadeve, umikam to točko dnevnega reda.

Glede na to predlagam za današnjo sejo naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 42. seje zbora,
2. predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu,
3. predlog zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine in
4. predlogi in vprašanja delegatov.

Obveščam vas, da Družbenopolitični zbor daje stališča po 72. členu poslovnika Skupščine SR Slovenije in 19. členu poslovnika zbora k obema zakonoma, to je k predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu in predlogu zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine.

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev dnevnega reda? (Ne.) Se s predlogom dnevnega reda strinjate? (Da.)

Ugotavljam, da je predlog dnevnega reda soglasno sprejet.

Tovariši delegati, obveščam vas, da sta me predsednik Zbora združenega dela in predsednica Zbora občin z dopisom z dne 26. novembra obvestila, da sta zbora obravnavala predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o

pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji, osnutek družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985 z globalno oceno izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 in osnovnimi problemi na prehodu v leto 1981 in osnutek resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981 in jih sprejela v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora.

V skladu z določilom 22. člena poslovnika Družbenopolitičnega zbora predlagam, da sprejme zbor naslednji sklep:

Družbenopolitični zbor ugotavlja, da sta Zbor združenega dela in Zbor občin sprejela predlog zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o pospeševanju skladnejšega regionalnega razvoja v SR Sloveniji, osnutek družbenega plana za obdobje 1981—1985 z globalno oceno izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 in osnovnimi problemi na prehodu v leto 1981 in osnutek resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije za leto 1981, v skladu s stališči, ki jih je Družbenopolitični zbor sprejel na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine in 19. člena poslovnika zbora na 42. seji, dne 25. 11. 1980.

Kdor je za tak sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnika 42. seje zbora.

Zapisnik ste prejeli. Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev zapisnika? (Ne.)

Dajem odobritev zapisnika na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno odobril zapisnik 42. seje zbora.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Predlog zakona je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

O predlogu zakona sta razpravljala Odbor za družbenoekonomske odnose našega zbora in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli smo amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki se na podlagi 4. odstavka 277. člena poslovnika Skupščine štejejo kot sestavni del zakona.

Zakonodajno-pravna komisija je predložila amandma k 27. členu, v dodatnem poročilu, ki smo ga prejeli danes, pa je predložila še redakcijske amandmaje k 19., 35., 94., 133. in k 138. členu predloga zakona.

K tej točki sprejema zbor stališča po 72. členu poslovnika Skupščine SR Slovenije in 19. členu poslovnika zbora.

Predstavniki Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije je tovariš Alojz Mohar, republiški podsekretar v Republiškem komiteju za varstvo okolja in urejanje prostora in mu dajem besedo.

Alojz Mohar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu je Izvršni svet pripravil na podlagi bogate razprave na sejah zborov Skupščine SR Slovenije dne 25. ju-

nija 1980. Hkrati z razpravo o osnutku zakona sta Zbor združenega dela in Zbor občin na sejah 30. septembra 1980 oblikovala in sprejela tudi stališča Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora do odprtih vprašanj in sprememb k osnutku zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Izvršni svet je pri pripravi predloga zakona proučil vse pripombe, predloge in mnenja iz javne razprave ter je skladno s sprejetimi stališči, ki so bila podprta v široki javni razpravi, izoblikoval predlog zakona, ki celovito obravnava stanovanjsko gospodarstvo in samoupravne družbenoekonomske odnose na tem področju. Pri pripravi predloga je Izvršni svet, skladno z resolucijo o temeljnih zakonodajne politike, spoštoval načelo, da se v zakonu ne povzema določb ustave, zakona o združenem delu, zakona o sistemu družbenega planiranja in drugih zakonov, temveč da razdela le določbe, ki so specifične za stanovanjsko gospodarstvo. Ob tem pa je tudi upošteval, da je treba pospeševati procese in prizadevanja, da se čimveč družbenoekonomskih odnosov ureja s samoupravnimi sporazumi, družbenimi dogovori in drugimi samoupravnimi splošnimi akti. Zakon daje torej le okvir za samoupravno urejanje in uveljavljanje pravic delovnih ljudi in občanov na področju, kjer so sicer pristojnosti normativnega urejanja porazdeljene na republiko in občino.

Skladno z večinskimi stališči, so v poglavju o temeljnih in splošnih določbah upoštewane pripombe, ki se nanašajo na doslednejšo opredelitev interesov in obveznosti stanovanjalcev pri gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini. Izpostavljamo tudi načelo, da o zadevah stanovanjskega gospodarstva odločajo delavci v organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih ter delovni ljudje in občani v krajevni skupnosti in stanovalci v skupnosti stanovalcev. Opredeljene so tudi samoupravne oblike, v katerih se predvsem uresničujejo samoupravni družbenoekonomski odnosi v stanovanjskem gospodarstvu; to so skupnosti stanovalcev, samoupravne stanovanjske skupnosti in njihove enote.

Že v uvodnih določbah je bilo potrebno, glede na koncept zakona, posebej izpostaviti podrobnejši način urejanja, dogovarjanja in zagotavljanja družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva, s posebnim družbenim dogovorom, ki naj ga sklenejo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, skupščine občin, Gospodarska zbornica Slovenije, temeljne banke ter druge družbenopolitične organizacije in samoupravne interesne skupnosti. Ker so temeljne banke in Gospodarska zbornica Slovenije pomemben dejavnik na področju stanovanjskega gospodarstva, je bila v dosedanji razpravi o predlogu zakona izražena zahteva, da se jih posebej navede med udeleženci oziroma podpisniki družbenega dogovora.

Skladno z mnenji in stališči iz razprave o osnutku zakona, je opredeljeno načelo, da vsakdo rešuje svoje stanovanjsko vprašanje predvsem sam, z lastnimi sredstvi, skladno s svojim socialnim stanjem in ekonomskimi možnostmi ter ob pomoči družbe.

Že v temeljnih določbah je potrebno postaviti jasno razmejitve med vzajemnostjo in solidarnostjo, zato je tudi skladno z razpravami o predlogu zakona dopolnjen 11. člen tako, da je v prvem odstavku opredeljena vzajemnost, v drugem pa solidarnost.

Pomembne so določbe 18. člena, v katerih so opredeljeni elementi za samoupravni sporazum o temeljnih planov stanovanjske skupnosti. V besedilu, ki je bilo objavljeno v Poročevalcu dne 13. 11. 1980, je pri prepisovanju izpadla 3.

alinea, ki se glasi: »— obseg združevanja sredstev v stanovanjskih skupnostih za stanovanjsko gradnjo ter pogoje, način in upravljanje teh sredstev.«

Ob razpravah o predlogu zakona so bila ponovno prisotna razmišljanja, na kakšen način v bodoče reševati stanovanjsko vprašanje mladih družin zaradi njihovih specifičnih razmer. Razprava je pokazala, da ni razlogov za posebno opredeljevanje in razreševanje stanovanjskih vprašanj mladih družin v okviru solidarnosti, saj se tudi primeri mladih družin, ob upoštevanju dogovorjenih osnov in meril, razrešujejo prek solidarnosti, tako kot vsi ostali upravičenci do solidarnostnih stanovanj. Pač pa so se v dosedanji razpravi izoblikovala stališča in predlogi, da bi med obvezne elemente za sklepanje samoupravnih sporazumov o temeljih plana stanovanjske skupnosti vgradili pogoje in merila za razreševanje stanovanjskih vprašanj mladih družin. Ta predlog je Izvršni svet ponudil v dopolnitvah k 18. členu predloga zakona.

Ob obravnavi zakona je bil dan predlog amandmaja, da bi združevali sredstva za solidarnost po načelu stalnega prebivališča delavcev. Iz tega amandmaja izhaja tudi predlog za črtanje tistega določila v 18 členu, ki se nanaša na združevanje sredstev solidarnosti med stanovanjskimi skupnostmi. Izvršni svet je temeljito proučil to vprašanje in menil, da je predlagana rešitev, podana v predlogu novega 19. a člena, skladna s stališči, sklepi in priporočili, ki jih je sprejela Skupščina SR Slovenije decembra 1979 in stališči ter predlogi ob obravnavi osnutka zakona o stanovanjskem gospodarstvu. V vseh dosedanjih razpravah je bilo izraženo stališče, da naj se sredstva solidarnosti združujejo po sedežu organizacije združenega dela oziroma delovne skupnosti. Da bi se zagotovila skladnost regionalnega razvoja in ustrezno združevanje sredstev med stanovanjskimi skupnostmi, kjer gre za večje dnevne migracije delavcev med občinami, je v zakon vgrajena določba o obveznem sprejemanju posebnih samoupravnih sporazumov med stanovanjskimi skupnostmi glede združevanja sredstev solidarnosti. S to rešitvijo se omogoča izgradnja solidarnostnih stanovanj v tistih občinah, kjer jih delavci, ki so do njih upravičeni, tudi dejansko potrebujejo, in zmanjšuje pritisk na odseljivanje delavcev v razvitejše sredine. Predlagana rešitev je tudi skladna z namenom amandmaja delegatov iz občine Sevnica.

Veliko je bilo razprav in različnih mnenj glede določbe 27. člena, ki določa, da skupščina občine lahko z odlokom predpiše višino prispevka za vzajemnost za udeležence, ki ne bi pristopili k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana stanovanjske skupnosti. Ta določba je skladna s 70. členom ustave SR Slovenije, ki določa, da se lahko z zakonom oziroma z odlokom skupščine družbenopolitične skupnosti, ki temelji na zakonu, predpiše obveznost plačevanja prispevka samoupravne interesne skupnosti, v kateri se razrešujejo naloge v dejavnostih posebnega družbenega pomena. Tak odlok pa lahko skupščina občine predpiše le takrat, ko temeljito oceni in argumentira, da bi bili ogroženi interesi skladnega razvoja, če ne bi prišlo do planiranega združevanja sredstev za vzajemnost na področju stanovanjske graditve. Pri tem je treba opozoriti tudi na določbe 148. člena ustave SR Slovenije, ki nalaga skupščini družbenopolitične skupnosti, da spodbuja samoupravno sporazumevanje in lahko predpiše, da so posamezne samoupravne organizacije in skupnosti dolžne opraviti postopek za samoupravno sporazumevanje. Iz teh razlogov Izvršni svet meni, da je potrebna taka določba v zakonu o stanovanjskem gospodarstvu.

Upošteva je navedene in druge razloge, izražene v javni razpravi, je dopolnjen tudi 35. člen, kjer je dana možnost skupščini družbenopolitične skupnosti, da intervenira z odlokom in predpiše višino prispevka tudi za solidarnost, kolikor samoupravni sporazum ne bi podpisali vsi udeleženci.

Skladno s predlogi iz razprave je bil dopolnjen tudi 36. člen zakona, tako da je jasneje opredeljena upravičenost in pogoj uporabe sredstev solidarnosti. Poleg tega je vnešen v tekst tudi pogoj težkih materialnih razmer, kar omogoča, da se ob kriteriju nižjih dohodkov upoštevajo tudi težki materialni pogoji, v katerih delavec ali občan živi. Podrobneje bodo merila in kriteriji za dodeljevanje solidarnostnih stanovanj in delno nadomeščanje stanarin opredeljeni v družbenem dogovoru o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji.

V poglavju o gospodarjenju s stanovanji in stanovanjskimi hišami so predlagane nekatere spremembe in dopolnitve, ki pomenijo natančnejše in podrobnejše opredelitve posameznih določb.

Tudi v 4. točki poglavja o družbenoekonomskih odnosih so predlagane nekatere dopolnitve in spremembe, ki so redakcijskega značaja. Pomembne pa so določbe tega poglavja, ki se nanašajo na zagotavljanje vpliva stanovalcev v skupnosti stanovalcev na gospodarno ravnanje in uporabo sredstev stanarin. Po določbah zakona odloča o pravici do delne nadomestitve stanarine organ stanovanjske skupnosti v skladu z mnenjem pristojnega organa krajevne skupnosti. V zvezi s to določbo je bil dan predlog, da bi tako mnenje obvezno dajal tudi hišni svet. Izvršni svet je smiselno upošteval tudi ta predlog in predlagal dopolnitev tako, da pristojni organ stanovanjske skupnosti lahko pridobi tudi mnenje hišnega sveta. Na ta način je hišnemu svetu omogočeno in je tudi dolžan po potrebi sodelovati s svojim mnenjem pri odločanju o pravici do delne nadomestitve stanarine.

Precejšnje pozornosti v razpravi je bilo deležno tudi poglavje o samoupravni organiziranosti. Sprejeti so predlogi in pripombe, ki predstavljajo popolnejšo opredelitev nalog, pravic in dolžnosti skupnosti stanovalcev, zbora stanovalcev in hišnega sveta. V 79. členu so upoštevani predlogi, ki se nanašajo na izločitev določb o enoti stanovanjske skupnosti, ki se prenesejo v 84. člen. Pomembna pa je nova določba v tem členu, ki določa, da se v samoupravnem sporazumu o ustanovitvi stanovanjske skupnosti določi tudi način odločanja zbora uporabnikov, kadar ta odloča o namenu in obsegu združevanja sredstev za stanovanjsko graditev. Glede na to, da niso bile delovne skupnosti stanovanjske skupnosti posebej opredeljene v zakonu, je bil sprejet predlog, da se doda nov 85. člen, ki opredeljuje status delovne skupnosti stanovanjske skupnosti ter način vpliva stanovanjske skupnosti na program dela ter opravljanje nalog v tej delovni skupnosti. Pri oblikovanju delovne skupnosti bodo morala biti upoštevana načela racionalnosti in učinkovitosti za njihovo delovanje. Zato bo potrebno oblikovati delovne skupnosti za več stanovanjskih skupnosti oziroma za več sorodnih interesnih skupnosti skupaj ali pa se za opravljanje teh nalog in opravil interesne skupnosti dogovorijo z ustrežno organizacijo, ki je usposobljena za opravljanje teh del.

K 89. členu so bile dane pripombe v tem smislu, naj bi odstotek indeksa preseganja cen v SR Sloveniji zvišali od 20 na 30 %. Izvršni svet meni, da bi zvišanje odstotka pomenilo ustvarjanje še večjih razlik pri stanarinah med občinami. Po podatkih znaša razlika med najvišjo in najnižjo stanarino v SR

Sloveniji 132 %. Od povprečja pa odstopajo do 58 %. Predvsem pa bi to pomenilo veliko odstopanje pri oblikovanju amortizacije od revalorizirane vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj v družbeni lastnini.

Glede določbe 97. člena, ki se nanaša na izkazovanje revalorizirane vrednosti stanovanjskih hiš in stanovanj, ki jo izkažejo skupnosti stanovalcev v svojih poslovnih knjigah, so bili dani različni predlogi. Izvršni svet meni, in se pridružuje stališču Zakonodajno-pravne komisije, da ni potrebna dopolnitev te določbe, ker so vlagatelji stanovanj dolžni izkazovati revalorizirano vrednost stanovanj in stanovanjskih hiš že po zakonu o revalorizaciji osnovnih sredstev in sredstev skupne porabe uporabnikov družbenih sredstev.

K poglavju o stanovanjskih zadrugah ni bilo dodatnih predlogov ali pri-pomb, razen k določbi 114. člena, kjer je bila potrebna uskladitev s sistemskim zakonom o družbenem planiranju. Zadruga sprejema za uresničevanje nalog na svojem področju samoupravni sporazum o temeljih plana stanovanjske skupnosti in plan stanovanjske zadruge.

V prehodnih in končnih določbah predlaga Izvršni svet, skladno s predlogi iz razprave, dopolnitve, ki urejajo uporabo sredstev solidarnosti, ki so bila na podlagi veljavnega zakona o družbeni pomoči združena do 31. 12. 1980. Do tega roka združena sredstva bi se po tem predlogu lahko uporabljala v skladu z določbami zakona o družbeni pomoči v stanovanjskem gospodarstvu in na njegovi osnovi sprejetih samoupravnih splošnih aktov, za namene, za katere so bila v teh aktih opredeljena.

Pomembna je določba novega 133. člena glede združevanja in uporabe do 20 % združenih sredstev za stanovanjsko graditev iz dohodka in čistega dohodka v letu 1981. Upošteva je dejstvo, da v letu 1981 ne bodo v celoti zagotovljena potrebna sredstva na podlagi samoupravnih sporazumov o temeljih planov komunalnih oziroma stavbno-zemljiških skupnosti za izgradnjo omrežja komunalnih objektov in naprav v okviru družbeno usmerjene stanovanjske gradnje, je določba tega člena nujno potrebna. Omogočala bo, da se del stanovanjskih sredstev na podlagi posebnega samoupravnega sporazuma med stanovanjsko in komunalno oziroma stavbno zemljiško skupnostjo uporabi za komunalno opremljanje zemljišč za stanovanjsko gradnjo.

V 138. členu je bilo potrebno dodati v novem odstavku določbo — tak je bil tudi smisel predloga Skupščine občine Kranj, — ki ureja zatečeno stanje in sistem na področju graditve stanovanj tudi v prehodnem obdobju. Organizacije združenega dela, ki nastopajo kot investitorji in izvajalci stanovanjske gradnje, bodo lahko izvajale gradnjo stanovanjskih objektov, za katere so si pridobile gradbeno dovoljenje do 1. 1. 1981, po dosedanjih predpisih in določbah samoupravnih sporazumov o izgradnji stanovanjskih naselij.

Raziskovalna dejavnost na področju stanovanjskega in komunalnega gospodarstva mora biti programsko in vsebinsko nujno povezana, kar izhaja iz neogibne usklajenosti in pogojenosti med komunalnim opremljanjem stavbnih zemljišč in graditvijo stanovanjskih objektov. V ta namen bi se v obdobju 1981 do 1983 uporabljala sredstva anuitet odpravljenega republiškega stanovanjskega sklada na podlagi skupnega raziskovalnega programa Zveze stanovanjskih skupnosti in Zveze komunalnih skupnosti Slovenije.

Izvršni svet predlaga tudi amandma k 144. členu, po katerem naj ta zakon začne veljati s 1. 1. 1981. Ta določba je potrebna zaradi tega, ker so vse določbe samoupravnih sporazumov o temeljih planov stanovanjskih skupno-

sti grajene na načelih tega zakona in na predvidevanjih, da bo ta zakon začel veljati s 1. 1. 1981.

Tudi ves sistem in viri zagotavljanja sredstev za stanovanjsko graditev temeljijo na določbah novega zakona. Sprejetje zakona pomeni torej uveljavitev vseh dosedanjih prizadevanj za uresničevanje samoupravnih družbeno-ekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva, daje pa tudi podlago za sprejetje družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji.

V tem uvodu smo želeli opozoriti na nekatere pomembne dopolnitve, ki se nanašajo na široke razprave v delovnih telesih Skupščine, Zveze sindikatov, Socialistične zveze delovnega ljudstva, Zveze socialistične mladine, Zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije, delegacijah in drugih organih in organizacijah, ki so bile podlaga dopolnitev, ki jih je predlagal Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

Iz predlogov je razvidno, da ne gre za spreminjanje načel ali temeljnih rešitev v zakonu, temveč za predloge, ki vsebinsko in smiselno dopolnjujejo in izboljšujejo zakonsko besedilo tako, da bodo z zakonom postavljeni solidni temelji za uveljavljanje delovnega človeka in občana kot nosilca odločitev na področju samoupravnega organiziranja, planiranja, zagotavljanja sredstev in gospodarjenja s stanovanjskimi hišami in stanovanji v stanovanjskem gospodarstvu. Izvršni svet predlaga, da zbori Skupščine predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu obravnavajo in sprejmejo. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa. Poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose, tovariš Jože Marolt, ima besedo.

Jože Marolt: Rad bi obvestil delegate, da smo na Odboru za družbenoekonomske odnose razpravljali o predlogu zakona v času, ko nam niso bili znani številni amandmaji, ki so med tem časom nastajali in sedaj postali sestavni del predloga zakona.

V našem poročilu je to sicer že navedeno, vendar bi rad posebej poudaril, da je na odboru prevladala misel, da ostanemo pri 27. členu, tako kot je zapisan, namreč da naj bi imela družbenopolitična skupnost možnost intervencije, ker smo izhajali iz tega, da je ta določba dovolj restriktivna. Ker pa se pojavljajo različna mnenja, smo danes pred sejo na odboru zavzeli stališče, da bi bilo potrebno pred dokončnim sprejetjem zakona nujno razrešiti vprašanje intervencij družbenopolitične skupnosti glede razširjene reprodukcije.

V odboru tudi ocenjujemo, da predlagatelj ni v celoti uspel razrešiti družbenoekonomskih odnosov, predvsem glede združevanja sredstev. Zato menimo, da bi kazalo samoupravno organiziranost, kakršna je, še dopolniti in izpopolniti. Predlagamo, da zadolžimo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, da na podlagi številnih amandmajev, predvsem pa različnih stališč do nekaterih vprašanj, zlasti pa do 27. člena, to uskladi. Hkrati predlagamo, da danes zbor imenuje svoje delegate v medzborovsko skupino delegatov in da po opravljeni razpravi na današnji seji presodi, kdaj bi bilo mogoče sprejeti predloženi zakon. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Marolt. Ali bo predstavnik Zakonodajno-pravne komisije dopolnil pismeno poročilo? (Ne.)

Preden preidemo na razpravo, predlagam zboru, da imenujemo delovno skupino delegatov, ki bo na podlagi poročila Odbora za družbenoekonomske odnose in razprave oblikovala predlog stališč. V skupino predlagam naslednje delegate: Jožeta Marolta, Majdo Gaspari in Emila Šuštarja. Se strinjate s tem predlogom? (Da.)

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Vito Habjan.

Vito Habjan: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Široko družbenopolitično aktivnost za razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu smo v Socialistični zvezi začeli že takoj po VIII. kongresu Zveze komunistov Slovenije ter idejnopoličnih izhodiščih, ki jih je sprejelo Predsedstvo Centralnega komiteja decembra 1978. Na tej podlagi smo takrat sprejeli v Socialistični zvezi akcijski program ter oblikovali frontni koordinacijski odbor, enako pa se je Socialistična zveza organizirala tudi v občinskih konferencah. Tak pristop je omogočil in še omogoča kar najširšo javno razpravo pri oblikovanju ter sprejemanju skupščinskih stališč v razvoju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu, ki ga je Skupščina sprejela lansko leto v jeseni. Široka aktivnost pa se je nadaljevala tudi z javno razpravo ob osnutku zakona o stanovanjskem gospodarstvu. Ob tem se je že samo po številnih predloženih predlogih in sugestijah, ki so bile dane k osnutku zakona, pokazalo, kako velikega pomena je stanovanjsko gospodarstvo za nadaljnji družbenoekonomski in socialni razvoj in kako velik interes in tudi težave imajo delovni ljudje in občani pri tem.

Predsedstvo Socialistične zveze je na seji junija letos razpravljalo tudi o osnutku zakona in sprejelo številna mnenja in stališča, ki so bila tudi posredovana. Vzporedno s to aktivnostjo pa je potekala tudi nadaljnja aktivnost v smeri usposabljanja in utrjevanja hišne samouprave, kot enem od osnovnih pogojev za uresničitev ciljev zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Namen aktivnosti je bil predvsem ta, da bi aktivirali zbere stanovalcev in ustanovili hišne svete povsod tam, kjer jih še ni, ter pospešili njihovo delovanje v primerih, ko ti organi še niso prevzeli svoje vloge, ki jim jo nalagajo normativne rešitve, predlagane v zakonu o stanovanjskem gospodarstvu. Doseženi so zadovoljivi premiki, tako v organizacijskem kot v vsebinskem smislu, ponekod pa ta aktivnost še vedno ni dosegla potrebne širine. Na podlagi kritične analize stanja so v številnih občinah že izpopolnili svojo samoupravno organiziranost stanovalcev v posameznih stanovanjskih objektih v krajevnih skupnostih, občinah, v približno 18 občinah pa pravijo, da bodo to uredili do decembra. V tem času je bilo ustanovljenih približno 800 novih hišnih zborov stanovalcev in prav toliko hišnih svetov. Torej je eden od osnovnih pogojev za vzpostavitev trdnejše samoupravne organiziranosti na področju stanovanjskega gospodarstva vzpostavljen oziroma se zadovoljivo vzpostavlja. Lahko torej ugotovimo, da gre za trdnejšo samoupravno organiziranost stanovalcev v hišah, ki so družbena lastnina in tudi tistih, v katerih so poleg najemnih stanovanj tudi etažni lastniki. To pa seveda ostaja naša nadaljnja naloga, če želimo uresničiti zakon.

Predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu je obravnavalo tudi Predsedstvo Republiške konference Socialistične zveze ter trije sveti — Svet za družbenoekonomske odnose, Svet za politični sistem, ter Svet za socialno in zdravstveno politiko. Predsedstvo je sprejelo naslednja mnenja in stališča:

Da je zakon nastal na podlagi temeljite in široke javne razprave, v kateri so bile tudi številne pobude in predlogi, ki jih je predlog zakona v kar največji meri tudi upošteval. V predlogu pa je še vedno premalo razgibana, poudarjena in vidna odločujoča vloga delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in stanovalcev kot nosilcev stanovanjske politike ter razvoja in uveljavljanja novih samoupravnih in družbenoekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu. Tudi odgovornost stanovalcev ni ustrezno razdelana. V stališčih k osnutku zakona o stanovanjskem gospodarstvu smo zapisali, da je uporabnik družbenega stanovanja materialno odgovoren za stanovanjsko enoto v družbeni lastnini, kar pomeni, da stanovanje uporablja in vzdržuje tako, da se njegova uporabna vrednost ne zmanjšuje. To v zakonu ni zadovoljivo razdelano. Zato bodo potrebna v sedanji fazi sprejemanja zakona prizadevanja tudi v tej smeri, zlasti pa bi morali biti do teh vprašanj pozorni pri nadaljnjem urejanju stanovanjskega gospodarstva, še posebej pri sprejemanju družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov s tega področja.

Razprava je poudarila, da bi bilo potrebno v začetku drugega poglavja o planiranju navesti skupnost stanovalcev kot enega temeljnih subjektov planiranja in opredeliti njene funkcije in naloge. Kar zadeva vprašanje združevanja sredstev, smo v SZDL menili, da je zakon glede tega še vedno meglen, da je načelno sicer postavljeno, da delavec rešuje svoje stanovanjsko vprašanje predvsem sam in s pomočjo temeljne organizacije združenega dela, da pa se temeljna organizacija in predvsem sam delavec v zakonu precej izgubita, zato se postavlja vprašanje, kakšne možnosti daje zakon delavcu samemu, da to rešuje in kje je pravzaprav temeljna organizacija združenega dela.

V poglavju o zagotavljanju sredstev bi bilo torej treba bolj poudariti, da je temeljni način reševanja stanovanjskih vprašanj v temeljnih organizacijah, reševanje na osnovi razpoložljivega čistega dohodka. Predlog zakona je v 23. členu pri naštevanju virov za stanovanjsko gradnjo sicer sredstva navajal, v nadaljevanju pa je v vseh členih izrazilo usmerjen le na vzajemnost in solidarnost v stanovanjski skupnosti. Prav tako bi bilo potrebno pri opredeljevanju vzajemnosti poudariti vzajemnost v okviru organiziranja in povezovanja znotraj asociacij združenega dela. Samoupravna stanovanjska skupnost tudi to ne izraža tako, da bi zagotavljala kar največji vpliv delavcev in stanovalcev na odločitve, ki se sprejemajo v stanovanjski skupnosti. Zlasti premalo je opredeljen, kot je bilo na seji Predsedstva Socialistične zveze poudarjeno, vpliv delegatov uporabnikov, ki združujejo sredstva za stanovanjsko gradnjo. Sestava zborov skupščine stanovanjske skupnosti in način odločanja morata biti v zakonu urejena tako, da odločitve o uporabi sredstev ne morejo biti sprejete, če jih niso sprejeli delegati uporabnikov, ki so združili sredstva.

Opozoril bi še na dve dilemi, glede katerih je tekla razprava. Predlog zakona v 27. členu omogoča skupščini občine, da z odlokom predpiše višino prispevka za vzajemnost na področju stanovanjske gradnje tistim, ki ne bi pristopili k samoupravnemu sporazumu, in bi bili tako ogroženi interesi skladnega razvoja. Na predsedstvu je bilo sprejeto stališče, da se s tem postavlja vprašanje, ali je primerno, da se vnaprej daje tolikšna nezaupnica odločitvam v združenem delu v zvezi s sprejemanjem samoupravnih sporazumov. Prav tako ni opredeljeno, kdo in na podlagi česa ugotovi, da je ogrožen skladen razvoj ter kakšen obseg stanovanjske gradnje je treba v takih okoliščinah zagotoviti. Zato naj bi 27. člen črtali, kolikor ne bi predlagatelj ponudil ustrežnejšega besedila, ki bi opredeljevalo, da skupščina občine na podlagi analize

o bistvenih odstopanjih od plana ugotovi stanje in da spričo ogroženosti skladnega razvoja določi ukrepe za zagotovitev nujno potrebnega obsega stanovanjske gradnje. Nujno potreben obseg stanovanjske gradnje pa je tudi sicer vprašljiv, saj je to lahko v celoti planirani obseg stanovanjske gradnje, lahko pa se od njega tudi bistveno razlikuje. Predlagamo predlagatelju, da skuša izboljšati sedanje besedilo kajti sedanje je preozko. Pred intervencijo družbenopolitične skupnosti moramo zagotoviti tako usklajevanje in sporazumevanje temeljnih organizacij združenega dela ob pomoči organov družbenopolitičnih skupnosti kot tudi družbenopolitičnih organizacij, da bi se stanje presseglo tudi brez državne intervencije. V tem primeru je bolj sprejemljivo, in mislim, da tudi ustavno-pravno jasnejše, da skupščina družbenopolitične skupnosti sprejme obveznost za vse subjekte, kot pa da se samoupravni sporazum določenih samoupravnih organizacij sprejme kot splošno zavezujoč. Tudi v primeru, če je samoupravni sporazum sklenjen in ga podpišejo vsi podpisniki, je včasih še vedno potrebna intervencija družbenopolitične skupnosti.

Kar zadeva mlade družine je predsedstvo sprejelo mnenje, da se sprejme amandma k 18. členu in da bi bilo potrebno dopolniti 36. člen zakona o stanovanjskem gospodarstvu, s tem da bi se dopolnil z nadaljnjih besedilom: »in tiste družine, ki živijo v bistveno oteženih materialnih in stanovanjskih razmerah«. Na ta način bi se zakon bolj usmeril na celovito upoštevanje več elementov dejansko otežkočenega položaja, v katerem se neka družina, tudi mlada, nahaja, s čimer bi dal tudi osnovo in obveznost, da se tudi problem mladih družin, ki se nahajajo v takšnem položaju, konkretno razčleni v samoupravnih sporazumih o temeljih plana stanovanjske skupnosti in družbenem dogovoru o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva. Strinjam pa se s tem, da se besedilo zakona prečisti in da se obravnava na eni izmed naslednjih sej Skupščine. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Habjan. Kdo še želi razpravljati? Tovariš Vlado Janžič ima besedo.

Vlado Janžič: Imam samo eno vprašanje. V gradivu, ki smo ga dobili od Izvršnega sveta, — gre za oceno pričakovanih učinkov z zakonom predvidenega združevanja sredstev — mi ni jasno, ali so te številke v tisočih ali milijonih? Kajti, če so te številke v tisočih, se mi zdi, da so nekako nizke. Prosil bi avtorja tega gradiva, če mi lahko razloži številke, predvidene pri učinku združevanja sredstev po zakonu, ki so na prvi strani tega gradiva.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Janžič. Bo predstavnik Izvršnega sveta lahko odgovoril takoj ali kasneje? (Predstavnik Izvršnega sveta: Številke so navedene v milijonih.)

Ta odgovor zadovoljuje? (Da.)

Želi še kdo razpravljati? (Da.) Tovariš Milan Kučan ima besedo.

Milan Kučan: Najprej bi želel, da se temeljito pogovorimo o predlogu Izvršnega sveta, ki se nanaša na 144. člen, to je, da začne zakon veljati ne 30 dni temveč 8 dni po objavi v Uradnem listu. Menim, da je to prav, vendar pa naj bi se glede na število pripomb, predlogov, amandmajev in pomislekov ob tem zakonu dogovorili, kdaj naj bo ta zakon sprejet. Čeprav je to

v veliki meri odvisno od odločitve delegatov v drugih dveh zborih, bi bilo koristno, če se dogovorimo, kar je bilo že predlagano v poročilu odbora, da danes ne bi sprejemali zakona, ampak bi, kot že nekajkrat doslej, konkretno pri zakonu o usmerjenem izobraževanju in pri zakonu o sistemu družbenega planiranja vse pripombe oziroma amandmaje in sugestije sistemizirali, posebna delegatska skupina pa bi za eno od prihodnjih sej zborov Skupščine pripravila predlog, katere od teh amandmajev naj zbori sprejmejo in katere ne, glede na osnovno koncepcijo zakona. Menim, da je precej predlogov in sugestij v nasprotju z osnovno koncepcijo zakona ali pa vsaj druga z drugo. Ne mislim samo na tistih 44, ki jih je Izvršni svet sprejel, ampak tudi na tiste, ki še zmeraj prihajajo.

Menim, da so trije problemi, o katerih bi morali v tej fazi razmisliti in videti, ali so vse pravne konsekvence iz ustavnih načel in načel tega zakona v normativnem delu dovolj dosledno izpeljane.

Preden pa bi o teh treh stvareh govoril, bi rad rekel še tole: Potrebno bi bilo razmisliti, ali je drugi odstavek 32. člena usklajen s tem, kar je zapisano v 9. členu zakona, namreč, da delavec rešuje svoje stanovanjsko vprašanje predvsem sam in ob pomoči temeljne organizacije združenega dela, kar ima svojo osnovo v sedmem odstavku sedmega razdelka temeljnih načel naše ustave. Drugi odstavek tega člena pravi, da so sredstva lastne udeležbe, za pridobitev stanovanjske pravice, vračljiva. Nikakor ne želim, da se poseže v samo zasnov tega zakona, vendar sem trdno prepričan, da formulacija, kot je zapisana v zakonu, ki ima svoje pravne konsekvence, pomeni nekaj, kar je v nasprotju s tem, kar je napisano v 9. členu in v sedmem razdelku ustave. To pomeni posojilo posameznika drugim, ki so mu dolžni zagotoviti stanovanje in je to kvečjemu vračanje njegovih sredstev stanovanjski skupnosti ali organizaciji združenega dela. Čeprav se zavedam posledic, če tega ne bomo zapisali, ne smemo pozabiti, da smo se opredelili proti solastništvu, proti vsem drugim oblikam, variantam in bonitetam, ki so bile predlagane, zato menim, da smo vsaj dolžni v Družbenopolitičnem zboru opozoriti, da je takšna rešitev nedosledna.

Med omenjenimi tremi vprašanji, ki se mi zdijo pomembna, je treba opozoriti na vprašanje združevanja sredstev v stanovanjski skupnosti, to je 65. člen ustave, ki govori o tem, da ustanovljajo delovni ljudje neposredno in po svojih organizacijah združenega dela stanovanjske skupnosti, med drugim tudi zato, da v njih združujejo sredstva za graditev stanovanj, da določajo politiko in program te graditve in tako naprej. V tem zakonu smo razdelali tri načine stanovanjske gradnje, če smem poenostavljeno povedati. Delovna organizacija je tisto mesto, ki v osnovi poskrbi za stanovanja svojih delavcev. Iz dohodka delovne organizacije združujemo sredstva za solidarnostno gradnjo stanovanj delavcev, za kategorije, ki so našete, socialne primere in tako naprej in za subvencioniranje stanarine teh kategorij. Od tu naprej pa dokaj nedosledno govorimo o tretji kategoriji — gre za tako imenovano vzajemnost — čeprav se mi zdi, da so formulacije, na primer v 30. členu, ki govori o sredstvih za vzajemno graditev stanovanj ali za združevanje po načelih vzajemnosti, terminološko ustrežnejše.

Če je tako — osebno mislim, da to ni povsem korektna izpeljava 65. člena ustave, — in ker najbrž tudi razlogi praktične narave govorijo za to, potem je potrebno razdeliti sistem vračljivosti in pravne osnove. V 30. členu zakona je sicer določeno, da so sredstva za vzajemno graditev stanovanj vračljiva in

se vračajo v skladu z merili in kriteriji, ki se določijo s samoupravnim sporazumom o temeljih plana stanovanjske skupnosti, kar je konsekvence 26. člena, vendar mislim, da je najmanj, kar je potrebno dodati — »na način in v rokih, ki ga določa ta akt« — kajti osnove in kriteriji to vsekakor niso. Menim, da je za tiste, ki združujejo sredstva, še posebej pomembno, če bo sprejet 27. člen, da vedo, na kakšen način so ta sredstva vračljiva in v katerih rokih ter da je to določeno v planskem aktu. Konsekvence teh opredelitev so pomembne za 79. člen, in mislim, da sedaj predlagani amandma v veliki meri ustreza zahtevi, da naj o usodi združenih sredstev, ki se namenijo za stanovanjsko gradnjo, odločajo samo tisti, katerih sredstva se združujejo za tako imenovani vzajemnostni namen, to pa so lahko samo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela in v delovnih skupnostih, ne pa tudi stanovalci, varčevalci ali pričakovalci stanovanj. Tu smo po mojem mnenju naleteli na problem, ki je do neke mere približno enak kot v kulturni skupnosti, ko je Družbenopolitični zbor že ob osnutku sprejel stališče, da mora najprej zakon identificirati nosilce interesov na področju graditve in upravljanja stanovanj in na tej podlagi prirediti samoupravno organiziranost na tak način, da bodo avtentični interesi na tem področju lahko prihajali do izraza, s tem, da o sredstvih ne morejo odločati drugi, razen nosilci odločitev o sredstvih. Menim, da splošen model dvodomne skupščine, ki odloča v glavnem enakopravno v obeh zborih, o nekaterih vprašanih pa posebej zbor izvajalcev in posebej zbor uporabnikov, ni na enak način uporabljiv v vseh dejavnostih ne glede na vsebino teh dejavnosti. Zato menim, da amandma k 79. členu ustrežneje sledi našim stališčem in bi ga kazalo podpreti ter oceniti, ali se ga morebiti ne da še izboljšati.

S tema problemoma je povezan tudi problem 27. člena. Če sem prav razumel tovariša Habjana, Socialistična zveza ni naklonjena temu členu, predvsem zaradi tega, ker bi to pomenilo določeno nezaupanje v samoupravno zrelost in tako naprej. To so prav gotovo argumenti, ki so vredni razmisleka, menim pa, da je za nas problem veliko bolj zahteven. Gre za poseg družbenopolitične skupnosti v tisti del dohodka delovnih organizacij, v katerega doslej z intervencijo nismo segali — to je čisti dohodek. To bi bil prvi primer, ko v čisti dohodek segamo z intervencijskim ukrepom, zato bi bilo potrebno razmisliti predvsem o tem. Ta pomislek, da samoupravno združevanje uspeva ali ne uspeva, velja pri vsaki intervenciji družbenopolitične skupnosti in po mojem na tem področju ni izjeme. Kadar so porušena planska razmerja in je ogroženo uresničevanje s planom postavljenih smotrov, ki imajo svoj temelj že v sprejetih obveznostih delovnih organizacij, ki so podpisale družbene dogovore oziroma dogovore o temeljih planov, sporazume o usklajevanjih planov in tako naprej, gre za izvršljivost teh obveznosti in v tem je ravno smisel intervencije. V tem primeru gre za vprašanje, kam seže ta intervencija. Seže v tisti del dohodka, kamor do sedaj ni in se ga po mojem mnenju tudi ne sme razporejati z intervencijo družbenopolitične skupnosti, ne glede na to, ali je to občina, federacija ali republika. Zato mislim, da bi bilo potrebno o tem razmišljati in hkrati tudi o posledicah. V nasprotnem primeru ostane občina brez možnosti intervencije, občina pa je po ustavi odgovorna za urejanje nekaterih odnosov na svojem območju, med drugim tudi za zagotavljanje pogojev za življenje in delo delovnih ljudi in občanov. Menim, da je ta problem veliko zahtevnejši, kot pa se kaže z vidikov, s katerih je bil danes spodbijan. Če te možnosti ni, je namreč vprašljiva celotna koncepcija usmerjene

gradnje. Solidarnostno združevanje sredstev seveda ni ogroženo, ker je tam dohodek vir, na dohodek pa se seveda lahko s takšnim ukrepom, če ima podlago v zakonu, intervenira tudi s strani občine.

Ta tri vprašanja so vredna razmisleka, zato bi še enkrat predlagal predvsem to, da z vidika stališč, ki smo jih sprejeli, ter z vidika stališč, ki so bila sprejeta v političnih organizacijah, pri nadaljnjem izčiščevanju teh amandmajev in predlogov preverimo tudi te stvari ter naš zbor pred odločanjem o amandmajih opozorimo na posledice sprejetja ali zavrnitve posameznih rešitev, ki so bodisi že v zakonu, ker jih je predlagatelj že sprejel, ali pa so v amandmajih, ki še niso mogli biti obravnavani na enak način v Izvršnem svetu.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Kučan. Kdo še želi razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in odrejam 30 minut odmora. Delovna skupina se bo medtem sestala, pri čemer vabim tudi zainteresirane predstavnike, da sodelujejo pri oblikovanju stališč.

(Seja je bila prekinjena ob 10.10 in se je nadaljevala ob 11.20.)

Nadaljujemo sejo. Skupina je pripravila stališča. Tovarišica Majda Gaspari, ki je članica te skupine, bo prebrala stališča k predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Ker nas ostala dva zbora že čakata, nismo razmnoževali tekstov, ampak se najprej zedinimo glede predloga stališč skupine. Stališča imajo pet točk in predlagam, da se skušamo zediniti o vsaki točki posebej.

Majda Gaspari: Stališče k 1. točki se glasi: »Družbenopolitični zbor ugotavlja, da je predlagatelj v predlogu zakona in v svojih amandmajih upošteval večino stališč, ki jih je zbor sprejel ob obravnavi osnutka zakona. Poudarek je na besedah »večini stališč«, ker smo ugotovili, da nekatera vprašanja morda niso v zakonu dovolj dosledno izpeljana.

Predsednica Tina Tomlje: Ima kdo kakšen pomislek k tej formulaciji? (Ne.) Predlagam, da preidemo na drugo točko.

Majda Gaspari: Druga točka se glasi: »Družbenopolitični zbor predlaga pristojnim zborom, da sprejmejo amandma k 18. členu, ki opredeljuje elemente za sklepanje samoupravnega sporazuma o temeljih plana stanovanjske skupnosti.« V drugem odstavku 18. člena naj se za 6. alineo doda nova alineja, ki se glasi: »— pogoje in posebna merila za reševanje stanovanjskih vprašanj mladih družin«. S tem amandmajem bo ustrezneje opredeljeno, da gre pri reševanju stanovanjskih vprašanj mladih družin za določeno specifiko, ki jo glede na enotno stališče, da je potrebno v načelu uveljaviti odgovornost posameznika za reševanje stanovanjskih vprašanj, ne kaže reševati v okviru solidarnostno združenih sredstev.

Predsednica Tina Tomlje: To je torej druga točka. Tako je stališče Predsedstva in Socialistične zveze ter Odbora za družbenoekonomske odnose. Ima kdo kakšno pripombo? (Ne.) Prehajamo na tretjo točko.

Majda Gaspari: V sedanjih razpravah so prišle do izraza nekatere razlike v mnenjih glede politične primernosti in pravne pravilnosti določb 27. člena predloga zakona. Zaradi tega je potrebno to vprašanje še proučiti z družbenopolitičnih in pravnih vidikov. Pri tem je treba izhajati iz pravic in odgovornosti delavcev v temeljnih organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih, ki združujejo sredstva ter iz pravic in odgovornosti družbenopolitičnih skupnosti.

Ponovno je treba proučiti vračljivost sredstev lastne udeležbe za pridobitev družbenega najemnega stanovanja glede na sprejeto idejnopolitično stališče, po katerem mora vsakdo v skladu s svojimi možnostmi prispevati lastna sredstva za rešitev svojega stanovanjskega vprašanja.

Predsednica Tina Tomlje: To je tretja točka, ki je v bistvu najzahtevnejša. Tu je neopredeljeno stališče do družbene intervencije po 27. členu in nakazana usmeritev, kako naj se uredijo družbenoekonomski odnosi, kadar temeljne organizacije združenega dela združujejo sredstva v okviru samoupravne interesne skupnosti. Ponovno je treba proučiti vračljivost sredstev lastne udeležbe, kar je bilo prisotno v današnji razpravi in kar je deloma prisotno tudi v naših sklepih, ki smo jih sprejeli ob analizi družbenoekonomskih odnosov v SIS materialne proizvodnje posebnega družbenega pomena in zakonov s tega področja. Ima kdo kakšno pripombo? (Ne.) Prehajamo na 4. točko.

Majda Gaspari: Samoupravna organiziranost stanovanjske skupnosti v predlogu zakona še ni opredeljena tako, da bi delavci in stanovalci odločali o vseh vprašanjih, o katerih se dogovarjajo in jih sprejemajo v tej skupnosti. Družbenopolitični zbor zlasti opozarja, da je v zakonu premalo razdelana pravica in odgovornost uporabnikov, ki združujejo sredstva za stanovanjsko gradnjo. Sestava zborov skupščine stanovanjske skupnosti in način odločanja morata biti v zakonu urejena tako, da odločitve o uporabi sredstev ne morejo biti sprejete, če jih niso sprejeli delegati uporabnikov, ki so združili sredstva.

Predsednica Tina Tomlje: Ima kdo kakšno dopolnitev? (Ne.) Prehajamo na peto točko.

Majda Gaspari: Peta točka se glasi: Predlagatelj, Zakonodajno-pravna komisija Skupščine SR Slovenije, druga delovna telesa zborov in Skupščine in delegacije oziroma skupine delegatov so predložili številne amandmaje, ki dopolnjujejo oziroma spreminjajo predlog zakona, deloma pa spreminjajo tudi osnovni koncept zakona. Zato Družbenopolitični zbor predlaga Zboru združenega dela, Zboru občin in Skupščini Skupnosti socialnega varstva Slovenije, da predlog zakona sicer obravnavajo, da pa o njem ne odločajo dokončno.

Zbor predlaga, da se ustanovi skupina delegatov vseh pristojnih zborov in družbenopolitičnih organizacij, ki bi proučila predlagane amandmaje in razpravo na sejah zborov in skupaj s predlagateljem predložila zborom, kateri amandmaji so v skladu z usmeritvami družbenopolitičnih organizacij na tem področju in z osnovnim konceptom zakona in jih je zato mogoče sprejeti.

Predsednica Tina Tomlje: Ima kdo kakšen spreminjevalni predlog v zvezi z zadnjo točko stališč? (Ne.) Želi kdo razpravljati o stališčih kot celoti? Če ne želi nihče razpravljati, dajem stališča k predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog stališč k predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Na podlagi določil poslovnika zbora in Skupščine bomo poslali stališča Zboru občin, Zboru združenega dela, Skupščini Skupnosti socialnega varstva ter predlagatelju.

Glede na odložitev sklepanja o predlogu zakona, predlagamo v stališčih, da se oblikuje medzborovska skupina delegatov, ki bo proučila predlagane amandmaje in razpravo v vseh zborih in skupaj s predlagateljem predlagala, kateri amandmaji k predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu se sprejmejo. V to skupino predlagam tovarišico Majdo Gaspari in tovariša Emila Šuštarja. Se s predlogom strinjate? (Da.)

Ugotavljam, da je predlog soglasno sprejet.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine.

Predlog zakona je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Predlog zakona so obravnavali Odbor za družbenopolitični sistem našega zbora, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za pravosodje. Prejeli smo amandma Zakonodajno-pravne komisije k 10. členu, v dodatnem poročilu, ki smo ga danes sprejeli, je komisija predložila še amandma k 13. členu, amandma Komisije za pravosodje k 2. odstavku 8. člena in predlog stališč, ki naj bi jih zbor sprejel na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije in 19. člena poslovnika zbora, v katerem zbor na podlagi 286. člena poslovnika Skupščine predlaga amandmaja k 11. in 13. členu predloga zakona.

Predstavnik predlagatelja je tovariš Edo Gaspari, namestnik predsednika Republiškega komiteja za delo. Želi morda besedo? (Da.) Tovariš Gaspari, ima besedo.

Edo Gaspari: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Družbena lastnina in pravica do samoupravljanja delovnih ljudi sta izraz socialističnih družbenoekonomskih odnosov in sta hkrati temelja teh odnosov, osnova in vir svobodno združenega dela ter vodilne vloge delavskega razreda. Zato že ustava zagotavlja samoupravnim pravicam delovnih ljudi in družbeni lastnini posebno družbeno varstvo. S tem načelom je tudi ustvarjeno pravno izhodišče za uveljavljanje ustrezne ureditve vsebine in metod tega varstva, za oblikovanje in določanje posebnih pooblastil organov, ki so pooblašteni, da uresničujejo to varstvo, to so predvsem družbeni pravobranilci samoupravljanja ter za določanje in urejanje pravic, obveznosti in odgovornosti organov, ki so pooblašteni za uresničevanje in zagotavljanje tega posebnega družbenega varstva, to pa so skupščine družbenopolitične skupnosti.

V širšem pomenu se zagotavlja posebno varstvo samoupravnih pravic in družbene lastnine s smotrnim in učinkovitim obvladovanjem in urejanjem vseh odnosov v družbeni reprodukciji, z borbo proti tehnokratizmu, nezakonitosti, nespoštovanju samoupravnih splošnih aktov, s preprečevanjem zlorab

samoupravljanja in družbene lastnine, z uveljavljanjem družbene lastnine in z uveljavljanjem odgovornosti posameznih organov. Za delavčev družbeno-ekonomski položaj je najbolj značilna in najpomembnejša pravica dela z družbenimi sredstvi, ki je delavčeva neodtujljiva pravica in hkrati zaradi svoje narave izhodišče vzajemne soodvisnosti in soodgovornosti za družbeno in ekonomsko smotno uporabo družbenih sredstev, ki mora biti takšna, da se ta sredstva v skupnem in splošnem družbenem interesu nenehno obnavljajo, povečujejo in izboljšujejo. Pri uresničevanju takega družbenega položaja oziroma pri uresničevanju teh svojih samoupravnih družbenih pravic, ki temelje na družbenem lastništvu, pa so delavci odgovorni drug drugemu in družbeni skupnosti. Pri tem pa velja opozoriti na ustavno načelo, ki ga povzema in dalje razvija zakon o združenem delu, da nihče ne sme na kakršenkoli način onemogočati ali omejevati delavca, da ne bi enakopravno z drugimi delavci odločal o svojem delu ter o pogojih in rezultatih svojega dela.

Menim, da je bilo potrebno vse to omeniti, ker iz teh načelnih predpostavk zelo konkretno izhajajo tudi vloga in značilnosti sistema posebnega družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine. Predlog zakona, ki vam je predložen v obravnavo in sprejem, prinaša predvsem norme, po katerih skupščine družbenopolitičnih skupnosti lahko izrekaajo z zakonom določenečasne ukrepe družbenega varstva, ki niso kazenske sankcije, pač pa posebni, izjemni in začasni ukrepi, ki se uporabljajo samo takrat in samo izjemoma, torej začasno, če se onemogoča ali omejuje uresničevanje pravice dela z družbenimi sredstvi v obsegu, kot je določen v zakonu o združenem delu, če se prilaščajo družbena sredstva ali kako drugače nezakonito z njimi ravna v nasprotju z njihovo naravo in njihovim namenom, če so huje prizadeti družbeni interesi pri njihovi uporabi, upravljanju in razpolaganju, ali če se kako drugače onemogoča uresničevanje družbene funkcije družbene lastnine.

V zakonu določeni začasni ukrepi se izrečejo in uvajajo torej samo zaradi tega, da se čimprej ustvarijo pogoji za vzpostavitev samoupravnih odnosov. Že sama definicija družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine pa kaže, da brez skrbno in objektivno ugotovljenih razlogov teh ukrepov ni dopustno izreči oziroma, bi bil tak izrek nezakonit. Po določbi 2. odstavka 35. člena zakona o združenem delu lahko skupščina družbenopolitične skupnosti izreče začasen ukrep družbenega varstva pod pogoji in po postopku, ki jih predpisuje zakon. Pogoji za to uporabo so torej dokaj zahtevni, kar hkrati kaže, da teh ukrepov ni dopustno uvajati na hitro, brez poprejšnjih temeljitih analiz razmer in problemov prizadete organizacije združenega dela. V zvezi s tem velja omeniti kot aktualen negativen pojav v dosedanji praksi, ko je bilo večkrat dejansko stanje ugotovljeno precej površno, zgolj formalno, kar je potem povzročilo, da so bili izrečeni ukrepi nezakoniti, zaradi česar je sodišče združenega dela ugotavljalo, da nimajo dokazne opore in osnove v dejanskem stanju v smislu določb, zlasti 619. in 620. člena zakona o združenem delu, kjer so navedeni in določeni razlogi, zaradi katerih je dopustno poseči po začasnih ukrepih. Ustava in zakon pa terjata, da se ugotovijo vsi razlogi in vse okoliščine, ki dokazujejo utemeljenost in zakonitost uporabe določenega začasnega ukrepa, njegovo primernost oziroma ustreznost glede na dejanske razmere in funkcije sistema družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine, katerega je uvedel zakon o združenem delu.

Zato se je treba že pri pripravi predloga za izrek začasnih ukrepov družbenega varstva in pri obrazložitvi sklepa o izrečenem ukrepu izogibati vsebinsko neustrezno pripravljenim predlogom in formalističnim obrazložitvam sklepov prav zaradi čuvanja samoupravnih pravic delavcev. Ne samo predloženi zakon, ampak tudi dosedanja praksa posebej opozarja na načelo materialne resnice in na načelo enakopravnosti vseh udeležencev v vseh fazah postopka, ko mora skupščina v razpravi, ob sodelovanju vseh prizadetih, zlasti pa sindikata, ugotoviti, ali predlog vsebuje vse okoliščine in elemente, pomembne za ugotovitev in oceno dejanskih razmer. Ni torej mogoče dopuščati prakse, da bi pooblaščen predlagatelji skupščini predložili zgolj formalni predlog brez omenjenih elementov z vsemi podatki, iz katerih je mogoče spoznati in oceniti dejansko stanje.

Iz dosedanjih izkušenj je možno povzeti spoznanje, ki ga upošteva tudi predlog zakona, da mora skupščina prej, preden sklepa o predlaganih začasnih ukrepih družbenega varstva, obvestiti pristojni organ sindikata, delavce in organe upravljanja organizacije, zoper katere je predlagan izrek začasnih ukrepov družbenega varstva, družbenega pravobranilca samoupravljanja in svoj izvršni svet oziroma organ družbenega nadzorstva skupščine. Pomen teh ukrepov namreč terja, da izrek skupščine izhaja iz usklajene akcije pristojnih organov družbenopolitičnih skupnosti, sindikata in drugih družbenopolitičnih organizacij, ker gre za sanacijo samoupravnih odnosov, za odpravo motenj v teh odnosih. Vse omenjeno dokazuje, kako neogibno je potrebno sprejeti predloženi zakon, s sprejemom katerega bomo imeli v naši republiki vsebinsko-pravno celovit sistem družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine.

Pri oblikovanju predloga ni bilo mogoče upoštevati mnenja, po katerem naj bi iz zakona izpadla določba 11. člena. Po tej določbi imajo namreč zoper sklep o začasnem ukrepu družbenega varstva tisti, zoper katere je izrečen začasni ukrep, sindikat in družbeni pravobranilec samoupravljanja, pravico, da v določenem roku vložijo na Sodišču združenega dela SR Slovenije zahtevo, da odloči o zakonitosti tega sklepa oziroma da preizkusi njegovo zakonitost, s tem, da zahteva za tak preizkus ne odloži njegove izvršitve. Ta določba je povzeta po 18. členu zveznega zakona o sodiščih združenega dela. Ni se mogoče strinjati z mnenjem, da je taka zakonska določba v nasprotju z določbo 633. člena zakona o združenem delu, ki določa, da se sklep o začasnem ukrepu družbenega varstva šteje kot dokončen akt. Pri presoji takega mnenja velja upoštevati, da gre za poseben postopek, v katerem je že po zveznem zakonu možna in dopustna presoja zakonitosti izrečenega ukrepa. Ta presoja pa ne pomeni meritornega odločanja o primernosti izrečenega ukrepa. Gre v bistvu samo za presojo, ali je ukrep izrečen po predpisanem postopku, zaradi ugotovitve materialne resnice oziroma dejstev, na katera zakon o združenem delu veže možnost in pravno osnovo za ukrep začasnega varstva. Taka odločitev pa je tudi v skladu z določbo 2. odstavka 215. člena zvezne ustave oziroma 2. odstavka 270. člena ustave SR Slovenije, po kateri sme zakon izjemoma v določenih primerih izključiti pritožbo, če je drugače zagotovljeno varstvo pravic in zakonitosti. Pripominjamo, da je Ustavno sodišče Jugoslavije izdalo sklep številka U-30/79 v oktobru tega leta, v katerem je mnenja, da je najvišje sodišče združenega dela v republiki in pokrajini pristojno reševati na prvi in zadnji stopnji spore o zakonitosti akta skupščine družbenopolitične skupnosti, s

katero se odreja začasen ukrep družbenega varstva zoper organizacijo združenega dela.

Glede na nekatere predloge, da naj bi zakon zlasti konkretiziral in podrobneje definiral temeljna pojma, kot sta motnje v samoupravnih odnosih in oškodovanje družbenih interesov, velja pripomniti, da bi bilo takšno definiranje kazuistični poseg v določbe zakona o združenem delu, ki dejanska stanja posameznih primerov določajo načelno in okvirno, vendar tako, da se ob dosledno uveljavljenem pravilu o ugotavljanju materialne resnice v postopku lahko zajamejo praktično vsi primeri, če so v njih elementi, ki so v zakonu opisno opredeljeni. Taka kazuistika bi bila celo ovirajoča spričo vsebinsko aktualne in dovolj konkretne določbe drugega odstavka 616. člena zakona o združenem delu. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se strinja z amandmajem Komisije Skupščine SR Slovenije za pravosodje k 2. odstavku 8. člena predloga zakona, po katerem naj se beseda »spremeni«, nadomesti z besedama »odloči drugače«. Prav tako soglaša z amandmaji Odbora Skupščine SR Slovenije za družbenopolitični sistem in stališči Odbora za družbenopolitični in komunalni sistem Zbora občin, da se v 11. členu spremeni rok, v katerem se lahko vloži zahteva za varstvo zakonitosti in da se ta lahko vloži v roku 15 dni. Soglaša tudi z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije k 2. odstavku 10. člena predloga zakona, po katerem se s sklepom o imenovanju začasnega organa skupščine občine o nadomestilu osebnega dohodka delavcu za čas opravljanja funkcije individualnega začasnega organa oziroma člana kolegijskega začasnega organa in z amandmajem k 2. odstavku 13. člena predloga zakona, po katerem se ta odstavek spremeni tako, da odločitev o predlogu, da začasni ukrepi družbenega varstva prenehajo pred določenim časom, sprejme skupščina občin najkasneje v 30 dneh po sprejemu ustreznega predloga.

Menimo, da je glede na povedano predloženi zakon s temi amandmaji vsebinsko ustrezen in bo bistveno prispeval k učinkovitemu in zakonitemu izvajanju posebnega družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine, zato predlagam, da ga zbor sprejme. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Gaspari. Predstavnica Odbora za družbenopolitični sistem, tovarišica Vrhovčak, ima besedo.

Ivanka Vrhovčak: Nič bistvenega ne bi dodala k našemu poročilu, želela bi le ugotoviti, da se amandma Zakonodajno-pravne komisije k 13. členu in amandma, ki smo ga mi oblikovali k 13. členu, po vsebini ne razlikujeta, ne glede na različno dolžino besedila amandmajev, pač pa je amandma Zakonodajno-pravne komisije bolj popoln in bolj določen. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovarišica Vrhovčakova. Kdo še želi razpravljati o predlogu zakona o začasnih ukrepih? Besedo ima tovariš Igor Uršič.

Igor Uršič: Pozorno sem poslušal tovariša Gasparija, ki je obrazlagal zavrnitev amandmaja k 2. alineji 11. člena in moram reči, da iz obrazložitev izhaja, da pravzaprav naš amandma po vsebini drži. Obrazložitev tovariša Gasparija govori o tem, da gre pri preizkusu zakonitosti samo za preverjanje, ali so bili formalno-pravni načini in roki ustrezno izpeljani, ne pa, ali je dana

osnova za sprejetje začasnega ukrepa. Na kratko bi se reklo, da ta preizkus zakonitosti v bistvu pomeni zahtevo za preizkus tega: »a prav se piše kaša ali kasha«.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa. Kdo še želi razpravljati? (Nihče.)

Če ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in dajem na glasovanje predlog stališč k predlogu zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine, s tem, da se kot besedilo 3. točke teh stališč, tako kot je predlagala predstavnica Odbora za družbenopolitični sistem, povzame amandma Zakonodajno-pravne komisije k 13. členu predloga zakona.

Kdor je za ta stališča, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog stališč k predlogu zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine.

V skladu z določili poslovnika bomo sprejeta stališča poslali Zboru združenega dela, Zboru občin in predlagatelju.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Na zadnji seji ni nihče postavil delegatskega vprašanja, danes pa želi postaviti delegatsko vprašanje tovariš Tone Krašovec.

Tone Krašovec: Ta čas v Zveznem zboru Skupščine SFRJ obravnavajo delegati po skrajšanem postopku predlog zakona o začasnih prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev. V bistvu gre za modifikacijo že letos začasno veljavnega zakona in njegovo podaljšanje v leto 1981. Glede na zahtevne naloge gospodarskega razvoja v letu 1981, predvsem na področju izvoza, pa lahko po mojem mnenju nekatere restrikcije iz tega zakona, predvsem glede porabe sredstev za ekonomsko propagando, dnevnic in nekatere vrste potnih stroškov, ovirajo združeno delo v njegovih izvoznih prizadevanjih. Zato me zanima:

1. mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije v tej zadevi in
2. tolmačenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, zakaj obravnava ta predlog le Zvezni zbor, ne pa tudi Zbor republik in pokrajin, saj gre za določanje pogojev ustvarjanja dohodka na enotnem jugoslovanskem trgu?

Če je potrebno, lahko podam še obširnejšo obrazložitev tega vprašanja.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa. Lahko predstavnik Izvršnega sveta na zastavljeno vprašanje že zdaj odgovori? (Ne.) Delegat bo odgovor na postavljeno vprašanje dobil na jutrišnji seji.

Želi še kdo postaviti delegatsko vprašanje? (Ne.)

Če ne želi nihče postaviti delegatskega vprašanja, potem je izčrpana tudi zadnja točka dnevnega reda. Zaključujem 43. sejo Družbenopolitičnega zbora.

Delegate opozarjam, da je tudi jutrišnja seja zbora po svoji vsebini zelo zahtevna in ker se je nekaj tovarišev že opravičilo, prosim, da razporedite svoje obveznosti tako, da se bo lahko čimveč delegatov udeležilo seje zbora.

(Seja zbora je bila končana ob 11.45.)

44. seja

(16. decembra 1980)

Predsedovala: Tina Tomlje,
predsednica Družbenopolitičnega zbora

Začetek seje ob 9.10.

Predsednica Tina Tomlje: Tovarišice in tovariši delegati! Preden začnem sejo, vas moram obvestiti, da smo na meji sklepčnosti in bi tako nihče ne smel zapustiti seje, ker sprejemamo enakopravno dva zakona v zadnji fazi. Predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti sprejema kot četrti zbor tudi Skupščina Kulturne skupnosti. Ta ima pripravljene amandmaje, ki jih bomo verjetno morali usklajevati. Zato apeliram na vas, da vztrajate do konca seje.

Pričenjam 44. sejo Družbenopolitičnega zbora. Opravičil se je tovariš Igor Uršič, zato predlagam, da mi sejo pomaga voditi tovariš Tone Krašovec. Se strinjate s tem predlogom? (Da.) Prosim tovariša Krašovca, da pride za predsedniško mizo.

Za današnjo sejo so se opravičili naslednji tovariši in tovarišice: Vlado Beznik, Jože Božič, Lojzka Čotar, Stane Gavez, Rudi Kropivnik, Majda Naglost, Emil Šuštar, Igor Uršič, Aleksander Varga, Angelca Vrbnjak in Štefanija Žagmaister.

Z dopisom z dne 8. 12. 1980 sem dnevni red današnje seje razširila s štiri predlogi dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985. Danes pa razširjam dnevni red še s predlogom dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije na področju proizvodnje oborožitve in vojaške opreme za obdobje 1981—1985, ki smo ga naknadno prejeli.

Glede na to predlagam za današnjo sejo naslednji dnevni red:

1. a) predlog dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije o politiki hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih socialističnih republik in Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo za obdobje 1981—1985; b) predlog dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985 o

usklajevanju in usmerjanju tokov družbene reprodukcije; c) predlog dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije o politiki razvoja ekonomskih odnosov s tujino v obdobju 1981—1985; č) predlog dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje od 1981 do 1985 o razvoju Jugoslovanske ljudske armade in določanju drugih skupnih interesov in ciljev na področju ljudske obrambe in varnosti države; d) predlog dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije na področju proizvodnje oborožitve in vojaške opreme za obdobje 1981—1985,

2. predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti;

3. predlog zakona o naravni in kulturni dediščini;

4. poročilo o poteku priprav na postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja;

5. predlog dogovora socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih vzgojno-izobraževalnega sistema;

6. predlogi in vprašanja delegatov.

Družbenopolitični zbor daje stališča na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije in 19. člena poslovnika zbora k 3. točki dnevnega reda, to je k predlogu zakona o naravni in kulturni dediščini. Predlaga kdo še kakšno dopolnitev ali spremembo dnevnega reda? (Ne.)

Ugotavljam, da se s predlaganim dnevnim redom strinjate in je s tem soglasno sprejet.

Delegate obveščam, da bomo na skupnem zasedanju Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora poslušali poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o dosedanjem poteku usklajevanja in o morebitnih spremembah in dopolnitvah k predlogu dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985, ki ga bo podal tovariš Vlado Klemenčič, podpredsednik Izvršnega sveta. Zato prekinjam sejo Družbenopolitičnega zbora in prosim delegate, da gredo v veliko dvorano.

(Seja je bila prekinjena ob 9.15 in se je nadaljevala ob 10.20.)

Predsednica Tina Tomlje: Tovarišice in tovariši delegati!

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na predloge dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985, in sicer a) o politiki hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih socialističnih republik in SAP Kosovo, b) o usklajevanju in usmerjanju tokov družbene reprodukcije, c) o politiki razvoja ekonomskih odnosov s tujino, č) o razvoju Jugoslovanske ljudske armade in določanju drugih skupnih interesov in ciljev na področju ljudske obrambe in varnosti države in d) na področju proizvodnje oborožitve in vojaške opreme za obdobje 1981—1985.

Predloge dogovorov je Skupščini SR Slovenije predložil Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Predlog dogovora je obravnavala skupina delegatov za proučevanje poročil Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije o poteku dogovarjanja o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985. Danes smo prejeli predlog sklepa, ki naj bi ga zbor sprejel, pregled razlik med besedili predlogov planskih dogovorov in predlog dogovora o temeljih družbenega plana

Jugoslavije na področju proizvodnje oborožitve in vojaške opreme za obdobje 1981—1985. Ker sta dogovora s področja Jugoslovanske ljudske armade označena kot vojaška tajnost, vas prosim, da jih po končani seji vrnete.

Uvodno obrazložitev smo pravkar poslušali na skupnem zasedanju. Pri tej točki sodeluje predstavnik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, tovariš Milivoj Samar, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za družbeno planiranje. Predstavnik skupine delegatov za proučevanje poročil Izvršnega sveta je tovariš Tone Krašovec, ki nam bo poročal o delu skupine.

Tone Krašovec: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Najprej moram povedati, da skupina zadnjega dogovora, ki smo ga danes dobili na klop, to je o proizvodnji oborožitve, ni obravnavala, pač pa je obravnavala vse štiri dogovore, ki smo jih dobili že prej in bi v zvezi z njimi povedal naslednje.

Skupina delegatov za proučevanje poročil Izvršnega sveta o poteku dogovarjanja o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985 je na 6. seji 12. decembra 1980 obravnavala predloge dogovorov o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za naslednje srednjeročno obdobje, ki jih je Skupščini SR Slovenije poslal v potrditev Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Skupina je dogovore obravnavala predvsem z vidika usmeritev in sklepov, ki so jih zbori te Skupščine sprejeli na sejah 22. oktobra letos. Po uvodnem poročilu Izvršnega sveta je skupina ugotovila, da je Izvršni svet ustrezno uskladal ključne naloge, — ob upoštevanju objektivno različnih razvojnih interesov v posameznih republikah in pokrajinah — ter v glavnem uveljavil omenjene usmeritve in sklepe, zlasti glede večje stabilizacijske naravnosti v prihodnjem obdobju, pospešenega vključevanja v mednarodno menjavo, nadaljnje preobrazbe sistema pospeševanja razvoja manj razvitih republik in pokrajin na samoupravnih osnovah in tudi glede obsega skupnih nalog, ki jih ureja federacija. To svojo ugotovitev skupina navaja tudi v I. točki predloga sklepa, ki ste ga prejeli na klop, in ki naj bi ga zbori danes sprejeli. Te ugotovitve pa izhajajo tudi iz uvodnega poročila Izvršnega sveta, ki smo ga pravkar poslušali na skupnem zasedanju.

Na tej podlagi je skupina tudi ugotovila, da ni ovir, zaradi katerih Izvršni svet dogovorov ne bi podpisal in da jih Skupščina ne bi potrdila. Poudarila je tudi, da sklenitev dogovorov pred začetkom novega srednjeročnega obdobja pomeni pomemben napredek pri uresničevanju načel samoupravnega družbenega planiranja glede na sedanje obdobje, ko so bili nekateri dogovori sklenjeni šele ob koncu leta 1979.

Skupina je obenem ugotovila, da bo potrebno glede na to, da je naloge prevzel le Izvršni svet, v Sloveniji pospešiti planske aktivnosti vseh nosilcev planiranja in zlasti sporazumevanja o temeljnih planov, s čimer bo zagotovljena usklajenost s sprejetimi usmeritvami iz dogovorov, pa tudi razporejanja dohodka v skladu s prevzetimi nalogami.

Prav tako je bilo poudarjeno, da so dogovori glede nekaterih nalog še dokaj splošni in načelni in da bo potrebno te naloge konkretizirati v republiški resoluciji za prihodnje leto, pa tudi v družbenem planu.

Skupina je na to opozorila predvsem zaradi nujnosti hitrega ukrepanja za doslednejše uveljavljanje ekonomskih zakonitosti in enotnosti jugoslovanskega trga, družbene presoje vseh investicijskih odločitev, sprejema sistemskih re-

šitev za izpolnjevanje obveznosti naše republike do manj razvitih republik in pokrajin, pospešenih priprav operativnih programov za samoupravno združevanje sredstev za te namene in zaradi nujnosti vsestranskega spodbujanja razvoja izvozno usmerjenega gospodarstva, ki bo nosilo glavno breme gospodarske rasti in razvoja. Te naloge in usmeritve so opredeljene v II. točki predlaganega sklepa.

Naša skupina je tudi poudarila, da so z dogovori o temeljih plana predvideni tudi izvedbeni dogovori in ukrepi, ki bodo sklenjeni v letu 1981. Ker bo pri sprejemanju teh izvedbenih dogovorov in ukrepov sodeloval Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, pa je skupina menila, da bi bilo smotno sprejeti tudi nekatere usmeritve za njegovo delo, zlasti z vidika konkretizacije nalog in ukrepov, ki naj zagotovijo nadaljnji razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in ki naj uveljavijo že sprejeta stališča, usmeritve in sklepe te Skupščine, pa tudi najvišjih organov v federaciji, v družbenopolitičnih organizacijah in družbenih svetih. Te pogloblitve usmeritve Izvršnemu svetu predlaga skupina v III. točki predloga sklepa.

Iz teh pogloblitvenih usmeritev, ki so bile deloma izražene že v usmeritvah in sklepih te Skupščine z dne 22. oktobra letos in ob drugih obravnavah planskih aktov za naslednje srednjeročno obdobje, ki jih je potrebno še naprej uveljavljati, želimo opozoriti, da zato v predlogu sklepa ne ponavljamo že sprejetih oziroma veljavnih usmeritev, temveč dajemo poudarek usmeritvam in nalogam, ki izhajajo iz vsebine predloženih dogovorov.

V III. točki sklepa zlasti poudarjamo nujnost zagotavljanja prednosti izvoza pred substitucijo uvoza in na nujnost uveljavitve stališč zveznih družbenih svetov glede značaja plačilnobilančnih oziroma deviznobilančnih pozicij v enotni bilanci Jugoslavije, predvsem z vidika upoštevanja deviznih nakazil delavcev na začasnem delu v tujini. V tem okviru je potrebno v izvedbenem dogovoru, ki bo sklenjen do 31. marca prihodnjega leta, jasno opredeliti, da gre za enake in ne iste pravice pri ustvarjanju in razpolaganju z devizami klirinškega izvora. Pri tem pa skupina poudarja, da bo morala ta stališča pri svojem delu upoštevati tudi delegacija te Skupščine v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Dovolite mi, da v imenu skupine predlagam še dva popravka. K I. točki sklepov: V šesti vrstici naj se začetek stavka: »Skupščina tudi ugotavlja, da je Izvršni svet v glavnem uveljavil« in tako naprej, spremeni tako, da se glasi: »Skupščina tudi ugotavlja, da je Izvršni svet pri tem uveljavljal«. Torej se besede: »v glavnem uveljavil«, nadomestijo z besedo: »uveljavljal«. Poudarek je torej na tem, da ob uveljavljanju stališč Izvršni svet v medrepubliškem usklajevanju vsega ni mogel uveljaviti.

Predlagam, da se v prvi vrsti II. točke sklepov besedilo spremeni tako, da se glasi: »Glede na to, da je v tej fazi z dogovori naloge prevzel Izvršni svet« ... in nato besedilo, kot sledi.

Na koncu bi še rad seznanil delegate, da mi je tovarišica predsednica naložila, da posredujem tudi vsebino teleksa Izvršnega sveta izvršnim svetom republik in pokrajin. Prebral ga bom v srbohrvaščini: »Obaveštvamo vas da je naknadnom proverom konstatovano da u članu 27. dogovora o osnovama društvenog plana Jugoslavije o uskladjivanju i usmeravanju tokova društvene produkcije treba uneti tačku 9, koja glasi: »Učesnici dogovora će propisima i merama ekonomske politike obezbediti da rast sredstava za zadovoljavanje opštih društvenih potreba bude sporiji od rasta dohotka u privredi odnosno u

skladu sa realnim mogućnostima privrede i radnih ljudi i građana. Napominjem da je ovaj tekst usaglašen i da je omaškom ispušten prilikom izrade jedne ranije prečišćene verzije ovog dogovora«. Podpisan generalni sekretar Zveznega izvršnega sveta Ivica Čačić. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Preden preidemo na razpravo, predlagam zboru, da za morebitne dopolnitve predlaganega sklepa imenujemo delovno skupino, v kateri bi bili Tone Krašovec, Jože Globačnik in Stane Repar.

Pričenjam razpravo! Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Marko Bulc.

Marko Bulc: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Nobenega dvoma ni, da je soglasje Izvršnega sveta k dogovorom o osnovah družbenega plana 1981—1985 izrednega pomena. S tem je omogočen sprejem resolucije za leto 1981 na nivoju Jugoslavije, omogočen pa je tudi sprejem družbenega plana razvoja Jugoslavije, čeprav ne v prvotno določenem roku, temveč dva meseca kasneje. Jasno je, še posebej meni, ki sem nenehno soočen z usklajevanjem različnih interesov in stališč republik in pokrajin, da je naš Izvršni svet, ki je družbene dogovore usklajeval z drugimi izvršnimi sveti in Zveznim izvršnim svetom, imel pri tem izredno težavno nalogo. Usklajevanje je bilo dolgotrajno in ni bilo lahko uskladiti stališča o vseh petih poglobitvinih vprašanjih. Prvič, gre za različne interese in drugič, za izredno občutljive stvari, kot so hitrejši razvoj nerazvitih, razvoj JNA, razširjena reprodukcija, ekonomski odnosi s tujino in tako napej.

Iz vsebine dogovorov, ki nam jih je Izvršni svet predložil v potrditev, in h katerim naj bi danes dali soglasje delegaciji, da jih potrdi v Zboru republik in pokrajin, izhaja, da je naš Izvršni svet ustrezno uveljavil dva zelo pomembna in bistvena predloga iz smernic Skupščine oziroma naših zborov z dne 22. decembra. Gre za rešitve, ki naj omogočijo hitrejši razvoj manj razvitih, kar je razvidno tudi iz današnje obrazložitve tovariša podpredsednika Klemenčiča in po moji oceni tudi za usmeritev, kako naj se v naslednjih petih letih rešujejo bistveni problemi gospodarstva, to je preskrba, proizvodnja in preskrba z energijo, še posebej z nafto. V imenu razvitih je predvsem v treh stvareh uspel ustrezno uveljaviti stališča naše Skupščine, in sicer naj bo delež sredstev za nerazvite, predvsem zaradi stabilizacijske naravnosti in zaradi dejstva, da so nerazviti v nekaterih parametrih že dosegli precej boljši start za nadaljnji razvoj, manjši kot je bil doslej, ko je znašal 1,97 % družbenega proizvoda. Bili so sicer predlogi, naj bi bil v naslednjem petletnem obdobju delež večji, vendar je dosežen sporazum o njegovem zmanjšanju na 1,83 % oziroma za Kosovo 1,86%. To je gotovo pomemben korak.

2. V sodelovanju z drugimi izvršnimi sveti je vendarle uspel uveljaviti intencije zakona o združenem delu, da se neposredna udeležba delavcev, prek združevanja dela in sredstev, poveča od 20 na 50 odstotkov. To se pravi, da se je doslej fiskalno združevalo 80 odstotkov sredstev. Sedaj se je delež iz tega naslova zmanjšal na 50 odstotkov, preostali delež pa bodo s svobodnimi odločitvami združevali delavci v organizacijah združenega dela.

3. Pri takem združevanju sredstev je namen gospodarskega razvoja zagotovljen. Niti področje energetike niti področje surovin se doslej nista mogli razvijati prek svobodnega združevanja dela in sredstev gospodarstva iz razvitih in nerazvitih. Sedaj je to možno, celo z dogovorom za Kosovo, kar je

tretji zelo pomemben korak. Vse to odpira nove procese v smislu realizacije zakona o združenem delu na tako pomembnem in občutljivem področju, kot je hitrejši razvoj nerazvitih. Seveda pri tem ni v celoti uspel uveljaviti slovenske zahteve, naj bi se izvedel obračun šele po dveh in pol letih oziroma po petih letih, da bi omogočili enoletno izvajanje skupnih projektov in tako naprej. Vseeno pa so te tri spremembe zelo pomembne, čeprav niso idealne zaradi različnih interesov.

Področje energetike in še posebej nafte: Doslej smo najprej odločali, koliko nafte bo potrebno kupiti v tujini. Sedaj pa je vendarle doseženo soglasje, da vsaka republika in pokrajina določi potrebno količino nafte in zagotovi devizna sredstva, ki se združujejo na nivoju federacije. Na tej podlagi se potem nafta enakomerno porazdeljuje vsem republikam in pokrajinama, kar je izredno pomemben pogoj za delo, življenje in proizvodnjo vsake organizacije združenega dela. Seveda, če taka distribucija nafte ne bi bila enakomerna, ima vsaka republika ali pokrajina pravico, da celo z lastnimi sredstvi dokupi potrebno količino nafte. To je naslednja bistvena sprememba doslej centraliziranih odnosov na tem področju, ki jih je naš Izvršni svet z velikimi težavami uresničil.

Moram pa pri tem tudi ugotoviti, da nekaj drugih stališč naše Skupščine ni uspel uveljaviti. Tako na primer ni uspel uveljaviti naše usmeritve, naj bi se predvsem v dogovoru o razširjeni reprodukciji konkretno določile obveznosti na področju zagotavljanja energije, črne metalurgije, barvaste metalurgije, bazične kemije in kmetijstva. Proizvodnja na primer 21 gigakilovatnih ur se lahko v naslednjih petih letih realizira samo tako, da vsaka republika in pokrajina prevzame konkretne obveznosti. Enako velja seveda tudi za surovine, kmetijstvo in tako naprej. Ta predlog ni bil sprejet. Če sem prav razumel danes podpredsednika tovariša Klemenčiča, predlog ni bil sprejet zaradi časovne stiske in ker to ni bilo dovolj opredeljeno v samoupravnih sporazumih zainteresiranih organizacij združenega dela. Zato menim, da bi bilo prav, da zadolžimo naš Izvršni svet, da poskuša ta naš predlog konkretno opredeliti skupaj z organizacijami združenega dela. Obveznosti, ki so tukaj že globalne, naj opredeli tako, da bo razvidno, katere bo Slovenija resnično prevzela. To bi vnesli v plan januarja ali februarja. In drugič, vplivali bi tudi na druge republike, da storijo enako. Tako opredeljene konkretne obveznosti so edina garancija, da bodo planske naloge realizirane. To tudi pomeni, da bodo imele prednost samo tiste konkretne opredelitve, ki bodo našle mesto v samoupravnih sporazumih organizacij združenega dela in za katere bodo zagotovljena sredstva iz realno ugotovljenega dohodka.

Zadeva, ki tudi zahteva komentar, je orientacija, da se na nekaterih področjih zožijo prioritete pri tako imenovanih skupnih interesih federacije. Tudi tukaj nismo povsem uspeli. Če pogledate 7. člen, ki govori o kmetijstvu, boste videli, da je še vedno napisano, da je skupnega pomena za Jugoslavijo, ne samo pšenica, sladkor, koruza, olje, meso, temveč tudi krompir, fižol, sadje in tako naprej. Skratka, seznam je širši, kot je bil doslej. Vendarle v tem dogovoru ni jasno precizirano, ali bomo vse te široke prioritete pospeševali z enakimi ukrepi, na primer z emisijo ali pa s carinskimi olajšavami in tako naprej. Zato menim, da bi bilo prav, če bi zavzeli stališče, naj se pri teh prioritetah bolj selektivno določi, katera bo deležna posebne podpore, na primer z emisijo, ker bo sicer obseg ukrepov, ki povzročajo inflacijo, izredno širok.

Izvršni svet je imel pri usklajevanju stališč do plana posebne težave tam, kjer je zahteval ali pa predlagal take rešitve, ki naj bi v večji meri zagotavljale uresničevanje socialističnih samoupravnih odnosov in uveljavljanju naših družbenoekonomskih odnosov s sistemskimi zakoni. Ali bolj precizno rečeno, eliminirajo naj se taki ukrepi, ki še vedno nosijo inflacijsko obeležje. Tudi tu uspeh ni bil popoln. Zato mislim, da bi v predlogu sklepov napisali, naj se izvršni sveti pri realizaciji teh dogovorov in še posebej pri koncipiranju ukrepov in podzakonskih aktov na področju ekonomskih odnosov s tujino in kreditno-monetarne politike kar najbolj izogibajo inflaciji in uveljavljajo izključno sistemska določila. To pomeni, da se opredeljujem za to, da predloženi sklep skupine sprejmemo. To pomeni, da se pri vseh tistih določilih dogovorov, ki niso v celoti obvezujoča, iščejo predvsem take rešitve, ki bodo skladne s smernicami z dne 22. oktobra. Taka operacionalizacija, bo najbolj ustrezala uresničevanju stališč, sprejetih na seji CK ZK Slovenije in na zadnjem zasedanju CK ZK Jugoslavije in tudi skupščin. Zato podpiram predlog sklepov z dvema dopolnitvama.

Korekture, ki jih je tovariš Krašovec dal, so ustrezne in jih podpiram. Sam dajem pa še dve: V tretji vrsti I. poglavja predlagam, da se beseda: »ustrezno« črta. Torej se prvi stavek glasi: »Skupščina SR Slovenije ugotavlja, da je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije v postopku dogovarjanja o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985 uskladi ključne razvojne naloge«. Namreč, v treh vprašanih ni »ustrezno« uspel uskladiti stališč. S tem ne bomo zmanjšali opravljenega napora, ni pa treba pretiravati z našim zadovoljstvom. Hvala lepa, tovarišica predsednica!

Predsednica Tina Tomlje: Kdo še želi besedo? Ali tovariš Samar, kot predstavnik Izvršnega sveta, lahko komentira te dopolnitve? Če bi se zbor strinjal z dopolnitvami, ni potrebno ustanoviti skupine. Besedo ima tovariš Samar!

Milivoj Samar: Tovariš Bulc je dejansko opozoril na probleme, ki so bili prisotni ob dogovarjanju, in tudi ugotovil, kaj smo s temi dogovori dejansko dosegli. V tej diskusiji bi posebej poudaril, da sklenjeni dogovori ne vsebujejo rešitev, ki bi bile vseh pet let nespremenljive. Z dodatnimi napor pri usmerjanju našega razvoja jih z dogovarjanji med republikami in pokrajinama v naslednjem petletnem obdobju lahko še spremenimo.

Sklenjeni dogovori zahtevajo od nas v naslednjih mesecih in tudi letih veliko izvirnosti in pronicljivosti pri oblikovanju dodatnih rešitev. Verjetno bo potreben velik napor tako Izvršnega sveta kot naše delegacije v zveznem zboru. Naj bom konkreten. O primerih, ki jih je tovariš Bulc navajal, lahko povem tole. Konkretizacije so pri nas v pripravi. V naše samoupravne sporazume moramo povzeti konkretne obveznosti glede nadaljnega razvoja energetike, hrane, črne metalurgije in tako naprej. Predvidevamo, da bo plan, ki bi ga Skupščini predložili 15. februarja, vseboval konkretno rešena vprašanja na tem področju. Hkrati potekajo tudi intenzivni razgovori z drugimi republikami glede uskladitve skupnih programov.

Pri vprašanju oženja posameznih prioritet, konkretno na področju kmetijstva, naj opozorim, da je bilo treba v procesu dogovarjanja in usklajevanja upoštevati posebnosti nekaterih republik in ta seznam razširiti. Vendar pa ta širitev ne pomeni, da bo vsaka prioriteta deležna enake ekonomske spodbude.

To je samo izpostavljen seznam, ki je za Jugoslavijo oziroma za posamezne republike pomemben, v 7. členu na 20. strani pa je že nekoliko zožen. Tam je govora, kateri proizvodi naj bi se na jugoslovanskem nivoju bilansirali. Nadalje, tudi v 56. členu, v katerem je s kreditno-monetarno politiko opredeljeno področje kmetijstva je posebej izpostavljeno, da bo Skupščina z vsakoletnim sklepom krčila namene selektivne monetizacije oziroma v prehodnem obdobju tudi selektivno kreditiranje. Torej so še možnosti za nadaljnje dogovarjanje, konkretizacijo in krčenje prioritet. Prav tako krčenje omogoča 47. člen, ki govori o zaščitnih cenah oziroma ukrepih.

Predloge, ki jih je dal tovariš Bulc, in seveda tudi predložene usmeritve Izvršni svet sprejema, zlasti ker smo se nekaterih nalog na tem področju že lotili.

V II. poglavju je korektura umestna in potrebna. Dejansko gre samo za eno od faz planiranja. Izvršni svet je s temi dogovori prevzel določene naloge, ki jih bo v nadaljnji fazi moral uskladiti in prenesti na nosilce planiranja oziroma na izvajalce ne samo v procesu planiranja, ampak tudi v procesu razširjene reprodukcije. Hvala lepa!

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Samar! Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Jože Globačnik!

Jože Globačnik: Tovarišice in tovariši! Če bi ocenjevali sprejemanje dogovora o temeljnih plana Jugoslavije in tudi ostale planske akte s stališča zahtev našega poslovnika, potem bi najbrž vsi skupaj bili nezadovoljni. Vse te dokumente več ali manj sprejemamo mimo določb poslovnika Skupščine. Čeprav to ni normalno, je vendarle ob tem samoupravnem planiranju dejstvo, ki ga kaže upoštevati. O teh aktih se dogovarjamo in jih ne sprejemamo kot akte državne prisile. Zato tudi ne morejo imeti vseh značilnosti sprejemanja zakonskih aktov. Razprave o teh planskih dokumentih so pokazale, da bi kazalo vzeti v zakup take postopke, saj bodo zaradi spoštovanja načela soglasnosti zagotavljali, da bodo dogovori krepkeje držali. Zato bo verjetno treba upoštevati, da bomo o določenih zadevah razpravljali tudi mimo veljavnih poslovnih rokov. To govorim tudi zaradi tega, ker se bomo po današnjem soglasju najverjetneje v prvi polovici meseca februarja srečali z razpravo o planu Jugoslavije in o planu Slovenije, ki ga prav tako ne bomo mogli sprejemati po predpisanih procedurah.

Pri tem naj še povem, da je pri nosilcih planiranja, še posebej v združenem delu, močno prisotna tudi kritika zaradi naglice pri sprejemanju elementov planov v temeljnih organizacijah združenega dela. Menim, da tudi pri tem kaže upoštevati, da smo zaradi načela sočasnosti planiranja razvojnih nalog krepko odvisni eden od drugega. Vsaka kasnitev planiranja v temeljni organizaciji združenega dela ali v interesni skupnosti povzroča kasnitve tudi pri vseh ostalih nosilcih. Tako kot je na eni strani res, da smo morda časovno dokaj zavlekli usklajevanje dogovora o temeljnih plana na ravni federacije, tako je tudi res, da krepko kasnijo ostali nosilci planiranja od temeljnih organizacij združenega dela dalje.

Ob razpravi o tem, kako smo zagotavljali demokratizem pri sprejemanju teh aktov, mislim, da bomo morali upoštevati dve stvari. Pri eni gre tudi za našo odgovornost. Gre namreč za zahtevo, ki smo jo še zlasti v republiškem zakonu zelo jasno zapisali, to je, da je bilanca sredstev obvezen sestavni del

vsakega planskega akta. Zdi se mi, da je to najbolj pomembno določilo, ki smo ga v zakon zapisali. Gre za to, da bi v sleherni fazi planiranja nosilcem planiranja na vseh ravneh ponudili bilančne osnove, čeprav samo relativne, da bi vedeli, kaj usklajujejo v posameznih fazah.

Če ocenjujemo, kako smo to opravili v Sloveniji, potem lahko rečemo, da smo kar nekaj časa vsi ugotavljali, da imajo posamezni nosilci planiranja velike oči glede na družbeno akumulacijo, da bi radi čimveč porabili, da planirajo svoje cilje izredno visoko, da pretiravajo, da presegajo realne možnosti oziroma ustvarjeni dohodek in tako naprej. Vse to je očitno bilo res, saj se je to potrdilo tudi v končnih fazah, ko smo ponudili bilance. Toda res je, da do septembrskih razprav o posameznih planskih aktih takih bilanc nismo imeli oziroma smo jih imeli, vendar smo jih držali bolj pod mizo kot na mizi, verjetno zaradi strahu in bojzani, da bo te bilance nekdo pojmoval kot vsiljene od zgoraj navzdol. Vendar menim, da bi take bilance, z jasno družbeno opredelitvijo njihove funkcije, bile zelo koristne, zlasti če bi bile prisotne od vsega začetka pripravljanja planskih aktov. To je vprašanje, ki je bilo prisotno tudi v razpravi v naši skupini.

Drugo vprašanje, ki bi ga samo na kratko omenil, je vezano na usmeritve, ki smo jih v našem zboru in v ostalih zborih sprejeli v zvezi z nujnostjo vključevanja v mednarodno delitev dela kot pogoje večje stopnje gospodarske rasti in tako dalje. Tudi sam menim natančno tako, kot je rekel že tudi tovariš Klemenčič v svojem ekspezeju, da so v dogovoru samo nekatere splošne usmeritve in ugotovitve, ki jih bo treba šele v naslednjih fazah operacionalizirati. Že nekaj časa je ne samo v Sloveniji, ampak v vsej Jugoslaviji prisotno spoznanje, da devizno-plačilne pozicije republik in pokrajin očitno ovirajo prelivanje in združevanje deviz. Treba bi bilo storiti resen napor v tem smislu, da se odprejo možnosti evidentiranja vseh teh prelivanj. V nasprotnem primeru bomo še naprej soočeni s primeri zapiranja trga in s problemi, s katerimi smo se že doslej srečevali.

Doslej smo posebej opozarjali na problem, ki je deklarativno v tem dogovoru sicer zapisan, to je, da je treba sprejeti kriterije za realen tečaj dinarja. To je načelno res in to smo imeli tudi napisano v vsaki resoluciji. Sedaj gre za to, na kakšen način te kriterije konkretizirati in jih v bistvu podrediti nekemu avtomatizmu. V nasprotnem primeru bomo prisiljeni sprejemati vrsto izjemnih izvoznih stimulacij. Mnenja sem, da mora biti osnovni stimulator izvoza realen tečaj, ki ga sicer lahko z nekaterimi dodatnimi ukrepi le modificiramo, ne morejo pa biti ukrepi prevladujoča oblika stimulacije.

No in nazadnje mislim, da ne bo niti nam, še manj pa Izvršnemu svetu lahko, ko bo treba konkretizirati nekatera načelno sprejemljiva stališča o uporabi primarne emisije. Ob načelnih opredelitvah vrste ukrepov se že sedaj kažejo želje po starem načinu reševanja problemov. Jugoslovanski banki za pospeševanje izvoza naj bi se zagotavljal denar iz emisije, poleg tega pa so selektivni nameni verjetno zelo ohlapno opredeljeni. Narodni banki se daje možnost najemanja tujih kreditov v svojem imenu in za svoj račun in tako dalje. To so verjetno problemi, s katerimi se bomo v konkretni bitki za stabilizacijo vsi skupaj srečevali, zlasti Izvršni svet. Predlagano politiko seveda v osnovi lahko sprejmemo, potrdimo in damo ustrezna pooblastila izvršnemu svetu za podpis teh dogovorov. Hvala lepa!

Predsednica Tina Tomlje: Želi še kdo razpravljati o dogovorih in sklepu? (Ne.) Če ne želi nihče več razpravljati, prosim skupino, ki smo jo na začetku izvolili, da glede na razpravo oblikuje predlog sprememb in dopolnitev sklepa.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti.

Predlog zakona je predložil Izvršni svet. Obravnavali so ga Odbor za družbenopolitični sistem in Odbor za družbenoekonomske odnose našega zbora, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za narodnosti.

Prejeli smo amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki se na podlagi četrtega odstavka 277. člena poslovnika Skupščine štejejo kot sestavni del predloga zakona. Zato o njih ne bomo ločeno glasovali. Zakonodajno-pravna komisija se z amandmaji Izvršnega sveta strinja. Prejeli smo še amandmaje Zakonodajno-pravne komisije k 5., 13., 19. in 40. členu predloga zakona. V dodatnem poročilu Zakonodajno-pravne komisije, ki smo ga prejeli danes, je le-ta umaknila amandma k 5. členu, ker je enak amandma predložil Izvršni svet med amandmaji, ki so sestavni del zakona. Komisija za narodnosti je predložila amandma k 27. členu, ki pa ga je z dodatnim poročilom, ki smo ga prejeli danes na klop, umaknila.

Danes smo prejeli tudi stališča in sklepe Sveta za kulturo pri Predsedstvu Republiške konference socialistične zveze. Naš Odbor za družbenopolitični sistem pa je predložil amandmaje k 5. in 33. členu.

Predstavnica predlagatelja je tovarišica Tatjana Šnuderl, namestnica predsednika Republiškega komiteja za kulturo in znanost. Dajem ji besedo.

Tatjana Šnuderl: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Predlagani zakon o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti ureja v okvirih, ki smo jih načrtali z osnutkom zakona, osnove družbenoekonomskih odnosov na področju kulturnih dejavnosti in določa načela za samoupravno organiziranje udeležencev v svobodni menjavi dela. Z njim dobivamo vse potrebne pravne osnove za hitrejšo uveljavitev novih družbenoekonomskih odnosov tudi na področju kulturnih dejavnosti, upošteva pri tem — kolikor je mogoče — posebnosti, ki veljajo v teh dejavnostih.

V razpravah o osnutku zakona ter v pripravi predloga zakona so bila najbolj v ospredju naslednja vprašanja: viri, iz katerih uporabniki zagotavljajo sredstva za izpolnjevanje obveznosti v svobodni menjavi dela, naloge Kulturne skupnosti Slovenije in njeno razmerje do občinskih kulturnih skupnosti, organiziranost kulturnih skupnosti in v tem okviru še posebej organiziranost Kulturne skupnosti Slovenije ter medobčinsko sodelovanje in povezovanje.

Predlog zakona določa kot vire, iz katerih uporabniki zagotavljajo sredstva za zadovoljevanje obveznosti v svobodni menjavi dela, dohodek temeljne organizacije združenega dela in delovne skupnosti ter dohodek oziroma prihodek drugih delovnih ljudi za naloge, ki so določene s samoupravnim sporazumom o temeljih plana kulturne skupnosti, sklad skupne porabe temeljne organizacije in delovne skupnosti ter osebne dohodke delavcev in delovnih ljudi za kulturno življenje, ki ga delavci zagotavljajo v svojih temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih, sredstva za razširitev materialne osnove dela v temeljni organizaciji za naložbe v kulturne objekte, kadar so te naložbe

potrebne zaradi uveljavljanja novih potreb oziroma zaradi posebnih interesov določenih uporabnikov v skladu s samoupravnim sporazumom o temeljih plana kulturne skupnosti.

V skladu s predvidenim zakonom o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti, ki je v skupščinskem postopku, pa bo v naslednjem srednjeročnem obdobju namesto dohodka kot vir sredstev še vedno bruto osebni dohodek.

Predlog zakona predvideva tudi, da se uporabniki in izvajalci v občinskih kulturnih skupnostih dogovorijo o skupnih merilih za določanje obsega in višine sredstev, ki jih občani prispevajo iz svojih sredstev za določene kulturne storitve, na primer vstopnina. Ceno kulturne storitve pa določa svet kulturne organizacije, skupaj z delegati družbene skupnosti.

Predlog zakona določa, da uporabniki in izvajalci v Kulturni skupnosti Slovenije zlasti oblikujejo skupne osnove kulturne politike v Sloveniji, zagotavljajo skladen razvoj kulturnih dejavnosti, skrbijo za kulturno dejavnost italijanske in madžarske narodnosti v SR Sloveniji in izpolnjujejo obveznosti SR Slovenije do kulturnega razvoja teh narodnosti, pospešujejo kulturno dejavnost slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu in Slovencev v tujini ter usklajujejo medrepubliško in mednarodno kulturno sodelovanje.

Predlog zakona določa okvir programa skladnega razvoja kulturnih dejavnosti v Sloveniji, ki ga oblikuje Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije. Ta program je v bistvu sestavljen iz dveh delov. Najprej sodijo v program tiste kulturne dejavnosti, ki so skupnega pomena za vso Slovenijo, kot na primer filmska proizvodnja, založništvo, varstvo naravne in kulturne dediščine izjemnega pomena ter program usklajevalnih, povezovalnih in usmerjevalnih nalog v kulturni dejavnosti. Ti programi se bodo praviloma v celoti oblikovali v Kulturni skupnosti Slovenije. V njej se bo tudi vršila svobodna menjava dela o teh programih.

Drugi del programa skladnega razvoja pa predstavljajo drugi programi kulturnih dejavnosti, ki so nepogrešljiva sestavina kulturnega življenja in umetniškega ustvarjanja slovenskega naroda, program varstva naravne in kulturne dediščine in program kulturnih dejavnosti, s katerimi se zagotavlja hitrejši razvoj manj razvitih območij v SR Sloveniji. Ti programi so vzajemni. Do sredstev za izvajanje teh programov bodo upravičeni izvajalci, ki dogovorjenega programa v tej dejavnosti ne bodo mogli uresničiti v okviru dohodkovnih možnosti občine oziroma medobčinskega sodelovanja. S tem določilom bistveno spreminjamo dosedanje prakso, ki je Kulturno skupnost Slovenije vodila v avtomatizem pri sofinanciranju kulturnih dejavnosti ne glede na dohodkovno sposobnost posameznih okolij. Uresničevanje tega določila bi moralo voditi tudi do relativnega zmanjšanja obsega združevanja sredstev za kulturne dejavnosti na ravni republike, povečati pa odgovornost občinskih kulturnih skupnosti za celovit razvoj kulturnih dejavnosti in spodbuditi medobčinsko povezovanje.

V razpravi o osnutku zakona je bila mnogokrat poudarjena nujnost medobčinskega sodelovanja, zlasti za tiste dejavnosti, katerih izvajanje je organizirano za več občin skupaj, kot na primer muzejev, arhivov, študijskih knjižnic in tako dalje. Oblikovanje programov in zagotavljanje sredstev za te dejavnosti je sedaj mnogokrat prepuščeno zgolj občinski kulturni skupnosti, na območju katere ima sedež kulturna organizacija, ki izvaja dejavnost.

Predlog zakona zato poudarja medobčinsko povezovanje. Določa, da občinske kulturne skupnosti v postopku priprave planskih aktov v okviru medobčinskega sodelovanja uskladijo vsebinske in razvojne usmeritve ter pogoje upravljanja, zlasti tistih kulturnih dejavnosti na posameznih območjih, katerih izvajanje je organizirano za več občin skupaj. Predvideva tudi stalno medsebojno sodelovanje občinskih kulturnih skupnosti in omogoča ustanavljanje medobčinskih kulturnih skupnosti.

Upoštevač stališča Skupščine SR Slovenije v prehodnih fazah zakonodajnega postopka, predvideva predlog zakona samoupravno organiziranje udeležencev svobodne menjave dela v občinskih kulturnih skupnostih in v Kulturni skupnosti Slovenije. Odpira pa možnost za organiziranje temeljnih skupnosti in enot kulturnih skupnosti. Pri tem upošteva, da tudi samoupravna interesna skupnost za kulturo ne more biti drugega kot predvsem prostor za oblikovanje in usklajevanje potreb in interesov uporabnikov in izvajalcev. Organizirati jo je treba tako, da bo to sporazumevanje kolikor mogoče neposredno, pristno in vsebinsko določeno.

V predhodnih razpravah tako v Skupščini SR Slovenije kot v družbenopolitičnih organizacijah, zlasti v Svetu za kulturo Republiškega konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, je bilo ugotovljeno, da bi oblikovanje posebnih kulturnih skupnosti pomenilo odcepitev in drobitve celovitega interesa uporabnikov kulturnih storitev. Zato niti v osnutku zakona niti v predlogu ne predvidevamo ustanavljanja posebnih kulturnih skupnosti. Upoštevali pa smo izkušnje iz dosedanjega delovanja Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije. Te kažejo, da avtomatizem, ki vsaki občinski kulturni skupnosti zagotavlja po enega delegata iz vrst uporabnikov in enega delegata iz vrst izvajalcev v Skupščini Kulturne skupnosti Slovenije, ni ustrezen in otežuje, da bi v skupščini, še posebej v zboru izvajalcev, prišli do izraza celoviti interesi uporabnikov in dejanskih izvajalcev ter da bi skupščina resnično postala mesto za dogovarjanje in sporazumevanje uporabnikov in izvajalcev.

Predlog zakona zato predvideva specifično organiziranje zbora izvajalcev Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije, medtem ko se bo zbor uporabnikov še naprej oblikoval iz delegatov, ki jih bodo delegirali zbori uporabnikov občinskih kulturnih skupnosti. Kadar bo skupščina Kulturne skupnosti Slovenije obravnavala vprašanja posameznih kulturnih dejavnosti, bodo zbor izvajalcev sestavljali delegati teh področij dejavnosti, kadar pa bo skupščina obravnavala skupna vprašanja kulturnih dejavnosti, pa delegati izvajalcev vseh področij kulturnih dejavnosti.

Predlog zakona tudi opredeljuje glavne naloge ki se uresničujejo v Skupščini ob eni oziroma drugi sestavi zbora izvajalcev, hkrati pa zagotavlja tudi ustrezno povezanost med odločitvami enega in drugega zbora izvajalcev, to je, da so skupne odločitve vedno rezultat usklajevanja programov posameznih skupnih kulturnih dejavnosti in da odločitve skupščine, oblikovane za posamezno področje kulturnih dejavnosti, temeljijo na skupno zasnovanih in usklajenih usmeritvah in programih.

Menimo, da smo tako omogočili uresničitev teženj po večjem upoštevanju vloge in specifičnosti posameznih kulturnih dejavnosti, ohranili organizacijsko enotnost in povezanost Kulturne skupnosti Slovenije in sočasno omogočili kar najbolj neposredno dogovarjanje uporabnikov in izvajalcev ter ustrezno uresničevanje pretežnega dela tistih interesov, ki so na področju nekaterih druž-

benih dejavnosti narekovali ustanovitev posebnih samoupravnih interesnih skupnosti.

Dosedanje razprave o predlogu zakona so dale vrsto koristnih predlogov in pobud. Večinoma so take narave, da predvsem izboljšujejo predlagana zakonska besedila. Predlagatelj je večino teh pobud sprejel in jih oblikoval kot svoje amandmaje, ki so integralni del zakonskega predloga.

Predlagatelj se strinja tudi z amandmaji Zakonodajno-pravne komisije k 13., 19. in 50. členu. Meni pa, da ne bi kazalo sprejeti predlaganih amandmajev Zakonodajno-pravne komisije k 40. členu, ker je predlagana formulacija skladna z določili zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela in je ne kaže dograjevati.

Predlagatelj je seznanjen tudi z amandmaji Izvršnega odbora Kulturne skupnosti Slovenije in se strinja z amandmaji k 3. členu, točka b), k 10. členu, k 17. členu in k 32. členu. Ne strinja pa se s predlaganima amandmajema k točki c) 10. člena in k 46. členu. Z amandmajem k točki c) 10. člena po mnenju Izvršnega sveta manj jasno opredeljujemo, kot pa je to v osnovnem besedilu, enega izmed virov sredstev za naložbe. Vir sredstev za naložbe v kulturni dejavnosti je različen. Lahko so sredstva za naložbe del cene oziroma povračila, lahko zanje zagotavljamo sredstva iz dohodka oziroma sklada skupne porabe, le eden izmed virov v določenih okoliščinah so tudi sredstva za razširitev materialne osnove dela temeljnih organizacij.

Izvršni svet tudi meni, da ne bi mogli sprejeti amandmaja Kulturne skupnosti Slovenije, ki predlaga črtanje sedanjega 46. člena, ki določa naloge Kulturne skupnosti Slovenije glede Prešernovega sklada. Meni, da mora Kulturna skupnost Slovenije s tem zakonom prevzeti večjo odgovornost za delovanje tega sklada ne glede na to, da bo celotno delovanje sklada še naprej urejal poseben zakon. Sprejem predlaganega amandmaja bi po mnenju Izvršnega sveta zavrl nadaljnje podružbljanje politike nagrajevanja najvidnejših kulturnih dosežkov in ustvarjalcev, pomenilo pa bi to tudi nadaljnje vztrajanje na klasični državni funkciji sklada. To pa ni v skladu z osnovno idejo celotnega predlaganega zakona.

Tovarišice in tovariši delegati! Ocenjujemo, da smo v predloženem besedilu na primeren način upoštevali vse pripombe in predloge. Zato predlagamo, da ta zakon skupno z amandmaji, ki so njegova sestavina, sprejmete. Hvala lepa!

Predsednica Tina Tomlje: Želi besedo poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose, tovariš Sitar? (Ne želi.) Želita besedo poročevalca Odbora za družbenopolitični sistem in Zakonodajno-pravne komisije? (Ne želita.) Komisija umika amandma k 40. členu. Ali je predstavnik Odbora za družbenopolitični sistem že prišel? (Da.) Besedo ima tovariš Ludvik Golob.

Ludvik Golob: Amandma Izvršnega sveta in Zakonodajno-pravne komisije k 5. členu je vsebinsko skladen z razpravami na odboru. Bili smo malo nerodni, ker smo izpustili tretji odstavek tega člena, čeprav smo menili, da je treba oba odstavka črtati.

Prav tako menimo, da je 31. člen vsebinsko usklajen, če se ne motim glede amandmaja, ki ga je formulirala Zakonodajno-pravna komisija.

Predsednica Tina Tomlje: Odpadel je amandma Zakonodajno-pravne komisije k 40. členu in oba amandmaja Odbora za družbenopolitični sistem k 5. in 31. členu, ker so smiselno vsebovani v amandmajih Izvršnega sveta.

Tovarišica Šnuderlova je v svojem uvodu govorila še o nekaterih drugih amandmajih. To so amandmaji, ki jih je pripravil Izvršni odbor Kulturne skupnosti, ki prav tako ravno sedaj zaseda. Hkrati je omenila tudi amandma k 50. členu, in sicer, da ga je predlagala Zakonodajno-pravna komisija. To je pomota, ta amandma je predlagal Odbor za družbenopolitični sistem Zbora občin, Zakonodajno-pravna komisija pa se je z njim strinjala. Naša naloga je, da o vseh predloženih amandmajih glasujemo in tudi o zakonu. K zakonu se bomo vrnili kasneje, ko bomo dobili poročila ostalih treh zborov.

Želi kdo razpravljati o predlogu zakona in o amandmajih? (Ne.) Ne želi nihče razpravljati? (Nihče.) Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Najprej bomo glasovali o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije k 13. in 19. členu predloga zakona. Dobili ste jih v dodatnem poročilu Zakonodajno-pravne komisije. Kdor je za ta dva amandmaja, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel amandmaje Zakonodajno-pravne komisije k 13. in 19. členu.

O amandmajih Odbora za družbenopolitični sistem ne bomo glasovali, ker se njihova vsebina sklada z amandmaji Izvršnega sveta.

Na glasovanje dajem predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti.

Kot sem že opozorila, zakon še ni dokončno sprejet, ker moramo glasovati še o amandmaju, ki je bil sprejet v zboru občin. Poročila Zbora združenega dela še nimamo in tudi ne poročila Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o naravni in kulturni dediščini.

Predlog zakona je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, Obravnavali so ga Odbor za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija ter Komisija za narodnosti.

Prejeli smo amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, ki se na podlagi četrtega odstavka 277. člena poslovnika štejejo kot sestavni del predloga zakona.

Zakonodajno-pravna komisija je predložila amandma k 10., 11., 25., 30., 47. in k 76. členu, ki pa jih je v dodatnem poročilu, ki smo ga danes prejeli, umaknila, razen amandmaja k 76. členu. Enake amandmaje je predložil Izvršni svet, in sicer skupaj z amandmaji, ki so sestavni del zakona. Prav tako smo prejeli tudi predlog stališč, ki jih zbor sprejema na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine in 19. člena poslovnika zbora. V njem sta na podlagi 286. člena poslovnika Skupščine predlagana amandmaja k 18. in 20. členu predloga zakona. Prejeli ste tudi stališča in sklepe Sveta za Kulturo pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze.

Za to točko je predstavnica predlagatelja tovarišica Tatjana Šnuderl, namestnica predsednika Republiškega komiteja za kulturo in znanost. Prosim!

Tatjana Šnuderl: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zakon, ki ste ga pravkar prejeli, v uvodni določbi našteva tiste družbene dejavnosti, ki jih po današnjem pojmovanju, lahko bi tudi rekli po današnji družbeni konvenciji, štejemo med kulturne dejavnosti. Vsebuje pa tudi temeljno delitev teh dejavnosti na ustvarjanje, posredovanje in varstvo kulturnih vrednot. Pred vami je sedaj predlog zakona, ki v celoti zakonsko ureja zadnjo od omenjenih skupin dejavnosti, to je varstvo kulturnih vrednot.

Kot pove že naslov zakona, je predmet njegovega urejanja, v skladu s črko in duhom ustave SR Slovenije, vsa naravna in kulturna dediščina, torej materializirano kulturno bogastvo naše družbe. Pri tem uporablja predlog izraz kulturno sicer še zmeraj v njegovem ožjem področnem pomenu, vendar toliko širše, ker zajema tudi kulturne vrednote, ki nam jih nudi narava.

Spoznanje, da se naravna in kulturna dediščina med seboj prepletata, prehajata druga v drugo in se dopolnjujeta, da je zato varovanje naravne in kulturne dediščine kot zaokrožena celotna kulturna dejavnost, je v tem predlogu zakona izpeljano ne le pravno-tehnično, temveč tudi sistemsko in organizacijsko. Predlog je torej kodeks varstva naravne in kulturne dediščine, ki v celoti nadomešča sedanje zakone o varstvu kulturnih spomenikov, o muzejih, o arhivih in arhivskem gradivu, o varstvu narave, pri čemer je varstvo kulturnih sestavin in naravne dediščine v zakonodajnem pogledu med kulturnimi dejavnostmi novost, v praksi pa le pritrjuje težnjam in spodbudam, ki so jih dosedanji zavodi za varstvo kulturnih spomenikov oziroma za varstvo naravne in kulturne dediščine vsaj deloma uveljavili že doslej.

Vsaka od omenjenih treh skupin kulturnih dejavnosti, sama po sebi neenotna, ima vendarle skupne značilnosti, ki jo bolj ali manj jasno delijo od drugih. Med take značilnosti varstva naravne in kulturne dediščine gotovo sodi nerazdelno prepletanje ožjih kulturnih z raziskovalnimi, upravnimi in vzgojnoizobraževalnimi sestavinami teh dejavnosti. Predlog skuša kolikor mogoče izluščiti čisto upravne sestavine in jih v delovnem pogledu nalagati upravi, v gmotnem pa proračunu družbenopolitične skupnosti, izhaja pa vendarle iz doslejšnjih razporeditev in ne skuša po sili iskati končnih in celostnih delitev.

Raziskovalne in vzgojne naloge pa ostajajo tudi v tem predlogu le še bolj poudarjene, a neločljive sestavine varstvenih dejavnosti. Stvar samoupravnega sporazumevanja med interesnimi skupnostmi je, kako bodo to prepletanost sestavin upoštevale.

Premagovanje razkoraka med ustavno pravico slehernega do uživanja vseh sadov kulture in med dejansko prostorsko, gmotno in duhovno dostopnostjo kulturnih dobrin občanom, terja na tem področju še nekatere posebne poudarke, a vsebuje tudi prednosti in posebne možnosti. Predvsem je varstvo naravne in kulturne dediščine še bolj kot druge kulturne dejavnosti odvisno od zavesti, pripravljenosti, razumevanja in dejavnosti vseh občanov, naj jih gledamo posamič ali v njihovih združbah, društvih, krajevnih skupnostih, delovnih organizacijah in podobno.

Predlog zakona to s splošnejšimi normami v prvem poglavju, kolikor je mogoče, podčrtuje, v drugem in četrtem pa tudi podrobno ureja. To pa po drugi strani še toliko bolj poudarja potrebo po dejavnostih izrazito strokovne narave, ki morajo v celoti pokrivati vsa območja in skrbeti za varstvo naravne

in kulturne dediščine, še posebej pa naravnih znamenitosti, nepremičnih in premičnih spomenikov, vštevši kajpak tudi arhivsko gradivo.

Nosilci teh dejavnosti ne smejo videti svojih nalog le v razmerju do dediščine, temveč tudi v razmerju do ljudi, prav posebej pa se morajo uveljavljati kot strokovni svetovalci in sodelavci imetnikov spomenikov in znamenitosti ter drugih interesentov, nikakor pa ne kot oblast nad njimi. Zato jim predlog nalaga pomembne vzgojnoizobraževalne in kulturno vzgojne naloge, razbremenjuje pa jih upravnega odločanja. Hkrati je varstvo naravne in kulturne dediščine, posebno spomenikov in znamenitosti, poudarjena kot skrb vse družbene skupnosti, saj gre tako za bogatenje našega kulturnega vsakdana in oblikovanje našega družbenega razvoja, kot za dolg do prihodnjih rodov in v precejšnji meri tudi do mednarodne skupnosti. Zato predlog nalaga družbeno političnim skupnostim, njihovim predstavniškim in upravnim organom pomembne pristojnosti, tako v sistemu planiranja, kot pri razglašanju spomenikov in znamenitosti in v zvezi s tem aktom pri zagotavljanju strokovnih dejavnosti varstva v celoti, izjemoma pa tudi v zvezi s posameznim spomenikom.

Dejavnosti strokovnih organizacij so kulturne dejavnosti posebnega družbenega pomena, to pa opravičuje in nalaga med drugim posebne določbe o ustanavljanju in samoupravljanju strokovnih organizacij, s čimer naj bo zagotovljen poseben družbeni interes. Zakon ureja to v glavnem enotno tako za organizacije za varstvo naravne in kulturne dediščine kot za muzeje in arhive. Celovito in enotno pojmovanje varstva dediščine same kaže tudi na potrebo, da delovne organizacije, ki jim je strokovni del tega varstva naložen, tesno sodelujejo in usklajujejo svoje delo po vsebini in metodi, skupaj skrbje za enoten razvoj stroke in da tudi pri upravljanju spomenikov in znamenitosti upoštevajo širši družbeni interes.

Predlog vsebuje določbe, s katerimi tako sodelovanje spodbuja in omogoča v posameznih primerih družbene posege. Še več pa bo glede tega mogoče in treba doseči z usklajevanjem in sporazumevanjem v kulturnih skupnostih. Za bodočo Kulturno skupnost Slovenije je mogoče ob njeni novi organiziranosti napovedovati, da bo za to področje predvsem pomembno mesto dogovarjanja o usklajenih dejavnostih varstva in o enotnih elementih za svobodno menjavo dela, normativih, standardih, elementih povračila in tako dalje, šele nato pa tudi prostor za svobodno menjavo dela samo in za združevanje sredstev zanjo.

Družbenoekonomska razmerja ureja predlog zakona na več ravneh in v več zvezah, kot na primer imetnik naravne in kulturne dediščine, njegove dolžnosti in upravičenost pri varstvu, strokovne organizacije in svobodna menjavo dela v kulturni skupnosti kot poglobljen način pri pridobivanju njenega prihodka, sredstva proračuna za upravne naloge, najširše možnosti združevanja interesa in sredstev, ko gre za vlaganje v posamezen spomenik ali znamenitosti, v izjemnih primerih tudi angažiranje družbenopolitične skupnosti.

Ker so spomeniki in znamenitosti za družbo posebnega pomena, je v predlogu zakona z razlastitvijo, predkupno pravico, prepovedjo izvoza, s pravico do prenosa in na druge načine olajšano prehajanje spomenikov in znamenitosti iz zasebne v družbeno lastnino in prenos družbenih spomenikov od manj primernih na primernejše upravljalce.

Za uveljavljanje tega zajetnega zakona bo med drugim po predlogu samem treba izdati vrsto podzakonskih predpisov. Vsi so v osnutku pripravljeni

v sodelovanju z upravnimi organi in organizacijami ter združenji strokovnih organizacij, tako da jih bo Republiški komite za kulturo in znanost v začetku prihodnjega leta lahko tudi izdal.

Ugotovitev predlagatelja, da uveljavljanje tega zakona samo po sebi ne bo terjalo posebnih sredstev, je bila v javni razpravi pogosto napak razumljena in zavračana. Ko to ugotovitev vendarle ponavljamo, nikakor nočemo reči, da bi celotno področje varstva naravne in kulturne dediščine že doslej ne opravičevalo večjih družbenih sredstev in da jih ne bo terjalo poslej, vendar ne zaradi sprememb v zakonodaji, temveč zaradi narave in pomena teh dejavnosti.

Tovarišice delegatke, tovariši delegati! Predlog zakona o naravni in kulturni dediščini je nastal iz osnutka na temelju pripomb in predlogov, podanih v skupščinskih odborih in zborih, kot rezultat nadaljnega sodelovanja predstavnikov spomeniško-varstvene in arhivske stroke s predlagateljem. Svoje so prispevala tudi posvetovanja, ki smo jih pripravili skupaj s Svetom za kulturo pri Predsedstvu RK pri SZDL. Rezultat te razprave so tudi amandmaji, ki jih je Izvršni svet poslal Skupščini kot svoje in predstavljajo integralni del zakonskega predloga.

Predlagatelj se strinja tudi s predlaganimi amandmaji skupščinskih teles k 8., 18. in 20. členu. Vsebinsko se strinja tudi z amandmajem, ki predvideva oblikovanje novega 19. a člena. Meni pa, da je treba jasneje opredeliti, da ne gre pri tem za klasično odškodnino, temveč za enkratno nadomestilo, kadar se zaradi omejitev in prepovedi bistveno poslabšajo veljavni pogoji za pridobivanje dohodka oziroma za življenje in delo, česar ni mogoče nadomestiti z dovoljeno dejavnostjo v okviru določenega režima varstva oziroma razvojnih usmeritev glede spomenika ali znamenitosti. Zato v tem smislu predlaga svoj amandma, ki ste ga prejeli.

Ocenjujemo, da so v predloženem besedilu na primeren način upoštevane vse pripombe in predlogi. Zato predlagamo, da ta zakon skupaj z amandmaji, ki so njegova sestavina, sprejmete. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovarišica Šnuderlova. Poročevalci delovnih teles, ali boste dopolnjevali pismena poročila? Besedo ima predsednik Zakonodajno-pravne komisije.

Milan Gaspari: Umikamo amandma k 76. členu, ker je redakcijskega značaja in mislim, da ni potreben.

Predsednica Tina Tomlje: Zakonodajno-pravna komisija umika amandma k 76. členu, ker je redakcijskega značaja.

Pričenjamo razpravo! Kdo želi razpravljati o predlogu zakona, o amandmajih in o predloženih stališčih, ki vsebujejo dva amandmaja Odbora za družbenoekonomske odnose? Stališča ste dobili z gradivom. Ne bo nihče razpravljal? (Ne.)

Ce ne, prehajamo na glasovanje. Dajem na glasovanje predlog stališč k predlogu zakona o naravni in kulturni dediščini. Kdor je za predlagana stališča, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog stališč k predlogu zakona o naravni in kulturni dediščini.

Na podlagi 20. člena poslovnika bomo sprejeta stališča poslali Zboru združenega dela, Zboru občin, Skupščini kulturne skupnosti Slovenije in predlagatelju.

Vračamo se na 1. točko dnevnega reda, to je na predloge dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985.

Skupina je končala svoje delo in pripravila spremembo predloženega sklepa k zveznim dogovorom. Želi kdo razpravljati o predlagani spremembi predloga sklepa? (Nihče.)

Prehajamo na glasovanje! Dajem na glasovanje spremembe, ki jih je predlagala skupina delegatov. Kdor je za te spremembe, naj prosim dvigne roko. (Večina delegatov dvigne roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Dva delegata.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor z večino glasov sprejel predlog sprememb k sklepu o obravnavi dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985.

Sedaj dajem na glasovanje sklep, skupaj z izglasovano spremembo. Kdor je za tak sklep s spremembami, prosim, da dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel sklep s predlogom dogovora o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981 do 1985, skupaj s spremembami in dopolnitvami.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na poročilo o poteku priprav na postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja.

Poročilo je Skupščini predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Poročilo je obravnavala skupina delegatov za spremljanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju. Danes smo prejeli poročilo skupine delegatov za spremljanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju in predlog ugotovitev in stališč, ki naj bi jih zbor sprejel. Predstavniki predlagatelja je tovarišica Majda Poljanšek, članica Izvršnega sveta in predsednica Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo.

Majda Poljanšek: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Dala bom uvod k tej in k naslednji točki. V času po pripravi poročila se nadaljuje izredno živahna strokovna in samoupravna aktivnost v skladu z obveznostmi in odgovornostmi posameznih nosilcev, ki jih poročilo podrobneje navaja. Zato želim ob razpravi o poročilu posredovati nekaj dodatnih informacij o aktivnostih na nekaterih področjih, ker jih poročilo glede na čas, v katerem je nastajalo, ne vsebuje. Za sedanjí trenutek so značilne predvsem tri vrste aktivnosti. Prvič, prizadevanja za uskladitev obsega vpisa za leto 1981—1982 in razmestitev vzgojno-izobraževalnih programov v srednjem izobraževanju; drugič, sprejemanje samoupravnih sporazumov o temeljih planov in tretjič, priprave vzgojno-izobraževalnih programov v okviru strokovnih svetov posebnih izobraževalnih skupnosti.

Že od letošnje pomladi dalje, vzporedno s pripravo planskih dokumentov za srednjeročno obdobje, teče zavzeta razprava o oblikovanju mreže srednjih šol, ki naj bi sledila kadrovskim potrebam, ki izhajajo iz nujnosti po prestrukturiranju gospodarstva, večjem usklajevanju posameznikovih interesov z možnostmi zaposlovanja in kvalitetnejšem usmerjanju v izobraževanje, tež-

nji po zagotovitvi večje kvalitete vzgojno-izobraževalnega dela in stabilizacijske naravnosti. To se kaže v tem, da moramo v zaostrenih gospodarskih razmerah skrajno racionalno izkoristiti sedanje šolske prostore in hkrati omogočiti, da bi se šola močneje odprla potrebam dela in že zaposlenih delavcev ter se močneje uveljavila tudi kot kvalitativni dejavnik razvoja. Kljub splošno sprejetim načelom za oblikovanje mreže šol in sprejetemu obsegu izobraževanja v planskih dokumentih, usklajevanje pri konkretni razporeditvi programov srednjega izobraževanja in obsega vpisa za novo šolsko leto 1981—1982, ki ga je posredovala v obravnavo Republiška izobraževalna skupnost, kasni. Številne pripombe, ki so jih posredovali organi družbenopolitičnih skupnosti, družbenopolitične organizacije na ravni občin ali na ravni medobčinskega sodelovanja, so mnoge naravnane k drobljenju mreže šol in ne upoštevajo demografskih možnosti, vendar je hkrati iz njih moč razbrati tudi večjo naravnost k razširjanju možnosti izobraževanja zaposlenih delavcev, kar je seveda pozitivno. Zelo enotno je v tem okviru podprta globalna tendenca za večje vključevanje mladine in zaposlenih delavcev v proizvodne usmeritve.

Zelo pomembno za uresničevanje globalnih usmeritev je čim prejšnje sprejetje obsega in razmestitve vpisa za šolsko leto 1981—1982, kar se bo po načrtu verjetno uskladilo na zasedanju Skupščine Izobraževalne skupnosti do konca meseca. S tem bi omogočili pospešitev aktivnosti v zvezi z usmerjanjem učencev in internim razpisovanjem vpisa v organizacijah združenega dela za zaposlene delavce, izobraževalnim organizacijam pa bi omogočili sklepanje samoupravnih sporazumov in pogodb z organizacijami združenega dela za opravljanje proizvodnega dela in delovne prakse, zagotovitev ustreznih kadrov za nove vzgojnoizobraževalne programe, strokovno izpopolnjevanje delavcev za uresničevanje teh programov in odpravi negotovost pri uporabnikih, izvajalcih in kandidatih za izobraževanje.

V predloženih samoupravnih sporazumih o temeljih planov posebnih izobraževalnih skupnosti je z uveljavitvijo v poročilu opisanega načela združevanja sredstev doseženo, da prispevki temeljnih organizacij za usmerjeno izobraževanje bolj kot doslej odražajo stroške kadrovske reprodukcije po posameznih področjih združenega dela. Namesto dosedanjega prispevka po enotni stopnji od korigirane davčne osnove, ki je bil povsem fiskalnega značaja, se uveljavljajo različne stopnje prispevkov po posameznih posebnih izobraževalnih skupnostih, odvisno tako od programov izobraževanja in njihovih cen, kot tudi od gibanja dohodkov po posameznih področjih združenega dela. Ob prehodu na dohodek kot osnovo bi prispevna stopnja, če bi bila še naprej enotna, znašala 1,42 % od osnove, diferencirana glede na različne programe pa znaša v posebnih izobraževalnih skupnostih gospodarstva praviloma 1,13 % do 1,75 %. Le štiri skupnosti izstopajo iz tega okvira z nižjimi oziroma višjimi stopnjami, kar je rezultat specifičnosti kadrovske situacije oziroma dohodkovnih razmer, tako v tisku in papirništvu znaša ta stopnja 0,82 %, v prometu in zvezah 0,93 % oziroma v gostinstvu 2,05 % in v pomorstvu 2,76 %. Na področju družbenih dejavnosti pa so te stopnje zaradi višje izobrazbene strukture seveda nekaj višje, in sicer od 1,87 % v upravnih dejavnostih, do 2,85 % v kulturnih.

Menimo, da te porazdelitve predstavljajo sprejemljivo začetno podlago za nadaljnji razvoj družbenoekonomskih odnosov na področju usmerjenega izobraževanja po načelih svobodne menjave dela, čeprav so v tej prvi rešitvi medsebojni odnosi med posameznimi skupnostmi še zelo poenostavljeni in ne morejo v celoti odraziti dokaj zapletene problematike izobraževanja kadrov za

širše in ožje družbene potrebe ter svobodne menjave dela v posebnih izobraževalnih skupnostih. Vendar že sedanji predlogi pomenijo pomemben premik od sedanjega načina združevanja sredstev, ki ni vseboval prav nobene neposredne zveze med višino prispevka in stroški izobraževanja na posameznem področju združenega dela.

Rešitve, ki jih vsebujejo sedanji samoupravni sporazumi o temeljnih planov posebnih izobraževalnih skupnosti, pa vendarle že v tej fazi zagotavljajo, da bodo vsi nosilci planiranja na področju usmerjenega izobraževanja takoj in neposredno prevzemali tudi materialne posledice svojih odločitev.

Na koncu naj poudarim, da je to seveda začetek spreminjanja odnosov na tem področju in da bomo njegove učinke morali seveda še zelo skrbno analizirati in spremljati.

V zvezi z dosedanjimi pripravami vzgojno-izobraževalnih programov naj povem tole. V republiki imamo 18 strokovnih svetov in strokovni svet SR Slovenije, pa tudi dve komisiji, ki pripravljata programe. V vseh komisijah in strokovnih svetih sodeluje 675 strokovnjakov, med njimi je 220 strokovnjakov iz organizacij združenega dela uporabnikov, 156 jih je iz višjih in visokih šol ter raziskovalnih organizacij in 299 iz vrst izvajalcev programov srednjega izobraževanja. Vse to kaže, kako široko so zastavljene sedanje strokovne priprave v srednjem izobraževanju. Po podatkih Zavoda SR Slovenije za šolstvo, ki je v skladu z zakonom o svobodni menjavi dela opravil administrativno strokovno delo za strokovne svete posebnih izobraževalnih skupnosti in Strokovni svet SR Slovenije za vzgojo in izobraževanje, bodo vsi osnutki programov za pridobitev izobrazbe v srednjem izobraževanju pripravljeni do konca tega meseca.

V dosedanjih pripravah programov so bili izdelani tudi predlogi, da se še nadalje zmanjšuje število doslej predvidenih programov in smeri izobraževanja, in sicer število programov v srednjem izobraževanju od 125 na 105 in število smeri od 284 na 242. V zvezi z zmanjševanjem števila programov pa je treba podpirati vse tiste primere, ki izhajajo iz vsebinske povezanosti programov, to je enakih učnih načrtov, ki jih kaže seveda preoblikovati v en program in s tem še nadalje zmanjševati razdrobljenost programov in smeri izobraževanja, kar pogosto vpliva tudi na drobljenje mreže šol, podvajanje smeri in s tem neracionalno organizacijo šolstva. Odločno pa moramo preprečevati zmanjševanje programov in smeri izobraževanja v primerih, ko se posamezni programi v celoti ukinjajo in nadomeščajo z internim usposabljanjem v organizacijah združenega dela. To se je v dosedanjih pripravah dogajalo, zlasti s skrajšanimi programi srednjega izobraževanja. Ukinjanje teh programov pa bi pomenilo, da ukinjamo izobraževanje za določene poklice, zlasti v materialni proizvodnji. S tem pa zmanjšujemo standard izobrazbe, zlasti neposrednemu proizvajalcu in kar je še pomembnejše, na ta način zmanjšujemo možnosti za izobraževanje že zaposlenih delavcev, ki so se priučili za določena dela, s čimer se celotno usmerjeno izobraževanje odmika od cilja, da z izobraževanjem že zaposlenih hitreje dosegamo sprejete družbene cilje na področju prestrukturiranja gospodarstva in njegovega usmerjanja k sodobno organiziranemu procesu dela. Temeljni preizkusni kamen usmerjenega izobraževanja je namreč tudi v tem, koliko se bodo v celoti povečale možnosti za izobraževanje ob delu in iz dela. Opozorim naj, da smo bili v dosedanjih pripravah verjetno še preveč usmerjeni le na področje izobraževanja mladine.

Tovarišice in tovariši delegati! Na koncu želim opozoriti še na predlog dogovora o skupnih ciljnih sistema vzgoje in izobraževanja v SFR Jugoslaviji, ki ga obravnavate na današnji seji zбора. Pri usklajevanju besedila predloga so bile uveljavljene spremembe in dopolnitve besedila, ki jih je sprejela Skupščina SR Slovenije v razpravi o osnutku ter njena načelna stališča, ki so se nanašala na obveznosti, ki jih v skladu s svojimi pristojnostmi lahko sprejemajo skupščine socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin, kot podpisnice dogovora.

Vsebina dogovora izhaja iz ustavnih pristojnosti republik in pokrajin, da samostojno urejajo dejavnost vzgoje in izobraževanja ter iz ustavne ureditve SFR Jugoslavije in dokumentov Zveze komunistov Jugoslavije, v katerih je izrecno podčrtana pravica in odgovornost delavcev v združenem delu, da neposredno odločajo o vsebini, sistemu in pogojih izvajanja vzgoje in izobraževanja. Z njimi republike in pokrajini usklajujejo tista vprašanja in rešitve, ki so pomembna za uresničevanje ustavne pravice delavcev, delovnih ljudi in občanov do izobraževanja na celotnem območju Jugoslavije. Pri tem gre zlasti za to, da se ne glede na razlike v strokovnih rešitvah in operativni izvedbi zagotovi udeležencem izobraževanja enakopraven položaj, da se jim omogoči prehajanje iz šol ene republike oziroma pokrajine v šole druge republike in pokrajine, kar terja enakopravnost pri uveljavljanju pravic, ki izhajajo iz pridobljene izobrazbe.

Dogovor o skupnih temeljnih sistema vzgoje in izobraževanja v SFR Jugoslaviji je nastajal več let, zato smo načela, ki jih vsebuje, lahko upoštevali že pri oblikovanju sistemskih zakonov s področja vzgoje in izobraževanja v naši republiki. Izvršni svet predlaga, da Skupščina pristopi k dogovoru.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Besedo dajem tovarišu Maroltu, predstavniku skupine, za proučevanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju.

Jože Marolt: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Skupina delegatov ocenjuje, da je predloženo poročilo o poteku priprav na postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja dokaj optimistično. Na obravnavanem področju je bil po sprejemu zakona sicer storjen pomemben napredek, vendar smo ugotavljali, da je spreminjanje družbenoekonomskih odnosov in samoupravna organiziranost posebnih izobraževalnih skupnosti dolgotrajnejši proces, ki ga je potrebno tekoče spremljati ter na podlagi ugotovitev sprejeti stališča za nadaljnje aktivnosti.

Skupina delegatov je hkrati ugotavljala, da je pripravljenost za celovito uresničevanje zakona o usmerjenem izobraževanju ponekod še vedno premajhna in da obstajajo celo tudi težnje za odložitev uvedbe usmerjenega izobraževanja v šolskem letu 1981—1982. Skupina delegatov je v načelni razpravi ocenila, da predloženo poročilo sicer obravnava vsa aktualna vprašanja preobrazbe vzgoje in izobraževanja, kot so: samoupravna organiziranost uporabnikov in izvajalcev, uvajanje novih družbenoekonomskih odnosov, preoblikovanje mreže šol in vzgojno-izobraževalnih programov. Vsi bistveni elementi za uspešno uvedbo usmerjenega izobraževanja pa še niso ocenjeni. Nekatere ocene bodo možne šele, ko bo določena nova mreža šol in programi za pridobitev strokovne izobrazbe. V razpravah je bilo ugotovljeno, da bo potrebna večja povezanost posameznih subjektov, ki so odgovorni za uresničevanje

nalog na obravnavanem področju. Podlago za njihovo usklajeno delovanje in izpolnjevanje obveznosti daje predloženi družbeni dogovor o razmestitvi izvajanja vzgojno-izobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja v naši republiki. Zbori uporabnikov v nekaterih izobraževalnih skupnostih niso dovolj aktivni. Odločitve o vzgojno-izobraževalnih programih, njihovem usklajevanju in oblikovanju mreže šol je treba sprejemati po samoupravni poti, to je v občinskih izobraževalnih skupnostih, posebnih izobraževalnih skupnostih in v Izobraževalni skupnosti Slovenije.

K večji aktivnosti uporabnikov in hkrati k zmanjšanju vpliva posameznih družbenopolitičnih skupnosti bi morala pomembno prispevati tudi povečana aktivnost družbenopolitičnih organizacij. V razpravi o posameznih poglavjih je skupina delegatov ugotovila, da so bili strokovni sveti pri vseh posebnih izobraževalnih skupnostih in Strokovni svet za vzgojo in izobraževanje SR Slovenije oblikovani sicer v skladu z zakonom o svobodni menjavi dela na področju vzgoje in izobraževanja, niso pa bili še ustvarjeni vsi pogoji za njihovo ustvarjalno delovanje. V bodoče bo treba dati večji poudarka njihovim pristojnostim in odgovornosti za strokovne rešitve. Hkrati pa bo treba zagotoviti tudi boljše kadrovske strokovne in materialne pogoje za delo teh strokovnih svetov. Pri tem mislimo na razbremenitev članov sveta za čas, ko pripravljajo predloge programov.

V zvezi s pripravljanjem vzgojno-izobraževalnih programov je treba podpreti prizadevanja za nadaljnje zmanjševanje števila teh programov in smeri srednjega usmerjenega izobraževanja. Racionalizirati je treba tudi programe oziroma smeri izobraževanja na visokošolski ravni in dati večji poudarek programom za usposabljanje in izpopolnjevanje. Iz poročila namreč izhaja, da se delavci, ki se izobražujejo iz dela in ob delu, v večjem številu vpisujejo v višje in visoke šole in to v večini primerov na družboslovne smeri študija. Zato bo treba posvetiti posebno skrb delavcem, ki niso uspešno končali obveznega osnovnega šolanja in jim omogočiti vključitve v programe srednjega izobraževanja. Poleg zagotavljanja prostorskih pogojev in štipendij bo v nadaljnjem procesu preobrazbe vzgojno-izobraževalnih dejavnosti potrebno posebno skrbno razreševati vprašanja prerazporejanja učnih obveznosti učiteljev in jim tudi po prestrukturiranju mreže šol zagotoviti ustrezen družbenoekonomski položaj. Pospešiti pa bo treba tudi delo pri strokovni pripravi učbenikov, ki naj bodo za predmete skupne vzgojno-izobraževalne osnove resnično skupni.

Iz poročila izhaja, da je samoupravna organiziranost uporabnikov in izvajalcev v ustanovljenih posebnih izobraževalnih skupnostih v skladu z zakonom o svobodni menjavi dela, vendar novi družbenoekonomski odnosi v teh izobraževalnih skupnostih še niso ustrezno opredeljeni, še manj pa uveljavljeni. V novem poročilu o rezultatih priprav na začetek šolskega leta 1981—1982, ki ga bo Skupščini SR Slovenije moral predložiti njen Izvršni svet v maju 1981, bo zato potrebno podrobneje razčleniti organizacijsko strukturo posebnih izobraževalnih skupnosti, izvajanje nalog uporabnikov in izvajalcev na področju planiranja vzgojno-izobraževalne dejavnosti in družbenoekonomskih odnosov med udeleženci svobodne menjave dela v tej dejavnosti.

Izobraževalna skupnost Slovenije je Skupščini SR Slovenije predložila tudi družbeni dogovor o razmestitvi izvajanja vzgojno-izobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja v Sloveniji, ki opredeljuje načela in merila, po katerih naj bi se razmeščali vzgojno-izobraževalni programi. Skupina de-

legatov predlaga, naj bi dogovor kot udeleženec sklenil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije in ne Skupščina in tudi sicer so subjekti dogovarjanja navedeni dokaj ekstenzivno in bi kazalo ponovno proučiti, kateri udeleženci naj sklenejo navedeni družbeni dogovor.

V razpravi o posameznih členih pa smo delegati menili, da predvidena mreža vzgojnoizobraževalnih organizacij ne omogoča doslednega uresničevanja določbe 3. člena predloženega družbenega dogovora. Zato je treba predvideti, da je uvajanje nove mreže šol proces, v katerem bo treba upoštevati vse spremembe, ki se bodo javljale, pa tudi kasneje bo potrebno mrežo šol stalno dopolnjevati in prilagajati celotnim družbenim potrebam in potrebam združenega dela po usmerjenem izobraževanju.

V drugem odstavku 4. člena je treba natančneje opredeliti območje dnevne migracije. Določiti je treba posamezne elemente, ki ta pojem opredeljujejo, kot so stalne prometne zveze, oddaljenost in podobno.

13. člen predloženega družbenega dogovora zavezuje udeležence k določnemu ravnanju, treba pa je še natančneje določiti postopek v primeru, če se eden od udeležencev ne ravna po dogovorjenih obveznostih. V tem členu je treba določiti tudi postopek usklajevanja v primerih, ko je dana pobuda za spremembo oziroma prilagoditev sedanje mreže vzgojno-izobraževalnih organizacij. Prav tako kaže v določbi 15. člena predvideti možnost vsakoletnega usklajevanja mreže šol. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa. Pričenjam razpravo! Skupina delegatov je hkrati predlagala vsem trem zborom ugotovitve in stališča, ki jih je oblikovala na svoji seji skupaj s predstavniki Izvršnega sveta. Potrebno je seveda, da do njih zavzamemo stališča. Želi kdo razpravljati o poročilu? (Da.) Besedo ima tovarišica Krpanova.

Teodora Krpan: Uresničevanje zastavljenega programa o postopnem uvajanju usmerjenega izobraževanja je obsežna kompleksna naloga, kar je razvidno iz predloženega poročila. Zato bi se v svoji razpravi omejila na tri vprašanja.

Uvedba reformiranega izobraževanja zahteva poglobljeno delo širokega kroga družbenih dejavnikov ter udeležencev izobraževanja. Intenzivno se pripravljajo vse strokovne in vsebinske osnove za pravočasen razpis vzgojno-izobraževalnih usmeritev in programov. Strokovni sveti posebnih izobraževalnih skupnosti sprejemajo v teh dneh učne načrte ter druga potrebna navodila, ki jih bodo skupščine posebnih izobraževalnih skupnosti še do konca tega meseca dale v javno razpravo.

Ena izmed pomembnih novosti, ki jih prinaša nov način izobraževanja, je na novi vsebini in obliki zasnovano proizvodno delo in delovna praksa, ki jo mora opraviti vsak učenec srednjega usmerjenega izobraževanja.

Za uspešno izvedbo proizvodnega dela imajo organizacije združenega dela izredno pomembno nalogo ter veliko obveznosti, na kar se morajo postopoma, vendar pa načrtno pripravljati. V ta namen sta Gospodarska zbornica in Zveza sindikatov Slovenije, ki sta za uresničitev tega še posebej odgovorni, pripravili akcijski program za pravočasno razreševanje materialnih, kadrovskih in drugih vprašanj s področja uresničevanja proizvodnega dela in prakse učencev.

Priprava potrebnih pogojev za izvajanje proizvodnega dela, terja takojšnjo neposredno aktivnost organizacije združenega dela, česar pa do sedaj še ni bilo

opaziti. Kljub dobro zastavljenim usmeritvam ga organizacije še ne pripravljajo. Eno leto, ki nas loči od tega, da bo približno 30 tisoč učencev opravljalo prakso v delovnih organizacijah, je relativno kratka doba. V tem času bo potrebno zastaviti intenzivno strokovno in politično delo, da bo ta del usmerjenega izobraževanja zadovoljivo izpeljan.

Široka javna razprava se je v zadnjih mesecih razvila na vseh ravneh, zlasti pa v občinah v razpravah o razmestitvi izvajanja vzgojno-izobraževalnih programov v Sloveniji. Izobraževalna skupnost je skušala s predloženim programom povzeti potrebe in interese, ki so se v javnih razpravah izoblikovali ter zadostiti vsaj večini potreb združenega dela in ne nazadnje zadostiti lokalnim interesom.

Vendar bi rada opozorila na pomislek, ki je nastal ob razmestitvi neproizvodnih vzgojno-izobraževalnih usmeritev. Ena izmed revolucionarnih sprememb, ki jih je prinesel zakon o usmerjenem izobraževanju, je tudi ta, da se srednje izobraževanje vertikalno povezuje z višjim izobraževanjem v isti usmeritvi. To pomeni, da je na primer za študij na strojni fakulteti potrebno praviloma imeti končno srednjo stopnjo strojne usmeritve, ali za študij na medicini končano usmeritev iz zdravstvenega varstva.

V predlogu mreže šol pa so poleg proizvodnih usmeritev dokaj široko zastavovane družboslovno jezikovne usmeritve z 61. oddelki ter naravoslovno-matematična usmeritev s 27. oddelki, ki naj bi skupno letno izobraževale 2640 učencev srednjega izobraževanja.

Vprašujem, ali s takim načinom izobraževanja vendarle ne podaljšujemo sedanjo organiziranost izobraževanja na gimnazijah, s to razliko, da se bo nova organiziranost v gimnaziji delila na dva dela? Ali študij na višjih šolah ne bo izhajal iz predhodne iste usmeritve, kot to določa zakon o usmerjenem izobraževanju, pač pa iz teh dveh novih gimnazij? Ali s tem ni ogrožena ena izmed osnovnih usmeritev usmerjenega izobraževanja?

Naravoslovno-matematična usmeritev naj bi po prvotni zamisli izobraževala tehnologe, ki bi se vključili v študij astronomije, meteorologije, fizike, matematike, biologije, kemije, torej bodoče znanstvenike matematičnih ved. Ali je s tako razdrobljeno mrežo šol mogoče zagotoviti kvalitetno izobraževanje v vseh teh programih?

Menim, da bi bilo potrebno ponovno proučiti, ali resnično potrebujemo toliko takih šol. Če pa obstajajo nova spoznanja ter utemeljeni razlogi, interesi, potrebe in možnosti financiranja tudi tako izobraževanje mladine ter da bo to osnova za študij na drugih proizvodnih usmeritvah na višji stopnji, potem je potrebno ponovno proučiti, ali niso še drugod pogoji in možnosti za tako izobraževanje.

Ponovno je potrebno proučiti tudi vse tehtne pripombe, predloge in zahteve, ki so se pojavile v javni razpravi, vendar ob upoštevanju osnovnega koncepta zakona o usmerjenem izobraževanju ter možnosti in potrebe združenega dela.

Prav bi bilo poznati tudi bodočo organiziranost in zahteve višjega šolstva, da bi lahko objektivno odločali o pravilni usmeritvi sedaj zastavljenih programov srednjega izobraževanja.

V svoji razpravi bi se dotaknila še izobraževanja odraslih, ki naj bi se izvajalo ob delu ali iz dela. Usmerjeno izobraževanje postavlja ti dve obliki kot enakovredni obliki izobraževanja za delo. Iz podatkov, navedenih v poročilu, in sedanje prakse pa je opaziti, da se ti dve obliki izobraževanja težko

uveljavljata. Ob restriktivni politiki zaposlovanja se že pojavlja presežek višje in visoko izobraženih kadrov, kar zavira nadaljnje izobraževanje že zaposlenih delavcev. Ta pojav bi bilo potrebno načrtno spremljati ter usmerjati. Sedanje stanje ter morda napake, ki so v preteklosti vplivale na tako izobraževanje, ter stanje izobraženih kadrov, kot ga imamo sedaj, ne bi smelo zavirati nadaljnjega izobraževanja perspektivnih delavcev ter njihovo permanentno izobraževanje in izpopolnjevanje v programih skrajšanega, srednjega, višjega in visokega izobraževanja v isti usmeritvi, kjer taki delavci delajo oziroma tam, kjer tak interes po izobraževanju obstaja. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovarišica Krpanova! Kdo še želi razpravljati? (Nihče.)

Če ne želi nihče, potem dajem na glasovanje predlog ugotovitev in stališč k poročilu o poteku priprav na postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja. Kdor je za te ugotovitve in stališča, prosim, da dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog ugotovitev in stališč k poročilu o poteku priprav na postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog dogovora socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih vzgojno-izobraževalnega sistema.

Predlog dogovora je Skupščini SR Slovenije predložila Skupščina Socialistične avtonomne pokrajine Vojvodine. Predlog dogovora so v Skupščini obravnavali Odbor za družbenopolitični sistem našega zbora, Zakonodajno-pravna komisija in skupina delegatov za spremljanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju.

Danes smo prejeli poročilo Zakonodajno-pravne komisije, poročilo skupine delegatov za spremljanje uresničevanja zakona o usmerjenem izobraževanju in predlog odloka, ki naj bi ga zbor sprejel.

Majda Poljanšek je pri prejšnji točki opozorila tudi na poglavitna vprašanja iz tega akta. Želijo poročevalci delovnih teles dopolniti poročila? (Ne želijo.)

Pričenjam razpravo o dogovoru med (republikami in pokrajinama glede skupnih vzgojnoizobraževalnih osnov. Želi kdo besedo? (Nihče se ne javi.)

Če ne želi nihče razpravljati, dajem na glasovanje predlog odloka o soglasju in o pristopu k sklenitvi dogovora socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih vzgojnoizobraževalnega sistema. Kdor je za odlok, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog odloka o soglasju in o pristopu k sklenitvi dogovora socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih vzgojno-izobraževalnega sistema.

Predlagam zboru, da k tej točki sprejme še naslednji sklep:

Družbenopolitični zbor Skupščine SR Slovenije pooblašča članico Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in predsednico Republiškega komiteja za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo, tovarišico Majdo Poljanšek, da v imenu Skupščine SR Slovenije podpiše dogovor socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih vzgojno-izobraževalnega sistema.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Ne delegatsko vprašanje, ki ga je včeraj postavil tovariš Tone Krašovec, bo danes odgovoril član Izvršnega sveta tovariš dr. Lojze Ude.

Dr. Lojze Ude: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Zakon o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za izplačevanje dnevnic za službena potovanja, nadomestil za prevozne stroške na službenem potovanju, reprezentančnih izdatkov, izdatkov za reklamo in propagando, izdatkov v avtorske konorarje, za intelektualne storitve ter izdatkov po pogodbi o delu v letu 1980 sprejema Zvezni zbor.

Na podlagi tretje alineje 267. člena ustave SFR Jugoslavije se namreč sme z zveznim zakonom — pod seveda določenimi pogoji — v določenih situacijah začasno prepovedati organizacijam združenega dela, samoupravnim interesnim skupnostim in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim, pa tudi družbenopolitičnim skupnostim razpolaganje z delom družbenih sredstev, namenjenih za porabo.

Po tretji točki 285. člena ustave SFR Jugoslavije sprejema Zvezni zbor vse zvezne zakone, razen tistih, ki jih sprejema Zbor republik in pokrajin. Med pristojnostmi Zbora republik in pokrajin ni navedena pristojnost sprejemanja zakona o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev. Zato je torej za izdajo tega zakona Zvezni zbor pristojen.

Glede vsebine zakona bi pa povedal tole. Delegati iz SR Slovenije so že junija meseca na podlagi 195. in 199. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije posredovali Republiškem sekretariatu za finance v mnenje predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah navedenega zakona, sedaj pa tudi predlog za izdajo zakona, ki praktično podaljšuje veljavnost sedanje ureditve tudi v letu 1981.

Republiški sekretariat za finance je v svojem mnenju že v mesecu juniju 1980 predlagal delegatom iz Slovenije v Zveznem zboru Skupščin SFRJ, da predlagajo prenehanje veljavnosti navedenega zakona. Prav tako je Republiški sekretariat za finance predlagal delegatom, da ne sprejmejo predloga za izdajo zakona, s katerim se bo podaljšala veljavnost navedenega zakona v letu 1981.

To mnenje je Republiški sekretariat za finance utemeljeval predvsem z omejevanjem pravic delavcev, da v skladu z določbami 105. člena zakona o združenem delu samostojno odločajo o višini vseh vrst materialnih stroškov. Ukrep omejevanja te pravice je lahko le začasen, ne more pa se z zakonom uveljaviti za dve leti.

Prav tako je Republiški sekretariat za finance obširneje utemeljeval svoje mnenje s podrobnejšo opredelitvijo nastanka večjih gospodarskih škod, ki se pojavljajo ob izvajanju navedenega zakona, z ogroženostjo doseganja planskih ciljev razvoja, predvsem na področju izvozne dejavnosti, z zmanjševanjem ali celo prekinitvijo dejavnosti, ki zaposlujejo delavce s področja deficitarnih poklicev, skratka, z ogrožanjem normalnega procesa družbene reprodukcije in protislovnosti zakona s temeljnimi pravicami delavcev v združenem delu.

Mnenje Republiškega sekretariata za finance s pobudo delegatom v Zveznem zboru, da predlagajo prenehanje veljavnosti navedenga zakona oziroma, da ne sprejmejo pobude za podaljšanje dejavnosti navedenega zakona z nekaterimi spremembami in dopolnitvami tudi za leto 1981, je bilo predloženo delovnim telesom Skupščine SR Slovenije, kjer je doživelo podporo in soglasje.

Tudi Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je zavzel do predloga omenjenega zakona odklonilno stališče, češ da tak predlog daje nezaupnico samoupravljalcem in njihovi sposobnosti za gospodarjenje in administrativno posega v gospodarjenje s sicer pomembnim vendar manjšim delom materialnih stroškov. Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije je mnenja, da sprejem takega zakona ni utemeljen ne iz družbenopolitičnih ne s pravno-sistemskih, pa tudi ne z ekonomskih vidikov ter da bi kazalo stabilizacijske težnje predloga zakona vgraditi v resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju Jugoslavije v letu 1981.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije se s stališčem Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije in Republiškega sekretariata za finance strinja.

V republiki urejamo vprašanja porabe sredstev za te namene v družbenem dogovoru, ki ga pravkar sprejemamo. Poleg tega predlog zakona ni v skladu s stališči CK Zveze komunistov Jugoslavije o razraščanju administriranja in zapostavljanja samoupravnega razvoja. Konkretno je mogoče vgraditi usmeritve pri gospodarjenju z delom materialnih stroškov, ki jih sedaj ureja omenjeni predlog zakona v 16. točko resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju Jugoslavije v letu 1981.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije zaradi tega predlaga Družbenopolitičnemu zboru, da naj ob obravnavanju tega odgovora na delegatsko vprašanje zavzame do predloga zakona odklonilno stališče in naj predlaga delegatom v Zveznem zboru, da glasujejo proti in se zavzamejo za vključitev te problematike v resolucijo o družbenoekonomski politiki in razvoju Jugoslavije v letu 1981. S tega stališča nedvomno izhaja obveznost republik, da uredijo to problematiko v skladu z usmeritvami, ki bodo opredeljene v resoluciji ter tako zagotovijo uresničitev družbenih intencij, ki jih je očitno želel uveljaviti Zvezni izvršni svet, vendar po našem mnenju ne na pravi način.

Obenem Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga, naj Družbenopolitični zbor predlaga tako stališče tudi Zboru občin in Zboru združenega dela. Vsi trije zbori naj sprejmejo tudi stališče, da Skupščina SR Slovenije sprejema pobudo za vključitev določb o gospodarjenju z delom materialnih stroškov v že navedeno resolucijo in to pobudo tudi sama posreduje Skupščini SFR Jugoslavije.

Sprejem takih stališč predlaga tudi delegacija v Zveznem zboru v svojem pismu predsedniku Skupščine SR Slovenije, datiranem z današnjim dnevem. Hvala

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa. Vprašujem, ali je tovariš Krašovec zadovoljen z odgovorom? (Da.)

V načelu se glede na določila poslovnika o delegatskih vprašanjih ne razpravlja. Zato bi bilo najbrž tudi težko sprejeti stališča, ki jih je Izvršni svet zelo vehementno postavil. Sedaj imamo možnost, ali da delegatsko vprašanje in odgovor Izvršnega sveta posredujemo obema zboroma, predvsem pa tudi družbenopolitičnim organizacijam, ki bi dale napotila delegatom v Zveznem zboru, ali pa se odločimo, da dnevni red seje, ki bo 23. tega meseca, razširimo

še s to točko dnevnega reda in da na njej Družbenopolitični zbor sprejme usmeritev, ki jo predlaga Izvršni svet.

Tovariš Ludvik Golob želi besedo! Prosim!

Ludvik Golob: To je pobuda za spremembo in dopolnitev zvezne resolucije o ekonomski politiki, lahko pa o tej točki skličemo delegatsko konferenco, skupaj s političnimi organizacijami, na kateri bi opredelili stališča, ne moremo pa dati naročila delegatom v Zveznem zboru, ker takih pooblastil naša Skupščina nima.

Predsednica Tina Tomlje: To je tretji predlog, ki je verjetno tudi sprejemljiv. Strinjam se s predlogom tovariša Goloba, da je na primer Odbor za družbenopolitični sistem pobudnik take posebne konference delegatov v Zveznem zboru in predstavnikov družbenopolitičnih organizacij.

Tovariš Šinigoj ima besedo! Prosim!

Dušan Šinigoj: Zvezni delegati so danes imeli sestanek, na katerem so se pripravljali na razprave v odborih Zvezne skupščine. Na tem sestanku so bili navzoči poleg predstavnikov Izvršnega sveta še predstavniki Sekretariata za finance, Gospodarske zbornice in sindikatov. Vsi razpravljalci so bili enotnega mnenja, da se takemu zakonu upremo. Menim pa, da je pomembno naslednje. Tovarišice in tovariši, ki delujejo sedaj v odborih, bi vendarle morali imeti napotilo, ali naj se načelno uprejo takemu zakonu, ali pa naj pustimo delegatom v presojo, da v primeru zavrnitve našega predloga dajo amandmaje. Oblikovano je bilo mnenje, da amandmaje ne bi dajali. Zato bi bilo prav, da se vsaj verificira, kar so delegati Zveznega zbora obravnavali, in da je to napotilo za njihovo delo v naslednjih dneh. Jutri in pojutrišnjem so seje odborov, če pa bo potrebno, lahko kasneje, 23. decembra, sprejmemo poseben sklep.

Predsednica Tina Tomlje: Zdaj se moramo odločiti. Tovariš Marko Bulc nam bo razložil še šesto varianto.

Marko Bulc: Dejansko smo začeli razpravo, ki je tovarišica predsednica ni predlagala, pa tudi ne tovariš Krašovec, ki je postavil vprašanje. Slišali smo odgovor našega Izvršnega sveta, ki je lahko nekakšna orientacija delegatom v Zveznem zboru, pa tudi delegaciji v Zboru republik in pokrajin, ki obravnava resolucijo, za katero imamo pooblastilo. Po mojem mnenju gre samo za to oceno. Če želimo opraviti razpravo, potem lahko to storimo danes ali prihodnjič. Morda v tem trenutku niti ni potrebna, ker sugestije in mnenje Izvršnega sveta zadoščajo. Delegati naj v telesih Zvezne skupščine skušajo uveljaviti ta stališča in bi se šele potem na naslednji seji dokončno odločili. Potem lahko slovenska Skupščina ali Družbenopolitični zbor zavzame uradno tako stališče, ki bi imelo drugo in večjo težo. To se pravi, da se o tem lahko pozneje odločimo.

Predlagam torej, da naj delegati v Zveznem zboru in naša delegacija v delovnih telesih to stališče še ne skuša uveljavljati. Na podlagi informacij in odmeva, bi se lahko na naslednjih sejah naše Skupščine opredelili do tega vprašanja.

Imam še dodaten predlog, čeprav ni v skladu s poslovníkom. Naš Izvršni svet naj svoje stališče posreduje tudi Zveznemu izvršnemu svetu! Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Tovariš Dušan Šinigoj ima besedo! Prosim!

Dušan Šinigoj: Izvršni svet se je že odločil, da pošlje to stališče Zveznemu izvršnemu svetu.

Tone Krašovec: Kot delegat, ki je postavil vprašanje, bi rad vedel, ali imamo možnost in pravico, da moje vprašanje in odgovor Izvršnega sveta takoj pošljemo delegatom Zveznega zbora. Mislim, da ni ovir, da ne bi šli po poti, ki sta jo predlagala tovariša Golob in Bulc.

Predsednica Tina Tomlje: To bomo takoj storili! Dalje pa še predlagam, da kljub vsemu naš Odbor za družbenopolitični sistem prouči odgovor in do 23. decembra zavzame stališče do tega vprašanja. Na ta način bo angažiral še Družbenopolitični zbor. Je to sprejemljivo? (Da).

S tem je zaključena tudi 6. točka dnevnega reda.

Dovolite tovariši delegati, da se vrnem še na 2. točko dnevnega reda, to je k predlogu zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti, h kateremu je Zbor občin izglasoval še en amandma, in sicer k tretjemu odstavku 50. člena, ki ga smiselno podpira tudi Zakonodajno-pravna komisija.

Amandma se glasi: »Če občinska kulturna skupnost oblikuje delovno skupnost, se ta praviloma oblikuje za več samoupravnih interesnih skupnosti v občini.«

Skratka, to je varovalna norma, da ne bi preveč delovnih skupnosti oblikovali na občinski ravni. Dajem ta amandma Zbora občin k tretjemu odstavku 50. člena na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma Zbora občin k tretjemu odstavku 50. člena v Družbenopolitičnem zboru soglasno sprejet.

Glede tega zakona vas moram obvestiti, da se je Skupščina Kulturne skupnosti nesklepčna razšla. Zato zakon o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti ni sprejet. Ponovno se bo sestala 26. tega meseca. To je seveda za naš zbor in predstavnike družbenopolitičnih organizacij dokaj slaba novica. Bili so nekateri amandmaji, ki niso bili usklajeni niti z Zakonodajno-pravno komisijo niti z Izvršnim svetom in na tem se je prelomilo.

Slednjič predlagam, da zbor na podlagi 99. člena poslovníka, ki govori o skrajšanem roku za sklic seje, sprejme sklep, da se skliče seja Družbenopolitičnega zbora za torek, 23. 12. 1980. Na tej seji bi obravnavali naslednje zadeve:

1. osnutek zakona o republikah in pokrajinah, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981—1985,

2. osnutek zakona o stalnih sredstvih sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985,

3. osnutek zakona o razdelitvi sredstev sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do 1985,

4. osnutek zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do 1985,

5. poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja osnutka zakona o prevzemanju obveznosti federacije za vračanje anuitet po določenih kreditih, odobrenih organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim na področju Socialistične republike Črne gore, ki jih je prizadel potres v letu 1979.

Sejo je potrebno sklicati po skrajšanem postopku, kot je določeno s poslovníkom Skupščine SR Slovenije, zaradi tega, ker bosta Zbor republik in pokrajin in Skupščina SFRJ o teh aktih sklepala na sejah 25. in 30. decembra 1980. Gre za akte, ki so povezani s sprejemanjem planskih dokumentov za leto 1981 in jih je treba sprejeti v tem mesecu, hkrati pa je potrebno omogočiti naši delegaciji v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ vsaj nekaj časa za usklajevanje teh aktov.

Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Če ne želi nihče razpravljati, dajem sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor predlagani sklep soglasno sprejel.

Ker je s tem dnevni red današnje seje izčrpan, zaključujem 44. sejo Družbenopolitičnega zbora.

(Seja zbora je bila končana ob 13. uri.)

45. seja

(23. decembra 1980)

Predsedovala: Tina Tomlje,
predsednica Družbenopolitičnega zbora

Začetek seje ob 9. uri.

Predsednica Tina Tomlje: Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 45. sejo Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije. Hkrati predlagam, da to sejo štejemo za 45. sejo zbora. Sklicali smo jo naknadno in je zato označena kot 46. seja zbora. Kot 45. sejo imamo sklicano sejo za 29. 12. 1980. Zato predlagam, da bi bila današnja seja 45 in seja 29. 12. 1980 46. seja.

Za današnjo sejo so se opravičili naslednji tovariši in tovarišice: Geza Bačič, Lojzka Čotar, Stane Gavez, Vito Habjan, Rudi Kropivnik, Teodora Krpan, Majda Naglost, Silva Škerbec, Peter Toš, Angelca Vrbnjak in Igor Uršič.

Ker se je podpredsednik zbora tudi opravičil, prosim tovarišico Štefanijo Žagmaister, da mi pomaga voditi sejo. Se zbor strinja s tem? (Da.)

Za današnjo sejo predlagam naslednji dnevni red:

1. osnutek zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981 do leta 1985;
2. osnutek zakona o stalnih sredstvih Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985;
3. osnutek zakona o razdelitvi sredstev Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985;
4. osnutek zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985;
5. poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku usklajevanja osnutka zakona o prevzemanju obveznosti federacije za vračanje anuitet za določene kredite,

ki so bili odobreni organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim za območja Socialistične republike Črne gore, ki jih je prizadel potres v letu 1979.

Predlaga kdo kakšno dopolnitev dnevnega reda? (Ne.)

Ugotavljam, da je predlagani dnevni red sprejet.

Delegate obveščam, da sta me predsednik Zbora združenega dela in predsednica Zbora občin z dopisi obvestila, da sta zbora obravnavala predlog zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine in predlog zakona o naravni in kulturni dediščini in jih sprejela v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora. Zato predlagam zboru naslednji sklep:

Družbenopolitični zbor ugotavlja, da sta Zbor združenega dela in Zbor občin sprejela predlog zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine in predlog zakona o naravni in kulturni dediščini v skladu s stališči, ki jih je Družbenopolitični zbor sprejel na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine in 19. člena poslovnika zbora na sejah 15. in 16. decembra 1980.

Kdor je za tak sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Preden preidemo na obravnavo posameznih točk dnevnega reda, predlagam, da predsednik Odbora za družbenopolitični sistem poroča o razpravi in sklepih, ki jih je sprejel odbor glede na zastavljeno delegatsko vprašanje tovariša Krašovca na zadnji seji in odgovore Izvršnega sveta, tako kot smo se dogovorili na zadnji seji. Besedo ima tovariš Ludvik Golob!

Ludvik Golob: Odbor je na včerajšnji seji obravnaval delegatsko vprašanje tovariša Krašovca in odgovor Izvršnega sveta, ki nam je bil posredovan na zadnji seji. Poleg tega je odbor seznanjen tudi s stališči Predsedstva Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva, ki je o tem problemu tudi razpravljala, in s stališči Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije. Gre za to, da so stališča teh dveh političnih organizacij in Izvršnega sveta proti temu, da bi se v Zvezni skupščini sprejel zakon o časni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za izplačevanje dnevnic za službena potovanja, nadomestil za prevozne stroške in službena potovanja, reprezentančnih izdatkov, izdatkov za reklamo in propagando, izdatkov za avtorske honorarje, izdatkov za intelektualne storitve ter izdatkov za pogodbe o delu v letu 1981. Predlagano je namreč bilo, da se ta zakon v Zveznem zboru sprejme po skrajšanem postopku.

Odbor je ugotovil, da v SR Sloveniji urejamo vprašanja porabe sredstev za materialne stroške v družbenem dogovoru o skupnih osnovah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog oziroma v družbenem dogovoru o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo, kjer je zlasti poudarjena obveznost planiranja stroškov glede na njihov namen, obseg ter najbolj gospodaren način opravljanja del in nalog, s katerimi so povezani ti stroški, kot tudi spremljanje nastalih stroškov, obveščanje delavcev o teh stroških in težnja po zmanjšanju le-teh v materialnih stroških v celotnem prihodku. Takšna usmeritev velja tudi za stroške reprezentance in reklame. Ta dogovor je v naši republiki

v postopku podpisovanja. Podpisali ga bodo Zveza sindikatov Slovenije, Gospodarska zbornica in Izvršni svet.

Lansko leto v sredini leta je bil sprejet v Zvezni skupščini zakon, ki je po vsebini tak kot se predlaga za leto 1981. Zakon pomeni začasni ukrep omejevanja izdatkov na določenem področju, kar Zvezna skupščina po ustavi lahko stori, vendar menimo, da podaljševanje začasnih ukrepov iz leta v leto pomeni, da le-ti postopoma postanejo trajne sistemske narave.

Skrbno smo tudi proučili sklepe zadnje seje Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije, v katerih je bilo opozorjeno, da je potrebno krepiti družbenoekonomske odnose in vlogo delavcev glede razpolaganja in razporejanja sredstev, s katerimi ti razpolagajo in gospodarijo. Omejevanje razpolaganja s sredstvi z administrativnimi ukrepi, po našem mnenju, ni primerno.

Mnenja smo, da bi v 16. točki resolucije za prihodnje leto, kjer se odpira možnost za izdajo takega zakona, sprejeli spremembo tega besedila, v katerem bi v načelu sprejeli obveznost, da se tovrstni stroški tudi v letu 1981 omejujejo, skladno s stabilizacijo in stabilizacijsko politiko, in da ne smejo rasti hitreje od družbenega proizvoda. Rasti bi morali počasneje, tako kot to predvidevamo za vse vrste porabe. Resolucija naj bi obvezala socialistične republike in avtonomne pokrajine, da bi z družbenim dogovorom uravnavale in spremljale gibanje tovrstnih stroškov v prihodnjem letu. S tem bi intencija osnovne politike zvezne resolucije bila neposredno izvrševana in odgovornost prenešana na republike. Tako bi tudi zakon lahko nadomestili z družbenim dogovorom med republikami in pokrajinami.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala, tovariš Golob! Slišali smo poročilo odbora v zvezi s to tematiko in predlog, naj se v Sloveniji oblikuje politično stališče, da se ne bi glasovalo za zakon in da bi se eventualno dopolnila zvezna resolucija za leto 1981. Proceduralno se mi zdi, da bi bilo dobro, da bi se Zbor opredelil tako, da bi poročilo odbora poslali Republiški konferenci Socialistične zveze, Sindikatom in delegatom Zveznega zbora, kakor tudi delegaciji Zbora republik in pokrajin. Želi kdo še kaj dodati k tej razpravi? (Da.) Besedo ima tovariš Polič.

Zoran Polič: Tovarišice in tovariši! Strinjam se s tem, da se taki problemi, o katerih je govora v tem zakonu, urejajo s samoupravnimi akti. Menim, da moramo zaostri ti vprašanje in se odločno upreti administrativnemu načinu reševanja. Vendar pa se mi zdi, da moramo pri tem ocenjevati splošno razpoloženje, pa tudi čas, v katerem predlagamo določene stvari. Tovariš Golob je predlagal kot rešitev amandma k zvezni resoluciji. Če so tovariši ocenili, da so vse republike in pokrajine za to, potem težav ne bo, ker se bodo potem v odboru, v katerem sodeluje tudi tovariš Bulc, hitro odločili za sprejetje amandmaja. Kolikor pa sem obveščen, se nekatere republike ne strinjajo s tem in zahtevajo rešitev z administrativnimi ukrepi, to se pravi z zakonom.

Dejstvo je tudi, da je zakon veljal za to leto in je pomenil začasen ukrep. Če pa bi tak amandma predložili šele sedaj, potem bi bilo videti, kot da smo s tem problemom čakali, da bi lahko odložili sprejemanje resolucije. V praksi to pomeni, da moram kot predsednik Zbora republik in pokrajin, potem ko pri kateri od delegacij ugotovim nerazpoloženje za ta amandma oziroma, ko prej omenjeni odbor ugotovi, da ni mogel doseči soglasja za sprejetje tega

amandmaja, ponovno poslati ta amandma skupščinam republik in pokrajin. To pomeni, da bo resolucija lahko sprejeta šele v januarju.

Prejšnji teden, ko me je tovariš Osolnik opozoril, da se pripravlja taka rešitev, sem mu predlagal drugo rešitev, ki je po mojem mnenju sprejemljiva tudi za tiste, ki žele administrativni ukrep. Predlagal sem namreč, da ne bi bili zoper zakon, ampak da bi zahtevali, da se v zakon vnese še dodatni člen, v katerem bi opredelili, da za delovne organizacije in družbenopolitične skupnosti, ki s samoupravnimi akti uredijo te stvari, ta zakon ne velja. To se pravi, da tisti trenutek, ko neka republika sprejme dogovor in ko se delovne organizacije sporazumejo, preneha zanje veljati zakon. Za tiste, ki pa še naprej vztrajajo, da mora biti to administrativni ukrep, pa naj zakon velja. Te je težko prepričati, da zakon dejansko pomeni klofuto samoupravljanju.

Žal smo na koncu leta in treba je najti neko rešitev. Če zadeve ne moremo izpeljati z dogovarjanjem, se mi zdi, da je taka rešitev, kot jo predlagam, sprejemljivejša. Vendarle pa predlagam, da gremo v razpravo z obema alternativama. Dobro bi bilo, da jutri v Odboru za plan predložimo ta amandma in skušamo doseči, da ga delegacije sprejmejo in predložijo kot svoj skupen amandma k resoluciji. Če tega ne uspemo izpeljati, pa predlagam, da si z amandmajem k zakonu, kot sem ga predlagal, odpremo pot, da lahko s samoupravnimi akti rešujemo ta problem.

Zdi se mi, da je to v situaciji, v kakršni se trenutno nahajamo, boljša pot, kot pa samo ostro zahtevati nekaj, za kar je v tem trenutku vprašljivo, ali se bodo vsi s tem strinjali. Hvala lepa!

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Polič! Želi še kdo poseči v razpravo? Besedo ima tovariš Emil Šuštar.

Emil Šuštar: Tovarišice in tovariši! Rad bi kratko komentiral predlog tovariša Poliča. Najprej bi rekel, da se mi zdi, da bi kazalo tudi v organih Zvezne skupščine in njenih zborov proučiti pereč problem, da sistem, ki je bil postavljen kot izrazito začasen, spreminjamo v trajnega. To vprašanje kaže z vso resnostjo proučiti, predvsem zaradi tega, ker je zakon imel v Sloveniji zelo resne posledice na izvajanje nekaterih dejavnosti. Sama gospodarska situacija velikokrat terja povečan obseg sredstev, katerih poraba se z zakonom omejuje zato, da bi pravzaprav dosegli boljše rezultate poslovanja.

Strinjal bi se s stališčem, ki je bilo izoblikovano v okviru Odbora za družbenopolitični sistem, ki v bistvu ne zavrača osnovne ideje, da je treba te stroške zmanjševati, vendar ne na tak način, kot se sedaj predlaga. Smotno bi bilo, da te stroške zmanjšujemo v strukturi celotnega prihodka oziroma jih smotno planiramo in z njimi racionalnejše gospodarimo. Vendar, zakaj ne bi to obveznost vgradili v resolucijo?

Strinjam pa se s predlogi, da naj podrobnejše kriterije in merila ali družbeno usmeritev oblikujejo republike, na primer v družbenih dogovorih. Družbeni dogovor poudarjam predvsem zaradi tega, ker morajo imeti temeljne organizacije v samoupravnih sporazumih tako in tako napisane osnove in merila, po katerih se lahko ti stroški izplačujejo. Zato tako določilo, po moji oceni, ne bi imelo nekih praktičnih vrednosti, kajti vsa ta izplačila oziroma pogoji in merila zanje morajo biti opredeljeni v samoupravnih splošnih aktih. Torej mimo teh aktov se to ne more deliti. Gre pa za to, da bi bila ta orientacija sprejemljiva glede na to, da sprejemajo republike in pokrajine poseben do-

govor o razporejanju dohodka. Tak dogovor načrtujemo tudi za prihodnje leto in bi nekatere republike te stvari in te probleme lahko reševale v teh dogovorih oziroma v našem primeru z dogovorom, ki bo v petek že podpisan.

Tovariš Polič, vi ste neposredno omenili samoupravne splošne akte temeljnih organizacij.

Zoran Polič: Samoupravne akte temeljnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti. To so za mene republika, občina in tako dalje.

Emil Šuštar: Mislim, da tu kaže izrecno poudariti družbene dogovore, ker se v teh družbenih dogovorih dajejo skupne družbene usmeritve, po katerih naj se izplačujejo ta sredstva v temeljnih organizacijah. Če je bilo tako mišljeno, potem soglašam.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Marko Bulc!

Marko Bulc: Menim, da je res, kar je rekel tovariš Šuštar, da postaja nevarno, da se začasni ukrepi, ki so sicer izjemni in često zelo rigorozni, če trajajo dve leti, spreminjajo potem v svoje nasprotje. Res je tudi, kot sta oba predgovornika povedala, da stroški, ki naj bi jih ta zakon omejil, še v marsikateri delovni organizaciji zelo rastejo. Res pa je tudi, da je vrsta ukrepov iz tega zakona v nasprotju z ekonomsko logiko, na kar je v svojem delegatskem vprašanju na prejšnji seji opozoril tovariš Krašovec. Če v Jugoslaviji planiramo v letu 1981 mnogo večji izvoz, in to realno za 7,8 odstotkov, potem bomo morali tujim tržiščem ponuditi nove vrste blaga. Zato pa je potrebno pripraviti zunanji trg. Znan je primer tovarne Volkswagen, ki je dve leti proučevala ameriški trg, da je potem lahko začela izvažati svoje avtomobile na ta trg. Stroški za to so seveda veliki. Verjetno bodo take komercialno-izvozne propagandne akcije za iskanje novih tržišč tudi za nas potrebne. Zato zmanjševanje dnevnic za taka potovanja, ko gremo prodajat v tujino, ni na mestu, še posebej, če smo jih neomejeno dajali takrat, ko so naši ljudje hodili nakupovat ne pa prodajat blago v svet. Še bi lahko naštel stvari, ki so v tem predlogu v nasprotju z logiko.

Res je pa tudi, kot pravi tovariš Polič, da v nekaterih drugih republikah in pokrajinah ni enotnega stališča glede tega problema. Precejšnja je pripravljenost, da bi se z administrativnimi ukrepi, kot je ta zakon, v bistvu nadaljevalo, in to po mojem mnenju predvsem iz dveh razlogov. Prvič zato, ker ugotavljajo, da se še veliko delovnih organizacij neracionalno in nestabilizacijsko obnaša in drugič zato, da bi se lahko sklicevali na ta zakon, češ, sprejela ga je federacija in mi si lahko umijemo roke. Potem se tudi lažje pogovarjajo z delovnimi organizacijami.

To je vse res. Toda, če imamo pred seboj predvsem gospodarske oziroma stabilizacijske naloge v prihodnjem letu, potem je predlog tovariša Goloba vendarle ustrezen. Nisem za to, da sprejememo danes sklep, ki bi pomenil veto Slovenije in ki bi bil v tem, da soglasje k zvezni resoluciji pogojujejo s spremembami resolucije, ki jih mi uveljavljamo ob obravnavi navedenega zakona. Tako tudi nisem razumel predloga tovariša Goloba. Razumel sem ga predvsem

tako, da moramo na naše stališče v diskusiji opozoriti, potem bomo videli, kakšno bo stališče drugih delegacij do spremembe resolucije.

Že včeraj sem rekel — ko smo se v neki delovni skupini pogovarjali o problemu, — da bi bilo koristno, če bi predvsem delegati v Zveznem zboru, ki ta zakon obravnavajo, opozorili, da je navedeni zakon nepotreben. Za nas v Odboru za plan Zbora republik in pokrajin bi bilo lažje, če bi odbor Zveznega zbora ali predsednik zbora tako mnenje posredoval, potem bi mu pri usklajevanju resolucije vanjo lažje vnesli rešitve, ki so sedaj v omenjenem zakonu.

Lansko leto, ko je bilo govora o investicijah, smo v odboru pravzaprav zadnji dan zapisali v resolucijo vrsto kriterijev glede investicij in rokov ter drugih pogojev, tako da bi zmanjšali investicijsko fronto. Tako smo v bistvu namesto v zakon vnesli številne kriterije v resolucijo, ob tem pa uresničevanje oziroma zagotavljanje tega prepustili zakonom ali drugim samoupravnim splošnim aktom, tudi v republikah. V bistvu smo se dogovorili za politiko oziroma za neko zaupanje, da se bo to izvajalo. Verjetno bi bilo to možno tudi letos. Menim, da je to najmanj, kar je vredno, da poskusimo. Strinjam pa se s predlogom tovariša Poliča, da v primeru neuspeha, poizkusimo kot varianto predlagati k zakonu dodaten člen, seveda, če bo sploh dano soglasje vseh ostalih delegatov iz drugih republik, da se zakon sprejme. Hvala lepa!

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Prosenč!

Miloš Prosenč: Tovarišica predsednica! Ko je predsedstvo Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva obravnavalo zakon, o katerem govorimo, je izhajalo iz ugotovitve, da je intenca zakona v redu, da pa je način izpeljave vprašljiv. Predsedstvo je menilo, da bi ta vprašanja lahko učinkoviteje uredili na samoupravnih osnovah. Treba je vedeti, da je vpliv delavcev na oblikovanje tega dela materialnih stroškov v sedaj zaostrenih pogojih gospodarjenja bistveno močnejši, kot pa je bil v preteklosti; take oblike administriranja so po mnenju Predsedstva na tem področju vprašljive in v bodoče tudi neopravičljive. S takšno prakso moramo prenehati, kajti s takimi administrativnimi posegi bi dokaj neselektivno in močno posegli v pogoje pridobivanja dohodka, saj so mnogi stroški, ki so navedeni v tem zakonu, neposredno v funkciji ustvarjanja celotnega prihodka in dohodka. Seveda pa se Predsedstvo popolnoma strinja, da je varčevanje na tem področju vsekakor nujno, vendar pa so tu neposredne možnosti in tudi interesi delavcev za smotrno in učinkovito zmanjševanje stroškov poslovanja zelo veliki. Zato jim je treba v tej smeri tudi zaupati in graditi zavest, saj se navsezadnje tudi skozi to povečuje njihov dohodek.

Posebej težko bi po sodbi Predsedstva brez materialnih in drugih posledic uresničili določilo zakona, ki govori, da se stroški, ki jih imajo delavci z uporabo lastnih avtomobilov pri svojem delu, lahko nadomestijo do višine cene javnega prevoznega sredstva. Zato menim, da bi morali upoštevati mnenje Predsedstva, da bi stabilizacijsko usmeritev za ta del materialnih stroškov opredelili v resoluciji za naslednje leto tako, da bi za vse te stroške skupaj zahtevali, da se njihova udeležba v relativnem odnosu do celotnega dohodka oziroma do celotnega prihodka zmanjšuje in da se s temi sredstvi racionalno posluje. S tem bi dali tudi nek maneverski prostor gospodarskim organizacijam,

da vendarle zadrže neko povečanje stroškov za tovrstno porabo in to za tiste organizacije oziroma za tisto porabo, ki je neposredno povezana z njihovim delom in s tem seveda tudi z ustvarjanjem dohodka.

Zato menim, da je vredno in ne samo vredno, ampak celo nujno poskusiti uveljaviti ta amandma k resoluciji, k čemur nas končno nekako obvezujejo tudi zelo enotna in strnjena mnenja, ki so se oblikovala tudi v Predsedstvu Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

V zvezi s tem je bil dan tudi predlog, da bi sklicali delegatsko konferenco, na kateri bi se o teh vprašanih pogovorili z vsemi delegati Zveznega zbora, okrepljeni z delegati iz družbenopolitičnih organizacij in drugimi. Včeraj in danes pa je bil opravljen že tudi razgovor s posameznimi delegati iz Zveznega zbora. Če bo potrebno, bomo tako delegatsko konferenco nemudoma sklicali. Drugače pa se strinjam s tem, kar je predlagal tovariš Golob.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa! Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Če ne, bi v zvezi s poročilom Odbora za družbenopolitični sistem glede predloga zakona o začasni prepovedi razpolaganja z delom družbenih sredstev za izplačevanje dnevnic za službena potovanja, nadomestil za prevozne stroške in službena potovanja, reprezentančnih izdatkov, izdatkov za reklamo in propagando, izdatkov za avtorske honorarje, izdatkov za intelektualne storitve ter izdatkov za pogodbe o delu v letu 1980, sklenila razpravo z naslednjo ugotovitvijo.

Po poročilu Odbora za družbenopolitični sistem in po razpravah številnih razpravljalcev, je splošno ocenjeno, da je način reševanja tega vprašanja neprimeren, zlasti zaradi tega, ker začasni administrativni ukrep samo podaljšuje svojo veljavo in izničuje samoupravne intencije in način razreševanja tega vprašanja po samoupravni poti.

Izoblikovalo se je mnenje, da bi bilo pravilneje, če bi se ta materija uredila z amandmajem k resoluciji plana za leto 1981, kolikor bo glede tega mogoče doseči soglasje v odborih Zbora republik in pokrajin Zvezne skupščine. Druga možnost pa je, da bi se delegati v zveznem zboru opredelili za amandma, ki bi vseboval tako določilo, naj bi zakon prenehal veljati za tiste samoupravne subjekte, ki bi to vprašanje uredili s samoupravnimi splošnimi akti.

Na koncu predlagam, da poročilo Odbora za družbenopolitični sistem skupaj z razpravami posredujemo Republiški konferenci Socialistične zveze, delegatom v Zveznem zboru, delegatom v Zboru republik in pokrajin in Zvezi sindikatov Slovenije.

Se strinjate s tem predlogom? (Delegati se strinjajo.)

Prehajam na 1. točko dnevnega reda in hkrati predlagam, da zaradi vsebinske povezave združimo obravnavo in sklepanje 1., 2., 3. in 4. točke dnevnega reda, in sicer o osnutku zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981 do leta 1985, o osnutku zakona o stalnih sredstvih Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985, o osnutku zakona o razdelitvi sredstev Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985 in o

osnutku zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985.

Osnutke vseh štirih zakonov je predložil Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Gradiva sta obravnavala Odbor za družbenoekonomske odnose našega zbora in Zakonodajno-pravna komisija.

Danes smo prejeli poročilo Odbora za družbenoekonomske odnose, poročilo Zakonodajno-pravne komisije, stališča in pripombe Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in predlog sklepa, ki naj bi ga Zbor sprejel.

Dajem besedo tovarišu Milivoju Samarju, članu Izvršnega sveta in predsedniku Republiškega komiteja za družbeno planiranje.

Milivoj Samar: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Po dogovoru o temeljnih družbenega plana Jugoslavije o politiki pospeševanja razvoja manj razvitih republik in SAP Kosovo v obdobju 1981—1985 je Zvezni izvršni svet predložil Skupščini Jugoslavije v razpravo in sprejem osnutke treh zakonov, ki po svojem značaju pomenijo izvajanje tega dogovora. To še zlasti velja za obseg in način obveznega usmerjanja sredstev za gospodarska vlaganja in obseg dopolnilnih sredstev iz zveznega proračuna ter za njihovo razporejanje na posamezne manj razvite republike in SAP Kosovo.

Skupščina SR Slovenije je predlog dogovora obravnavala na sejah zborov v prejšnjem tednu in pooblastila svoj Izvršni svet, da ga podpiše. Osnutek zakona o republikah in pokrajinah, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju 1981—1985, je Zvezni izvršni svet predložil že v mesecu oktobru. Po prvotnem programu oziroma zakonu, ki je opredeljeval gospodarsko manj razvite republike in pokrajine, bi moral Zvezni izvršni svet v tem srednje-ročnem obdobju predlagati kriterije, kazalce in mejne vrednote za opredeljevanje gospodarsko manj razvitih republik in pokrajin. Ker v tem času ni bil dosežen dogovor o teh vprašanjih, je Zvezni izvršni svet predlagal osnutek zakona, ki za obdobje 1981—1985 opredeljuje kot gospodarsko manj razvite iste republike in pokrajino, kot v dosedanjem obdobju, to je Socialistično republiko Bosno in Hercegovino, Makedonijo, Črno goro in SAP Kosovo.

Izvršni svet v načelu podpira sprejem predlaganih zakonov, predlaga pa nekatere dopolnitve.

Osnutek zakona o stalnih sredstvih Sklada federacije bi po teh predlogih dopolnili oziroma spremenili predvsem v naslednjih treh smereh:

Osnutek zakona je mogoče razumeti tako, da so predmet samoupravnega združevanja dela in sredstev le sredstva tistih temeljnih organizacij, ki neposredno sodelujejo pri skupnih vlaganjih v manj razvitih republikah in v SAP Kosovo. Tako tolmačenje pa bi v praksi pomenilo, da ne bi mogli izkoristiti celotnih 50 % obvezno usmerjenih sredstev za gospodarska vlaganja, kot je to sicer načelno določeno v dogovoru o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za naslednje plansko obdobje in tudi v osnutku tega zakona.

Čeprav osnutek zakona ne obravnava konkretnih vprašanj, povezanih s takšnim združevanjem — v dogovoru o temeljnih družbenega plana je namreč predviden za to poseben dogovor, ki naj bi ga sprejele republike in avtonomni pokrajini do konca prvega polletja 1981 — Izvršni svet ocenjuje, da je potrebno dopolniti 1. člen osnutka tega zakona. V zvezi s tem Izvršni svet soglaša s predlogom Odbora za finance Zbora združenega dela, s katerim naj bi nadomestili prvotno dopolnitev tega člena, kot je to predlagal Izvršni svet. Na tej podlagi bi omogočili različne oblike združevanja dela in sredstev temeljnih

organizacij združenega dela na dohodkovnih osnovah in to neposredno, ali pa v okviru republik in avtonomnih pokrajin, ob upoštevanju skupnih interesov za uresničevanje programov razvoja v manj razvitih republikah in pokrajini. Na ta način bi uveljavili tudi širše oblike povezovanja temeljnih organizacij združenega dela v zvezi s posameznimi skupnimi vlaganji.

2. Vloga republik in avtonomnih pokrajin naj bi bila predvsem v zagotavljanju obveznega usmerjanja sredstev in v tem okviru tudi pri pospeševanju samoupravnega združevanja na dohodkovnih osnovah. Zato ne bi mogli sprejeti tistih določil v osnutku zakona, ki praktično zavezujejo republiški oziroma pokrajinski proračun za poračunavanje obveznosti v posameznih primerih. Izvršni svet meni, da je lahko to le izjemna oblika poračunavanja. Zato predlaga ustrezne dopolnitve 5., 11. in 12. člena tako, da republika oziroma avtonomna pokrajina v takih primerih zagotavlja, ne pa direktno vplačuje sredstva v Sklad federacije. Pri tem je treba upoštevati, da v proračunih za te namene tudi ni ustreznih sredstev.

3. Dopolnitve, ki jih predlaga Izvršni svet, se nanašajo tudi na vprašanje dinamike izvajanja obveznosti. Izvršni svet sicer soglaša z nujnostjo doslednega in rednega izvrševanja obveznosti, hkrati pa bi morali enakopravno obravnavati ravnanja tako v primerih zaostankov pri izpolnjevanju obveznosti kot v primerih prekoračitve teh obveznosti. Če ima republika obveznost, da zagotovi poravnavanje zaostankov, naj bi imela tudi možnost reguliranja dotoka sredstev v primerih, ko gre za presežke. Zato predlaga ustrezne dopolnitve 7. člena osnutka zakona.

Izvršni svet tudi predlaga, da v primerih, ko ne bi dosegli 50 % obveznosti na podlagi samoupravnih sporazumov o združevanju dela in sredstev, republika zagotovi proračun z vplačilom v obliki obveznega posojila do 15. marca naslednjega leta, ne pa do konca tekočega leta, kot to zahteva osnutek zakona. To pa zato, ker ugotovitev celotne obveznosti ni možna konec leta, poleg tega pa je potrebno ta proračun časovno izravnati z vplačilom razlik iz naslova obveznega posojila.

Osnutek zakona o razporejanju sredstev sklada federacije za posamezne manj razvite republike in pokrajino Kosovo je usklajen s sprejetim dogovorom o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985. Izvršni svet je mnenja, da v tem zakonu še ne bi obravnavali posebnih dodatnih sredstev v korist pokrajine Kosovo, saj bo omenjena obveznost opredeljena šele v posebnem dogovoru o dodatnih ukrepih za pospeševanje razvoja pokrajine Kosovo, ki pa je šele v pripravi. Zato naj bi v tej fazi iz osnutka zakona izpustili 2. člen.

Pri oblikovanju zakona o dopolnilnih sredstvih republikam in avtonomnim pokrajinam v obdobju 1981—1985 bi morali po oceni Izvršnega sveta upoštevati stališča, ki jih SR Slovenija zagovarja pri usklajevanju zakona o financiranju federacije. Zato Izvršni svet predlaga, da se v osnutku zakona o dopolnilnih sredstvih črta določilo v drugem in tretjem odstavku 4. člena, v katerem je predvideno poračunavanje dopolnilnih sredstev iz zveznega proračuna na podlagi končnih obračunov družbenega proizvoda za nazaj.

Pridružuje se predlogu Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije, po katerem bi letno višino dopolnilnih sredstev določali na podlagi dogovorjenega deleža v planiranem družbenem proizvodu, po cenah iz predhodnega leta, povečanem za prenos cen iz predhodnega leta v naslednje leto.

Namen uporabe sredstev naj bi omejili na financiranje tistih družbenih in drugih služb, katerih dejavnost je povezana z izvajanjem ustavnih funkcij.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije predlaga Zboru, da osnutke zakonov podpre in hkrati zadolži delegacijo Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ, da v usklajevalnem postopku uveljavi predlagane spremembe in dopolnitve. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Samar. Želijo poročevalci Odbora za družbenoekonomske odnose ali Zakonodajno-pravne komisije dopolniti poročila? (Ne želijo.)

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? Tovariš Marko Bulc ima besedo.

Marko Bulc: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Vsi smo dobili predlog sklepa, ki se nanaša na te zakone. V tem predlogu sklepa je precej pripomb, kar bi lahko nekoga zavedlo, da imamo k tem zakonom zelo veliko pripomb. Pri tem pa bi predvsem rad ugotovil, da je vrsta pripomb čisto redakcijskega značaja. Kot smo slišali iz poročila tovariša Samarja, gre v resnici za tri bistvene pripombe. Ko bomo kot delegacija usklajevali te zakone, mislim, da bi bilo prav, da skušamo uveljaviti predvsem tri bistvene pripombe. Prva je tista, ki se nanaša na osnutek zakona o stalnih sredstvih Sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin. Dogovorjeno je, da se lahko 50 % sredstev, ki se dajejo od 1,83 od družbenega proizvoda za nerazvite, daje z združevanjem dela in sredstev organizacij združenega dela iz razvitih in nerazvitih republik in pokrajin. Vendar zvezni sklad za nerazvite v bistvu prek SDK vodi evidenco po temeljnih organizacijah združenega dela in ugotavlja, katera temeljna organizacija združenega dela je ta delež sredstev že vplačala in katera ni vplačala. To dostikrat preprečuje, da bi temeljna organizacija združenega dela združevala sredstva in šla v večje skupne naložbe. To je en problem.

Drug problem je problem letnega poročuna. Tako združevanje sredstev namreč zahteva najprej izgradnjo skupnega projekta in potem izvajanje tega projekta, tako da včasih preteče leto ali dve da se pomembnejši projekt realizira. V dogovoru o hitrejšem razvoju nerazvitih — kljub slovenskim pripombam — je bilo končno usklajeno, da bodo poročuni letni, z izjemo, da če je nek dogovor že sklenjen med organizacijami združenega dela, potem to izpade iz proračuna, druga izjema pa je, če je med republikami drugače dogovorjeno, npr. drugačen rok. Tak primer bi bil nek skupen projekt na primer Železarne Jesenice z Železarno Zenica, kjer v primeru, če bi bilo dogovorjeno, da se ta obseg izvzame, zanj ni letnega poročuna. Pri dopolnitvi k točki b) sklepa gre v bistvu za to, da se omogoči realizacija tega dogovora in drugič, da se omogoči celo z nekim republiškim družbenim aktom ali zakonom ali s samoupravnim sporazumom, da se sredstva posameznih temeljnih organizacij združenega dela združujejo in povezujejo za večje naložbe. Mislim, da je to ena od bistvenih pripomb, ki jo bomo skušali uveljaviti, saj zanjo obstajajo resnično tehtni argumenti. Pripomba, da naj bo poročun 15. marca namesto decembra, je prav tako na mestu, vendar je manjšega pomena.

Tretja bistvena pripomba se nanaša na osnutek zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju 1981—1985. Tovariš Samar jo je že obrazložil. Oglasil sem se zato, ker so bila tudi v razpravi ne-

katerih naših teles različna mnenja. Dilema je bila v tem, ali iti na planirani družbeni proizvod ali pa iti na realno doseženi družbeni proizvod v dopolnilnih sredstvih in seveda v poračun. Mislim, da je pripomba našega Izvršnega sveta ustrezna, in sicer zato, ker ne gre samo za dopolnilna sredstva, ampak gre za generalni, načelni odnos do zveznega proračuna. Če bi sprejeli realni družbeni proizvod, to pomeni, da bi vsako leto ugotovili, koliko smo planirali, kakšna je bila inflacija in bi potem do porasta inflacije poravnavali za nazaj. Mi pa smo se načelno dogovorili, da pri vseh sredstvih proračuna dajemo pripombe k permanentnim rebalansom, ki so postali stalna praksa. Doseči moramo namreč, da se bo točno vedelo, koliko je mogoče potrošiti brez poračunov. Zaradi tega podpiram stališče Izvršnega sveta, da ostanemo pri planiranem delu, brez poračuna, čeprav bo to vplivalo na to, da se bodo ob obravnavi letnih resolucij tisti, ki dobivajo sredstva iz tega sklada, zavzemali za čim višje planirane stopnje družbenega proizvoda. Verjetno bo prišlo do novega odnosa in bo treba mnogo bolj realno oceniti, kakšna bo resnična planirana stopnja družbenega proizvoda, da bi bila čim bližja realnemu stanju. To so bili razlogi, zakaj so bila stališča različna.

Podpiram predlog Izvršnega sveta in mislim, da so to tri bistvene pripombe, ki bi jih pravzaprav morali uveljaviti.

Predsednica Tina Tomlje: Sklepa ni treba popravljati? (Ni treba.)
Tovariš Zoran Polič, ima besedo.

Zoran Polič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Ob obravnavi teh zakonov se mi zdi, da so stvari, glede katerih ne bi smeli molčati in o katerih bi bilo treba vendarle dosti jasnejše spregovoriti. Spregovoriti zaradi tega, ker je to eden izmed pomembnih delov naše gospodarske politike, na katerem se vsako leto lomijo kopja in nastajajo težave v odnosih med republikami in pokrajinami.

Prva stvar, o kateri želim govoriti, je bolj načelne narave in ne spreminja samih predpisov. Želim le na nekaj opozoriti.

Mislim, da je treba z vso jasnostjo ugotoviti, da je sedanji način urejanja odnosov z nezadostno razvitimi prek sklada in način formiranja tega sklada popoln anahronizem v našem družbenopolitičnem sistemu. Na eni strani se z vso doslednostjo — vsaj na besedah — borimo za dohodkovne odnose, za vlogo delovnega človeka pri urejanju vseh, predvsem materialnih, da ne govorim tudi političnih odnosov, na drugi strani pa puščamo, da še naprej živijo institucije, ki so s tem povsem v nasprotju. Poglejte, mi dajemo sredstva prek sklada, vendar četudi so to kreditna sredstva na področju nezadostno razvitih, nima tisti, ki je dajal ta sredstva, prav nobenega vpliva na to, kako se ta sredstva uporabijo, v kaj se vlagajo, kakšni so nameni in ali res pomagajo razvijati nezadostno razvite. Mi sicer navajamo politično parolo, da mora 50 % sredstev za nerazvite iti prek združevanja. Hkrati vemo, da smo za letošnje leto predvideli, da naj bi združevali 20 % sredstev, vendar če so podatki točni, je maksimalna številka le 3 %. Mogoče tudi ta številka ni točna, saj se včasih skušajo kot združevanje sredstev prikazati stvari, ki to niso. To nam dokazuje, da sama politična parola, da je treba združevati, ničesar ne pomeni. Mi moramo prelomiti sedanji način urejanja teh odnosov in zato tudi sugestija, da bi morali na tem področju narediti več. Ne sme se nam dogajati to, kar se je dogajalo v preteklosti, ko smo dejali, da je treba razčistiti problem kriterijev,

morali pa smo na koncu vendarle ugotoviti, da kriterijev nimamo in da se moramo poslužiti starega načina ugotavljanja, kdo je nezadostno razvit. Tako se nam danes že zastavlja vprašanje, katera izmed predlaganih republik bi vendarle že lahko izgubila status nerazvite republike, kajti Bosna ali Makdonija, po vsej verjetnosti nimata veliko več nerazvitih ali nezadostno razvitih občin, kot jih ima danes Srbija. Vendar na to vprašanje ne moremo odgovoriti, ker nismo uspeli razčistiti problema kriterijev. In če bomo sedaj ponovno sklenili, in to bomo, da je treba te kriterije ugotoviti, samo ugotavljanje pa prepustiti inštitutom, se bo zgodilo, da bodo inštituti te kriterije pripravili pod vplivom svoje republike. In kot ste videli, so predlogi inštitutov v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Skopju, Sarajevu taki, da ne da bi prebrali naziv inštituta, lahko še po vsebini ugotovimo, kateri republiški inštitut je študijo izdelal. Inštituti so v premajhni meri izdelali študije, ki bi — ne glede na politične odločitve — temeljile na znanstvenem pristopu. Zato smo danes še v težjem položaju.

Mislim, da mora zato Izvršni svet dati iniciativo, da se taka opredelitev zaupa ljudem, ki so pripravljeni — ne glede na to, na katero republiko se stvari nanašajo — poiskati prave rešitve, ki vodijo k razčiščenju problema nezadostno razvitih. Za nas je politično razumljivo, da je to združevanje dela in sredstev, vprašanje pa je, kako to zagotoviti in v katerih smereh. Za mene je reševanje nezadostno razvitih nujno povezano ne samo z združevanjem dela in sredstev, temveč tudi z usklajevanjem planov oziroma planskega razvoja. Če ne bodo razviti imeli možnosti vplivati na planiranje na nezadostno razvitih območjih in obratno, če ne bodo imeli nezadostno razviti možnosti vplivati tudi na planiranje na razvitih območjih, potem rešitve za problem hitrejšega razvoja nezadostno razvitih ni.

Zato predlagam, da svetujemo Izvršnemu svetu, naj s povezovanjem ljudi iz sindikatov, zbornice, s strokovnjaki s fakultet, inštitutov itd., takoj pristopi k iskanju rešitev, ki jih lahko predlagamo širšemu krogu ljudi. Zdi se mi, da bo morala dati večjo iniciativo predvsem Socialistična zveza delovnega ljudstva, da ne bi ponovno čakali štiri leta, potem pa ob prehodu k materialom za novo petletno obdobje ugotovili, da rešitve nismo našli.

Tovariš Bulc je že opozoril na nekatere pripombe. Opozoril pa bi še na to, da naj tu velja načelo, naj bo pooblastilo delegaciji čim širše, da tudi sama, v duhu tega, kar je bilo predlagano kot pripomba Skupščine SR Slovenije, najde ustrezne rešitve, ki bodo sprejemljive tudi za druge delegacije. Strinjam se s tem, kar je rekel predsednik Izvršnega sveta, vendar se mi zdi, da to, kar predlagamo, ni to, kar želimo. Mi smo želeli — vsaj jaz sem tako razumel, — da bi se lahko tudi v republici povezale delovne organizacije s svojim prispevkom. Tako, kot se to glasi v stališču, pa pomeni, da se mora naša delovna organizacija združiti le z delovno organizacijo v nezadostno razvitih republikah in pokrajinah, da bi rešili ta problem. Takih stvari pa ne moremo niti zahtevati niti predlagati. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Polič. Kdo še želi razpravljati? Tovariš Samar, ima besedo!

Milivoj Samar: Mislim, da je dejansko treba ta sklep pogledati in ga nekoliko dopolniti. Besedilo, ki je bilo tudi na Odboru za finance in je

predlagano kot amandma v srbohrvaščini, je približno takole: »... 50 % udruživanjem rada i sredstava osnovnih organizacija udruženog rada na dohodovnim osnovama neposredno odnosno udruživanjem rada i sredstava organizacija udruženog rada u okviru pojedinih socialističkih republika i socijalističkih autonomnih pokrajina i na bazi zajedniških interesa itd.« To pa je nekaj drugega kot pa je to v sklepu in v tem smislu je treba sklep popraviti.

Tovariš Bulc je že omenil, da je v tem sklepu treba tudi popraviti besedilo na tretji strani pod točko d). Če smo enotni, da poračunavanja ni, potem sta pod točko d) v prvi alineji tretji in četrti odstavek odveč in bi ju izpustili.

Tretja stvar, ki bi jo moral omeniti, je to, kar je tovariš Polič posebej poudaril, to je funkcija Izvršnega sveta in njegova vloga pri tem povezovanju. Lahko rečem, da je Izvršni svet praktično že formiral delovno skupino skupaj z zbornico, ki naj bi bila iniciator takšnih povezav. Praktično je tudi že opravil prve razgovore z Izvršnim svetom Skupščine SR BiH, kjer smo ugotovili nekatera skupna stališča in izhodišča za nadaljnje delo, seveda pa tudi nekatere razlike glede planiranja. Posamezne republike še vedno izhajajo predvsem iz nalog in pravic na področju planiranja v tem smislu, da naj bi mi počakali na njihove plane in se potem orientirali pri povezovanju; naš namen pa je bil, da še pred sprejetjem plana pride do neposrednega dogovora, ki bi vseboval usmeritve in nadaljnja izhodišča, zlasti ker bi želeli s takšnim dogovorom, čeprav dvostranskim, dati podlago tudi za obljubljeni dogovor, ki naj bi ga do konca junija sprejeli. Verjetno pa ga bo težje doseči, razen če ne bomo šli prej na posamezne obojestranske sporazume.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Samar.

Želi še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, prehajamo na glasovanje o sklepu, ki nam je bil predložen v zvezi z vsemi štirimi zakoni.

Razprava je pokazala, da bi v 2. točki, točko b), prvi odstavek, prve alineje, korigirali v smislu besedila, ki ga je predlagal Odbor za finance. Se strinjate? (Da.)

V drugi točki pod d), prve alineje, pa bi tretji in četrti odstavek črtali.

Tako spremenjeno in dopolnjeno besedilo sklepa dajem na glasovanje. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel sklep, s katerim daje naš Zbor soglasje k osnutku vseh zakonov, ki smo jih pod to točko obravnavali.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku usklajevanja osnutka zakona o prevzemanju obveznosti federacije za vračanje anuitet za določene kredite, ki so bili odobreni organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim za območja Socialistične republike Črne gore, ki jih je prizadel potres v letu 1979.

Tega zakona doslej nismo uvrstili na dnevni red, ker pa se usklajevanje pri tem zakonu že dovolj dolgo vleče, smo menili, da je prav, da nas delegacija seznanj s potekom usklajevanja osnutka tega zakona. Dajem besedo vodji delegacije, tovarišu Marku Bulcu.

Marko Bulc: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Poročilo delegacije o poteku usklajevanja osnutka zakona o prevzemanju obveznosti federacije za vračanje anuitet za določene kredite, ki so bili odobreni organizacijam združenega dela s področja Črne gore ste dobili. Zato ugotovitev ne bom ponavljal. Taka ali drugačna rešitev pa ima, kot je upravičeno poudarila tovarišica predsednica, svoj vpliv na medrepubliške in mednacionalne odnose, zato bom zadevo nekoliko širše obrazložil.

Takoj po katastrofalnem potresu so bili glede Črne gore sprejeti številni začasni ukrepi na nivoju federacije, z namenom, da se takoj oziroma čimprej pomaga prizadetemu prebivalstvu in usposobijo predvsem organizacije združenega dela za čimprejšnje funkcioniranje. Šlo je za 6 začasnih zakonov, med njimi je bil tudi zakon, s katerim se je s strani federacije zagotovilo, da prevzame federacija vse anuitete, ki zapadejo 15. aprila 1979 v plačilo, in sicer kredite iz tujine organizacijam združenega dela na prizadetem območju, kredite sklada federacije za nerazvite organizacijam združenega dela na tem področju in kredite poslovnih bank, ker je bilo pač ugotovljeno, da organizacije združenega dela v tistem trenutku ne morejo imeti normalnega dohodka in tudi ne morejo vračati svojih kreditov.

Iz teh sredstev se je organizacijam združenega dela odobrila milijarda 372 milijonov dinarjev sredstev z določilom, da se to daje začasno, do sprejetja zakona, ki bo reguliral vračilo anuitet in ki naj bi bil sprejet 15. decembra 1979. K temu zakonu je naša Skupščina dala soglasje in sredstva so normalno dotekala.

Septembra meseca 1979 so zbori naše Skupščine razpravljali o osnutku zakona, ki bi moral biti sprejet do decembra in ki ga je predložil Zvezni izvršni svet. Predvideno je bilo, da federacija definitivno prevzema vračanje kreditov iz vseh treh, prej omenjenih naslovov, in sicer za vse organizacije združenega dela na teh področjih, ki jih je prizadel potres, do leta 1985. Tedaj so pristojni zbori naše Skupščine — tega nismo obravnavali na našem Zboru — dali soglasje k temu zakonu, z dvema bistvenima pripombama, in sicer, da bi bilo potrebno vnaprej konkretno navesti nosilce sredstev, za katere federacija s tem zakonom prevzema poravnavo obveznosti, kakor tudi višino kreditov, na katero se bo ta zakonska ureditev nanašala, ker glede na poškodovanost vse organizacije združenega dela niso enako prizadete, tako da nekatere resnično ne bodo mogle plačevati kreditov eno, dve ali tri leta, nekatere pa bodo to sposobne že po letu dni.

Druga pripomba slovenske Skupščine je bila, da bi bilo potrebno v zakonu določiti, da bo federacija poravnala anuitetne obveznosti za upravičence po tem zakonu le do časa, ko bodo ti ponovno usposobljeni za izvajanje svojih dejavnosti, ne pa za vse brez izjeme do leta 1985. Podobne pripombe so dale tudi druge skupščine.

Glede na pripombe skupščin sle je začel proces usklajevanja. V tem procesu usklajevanja je večina delegacij ugotavljala naslednje. V Jugoslaviji smo namreč v juliju mesecu sprejeli zakon, s katerim pravzaprav definitivno saniramo posledice potresa na področju Črne gore. Z zakonom smo zagotovili 53 milijard 637 milijonov sredstev, s katerimi naj bi se posledice potresa postopno odpravljale, seveda z ustrežno dinamiko. Ker je v teh sredstvih bilo zagotovljeno tudi vračilo izgubljenega dohodka za leto 1979 in 1980, je v usklajevalnem postopku večina delegacij ugotavljala naslednje.

Prvič. Ker je bil vsem delovnim organizacijam nadomeščen izgubljeni dohodek, ki v bistvu nadomešča tudi sredstva za odplačilo kreditov, je jasno, da ne more nihče dvakrat dobiti teh sredstev.

Drugič. Tudi Komisija za odpravo posledic potresa v sami Črni gori je ugotavljala, da je treba dinamiko sanacije opredeliti predvsem na pomoč prebivalstvu, da bi življenje čimbolj normalizirali in na pomoč organizacijam združenega dela, da bi čimprej začele proizvajati in same ustvarjati dohodek. Ob tem je bilo ugotovljeno, da samo izjemoma nekatere delovne organizacije ne bodo še usposobljene za to po letu 1980. Delovne organizacije imajo zagotovljeno nadomestilo za izgubljen dohodek in zaradi tega ni mogoče tako široko pomagati vsem delovnim organizacijam s prevzemom odplačila kreditov, saj tudi vse niso bile enako poškodovane. Tiste, ki so bile malo poškodovane, se bodo lahko hitro sanirale, tiste, ki so bile močno poškodovane, pa počasneje. Zato so delegacije zahtevale selektiven pristop.

Tretjič. Večina delegacij je ugotovila, da bi bilo treba ponovno proučiti, katere delovne organizacije so take in katere ne in v bistvu sprejeti zakon, ki bi to zagotavljal samo tistim, ki nadomestilo nujno potrebujejo, ne pa vsem.

Ker pa je Zvezni izvršni svet vztrajal pri svojem predlogu in sta delegaciji Črne gore in Kosova podpirali predlog Zveznega izvršnega sveta, do soglasja ni moglo priti. Ustrezen odbor je nato poslal poročilo predsedniku Zbora republik in pokrajin, tovarišu Poliču, ki je ugotovil, da soglasja ni. Na sestanku vodij delegacij in predsednikov odborov je bilo sklenjeno, da naj Zvezni izvršni svet ponovno prouči situacijo in na podlagi vseh teh sugestij pripravi nov predlog. Zvezni izvršni svet se je nato znova posvetoval z republiškim delegacijami in pripravil nov predlog. Nov predlog so nam poslali kot delovno gradivo in je v bistvu to zdaj predlog. Sklenjeno je bilo, da naj tiste delegacije, ki ocenjujejo, da je potrebno, da ta predlog ponovno obravnavajo njihove skupščine, predlagajo to svojim skupščinam.

Naša delegacija je poslala pismo Predsedstvu Skupščine SR Slovenije in predlagala, da bi to ponovno uvrstili na dnevni red sej zborov zaradi tega, ker ugotavljamo, da v tem novem predlogu niso uveljavljena stališča Skupščine SR Slovenije o selektivnem pristopu in tudi ne o zahtevanem roku. Celo več, v novem predlogu je predvideno, da bi se dalo tem organizacijam 2 milijardi 245 milijonov 888 tisoč ali 224 starih milijard kot dodaten kredit republik in pokrajin Črni gori, plačljiv v 5 obrokih v letih 1981, 1982, 1983, 1984, 1985, anuitete pa bi se začele odplačevati šele po letu 1990. Seznam organizacij je ostal v bistvu nespremenjen, s tem da je v tem zakonu rečeno, da naj bi znotraj Črne gore sami določili, komu naj se prizna več in komu manj.

Kot delegacija ugotavljamo, da ta novi predlog pravzaprav ni upošteval tistih naših bistvenih pripomb, ki jih je delegacija obrazložila v usklajevalnem postopku in da zaradi tega k temu novemu predlogu ni mogoče dati soglasja. In kot ste videli, tudi naš Izvršni svet v svojem poročilu predlaga, naj Skupščina k temu novemu predlogu ne da soglasja.

Zaradi tega naša delegacija meni, da je prav, da v bistvu sprejmemo sklep, kot je predlagan za današnjo sejo, in sicer, da Skupščina SR Slovenije ugotavlja, da smo 26. septembra 1979 dali soglasje k osnutku navedenega zakona, s tem, da naj delegacija uveljavlja dve bistveni pripombi, ki sem jih že navedel. Drugič, da ugotavljamo, da Zvezni izvršni svet ni upošteval stališč, sprejetih septembra meseca, in tretjič, da zato Skupščina SR Slovenije meni,

da ni sprejemljiv seznam organizacij in predlagana višina potrebnih sredstev, ki bodo koriščena glede na vrsto in obseg poškodovanosti, pa tudi ne opredelitev, da se bodo sredstva zagotavljala do leta 1985 in vračala po letu 1990.

Skupščina prav tako meni, da ni mogoče dajati kreditov organizacijam združenega dela še potem, ko so usposobljene za normalno gospodarsko poslovanje, kajti z zakonom o zagotovitvi sredstev za odpravo posledic katastrofalnega potresa so zagotovljena sredstva za povračilo škode kot tudi za povračilo izgubljenega dohodka, s tem pa tudi za odplačilo anuitet. Nihče namreč ne more, kot sem že rekel, dobiti sredstev dvakrat.

V skladu s tem Skupščina meni, da bi se ob sprejetju osnutka zakona lahko izjemoma dali krediti le tistim organizacijam združenega dela, ki kljub temu, da so dobila ta sredstva v letu 1979 in 1980, iz objektivnih razlogov ne bodo mogle odplačevati anuitet še v letih 1981 in 1982. Ta predlog je zato, ker resnično obstajajo takšne delovne organizacije, ki konec leta 1980 še ne bodo usposobljene in bodo najbrž usposobljene šele med letom 1981 oziroma 1982. Verjetno bi bilo zato za take organizacije prav še naprej prevzemati anuitete. Zato smo mnenja, da ne bi bilo prav reči, da soglasja ne dajemo, pač pa da ostajamo pri stališčih iz septembra meseca. To pa v principu pomeni, da ne dajemo soglasja k novim predlogom, ostajamo pa pri soglasju še iz septembra, ki temelji na tem, da naj se organizacijam, za katere bi se izjemno ugotovilo, da iz objektivnih razlogov ne morejo v letih 1981 in 1982, in mogoče nekatere celo v letu 1983, biti gospodarsko usposobljene, da dodaten kredit za pokrivanje anuitet.

V imenu delegacije predlagam, da tak sklep sprejmemo.

Še en argument je. Če ta zakon ne bi bil sprejet s temi pripombami, potem bi prejšnji veljal do sprejetja novega. To je eden dodatnih argumentov, da ne moremo samo reči, da se ne strinjamo s temi predlogi, ali pa sploh s sprejetjem tega zakona, ker potem nismo ničesar naredili. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Bulc.

Kdo še želi besedo? (Nihče.) Zaključujem razpravo in predlagam Zboru, da ugotovi, da so predlogi, ki so vsebovani v poročilu delegacije in Izvršnega sveta SR Slovenije, sprejemljivi in pomenijo zadostno oporo delegaciji Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ pri nadaljnjem usklajevanju zakona.

Se strinjate s takšno ugotovitvijo? (Delegati se strinjajo.)

Dnevni red je s tem izčrpan in zaključujem 45. sejo Družbenopolitičnega zbora.

(Seja zbora je bila končana ob 10.25.)

46. seja

(29. decembra 1980)

Predsedovala: Tina Tomlje,
predsednica Družbenopolitičnega zbora

Začetek seje ob 9.05.

Predsednica Tina Tomlje: Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam 46. sejo Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

Za današnjo sejo so se opravičili naslednji delegati: Ciril Sitar, Stane Gavez, Rudi Kropivnik, Teodora Krpan in Štefanija Žagmaister.

Z dopisom z dne 23. 12. 1980 sem dnevni red seje razširila s predlogom zakona o stanovanjskem gospodarstvu. Glede na to predlagam za današnjo sejo naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnikov 43. in 44. seje Družbenopolitičnega zbora;
2. predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu;
3. predlog zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije;
4. predlog odloka o spremembi odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1981 do leta 1985;
5. predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981,
6. osnutek programa dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za leto 1981;
7. volitve in imenovanja;
8. predlogi in vprašanja delegatov.

Družbenopolitični zbor daje stališča po 72. členu poslovnika zbora k 5. točki dnevnega reda.

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev dnevnega reda? (Ne.)

Ugotavljam, da je zbor predlog dnevnega reda soglasno sprejel.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnikov 43. in 44. seje Družbenopolitičnega zbora.

Zapisnika ste prejeli. Ima kdo predlog za kakšno spremembo ali dopolnitev ali pa pripombo k predlaganim zapisnikom sej zborov? (Ne.) Ker nima nihče nobene pripombe, dajem v odobritev zapisnika 43. in 44. seje zbora. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno odobril zapisnika 43. in 44. seje zbora.

Tovarišice in tovariši! Obveščam vas, da bomo na skupnem zasedanju Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora poslušali ekspozice predsednika Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, tovariša Janeza Zemljariča, k predlogu resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981 in poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku usklajevanja osnutka resolucije v glavnih smernicah in okvirih politike družbenoekonomskega razvoja Jugoslavije v letu 1981, ki ga bo imel tovariš Marko Bulc, vodja delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Prekinjam sejo Družbenopolitičnega zbora in prosim delegate, da se zberejo v veliki dvorani Skupščine SR Slovenije.

(Seja je bila prekinjena ob 9.15 in se je nadaljevala ob 11.20.)

Predsednica Tina Tomlje: Nadaljujemo sejo Družbenopolitičnega zbora.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Predlog zakona smo obravnavali na 43. seji zbora to je 15. decembra 1980, na kateri smo, kot se spominjate, sprejeli stališča, s katerimi je zbor naložil pristojnima zboroma in predlagatelju, da se ponovno proučijo nekatera odprta vprašanja. V stališčih smo tudi predlagali, da posebna medzborovska skupina delegatov prouči predlagane amandmaje in razprave na sejah zborov in predlaga zborom, kateri amandmaji so v skladu z usmeritvami družbenopolitičnih organizacij in temeljnim konceptom zakona in jih je zato mogoče sprejeti.

Stališča medzborovske skupine delegatov smo prejeli. Prejeli smo tudi dodatno poročilo Zakonodajno-pravne komisije in amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije ter mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Odbor za družbenoekonomske odnose zbora je ta poročila obravnaval, zato prosim poročevalca medzborovske skupine, da poroča zboru o amandmajih, ki jih medzborovska skupina predlaga v sprejem. Navzoča je tudi tovarišica Marija Zupančič-Vičar, članica Izvršnega sveta in predsednica Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora. Najprej bi jo vprašala, ali želi besedo? (Da.) Prosim, besedo ima tovarišica Marija Zupančič-Vičar.

Marija Zupančič-Vičar: Tovarišice in tovariši! Z današnjo razpravo o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu naj bi zaključili prvi

del obsežnega programa dela pri sistemskem urejanju tega, za življenje in delo delavcev, delovnih ljudi in občanov tako pomembnega področja.

V obdobju po VIII. kongresu Zveze komunistov Slovenije, posebno pa po 8. seji Predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, je v naši republici potekala povečana aktivnost vseh družbenih sil za preobrazbo vseh samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva.

V široki razpravi smo poenotili stališča o vseh pomembnejših vprašanjih, v katerih bodo tako na osnovi sistemskih zakonov, to je zakona o združenem delu, zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije, zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela, kot tudi zakona o stanovanjskem gospodarstvu, odločilen dejavnik in neposredno vključeni v vse odločitve delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih in stanovalci v skupnostih stanovalcev.

V preteklem dveletnem obdobju, predvsem pa v času, ko smo snovali ta zakon, ki naj bi nadomestil sedanjih osem zakonov na področju stanovanjskega gospodarstva, smo v SR Sloveniji izvedli vsestransko razpravo o ponujenih rešitvah. Hkrati pa smo razvijali tudi samoupravne družbenoekonomske odnose, ki jih je narekovala veljavna zakonodaja in ki jih je terjala družbenopolitična praksa, kot na primer samoupravno sporazumevanje o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine in priprava samoupravnih sporazumov o temeljnih planov stanovanjskih skupnosti in priprava plan-skih aktov s področja stanovanjskega gospodarstva za naslednje srednjeročno obdobje.

Razprava o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu je pokazala, da so izredno zapletena predvsem tista vprašanja, ki se nanašajo na samoupravni in družbenoekonomski položaj delavca pri reševanju njegovih stanovanjskih vprašanj in pri gospodarjenju s sredstvi enostavne in razširjene reprodukcije, znotraj teh vprašanj pa predvsem tista, ki se nanašajo na združevanje sredstev za solidarnost in vzajemnost, lastno udeležbo pri pridobitvi stanovanjske pravice in samoupravno organiziranost stanovalcev v zvezi z gospodarjenjem s stanovanjem oziroma stanovanjsko hišo.

Zadnje vprašanje, ki se nanaša na pravice in dolžnosti stanovalcev pri uporabi stanovanja ter njihovo odgovornost za vzdrževanje stanovanja, je v določeni meri opredeljeno že v tem zakonu. Vendar pa naj bi bilo v celoti opredeljeno s sprejemom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih razmerjih, s čimer naj bi bilo tudi zaokroženo zakonsko urejanje stanovanjskega področja. Vprašanja, ki se nanašajo na vzajemno združevanje sredstev in lastno udeležbo ob pridobitvi stanovanjske pravice, so tudi bila deležna velike pozornosti.

Glede vzajemnega zagotavljanja sredstev za kontinuirano stanovanjsko gradnjo je velik del razpravljalcev v javni razpravi terjal, da se urejanje tega vprašanja prepusti samoupravnemu sporazumevanju. Kolikor se uporabniki ne bi dogovorili o kontinuirani stanovanjski gradnji, — s čimer bi ogrozili skladni razvoj družbenopolitične skupnosti — pa naj bi skupščina občine imela možnost z odlokom predpisati prispevek, ki bi zagotavljal nemoten potek gradnje stanovanj in reševanje stanovanjskih vprašanj vseh delavcev v občini pod enakimi pogoji, to je tudi delavcev tistih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, ki začasno poslujejo z izgubo.

V prejšnjih stališčih je predlagatelj ponujal take rešitve, s katerimi je bila dana možnost občini, da na temelju 70. člena ustave SR Slovenije uveljavlja svojo odgovornost in zagotavlja svoj vpliv v izjemnih primerih, to je, če v posamezni občini k samoupravnemu sporazumu o temeljih plana stanovanjske skupnosti ne bi pristopile vse samoupravne organizacije in skupnosti v delu, ki določa vzajemno združevanje sredstev.

Na podlagi razprave v zborih Skupščine SR Slovenije dne 15. 12. tega leta, je predlagatelj ponovno proučil to vprašanje in sprejel stališče Zakonodajno-pravne komisije in ne nasprotuje amandmaju te komisije k 27. členu, v katerem se opredeljuje možnost in pravica skupščine občine, da v takih izjemnih primerih predpiše, da so posamezne samoupravne organizacije in skupnosti dolžne do določenega roka opraviti postopek samoupravnega sporazumevanja.

V zvezi z vzajemnim združevanjem sredstev za stanovanjsko gradnjo je po predlogu medzborovske skupine delegatov dopolnjeno besedilo o elementih samoupravnega sporazuma o temeljih plana stanovanjske skupnosti, kjer so poleg obsega vzajemnega združevanja sredstev za stanovanjsko gradnjo ter pogojev in načina uporabe in upravljanja teh sredstev, predvideni tudi roki in druga merila za vračanje teh sredstev.

Medzborovska skupina je ponovno proučila tudi amandma Skupščine občine Sevnica, s katerim skupina delegatov predlaga princip združevanja sredstev za solidarnostno gradnjo stanovanj po ustavnem načelu, da se prispevki iz dohodka temeljne organizacije združenega dela plačujejo samoupravni interesni skupnosti, na območju katere je sedež temeljne organizacije združenega dela. Predlagatelj amandmaja ni mogel upoštevati. Za nadomestitev tega pa je v 19. a členu predvideno, da stanovanjske skupnosti s posebnim samoupravnim sporazumom urejajo združevanje sredstev solidarnosti za tiste delavce, ki se dnevno vozijo na delo v druge občine in v teh občinah oblikujejo solidarnostna sredstva.

V 9. členu predloga zakona je opredeljeno, na kakšen način rešuje delavec svoje stanovanjsko vprašanje. Določena je tudi lastna udeležba kot pogoj za pridobitev stanovanjske pravice. S spremenjenim besedilom je jasneje izraženo načelo, da delavec rešuje svoje stanovanjsko vprašanje sam, pri čemer sodeluje tudi organizacija združenega dela, v kateri združuje delo.

Na podlagi sklepov iz javne razprave je v predlogu zakona opredeljena obvezna lastna udeležba za pridobitev stanovanjske pravice. Lastna udeležba bo odvisna od socialnega stanja in materialnih možnosti delavca. Podrobnejša merila o tem bodo določena v samoupravnih splošnih aktih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti.

V času priprave osnutka in predloga zakona je bilo veliko razprav o vračljivosti zneska lastne udeležbe. V predlogu zakona je predvidena vračljivost zneska lastne udeležbe, ki temelji na družbenopolitičnih izhodiščih, ki jih je potrdila tudi javna razprava.

Predlagatelj je sprejel pripombe delegatov iz občine Šiška, ki predlagajo, da v skladu z določbami zakona o lastnini na delih stavb v 40. členu predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu ni mogoče šteti hiše, v kateri so vsa stanovanja v lasti občanov, za hišo v družbeni lastnini. Predlog amandmaja k 40. členu ureja to vprašanje.

Prav tako je sprejel pobudo, da se v 50. členu vnese sprememba besedila, s katero se nalaga organizacijam združenega dela, ki opravljajo komunalne storitve, da na podlagi podatkov hišnih svetov o dolžnikih in dolžnih zneskih

vložijo tožbe za neplačane storitve v tistih primerih, ko posamezni stanovalci teh storitev ne bi plačali.

Pomembnejše dopolnitve v predlogu zakona so tudi v 79. in 85. členu.

V 79. členu gre za določbo, s katero se omogoča, da zbor uporabnikov, ki ga sestavljajo delegati, ki imajo objektivno različne interese pri odločanju o združenih sredstvih za stanovanjsko gradnjo, glasujejo tako, da odločitev ne more biti sprejeta, če jo ne sprejmejo tudi uporabniki, ki ta sredstva združujejo.

85. a člen pa opredeljuje delovno skupnost stanovanjske skupnosti in medsebojne odnose med stanovanjsko skupnostjo in delovno skupnostjo te skupnosti.

Tovarišice in tovariši delegati! Iz tega kratkega pregleda, ki dopolnjuje uvodno obrazložitev k predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu, ki je bila dana na seji tega zbora 15. 12. 1980. leta, je razvidno, da predlagatelj sprejema predloge medzborovske skupine delegatov za proučitev odprtih vprašanj predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu, razen k 27. členu, glede katerega se strinja z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije. Prav tako ne nasprotuje amandmajema Zakonodajnopravne komisije k 19. a členu in 40. členu.

Predlagatelj je tudi pripravil prečiščeno besedilo predloga zakona, iz katerega so razvidne vse kasnejše spremembe temeljnega predloga zakona, posebej pa je predložil tiste amandmaje k posameznim členom, o katerih bodo delegati posebej odločali.

V imenu predlagatelja predlagam zboru, da sprejme predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu z vsemi predloženimi amandmaji. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa. Prosim poročevalca Odbora za družbenoekonomske odnose, da poroča o seji odbora. Besedo ima tovarišica Majda Naglost.

Majda Naglost: Tovarišice in tovariši delegati! Danes je imel Odbor za družbenoekonomske odnose tega zbora sejo v zvezi z razpravo o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu. Obravnaval je stališča medzborovske skupine in sprejel glede nekaterih vprašanj tudi nekatere ugotovitve.

Skušal bom posredovati tiste bistvene ugotovitve, s tem da jih je tik pred mojo razpravo širše obrazložila že tovarišica Vičarjeva, tako da nekaterih stvari ne bi ponavljala.

V razpravi je bilo ugotovljeno, da je ne glede na različne razprave in mnenja glede določb 27. člena, po mnenju članov odbora, sprejemljiv amandma Zakonodajnopravne komisije k temu členu. Dosedanja praksa in postopki sprejemanja samoupravnih sporazumov ter zagotovila predlagatelja kažejo, da tudi črtanje drugega odstavka 27. člena ne bo povzročalo težav glede sporazumevanja o prispevku za vzajemnost. Odbor podpira tako spremenjeni 27. člen, vendar pa meni, da bo treba sproti spremljati uresničevanje te določbe v praksi.

Odbor med drugim tudi meni, da je z dopolnitvijo 40. člena predlagatelj ustrezno rešil vprašanje glede gospodarjenja s hišami in stanovanji, ki so v lasti občanov.

Glede dopolnitve k 50. členu odbor meni, da ustrezno rešuje problematiko v zvezi s plačevanjem komunalnih storitev. Po predlogu je namreč hišni svet dolžan sporočiti samo podatke o dolžnikih, medtem ko je organizacija združenega dela, ki opravlja te storitve, dolžna vlagati tožbe.

Z dopolnitvijo 79. člena z 79. a členom je predlagatelj uredil samoupravno organiziranost v skladu s 4. točko stališč Družbenopolitičnega zbora. Pri tem gre namreč za ustrezen vpliv uporabnikov, ko odločajo o združevanju in uporabi sredstev.

Glede vračljivosti sredstev lastne udeležbe se odbor strinja s stališči medzborovske skupine delegatov, torej v tem smislu, da so sredstva lastne udeležbe pridobitelja stanovanja vračljiva.

Odbor predlaga zboru, da ugotovi, da je predlagatelj ustrezno vključil v predlog zakona stališča Družbenopolitičnega zbora ter stališča medzborovske skupine delegatov. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovarišica Naglost. Besedo ima tovarišica Majda Gaspari, članica medzborovske skupine za obravnavo predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Majda Gaspari: Tovarišice in tovariši delegati! V medzborovski skupini smo se zavzemali za uveljavitev stališč Družbenopolitičnega zbora z dne 15. decembra 1980. leta in menim, da so smiselno v največji možni meri upoštevana v amandmajih k predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu, ki jih je sprejel tudi Izvršni svet, kar smo slišali iz uvodne razlage tovarišice Vičarjeve.

Glede na to, da imate na klopeh tudi stališča medzborovske skupine delegatov, naj vas opozorim le na najbolj bistveno vsebino dopolnitev predloga zakona. S tem v zvezi velja povedati:

1. Da so ustrezno upoštevani predlogi, ki se nanašajo na reševanje stanovanjskih vprašanj mladih družin v okviru vzajemno združenih sredstev, saj se predvideva, da uporabniki, ki sklepajo samoupravni sporazum o temeljih plana stanovanjske skupnosti, med elementi opredeljujejo tudi pogoje in posebna merila za reševanje stanovanjskih vprašanj mladih družin.

2. Da smo posebno skrbno in temeljito proučili pripombe k 27. členu in se zavzemali za to, da se družbenopolitične skupnosti poslužijo najprej možnosti za opredelitev obveznega sporazumevanja temeljnih organizacij združenega dela o združevanju sredstev za stanovanjsko gradnjo in glede doseganja skladnega družbenoekonomskega razvoja in tudi, da opredelijo obdobje za izpeljavo takega sporazumevanja. Zato ima 27. člen nov prvi odstavek. Šele na seji skupine smo bili mnjenja, da šele v primeru, če to sporazumevanje ne bi uspelo, naj bi občinska skupščina imela možnost sprejeti odlok o višini prispevka za ta namen. Moram pa reči, da smo sprejeli to stališče v skupini predvsem zaradi tega, ker je predlagatelj zakona ves čas vztrajal, da ostane drugi odstavek 27. člena v besedilu zakona.

Tako ureditev po drugem odstavku 27. člena pa izpodbija Zakonodajno-pravna komisija in pri njem tudi ne vztraja več Izvršni svet. Tako se bomo danes odločali o 27. členu, ki vsebinsko temelji izključno na samoupravnem sporazumevanju o združevanju sredstev in na možnostih družbenopolitične skupnosti, da s svojimi ukrepi to sporazumevanje pospešuje in uveljavlja. V tej smeri so potekale tudi vse razprave v družbenopolitičnih organizacijah.

Glede združevanja sredstev v stanovanjskih skupnostih je vsebinsko izboljšanih več členov predloga zakona, kar zagotavlja večjo jasnost in doslednost pri izpeljavi tega elementa samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na stanovanjskem področju.

3. Da smo temeljito proučili predloge, ki se nanašajo na solidarnostno združevanje sredstev za urejanje stanovanjskih vprašanj in smo se zavzemali, da morajo udeleženci pri urejanju stanovanjskih vprašanj na tej osnovi izpolnjevati oba pogoja, to je imeti nižje dohodke in živeti v težjih materialnih in stanovanjskih razmerah, kar bo terjalo, da se komulativno presojata oba pogoja in doseže, da bodo solidarnostna sredstva uporabljana socialno utemeljeno.

Prav tako smo obravnavali vprašanje domicilnega načela pri vplačevanju sredstev na osnovi solidarnosti in podprli ureditev, kot je predvidena, to pa je, da samoupravne stanovanjske skupnosti s posebnim sporazumom uredijo prelivanje sredstev v tiste občine, od koder prihajajo v posamezne občine delavci na delo.

4. V zvezi z lastno udeležbo smo ponovno proučili vračljivost lastnih sredstev za pridobitev družbenega najemnega stanovanja in ugotovili, da predvidena vračljivost temelji na političnih stališčih in da so se delavci v javni razpravi zanjo izrekli.

Glede na ugotovitve v medzborovski skupini smo glede na to, da vpeljava nevračljivosti teh sredstev, ne bi bila v nasprotju s sistemom, bili mnenja, naj se to vprašanje prouči v okviru vprašanja vračljivosti sredstev na področju samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje nasploh in če bo potrebno v bodoče vnesejo tudi v ta zakon ustrezne spremembe.

Vsebinsko pa so vsi člani, ki se nanašajo na to problematiko, redakcijsko izboljšani, bolj jasni in tudi med seboj skladni.

5. Tudi glede samoupravne organiziranosti stanovanjskih skupnosti so določbe predloga zakona z amandmaji izpolnjene tako, da bodo lahko prišle do polnega izraza pravice in dolžnosti uporabnikov, ki združujejo sredstva za stanovanjsko gradnjo.

Glede na povedano smo v medzborovski delegatski skupini menili, da zbori lahko sprejmejo z amandmaji izpopolnjen predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovarišica Gasparijeva. Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovarišica Marija Aljančič.

Marija Aljančič: Imam le pripombo k stališču medzborovske skupine o sredstvih lastne udeležbe pri pridobivanju stanovanj in vračljivosti le-teh, kot je predvidena v predlogu zakona in ker je mnenje medzborovske skupine, da je treba proučiti vprašanje vračanja prispevkov samoupravnim interesnim skupnostim materialne proizvodnje.

Moje mnenje je — ni pa to samo moje mnenje — čeprav se ne morem pri tem sklicevati na delegatsko bazo, ker to v razpravi o osnutku in predlogu zakona ni bilo prisotno, da ne gre v celoti enačiti prispevka za stanovanje s prispevki preostalim dejavnostim materialne proizvodnje. Sprememba določbe o vračljivosti glede na morebitno nevračljivost, če se tako misli, bi ustvarila še večje razlike med tistimi, ki so stanovanje že pridobili in med tistimi, ki ga bodo pridobili po novih predpisih.

Zato menim, da je treba to vprašanje vsestransko proučiti preden bi spremenili sedaj predvidene določbe 32. člena.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovarišica Aljančičeva. Kdo še želi razpravljati? (Nihče.)

Ker ne želi nihče več razpravljati, zaključujem razpravo in predlagam zboru, da ugotovi, da so predloženi amandmaji v skladu s stališči, ki jih je Družbenopolitični zbor sprejel k predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu, in predlaga pristojnima zboroma, da sprejmeta predlog zakona. Se strinjate s tako ugotovitvijo? (Da.)

S tem je opravljena točka dnevnega reda, ki se nanaša na predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Praden preidemo na naslednjo točko dnevnega reda, predlagam zboru, da opravimo še uskladitev glede predloga zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti.

Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije je na svoji seji dne 26. decembra tega leta ponovno obravnavala predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti in sprejela amandmaje, ki ste jih pismeno dobili, in sicer: k 3., 10. b, 10. c, 32. in k 46. členu. Izvršni svet soglaša s temi amandmaji. Ker naš zbor sprejema predlog tega zakona enakopravno s tremi preostalimi zbori, ugotavljam, da na seji zбора dne 16. 12. tega leta teh amandmajev nismo obravnavali. Zaradi tega moramo opraviti tudi razpravo o amandmajih. Predstavnik predlagatelja na seji zбора je tovariš Iztok Winkler, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za kulturo in znanost. Želi morda besedo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo razpravljati? (Ne želi.) Naj vas seznanim, da so amandmaji k 3. členu in oba amandmaja k 10. členu, to je k b) in k c) točki pretežno redakcijske narave. 32. člen se nanaša na način delegiranja svobodnih umetnikov v izvajalske zборе kulturne skupnosti in je tudi predložen v boljšem besedilu. V 46. členu je prečrtan odvisnik, da Kulturna skupnost Slovenije zagotovi tudi sredstva za Prešernove nagrade. To seveda ne pomeni, da ne morejo biti ta sredstva vključena v programe kulturne skupnosti, pač pa so ta sredstva trenutno zagotovljena še s proračunom SR Slovenije. Želi kdo razpravljati o amandmajih? (Nihče.)

Zaključujem razpravo in dajem na glasovanje amandmaje Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije k predlogu zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti.

Najprej bomo glasovali o amandmaju k 3. členu. Kdor je za amandma k 3. členu, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel amandma k 3. členu.

Dajem na glasovanje oba amandmaja k 10. členu, in sicer k točkama b) in c). Kdor je za oba amandmaja k 10. členu, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel amandmaja k 10. členu.

Dajem na glasovanje amandma k 32. členu. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel amandma k 32. členu.

Dajem na glasovanje še amandma k 46. členu. Kdor je za amandma, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel amandma k 46. členu.

S tem so sprejeti amandmaji, ki jih je predlagala Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije.

Predlog zakona je predložil Izvršni svet. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli smo poročilo Zakonodajno-pravne komisije, v katerem le-ta predlaga amandma k zadnjemu odstavku 1. člena predloga zakona. Danes smo prejeli še mnenje Izvršnega sveta k amandmaju Zakonodajno-pravne komisije.

Predstavniki predlagatelja je Milivoj Samar, član Izvršnega sveta in predsednik Republiškega komiteja za družbeno planiranje. Želite besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Milivoj Samar.

Milivoj Samar: Tovarišice in tovariši delegati! Predlog zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije in tudi predlog odloka o spremembi odloka, o katerem bomo razpravljali pri naslednji točki dnevnega reda, o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenije za obdobje od 1981. leta do 1985. leta sta izraz dinamike pri pripravi planskih aktov. Namreč, ugotavljamo, da ta priprava v republiki, v občinah in pri temeljnih nosilcih planiranja kasni. Za to kasnitev obstajajo objektivne razmere v bistveno spremenjenih pogojih poslovanja med 1980. letom, ki so terjale večje angažiranje nosilcev planiranja pri odpravi problemov v tekočem poslovanju, hkrati pa so tudi zaostriale kriterije za usmeritev v bodočem srednjeročnem obdobju. To je terjalo dodatne analize in dodatne ocene možnosti.

Tudi v republiki smo ocene možnosti in bilančne prikaze kot podlage za samoupravno planiranje med letom še dopolnjevali in spreminjali.

Dinamika nastajanja dogovorov in planskih aktov v federaciji prav tako kasni in podobne spremembe zveznega zakona so bile med tem mesecem tudi že sprejete. Ob tem moramo ugotoviti, da so bili v zveznem merilu sprejeti dogovori o temeljnih družbenega plana Jugoslavije, in sicer 18. tega meseca, da je sprejeta zvezna resolucija in da je hkrati v pripravi družbeni plan Jugoslavije, katerega osnutek bo dan v razpravo v prvih dneh meseca januarja 1981. leta, medtem ko je pri nas osnutek družbenega plana že dalj časa v javni razpravi.

Doseženi rezultati, ki jih beležimo pri usklajevanju zveznih dogovorov, kot tudi planskih aktov v republiki, potrjujejo pravilnost take odločitve in usmeritve Izvršnega sveta, ki prihaja v Skupščino s tem predlogom. Spoznanja in sklepi oziroma naloge, ki jih prevzemamo za dodelavo na področju metodologije planiranja v 1981 letu, pa hkrati kažejo pravzaprav na enkratnost takšnega položaja, ki ga uveljavljamo s spremembo tega zakona in odloka.

Izvršni svet predlaga, da z obema amandmajema, ki sta redakcijskega značaja, zbor sprejme dopolnitev zakona in spremembo odloka. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Samar. Prosim, ali želi razpravljati poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose, tovariš

Krašovec? (Ne želi.) Poročevalec Zakonodajno-pravne komisije? (Tudi ne.) Zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Najprej dajem na glasovanje redakcijski amandma Zakonodajno-pravne komisije k zadnjemu odstavku 1. člena, s katerim se strinja Izvršni svet. Kdor je za amandma Zakonodajno-pravne komisije k zadnjemu odstavku 1. člena, naj dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandma Zakonodajno-pravne komisije k zadnjemu odstavku 1. člena.

Dajem na glasovanje predlog zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije v celoti. Kdor je za dopolnitev zakona, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog odloka o spremembi odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1981 do leta 1985.

Predlog odloka je predložil Izvršni svet. Obravnavala sta ga Odbor za družbenoekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli smo amandma Zakonodajno-pravne komisije k 1. členu predloga odloka in mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Tovariš Milivoj Samar je ta predlog odloka že obrazložil pri prejšnji točki dnevnega reda. Želi poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose dopolniti poročilo? (Ne želi.) Želi poročevalec Zakonodajno-pravne komisije dopolniti poročilo? (Ne želi.)

Pričenjam razpravo. Želi kdo besedo k predlogu odloka? (Nihče.) Prehajamo na glasovanje. Dajem na glasovanje amandma Zakonodajno-pravne komisije k 1. členu predloga odloka, s katerim se Izvršni svet strinja. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel amandma Zakonodajno-pravne komisije k 1. členu.

Dajem na glasovanje predlog odloka o spremembi odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1981 do leta 1985. Kdor je za predlog odloka, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlagani odlok.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981.

Predlog resolucije je predložil Izvršni svet. Obravnavali pa so ga Odbor za družbenoekonomske odnose, Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve ter Zakonodajno-pravna komisija.

Danes smo prejeli predlog stališč, ki naj bi jih zbor sprejel na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije in 19. člena poslovnika zbora. Uvodno obrazložitev smo poslušali na skupnem zasedanju. Predstavniki predlagatelja so navzoči. Poročevalec Odbora za družbenoekonomske odnose je tovarš Tone

Krašovec. Želita predstavnika obeh komisij dopolniti pismeni poročili? (Ne želita.)

Preden začnemo razpravo, predlagam, da oblikujemo delovno skupino za popravke predlaganih stališč, in sicer v naslednji sestavi: tovariš Jože Globačnik, tovariš Tone Krašovec in tovarišica Tilka Blaha. Se s tem predlogom strinjate? (Da.)

Začenjam razpravo o predlogu resolucije. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Jože Globačnik.

Jože Globačnik: Zato, da bi zapolnili čas, dovolite, da vas obvestim o tem, da smo medtem prejeli amandmaje Izvršnega sveta, danes pa so v Zboru združenega dela in Zboru občin delegati prejeli tudi amandmaje, ki jih predlagajo delegati iz občine Ljubljana-Bežigrad. Amandmaje Izvršnega sveta Slovenije ste videli. Dobili smo jih na klop, in če prav razumem, menim, da bi zbor lahko ugotovil, da ti amandmaji ne spreminjajo predloga resolucije tako zelo, da bi zaradi tega posegali v načelne opredelitve, ki bi jih naš zbor sprejel.

Na hitro sem pregledal tudi amandmaje, ki jih predlagajo delegati iz občine Ljubljana-Bežigrad, in mislim, da razen morda enega vsi bolj ali manj nekoliko spreminjajo besedilo, en amandma pa je take narave, da pravzaprav z njim delegati terjajo jasnejšo opredelitev, kako bo z omejevanjem skupne porabe takrat, ko gre za sredstva, zbrana iz samoprispevkov, in za objekte, ki jih iz teh sredstev gradijo oziroma, ko gre za funkcionalne izdatke, ki so vezani na odpiranje ali pa graditev takih objektov.

Čeprav so te izjeme smiselno že vgrajene v resolucijo, mislim, da je to v celoti odvisno od predstavnikov Izvršnega sveta v preostalih dveh zborih, če bo Izvršni svet sprejel, ali pa ne bo sprejel amandmaja delegatov iz občine Ljubljana-Bežigrad.

Tisto, kar se mi zdi, da je bistveno za Družbenopolitični zbor, je to, da celo, če bi bili vsi ti amandmaji sprejeti, bistveno ne spreminjajo osnovnega koncepta resolucije, tako da glede na dejstvo, da naš zbor k republiški resoluciji sprejema mnenja in stališča, menim, da glede na sedaj znane amandmaje, ni razlogov, da bi taka stališča lahko sprejel. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Globačnik. Lahko predstavniki predlagatelja ocenijo te amandmaje? (Da.) Besedo ima tovariš Milivoj Samar.

Milivoj Samar: Z navedenim amandmajem je namreč predlagano, da se na 6. strani pod točko 5.2. dopolni besedilo tako, da bi se glasilo: »Samouprave interesne skupnosti bodo na področju družbenih dejavnosti pri načrtovanju upoštevale omejene materialne možnosti tako, da v 1981. letu ne bodo širile svojih programov, kolikor ne gre za nove programe oziroma objekte, ki so grajeni iz sredstev samoprispevka delovnih ljudi in občanov ter že sprejete obveznosti«.

Gre za amandma, ki ga v tej obliki ne bi mogli sprejeti, glede na to, da v zvezi s celotno srednjeročno usmeritvijo menimo, da je tudi tovrstno porabo potrebno uskladiti in ne načrtovati večjih naložb, kolikor ne gre le za zagotavljanje samih naložb, ampak tudi sredstev za funkcionalne izdatke, s tem da bodo tudi ti v celoti usklajeni z možnostmi.

Drugo pa je, v kakšni obliki so sprejete obveznosti. Če so bile v preteklosti že sprejete, morajo biti ustrezno vgrajene v plane tako, da ne bi na ta način omogočali sedaj bistveno večji porast sredstev.

S stopnjami in usmeritvami kot podlago za usklajevanje, ki so dane v današnjem amandmaju Izvršnega sveta, so dani okviri in bo treba rešiti tudi problematiko, ki jo nakazuje ta amandma.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Samar. Želi še kdo razpravljati? (Ne.)

Ugotavljam, da je ta amandma izrazito vsebinske narave in bo o njem tudi odločal Zbor združenega dela, zato najbrž niti ni primerno, da bi ga na tem področju usmerjali. Glede na razpravo menim, da ne bi bilo treba aktivirati skupine, ki smo jo izvolili za to točko, ampak lahko preidemo na glasovanje, kolikor ne želi nihče več razpravljati o stališčih k predlogu resolucije za naslednje leto.

Dajem na glasovanje predlog stališč, k predlogu resolucije o družbeno-ekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v 1981. letu. Kdor je za stališča, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog stališč k predlogu resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981.

V skladu z določbami poslovnika bom stališča posredovala Zboru združenega dela, Zboru občin in predlagatelju.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na osnutek programa dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za leto 1981.

Osnutek programa dela zborov so obravnavali Odbor za družbenoekonomske odnose, Odbor za družbenopolitični sistem, Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, Zakonodajno-pravna komisija in Komisija za narodnosti.

Danes smo prejeli poročilo Odbora za družbenopolitični sistem, poročilo Komisije za narodnosti ter predloge in pripombe Izvršnega sveta. Predstavniki Izvršnega sveta je tovariš Dušan Šinigoj.

Glede osnutka programa Družbenopolitičnega zbora za leto 1981, bi bilo treba povedati naslednje:

Pri pripravi osnutka programa dela zbora za prihodnje leto se je izhajalo iz načelnih izhodišč, ki so podrobno navedena v osnutku programa. Ob tem je potrebno posebej poudariti, da je predloženi program najširši dogovor družbenih dejavnikov v republiki, ki sodelujejo tudi v delu republiške Skupščine. Ugotoviti pa moramo, da so se v nastajanje osnutka programa še vedno premalo vključile delegacije temeljnih samoupravnih organizacij in skupnosti, občinske skupščine, družbenopolitične organizacije in samoupravne interesne skupnosti.

Osnutek programa so obravnavala vsa delovna telesa Skupščine SR Slovenije in zbora. Nekatera delovna telesa imajo pripombe, predloge in stališča k osnutku programa, prav tako pa tudi nekateri drugi organi in organizacije.

Izvršni svet predlaga uvrstitev nekaterih nalog v program oziroma črtanje nekaterih zakonov iz programa, ki po njegovi oceni niso prioritetni oziroma jih

ni potrebno spreminjati. Vse te naloge, skupaj s predlogi, ki bodo dani danes v razpravi, bo skupina delegatov, ki jo bo zbor imenoval na seji, proučila in jih ustrezno upoštevala pri pripravi predloga programa. Nadaljnja naloga vseh udeležencev, ki sodelujejo pri nastajanju programa, je, da v času do sprejema predloga programa, to je do 22. januarja 1981. leta, še preverijo naloge, predvidene v osnutku programa, zlasti z vidika, ali so zajete v programu vse aktualne naloge in ali jih bo potrebno rešiti v prihodnjem letu.

Pri tem seveda ne smemo prezreti, da je program odprt za vse predloge in pobude, ki jih bodo dale tako delegacije kot tudi družbenopolitični dejavniki za obravnavo najnujnejših neodložljivih in tekočih vprašanj, ki jih bo potrebno glede na oceno razmerij in potreb v republiki sproti obravnavati in reševati v zboru.

Ob teh konkretnih nalogah se bo potrebno dogovarjati o periodičnih delovnih načrtih, ki bodo tudi v prihodnjem letu pomenili časovno in delovno konkretizacijo nalog družbenih dejavnikov, ki sodelujejo v delu Skupščine SR Slovenije.

Besedo ima predstavnik Izvršnega sveta, tovariš Dušan Šinigoj, podpredsednik Izvršnega sveta.

Dušan Šinigoj: Stališča Izvršnega sveta ste medtem prejeli. Na začetku seje nas je tovariš Geza Bačič opozoril na problem, da je v stališčih predlagano, da bi iz programa črtali zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o osebnem imenu in zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o matičnih knjigah.

Menimo, da je program vendarle odprt in če pride kaj nujnega, bo verjetno treba program tudi dopolnjevati. Vendar, če je to tako pomembno, da bi morali to sprejeti, zlasti še z vidika, da so v vseh drugih republikah in avtonomnih pokrajinah to že sprejeli, potem umikamo to stališče in predlagam, da se tudi to uvrsti v program.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa. Želijo predstavniki delovnih teles dopolniti poročila? Besedo ima tovariš Aleksander Varga.

Aleksander Varga: Tovarišice in tovariši delegati! Sicer je že predstavnik Izvršnega sveta pojasnil svoje stališče. Ne glede na to menim, da je treba ponovno poudariti, da s temi zakoni, ki so navedeni v osnutku programa, delno uresničujemo tudi tiste sklepe in stališča republiške skupščine, ki so bila sprejeta 1977. leta. Zato menimo, da bi bilo treba te zakonske predloge upoštevati v programu Skupščine SR Slovenije za naslednje leto. Poročilo Komisije za narodnosti je osnova za to. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Varga. Želi še kdo od poročevalcev delovnih teles dopolniti poročilo? (Da.) Besedo ima tovarišica Tilka Blaha.

Tilka Blaha: Tovarišice in tovariši delegati! Republiška konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije se je že v pripravi programa vključila v to delo in smo skupini posredovali številne predloge in pobude, ki so jih pripravili predvsem sveti in koordinacijski odbori pri Predsedstvu Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije.

Velik del teh predlogov je vključenih v osnutek programa. Pri tem pa se pridružujemo tudi oceni nekaterih delovnih teles Skupščine SR Slovenije, da v programe še vedno pretežno vključujemo zakonodajne dejavnosti, premalo pa spremljanje in uresničevanje stališč in usmeritev, ki jih Skupščina SR Slovenije sprejema za izvajanje zakonov ter drugih normativnih aktov.

Program je, kot rečeno, odprt in ga bo mogoče dopolnjevati. Ker gre šele za osnutek in ker za nekatere predloge in pobude menimo, da so izredno pomembne in niso vključene v osnutek programa, izkoriščam to priložnost, da že danes posredujem nekaj predlogov, ki naj bi jih predlagatelji upoštevali v pripravi predloga programa Skupščine SR Slovenije za 1981. leto.

Prvič. Menimo, da pri nalogi pod 3. točko, o razvoju delegatskega sistema in delegatskih odnosov ni dovolj vključena tudi problematika razvoja informacijskega sistema, uresničevanje svobodne menjave dela in problematika samoupravnih interesnih skupnosti. Verjetno bi kazalo to nalogo še posebej razdelati, zlasti še v posameznih trimesečnih programih dela.

Drugič. Uresničevanje socialne politike. Menimo, da je v točko »Uresničevanje socialne politike« v osnutku programa premalo vključeno bolj neposredno in stalno spremljanje uresničevanja sprejete socialne politike, predvsem z vidika celovitega delovanja in usklajevanja posameznih delov, zlasti ko gre za usklajevanje socialnih korektivov in pa funkcioniranja skupnosti socialnega varstva.

Tretjič. V zvezi s 25. točko, ki se nanaša na uresničevanje zakona o zakonski zvezi, predlagamo, da se vanjo vključi tudi uresničevanje resolucije o načrtovanju družine in prizadevanja za njen nastanek in razvoj. Menimo, da bi morali to točko časovno premakniti, ne pa jo obravnavati šele v tretjem trimesečju, podobno kot to predlaga tudi Izvršni svet, vendar ne le zaradi tega, ker bi bilo poročilo, izdelano v septembru tega leta, zastarelo, ker menimo, da ga bo tako ali tako potrebno ažurirati, ampak zaradi tega, ker je treba obravnavati to problematiko prej, zlasti še zaradi tega, da bi že v prvem polletju naslednjega leta ugotovili, kako bodo vplivali stabilizacijski ukrepi in omejevanje družbenega standarda na položaj družine z več otroki in kako se uresničuje ta del socialne politike na področju celovite skrbi za ustvarjanje bolj enakopravnih pogojev za razvoj otrok.

Četrtič. V zvezi z 9. točko, glede uresničevanja politike zaposlovanja, menimo, podobno kot tudi Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve, da jo je treba razširiti tudi s področja samoupravne organiziranosti zaposlovanja in jo bolj aktualizirati. Najbrž ne bo v naslednjem letu temeljni problem spremljanje resolucije, priporočil in sklepov Skupščine SR Slovenije glede omejevanja zaposlovanja oziroma nadzora nad zaposlovanjem delavcev pri zasebnih posrednikih, ampak se bodo na področju zaposlovanja pojavljali predvsem zaostreni pogoji zaposlovanja mladih, prestrukturiranja gospodarstva, zaposlovanja presežkov delovne sile predvsem tudi zaposlovanja invalidov oziroma delavcev z zmanjšano delovno sposobnostjo.

Predlagamo skratka, da se ta točka aktualizira in da se razširi predvsem s tistimi nalogami in problemi, ki bodo v naslednjem letu najbolj zaostreni, o čemer je bilo govora tudi v uvodnem ekspoziju predsednika Izvršnega sveta.

Petič. K 20. točki »Uresničevanje zakona o zdravstvenem varstvu« je Svet za zdravstveno in socialno politiko predlagal, da bi se ob uresničevanju tega zakona razpravljalo predvsem o akcijskem programu, ki bi ga moral pri-

praviti Republiški komite za zdravstveno in socialno politiko in ki naj bi opredelil posamezne naloge in nosilce nalog, ki jih je treba zagotoviti pri uresničevanju zakona.

V zvezi s tem zlasti opozarjamo na enoten informacijski sistem, izvajanje družbenega dogovora organizacij na področju zdravstva in na približevanje zdravstva neposrednim uporabnikom in podobno.

Sestič. Svet za zdravstveno in socialno politiko pri Republiški konferenci SZDL Slovenije je tudi predlagal, da bi v Skupščini SR Slovenije v 1981. letu celovito razpravljali o problematiki invalidov, tako z vidika njihove socialne varnosti, delovnega usposabljanja in zaposlovanja kot tudi usposabljanja mladostnikov z motnjami v razvoju, in sicer iz razlogov, ker je to precej aktualna problematika in tudi zaradi tega, ker bo 1981. leto mednarodno leto invalidov.

Sedmič. Ta svet je tudi predlagal, da bi v program Skupščine SR Slovenije vključil tudi razpravo o uresničevanju akcijskega programa boja proti alkoholizmu, ki ga je Skupščina SR Slovenije sprejela 1975. leta in od takrat dalje o njem ni več razpravljala.

To so predlogi za dopolnitev oziroma razdelavo posameznih nalog, ki naj bi jih po možnosti upoštevali pri pripravi predloga programa.

Naj vas hkrati obvestim, da bo Republiška konferenca SZDL na svoji programski konferenci 21. januarja naslednjega leta sprejemala program dela Socialistične zveze delovnega ljudstva, v katerega bomo vključili oziroma že vključujemo tudi naloge iz programa dela Skupščine SR Slovenije.

Program Republiške konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije bo osnova za frontno usklajeno delovanje Socialistične zveze in oblik dela organizacij, vključenih v Socialistično zvezo v 1981. letu. Zato smo neposredno še toliko bolj zainteresirani, da čim bolj vsebinsko in tudi terminsko uskladimo delovanje tako, da bo politična dejavnost v okviru Socialistične zveze in v delegatskih skupščinah potekala usklajeno. Menimo, da bi zato morali ob sprejemanju planov za posamezna trimesečja naloge planirati tako, da se ne bodo nakopičile v posameznih mesecih in jih zaradi prevelikega obsega ne bi mogli uspešno ali pa ne v celoti uresničiti. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovarišica Blaha! Kdo še želi besedo? Besedo ima tovariš Štefan Štok.

Štefan Štok: Tovarišice in tovariši delegati! K tako obširnemu in po mojem mnenju dobremu programu dela zborov republiške Skupščine za naslednje leto bi verjetno bilo težko kaj še dodati ali pa ga dopolniti oziroma spremeniti. Kljub temu pa zaradi resnosti problema predlagam, da vnesemo v ta program še problematiko varčevanja z energijo. V 1977. letu je namreč Republiški komite za energetiko izdelal in tudi dal v javno razpravo program aktivnosti varčevanja z energijo, do katerega se v praksi obnašamo različno, predvsem zaradi tega, ker že na ravni republike nismo dovolj zavzeto nastopali, da bi ga v praksi tudi uresničili.

Imam za potrebno, da Republiški komite za energetiko izdela obširno poročilo o triletnem izvajanju tega programa ter o stanju na tem področju, katerega naj bi obravnavali tudi zbori slovenske Skupščine.

Na ta način bi gotovo obogatili sedanji program varčevanja z energijo z novimi izkušnjami, ki smo si jih pridobili na tem področju. S tem bi prav gotovo naredili korak naprej in pritrdili besedam predsednika Izvršnega sveta,

tovariša Zemljariča, na današnjem skupnem zasedanju, ko je dejal, da je nujno potrebno na področju varčevanja z energijo preiti od besed k dejanjem.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Štrok. Kdo še želi besedo? (Nihče.) To pomeni, da je zaključena razprava o osnutku programa dela skupščinskih zborov.

Predlagam zboru, naj sprejme naslednji sklep:

1. Zbor sprejema osnutek programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za leto 1981.

2. Predlog programa dela naj pripravi posebno delovno telo zbora.

3. V posebno delovno telo zbora za pripravo predloga programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za leto 1981 se imenujejo delegati: Jože Globačnik, Ludvik Golob in Igor Uršič.

4. Pri pripravi predloga programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije je potrebno upoštevati mnenja, stališča in predloge delovnih teles Skupščine SR Slovenije in zbora, razpravo na seji zbora ter predloge in pobude družbenopolitičnih organizacij v republiki.

Predlagam, da preidemo na glasovanje o tem sklepu. Predlaga kdo kakšno dopolnitev? (Ne.) Dajem ta sklep na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel sklep k osnutku programa dela Družbenopolitičnega zbora za naslednje leto.

Tovarišice in tovariši delegati! Glede na to, da smo na skupnem zasedanju vseh treh zborov poslušali tovariša Marka Bulca, ki je poročal o poteku usklajevanja, predlagamo, da bi ne le preostala dva zbora, to je Zbor združenega dela in Zbor občin, ampak tudi Družbenopolitični zbor sprejel k poročilu delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije naslednji sklep:

1. Družbenopolitični zbor sprejema poročilo delegacije o poteku usklajevanja osnutka resolucije o temeljnih smernicah in okvirih politike družbeno-ekonomskega razvoja Jugoslavije v letu 1981, osnutka zakona o celotnem obsegu dohodkov proračuna federacije v letu 1981, osnutka odloka o ciljih in nalogah skupne emisijske in denarne politike in skupnih osnovah kreditne politike v letu 1981 ter osnutkov zakonov, ki urejajo financiranje manj razvitih republik in avtonomne pokrajine Kosovo v obdobju od 1981—1985. leta.

2. V zvezi z osnutkom zakona o dopolnilnih sredstvih republikam in avtonomni pokrajini Kosovo v obdobju 1981—1985. leta zbor meni, da je potrebno še nadalje vztrajati, da se črtata drugi in tretji odstavek 4. člena, ki urejata proračun sredstev glede na ustvarjeni družbeni proizvod. V primeru, da ne bo mogoče uveljavljati pripombe, pa naj delegacija predlaga, naj se v končne določbe tega zakona vnese določba, da se bodo te določbe uskladile z zakonom o financiranju federacije, ki bo uredil tudi vprašanje proračuna sredstev, katerega spremembe in dopolnitve so že v postopku.

Če ste dobro poslušali poročilo tovariša Bulca, gre sedaj za dve točki sklepa. S prvo se daje soglasje za opravljeno usklajevanje, z drugo pa se usmerja delegacijo pri morebitni uskladitvi osnutka zakona o dopolnilnih sredstvih nerazvitim republikam in avtonomni pokrajini Kosovo.

Dajem ta sklep na glasovanje. Prosim delegate Družbenopolitičnega zbora, da se z glasovanjem odločijo za tako usmeritev. Kdor je za, naj prosim dvigne

roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? ((Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da se je zbor soglasno opredelil do usmeritev za delegacijo Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije.

Prehajam na 7. točko dnevnega reda, to je na volitve in imenovanja.

1. Predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi člana Odbora za družbeno-ekonomske odnose Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

Predlog odloka je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Želi kdo razpravljati o predlogu tega odloka? (Ne želi.)

Dajem predlog odloka na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi člana Odbora za družbenoekonomske odnose tega zbora. S tem je bil kot član odbora razrešen tovariš Miran Potrč, izvoljen pa tovariš dr. Rudi Kropivnik.

2. Predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

Predlog odloka je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Izvršni svet se s predlogom odloka strinja. Želi kdo razpravljati? (Nihče.)

Predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije dajem na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije.

S tem se dr. Ciril Jurca z 31. decembrom tega leta v našem zboru razreši dolžnosti sodnika Vrhovnega sodišča.

3. Predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Ljubljani.

Tudi predlog tega odloka je predložila Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve. Izvršni svet se s predlogom odloka strinja. Želi kdo besedo? (Ne.)

Predlog odloka dajem na glasovanje. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor sprejel predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Ljubljani, s tem se z 31. decembrom tega leta v Družbenopolitičnem zboru Milan Jesenko razreši dolžnosti sodnika Višjega sodišča v Ljubljani.

Prehajamo na 8. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Želi kdo postaviti kakšno delegatsko vprašanje? (Ne.)

S tem je dneveni red današnje seje zbora izčrpan in zaključujem sejo. Ker je to naša zadnja seja v 1980. letu, želim tovarišicam in tovarišem delegatom srečno novo leto in veselo praznovanje v prepričanju, da nam bo to dalo novih moči, da bi v naslednjem letu lahko še uspešnejše delali! Hvala.

(Seja zbora je bila končana ob 12.30.)

47. seja

(22. januarja 1981)

Predsedovala: Tina Tomlje,
predsednica Družbenopolitičnega zbora

Začetek seje ob 9.10.

Predsednica Tina Tomlje: Tovariši delegati! Pričenjam 47. sejo Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije.

Svojo odsotnost z današnje seje so opravičili: Tilka Blaha, Humbert Gačnik, Ivan Godec, Vlado Janžič, Radislav-Štefan Klanjšček, Tone Krašovec, Rudi Kropivnik, Dino Pucer, Stane Repar, Igor Uršič in Štefanija Žagmaister.

Če se strinjate, bi mi pri vodenju seje pomagal tovariš Emil Šuštar? (Da.) Prosim tovariša Šuštarja, da pride za predsedniško mizo.

Za današnjo sejo predlagam naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnikov 45. in 46. seje zbora;
2. predlog zakona o upravah za družbene prihodke;
3. osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju federacije;
4. predlog programa dela zborov Skupščine SR Slovenije za 1981 leto s predlogom periodičnega delovnega načrta zborov Skupščine SR Slovenije za prvo trimesečje 1981;
5. volitve in imenovanja;
6. predlogi in vprašanja delegatov.

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev dnevnega reda? (Nihče.)

Ker nihče ne predlaga nobene spremembe, ugotavljam, da je predlog dnevnega reda soglasno sprejet.

Obveščam delegate, da sta me predsednik Zbora združenega dela in predsednica Zbora občin z dopisom z dne 30. 12. 1980 obvestila, da sta zbora obravnavala predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v 1981 letu in ga sprejela v skladu s stališči Družbenopolitičnega zbora.

Zato v skladu z 22. členom poslovnika Družbenopolitičnega zbora predlagam zboru, da sprejme naslednji sklep:

Družbenopolitični zbor ugotavlja, da sta Zbor združenega dela in Zbor občin sprejela predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v 1981 letu v skladu s stališči, ki jih je Družbenopolitični zbor sprejel na podlagi 72. člena poslovnika Skupščine in 19. člena poslovnika zbora na seji dne 29. decembra 1980.

Kdor je za tak sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na odobritev zapisnikov 45. in 46. seje zbora.

Obveščam delegate, da je v osnutku zapisnika 46. seje vpisana napačna letnica in je pravilni datum 13. 1. 1981. Prav tako se med opravičeno odsotne vpiše tudi tovarišico Angelco Vrbnjak, ki je bila po pomoti izpuščena.

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev obeh zapisnikov? (Nihče.)

Ker nihče ne predlaga nobene spremembe in dopolnitve, dajem na glasovanje oba zapisnika. Kdor je za, naj prosim glasuje! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno odobril zapisnika 45. in 46. seje.

Prehajamo na 2. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o upravah za družbene prihodke.

Predlog zakona je predložil Izvršni svet Skupščine SR Slovenije. Obravnavala pa sta ga Odbor za družbenopolitični sistem in Zakonodajno-pravna komisija. Prejeli smo poročilo Zakonodajno-pravne komisije, v katerem predlaga amandmaje k 2., 11. in 15. členu predloga zakona. Danes smo prejeli popravek poročila Zakonodajno-pravne komisije, v katerem komisija predlaga amandma k 8. členu predloga zakona in amandma Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k 14. členu. Predstavniki predlagatelja k temu zakonu je podsekretar v Republiškem sekretariatu za finance, tovariš France Škufca, ki mu dajem besedo.

Franc Škufca: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je pri pripravi predloga zakona o upravah za družbene prihodke izhajal iz dveh temeljnih izhodišč, ki sta bili poudarjeni tudi ob razpravi v Skupščini SR Slovenije ob predlogu za izdajo zakona, kakor tudi ob osnutku zakona o upravah za družbene prihodke, in sicer:

Prvič. S tem zakonom se opredeli delovno področje in organizacija uprav za pobiranje davkov in prispevkov občanov tako, da bodo ustvarjeni pogoji za učinkovitejše delovanje službe za ugotavljanje, odmero in pobiranje družbenih prihodkov, za modernizacijo in mehanizacijo dela ter za učinkovitejšo zaposlitev kadrov, ki delajo na teh področjih, kakor tudi za poenostavitev in za hkratno poravnavanje vseh družbenih obveznosti na enem mestu.

Drugič. S tem zakonom se uredijo le tista vprašanja, ki niso že rešena z drugimi zakoni, v tem primeru z zakonom o sistemu državne uprave in o Izvršnem svetu Skupščine SR Slovenije ter o republiških upravnih organih.

V besedilu predloga zakona je predlagatelj upošteval večino pripomb, ki so bile dane v delovnih telesih zborov in v zborih Skupščine SR Slovenije k osnutku zakona o upravah za družbene prihodke. Prav tako so vnešene v predlog zakona tudi nekatere druge izpopolnitve besedila zakona, ki pomenijo izboljšanje prvotnega besedila osnutka zakona. Pripombe, predloge in mnenja iz skupščinske razprave, ki jih v predlogu ni bilo mogoče upoštevati ter razlogi za to, so navedeni v obrazložitvi predloga zakona.

Glede na navedena izhodišča predloga zakona o upravah za družbene prihodke ta zakon obravnava predvsem vprašanja delovnega področja in organizacije uprav za družbene prihodke. Vprašanja delovanja, pooblastil in financiranja upravnih organov so rešena že v zakonu o sistemu državne uprave, medtem ko pogoje in način ustanovitve družbenega sveta za to upravno področje določata zvezni zakon o temeljih družbenih svetov in zakon o sistemu državne uprave. V predlogu zakona o upravah za družbene prihodke so upoštevane naslednje bistvenejše izpopolnitve glede na osnutek zakona:

1. Delo na področju uprav za družbene prihodke je že po samem zakonu ugotavljanje davčnih obveznosti in pobiranje davkov, spremljanje pridobivanja prihodkov občanov, ugotavljanje izvora premoženja ter pobiranje prispevkov za vse samoupravne interesne skupnosti na področju družbenih dejavnosti, kakor tudi pobiranje drugih družbenih prihodkov, če je to določeno s posebnim predpisom. Ko z zakonom določamo, da uprave za družbene prihodke opravljajo naloge evidentiranja in pobiranja prispevkov za samoupravne interesne skupnosti na področju družbene dejavnosti, v ničemer ne posegamo v urejanje družbenoekonomskih odnosov med uporabniki in izvajalci v samoupravnih interesnih skupnostih. V tem primeru gre torej le za izpolnjevanje dogovorjenih obveznosti, ki so bile samoupravno določene. Zaradi tega je tudi pojem: »odmera prispevkov«, po našem mnenju, ustrezen, ker so zavezanci za prispevke po zakonu o obračunavanju in plačevanju prispevkov za samoupravne interesne skupnosti sami dolžni obračunati in plačati prispevke za samoupravne interesne skupnosti. Odmera in izterjava prispevkov pride v poštev le v primeru, kadar zavezanci svojih obveznosti ne plačajo v predpisanih rokih.

2. Uprave za družbene prihodke so po zakonu samostojni upravni organi, katere vodijo direktorji. Naziv »direktor« za predstojnika občinske uprave za družbene prihodke je predlagan v skladu z zakonom o sistemu državne uprave, ki predvideva za predstojnike uprav tak naziv. Poleg tega pa je ta naziv ustrezen tudi zaradi tega, ker bolj poudarja neodvisno funkcijo te službe pri izvajanju davčne politike. Menimo, da ta naziv ne bo vnesel neenotnosti pri poimenovanju teh predstojnikov, ker so nekatere občine tudi že doslej določile ta naziv.

3. Naloge in pristojnosti republiške uprave za družbene prihodke so določene v predlogu zakona v dveh členih, in sicer je v 8. členu opredeljeno delovno področje republiške uprave za družbene prihodke, v 9. členu pa naloge, pravice in pristojnosti glede dela in usmerjanja občinskih uprav za družbene prihodke. S tako ureditvijo želi predlagatelj doseči večjo vertikalno povezanost uprav za družbene prihodke, da bi tudi na ta način dosegli večjo učinkovitost službe.

4. Zadeve inšpekcijskega nadzorstva so v predlogu zakona opredeljene z vidika vsebine oziroma obsega nadzorstva in ne organizacijsko, tako kot je bilo v osnutku zakona. To ni opredeljeno z vidika, kdo opravlja nadzorstvo

in kakšne so njegove pristojnosti, temveč kaj vsebuje nadzorstvo. Uprave za družbene prihodke so pravzaprav inšpekcijske službe v celoti in je zaradi tega potrebno doseči tudi njihovo večjo mobilnost.

5. Uprave za družbene prihodke naj bi začele delati po tem zakonu najkasneje s 1. 7. 1981. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije meni, da je potrebno do tega roka izvesti vse organizacijske priprave in tudi skleniti samoupravni sporazum med samoupravno interesno skupnostjo in upravo za družbene prihodke, da se zagotovi prenos pobiranja prispevkov do tega roka. Problematika izterjave neplačanih družbenih obveznosti do samoupravnih interesnih skupnosti in ob tem sprejeta stališča družbenopolitičnih organizacij nam narekujejo da se ta prenos izvede čimprej. Zaradi tega je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije že v začetku meseca decembra preteklega leta opozoril predsednike občinskih izvršnih svetov, da se zavzemajo za realizacijo predvidene naloge in za zagotovitev ustreznih pogojev dela v predvidenem roku. Menimo, da bi odlaganje roka za izvedbo te naloge povzročilo še večje izostanke pri plačevanju teh družbenih obveznosti.

Izvršni svet se strinja z amandmaji Zakonodajno-pravne komisije k drugemu odstavku 2. člena, k drugi alineji 8. člena in 4. alineji 11. člena predloga zakona, da se pri delovnem področju uprav za družbene prihodke, »spremljanje prihodkov in trošenje sredstev občanov ter ugotavljanje izvora njihovega premoženja« črtajo besede »in trošenje sredstev« glede na to, da bo vsebino te naloge, način dela in pooblastila določil poseben zakon. Prav tako se Izvršni svet strinja z amandmajem te komisije k 15. členu predloga zakona. Glede na spremembo 15. člena predloga zakona pa Izvršni svet predlaga amandma k prvemu odstavku 14. člena predloga zakona tako, da bi se prvi odstavek glasil: »Občinske uprave za družbene prihodke začnejo z delom po tem zakonu najkasneje 1. julija 1981.« Predloženi amandma je redakcijskega značaja, saj se s tem uskladi 14. in 15. člen predloga zakona.

Za izpolnitev ciljev, ki smo si jih zastavili s tem zakonom, bo potrebno zagotoviti ustrezne materialne in kadrovske pogoje bodočih uprav za družbene prihodke. Podatki o kadrovski sestavi sedanjih davčnih uprav, ki smo jih navedli že v obrazložitvi osnutka zakona, kažejo, da je prav to najtežji problem in osnovni pogoj za učinkovitejše delo. Zaradi tega je pred izvršnimi sveti občinskih skupščin, samoupravnimi interesnimi skupnostmi in tudi pred republiškim izvršnim svetom velika odgovornost, da zagotovijo tej službi ustrezne pogoje dela. Prav tako so tudi delavci bodočih uprav za družbene prihodke odgovorni za to, da storijo vse potrebno, da bodo doseženi cilji, ki smo jih zapisali v uvodnem členu tega zakona. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Želita besedo poročevalca Odbora za družbenopolitični sistem in Zakonodajno-pravne komisije? (Ne želita.)

Začenjam razpravo. Kdo želi besedo? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati o predlogu zakona, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje.

Na glasovanje dajem najprej amandma Izvršnega sveta k 14. členu. Ali se Odbor za družbenopolitični sistem strinja s tem amandmajem Izvršnega sveta, ker se ni mogel prej izreči? (Da.) Zakonodajno-pravna komisija, ali se strinjate? (Da.) Kdor je torej za ta amandma Izvršnega sveta, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel amandma Izvršnega sveta k 14. členu.

Prehajamo na glasovanje o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije. Dajem na glasovanje amandmaje k 2., 8., 11. in 15. členu predloga zakona, ki jih je predložila Zakonodajno-pravna komisija in se z njimi strinja Izvršni svet. Kdor je za te štiri amandmaje, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel amandmaje Zakonodajno-pravne komisije k 2., 8., 11. in k 15. členu.

Na glasovanje dajem predlog zakona o upravah za družbene prihodke v celoti. Kdor je za predlog zakona, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog zakona o upravah za družbene prihodke.

Prehajamo na 3. točko dnevnega reda, to je na osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju federacije.

Osnutek zakona je predložil Zbor republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Osnutek zakona sta obravnavala Odbor za družbeno-ekonomske odnose in Zakonodajno-pravna komisija. Danes smo prejeli na klop predlog sklepa, ki naj bi ga sprejel zbor v zvezi s to točko dnevnega reda. Tudi pri tej točki dnevnega reda je predstavnik Izvršnega sveta tovariš Škufca iz Republiškega sekretariata za finance. Želi besedo poročevalec Odbora za družbeno-ekonomske odnose? (Da.) Besedo ima tovariš Jože Globačnik.

Jože Globačnik: Tovarišice in tovariši! Poročila odbora prav gotovo ni potrebno dopolnjevati. Rad bi pa vendarle omenil nekaj razmišljanj, ki so bila prisotna ob razpravi o tem zakonu.

1. Mnenja sem, da je potrebno predloženi osnutek ocenjevati tudi, lahko bi rekel, s stališča upoštevanja vloge pristojnih zveznih družbenih svetov. Znano je, da smo družbene svete tako v federaciji kot tudi v republiki opredelili kot mesta, kjer se politično pogovarjamo o pomembnih dilemah, ki bi jih bilo treba v tej družbi reševati. Hkrati smo z zakoni o družbenih svetih uredili, da sklepi, mnenja in predlogi družbenih svetov seveda ne morejo obvezati nobenega od udeležencev v delu družbenih svetov. Res pa je, da smo hkrati opredelili, da se je kdorkoli, ki kot predlagatelj sproži razpravo o posameznih problemih v družbenem svetu, vendarle zavezan v nadaljnjih postopkih reševanja nekega problema ali neke dileme opredeliti do tistega, kar je družbeni svet o kakšni zadevi povedal. V odboru smo že ugotovili, in sam ponovno ugotavljam, da tokrat Zvezni Izvršni svet ni ravnal tako, kot smo se dogovorili. Zvezni izvršni svet je bil v polletju prejšnjega leta predlagatelj oziroma pobudnik razprave številnih dilem, o katerih se je potem družbeni zvezni svet na svojih sejah ob sodelovanju z republiškimi družbenimi sveti pogovarjal in dogovarjal in na koncu sprejel tudi dokaj jasna in nedvoumna stališča, zlasti glede problema, kako rešiti večno prisotno težavo, da je zvezni proračun resen pospeševalec inflacije.

To je bila ugotovitev, ki jo je navedel sam Zvezni izvršni svet v gradivih, ki jih je predložil družbenemu svetu. Vendar pa potem ko so bila glede tega sprejeta dokaj jasna stališča in mnenja družbenega sveta, jih predlagatelj ni ustrezno vgradil v osnutek. Kolikor jih pa ni mogel vgraditi v osnutek, potem

je bil dolžan povedati vse razloge, zaradi katerih določenih rešitev ni mogel vsebinsko vključiti v norme predloženega osnutka zakona o financiranju federacije.

Torej, ključen problem, da ne bi zavlačeval razprave, na tej seji zveznega družbenega sveta je bil, da bi bilo treba v bodočih rešitvah financiranja federacije izključiti iz zakona avtomatizme in kasnejše poračunavanje. To je bila pravzaprav osnovna rešitev, za katero so se takrat v tem svetu enotno dogovorile vse republike.

Verjetno mi ni potrebno dalje razlagati, ker smo v poročilu odbora v pripombi k 2. členu osnutka tega zakona ugotovili, da dejansko tudi na tem ključnem področju ohranjamo v celoti dosedanje stanje in da je seveda zaradi tega zelo vprašljivo, ali je tak zakon lahko resna podlaga za nadaljnje razprave, ne da bi pri tem ovrgli vse tiste argumente, ki so bili prisotni v predhodnih fazah. Možen je seveda dialog. Najbrž kakšnih prehodov iz enega stanja v drugo tudi na tem področju ni pričakovati, toda vendarle je treba upoštevati, da s tem zakonom gradimo sistem, glede katerega bi bilo normalno pričakovati, da bo veljal trajneje. Zato ne kaže pristajati na to, da se dejansko v sistem vgrajujejo vse dosedanje rešitve z nekaterimi zelo skromnimi izboljšavami.

To je tisti ključni problem, za katerega mislim, da niti v obrazložitvi osnutka tega zakona ni povedano, zakaj tako in zakaj ne more biti drugače. Če že govorim o tem, kakšen je odnos predlagatelja do stališč, mnenj ter predlogov družbenega sveta, moram seveda povedati, da smo na tej lanskoletni seji sveta sprejeli dokaj konkretna mnenja in predloge tudi o problemu financiranja oziroma zagotavljanja temeljnih pravic borcev v federaciji tako, kot je to določeno v ustavi, hkrati pa seveda o poravnavanju teh obveznosti po posameznih republikah. Zato ni potrebno sedaj razlagati, za kaj gre pri tem razmišljanju.

Ne vem, ali je to mogoče, ali morda nismo bili povsem enotni, ampak v mnenjih in stališčih sveta je bil tudi ta problem zapisan. Zato bi bilo normalno, da ob osnutku tega zakona zvemo oziroma, da nam nekdo pove, kakšno je stališče predlagatelja. Niti v poročilih niti v predloženem sklepu to ni podrobneje opredeljeno. Nismo se sedaj spuščali v to, da smo bili takrat dogovorjeni in da je treba na ravni federacije razčistiti vprašanja financiranja družbenopolitičnih in družbenih organizacij. Torej nismo sprejeli o tem problemu dokončnega sklepa. Rekli pa smo, naj bi predlagatelj ta problem resno proučil in naj bi ga seveda upošteval v osnutku tega zakona. Torej tega problema predlagatelj v osnutku zakona ni navedel.

Mislim, da nas to niti ne bi smelo motiti, moti pa nas to, da nas predlagatelj ne obvešča, kako so bili opravljeni postopki usklajevanja, ali pa niso bili opravljeni, oziroma ali so bili uspešni ali neuspešni, ali pa je bilo morda dogovorjeno, naj zaenkrat ostane tako, kot je. To je pravzaprav tisto, kar sem hotel reči.

Na koncu naj morda omenim še to, da je bilo v razpravi v odboru postavljeno vprašanje in pričakovati je verjetno zlasti v razmerju do delegatov v Zboru republik in pokrajin, da bo postavljeno vprašanje, kakšen je odnos tega systemskega zakona do že sprejetih, vsaj nekaterih srednjeročnih planskih aktov. Gre zlasti za dogovor o temeljih plana za razširjeno reprodukcijo, zlasti pa verjetno za dogovor o temeljih plana o tem, kako pokrivati potrebe Jugoslovanske ljudske armade in morda še za kakšnega. Reči moram, da smo se s tem problemom srečevali tudi že v razpravi na seji odbora in da smo se postavili na načelno stališče, da s tem osnutkom zakona ustvarjamo systemske

podlage za to, kako te odnose urejati in ni mogoče pristajati na to, da bi morda celo te posebne rešitve morale biti tisto izhodišče, na podlagi katerega bomo gradili sistem. Nasprotno, mislimo, da je treba sistem postaviti tako, da bo terjal, da se nekatere delne in posamezne rešitve uskladijo s tem sistemom, čeprav smo bili seveda mnenja, da smo v planskih dokumentih, v dogovorih o temeljih plana, in prav isto velja tudi za srednjeročni plan, pravzaprav določili planske proporce, ne pa dokončne obveznosti, ki bi vnaprej imele tako moč, da bi jih bili prisiljeni sprejemati in vgrajevati v sistemske in trajnejše rešitve. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovariš Globačnik. Ali bo razpravljaj predstavniki Zakonodajno-pravne komisije? (Ne.) Pričenjam razpravo. Kdo želi besedo? Besedo ima tovariš Zoran Polič.

Zoran Polič: Tovarišice in tovariši! Ne mislim vsiljevati svojih mnenj glede tega zakona, vendar se mi zdi, da bi nekatera vprašanja morali postaviti še ostreje ali jasneje, kot so navedena v naših pripombah in stališčih, ki bi jih morali sprejeti, oziroma predvsem v sami spremembi zakona.

V zakonu izhajamo iz osnove, da v bodoče v federaciji vendarle končno pristopimo k sestavi bilance sredstev federacije. To je staro vprašanje, ki je bilo prisotno že v prvotnem zakonu, vendar doslej ni bilo uresničeno. Sedaj ponovno postavljamo to vprašanje, vendar po mojem mnenju ne dovolj jasno in odločno. Odbor celo predlaga v svoji prvi točki, da bi bilo treba jasneje opredeliti, da bi bila obveznost organa federacije, da hkrati s predlogom proračuna predloži celotno bilanco federacije. Ali ne bi bilo bolj prav, da zahtevamo, da se v zakonu jasno določi, da je proračun sestavni del bilance federacije, kar pomeni, da je sploh nemogoče razpravljati o proračunu, če organ, zadolžen za finančne probleme, ne predloži skupščini celotne bilance, v kateri je proračun eden izmed sestavnih delov. Če govorimo o tem, da je treba hkrati s proračunom predložiti bilanco, mislim, da že sama beseda pove, da to sicer ni sestavni del, ampak, da gre za to, da se ob predložitvi proračuna predloži tudi bilanco. Menim, da bi bilo prav, nekoliko zaostri to zahtevo.

Ob tem se mi postavlja še drugo vprašanje, in sicer ali je sploh prav, da so sestavine proračuna takšne, kot so dane. Dejansko vključujemo v zvezni proračun, verjetno je pri ostalih proračunih isto, vse, od blagovnih rezerv prek socialnega varstva oziroma izdatkov za varstvo borcev NOV, vojske, čistega proračuna in dopolnilnih sredstev za nezadostno razvite republike. Če gremo v bilanco, potem je možno, če to opredelimo z zakonom, vendarle tudi posebej oblikovati ta sredstva, kar pomeni, da imajo vsa ta dopolnilna sredstva svoj sklad, in vendar se potem v bilanci federacije pojavijo kot celota. Zakaj postavljamo to vprašanje? Postavljam ga zaradi tega, ker menim, da bomo morali biti nekoliko natančnejši tudi pri ugotavljanju osnov za sredstva, ki naj se stekajo za posamezne potrebe. Ne vem, ali je dovolj, če danes zahtevamo, da ni poračunavanja. Na to le opozarjam. Svoj čas sem o tem že razpravljaj in ste potem lahko ugotovili, da smo morali nekoliko drugače urediti ta vprašanja. Vprašanje je, ali je osnova za dopolnilna sredstva za nezadostno razvite bruto produkt, ali pa skupni dohodek. Če je to osnova, je zame takoj vprašljivo, ali lahko vztrajamo pri znesku, ker ugotovimo ob tem, ko smo ugotavljajali ta znesek, da bodo na primer glede na planirani bruto proizvod taka in taka sredstva. Torej odstotek, na primer 1,93, ki ga kot znesek vključujemo v proračun

ob poračunu ob koncu leta, lahko pokaže povsem drugo osnovo in seveda povsem drug znesek. Tisti, ki ima na primer pravico na tej osnovi prejeti določena sredstva, bo zahteval, da se mu da tudi tisto, kar je potem ugotovljeno ob poračunu. Ali ni potem bolj prav, da to razporedimo na posamezne skupine in za vsako posebej ugotovimo, kaj naj bo osnova. Za nekatere bo osnova čisti znesek, za nekatere, na primer za vojsko, predvsem za oborožitev, družbeni proizvod. Ampak potem ne smemo, po mojem mnenju, reči: »Če bo osnova za 5 % višja, potem gre za obračun, če ne, pa ne«. Mislim, da je pravilneje, če rečemo, da se ugotavlja vsakršna razlika, vendar lahko samo skupščina ugotovi, kaj je z razliko, in sicer, če je razlika manjša, ali naj jo nadomestimo, če je razlika večja, ali naj jo kdo koristi, ali ne, ali naj se prenese v naslednje leto, ali se vrača vplačnikom, ali kakorkoli. Takoj ko skupščina o tem odloča, — v federaciji je to dogovor republik in pokrajin — ne more nihče nikogar prisiliti, da bi ta sredstva dal, če se vse republike ne strinjajo s tem. Če pa mislimo, da ni potrebe po takem obračunavanju, menim, da je prav, da rečemo, da se za te potrebe ugotavlja čisti znesek, kot se za potrebe administracije v federaciji ugotavlja čisti znesek. Kolikor kdo zahteva več, se opravi posebna razprava, ki lahko pripelje do tako imenovanega rebalansa proračuna, ne pa do avtomatske pridobitve določenih sredstev. Če pa mislimo, da naj ne bi prišlo do obračunavanja, pa lahko sprejmemo načelo določenega nadzorstva nad razmerji v družbenem proizvodu oziroma skupnem dohodku. Menim, da bi moral zakon ugotoviti, da to ni osnova oziroma ni začetek obračunavanja, ampak le nek nadzorstveni element. Lahko rečemo v zakonu, da za potrebe vojske ne morejo biti sredstva pod ali nad določenim razmerjem do družbenega proizvoda. S tako opredelitvijo nismo sprejeli družbenega proizvoda in razmerja do njega kot čisto osnovo, ki avtomatično daje pravico do teh sredstev, ampak le kot nek nadzorstveni element, ki vendarle zahteva, da po potrebi razpravljamo o tem, ali so sredstva za vojsko zadostna oziroma ali so zadostna sredstva tudi za druge potrebe, ali pa je treba preiti na nek drug način zagotavljanja teh sredstev.

Menim, da se glede tega strinjamo s tovarišem Globačnikom, da je osnutek tega zakona še daleč od tega, da bi predstavljal dejansko novo sistemsko osnovo za zagotavljanje sredstev.

Poleg tega ostaja, po mojem mnenju, še vedno odprto vprašanje, ali je sploh potrebno, da so vse te oblike financiranja, ki so trenutno še v zveznem proračunu, nujno prisotne, ali ne. Mimogrede naj omenim vprašanje bolnišnic in podobno.

Opredelili smo se za to, naj bi federacija ugotovila osnovna razmerja, financiranje pa zagotovile republike in avtonomni pokrajini. Mislim, da je to velik korak naprej in bi bilo prav, da smo v to usmerjeni.

Odprto ostane vprašanje družbenih in družbenopolitičnih organizacij, ki se financirajo iz proračuna. Tudi v razpravah v družbenem svetu smo se izognili temu in tudi v gradivu, vendar bomo končno morali nekaj reči o tem, zato, ker, če je kje, je verjetno tu zadnji čas, da to izključimo iz zveznega proračuna. Toda, kakšna naj bo pot k temu? Ali je prava pot ta, da se te organizacije od občin do federacije financirajo iz prispevkov tem organizacijam, kar pomeni, da bi v tem primeru morali proračuni občin in republik zagotoviti ta sredstva in te organizacije združevati sredstva za financiranje federacije. Ali je to najboljši način, ali pa je treba najti nekaj drugega? V to se ne bi spuščal, ker menim, da je to vprašanje, ki ga je treba dejansko temeljito

proučiti tudi v okviru samih družbenopolitičnih organizacij. Ker prihajamo iz teh organizacij kot delegati, bi morali, po mojem mnenju, najprej v njih razpravljati in sprejeti o tem končno stališče.

Če nisem bil dovolj jasen, ponavljam, da bi morali o tem, ne da bi vsiljeval svoje mnenje, temeljiteje razpravljati.

Končno naj povem nekaj o inšpekciji. Mislim, da glede tega nismo v naši pripombi povsem dosledni. Osnutek zakona določa, da se inšpekcija oblikuje pri finančnem organu. To je približno tako, kot da naj tisti, ki daje, tudi sebe nadzira, kar je povsem nemogoča rešitev. Svoj čas smo govorili o tem, da bi nujno morali v okviru Službe družbenega knjigovodstva organizirati tri oblike dejavnosti: evidenčno, analitsko in inšpekcijsko. V tej službi obstaja določena inšpekcija, vendar je zelo skromna in premalo učinkovita. Menim, da bi bilo najbolje, če smo seveda sposobni to izpeljati, da organiziramo inšpekcijsko službo kot samostojno službo od občine do federacije, ki bi bila odgovorna izključno skupščinam, to je občinskim in republiškim skupščinam in Skupščini SFRJ. Ne bi rekel, da je to organ v skupščini oziroma pri skupščini, temveč odgovoren skupščinam, sicer pa samostojen organ, ki mu ne more nihče odrediti kje, kaj in zakaj mora ugotavljati. Po zakonu pa bi bil zadolžen, da preverja celotno finančno poslovanje in da po zakonu tudi ukrepa oziroma skupščini daje poročila o tem, kako se uporabljajo sredstva, ki jih je skupščina dala za določene namene. Zdi se mi, da če bi v tej smeri razpravljali, bi najbrž prišli do boljših rešitev, kot so te, ki jih imamo danes, ko dejansko inšpekcije nimamo. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Kdo še želi razpravljati? Besedo ima tovariš Marko Bulc.

Marko Bulc: Menim, da bi lahko sprejeli predložene sklepe, ker ustrezajo tako razpravam, ki smo jih opravili, kot tudi našemu osnovnemu namenu. Ni potrebe, da bi v teh sklepih karkoli dopolnjevali, ker je popolnoma jasno napisano stališče, da predlagatelj pravzaprav ni izpolnil pričakovanj, da je s sedanjim osnutkom zakona pravzaprav ostal tam, kjer smo že bili in da ni prispeval nič bistvenega, da bi se uresničili osnovni družbeni cilji. To pa pomeni, da bi sredstva za financiranje federacije rasla skladno s stanjem v gospodarstvu in da ne bi delovala pretirano inflatorno, ampak da bi v bistvu bila le izraz razmer v gospodarstvu. Zato mislim, da je to stališče povsem pravilno, da tista stališča, ki so jih sprejeli družbeni sveti, žal v osnutku tega zakona niso realizirana in da je treba vse razprave, ki so bile doslej v družbenih svetih in na katere je opozoril tovariš Globačnik, v tej razpravi ponoviti.

Menim, da je vendarle bistvo v načelnih stališčih tega sklepa in predvsem v stališču v 2. točki. Namreč, predlagani sklep, da bi se Skupščina SR Slovenije zavzela za to, da se sistem financiranja federacije dosledno usmeri na financiranje programov, ovrednotenih v fiksnih zneskih, pomeni v bistvu, čeprav to ni tako eksplicitno napisano, da se opredeljujemo zoper avtomatizme. To pomeni, da se opredeljujemo zoper poračune in zoper rebalanse, kar so vse doslej v bistvu situacije, ki sodijo pravzaprav v okvir usklajevanja rasti družbenega proizvoda federacije s stanjem v gospodarstvu. S tem, ko se Skupščina SR Slovenije, kot je predloženo, zavzema za dosleden prehod na ovrednotene programe, je popolnoma jasno, da imamo mi in tovariš Zoran Polič v delegaciji vso možnost, da se zoperstavimo vsem tem avtomatizmom, prora-

čunom in rebalansom. Čeprav to ni ne vem kako argumentirano, to lahko naredimo, kar iz tega povsem jasno izhaja.

Hkrati pomeni tudi to, na kar je opozoril tovariš Globačnik, da je prehod na programe tudi most med dogovori o temeljnih plana, ker je potem logično, da so opredelitve o tem, kolikšen bo porast kakšnega segmenta v odnosu na družbeni proizvod, pravzaprav le planski limiti oziroma planski proporciji, znotraj katerih se konkretno opredeljujemo ob tem, ko se sprejemajo programi. Zato mislim, da je predvsem druga točka predloženih sklepov najbolj bistvena in pravzaprav omogoča uveljavljanje osnovnega načela, naj bo rast družbenega proizvoda osnovni limit za federacijo in tudi za rast porabe, ki bi lahko bila celo nižja.

Še nekaj bi želel povedati. Mislim, da so ostala vprašanja, ki se nanašajo na odločitve v zvezi z invalidsko-borčevskimi zadevami, ustrezno formulirana. Še tako bo to zelo težko spremeniti, ker gre za odpravo marsikakšne razvade.

Tudi preostale točke ne bo prav lahko uveljaviti, kar se kaže že v tem, da je pravzaprav v vseh rešitvah osnutek tega zakona ostal na statusu quo, saj ni spremenil nič bistvenega. Zato so sklepi in stališča, ki jih danes sprejemamo, v bistvu zelo velika zahteva, ki jo bomo uveljavljali z veliko težavo in le če se bomo zelo angažirali.

Glede samih inšpekcijskih služb pa tole. Ne vem, če je tovariš Zoran Polič to dobro prebral. Ne gre za predlog, naj bi bil ta organ pri skupščini, pač pa je predložena rešitev, naj bo ta organ odgovoren skupščini tako, kot je tovariš Zoran Polič kasneje predlagal. Mislim, da je to ustrezno. Ali pa bo prav pri skupščini, ali kje drugje, to pa je vprašanje poznejših razprav. Bistvo je v tem, da to ne more biti, kot je Zoran Polič tudi ugotovil, organ Zveznega sekretariata za finance, ki v bistvu predlaga in izvaja proračun, ker pogostokrat prav zaradi tega tudi ne najdemo nekaterih dopolnilnih sredstev, ki bi jih sicer lahko našli.

Morda bi kdo lahko rekel, da je premalo obdelano tisto, kar je navedeno v konkretnih pripombah, posebej še, ker ni obdelano v načelnih pripombah. Menim, da se da tudi to kot je napisano dovolj jasno uveljaviti, gre namreč za sistemski odnos. Že v ustavi je zapisano, da se lahko v proračunu federacije oblikujejo posebni skladi, s katerimi neposredno upravlja gospodarstvo. Del teh sredstev, ki je prvotno bil zelo velik, naj bi se v proračunu federacije čim bolj zmanjšal. To so carine, ki so v bistvu predvsem element zaščitne politike, kar pomeni, da bi morale biti mnogo bolj pod vplivom gospodarstva, ki odreja tudi zaščitno politiko. V Zboru republik in pokrajin je prek delegatskih skupščin ta vpliv skozi tako izvedeno delegatsko strukturo pravzaprav dosežen. Po drugi strani pa je res, da se del teh zbranih sredstev uporablja predvsem za pospeševanje izvoza. Ta odnos sedaj ni ustrezno postavljen, ker se v praksi vedno znova odreja, kolikor sredstev od carin je namenjenih za pospeševanje izvoza. Če pa bi hoteli dosledno uveljaviti, bi morali ta odnos postaviti tako, da bi morala ta sredstva iz carin iti pretežno mimo proračuna, ker bi gospodarstvo, ki potem to ureja, lahko samo odredilo, kakšen delež fiksnih sredstev od carin gre še v proračun, da ne bi ta del sredstev dobil fiskalnega značaja, pač pa bi imel predvsem ekonomsko-zaščitni oziroma spodbujevalni značaj.

Menim, da bi se to morda dalo še bolj razdelati v pripombah, vendar tudi 3. točka konkretnih pripomb to dovolj omogoča, da kot delegacija ta vprašanja, ki sem jih sedaj navedel, sprožimo in bi bilo tudi prav, da bi jih v tej smeri tudi uveljavili. Vprašanje pa je, ali bomo s tem seveda uspeli, ker to ni

odvisno le od nas. Skratka, menim, da bi lahko tak sklep, kot je predložen, iz navedenih razlogov sprejeli.

Predsednica Tina Tomlje: Kdo še želi razpravljati? Ponovno ima besedo tovariš Marko Bulc.

Marko Bulc: Opravičujem se, tovarišica predsednica, ker se ponovno oglašam. Strinjam se s pripombo tovariša Poliča glede bilanc. Tovariš Polič dobro ve, da je tri ali štiri leta slovenska Skupščina nenehno postavljala zahtevo, da bi sprejeli program vsaj negospodarskih investicij, kar je en del te bilance. V okviru štiriletnih zahtev smo vsako leto ob sprejetju proračuna v federaciji postavljali pogoje za tak program, pa smo ga sedaj uspeli v bistvu prvič dobiti v razpravo, tako da je pravilna tudi zahteva, da bi najprej imeli bilanco in po tem proračun. Toda, če že uveljavljamo zahtevo, da bomo sočasno prejeli te bilance, da bomo vedeli, o čem razpravljamo, kar je že tudi nekaj, bi bilo najbrž bolje in prav, če bi lahko uveljavili to, kar je tovariš Polič predložil, kar pomeni, da bi najprej prejeli bilanco sredstev federacije, po tem pa šele razpravljali. Vendar, tudi če prejmemo bilance sočasno, kar še vedno ni tako slabo — pa bi bilo prav, da bi delegacija skušala uveljaviti stališče, da je treba pravzaprav najprej predložiti bilance in šele potem to obravnavati, ne pa sočasno. Menim, da pa zaradi tega ni nujno, da spreminjamo sklep.

Predsednica Tina Tomlje: Želi še kdo razpravljati? (Nihče.) Glede na to, da smo prišli do ugotovitve, da lahko ta zvezni zakon obravnavamo v dveh fazah, bi bilo prav, če se dogovorimo glede rešitve nekaterih postavljenih vprašanj. Omenila bi le dve vprašanji, ker se sicer z rešitvami preostalih strinjam, in sicer glede borcev in glede financiranja družbenopolitičnih organizacij iz zveznega proračuna. Tudi usmeritve, ki jih je tovariš Polič nakazoval pri morebitnem financiranju, ki v celoti ne bi šlo prek proračuna, ampak prek različnih postavk, kot jih je omenil, se bodo najbrž s pridom uporabile pri oblikovanju in usklajevanju končnega besedila tega zakona.

Pač pa bi se opredelila le do teh dveh vprašanj, za katera menim, da sta ostali nekako nerešeni. Če bomo obravnavali ta zakon še v drugi fazi, in če se vseskozi zavzemamo za stališče, da bi uveljavili to, da bi federacija natančneje pripravljala bilanco in da je proračun sestavni del te bilance, potem menim, da ne bi bilo nobene škode, če se to tudi navede v sklepu. Iskala sem ugotovitev, na katero se je skliceval tovariš Polič, pa sem ugotovila, da jo je vzel iz poročila odbora, ne pa iz predloga sklepov zbora.

Zoran Polič: To sem naredil namenoma, ker nisem imel predloga za spremembo predloga sklepov in tudi nisem hotel predloga sklepov spreminjati.

Predsednica Tina Tomlje: Tega nisi posebej omenil. Mislila sem, da si to le po pomoti vzel iz poročila odbora in da si želel, da se vendar to sprejme. Iskala sem v 1. točki, če bi ustrezalo, da bi jo dopolnili z enim stavkom, če pa seveda vsi, ki ste širše obravnavali to vprašanje, mislite da to ni potrebno, potem seveda tudi sama ne vztrajam pri tem. Tudi sama vem, zakaj je ta pripomba tako navedena. Ti fiksni zneski so namreč upiranje avtomatizmu, ker se na določeno osnovo enostavno postavi relativno razmerje in se potem ta sredstva lahko neopravičeno povečujejo. S tem problemom se seveda sreču-

jemo tudi na drugih področjih financiranja svobodne menjave dela. Po mojem mnenju fiksni zneski tudi niso primerni, ker ne morejo v celoti rešiti pravilnega financiranja posamezne dejavnosti, ampak se lahko z njimi le trenutno upremo odklonom, ki sedaj nastajajo.

Ostajamo torej pri tej dikciji, čeprav to seveda tudi ni zahteva po fiksnih zneskih, ker ni notranje strukturiranosti in opravičenosti do teh fiksnih zneskov. Tudi to je določen problem. Strinjam se s to pobudo in jo bo najbrž treba tudi proučiti.

Če pa je dana zahteva, da ostanemo pri besedilu sklepa kot je predložen, potem pa ni potrebno, da bi sedaj to besedilo spreminjali, v usklajevalnem postopku pa je tako ali tako treba upoštevati vse razprave, ki so bile danes na seji zborna, tako da ni potrebe po dopolnjevanju sklepa. Kdo še želi besedo? Besedo ima tovariš Jože Božič.

Jože Božič: Rekel bi le to. Zvezni zbor ni pristojen za sprejem tega zakona, vendar so večkrat razpravljali o potrošnji in proračunu v vseh odborih Zveznega zbora. Ko berem ta gradiva in poslušam razprave, se mi zdi, da je bila v vseh teh odborih ostrejša razprava, kot je sicer prisotna v tem zboru. Z zanimanjem sem poslušal tovariša Poliča, ker je zahteval nekatere ostrejša formulacije. Ker je tovariš Bulc to razložil, ni nujno, da se take formulacije tudi sprejmejo, ampak je dovolj, da delegacija v tej smeri deluje. V Zveznem zboru je namreč polovica delegatov iz združenega dela in oni najbolj čutijo to obremenitev. Zato je bil pritisk zoper avtomatizem z njihove strani vedno močnejši in ostrejši, kot tudi zoper vse to, o čemer sedaj razpravljamo. Mislim, da bi morali biti v razpravi v tej smeri nekoliko ostrejši, kot je besedilo samega sklepa. Sklep kot tak pa tudi odpira nove kvalitete in ga podpiram.

Predsednica Tina Tomlje: Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Jože Globačnik.

Jože Globačnik: Rad bi rekel, da seveda ni nikakršen problem zaostri formulacije v sklepu, morda celo tako daleč, da bomo imeli po tem, ko se bomo usklajevali, težave, ker bomo pač ustvarili mnenje, kot da je vse do konca zanič in bo potem rezultat morda polovičen. Menim, da je za zbor najbrž zlasti pomembno ugotoviti, da je osnutek tega zakona, kot smo ga prejeli, dejansko nestabilizacijsko naravnano in da se v zvezi z njim kaže razlika med deklarirano politiko, ki jo skupaj z nami sprejemajo vsi preostali subjekti na ravni federacije in pa rešitvami, predloženimi v tem osnutku, ki se bistveno odmikajo od sprejetih načel. Prav zaradi tega mislim, da sedaj, ko očitke o nestabilizacijskem obnašanju delimo včasih na vse konce in kraje, na povsem praktičnem primeru uresničevanja stabilizacijske politike na ravni federacije kaže opozoriti na to, da je treba z dobro mero politične odgovornosti reševati vprašanja in najbrž tudi terjati, da se v tem usklajevanju pokaže maksimum dobre volje, ker sicer izgubljam moralne argumente, ko pozivamo na stabilizacijsko obnašanje tudi vse preostale subjekte. Seveda gre tudi za to, kako bomo našli najboljše pravne rešitve, v osnovi pa tudi za to, ali bomo v sistem vgradili stabilizacijsko obnašanje za daljše obdobje ali le polovično rešitev. Seveda je po mojem mnenju zelo pomembno, kako na preostalih področjih mobilizirati na tem primeru vso množico nosilcev stabilizacijske politike

v Jugoslaviji. Gotovo nam bo lažje, če bomo pri tem pokazali minimum dobre volje in naredili preobrat v razmerju do tega, kar je sedaj.

Predsednica Tina Tomlje: Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Ker ne bo nihče več razpravjal, zaključujem razpravo in prehajamo na glasovanje o predlogu sklepa. Kdor je za predložen sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog sklepa k osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju federacije.

Pri tem je najbrž treba poudariti, naj delegati uporabijo tudi stenografske zapiske o razpravi na današnji seji zbora pri usklajevanju tega zakona v Zboru republik in pokrajin.

Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, to je na predlog programa dela zborov Skupščine SR Slovenije za 1981 leto s predlogom periodičnega delovnega načrta zborov Skupščine SR Slovenije za prvo trimesečje 1981.

Predlog programa dela zborov sestavljata osnutek programa, ki je bil objavljen v »Poročevalcu«, številka 21 z dne 19. 12. 1980 in predlog sprememb in dopolnitev osnutka programa dela z dne 9. 1. 1981. Predlog programa dela in predlog periodičnega delovnega načrta so obravnavali: Odbor za družbeno-ekonomske odnose, Odbor za družbenopolitični sistem, Zakonodajno-pravna komisija, Komisija za mednarodne odnose in Komisija za spremljanje izvajanja zakona o združenem delu.

Danes smo prejeli predlog in mnenje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k temu aktu. Uvodno besedo bo imel tovariš Ludvik Golob, predsednik Odbora za družbenopolitični sistem in podpredsednik Skupščine SR Slovenije.

Ludvik Golob: Predlog sprememb in dopolnitev k osnutku programa zbora za to leto je pripravljen na podlagi predlogov pripomb in stališč, ki so jih dali k osnutku programa Izvršni svet Skupščine SR Slovenije, delovna telesa Skupščine in njenih zborov, občinske skupščine, samoupravne interesne skupnosti in delegati v razpravah na sejah zborov. Predlog sprememb in dopolnitev skupaj z osnutkom programa, ki ga je zbor obravnaval in sprejel na zadnji seji v preteklem letu, predstavlja predlog programa dela za to leto. Predloženi program je pripravljen na podlagi načelnih izhodišč, ki so podrobno opredeljena v uvodu k osnutku programa. Zato jih ni potrebno ponovno navajati. Ne glede na to, pa je potrebno poudariti dvoje:

1. Delovno telo zbora, ki predlaga predlog programa v skladu z opredelitvami zborov Skupščine SR Slovenije ob poročilu o uresničevanju delegatskega sistema in delegatskih odnosov v SR Sloveniji in ob informaciji o uveljavljanju metod in načinov dela Skupščine SR Slovenije, njenih zborov in delovnih teles, je skušalo ob sodelovanju vseh tistih, ki so sodelovali pri nastajanju programa, bolj poudariti tisto dejavnost Skupščine, ki omogoča spremljanje uresničevanja v Skupščini sprejete politike, zakonov in drugih splošnih aktov. Pri tem je treba ugotoviti, da je v predlogu programa zakonodajna dejavnost Skupščine, zlasti glede systemskega urejanja posameznih področij oziroma odnosov, zmanjšana. Zakoni, ki so predvideni v programu, pomenijo bodisi spremembe, ki so potrebne zaradi novih systemskih ureditev, ki jih je Skupščina

sprejela v zadnjih dveh letih, bodisi posege na tistih področjih, kjer obstaja pravna praznina. S tem se dejansko odpira novo obdobje v skupščinskem delu, ki bo omogočilo več možnosti za samoupravno urejanje odnosov. To pa vsekakor terja še večjo usklajenost delegatske dejavnosti z dejavnostjo družbenopolitičnih organizacij zlasti Socialistične zveze delovnega ljudstva in Sindikatov.

2. Gre za odprtost programa, ki ga je mogoče med letom spreminjati oziroma dopolnjevati, odvisno od ocene razmer in potreb v republiki, kar pomeni, da bo Skupščini omogočeno v večji meri kot doslej, sproti reagirati na tiste aktualne pojave, bodisi v družbenoekonomskem bodisi v družbenopolitičnem življenju, ki terjajo intervencijo republiške Skupščine v skladu z njenimi pristojnostmi in odgovornostjo. V tem smislu je mogoče predvideti še nove naloge zbora v tem letu oziroma predvideti, da se bo Družbenopolitični zbor vključil v obravnavo posamezne zadeve kot zainteresiran zbor. Družbenopolitične organizacije v republiki, pri čemer ima Socialistična zveza delovnega ljudstva kot frontna organizacija posebno vlogo, bodo sproti dajale pobude, ki bodo izhajale iz trenutno ugotovljenih razmer in potreb v republiki in jih bo nujno potrebno uvrščati v periodične delovne načrte. Predlagam, da se glede na pomembnost navedenih izhodišč v tem smislu dopolni tudi uvodno besedilo k predlogu programa.

Ker je večina predlaganih pripomb in stališč upoštevana v predloženih spremembah in dopolnitvah, navedeni so tudi predlagatelji, tega akta ne bom posebej razlagal. Omenim naj le, da ni bilo mogoče upoštevati nekaterih predlogov, ki zahtevajo, da se določene zadeve obravnavajo prej, kot je predvideno v programu, ker se s tem ni strinjal Izvršni svet. Glede teh predlogov se namreč ni mogel strinjati, ker ne bo časovno uspel predložiti gradiva, saj so bile izražene želje, da se nekateri predlogi iz zadnjih dveh trimesečij pomaknejo v drugo in tretje trimesečje. Pri teh predlogih ne bi bilo smiselno vztrajati, ker tega predlagatelj ne bi mogel pravočasno pripraviti, bilo pa bi to tudi v nasprotju z načelom vsebinskega programiranja.

Danes smo prejeli še nekatere predloge Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije glede časovne obravnave posameznih zadev. Glede na navedene razloge predlagam, da upoštevamo tudi te.

Prav tako Izvršni svet soglaša, da se upošteva pripomba glede premaknitve roka obravnave predloga zakona o urejanju prostora v tem smislu, da se določi v programu kot rok obravnave tretje trimesečje.

Na današnji seji obravnavamo tudi periodični delovni načrt za prvo trimesečje tega leta, ki pomeni časovno konkretizacijo obravnave nalog, ki so predvidene v programu za obravnavo v prvem trimesečju. Glede na nekatere spremembe, ki jih predlaga Izvršni svet Skupščine SR Slovenije k predlogu programa v današnjem sporočilu, bo potrebno v končni redakciji v tem smislu uskladiti tudi ta akt.

S predlogom programa ste prejeli tudi program aktivnosti Koordinacijskega odbora Slovenije za pripravo III. Kongresa samoupravljalcev Jugoslavije. Naloge v tem programu so v glavnem zajete v programu Zbora združenega dela. Družbenopolitični zbor se bo na pobudo družbenopolitičnih organizacij, zlasti Sindikatov, vključeval tudi v to dejavnost, bodisi v celoti bodisi prek delovnih teles.

Predlagam, da sprejmete predloženi program in periodični delovni načrt s predlaganimi spremembami in dopolnitvami in da pooblastite delovno telo,

ki je pripravilo predlog programa, da v končni redakciji programa ustrezno vključi vanj dopolnitve in spreminjevalne predloge.

Nekaj nas je navzočih na seji zбора, ki smo bili včeraj udeleženci seje Republiške konference Socialistične zveze. Na tej seji so se štirje delegati v svoji razpravi kritično dotaknili nekaterih vprašanj, ki posebno vplivajo tudi na našo delovno usmeritev, zlasti pa na metode in način dela v Skupščini oziroma na delovanje delegatskega skupščinskega sistema. Predvsem dva razpravljalca sta ponovno, čeprav se to pogostokrat pojavlja na raznih razpravah tudi na sejah zborov, odprla vprašanje preobsežnosti in nerazumljivosti gradiv in omenila, da bi bilo treba v tej smeri za delegatsko razpravo na temeljni ravni vendarle doseči določen napredek. Včeraj je bil eden izmed razpravljalcev predsednik Zveze združenj borcev SR Slovenije, tovariš Janez Vipotnik, prav tako pa je o tem razpravljala tudi predsednik Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, tovariš France Popit, ki je dobesedno rekel: »Treba je pismene informacije gradiva prepoloviti in tudi ustne informacije«. Skratka, mislim, da bi bilo koristno, da bi končno dali nek odgovor na ta vprašanja. Čeprav smo o tem dosti razpravljali in tudi dosegli določeno kvaliteto v tem pogledu, bi vendarle morda strokovna služba Skupščine SR Slovenije pripravila oceno, katero gradivo je resnično potrebno, kaj se podvaja in kje je možno z večjo racionalnostjo vendarle zmanjšati številna obsežna gradiva. To je ena izmed mojih misli. Mislim, da je prav, da to ugotovitev z navedene seje na tak način aktualiziramo.

Druga razprava pa je bila še bolj kritična, predvsem razprava članov konferenc delegatov iz Velenja in Ljubljane glede rokov. Zlasti so bile omenjene seje zborov Skupščine SR Slovenije v decembru prejšnjega leta v zvezi z vsem, kar je povezano s sprejemanjem dogovorov o temeljih plana in pa vseh samoupravnih sporazumov, ki se nanašajo na srednjeročno planiranje. Ta kritika je usmerjena v to, da v bodoče politično ni opravičil za tako delo, da ni bilo mogoče kvalitetno voditi razprav v združenem delu in da je potem bolj ali manj vse zreducirano na določene formalne postopke, ali pa na prisiljevanje delavcev, da sprejmejo določene rešitve. Zato tudi združeno delo ni moglo kvalitetno voditi razprav, in so bile tudi tu družbenopolitične organizacije v zelo težkem položaju. Iz tega izhaja, da bi v bodoče morali za take akte in take postopke imeti najmanj 60 dni časa v okviru razprav na temeljni ravni.

Tretje vprašanje, ki je bilo postavljeno, je bilo vprašanje gradiv in informacij, ki se dajejo delegatom na klop. Pogostokrat gre za pomembne zadeve in je vprašanje, če je to v skladu z delegatskim načinom obravnave in delegatskim sprejemanjem odločitev.

Gre za tri pomembna vprašanja, katera je bilo potrebno navesti, ker smo včeraj o njih razpravljali. Menim, da je prav, da pri sprejemanju delovnega programa sprejmemo tako delovno usmeritev, da smo konkretno soočeni s to razpravo in da v skladu s svojimi močmi in s svojimi metodami in načinom dela skušamo upoštevati te, po mojem mnenju zelo upravičene kritike seveda v razmerju do objektivno pogojene situacije, v kateri smo bili ob sprejemanju planskih dokumentov. To naj bo osnova tudi za naprej, zato mislim, da je prav, da sem to navedel.

Predsednica Tina Tomlje: Predsednica Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora in članica Izvršnega sveta, tovarišica Ma-

rija Zupančič-Vičar, je navzoča pri tej točki dnevnega reda. Ali želi besedo? (Ne.) Predstavniki delovnih teles, boste morda razpravljali o predlogu programa? (Ne.) Želi kdo razpravljati o predlogu programa in predlogu periodičnega programa? (Da.) Prosim, besedo ima tovarišica Angelca Vrbnjak.

Angelca Vrbnjak: Odbor za družbenoekonomske odnose je obravnaval program dela in tako kot Odbor za družbenopolitični sistem posebej poudarja, da mora program ostati v 1981. letu odprt za aktualne teme, ki bodo v tem letu, kot prvem letu srednjeročnega obdobja in kot izjemno stabilizacijskem letu, najbrž prišle do izraza. Hvala lepa.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa, tovarišica Vrbnjakova. Besedo ima tovariš Emil Šuštar.

Emil Šuštar: Rad bi predvsem razpravljal o zadnjem delu uvodnega poročila tovariša Goloba. Nisem dovolj jasno razumel glede pobud, ki jih je navedel glede na včerajšnjo sejo Republiške konference Socialistične zveze, ali gre za predlog, da se vsa ta vprašanja v bistvu na nek način vnesejo v program dela in da se tudi dogovorimo, kdo je nosilec priprave katere izmed ocen, ki bodo podlaga za razpravo v odboru, ali gre v bistvu pri zadnjem delu te razprave za informacijo zboru. Mislim, da bi bilo dobro, da bi se zelo konkretno opredelili do teh vprašanj.

Ludvik Golob: Dal sem le informacijo, ker sem se udeležil te konference. Mislim, da smo z aktom, ki smo ga sprejeli v zvezi z metodami dela, rešili vprašanje rokov in smo se tudi do tega opredelili.

Predvsem gre za opozorila, da so nekatera vprašanja še vedno problematična, zlasti v zvezi z gradivi, ki jih delegati prejmejo na klop. Pogosto smo že sprejeli stališča do teh problemov. Gre le za informacijo in opozorilo za nadaljnje ravnanje.

Drugo pa je le pobuda, ki je lahko povsem delovna, kolikor bi dejansko v zvezi s temi gradivi in temi načeli sprejeli oceno, ki je lahko v sklopu strokovne službe Skupščine SR Slovenije povsem delovno razmišljanje.

Predsednica Tina Tomlje: Želi še kdo razpravljati? (Da.) Besedo ima tovariš Miro Gošnik.

Miro Gošnik: Predlagam le dopolnitev k pooblastilu delegatski skupini, ki je sestavljala osnutek in predlog tega programa dela. Obveščen sem, da je v zvezi z gradivom k 12. točki prvega poglavja, to je v zvezi z uresničevanjem zakona o pravni pomoči, v programu Izvršnega sveta po pomoti zapisan kot rok obravnave tretje trimesečje 1981. leta, čeprav naj bi bilo pripravljeno in sposobno za obravnavo v prvem trimesečju 1981. leta. Če se to uresniči, predlagam, da bi imenovana redakcijska skupina opredelila kot rok obravnave tega gradiva prvo trimesečje 1981. leta.

Predsednica Tina Tomlje: Želi še kdo besedo? (Da.) Besedo ima tovariš Peter Toš.

Peter Toš: Lahko ugotovim, da naša delovna telesa niso imela k predlogu tega programa nobenih pripomb.

V zvezi s programom za pripravo III. Kongresa samoupravljalcev pa naj povem, da gre pri tem za napačno tolmačenje njegovih nosilcev. To ni program in dejavnost le Zveze sindikatov Slovenije, ampak vseh dejavnikov, ki se kot udeleženci vključujejo v koordinacijski odbor in v ta program za pripravo III. Kongresa samoupravljalcev.

Predsednica Tina Tomlje: Želi še kdo razpravljati? (Nihče.)

Mislím, da bi na podlagi teh pobud, ki so bile dane v zvezi s tehničnimi problemi glede gradiv, zadolžili funkcionarje, ki so zaposleni v Skupščini, da dajo pobudo strokovni službi Skupščine, da sestavi oceno, kot je to predlagal tovariš Ludvik Golob.

Besedo ima tovarišica Lojzka Čotar.

Lojzka Čotar: V zvezi z opozorilom tovariša Goloba na tehnične probleme bi rekla tole. Glede seznama gradiv, ki jih dobivamo zadnje čase, menim, da bi bilo bolje, da bi ga na naslove posameznih delegatov prejeli prej, da bi tudi s tem olajšali delo, saj prejemamo gradiva v posameznih fazah. Hkrati bi s tem seznamom zelo poenostavili obravnave tudi v delegatski bazi.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa. Kdo še želi besedo? (Nihče.)

Če ne želi nihče več razpravljati, prehajamo na glasovanje o predlogu programa. Dajem na glasovanje predlog programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za leto 1981, skupaj s spremembami in dopolnitvami, predlaganimi na današnji seji zbora. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog programa dela Družbenopolitičnega zbora za leto 1981, skupaj s spremembami in dopolnitvami, ki ki so bile predlagane na današnji seji zbora.

V zvezi s sprejetjem programom dela predlagam, da sprejme zbor še naslednji sklep:

Pooblašča se posebno delovno telo za pripravo predloga programa dela Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za leto 1981, ki ga sestavljajo delegati: Jože Globačnik, Ludvik Golob in Igor Uršič, da pripravi redigirano besedilo programa, ki bo objavljen v »Poročevalcu«.

Kdor je za predlagani sklep, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlagani sklep.

Na glasovanje dajem predlog periodičnega delovnega načrta Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za prvo trimesečje 1981. Kdor je za ta predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zbor soglasno sprejel predlog periodičnega delovnega načrta Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za prvo trimesečje 1981.

Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to so volitve in imenovanja.

Predlog odloka o razrešitvi in imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je predložila Komisija Skupščine SR Slovenije za volitve, imenovanja in administrativne zadeve.

Izvršni svet se strinja s predlogom odloka.

Želi kdo razpravljati o predlogu odloka? (Nihče.)

Ker ne želi nihče razpravljati, dajem na glasovanje predlog odloka o razrešitvi in imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Družbenopolitični zbor soglasno sprejel predlog odloka o razrešitvi in imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. S tem je bil v Družbenopolitičnem zboru razrešen Karmelo Budihna dolžnosti namestnika predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in imenovan Stanko Renčelj za namestnika predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predloge in vprašanja delegatov.

Besedo ima tovariš Jože Globačnik.

J o ž e G l o b a č n i k : Vprašal bi predstavnika Izvršnega sveta, kaj meni v zvezi z dejstvom, da je bil včeraj sprejet zvezni zakon o spremembah stopenj temeljnega prometnega davka, na podlagi katerega je Zvezni izvršni svet sprejel uredbo o stopnjah temeljnega davka. Pri uresničevanju teh novih stopenj je očitno prisotna precejšnja zmeda, saj gre za številne proizvode, za katere se na novo predpisuje prometni davek?

Vprašujem predstavnika Izvršnega sveta, ali meni, da so razlogi za to zmedo, ki smo jo doslej vedno uspešno premagovali, pa naj se je to zgodilo v nočnih ali katerihkoli drugih urah, subjektivne ali objektivne narave in ali so morda odpovedale zveze ali karkoli drugega?

P reds ed ni ca T i n a T o m l j e : Lahko predstavnik Izvršnega sveta takoj odgovori? (Da.) Besedo ima tovariš Franc Škufca.

F r a n c Š k u f c a : Skušal bom pojasniti, kaj je pravzaprav Izvršni svet Skupščine SR Slovenije storil v zvezi s tem. Pri tem ne bom mogel dati verificiranega odgovora. Ne morem pa reči, kje so vzroki, da je prišlo do teh pomanjkljivosti.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je vseskozi, ko je pričakoval, da bo prišlo do spremembe zveznega zakona o stopnjah temeljnega prometnega davka, imel organizirano dežurno službo, tako da bi lahko čimprej, ko bi prejel ustrezne podatke od Zveznega izvršnega sveta, le-te tudi posredovali občinskim skupščinam. Včeraj, ko smo pričakovali, da bo končno prišlo do uskladitve, je Izvršni svet na dopoldanskem sestanku že obvestil predsednike izvršnih svetov občinskih skupščin, da bodo ponoči prejeli teleks s sprejetimi spremembami glede stopenj temeljnega prometnega davka.

Takoj popoldne smo že pripravili osnutek teh navodil za občinske izvršne svete oziroma za občinske upravne službe in smo v prvem delu tega teleksa oziroma teh navodil pojasnili, zakaj je prišlo do sprememb stopenj temeljnega prometnega davka. To pomeni, da so našli razloge, ki so pripeljali Zvezni izvršni svet in Skupščino SFRJ k tem spremembam, v drugem delu pa smo pripravili na podlagi delovnih gradiv, ki smo jih imeli oziroma na podlagi katerih je potekalo usklajevanje v Beogradu, tudi že določene spremembe in tehnična navodila. Ob približno deseti uri zvečer je Izvršni svet prejel obvestilo Zveznega izvršnega sveta, da je to usklajevanje doseženo in mu je bilo obljubljeno, da bomo čez pol ure prejeli teleks z vsemi podrobnimi podatki o spremembah. V Izvršnem svetu so se takoj sestali generalni sekretar, tovariš Zajc, in tovariši z določenih področij, ki so odgovorni za ta področja in čakali na pričakovani teleks iz Beograda. Teleksa pa ni bilo. Na vsak način smo želeli iz Beograda dobiti informacijo, kje so razlogi, da teleksa ni. Dobili smo odgovorne ljudi, tako da smo približno ob tretji uri zjutraj naslednjega dne zvedeli, da bomo teleks prejeli okoli četrte do pete ure. Teleks je bil šifriran. Prispel je v Ljubljano ob 4.30. Ob peti uri smo se spet sestali in ugotovili, da sta v teleksu Zveznega izvršnega sveta bila navedena le odloka Zveznega izvršnega sveta v zvezi s cenami naftnih derivatov in cenami cigaret.

Na podlagi teh dveh podatkov smo takoj pripravili obvestilo z nekaterimi spremembami prvotnega besedila, ki smo ga poslali vsem občinskim izvršnim svetom. Že prej pa smo uredili te stvari s Petrolom, ker smo vedeli, da ne bo odmikov od podatkov, ki smo jih prejeli od Združenja naftnega gospodarstva Jugoslavije. Ko smo dobili bolj natančne podatke, smo o tem obvestili Petrol in Istra-Benz, ki sta poskrbela, da so na vseh njihovih črpalkah v Sloveniji takoj prešli na nove cene in da je prodaja normalno tekla.

Potem ko smo prejeli prvi teleks, smo zvedeli še za druge spremembe glede davčnih stopenj blaga široke potrošnje. Prej kot ob sedmi uri nismo mogli dobiti zveze z nikomer in po informaciji Zveznega sekretariata za finance nam je bilo rečeno — tako mi je bilo rečeno ob 7. uri — da bomo prejeli v dveh urah še nadaljnje spremembe. Tako smo občine obvestili, da jih bomo o vseh spremembah sproti obveščali. Sicer pa me je nekoliko presenetilo, ko je Delo objavilo veliko bolj natančne podatke, kot smo jih imeli sami. Medtem ko je Delo priobčilo spremembe za vse artikle, smo mi imeli uradno podatke le za cigarete in naftne derivate.

To je neuradno pojasnilo, če lahko tako rečem.

Predsednica Tina Tomlje: To ni neuradno pojasnilo. Hvala lepa, tovariš Škufca. Tovariš Globačnik, ali ste zadovoljni z odgovorom? (Da.) Izvršni svet prosim, da pismeni odgovor naknadno pošlje zboru. Besedo ima tovariš Zoran Polič.

Zoran Polič: K temu bi želel prispevati še kratko razpravo. Menim, da je informacija, če bi ostala v tem okviru, vendarle pomanjkljiva.

Dejstvo je, da smo ta zakon obravnavali že dalj časa in računali s tem, da bo sprejet že decembra prejšnjega leta. Ker pa so bili predlogi, ki jih je dal Zvezni izvršni svet, nesprejemljivi, je bilo potrebno uskladiti stališča republik in avtonomnih pokrajin.

Da ne bi navajal celotne zgodovine, naj omenim, da smo do torka pričakovali, da bomo ta zakon lahko sprejeli, posebno še, ko so delegacije Slo-

venije, Hrvatske in Makedonije, pri katerih je očitno po izračunih bila jasna precejšnja materialna prizadetost, vendarle po dogovoru z republiški skupščinami oziroma izvršnimi sveti pristale na končni predlog Zveznega izvršnega sveta. Vendar je ostala Vojvodina odločno na stališču, da zakona ne sprejme glede na to, da bi tudi znižana obremenitev za mazut pomenila zanjo sicer le 22 milijard starih dinarjev, vendar je menila, da bi s tem prišla vsa predelovalna industrija, predvsem pa prehrabena industrija, v takšne težave, da bi delala z izgubo. Imeli smo več razgovorov s predsedujočimi delegacij, s predsednikom Zveznega izvršnega sveta in z republiški izvršnimi sveti in je vedno znova ostalo na tem, da je vendarle potrebno, da bodisi Zvezni izvršni svet spremeni svoje stališče bodisi, da Vojvodina sprejme zakon. Končno se je pokazalo, da Zvezni izvršni svet iz načelnih razlogov tega ne more spremeniti zato, ker je to v skladu z dogovorom o spremembi v energetske politiki, pri katerem gre za zamenjavo mazuta s trdimi gorivi in da je zato potrebno postopoma preiti na ostrejšo obremenjevanje mazuta. Vojvodina ponovno ni hotela popustiti, in je izjavila, da ne gre toliko za teh 22 milijard starih dinarjev, ampak za načelo, da ne moremo siliti predelovalne industrije v izgubo. Kljub temu, da sem na zadnjem razgovoru s predsedujočimi delegacij ugotovil, da bodo imele najbrž tudi Hrvatska, Slovenija in morda še nekatere druge republike težave in verjetno precejšnje število organizacij združenega dela izgubo in da je treba to reševati na drug način, sem predlagal rešitev, da se Zvezni izvršni svet zaveže, da mora do konca marca tega leta, to je do konca prvega trimesečja, tako kot smo se domenili za plačilno in devizno bilanco, predložiti temeljito analizo in izračun in ugotoviti, ali je res predelovalna industrija Vojvodine preobremenjena. Predlagal sem, da je treba takoj podvzeti potrebne ukrepe, vendar Vojvodina na to ni pristala.

Nato smo v skladu s poslovnikom obvestili Zvezni izvršni svet, da soglasje ni doseženo. Zvezni izvršni svet pa je, misleč, da bo v torek sklenjen dogovor, mobiliziral službe po republikah in občinah. To je bil tudi zadnji pritisk, ki ga je izvršil in ugotovil, da moramo glede na to, da ni doseženo soglasje, predložitičasne ukrepe. Moram reči, da je to dejansko bil najtežji primer, pri katerem bi pravzaprav za ugotavljanje samo ene stopnje davka šli načasne ukrepe kljub temu, da je možno po sami ustavi in po načelih, ki naj veljajo,časne ukrepe uveljaviti res le v zvezi s pomembnimi vprašanji.

Zvezni izvršni svet je predlagal, da zaradi tega ostanejo delegati v Skupščini SFRJ, da bi lahko predlagal tečasne ukrepe in je bil sprejet sklep, da se sestane Predsedstvo Skupščine SFRJ včeraj okoli 12. oziroma 14. ure. Zaradi tega smo tudi poklicali delegate, ki so zvečer pred tem dnem odpotovali, naj se vrnejo, vendar smo naknadno ugotovili, da seja Predsedstva SFRJ ne more biti pred peto uro popoldan in zato tudi ne seja Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ prej kot v večernih urah.

Menili smo, da bo Predsedstvo hitro končalo z delom in da bo takoj začela veljati obveznost, da pristojne službe nastopijo in opravijo popis še isti večer. Vendar moram reči — kar je tudi zanimivo — da je Predsedstvo razpravljalo do osme ure zvečer in temeljito obravnavalo vprašanje, ali je sploh prav, da se v zvezi s temeljnim davkom na promet sprejmejočasni ukrepi.

Sprejeli smo sklep, da je potrebno vendarle poizkusiti vplivati na Vojvodino, da spremeni svoje stališče in da le v primeru, če je to nemogoče, in ker Zvezni izvršni svet ugotavlja, da ne more še naprej popuščati tudi pri obre-

menitvi mazuta, sprejememo začasne ukrepe. Po tem je bil sestanek z delegacijo Vojvodine. Prišel je tudi predsednik Zveze komunistov Vojvodine in delegacijo Vojvodine prepričeval o tem, da je ta pot boljša, kot pa sprejem začasnih ukrepov. Kljub temu so še dalj časa v delegaciji Vojvodine ostali pri svojih stališčih, kar kaže na nerazčiščene odnose med njimi samimi in šele ob tričetrt na deset zvečer je delegacija Vojvodine sprejela stališče svojega političnega vodstva in s posebno izjavo, v kateri zahteva, da se do 31. marca tega leta — to kar smo ji ponudili prej — opravi ponoven izračun, pristala na to, da sprejeme zakon tako, kot so ga sprejele vse ostale delegacije.

Ob tem je Zvezni izvršni svet takoj ugotovil, da isti večer ni mogoče več izvršiti naloge tako, kot je bila dana. Zato je bil najprej dan predlog, da bi morda celo zadržali objavo tega zakona. Vendar smo ugotovili, da Skupščina SFRJ objave tega, kar je sprejela, ne more zadržati in je prav, da se sredstva obveščanja o tem obvestijo. Na ta način so, kot veste, izšli časopisi s temi stopnjami, ki jih je najbrž tudi Delo, ki je imelo dobrega novinarja, pravočasno prejelo, medtem ko je pristojna služba nekoliko zatajila, ker ob sprejemu tega akta iz Republiškega sekretariata za finance ni bil nihče navzoč.

Imel sem za potrebno, da vendarle na kratko povem nekompletno zgodovino tega dogajanja, da vidite, s kakšnimi težavami se srečamo in kaj pomeni, če ena izmed delegacij dokaj trmasto vztraja na stališču, ki mu nasprotujejo vse preostale delegacije.

Po drugi strani, pa je to še en dokaz več, da je nemogoče, da Skupščina SFRJ sprejema stopnje temeljnega davka na promet, ampak je treba sprejeti stališče, o katerem smo nekoč govorili v slovenski Skupščini, da skupščina odreja splošno politiko, medtem ko morajo biti za sprejem konkretnih stopenj zadolženi Zvezni izvršni svet z izvršnimi sveti republik in avtonomnih pokrajin, ker gre za tekočo politiko, ne pa za odrejanje temeljnih političnih stališč. Hvala.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa. Besedo ima tovariš Jože Globačnik.

Jože Globačnik: Po vsem, o čemer je govoril tovariš Polič, bi se še enkrat oglasil. Bolj ali manj smo obveščeni o težavah pri usklajevanju sprememb in dopolnitev zakona o stopnjah temeljnega prometnega davka. Mislim, da se prav zaradi tega, ker upoštevamo ves ta napor, ki je bil vložen, da smo končno celo na delno nenormalen način vendarle uskladili stališča, ampak uskladili smo jih in prišli do soglasja, postavlja vprašanje, kako je mogoče, da takšen napor, potem zapravljamo na uresničitvi tistega, kar je bilo sklenjeno in dogovorjeno. Moje vprašanje torej sploh ni bilo postavljeno v tem smislu, da bi sedaj iskali vzroke za prejšnje postopke, ampak vzroke od takrat naprej, ko smo uskladili stališča, ko je očitno prišlo do kratkega stika glede tega, kako ta akt uresničiti. Če ni mogoče zadržati njegove objave, potem menim, če je taka odločitev pač bila sprejeta, da jo je bilo treba uresničiti najbrž od 11. ure zvečer prejšnjega dne do štirih zjutraj. Če se ne moremo med seboj obvestiti o tem, kaj se mora zgoditi na tem našem ozemlju, potem seveda menim, da tu nekaj ni v redu. Prepričan sem, in to smo v preteklosti že večkrat dokazali, da je celo v precej krajšem času to mogoče narediti. Menim, da gre pri tem za povsem subjektivne slabosti. Če je to, kar je govoril tovariš Škufca, točno, da smo bili v naši republici na to pripravljeni, potem

je potrebno verjetno v razčiščevanju te zadeve vendarle postaviti vprašanje, kdo je bil v federaciji dolžan to akcijo operativno izpeljati. Nekdo mora biti odgovoren za to.

Menim, da ne bi bilo prav, zlasti na podlagi tega vprašanja in tudi razprave v zvezi z njim, če delegati v Zboru republik in pokrajin ne bi postavili tega vprašanja.

Predsednica Tina Tomlje: Hvala lepa. Besedo ima tovariš Milan Kučan.

Milan Kučan: Opravičujem se. Vendar, preden smo danes začeli sejo, je bilo že veliko sestankov zaradi zmede, ki je nastala v zvezi z vprašanji, o katerih je govoril tovariš Globačnik. Dogovorjeno je bilo, da bi naš Izvršni svet na podlagi teh ugotovitev, do katerih je prišel v pretekli noči in v današnjem jutru, zahteval pojasnilo od Zveznega izvršnega sveta. Mislim, da bi bilo prav, če bi na podlagi tega vprašanja tovariša Globačnika podprli takšno zahtevo našega Izvršnega sveta.

Pravo vprašanje pa mislim, da je tisto, o katerem je govoril na koncu tovariš Polič, in sicer, ali je prav, da se Skupščina SFRJ, konkretno Zbor republik in pokrajin, ukvarja z vprašanjem, ki je evidentno ukrep tekoče ekonomske politike. Kolikor gre za Družbenopolitični zbor pa bi morali to povezati s stališčem, ki ga je sprejel zbor, pa smo ga potem spreminjali po usklajevanju v Zboru republik in pokrajin in v različnih predsedstvih, ali je prav, da je šlo za takšno enormno povečanje zveznega proračuna in da se sedaj naknadno išče vir, s katerim se pokriva ta anticipirana proračunska potrošnja.

Iz te informacije, ki jo je dal tovariš Škufca, pa jasno izhaja, v čem je problem. Problem je v tem, da se je lahko šlo v popisovanje zalog pri dveh skupinah artiklov, to je vseh, ki so povezani z nafto in vseh, ki so povezani s tobačnimi izdelki.

Te podražitve pa zajamejo dejansko vse izdelke razen živil, z izjemo kave, pri kateri so tudi podražitve, tekstila in nekaterih kovinskih izdelkov. Tako so tudi Delo in vsi drugi jugoslovanski časopisi objavili te stopnje po Tanjugu. Vendar na podlagi časopisnega poročila seveda izvršni sveti in inšpekcije ne morejo ukrepati.

Zato mislim, da bi bilo prav, da bi postavili to vprašanje v obliki treh podvprašanj. Prvič. Kako je mogoče, da pri tako veliki podražitvi, to je podražitvi življenjskih stroškov za nekaj več kot 1,9 — to je sicer samo statistična resnica, v resnici pa to seveda pomeni za vsakega posameznika zelo različno povečanje življenjskih stroškov — za razliko od dosedanje prakse, ni bilo poprejšnje temeljite obrazložitve odgovornega človeka v Zveznem izvršnem svetu, ki je predlagatelj tega ukrepa, ne glede na to, kakšen je bil postopek sprejema in koliko časa je potekala razprava o tem?

Drugič. Kako je mogoče, da niso bila pravočasno pripravljena tehnična navodila, ker je bil v bistvu sprejet predlog Zveznega izvršnega sveta? Ne gre za predlog, ki bi nastal včeraj na Predsedstvu in ponovno pri posvetovanjih v Zboru republik in pokrajin, ampak gre za sprejetje predloga Zveznega izvršnega sveta tako, da se je vnaprej vedelo, kaj vse to pomeni za skupine izdelkov.

Tretjič. Gre sicer za moje mnenje, potrebno pa bi bilo vprašati, ali je prav, da se pri takem ukrepu izrazito fiskalne politike, ne upoštevajo dovolj tudi možnosti urejanja politike na drugih področjih prek te fiskalne politike?

Res je sicer, da je sedaj s tem popuščanjem Vojvodine deloma uresničen cilj, da se energetski viri preusmerijo z mazuta oziroma z nafte na trda goriva. Vendarle, ves čas smo na primer predlagali, naj bi šli na večjo podražitev bencina in na selektivno politiko na področju nafte oziroma diesel goriva tako, da bi lahko dejansko vodili politiko omejevanja osebnih prevozov z osebnimi avtomobili na račun kvalitetnejšega in cenejšega prevoza z množičnimi vozili. Najbrž pa je na tem področju možno zasledovati še številne druge politike, vse do socialne.

Ker gre za občutljivo vprašanje in ker je veliko zmede v trgovinah, predlagam, da se o tem problemu novinarji, ki poročajo o seji zbora, ne bi razpisali, da se ne bi prililo še dodatnega olja na ogenj, ampak da se to vprašanje tovariša Globačnika naslovi na naš Izvršni svet v smislu podpore njegovim naporom, da z zvezno vlado to razčisti. Predlagam tudi, govoril sem tudi z nekaterimi tovariši iz Skupščine SFRJ, da sklenemo, da bi bilo v tej situaciji nujno potrebno, da podpredsednik zvezne vlade, ki je odgovoren za to področje, v televizijskem dnevniku za jugoslovansko TV mrežo pojasni razloge, zakaj je prišlo do teh podražitev in zakaj je prišlo na tak način. Hvala lepa.

Predsednica T i n a T o m l j e : Hvala lepa. Želi še kdo dodatno postaviti kakšno vprašanje? (Ne želi.) Kot je običajno, bom na podlagi ustrezne določbe poslovnika zbora posredovala to vprašanje Izvršnemu svetu.

S tem je tudi zadnja točka dnevnega reda zaključena in zaključujem sejo zbora.

(Seja zbora je bila končana ob 10.50.)

**skupno zasedanje
zboru združenega dela,
zboru občin in družbenopolitičnega zbora**

16. decembra 1980

Predsedovala: **Tina Tomlje**,
predsednica Družbenopolitičnega zbora

Pričetek zasedanja ob 9.45.

Predsedujoča Tina Tomlje: Tovarišice in tovariši delegati! Pričenjam skupno zasedanje Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije, na katerem bomo poslušali uvodno poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k predlogom dogovorov o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985; o usklajevanju in usmerjanju tokov družbene reprodukcije, o politiki in razvoju ekonomskih odnosov s tujino, o politiki in razvoju gospodarsko manj razvitih republik in Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo, o razvoju Jugoslovanske ljudske armade in določanju drugih skupnih interesov in ciljev s področja ljudske obrambe in varnosti države ter s področja proizvodnje oborožitve in vojne opreme.

Uvodno poročilo bo imel tovariš **Vladimir Klemenčič**, podpredsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Prosim, tovariš **Klemenčič!**

Vladimir Klemenčič: Tovarišice in tovariši delegati! V nekajmesečnem intenzivnem dogovarjanju so si izvršni sveti socialističnih republik in avtonomnih pokrajin prizadevali, da bi izdelali in uskladili stališča o temeljnih skupnih ciljih, interesih in nalogah pri razvoju Jugoslavije v naslednjem petletnem obdobju. V dogovorih so razen tega opredeljene smernice za sprejem ukrepov ekonomske politike in drugih ukrepov, ki jih bodo sprejemali udeleženci dogovorov za uresničevanje teh ciljev in nalog. Dogovarjanje je potekalo predvsem o štirih dogovorih, ki se nanašajo na usmerjanje in usklajevanje tokov družbene reprodukcije v naslednjem planskem obdobju, nadalje na gospodarske stike s tujino, na pospeševanje gospodarskega razvoja manj razvitih republik in pokrajine Kosovo ter na razvoj ljudske obrambe. Soglasje glede petega dogovora, ki opredeljuje razvoj vojne proizvodnje, je bilo doseženo že v prejšnjih fazah usklajevanja.

Iskanje skupnih, za vse sprejemljivih rešitev je bilo težavno, če upoštevamo razlike v pogledih, interesih in potrebah, ki izhajajo iz objektivnih razmer dela in življenja v različnih predelih Jugoslavije. Ta naloga je bila toliko težavnejša zaradi težnje, da se v celoti ohrani demokratičnost postopkov in metod dela pri pripravah dogovorov. Pri tem je bilo treba omogočiti predstavnikom republik, da opravijo posvete o vsaki fazi usklajevanj v svojih republikah oziroma pokrajinah.

Posebna težava pri usklajevanju večjega števila vprašanj, kot je na primer usklajevanje porabe in proizvodnje hrane, surovin, investicij, je nastala zaradi zaostanka v pripravah planov samoupravnih in drugih nosilcev planiranja. Tako vrsto rešitev v dogovorih ni bilo mogoče upreti na predvideno trajnejše poslovno sodelovanje organizacij združenega dela glede medsebojnih dobav kmetijskih pridelkov, surovin ter njihovih drugih razvojnih smotrov. Zato je v dogovorih predvideno, da se bo za uresničitev nekaterih od teh nalog pospešilo samoupravno sporazumevanje med zainteresiranimi organizacijami združenega dela ter bodo na tej podlagi republike in pokrajini pripravile končne bilance nekaterih kmetijskih pridelkov in hrane ter še nekaterih izdelkov. Na tej podlagi bodo potem izdelane bilance teh izdelkov za celotno Jugoslavijo, ki bodo analitsko-planski pripomoček za usklajevanje odnosov med samoupravnimi organizacijami. Izkazovale bodo medrepubliško menjavo, izvoz, uvoz in materialne rezerve.

Predlog, da se po tej poti vključijo samoupravne organizacije v opredeljevanje in konkretizacijo planskih ciljev za novo srednjeročno obdobje, hkrati kaže, da objektivno ni mogoče pripraviti novi srednjeročni plan brez samoupravnih nosilcev planiranja. S tega vidika je treba ocenjevati tudi del razprav o tem, ali bodo novi srednjeročni plani v federaciji, pa tudi v republiki in v občinah dovolj samoupravno zasnovani, ali pa bodo še vedno vsebovali značilnosti starega državnega planiranja. Gotovo je, da ne moremo biti docela zadovoljni s samoupravno zasnovanostjo predlogov novih planskih dokumentov, zlasti delavci in občani niso bili še dovolj vključeni v priprave planskih dokumentov in tudi niso imeli vedno možnosti, da bi prevzeli aktivno vlogo pri snovanju teh dokumentov. To se ne nanaša samo na planske akte družbenopolitičnih skupnosti, ampak neredko tudi na planske akte samoupravnih organizacij in skupnosti, v katerih delavci in občani delajo ter živijo.

Pri pripravah planskih aktov v samoupravnih organizacijah in skupnostih je prišlo v precejšnjem delu do zamud, posebej tam, kjer se tega niso lotili dovolj zavzeto. Pripravo teh planskih aktov pa je hkrati oteževalo dejstvo, da niso bile opredeljene skupne materialne obveznosti na različnih ravneh kar velja tudi za programe in obveznosti do družbenih dejavnosti ter materialne infrastrukture.

Čeprav so te neopredeljene naloge in obveznosti oteževale pripravo planskih aktov samoupravnih nosilcev planiranja, pa smo v teku priprav pogosto ugotavljali, da nedorečeni, samoupravno neusklajeni smotri in naloge samoupravnih nosilcev planiranja ter strokovno pomanjkljivo obdelani predlogi za odločanje, resno zavirajo pripravo dogovorov o temeljnih planov v federaciji ter prav tako v republiki in v občinah. Izoblikovani cilji ter naloge v planskih aktih samoupravnih nosilcev planiranja se zato neposredno kažejo kot pogoj za konkretizacijo in realnost planskih aktov v občini, republiki in v federaciji.

Če po eni strani trdimo, da zamude v pripravi planskih aktov družbeno-političnih skupnosti zavirajo planiranje samoupravnih nosilcev, velja v vedno večji meri tudi obratno. To obenem kaže realen pomen in vlogo samoupravnih nosilcev planiranja v družbenoekonomskih odnosih, ki se vzpostavljajo v pripravah planov.

V skladu s tem se pridružujemo oceni, da je v primerjavi s pripravo srednjeročnih planov za obdobje 1976—1980 storjen korak naprej v samoupravni vsebini družbenega planiranja. Sedanje izkušnje in pomanjkljivosti hkrati terjajo, da se celotna metodologija planiranja, od planskih kazalcev in bilanc do podrobnejših opredelitev postopkov še prouči in dodela. Očitno je, da se nekatere pripombe k obema zakonoma o planiranju v bistvu nanašajo na pomanjkljivosti v metodologiji planiranja. Ocene novega republiškega, pa tudi zveznega zakona o planiranju zato ni možno napraviti, ne da bi zagotovili uresničevanje že uveljavljene metodologije ter njeno nadaljnjo izpopolnitev, da bi tako pomenila dosledno izpeljavo zakonske vsebine.

V tem okviru velja proučiti posebej vse tisto, kar je ogrozilo načelo sočasnosti planiranja v pripravah planskih dokumentov za naslednje srednjeročno obdobje.

V dogovorih je politika nadaljnjega razvoja usklajena s temeljnimi usmeritvami, cilji in nalogami. Stopnja konkretizacije razvojne politike pa je različna delno zaradi odstopov pri uresničevanju načela sočasnosti planiranja. Zato dogovori vsebujejo opombo, da so posamezne, v dogovorih podane kvantifikacije, še v preverjanju in bodo do predložitve družbenega plana Jugoslavije spremenjene glede na dogovore o temeljih plana v republikah in pokrajinah, kot tudi glede na samoupravne sporazume o temeljih planov, ki ta čas še niso zaključeni.

O vseh vprašanjih, ki so jih vsebovali osnutki dogovorov, tudi ni bilo doseženo soglasje ter zato glede tega ni bilo možno vnesti konkretnjših opredelitev že sedaj. Taka vprašanja so v dogovorih evidentirana in opredeljena kot naloge, ki jih bo potrebno opraviti v naslednjem letu, s tem da so za prihodnje leto dogovorjene prehodne rešitve.

V procesu kontinuiranega planiranja bodo tako razrešena vprašanja: način zagotavljanja sredstev za oskrbo z nafto v obdobju po letu 1982, devizne kompenzacije, nekatera vprašanja pospeševanja izvoza na klirinško področje, uporaba sredstev na deviznih računih občanov in vprašanja turističnih deviz, priprava predloga razporeditve koriščenja tujih posojil po republikah, ob že dogovorjenih principih, metodologija in kriteriji za vodenje politike realnega tečaja dinarja. Za ta vprašanja dogovori že vsebujejo izhodišča in usmeritve, roke ter nosilce.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je v postopku dogovarjanja uveljavljal politiko, ki jo je Skupščina opredelila v pripravah planskih dokumentov republike ter še posebej s smernicami in usmeritvami, ki so jih zbori sprejeli 22. oktobra ob obravnavi potekov usklajevanja dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije. Menimo, da je v večini opredelitev dovolj jasno zapisana politika ekonomske stabilizacije kot ena poglobitvinih nalog novega srednjeročnega plana. Storjen je pomemben korak naprej v preobrazbi odnosov pri pospeševanju gospodarskega razvoja manj razvitih republik in pokrajine Kosovo, na podlagi skupnih interesov združenega dela. Poudarjen je pomen pospeševanja izvoza ter vključevanja v mednarodno delitev dela.

Na podlagi navedenega Izvršni svet meni, da je dosežena zadostna usklajenost dogovorov, da so opredelitve planskih ciljev in nalog ustrezne ter da so izoblikovane sprejemljive podlage za oblikovanje ukrepov ekonomske politike.

Predlaga, da Skupščina SR Slovenije potrdi navedene dogovore in hkrati pooblasti Izvršni svet za njihov podpis. To pomeni, da sprejemamo vse navedene dogovore hkrati kot celoto, ker gre za medsebojno soodvisno planiranje različnih področij družbene reprodukcije. Glede na to, da ti dogovori tvorijo osnovno vsebino novega srednjeročnega plana Jugoslavije, so izpolnjeni zakonski pogoji za pripravo osnutka oziroma predloga družbenega plana Jugoslavije.

Dogovori bodo hkrati tudi podlaga za resolucijo o ekonomski politiki v prihodnjem letu. Izvršni svet meni, da predstavlja sklenitev navedenih dogovorov pomemben prispevek k družbenemu in še posebej gospodarskemu utrjevanju in razvoju Jugoslavije v naslednjih letih. Obenem gre za političen dogodek, ki izpričuje voljo delovnih ljudi in občanov ter narodov in narodnosti Jugoslavije, da grade skupno, samoupravno pot nadaljnjega razvoja. Iz tega vidika usklajene razvojne opredelitve krepijo mednarodni ugled in vlogo naše države.

Tovarišice in tovariši delegati! Ob dogovoru o usklajevanju in usmerjanju tokov družbene reprodukcije, ki opredeljuje pglavitne proizvodne usmeritve in usmeritve glede porabe, velja opozoriti na naslednje. Materialni okvirji razvoja so podrejeni zahtevam stabilizacijske politike. Dogovor izhaja iz 4 do 4,5 % rasti proizvodnje ter predvideva 2% naraščanje produktivnosti dela, nadalje visoko naraščanje izvoza blaga in storitev ter skromno naraščanje uvoza. Dogovor prav tako terja zaostajanje rasti vseh oblik porabe z rastjo dohodka in pri tem predvideva nizko rast investicij v osnovna sredstva. Pri izdelavi plana ter še posebej pri izvajanju planskih aktov bo potrebno preverjati ali so zagotovljeni vsi pogoji za uresničitev zahtevnih nalog pri povečevanju izvoza in ali je to naraščanje usklajeno z uvoznimi potrebami. S stališča odgovornosti republik za redno oskrbo in racionalno porabo nafte so pomembne določbe, po katerih se združujejo devizna sredstva za uvoz nafte, naftnih derivatov ter premoaga za koksiranje v republiških in pokrajinskih samoupravnih interesnih skupnostih za ekonomske odnose s tujino. Kriterij za združevanje deviz in oskrbo za uvoženo in domačo nafto je potrošnja. Na podlagi izkušenj naj bi se v teku prihodnjega leta izoblikovale rešitve za čas do konca naslednjega srednjeročnega obdobja.

Menimo, da dogovor opredeljuje razvoj družbenih dejavnosti v takem obsegu, ki omogoča smotrno voditi poenoteno politiko v okviru celotne Jugoslavije.

Glede financiranja federacije je sprejeta opredelitev, da naj se proračunska poraba na tej ravni oblikuje tako, da bo rastla počasneje, kot bo naraščal družbeni proizvod. Kompromisna rešitev pa je sprejeta glede porabe primarne emisije pri financiranju izdatkov federacije. Predvideno je postopno opuščanje primarne emisije kot vira financiranja proračunskega deficita federacije. Glede uporabe primarne emisije za selektivne namene na podlagi bančnih kreditov je prav tako predvideno prehodno obdobje do konca leta 1983. Pri selektivnem kreditiranju na podlagi emisije je dan še naprej poseben poudarek kmetijstvu ter izvozu. Glede na to ne bo moč takoj preiti na sistem tako imenovane monetizacije vrednostnih papirjev organizacij združenega

dela, katerih razširjena proizvodnja je namenjena znanemu kupcu. V takšnem sistemu bi bila emisija docela odvisna od nove proizvodnje, ki je sposobna najti potrditev na trgu ter je usklajena z družbenimi potrebami. S tem naj bi med drugim zagotovili, da denarna masa narašča počasneje kot nominalni družbeni proizvod.

V dogovoru je poudarjena nujnost revalorizacije osnovnih sredstev. S tem bi zmanjšali nerealno visoko izkazovanje dohodkov na računi premajhnih sredstev za obnovo in nadomestitev izrabljenih osnovnih sredstev. V dogovoru o ekonomskih stikih s tujino je poudarjen pomen našega vključevanja v mednarodno delitev dela. V njem je prodrlo spoznanje o nujnosti večje usmerjenosti v izvoz. Ta usmeritev pa pri vseh udeležencih ne izhaja iz spoznanja o pomembnosti izvoza kot razvojnega dejavnika in kriterija za ocenjevanje razvojnih projektov, temveč je še vedno preveč prisoten plačilnobilančni vidik izvoza.

Izvršni svet ocenjuje, da je dogovor stabilizacijsko naravnan. O predvidenih ukrepih naj bi izvozna aktivnost zagotovila zmanjševanje deficita devizne bilance ter relativno zmanjševanje stopnje zadolženosti v tujini. Za ta dogovor je tudi značilno, da so v njem dane splošne opredelitve, ki pa terjajo nadaljnjo konkretizacijo. Gre za vprašanja takšne narave, ki jih v usklajevanju v zadnjih mesecih ni bilo moč rešiti brez ustrežnejših strokovnih podlag. To se nanaša predvsem na sistem ukrepov za spodbujanje izvoza, sistem plačevanja s posameznimi valutnimi področji, zlasti so odprti problemi na področju klirinškega izvoza. Te naloge naj bi rešili v naslednjem letu. Kljub temu pa ugotavljamo, da nekateri segmenti vsebinske izpeljave sistema niso razčlenjeni in dovolj razjasnjeni. To predvsem velja za razdelavo sistema materialnih bilanc in delovanje deviznega trga. Še vedno se pri spremljanju gibanj izhaja iz fizičnih tokov izvoza in izvoza blaga, ker ni uveljavljeno spremljanje deviznih prilivov in odlivov, ki lahko edino realno prikažejo doseženi izvoz in uvozne možnosti. Prav tako se konkretizacija nekaterih pomembnih vprašanj za leto 1981 prepušča letnim planskim dokumentom, odloku o devizni politiki, odloku o projekciji plačilne in devizne bilance, medtem ko srednjeročnih usmeritev še nimamo dokončno opredeljenih.

V letu 1981 bi morali dati poudarek zlasti naslednjemu. Z letnimi planskimi dokumenti in samoupravnimi sporazumi je treba zagotoviti uresničevanje predvidenih srednjeročnih usmeritev in konkretizacijo do sedaj le na ravni Jugoslavije predvidenih stopenj rasti izvoza blaga in storitev tudi po republikah in pokrajinah. Pri tem projekcija plačilne bilance za leto 1981 ne more biti podlaga za projekcijo v prihodnjem letu.

Odstraniti je treba vzroke za zapiranje deviznih tokov v okviru republik in avtonomnih pokrajin, predvsem z uveljavljanjem takšnega določanja obveznosti in spremljanja deviznih tokov, ki upošteva samoupravno povezovanje organizacij iz različnih republik in avtonomnih pokrajin;

Pospešiti je treba izdelavo kriterijev in načinov zagotavljanja deviznih sredstev za pokrivanje skupnih potreb na ravni federacije;

Pri uvozu opreme je potrebno uveljaviti usmeritev, da ima prednost proizvodnja, ki usposablja proizvajalce za izvoz;

Opredelitvi ukrepov za spodbujanje hitrejšega naraščanja deviznih prilivov od turizma, prometnih storitev in investicijskih del v tujini;

Izdelavi informacijskega sistema, ki bi od temeljnih organizacij združenega dela naprej omogočal samoupravno planiranje na tem področju, spremlja-

nje in usmerjanje deviznih prilivov in odlivov ter tudi izvoza in uvoza. S tem bi lahko opustili dosedanjo kvartalno določanje dinamike izvoza in uvoza v federaciji;

Opredelitvi kriterijev za zadolževanje v tujini, pri čemer je treba izhajati predvsem iz sposobnosti organizacij združenega dela za odplačilo najetih posojil.

Tovarišice in tovariši delegati! V dogovoru o politiki hitrejšega razvoja manj razvitih republik in SAP Kosovo so smiselno upoštevana stališča Skupščine SR Slovenije in družbenopolitičnih organizacij glede preobrazbe sistema pospeševanja gospodarskega razvoja manj razvitih republik in SAP Kosovo. Na podlagi dogovora bo 50 % sredstev, ki se obvezno združujejo za hitrejši gospodarski razvoj, možno usmeriti na podlagi samoupravnega združevanja dela in sredstev organizacij združenega dela iz celotne države na dohodkovnih osnovah. Ostalih 50 % bi še vedno predstavljali obvezno posojilo. Ta sredstva naj bi usmerili predvsem za gradnjo objektov, ki omogočajo odpiranje večjega števila novih delovnih mest in ki prispevajo k hitrejši rasti dohodka v skladu z družbenimi plani republik in avtonomnih pokrajin. Pri tem dogovor ne onemogoča uporabe teh sredstev za vlaganje v surovinsko proizvodnjo in energetske objekte. Izjema je predvidena le glede naložb v energetske objekte na Kosovem.

V predlogu dogovora še niso upredeljena nekatera konkretna vprašanja glede samoupravnega združevanja dela in sredstev, zato je predvideno, da bi to uredili do konca prvega polletja 1981 s posebnim dogovorom republik in pokrajin.

V predlogu dogovora je smiselno upoštevano stališče SR Slovenije, da je skupni interes in cilj pospeševanja razvoja manj razvitih republik in SAP Kosovo hitrejši razvoj proizvodjalnih sil, kar omogoča tem območjem, da ob angažiranju lastnih sil dosežejo hitrejšo rast družbenega proizvoda, učinkovitejše zaposlovanje in izboljšanje življenjskega standarda ter socialnega razvoja v celoti. Taka opredelitev v predlogu dogovora je pomembna tudi zaradi oblikovanja kriterijev za zagotavljanje stopnje gospodarske razvitosti republik in avtonomnih pokrajin, ki naj bi bili po programu pripravljeni do konca leta 1982. Hkrati je treba v prihodnjem letu izpeljati preoblikovanje Sklada za pospeševanje gospodarskega razvoja manj razvitih republik in pokrajin.

Glede obsega sredstev za pospeševanje razvoja manj razvitih je bil le delno upoštevan naš predlog. Celotna obveznost bo v prihodnje znašala 1,83 % družbenega proizvoda družbenega gospodarstva, kar je manj kot v tem obdobju, ko znaša 1,97 %. Temu je treba dodati še 0,03 % družbenega proizvoda družbenega gospodarstva, ki ga bodo republike in pokrajini v skladu s posebnim dogovorom dodatno zagotavljale za hitrejši gospodarski razvoj SAP Kosovo. To omogoča znatno prerazdelitev sredstev v korist Kosova, v primerjavi z dosedanjim razmerjem. Podpiramo tudi sprejem posebnega dogovora o pospeševanju razvoja Kosova, ki naj podrobneje razčleni usmeritve iz predloženega dogovora o pospeševanju gospodarskega razvoja manj razvitih. Ob tem bo treba vztrajati, da se izberejo takšni konkretni ukrepi, ki ne bi ogrozili enotnosti gospodarskega sistema države ter enakopravnega položaja organizacij združenega dela na enotnem jugoslovanskem trgu.

Na podlagi lastnih prizadevanj v teh republikah in na Kosovu ter ob upoštevanju večje učinkovitosti naložb, na podlagi samoupravnega združevanja dela in sredstev, se ocenjuje, da bi bilo možno doseči 15—20 % hitrejšo

rast družbenega proizvoda, v manj razvitih republikah glede na povprečje Jugoslavije, v tem okviru pa za SAP Kosovo za 60 % hitrejšo rast.

Dopolnilna sredstva iz proračuna federacije za financiranje družbenih in drugih služb v manj razvitih republikah in SAP Kosovo bodo po predlogu dogovora znašala 0,85 % družbenega proizvoda, s tem da bi se ta stopnja vsako leto zniževala za 0,03 %. V povprečju to pomeni 0,79 % družbenega proizvoda, kar je manj kot določa zakon za sedanje plansko obdobje oziroma skoraj toliko kot je bilo v poprečju realizirano prek zveznega proračuna v tem srednjeročnem obdobju.

Predlog dogovora določa, da bodo manj razvite republike in SAP Kosovo udeležene pri razporejanju kreditov Mednarodne banke za obnovo in razvoj in Mednarodne kooperacije za investicije z 80 %. Zaradi specifičnih razvojnih problemov Srbije brez avtonomnih pokrajin, je predvideno, da se pred vsem drugim razporejenim za to republiko izloči 15 % teh posojil. Na ta način se delež manj razvitih republik in SAP Kosovo v skupnih sredstvih Mednarodne banke za obnovo in razvoj povečuje od sedanjih 66 na 68 %. Predvidena je še dodatna ugodnost za SAP Kosovo iz teh sredstev, ki bo opredeljena z že omenjenim posebnim dogovorom o politiki najhitrejšega razvoja SAP Kosovo.

V teku uresničevanja družbenega plana za obdobje 1981—1985. leta bo treba preverjati uresničevanje politike pospeševanja razvoja in po potrebi spodbuditi dodatne aktivnosti v združenem delu. Podobno določilo je v prvem dogovoru za ožjo Srbijo, ki je po stopnji razvitosti nekoliko pod poprečjem Jugoslavije. V naslednjem obdobju naj bi se po dinamiki rasti približala povprečni stopnji za Jugoslavijo.

V zvezi z izvajanjem dogovora bo potrebno v SR Sloveniji pospešiti aktivnosti zlasti v naslednjih smereh:

— sprejeti zakon, ki bo obvezoval organizacije združenega dela glede obveznega združevanja sredstev za hitrejši gospodarski razvoj manj razvitih republik in SAP Kosovo, pri čemer se polovica sredstev usmerja na podlagi samoupravnega združevanja dela in sredstev, polovica pa v obliki obveznega posojila Skladu federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja;

— do konca prvega polletja 1981 s posebnim dogovorom republik in pokrajin opredeliti dinamiko združevanja sredstev sklada federacije za skupne naložbe in opredeliti druga vprašanja, ki se nanašajo na izvajanje osnovnih rešitev združevanja dela in sredstev;

— pripraviti konkretne programe in spodbujati aktivnosti za realizacijo določb o združevanju dela in sredstev med organizacijami združenega dela iz SR Slovenije in organizacijami združenega dela iz manj razvitih republik in SAP Kosovo. Pri tem imajo pomembno vlogo, poleg organizacij združenega dela, gospodarske zbornice in druge asociacije združenega dela tako v SR Sloveniji kot v manj razvitih republikah in SAP Kosovu. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pa se bo v okviru svojih pristojnosti trudil, da bodo procesi samoupravnega povezovanja in združevanja sredstev med organizacijami združenega dela potekali čimbolj neposredno in intenzivno. Ne bi bilo prav, da bi sredstva, ki so predvidena za samoupravno združevanje, spreminjali v kreditna sredstva sklada;

— sprejeti ukrepe na ravni republike, ki bodo stimulatивно delovali na združevanje dela in sredstev za vlaganje v manj razvitih republikah in SAP Kosovo. Ukrepe s takšnim namenom naj sprejemajo tudi banke.

Izvršni svet podpira opredelitve obeh dogovorov, ki se nanašata na razvoj ljudske obrambe in vojne proizvodnje. Glede obsega sredstev za te namene meni, da je potrebno zagotoviti stabilnost virov in sredstev, s tem da se sredstva za tekoče potrebe obrambe oblikujejo vsako leto tudi v odvisnosti od gospodarskih razmer in zahtev stabilizacijske politike.

Tovarišice in tovariši delegati! V republiki smo v zaključni fazi priprav dogovora o temeljih plana SR Slovenije, podobno velja tudi glede dogovorov o temeljih planov občin in posebnih družbenopolitičnih skupnosti ter samoupravnih sporazumov o temeljih planov. Usmeritve iz zveznih dogovorov so bile sicer upoštevane pri pripravah teh planskih aktov, vendar je šele sedaj možno vanje vnesti nekatere konkretne določbe, ki izhajajo iz zveznih dogovorov. To se nanaša na usmeritve glede gibanj različnih oblik porabe v novem srednjeročnem obdobju in prav tako konkretne materialne obveznosti za pokrivanje potreb v Jugoslaviji, ki izhajajo iz zveznih dogovorov.

Uskladitev je nadalje potrebna glede odločitev nosilcev planiranja v bankah, saj tako zvezni dogovori kot republiški, računajo z usmerjanjem združenih sredstev v bankah. Intenzivne priprave prav tako terjajo posebni dogovori, ki so predvideni v zveznih dogovorih.

Pospešiti je potrebno delo na pripravi bilanc kot analitskih podlag za planiranje in za samoupravno sporazumevanje, kot ga predvidevajo dogovori, pri čemer je potrebno dodelati metodologijo priprave in uporabe bilanc tako, da te ne bi postale instrument ekonomske politike. V republiki so v teku zadnja usklajevanja med podpisniki republiškega dogovora. Objavljeni predlogi samoupravnih sporazumov o temeljih planov samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje kot tudi družbeni dejavnosti in primerjave njihovih programov razvoja z razpoložljivimi materialnimi sredstvi kažejo na nujnost nadaljnje uskladitve z možnostmi.

Manjše spremembe bodo nujne zlasti na naslednjih področjih: Izvršni svet meni, da bi bili potrebni manjši popravki programov in sredstev za raziskovalno dejavnost in usmerjeno izobraževanje.

Prav tako bo treba še zmanjšati obseg infrastrukturnih naložb, da bi pridobili več sredstev za naložbe v prestrukturiranju gospodarstva, ob hkratni realizaciji zahteve po zmanjševanju investicijske porabe nasploh.

Usklajevanje, ki so še v teku, ne bi smela zavreti sprejemanja temeljev planov na referendumih v temeljnih organizacijah združenega dela, tam, kjer tega še niso storili. V temeljnih organizacijah bodo delavci v decembru oziroma v začetku januarja spremljali samoupravne sporazume o temeljih planov družbenih dejavnosti. Ponekod bo treba iti na zbere delavcev ali referendumov, kjer so delavski sveti pooblašeni za podpis teh sporazumov glede na to, da so pravice in obveznosti v okviru opredelitev temeljev planov v temeljnih organizacijah združenega dela. Na tej podlagi bodo skupščine samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti razglasili in objavili stopnje združevanja sredstev za te namene, tako da jih bo mogoče uporabiti pri izplačilu osebnih dohodkov za mesec januar, se pravi za obračune, ki bodo opravljeni konec januarja. Pripravljen je tudi navodilo za obračun osebnih dohodkov, ki upošteva zmanjšanje prispevka iz osebnega dohodka za zdravstvo ter prehod na dohodek kot vir za te potrebe.

Tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije na podlagi obrazložitve v tem poročilu zaključuje, da so podani razlogi za podpis

navedenih dogovorov, ki tvorijo temelj družbenega plana Jugoslavije za naslednje plansko obdobje ter predlaga, da jih Skupščina potrdi. Hvala lepa.

Predsedujoča **Tina Tomlje**: Hvala lepa. Zaključujem skupno zasedanje in prosim delegate Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora, da se vrnejo v svoje dvorane, da bi nadaljevali z delom na svojih sejah. Hvala lepa.

(Skupno zasedanje je bilo zaključeno ob 10.10.)

Zasedanje 29. decembra 1980

Predsedoval: E m i l T o m a ž i č ,
predsednik Zbora združenega dela

Pričetek zasedanja ob 9.36.

Predsedujoči E m i l T o m a ž i č : Tovarišice in tovariši delegati! Pričejnam skupno zasedanje vseh treh zborov Skupščine SR Slovenije, na katerem bomo najprej poslušali ekspozice k predlogu resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju Socialistične republike Slovenije v letu 1981.

Besedo ima tovariš Janez Zemljarič, predsednik Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije. Prosim.

J a n e z Z e m l j a r i č : Tovariš predsedujoči, tovarišice in tovariši delegati!

O predlogu resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981 razpravljamo še preden smo zaradi objektivnih, vam dobro poznanih razlogov, mogli sprejeti družbeni plan republike za prihodnje petletno obdobje. Vendar so v predlogu resolucije upoštevane vse doslej že opredeljene strateške razvojne usmeritve naslednjega srednjeročnega obdobja. Predlog upošteva dogovor o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985, ki ga je minuli petek in do danes podpisala velika večina udeležencev dogovarjanja, kar 175 od 186 podpisnikov. Ostali podpisniki v glavnem niso mogli pravočasno dokončati razprav v svojih organizacijah oziroma skupnostih. Resolucija se opira tudi na stališča in smernice, ki jih je sprejemala Skupščina SR Slovenije in na sklepe CK ZK Jugoslavije in CK ZK Slovenije o idejnopoličnih vprašanih družbenoekonomskega razvoja v letih 1981—1985. Prav tako tudi upošteva pripombe iz zavzete in ustvarjalne ter kritične razprave o osnutku resolucije, ki sta ga podprla tudi SZDL in sindikati.

Izvršni svet je želel pripraviti tako resolucijo, ki bi določila osnovne usmeritve ekonomske politike in konkretizirala naloge na tistih področjih, kjer se bomo srečevali z najzahtevnejšimi problemi in ki so ključne za razvoj v pri-

hodnjem letu. Podrobneje bodo te naloge razčlenjene v spremljajočih dokumentih, ki skupaj z resolucijo zaokrožijo razvojno politiko republike v letu 1981.

Tovarišice in tovariši delegati! Za iztekajoče se plansko obdobje so značilni zapleteni notranji in mednarodni pogoji gospodarjenja. V svetu, v katerem nas povezuje mnogo gospodarskih, političnih, kulturnih in drugih vezi, se je poglobljala energetska kriza, poglobljal se je prepad med razvitimi in nerazvitimi, poslabševali so se pogoji transfera tehnologije, gospodarska gibanja v svetu so bila nestabilna itd. Posledice tega so zmanjševanje gospodarske rasti, močnejše oživiljanje protekcionističnih ukrepov v razvitih državah, zaostrovanje blokovskih nasprotij, pešanje rasti svetovne trgovine, izredno visoka inflacija tudi v gospodarsko najbolj razvitih državah, rast nezaposlenosti in drugo. Vse bolj očitno je, da postajalo, kako upravičena je zahteva za nov sistem mednarodnih ekonomskih odnosov na novih osnovah.

Doma smo prepočasno uveljavljali samoupravne družbenoekonomske odnose na nekaterih pomembnih področjih družbene reprodukcije, tako pri gospodarjenju z denarjem, na področju ekonomskih odnosov s tujino, v politiki investicij, na področju sistema cen, kreditno-monetarnem sistemu, itd. Odločno premalo smo uveljavljali ekonomske zakonitosti v gospodarstvu, hkrati pa tudi nedosledno in ne vedno ustrezno uravnavali tekočo ekonomsko politiko in sprejemali potrebne ukrepe.

V takih protislovnih pogojih gospodarjenja smo sicer v preteklem planskem obdobju dosegli nekatere pomembne rezultate, na primer dinamično rast materialne proizvodnje, visoko rast zaposlovanja, rast osebne in družbenega standarda. Toda kot je znano, smo to dosegali za ceno čedalje hujše inflacije, s prevelikim investiranjem, s sorazmerno velikim domačim povpraševanjem, prekomernim zadolževanjem v tujini, z nezadostnim povečanjem produktivnosti dela, s premajhnim prispevkom znanja, inovacij in drugih kvalitetnih dejavnikov gospodarskega razvoja. Zato so se poglobljala nekatera dolgoročna neskladja in negativne posledice takega razvoja. Čedalje očitneje so se kazali znaki gospodarske nestabilnosti in zaostrovali razmere v ekonomskih odnosih s tujino. Temu je sledil trgiranje proizvodnih in posebej reprodukcijskih vezi, pomanjkanje surovin in repromateriala, naraščanje izgub v nekaterih organizacijah združenega dela (v devetih mesecih tega leta je imelo 192 organizacij skupaj okoli 2 milijardi dinarjev izgub), dalje nesorazmerno naraščanje cen in pomanjkanje nekaterih osnovnih življenjskih potrebščin. Razumljivo, da je zato tudi zastajal razvoj socialističnih samoupravnih proizvodnih in družbeno-ekonomskih odnosov nasploh.

Letos smo vendarle začeli učinkoviteje odpravljati večji del vzrokov teh težav in zaustavljati neugodna gibanja na posameznih področjih družbene reprodukcije in posebej tudi porabe. Kljub hudo zaostrenim pogojem gospodarjenja, mnogim resničnim težavam in raznim pesimističnim napovedim, bodo delovni ljudje naše republike letos po dosedanjih ocenah ustvarili realno za 2,5 odstotka večji družbeni proizvod kot v 1979. letu. Pomembne in ugodne spremembe se kažejo na tistih področjih, ki so za zdravo gospodarsko rast najbolj odločujoča. Predvsem v drugi polovici leta je prišla do izraza zlasti večja izvozna naravnost slovenskega gospodarstva. Po sprejetju odloka o devizni in plačilni bilanci Jugoslavije za leto 1980, to je od 1. avgusta do 25. decembra, smo bistveno povečali pokrivanje uvoza blaga z izvozom, kar je bila prej ena naših poglobitvenih slabosti. V prvih 7 mesecih letos je bilo doseženo

67-odstotno pokritje, v zadnjih mesecih pa že 88-odstotno, v novembru in decembru celo čez 100-odstotno. Do 25. decembra je bilo doseženo skupno 76-odstotno pokritje, kar je najvišja stopnja pokritja v iztekajočem se srednje-ročnem obdobju. V letu 1980 bo izvoženo za okoli 49 milijard dinarjev blaga, to je realno za okoli 9 odstotkov več kot lani, uvoz blaga pa bo realno zmanjšan za okoli 16 odstotkov.

Za to veliko spremembo v ekonomskih odnosih s tujino gre zasluga predvsem mnogim organizacijam združenega dela, v katerih se je začelo vedno bolj uveljavljati spoznanje o nujnosti usmeritve v izvoz in v mednarodno delitev dela in kjer so resno in odgovorno izpolnili planirane ali dodatno sprejete obveze.

Zelo ugodni so rezultati tudi pri razporejanju dohodka. Delež akumulacije v dohodku gospodarstva se je v prvih devetih mesecih 1980 leta v primerjavi z enakim obdobjem lani povečal od 15,1 na 19,3 odstotka.

Tudi zaposlovanje je bolj umirjeno, saj se bo število zaposlenih letos povečalo po zadnjih ocenah za okoli 1,5 %, planirano pa je bilo 1,8 %.

Vedno bolj se z realnimi dohodkovnimi možnostmi usklajujejo tudi vse oblike domače porabe. V prvih enajstih mesecih so sredstva za osebne dohodke v primerjavi z enakim obdobjem lani porastla le za 19,5 %. Zaradi znatno hitrejši rasti cen so realni osebni dohodki na zaposlenega po oceni za okoli 8 % nižji kot v preteklem letu. Tudi skupna in splošna poraba se gibljeta v predvidenih okvirih.

Umirjati se je začela tudi investicijska poraba. Izplačila za investicije v osnovna sredstva so bila v desetih mesecih letos realno že nižja kot lani.

Bistveno pa so se poslabšale razmere v preskrbi z najpomembnejšimi kmetijsko-živilskimi proizvodi, nekaterimi proizvodi široke potrošnje in zdravili. V zadnjem obdobju so se s precej vloženih družbenih naporov razmere začele izboljševati.

Ti in drugi rezultati, doseženi v zadnjih mesecih, potrjujejo, da je zastavljeno stabilizacijsko gospodarjenje na samoupravnih osnovah, ki samoupravljanje in družbeno-lastninske odnose hkrati krepi, na pravi poti. Tudi družbena zavest o nujnosti take usmeritve, se vse bolj krepi. Na tej zavesti temeljijo tudi napor in odpovedovanja delavcev in delovnih ljudi v proizvodnji in celotni družbeni praksi ter okrepljena samoupravna in politična aktivnost političnih in drugih družbenih dejavnikov. To pa so za nadaljnji razvoj in za spopad z nalogami prihodnjega razvoja ključni dejavniki, saj ostaja gospodarski položaj na začetku srednjeročnega obdobja še naprej dokaj težaven in zapleten, kar ne nazadnje potrjuje tudi trdoživost posameznih problemov, s katerimi smo se spopadali letos.

Tovarišice in tovariši! Da bi uresničili zahtevne cilje, ki si jih zastavljamo za novo srednjeročno obdobje, moramo že na njegovem začetku, to je v 1981. letu, presegati tiste smeri stabilizacijskega ravnanja, ki se odražajo zgolj v restriktivni ekonomski politiki in se odločneje lotiti strateško pomembnih razvojnih nalog, ki temeljijo na kvalitetnem proizvodjanju in gospodarjenju sploh.

V prihodnjem letu se moramo še bolj usmerjati v nadaljnjo razvijanje in krepitev samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in vse doslednejše vsestransko uveljavljanje politike gospodarske stabilizacije. Obe ključni nalogi sta tesno medsebojno povezani in odvisni, saj lahko hitreje napredujemo ter trajneje odpravljamo slabosti in težave le s prizadevanji za dosledno povezo-

vanje materialnega razvoja, z utrjevanjem in pospeševanjem samoupravnih odnosov.

Razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov terja, da se prihodnje leto predvsem delavcu v temeljnih organizacijah združenega dela zagotovi večji vpliv na vse oblike in vse ravni združevanja, zbiranja in porabe denarnih sredstev družbene reprodukcije. S predvidenim novim načinom in novimi roki za poravnavanje obveznosti v svobodni menjavi dela na področju družbenih dejavnosti bo omogočena enakomernejša razporeditev obveznosti, ki je bolj usklajena z možnostmi ustvarjalcev sredstev in potrebami izvajalcev na posameznih področjih dejavnosti. Ta usmeritev je bila upoštevana tudi ob pripravljanju prehodnih rešitev za združevanje in zagotavljanje sredstev za razvoj gospodarskih infrastrukturnih dejavnosti. Pri tem resolucija določa načelo, da skupen globalni obseg obveznosti združenega dela za te namene ne bi smel presegati letošnjih obveznosti.

Tudi nadaljnja, na zakonu o združenem delu temelječa preobrazba odnosov v gospodarjenju z denarjem, v bančništvu in kreditni politiki naj bi omogočila delavcem v združenem delu, da v večji meri kot doslej odločajo o sredstvih za razširjeno reprodukcijo in s tem prispevajo tudi k učinkovitejši in ugodnejši uporabi teh sredstev.

V prihodnjem letu bomo spreminjali tudi odnose in razmerja na področju samoupravnih interesnih skupnosti materialne proizvodnje. Na podlagi tu v Skupščini SR Slovenije obravnavane analize družbenoekonomskih odnosov v tej sferi in sprejetih sklepov, bodo pripravljene v kratkem zakon o cestah, zakon o energetiki in drugi, ki morajo odločneje prispevati k preobrazbi še obstoječih parafiskalnih družbenoekonomskih odnosov, k razvoju in večji učinkovitosti teh dejavnosti, k odpravljanju raznih slabosti in njihovi ustrežnejši samoupravni organiziranosti.

Da bi okrepili vlogo in odgovornost delavcev v združenem delu in okrepili njihovo ekonomsko motiviranost za vsebino v sprejemanju odločitev in za njihovo izvajanje, moramo v republiki in v občinah dosledno uveljaviti nove sistemske rešitve na področju cen. Te bodo omogočile tudi hitrejša procesa dohodkovnega povezovanja v združenem delu ter njegov večji vpliv na pogoje pridobivanja in razporejanja dohodka. Na družbenoekonomsko politiko in razvoj Socialistične republike Slovenije bodo v 1980 letu v veliki meri še naprej vplivala zahteva po stabilizaciji ter zapletene ekonomske razmere v svetu.

Ob hitrejšem naraščanju cen nafte in vseh vrstah energije ter nekaterih surovin na svetovnem tržišču se večina razvitih držav zaradi vse večjih problemov v lastnem razvoju usmerja na zniževanje domače inflacije. Tako na primer predvidevajo v teh državah, da bo družbeni proizvod rasel le do 1 % ali se celo znižal pod raven 1980. leta in napovedujejo druge negativne učinke. Posledica te recesije bo tudi zmanjšanje rasti obsega mednarodne menjave v svetu. V takšnih razmerah so realne možnosti gospodarske rasti v letu 1981 v Sloveniji sorazmerno majhne. Toda s prizadevanji vseh delovnih ljudi in vseh družbenih subjektov za ekonomsko stabilizacijo, s stabilizacijskim obnašanjem vsakogar, z aktiviranjem vseh razpoložljivih materialnih in ustvarjalnih zmogljivosti za čim boljše proizvodnjo in gospodarjenje, za varčevanje na vseh področjih ter s smotrnimi in pravočasnimi ukrepi tekoče ekonomske politike, bi v prihodnjem letu morali doseči rast družbenega proizvoda in industrijske

proizvodnje za 2,5 % nad letošnjo rastjo: Ob takšni rasti bi bili sposobni reševati nekatere naše, že tradicionalne probleme.

Tako se v prihodnjem letu moramo še bolj odločno in hitreje usmerjati v tehnološko zahtevnejšo proizvodnjo. Še naprej bo potrebno smotno obnašanje tudi pri odločanju o zaposlovanju novih delavcev. Predvidevamo, da se bo na novih delovnih mestih v združenem delu zaposlilo okoli 9000 delavcev, kar pomeni rast do 1,2 odstotka, na izpraznjenih mestih pa okoli 14 000 delavcev. Tako bi več kot polovico predvidene rasti družbenega proizvoda ustvarili s povečano produktivnostjo dela, kar seveda zahteva veliko prizadevanja nas vseh, saj ocenjujemo, da bo delež produktivnosti dela v prirastu družbenega proizvoda letos znašal le okoli 40 odstotkov.

Da bi povečali delež sredstev za razširitev materialne podlage dela v organizacijah združenega dela za okoli 1 odstotno točko, moramo tudi v letu 1981 nadaljevati z razumno politiko zaostajanja rasti sredstev za osebne dohodke ter sredstev za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb za rastjo dohodka.

V letu 1980 bo rast dohodka, zaposlovanja, produktivnosti dela in osebnih dohodkov v posameznih dejavnostih in v posameznih organizacijah združenega dela različna, vendar še bolj kot doslej odvisna predvsem od rezultatov uspešnega in učinkovitega gospodarjenja ter usmeritve v izvoz.

Predvideno rast družbenega proizvoda in nadaljnje izboljšanje plačilno in devizno-bilančnega položaja republike v letu 1981 bomo dosegli le ob povečanju izvoza blaga za realno najmanj 8 odstotkov oziroma nominalno za 18 odstotkov. Tak napor terja ne le naša visoka zadolženost v tujini, marveč tudi dejstvo, da je le z izvozom mogoče zagotavljati nemoteno in hitrejšo gospodarsko rast in povečevati dohodek. Tako povečanje bo možno doseči le z izboljšanjem kvalitete in povečanjem proizvodnje, povečanjem asortimana, na primer na področju hrane, s hitrejšim razvijanjem turizma itd., z osvajanjem novih tržišč (dežele v razvoju) in tudi z ukrepi tekoče gospodarske politike. Seveda vse to, preko hitrejšega uveljavljanja samoupravnega sporazumevanja in dohodkovnega povezovanja med organizacijami združenega dela.

Temeljne in druge organizacije združenega dela morajo preko dohodkovnega povezovanja in sklepanja samoupravnih sporazumov o udeležbi na skupno ustvarjenem deviznem prihodku uveljaviti tudi skupno planiranje, skupno odgovornost in skupno tveganje pri poslovanju s tujino, s tem pa tudi iskati dodatne ekonomske motive za izvozno usmerjeno proizvodnjo. Organizacije združenega dela bi morale v okviru Samoupravne interesne skupnosti za ekonomske odnose s tujino na podlagi samoupravnega sporazumevanja del razpoložljivih deviz nameniti tudi za skupne gospodarske potrebe, ki bodo izhajale iz usklajenih planov.

Da bi spodbujali napore za povečanje izvoza, bo v prihodnjem letu še naprej veljala progresivna lestvica za oprostitev pri davku na dohodek v izvoz usmerjenih organizacij združenega dela. Zagotovljeni jim bodo krediti za izvoz pod ugodnejšimi pogoji, združevale pa naj bi tudi relativno manjša sredstva za razširjeno reprodukcijo za gospodarsko infrastrukturo. Poleg tega naj bi se osebni dohodki v teh organizacijah združenega dela na podlagi doseženega dohodka relativno hitreje povečevali kot v drugih organizacijah združenega dela.

Prihodnje leto se morajo učinkoviteje in neposredneje kot doslej tudi samoupravne interesne skupnosti in organizacije združenega dela s področja družbenih dejavnosti in vsi drugi družbeni dejavniki vključevati v pospeševa-

nje izvozne usmerjenosti gospodarstva Slovenije in v tej smeri tudi čimprej opredeliti programe svoje aktivnosti. Tudi njihov materialni položaj je in bo v marsičem odvisen od tega, kako učinkovito bo naša družba zboljševala svoj položaj v mednarodni menjavi.

V predlogu resolucije je predvideno le 3 odstotno realno možno povečanje uvoza surovin in reprodukcijskega materiala — brez nafte — v prihodnjem letu. To zahteva, da bomo zagotovili uvoz predvsem tistega reprodukcijskega materiala, ki je nujno potreben za nemoteno proizvodnjo, namenjeno izvozu ter za ključne bazične dejavnosti in primarno kmetijsko proizvodnjo. Zagotoviti moramo tudi uvoz surovin, potrebnih za proizvodnjo blaga, ki je ključnega pomena za osnovno preskrbo občanov in za potrebe zdravstvenega varstva. Še naprej pa moramo povsod, kjer je racionalno in možno, iskati nadomestila za uvoz v domači proizvodnji.

Uvoz opreme bo tudi v prihodnjem letu omejen. Že izdana soglasja in potrjene prijave v Narodni banki za uvoz opreme, bo potrebno najpozneje do konca marca 1981 ponovno oceniti ter se dogovoriti za uvoz le tiste opreme, ki bo v skladu s kriteriji za prestrukturiranje gospodarstva. Pri tem ni mogoče pristajati in sprejeti škodljivega linearnega omejevanja uvoza opreme, surovin oziroma repromateriala, kar še vedno poskušajo uveljaviti nekateri predlogi. Le selektivna politika in razpolaganje z ustvarjenimi deviznimi sredstvi, lahko pomeni korak naprej, v neizogibno prestrukturiranje gospodarstva, v povečevanje izvoza, v rast družbenega proizvoda in dohodka. Izvršni svet bo dajal podporo le takim prizadevanjem združenega dela.

V prihodnjem letu mora priti do bistvenih premikov tudi pri zadolževanju v tujini, ker se bodo lahko na novo zadolževale predvsem tiste organizacije združenega dela, ki povečujejo izvoz in ki bodo sposobne prevzeti polno odgovornost za dinarsko in devizno vračanje kreditov.

Tudi naša republika je čedalje bolj utesnjena z naraščajočo ceno nafte. Nafta je ena bistvenih komponent v strukturi virov energije in stroškov naše proizvodnje. Zato je nujno, da se začnemo postopoma le bolj oslanjati na domače energetske vire, predvsem na premog in vodno energijo. Ker bomo morali zavestno pospeševati predelavo nafte za potrebe kemične industrije, bo potrebno omejevati vse oblike energetske porabe tekočih derivatov v industriji, prometu in široki potrošnji.

V prihodnjem letu moramo zato na področju priprave programov racionalne porabe, stroškov in varčevanja energije preiti od besed k dejanjem. K temu nas zavezuje tudi prevzeta odgovornost, da republika v celoti zagotavlja potrebne devize za uvoz nafte in naftnih derivatov za svoje potrebe.

Slovenska industrija je v veliki meri še vedno brez lastnih oziroma čvrstih surovinskih osnov oziroma reprodukcijskih materialov. V prihodnjem letu si bo moralo združeno delo predvsem s tesnejšim dohodkovnim povezovanjem z organizacijami združenega dela v drugih republikah in avtonomnih pokrajinah zboljševati surovinsko in energetske oskrbo in to na dolgoročnejših, trajnejših osnovah.

Zboljševanje oskrbe s surovinami in reprodukcijskim materialom zahteva, da posvetimo mnogo večjo pozornost tudi zbiranju in rabi sekundarnih surovin. V letu 1980 so bile motnje v preskrbi z nekaterimi artikli dnevne porabe nemalokrat posledica pomanjkanja embalaže in surovin. Temu bi se lahko v dobršni meri izognili tudi z boljšo organizacijo zbiranja odpadkov in ostankov v proizvodnji in potrošnji.

Tako negospodarno kot pri nas, ne dela nobeno razvitejše gospodarstvo, saj je naš povratek odpadnih surovin iz industrije, embalaže, papirja in drugih odpadkov iz končne potrošnje skorajda neznaten. Izvršni svet in Gospodarska zbornica se bosta posebej lotila priprave programa in organizacije večjega, boljše zasnovanega in ekonomičnejšega zbiranja in uporabe sekundarnih surovin. Pri tem računamo tudi na večji odziv v združenem delu in med družbenimi organizacijami ter mladino v krajevnih in občinskih skupnostih.

V naslednjem letu bomo storili vse, da ne bo prihajalo do novih motenj pri preskrbi občanov z osnovnimi življenjskimi potrebščinami in zdravili. Zato moramo zagotoviti tudi večjo rast kmetijske proizvodnje, boljše izrabo razpoložljivih zmogljivosti in razširiti površine obdelovalne zemlje. Izvršni svet si bo prizadeval in pomagal, da bo združeno delo na področju živilske industrije, trgovine in turizma z organiziranjem dolgoročnega in stabilnega sodelovanja s kmetijskimi proizvajalci na dohodkovnih osnovah zagotavljalo skladnejšo kmetijsko produkcijo in oskrbo.

Zaradi vremenskih težav v letošnji jeseni bo Izvršni svet podpiral vse napore za kvalitetno spomladansko setev, saj bo celotna država v položaju, ko bo zagotavljanje pšenice in sladkorja iz domačih virov še posebej pomembno. V letu 1981 bodo imeli nosilci planskih obveznosti vso podporo pri pospešeni izgradnji novih živinorejskih objektov, pri vlaganju v zemljišča in v skupne naložbe združenih kmetov in njihovih organizacij. Pospeševali bomo večjo proizvodnjo krme in tudi racionalizacijo klavniško-predelovalne industrije.

Prihodnje leto moramo zagotoviti večje spoštovanje planskih in sporazumno sprejetih obveznosti v kmetijstvu. Če bodo družbene organizacije izpolnile svoje obveznosti glede gnojil, semen, pospeševalnih ukrepov itd., ne bo mogoče pristajati na enostransko neizpolnjevanje pogodb pri proizvajalcih zaradi trenutnih nihanj cen in drugih konjunktornih razlogov ter s tem na take posledice kot smo jih letos čutili glede mesa in deloma mleka, čeprav se da prigovarjati tudi zavlačevanju pri dogovarjanju o cenah. Le usmeritev na organizirane blagovne tokove, večjo produkcijo in produktivnost in boljše izkoriščanje zmogljivosti lahko odpravijo motnje v reprodukciji in preskrbi ter zagotovijo podporo vseh delovnih ljudi v Sloveniji pri oblikovanju interventnih skladov za hitrejši in stabilen razvoj kmetijske proizvodnje.

Še naprej je treba krepiti delovanje sedanjih in pospeševati ustanavljanje novih samoupravnih interesnih skupnosti za preskrbo, predvsem v večjih potrošnih središčih, v katerih naj bi še naprej spodbujale tudi delovanje organiziranih potrošnikov.

Pomembno vlogo pri preskrbi tržišča imajo blagovne rezerve, ki jim bo v letu 1981 namenjena vsa skrb. Poleg rezerv v kmetijsko-živilskih proizvodih bomo v republiki pričeli postopno oblikovati tudi rezerve najbolj kritičnih industrijskih izdelkov in repromateriala, najprej pa naftnih derivatov.

Investicijsko potrošnjo, ki je bila v dosedanjem razvoju z vsemi svojimi slabostmi eden največjih pospeševalcev inflacijskih gibanj, moramo omejiti v okviru materialnih možnosti in resničnih dolgoročnih interesov delavcev v združenem delu.

Že v letu 1981 moramo zaobrniti dolgoletne trende, ko je gospodarska rast temeljila pretežno na močnem in čez realne dohodkovne okvire segajočem investicijskem povpraševanju. Iz ocene materialnih in vrednostnih bilanc izhaja da bodo investicije lahko drugo leto dokaj nižje kot letos. Delež investicij v osnovna sredstva v družbenem proizvodu se bo znižal od 30 % v letu 1980

na 27,5 %. Ocenjujemo pa, da za zdaj ni razlogov, da bi se zmanjšal tudi realni obseg stanovanjske gradnje, kakor to napovedujejo nekateri črnogledi.

V prihodnjem letu bomo dosledno preverjali, če so investicije — ki že tečejo ali so nameravane — usklajene s kriteriji za prestrukturiranje gospodarstva, sprejetimi v dogovoru o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985. Kriteriji predstavljajo začetek sistematičnega, družbeno usklajenega in strokovnega preizkušanja projektov tudi glede na izbrane narodnogospodarske cilje in omejitve. Zaenkrat so ti kriteriji opredeljeni za industrijo kot najpomembnejše področje prestrukturiranja gospodarstva. Nosilci odločanja oziroma podpisniki dogovora so dolžni minimalne zahteve in omejitve razčleniti, prilagoditi in dopolniti skladno s specifičnostmi na svojih področjih, da bi tako povečali učinkovitost in kvaliteto investicij in vplivali na prestrukturiranje gospodarstva. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije bo tudi v interesu vseh podpisnikov vztrajal pri doslednem uveljavljanju kriterijev in njihovem izpopolnjevanju. Hkrati bo pomagal, da bi se na tej osnovi sprejete investicijske odločitve uspešneje in hitreje uresničevale.

V tem okviru se bo skupaj z drugimi udeleženci dogovora tudi odločno zavzel in podpiral oblikovanje in uresničevanje le skupnega programa razvoja in proizvodnje enotnega računalniškega sistema v republiki, ki bo v večji meri slonel na razvoju domačega znanja. Sedanje razmere, ko se materialna sredstva in kadri izčrpavajo po več tirih in v več sistemih, ki so vsi, eni sicer manj, drugi bolj, nekateri pa v celoti vezani na uvoz, so brez perspektive in za združeno delo in celotno družbo nesprejemljive.

V enaki meri se bomo zavzemali za racionalizacijo in delitev dela v slovenski avtomobilski industriji, kjer bo med drugim treba tudi opustiti tisto proizvodnjo, ki svoj razvoj naslanja pretežno ali v celoti le na uvoz ali pa nima realnih možnosti za uspeh na trgu. Organizacije združenega dela na tem področju ne morejo več odlagati nujno potrebnega povezovanja ter združevanja dela in sredstev v skupen program, ki jim tudi glede na razmere v svetu edino lahko zagotavlja možnost za delo in obstoj.

V letu 1981 bomo nadaljevali le z najnujnejšim obsegom obnove železniških prog in z izgradnjo le nekaterih cest, ki jih nismo uspeli dokončati v zadnjih petih letih, čeprav jih je Skupščina SR Slovenije s planom določila kot razvojne prioritete. S pristojnimi organi federacije in z drugimi republikami in pokrajinami smo — glede na jugoslovanski pomen naložbe — začeli preverjati materialne in posebej devizne zmožljivosti za financiranje gradnje predora pod Karavankami v naših sedanjih možnostih.

18. decembra letos je bil podpisan dogovor o temeljih družbenega plana Jugoslavije o politiki hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo. Dogovor lahko pomeni velik korak pri pospeševanju gospodarskega razvoja manj razvitih. Ta bo po slesj v veliki meri zasnovan na združevanju dela in sredstev namesto proračunskega zbiranja in trošenja sredstev. Naše organizacije združenega dela morajo čimprej pripraviti ustrezne programe in projekte, da bo lahko 50 % sredstev, ki jih usmerjamo za hitrejši gospodarski razvoj manj razvitih republik in Kosova uporabljenih kar najbolj smotrno na dohodkovnih osnovah in v obojestranskem interesu združenega dela razvitih in gospodarsko manj razvitih republik in Kosova.

Tudi v letu 1981 bomo nadaljevali politiko produktivnega zaposlovanja. Že več let se nam tudi ohranja in celo stopnjuje neskladje med izobrazbeno strukturo novih delavcev in potrebami organizacij združenega dela. Na to kažejo tudi podatki o številu nezaposlenosti v naši republiki, ob koncu leta 1980 jih je okoli 12 000, hkrati pa je približno 16 000 prostih delovnih mest. Glede na izobrazbena nesorazmerja bo potrebno skrbeti predvsem za večje zaposlovanje mladih generacij, ki prihajajo iz šol in za njihovo usmerjanje v šole v skladu s potrebami združenega dela, na osnovi, ki jih opredeljuje zakon o usmerjenem izobraževanju, katerega začnemo uveljavljati s septembrom prihodnjega leta.

Ena osnovnih usmeritev na področju zaposlovanja v naslednjem letu mora biti tudi nadaljevanje že letos začete akcije za zmanjšanje opravil in števila zaposlenih v tako imenovanih »administrativnih« službah na vseh ravneh in v vseh okoljih od temeljne organizacije združenega dela do republike ter njihovo preusmerjanje v produktivno delo. Hkrati je to napor za racionalnejše, kvalitetnejše in učinkovitejše opravljanje in izvajanje družbeno zares potrebnih administrativnih del in nalog na posameznih področjih. Priprave za postopno racionalizacijo vseh administrativnih opravil in za kvalitetnejše delo racionalnega števila potrebnih delavcev v administrativnih, upravnih in drugih službah vodi posebna delovna skupina v republiki.

S široko razpravo v republiki je bila opredeljena usmeritev, da naj ukrepi ekonomske politike na vseh ravneh in še zlasti izvajanje politike cen zagotovi, da bodo realni osebni dohodki na zaposlenega v letu 1981 ohranili raven iz leta 1980.

Predvidevamo, da bodo realni osebni dohodki ob koncu prihodnjega leta nekoliko vendarle porastli, seveda v skladu z rezultati, ki bodo doseženi pri uresničevanju politike ekonomske stabilizacije ter v skladu z uresničevanjem predvidene politike zaposlovanja v letu 1981.

V letu 1981 naj bi rast sredstev za osebne dohodke v globalu zaostajala le za 5 % za rastjo dohodka. V resoluciji za leto 1980 je bilo predvideno zaostajanje za 25 %, uresničeno pa bo za okoli 30 %. V družbenih dejavnostih naj bi rastle osebni dohodki v skladu z opredelitvami v samoupravnih sporazumih o temeljnih planov, vendar največ do rasti sredstev za osebne dohodke v materialni proizvodnji. V obravnavi je že osnutek dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1981, ki bo tako kot dogovor za leto 1980 vseboval družbene usmeritve za oblikovanje sredstev za osebne dohodke na selektivnih osnovah. Razprava o njem in priprave za sprejem tega dogovora v sindikatih, gospodarskih zbornicah in izvršnih svetih občinskih skupščin kot najpomembnejših udeležencih, za uspešno uresničitev sprejetih usmeritev v letu 1981, so v teku. Dogovor bo predvidoma podpisan 19. januarja prihodnje leto.

V letu 1981 bomo začeli uveljavljati usmeritve, ki smo jih sprejeli z družbenim dogovorom o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohode in skupno porabo. Namen odgovora je zagotoviti delavcem v temeljnih organizacijah združenega dela skupna izhodišča in strokovne podlage za ugotavljanje njihovega delovnega prispevka. Ena pomembnejših usmeritev tega dogovora, ki jo bo treba čimprej uresničevati, je zahteva, da je pri delitvi osebnih dohodkov potrebno bolje vrednotiti delo v težjih pogojih, sploh delo v neposredni proizvodnji, prav tako pa ustvarjalno delo nasploh. Na tak način bomo postopno odpravili neopravičene razlike, ki obstajajo med oseb-

nimi dohodki delavcev, ki opravljajo administrativna opravila in osebnimi dohodki proizvodnih delavcev.

V resoluciji predlagamo, da sredstva za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb rastejo za 10 % počasneje od rasti dohodka. Izvršni svet meni, da je s takšno omejitvijo skupne in splošne porabe predlog resolucije SR Slovenije za leto 1981 vsebinsko oziroma v globalu usklajen z usmeritvami na področju skupne in splošne porabe kot jih opredeljuje zvezna resolucija, upoštevajoč pri tem naše specifične razmere in potrebe, zlasti na področju družbenih dejavnosti.

V okviru skupne porabe bosta imela prednost usmerjeno izobraževanje in raziskovalna dejavnost, ki bosta sredstva za svojo dejavnost lahko povečevali do rasti dohodka. Samoupravnim interesnim skupnostim družbenih dejavnosti bomo predlagali, da takoj v začetku leta 1981 preverijo ovrednotene programe in prispevne stopnje prilagodijo taki usmeritvi resolucije.

Opredeljene možnosti za rast sredstev skupne porabe po enotnih osnovah in merilih bodo seveda zahtevale velike napore tako izvajalcev, ki naj bi omejena sredstva čim bolj racionalno uporabljali kot uporabnikov, kajti omejena sredstva ne bodo omogočala širjenja programov oziroma obsegov pravic.

V prihodnjem letu bodo uveljavljene spremembe v združevanju sredstev za nekatere družbene dejavnosti. To bo pozročilo nekoliko drugačno porazdelitev obveznosti med posameznimi temeljnimi organizacijami združenega dela.

Osnova njihovega prispevka za usmerjeno izobraževanje in raziskovalno dejavnost bo postal dohodek namesto dosedanje korigirane davčne osnove. Odslej bodo združevale sredstva za te namene tudi temeljne organizacije združenega dela nematerialne proizvodnje in delovne skupnosti in ne več samo temeljna organizacija združenega dela materialne proizvodnje kot doslej. Toda tudi te spremembe ne pomenijo povečevanja obremenitev, ampak prerazporeditev in uveljavitev načela, da vsi, ki uporabljajo storitve družbenih dejavnosti, zanje tudi prispevajo.

Domače znanje in znanost morata spodbuditi hitrejši in skladnejši in v naša splošna družbena prizadevanja bolj vpeti razvoj naše raziskovalne dejavnosti. Programi raziskovalnega dela morajo bolj kot doslej zagotavljati našim razvojnim usmeritvam strokovno in znanstveno podlago in podporo. Zlasti potrebujemo hitrejši razvoj visoko kvalitetnih tehnoloških znanj, ki bodo pomembna podlaga za konkretne procese prestrukturiranja gospodarstva in pomemben dejavnik našega vključevanja v mednarodno delitev dela.

Veliko pozornost bomo v prihodnjem letu namenili delovanju pravkar ustanovljenih posebnih izobraževalnih skupnosti, v katerih vidimo pomembno samoupravno organizacijo, ki bo približala raziskovalno dejavnost posameznim delom združenega dela ter jo hitreje uveljavljala kot kakovostni dejavnik gospodarskega in družbenega razvoja.

Raziskovalni programi, ki jih oblikujejo v raziskovalnih skupnostih, pokrivajo le del raziskovalnih potreb in interesov združenega dela. Zato bo treba nameniti še več pozornosti kot doslej odnosom v neposredni menjavi dela. To bo zagotavljalo tudi večji in učinkovitejši vpliv združenega dela na oblikovanje, vsebino in izvajanje raziskovalnih programov ter prenos in vključitev raziskovalnih dosežkov v prakso.

V letu 1981 bomo začeli uresničevati tudi kompleksen program odkrivanja in raziskovanja surovin splošnega pomena, ki bo prispeval k hitrejšemu

spoznavanju in intenzivnejšemu izkoriščanju lastnih surovinskih možnosti v republiki.

Povečanje vloge znanja v proizvodnji bo temeljno izhodišče tudi za usmerjanje razvoja in še posebej reforme vzgoje in izobraževanja v prihodnjem letu. Bolj odločno bo treba prilagajevati vsebino in organizacijo izobraževanja razvojnim potrebam družbe v celoti in še posebej razvojnim potrebam proizvodnje. Ob omejenih materialnih možnostih bomo morali zagotoviti zlasti razvoj tistih področij izobraževanja, ki so ključnega pomena za proizvodnjo in upravljanje družbene reprodukcije na samoupravnih osnovah. Šolo moramo obravnavati kot del združenega dela, ki mora odgovorneje skrbeti za kadrovske vidike reprodukcije in družbenega razvoja. V tem okviru je potrebno tudi povečevati prizadevanje za večje podružbljanje osnovne šole in njeno integracijo v celotno razvojno problematiko okolja ter v skladu z materialnimi možnostmi dalje širiti mrežo in izpopolnjevati vsebino celodnevne šole.

Pred kratkim ste delegati v zborih Skupščine SR Slovenije celoviteje obravnavali potek in stanje priprav na uresničevanje koncepta usmerjenega izobraževanja. V prihodnjem letu bodo glede tega pereči predvsem trije sklopi aktivnosti: prvo, uskladitev obsega vpisa za šolsko leto 1981/1982 in razmestitev vzgojno-izobraževalnih programov, zlasti v srednjem izobraževanju; v tem pogledu pomeni velik napredek v izobraževalni skupnosti sprejet dogovor o mreži srednjih šol; drugo, sprejemanje samoupravnih sporazumov o temeljnih planov posebnih izobraževalnih skupnosti; tretje, priprave vzgojno-izobraževalnih programov v okviru strokovnih svetov posebnih izobraževalnih skupnosti. Te naloge so pomembne, ker so kljub splošnemu sprejemanju preobrazbe izobraževalnega sistema ob konkretnih odločitvah še vedno prisotne težnje, da bi najraje le sprejemali sistemska in načelna soglasja, v praksi pa naj bi ostajalo vse čim bolj po starem. Poseben del odgovornosti pade pri tem na OZD, ki morajo pripraviti pogoje za izvajanje dela programa usmerjenega izobraževanja v samem delovnem in upravljalnem procesu.

Sredstva za zadovoljevanje splošnih potreb v republiki in občinah, brez prispevka zveznemu proračunu in nekaterih drugih natančno opredeljenih sredstev (za odpravljanje posledic naravnih nesreč, za oblikovanje materialnih rezerv, kompenzacije za zaščito življenjskega standarda in za intervencije v gospodarstvu), bodo v globalu rastle znatno počasneje od rasti dohodka. Za to si je posebej prizadeval tudi Izvršni svet Skupščine SR Slovenije pri pripravi predloga zakona o proračunu za leto 1981. Predvidena sredstva proračuna za potrebe republike, to je brez kotizacije za federacijo, so v primerjavi z obsegom sredstev v letu 1980 večja le za 12 odstotkov, to pomeni, da zaostajajo za okoli 40 % za rastjo dohodka. To hkrati pomeni, da bo moč iz teh sredstev zagotavljati res minimalna in najnujnejša sredstva za pokrivanje posameznih obveznosti.

Sredstva za splošno porabo v občinah bodo v globalu lahko porastla največ za 18,3 %. S posebnim dogovorom bo opredeljena diferencirana rast sredstev za splošno porabo v posameznih občinah. Pri tem bodo upoštrevane tudi potrebe po hitrejši rasti sredstev za splošno porabo zaradi nalog pri samoupravnem preoblikovanju občine Maribor. Število dopolnjenih občin se po predlogu zakona o proračunu zmanjša za 6 in bi jih bilo poslej 16. V celoti bodo sredstva občinskih in republiškega proračuna zaostajala za rastjo dohodka za 32 %.

Na področju tržišča in cen bo glavna aktivnost usmerjena v umiritev rasti cen in v uveljavljanju novega zakona o temeljnih sistema cen in njihovi druž-

beni kontroli. Ob koncu leta je bila ustanovljena republiška skupnost za cene, v začetku leta 1981 pa bodo uveljavljeni drugi potrebni podzakonski predpisi. S tem bo v večji meri omogočeno delovanje ekonomskih zakonitosti, večja bo ekonomska motiviranost za večjo proizvodnjo in večji vpliv svetovne produktivnosti dela na domačo, zmanjšan bo vpliv in odgovornost upravnih organov družbenopolitičnih skupnosti na cene ob večanju vpliva in odgovornosti združenega dela. Onemogočeno naj bi bilo monopolno obnašanje na trgu ter povečano preprečevanje avtarkičnih pojavov, kar vse naj bi prispevalo k počasnejši rasti cen. Seveda stabilnosti na področju cen ne bo mogoče doseči le s sistemskimi rešitvami na tem področju, temveč je treba vzporedno ustvarjati pogoje tudi z naporu OZD in z ukrepi tekoče ekonomske politike.

Vsekakor bi morali v letu 1981 doseči nižjo rast cen in življenjskih stroškov kot leta 1980, čeprav vsa žarišča inflacije tudi v tem letu niso bila obvladana in je z njihovim vplivom potrebno računati tudi še naprej.

Naraščanje ekonomskih težav v svetu, razvoj vojaško političnih razmer, naravne in druge nesreče (v letu 1980 so naravne nesreče v republiki povzročile za več pot 2 milijardi škode) ter druge nevarnosti narekujejo, da tudi v bodoče krepimo obrambo in samozaščitno delovanje. V letu 1981 moramo nameniti posebno pozornost krepitvi teritorialne obrambe, narodne zaščite, civilne zaščite, celotnega varnostnega sistema, obrambnemu ter samozaščitnemu usposabljanju. Pri tem moramo zagotavljati usklajenost posameznih sestavin tega sistema, da bi se za obrambno in samozaščitno delovanje usposabljali čimbolj učinkovito in celovito.

Čeprav so potrebe za okrepitev celotnega obrambno-samozaščitnega sistema velike, ga vendar moremo razvijati le v skladu z našimi materialnimi možnostmi. Za naloge splošne ljudske obrambe bo namenjenih 0,5 odstotka od narodnega dohodka, doseženega v letu 1981. Ta sredstva bodo uporabljena za tiste programirane dejavnosti, s katerimi najbolj neposredno krepimo obrambno in samozaščitno pripravljenost družbe.

Ob teh razvojnih nalogah bomo tudi v prihodnjem letu odgovorno uresničevali vlogo SR Slovenije pri oblikovanju in uresničevanju jugoslovanske zunanje politike. V tem okviru si bomo še posebej prizadevali razvijati dobre sosedske odnose in vsestransko sodelovanje s sosedi ob skupnih mejah.

Prihodnje leto bodo številna delovna srečanja, kulturne in športne prireditve in izmenjave s predstavniki Avtonomne dežele Furlanije-Julijske Krajin, Veneta, Trentina-Alto-Adige, Štajerske, Koroške, Gradišćanske, Tirolske ter madžarskih obmejnih županij. Izvršni svet ima za prihodnje leto povabila za obisk njegovih delegacij od deželnih vlad Štajerske, Koroške, Trentino-Adige, od ministrskega sveta Beloruske SSR, od vlad Velike Britanije, Madžarske, NDR in nekaterih drugih. Naša republika je tudi močno povečala gospodarske vezi s sosednjimi državami. Tak razvoj sodelovanja bomo podpirali tudi v prihodnjem letu, seveda le tam, kjer bo prišlo v obojestranskem interesu tudi do konkretnih rezultatov.

Za dobrososedsko sodelovanje nas motivira tudi razvoj slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu, kakor tudi italijanske in madžarske narodnostne skupnosti pri nas. Ugotavljamo, da slovenski narodni skupnosti v zamejstvu v Avstriji in Italiji še vedno nista zagotovljena položaj in pravice, ki jima pripadajo v duhu Avstrijske državne pogodbe oziroma Osimskih sporazumov kot sprejetih mednarodno-pravnih obveznosti. Prizadevanja za izboljšanje položaja slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu v vseh treh so-

sednjih državah ostane zato naša polna obveznost tudi v letu 1981. Prav tako ostaja naša skrb za delavce v tujini.

Tovarišice in tovariši delegati! V začetku leta 1981 nam bo Izvršni svet predložil predlog družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985. Z njegovim sprejemom bomo zaokrožili planiranje na ravni republike za prihodnje petletno obdobje. Hkrati moramo pospešiti delo pri usklajevanju in zaključevanju tistih samoupravnih sporazumov o temeljih planov samoupravnih organizacij in skupnosti, dogovorov o temeljih družbenih planov občin in tudi planov v občinah, ki jih ni bilo moč končati v predvidenem roku. V zvezi s tem bo Izvršni svet predlagal, da bi skupno z občinami in njihovimi delegacijami kritično ocenili razloge in posledice, zakaj so ponekod planirali, vsaj po dosedanjih ocenah, nerealno visoko rast družbenega proizvoda. Te ugotovitve moramo uporabiti v postopkih kontinuiranega planiranja, ki bodo sledili neposredno po sprejetju plana.

Zaradi različnih vzrokov in objektivno nastale časovne stiske, je v naših planskih usmeritvah odprtih še nekaj pomembnih vprašanj. Ta bo treba rešiti z aneksi k samoupravnim sporazumom, na primer združevanje sredstev za nekatere pomembne programe razvoja, analiza in prilagoditev prispevnih stopenj za samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti glede na nove osnove in merila, itd. To delo bi morali opraviti že v prvih mesecih prihodnjega leta, da bi na ta način imeli več kvalitetnih osnov za uresničevanje postavljenih nalog.

Čimprej moramo tudi analizirati izkušnje iz uresničevanja sistema pri sprejemanju planskih dokumentov za obdobje 1981—1985. S strokovno planskimi in znanstvenimi organizacijami si bomo prizadevali, da čimprej izpopolnimo in dogradimo metodologijo samoupravnega družbenega planiranja.

Spremljanje uresničevanja izvajanja družbenih planov, samoupravnih sporazumov in družbenih dogovorov ne bo moglo biti uspešno brez natančnih in pravočasnih podatkov. Zato si bo Izvršni svet Skupščine SR Slovenije v prihodnjem letu odločneje prizadeval za izpopolnitev, racionalizacijo, poenotenje in večjo učinkovitost celotnega družbenega sistema informiranja.

Tovarišice in tovariši delegati! Izvršni svet meni, da so to najpomembnejše skupne naloge v prihodnjem letu. V delovnih telesih skupščine SR Slovenije in v drugih samoupravnih ter družbenopolitičnih sredinah so v dosedanji razpravi že dobile polno podporo.

Zastavljene naloge niso lahke. Vendar se jih lahko tudi na podlagi v zadnjem obdobju doseženih političnih in materialnih rezultatov lotevamo z realnim optimizmom, da bomo uspeli. Pri tem je posebej pomembno, da je bilo uspešno končano sporazumevanje republik in pokrajin o vseh dogovorih o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985, da je bil dosežen sporazum o resoluciji o temeljnih smernicah in okvirih politike družbenoekonomskega razvoja Jugoslavije v letu 1981 in o zveznem proračunu za prihodnje leto. Skupni interes je bil močnejši od posamičnih, sicer realnih interesov republik in pokrajin in prav tak demokratično nastajajoč skupni interes, ki ne uveljavlja interesov enih na škodo drugih, je močna politična osnova in jamstvo za naše skupne uspehe in našo skupno odgovornost tudi za prihodnje.

Seveda se pri uresničevanju plana ne bo mogoče umikati in bežati pred težavami, a tudi zapleti in konflikti ne bodo neizbežni niti nerešljivi. Na osnovi demokratičnih mehanizmov našega političnega sistema bomo morali

nastajajoče probleme urejati trezno, objektivno, po samoupravni poti, upoštevajoč pri tem realne interese delavskega razreda ter vseh delovnih ljudi in materialne možnosti naše družbe.

Na teh osnovah in če bomo vsi strnili delo, napore, vztrajnost in ustvarjalnost, bomo lahko prihodnje leto pomembno prispevali k utrjevanju temeljev naše družbe, stabilni družbeni in gospodarski rasti, napredku na vseh področjih družbenega dela in življenja.

Naj nas pri tem tudi spodbujajo, zavezujejo in hrabrijajo vesti in rezultati, ki jih te dni slišimo o naših rudarjih, o delavcih v tovarnah, ki so presegli svoje proizvodne plane, o železničarjih, o luških delavcih, vseh tistih, ki so brez obotavljanja v najtežjih pogojih spravljali poljedelske pridelke, vseh tistih, ki so kljub težkim razmeram zagotavljali v zadnjem času zadovoljive količine blaga za trg in za potrebe delovnih ljudi.

Tovarišice in tovariši delegati! V imenu Izvršnega sveta Skupščine predlagam, da sprejmete predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju Socialistične republike Slovenije v letu 1981 in tudi predlog zakona o proračunu Socialistične republike Slovenije za leto 1981. Hvala. (Ploskanje.)

Predsedujoči Emil Tomazič: Hvala lepa. Sedaj bomo poslušali poročilo delegacije naše Skupščine v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije. Poročal bo tovariš Marko Bulc, vodja delegacije. Prosim.

Marko Bulc: Tovariš predsedujoči, tovarišice in tovariši! V petek, pozno zvečer, smo v Zboru republik in pokrajin po tretji prekinitvi zasedanja uskladili in izglasovali resolucijo o osnovnih smernicah politike družbeno-ekonomskega razvoja in proračun federacije za 1981. leto. To pa ne velja za vse spremljajoče akte teh dokumentov, kot odlok o devizni in plačilni bilanci Jugoslavije, odlok o kreditni in monetarni politiki, odlok o sredstvih, ki se dajejo interesnim skupnostim za ekonomske odnose s tujino za pospeševanje izvoza, odlok o devizah za potrebe federacije in zakone o pospeševanju manj razvitih.

Kljub temu, da je potekalo usklajevanje intenzivno ves teden tudi predvčerajšnjim in včeraj, ti dokumenti še niso usklajeni. Uvrščeni pa so na jutrišnje sejo Zbora republik in pokrajin, da bi jih izglasovali, če bo le mogoče.

Dovolite nekaj konkretnih ugotovitev. Najprej o resoluciji. Menim, da se lahko ugotovi, da je delegacija uveljavila večino vaših pripomb, podanih na sejah zbora 25. novembra letos. Nekaterih pripomb ni bilo mogoče uveljaviti zato, ker so bila med tem z dogovori o temeljih planov Jugoslavije, ki ste jih potrdili, sprejeta nekoliko drugačna stališča. Nasploh se lahko reče, da so vse razlike, ki so se v usklajevanju med delegacijami pojavile, v glavnem presežena s formulacijami iz dogovorov, po načelu, naši izvršni sveti so to sprejeli in podpisali, dajmo še mi.

Osnovni cilji in naloge za 1981 leto so ostali nespremenjeni, dodala se je le nova točka, da se bo ustvarjalo pogoje za najhitrejši razvoj izrazito gospodarsko ne dovolj razvito pokorajino Kosovo, kar smo sprejeli.

Pri ponovnem preverjanju osnovnih elementov ekonomske politike, ki ga je naša Skupščina zahtevala, so vse delegacije in Zvezni izvršni svet ugotovile, da ne bi mogle prevzeti večjega povečanja izvoza od 7%, čeprav bi bilo to nujno. Na drugi strani pa so menile, da je ob večjem in boljšem izkoriščanju obstoječih kapacitet možno doseči povečanje rasti družbenega proizvoda do 3,5% in industrijske rasti za 4%. Opozorili smo, da so vsi izvršni sveti v do-

govoru o temeljih plana za ekonomske odnose s tujino prevzeli obvezo, da bo izvoz rasel vsaj še enkrat hitreje od rasti industrijske proizvodnje, da je to nujno, če hočemo preseči omejitve razvoja, ki ga sicer predstavlja devizna in plačilna bilanca. Ker bo rezultat odvisen od ukrepov, ki bodo šele sledili resoluciji, opredelitvi večine delegacij nismo nasprotovali.

V proizvodni usmeritvi je osnovni poudarek dan v resoluciji energetiki, hrani in izvozu.

Energija. Sprejeto je stališče, da naj bo energetska bilanca sprejeta tako rekoč sočasno z resolucijo. Precizirana je naloga, da se v njej zagotovi zmanjšanje porabe mazuta, zato bo podaljšana prepoved gradnje novih elektrarn in toplarn na mazut. Gospodarske zbornice so zadolžene, da do konca januarja določijo prioriteto porabnikov mazuta. Možnost uvoza nafte bodo odredile plačilne in deviznobilančne pozicije oziroma realno stanje deviznih sredstev v republikah in pokrajinah. Sprejeto je stališče, da bodo devizna sredstva združevana le za uvoz nafte in premoga za koksiranje kljub širšim zahtevam. Rafinerije in porabniki naftnih derivatov so zavezani, da do konca januarja 1981 sklenejo samoupravne sporazume o enakomerni preskrbi derivatov po energetske bilanci pod enakimi pogoji. Štednja derivatov nafte bo stimulirana tudi s politiko cen. Zahtevo, da se izbriše prednost Petrokemije za primarni benzin pri preskrbi, nismo uveljavili, ker je to določeno v podpisanih dogovorih o temeljih plana Jugoslavije.

Besedilo, da bodo republike in pokrajine določale izvore in obseg sredstev za rudnike, je spremenjeno tako, da so republike zadolžene le za ukrepe, ki naj spodbude modernizacijo obstoječih in odpiranje novih rudnikov premoga.

Glede hrane. ZIS je zadolžen, da do 15. januarja pripravi bilanco osnovnih kmetijskih in prehrabnenih proizvodov, ki bodo le osnova — to je bila naša pripomba — za pravočasno sklepanje dogovorov za proizvodnjo in preskrbo tovrstnih domačih potreb izvoza in za rezerve. Zaščitne cene osnovnih kmetijskih proizvodov, ki naj zagotove stabilnost proizvodnje, ostanejo in bodo za leto 1982 določene v republikah do 10., v federaciji pa do 15. septembra. Vse republike in pokrajine so zavezane sprejeti ukrepe, da naj zagotove racionalnejše izrabljanje kmetijskih površin, melioracije, komasacije in popolnejše izkoriščanje stranskih kmetijskih in prehrabnenih proizvodov.

Največji problem usklajevanja tega dela resolucije je predstavljala opredelitev selekcijske kreditne politike, še posebej iz emisije. Nekatere delegacije so se zavemale za take rešitve, da bi sleherna kmetijska proizvodnja uživala ugodnejše kredite od dosedanjih. Sprejeto je bilo stališče, za katero se je zavzemala naša delegacija, da naj bodo ugodnejši pogoji poslovnih bank, podporo emisijskih kreditov pa lahko dobi le družbeno organizirana in pogodbeno sklenjena proizvodnja samo za osnovne kmetijske in osnovne prehrabnene proizvode. Torej ne več sam kmetijski kombinat, ampak šele ob pogodbi na primer z Žitno skupnostjo in podobno.

Ekonomski odnosi s tujino. Izvoz je v resoluciji dokaj dosledno izpostavljen kot temelj razvojne strategije 1981. leta. Naš predlog, da je potrebno zagotoviti sredstva za kreditiranje izvoza tudi ostalega blaga in storitev, je sprejet. Do konca februarja bodo določeni izvori sredstev in mehanizmi. Sprejeto je tudi določilo, da se bo močneje pospeševal izvoz blaga višje faze predelave. Smerica, da je krepiti obmejno sodelovanje je vnešena v resolucijo. Spisek blaga, ki naj bi se prednostno uvažal, je črtan in je to prepuščeno planom ekonomskih

odnosov s tujino oziroma organizacijam združenega dela v samoupravni interesni skupnosti za ekonomske odnose s tujino.

Od predloga naše Skupščine, da naj se zagotovi devizna likvidnost države tudi s tem, da Narodna banka Jugoslavije opravlja le termnsko prodajo deviz, smo odstopili, ker je sprejet delovni zaključek, da se bo do 31. 1. 1981 razdelal mehanizem funkcioniranja deviznega trga in intervencij Narodne banke Jugoslavije.

Odstopili smo tudi od zahteve glede kreditov za uvoz opreme, ker je besedilo iz dogovora drugačno in smo ga povzeli.

Zahtevo, da naj ne veljajo omejitve deviznih izdatkov za službena potovanja v tujino, smo uveljavili s posebnim sklepom, da bo Zvezni izvršni svet pri sprejetju ustreznega odloka to upošteval.

Največ težav smo imeli pri opredelitvi, kateri inozemski krediti se lahko konvertirajo v dinarje. V dogovorih je dana ta izjema le kreditom Mednarodne banke in kreditom iz Evrofime. Zvezni Izvršni svet in vse delegacije pa so vztrajale na razširitvi izjeme tudi za kredite za izvoz ladij in opreme, za investicijska dela v inozemstvu in za vse kredite po že sklenjenih sporazumih republik in pokrajin iz obdobja 1976—1980, čeprav ti krediti tega namena do sedaj niso imeli. Po večkratnem argumentiranem razlaganju smo uspeli brisati konverzijo kreditov za ladje in opremo in investicijska dela v tujini, kreditov po sporazumih pa ne. Delegacija je ostala sama. Dali smo izjavo, da smo prepričani, da bo taka rešitev delovala inflacijsko, vendar če kljub vsemu vse delegacije in Zvezni izvršni svet vztrajajo, mi ne dajemo veta.

Politika delitve. Načelna pripomba Skupščine SR Slovenije, da naj bi republike in pokrajine v okviru globalno urejenih odnosov v razporejanju dohodka opredelile v svojih resolucijah odnos med rastjo sredstev za osebne dohodke, skupno in splošno porabo ter upoštevale pri tem svoje specifičnosti, je bila uveljavljena na ta način, da se z resolucijo ureja skupni globalni porast skupne in splošne porabe tako, da ta poraba zaostaja za 4 indeksne točke za rastjo družbenega proizvoda, vendar lahko poraste največ za 19 odstotkov v primerjavi z letom 1980. V okviru tega globalnega odnosa lahko socialistične republike in avtonomne pokrajine urejajo gibanje potrošnje na posameznih namenih, kar pomeni, da bo omogočeno, da se lahko tudi sredstva, ki se oblikujejo iz virov za splošno porabo, porabijo v skupni porabi. Upoštevan je tudi predlog Skupščine SR Slovenije, da se iz tako omejenih sredstev skupne in splošne porabe izvzamejo sredstva za proračun federacije.

V točki 14 resolucije je vnešeno dopolnilo, da se bo v letu 1981 začela usmerjati rast izdatkov za dnevnice, kilometrine, reprezentanco in reklame, in sicer z družbenim dogovarjanjem in samoupravnim sporazumevanjem, kar je bila naša zahteva. Zaradi tega bo prenehala potreba po zakonskem urejanju te materije na nivoju federacije. Interventni zakon bo zaradi tega veljal le tri mesece oziroma do sklenitve ustreznih samoupravnih aktov v republikah in pokrajinah.

Politika cen in preskrbe. Politika cen bo v letu 1981 izredno izpostavljen faktor ekonomske politike, to je povedal v svojem ekspoziju tudi tovariš Zemljarič. Prenos cen iz letošnjega leta je visok, nove podražitve nafte so realne in sprejeta proračunska potrošnja, še posebej v federaciji, bo zahtevala nove izvore sredstev verjetno tudi iz davkov. In če bomo hoteli zadržati konkurenčne cene v izvozu, bo nujna skrajna varčnost, vzdržnost, skrajna vzdržnost pri povečevanju cen. Skupščina Slovenije je v sklepu k osnutku resolucije dala

načelno pripombo, da se mora posebna pozornost posvetiti prehodu na nov zakon o temeljnih sistema cen in družbeni kontroli cen ter na odpravljanje najočitnejših neskladij v primarni delitvi. To je sprejeto. Na tak način bi se zagotovilo, da bo rast cen v letu 1981 počasnejša v primerjavi z letošnjim letom, če bodo družbenopolitične skupnosti v praksi to izvajale, je možno, da bo v letu 1981 v večji meri trg urejal cene, kot pa cene trg.

Stroški prometa in drugi pogoji prodaje bodo v letu 1981 sproščeni ter se bodo urejali s samoupravnimi sporazumi med proizvodnimi in prometnimi organizacijami združenega dela. Republike in pokrajine ter občine so pozvane, da v skladu s svojimi materialnimi možnostmi urejajo cene tudi z uporabo kompencij, da bi zmanjšali vpliv porasta cen na življenjske stroške.

Kreditno-monetarna politika. To področje bo zagotovo eno od tistih, od katerega bo v veliki meri odvisno blagovno-denarno ravnotežje, večja ali manjša stabilizacijska naravnost. K predloženim rešitvam je bilo največ naših pripomb. Velik del pripomb je samo delno uveljavljen in z izrednimi težavami, ker so delegacije in zvezni izvršni svet imele oporo v nekaterih stališčih dogovorov.

Uveljavljena je bila pripomba Skupščine SR Slovenije, da se črta odstavek, ki je določal limitiranje plasmajev bank z odlokem Narodne banke Jugoslavije. Sprejet je nov tekst, ki določa, da se banke na samoupravnih osnovah dogovorijo o višini plasmajev, in sicer izpod nominalne rasti družbenega proizvoda, v skladu s sezonskimi potrebami gospodarstva. Narodna banka Jugoslavije pa lahko zaradi zagotavljanja predvidenega porasta denarne mase določi, koliko lahko skupni plasmaji bank porastejo po trimesečjih. Obveza za usklajevanje porasta plasmajev bank v letu 1981 se ne nanaša na plasmaje bank iz sredstev fonda federacije za kreditiranje manj razvitih in tudi ne na plasmaje kreditov za obnovo in izgradnjo področij, ki jih je prizadel potres, kar smo seveda sprejeli.

Naša pripomba, da bi že v letu 1981 morali v veliki meri prenesti naloge selektivnega kreditiranja Narodne banke na poslovno bančništvo, je sprejeta. To je zapisano v ustrezno besedilo. V zvezi s pripombo Skupščine SR Slovenije glede usmerjanja kreditnega potenciala s kreditnomonetarno politiko pri Jugoslovanski banki za mednarodno ekonomsko sodelovanje, je tudi sprejeta nova formulacija, in sicer, da se s samoupravnim sporazumom bank o združevanju sredstev pri Jugoslovanski banki, v skladu z interesi komitentov kot tudi s kreditno-monetarno politiko usmerja del kreditnega potenciala bank za te namene.

Sprejet je tudi delovni zaključek, ki se glasi: »z ukrepi kreditno-monetarne politike se lahko pospešuje združevanje sredstev pri Jugoslovanski banki izključno v skladu z ukrepi po zakonu o Narodni banki in se koriščenje obvezne rezerve ne more več pogojevati.«

V zvezi s dvanajstim odstavkom, ki opredeljuje koriščenje emisije za povečanje obratnih sredstev za železnice, smo po daljši razpravi dali soglasje k naslednjemu stališču: »V letu 1981 se bo obravnavala možnost, da s posebnim zveznim zakonom usmeri del primarne emisije za povečanje obratnih sredstev železnic,« kar pomeni, da če se bomo v tej razpravi mi delegatsko odločili to bo, če ne bomo, ne bo.

Največ težav smo imeli z usklajevanjem določila, da se še naprej s kreditno-monetarno politiko pospešuje uvoz najbolj važnih proizvodov, po seznamu proizvodov iz dežel, iz katerih se ti proizvodi uvažajo in katerega določa

Zvezni izvršni svet. Ta formulacija predstavlja širjenje selektivnih namenov glede na to, da ti nameni niso opredeljeni v dogovoru o temeljih plana o reprodukciji za leto 1981—1985. V teku usklajevanja je končno sprejet naslednji tekst: »Z uvozom najvažnejših proizvodov po spisku proizvodov iz določenih dežel, iz katerih se ti proizvodi uvažajo, ki ga določa Zvezni izvršni svet v soglasju s pristojnimi organi socialističnih republik in avtonomnih pokrajin,« kar pomeni, da je možen še naknaden dogovor v našem Izvršnem svetu s tem, da je bil celo ob tem sprejet delovni zaključek, ki se glasi: »Za leto 1981 bo Zvezni izvršni svet v soglasju s pristojnimi organi republik in pokrajin izjemno in restriktivno določil spisek blaga in dežel, iz katerih se bo kreditiral uvoz. Hkrati je potrebno prenehati s prakso odobravanja uvoza z odloženim načinom plačevanja.« Na podlagi tega smo ta del resolucije sprejeli.

V zvezi s pripombo primarne emisije za kritje deficita proračuna federacije, je bilo usklajeno stališče, da se bo za 50 odstotkov zmanjšal delež primarne emisije za financiranje proračuna federacije za leto 1981.

Glede povečanja udeležbe kratkoročnih plasmajev do enega leta, je bilo usklajeno določilo, da se bo to postopno do konca leta 1981 povečalo za 50 odstotkov. Zaradi tega bo Narodna banka Jugoslavije morala sprejeti odgovarjajoče ukrepe.

Proračun federacije. Zvezni izvršni svet je pripravil osnutek skupnega obsega proračuna federacije za leto 1981, na podlagi sprejetih dogovorov o temeljih plana Jugoslavije 1981—1985, in sicer z upoštevanjem tistih določb, ki opredeljujejo obveznosti proračuna do Jugoslovanske ljudske armade in do pospeševanja hitrejšega razvoja manj razvitih in SAP Kosovo ter na podlagi drugih veljavnih zakonov. S tem je določen skupni obseg proračuna v višini 169 milijard, kar je za 27,8 % več kot je bil skupni obseg v letu 1980. S tem skupni obseg raste hitreje od predvidenega povečanja družbenega proizvoda, ki znaša 23,6 odstotkov.

Temeljna pripomba Skupščine je bila, da je potrebno skupni obseg izdatkov uskladiti z realnimi možnostmi gospodarstva ter da stopnja rasti skupnega obsega praviloma ne bi smela rasti hitreje od rasti družbenega proizvoda. Delegacija je ves čas usklajevanja načenjala razpravo, kaj takšen obseg proračuna pomeni za uresničevanje politike ekonomske stabilizacije in se pri tem opira na 29. člen dogovora o temeljih plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985 o uresničevanju tokov družbene reprodukcije, ki določa, da mora proračunska poraba za vsako leto na ravni federacije rasti počasneje od družbenega proizvoda. Zvezni izvršni svet je zavračal v bistvu razpravo o realnih materialnih možnostih ter poudarjal predvsem sprejetje obveznosti v družbenih dogovorih. Ob tem je zadnji dan usklajevanja podal oceno, da bodo izjemoma rasla sredstva proračuna federacije hitreje od stopnje rasti družbenega proizvoda le v letu 1981, ker so bila sredstva za vojsko in nerazvite v letu 1980 dodeljena po nižjih stopnjah, kot pa so te stopnje določene v dogovorih za novo plansko obdobje. Po tem, ko je bila dopolnjena 18. točka resolucije, da omejitve sredstev za vojsko ne veljajo za leto 1981, se pravi, omejitve rasti skladno z družbenim proizvodom, sredstva za vse ostale potrebe proračuna pa in da celo sredstva za organe in organizacije federacije predstavljajo samo 11 odstotkov, so za samo 11 odstotkov večje kot v letu 1980, smo dali soglasje k skupnemu obsegu proračuna federacije, ki je znižan za 89 milijonov.

O vseh odlokih težko poročam, ker je usklajevanje v polnem teku. Delegacija ima s predlogi stališč tudi vaša pooblastila za glasovanje. Iz podanega

poročila je, upam, razvidno, da bomo vaše pooblastilo izkoristili maksimalno, skladno s stališči, ki ste jih sprejeli. Za odlok o kreditno-monetarni politiki pa delegacija vašega pooblastila za glasovanje nima. Lahko ugotovim, da je vrsta rezerv, sprejetih ob razpravi v Skupščini, na predlog našega Izvršnega sveta v dogovorih preseženo. Delegacija ocenjuje in predlaga, da bi v tem odloku morali uveljaviti naslednje:

1. da se globalni obseg kreditov iz primarne emisije določi v odloku Skupščine SFR Jugoslavije skladno s politiko stabilizacije in uravnoteženja o denarno-blagovnih odnosih,

2. da se obvezna rezerva bank pri Narodnih bankah Jugoslavije ne more koristiti iz nemonetarnih razlogov oziroma v kolikor se koristi, se mora ekvivalentno zmanjšati primarna emisija.

3. s selektivnimi krediti iz primarne emisije je treba podpreti le strateško najvažnejše kmetijsko prehrabene proizvode

4. odlaganje odplačil kreditov iz primarne emisije je možno le z zveznim zakonom.

Delegacija bo na teh osnovah usklajevala naprej. Glede na to, da pooblastila za glasovanje za predlog odloka, kot sem rekel, nimamo, predlagamo, da nam pooblastila date in da na predlagani osnovi skušamo uveljaviti skupščinska stališča. V kolikor bo delegacija ocenila, da ta stališča niso v največji meri vnešena v ta odlok, bo pooblastilo vrnila.

Želim vas tudi obvestiti, da je Zvezni izvršni svet včeraj zavrnil tako rekoč vse pripombe vseh republik in pokrajin k plačilni in devizni bilanci. Smatra, da je možno sprejeti le njihov predlog, torej nobene od naših pripomb za sedaj ne sprejemam.

Delegacija predloga Zveznega izvršnega sveta seveda dosedaj ni sprejela in tudi druge delegacije ne. Zato bo današnje usklajevanje izredno težavno. Zvezni izvršni svet predlaga, da delegacije njihov novi predlog sprejmejo začasno za dva meseca, nakar bi prišli z novim predlogom. Vse delegacije opozarjajo na sklep iz lanskega leta in slabe izkušnje, ko so to storile, potem pa novih predlogov ni bilo, pač pa je bilo slišano stališče — »sprejeli ste, sedaj ste odgovorni za izvajanje.«

Naša delegacija ocenjuje, da je v nadaljevanju usklajevanja nujno vztrajati in v Skupščini sprejetih stališčih in smatra, da je na tej osnovi nujno nadaljevati z usklajevanjem.

Na koncu dovolite, da vas obvestim, da smo od štirih zakonov za razvoj manj razvitih tri uskladili. Usklajen ni samo en člen, tisti, ki določa obračun dopolnilnih sredstev v proračunu federacije za dopolnilna sredstva nerazvitim. Delegacija na temelju vaših stališč ni dala soglasja na določilo, ki uvaja za obdobje 1981—1985 proračun za ta dopolnilna sredstva za nerazvite, zato, ker prvič, ocenjujemo, da se s tem dela precedens za sistem financiranja federacije, ki je že v razpravi in ki bi moral zaradi stabilizacijske naravnosti v bistvu odpraviti vsa proračunavanja, tako kot jih nimajo ne republiški in ne občinski proračuni in ne skupna poraba.

Drugič zato, ker je to vprašanje ostalo, kot smo bili informirani od našega Izvršnega sveta, nerazrešeno v dogovorih oziroma odloženo za razpravo o zakonu o financiranju federacije.

In končno zato, ker čeprav je dosedaj veljalo to načelo, se pa zaradi vseh teh razlogov ni izvajalo, namreč dopolnilna sredstva za manj razvite so bila

poračunana le za leto 1977, potem pa ne več. Celo za Jugoslovansko narodno armado ne, ker ni bilo sredstev.

Na našem stališču je samo še delegacija Vojvodine, Hrvatska sprejema zakon s tem, da bi se poračun naknadno uredil. Delegacija Bosne in Hercegovine, Makedonije, Črne gore in Kosovo pa odločno vztrajajo na njem, trdeč, da je s tem, da se odreja 0,85 % dopolnilnih sredstev od družbenega proizvoda, to že urejeno.

Naša delegacija smatra in predlaga da je najustreznejše, da v tem zakonu brišemo poračun, če pa bo ob razpravi o zakonu financiranja federacije, ki se je začela, to drugače rešeno, naj se ustrezno tudi ta zakon dopolni, še posebej, ker so sredstva za leto 1981 za nerazvite že odobrena s sprejetjem zveznega proračuna za 1981.

Na koncu lahko ugotovim, da sprejeta resolucija in zvezni proračun omogočata sprejetje naše republiške resolucije. Delegacija bo o vseh aktih, ki še niso usklajeni, in rešitvah, ki bodo dogovorjene, poročala pismeno. Prosimo, da to poročilo sprejmete. Hvala lepa. (Ploskanje.)

Predsedujoči Emil Tomazič: Hvala lepa. Zaključujem skupno zasedanje vseh treh zborov.

Zbor občin in Družbenopolitični zbor nadaljujeta z delom v svojih prostorih, Zbor združenega dela pa ima 30 minut odmora.

(Skupno zasedanje je bilo končano ob 11.10.)

skupščina kulturne skupnosti slovenije

21. seja

(16. in 26. decembra 1980)

Predsedoval: France Štiglic,
predsednik Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije

Začetek seje ob 9. uri.

Predsednik France Štiglic: Tovarišice in tovariši delegati! Začenjam 21. sejo Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije, ki sem jo sklical na podlagi 16. člena statutarnega sklepa. Obvestil bi vas še o tem, da o 5., 6., 7. in 8. točki odločamo kot enakopraven zbor Skupščine SR Slovenije.

Predlagam, da namesto opravičeno odsotne predsednice Zbora uporabnikov vodi sejo Zbora uporabnikov Ivan Obal, delegat Kulturne skupnosti Murska Sobota.

Prosim delegate Zbora uporabnikov, da z dvigom rok potrdijo namestnika predsednice zbora uporabnikov.

Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

V skladu s 40. členom poslovnika o delu skupščine bomo najprej izvolili Komisijo za verifikacijo pooblastil za današnjo sejo obeh zborov in verificirali njihova pooblastila.

Predlagam, da v Komisijo za verifikacijo pooblastil izvolimo naslednje delegate. V komisijo za verifikacijo pooblastil delegatov Zbora izvajalcev: Vesno Berce iz Kulturne skupnosti Kočevje, Avgusta Pevca iz Kulturne skupnosti Ljubljana in Draga Šuligoja iz Kulturne skupnosti Ptuj; v komisijo Zbora uporabnikov pa: Ivko Lamut iz Kulturne skupnosti Mozirje, Anico Kužnik iz Kulturne skupnosti Trbovlje in Danico Kovač iz Kulturne skupnosti Zagorje.

Želi kdo o predlogu razpravljati? (Nihče.) Ker ne želi nihče razpravljati, lahko preidemo na glasovanje. Glasovali bomo javno z dviganjem rok.

Prosim predsednico Zbora izvajalcev in namestnika predsednice Zbora uporabnikov, da izvedeta glasovanje.

Predsednica Zbora izvajalcev Ljudmila Plesničar: Kdor je za predlog, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil Zbora izvajalcev za 21. sejo Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije izvoljeni predlagani kandidati.

Prosim verifikacijsko komisijo, da se sestane in pregleda pooblastila delegatov ter sestavi poročilo za zbor.

Namestnik predsednice Zbora uporabnikov Ivan Obal: Kdor je za predlog, naj prosim glasuje! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da so bili v Komisijo za verifikacijo pooblastil Zbora uporabnikov za 20. sejo Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije izvoljeni predlagani kandidati.

Prosim verifikacijsko komisijo, da se sestane in pregleda pooblastila delegatov ter sestavi poročilo za zbor.

Predsednik France Štiglic: Obveščam vas, da so na sejo Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije bili povabljeni predstavniki Centralnega komiteja ZK Slovenije, Republiške konference SZDL Slovenije, Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, Zveze socialistične mladine Slovenije in Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije in Zveze kulturnih organizacij Slovenije.

Pri 5. in 6. točki dnevnega reda bo kot predstavnik predlagatelja sodeloval Jože Humer, namestnik predsednika Republiškega komiteja za kulturo in znanost, pri točki 7. in 8. pa Jože Erjavec, namestnik predsednice Republiškega komiteja za varstvo okolja. Kot predstavnik Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije sodeluje na seji Milojka Modrijan, k 9. točki dnevnega reda pa smo še posebej povabili predstavnika RTV Ljubljana. Na sejo skupščine so bili seveda povabljeni tudi člani Izvršnega odbora in predsedniki odborov Izvršnega odbora.

Prosim vse tiste delegate, ki nameravajo zastaviti delegatska vprašanja, da posredujejo ta vprašanja v pisni obliki že na začetku seje.

Za današnjo sejo predlagam naslednji dnevni red:

1. odobritev zapisnika 20. seje in pregled izvršitve sklepov;
2. poročilo o delu izvršnega odbora;
3. pripombe in spreminjevalni predlogi k predlogu dogovora o temeljnih družbenega plana Socialistične republike Slovenije za obdobje 1981—1985;
4. razprava o osnutku plana Kulturne skupnosti Slovenije za obdobje 1981—1985;
5. predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti;
6. predlog zakona o naravni in kulturni dediščini;
7. predlog zakona o Triglavskem narodnem parku;
8. predlog zakona o Spominskem parku Trebče;
9. nadaljevanje snemanja projekta Dražgoška bitka;
10. delegatska vprašanja in odgovori.

Predlaga kdo kakšno spremembo ali dopolnitev dnevnega reda? (Nihče.) Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red soglasno sprejet.

Medtem sta verifikacijski komisiji končali z delom in prosim predstavnika komisij za poročilo.

Vesna Berce: Poročilo verifikacijske komisije o udeležbi delegatov Zbora izvajalcev Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije na 21. seji Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije dne 16. decembra 1980. Po določilu 9. člena začasnega poslovnika o delu Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije, skupščina veljavno odloča, če je na seji navzoča več kot polovica delegatov v vsakem zboru. Po določilu 8. člena samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Kulturne skupnosti Slovenije ima Zbor izvajalcev 61 delegatskih mest. V Zboru izvajalcev je danes 37 delegatov, kar je več kot polovica, zato zbor lahko nadaljuje delo in veljavno sklepa.

Ivka Lamut: Poročilo verifikacijske komisije o udeležbi delegatov zbora uporabnikov Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije na 21. seji Skupščine Kulturne skupnosti dne 16. decembra 1980. Po določilu 9. člena začasnega poslovnika o delu Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije, skupščina veljavno odloča, če je na seji navzoča več kot polovica delegatov v vsakem zboru. Po določilu 8. člena samoupravnega sporazuma o ustanovitvi Kulturne skupnosti Slovenije ima Zbor uporabnikov 61 delegatskih mest. V zboru uporabnikov je danes 37 delegatov, kar je več kot polovica, zato zbor lahko nadaljuje delo in veljavno sklepa.

Predsednik France Štiglic: Prosim predsednico Zbora izvajalcev in namestnika predsednice Zbora uporabnikov, da izvedeta glasovanje o poročilu.

Predsednica Zbora izvajalcev Ljudmila Plesničar: Želi kdo razpravljati o poročilu komisije? (Nihče.) Kdor je za poročilo, naj prosim dvigne roko. (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so delegati Zbora izvajalcev soglasno potrdili poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil ter s tem verificirali pooblastila delegatov Zbora izvajalcev za 20. sejo Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije.

Ugotavljam, da zbor lahko veljavno odloča, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Namestnik predsednice Zbora uporabnikov Ivan Obal: Želi kdo razpravljati o poročilu komisije? (Nihče.) Kdor je za poročilo, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da so delegati Zbora uporabnikov soglasno potrdili poročilo Komisije za verifikacijo pooblastil ter s tem verificirali pooblastila delegatov Zbora uporabnikov za 21. sejo Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije.

Ugotavljam, da zbor lahko veljavno sklepa, ker je na seji navzoča večina delegatov.

Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije je nato v smislu določil 362. člena ustave SR Slovenije in 95. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije kot enakopraven zbor z drugimi zbori Skupščine SR Slovenije obravnavala 5., 6., 7. in 8. točko dnevnega reda.

Predsednik France Štiglic: Prehajamo na 5. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti.

Gradivo ste prejeli z vabilom, nekaj pa ste ga danes prejeli tudi na klopi. Prosim predstavnika predlagatelja, Jožeta Humra, da nam pojasni, koliko smo usklajeni.

Jože Humer: Tovariš predsednik, tovarišice in tovariši! Predlagani zakon o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti ureja v okvirih, ki smo jih načrtali z osnutkom zakona, osnove družbenoekonomskih odnosov na področju kulturnih dejavnosti in določa načela za samoupravno organiziranje udeležencev v svobodni menjavi dela. Tako daje pravne osnove za doslednejše nadaljnje uveljavljanje novih družbenoekonomskih odnosov tudi na področju kulturnih dejavnosti in upošteva pri tem, kolikor je pač mogoče, posebnosti, ki veljajo na teh področjih. V razpravah o osnutku zakona ter v pripravi predloga zakona so bila najbolj v ospredju naslednja vprašanja: viri, iz katerih uporabniki zagotavljajo sredstva pri izpolnjevanju obveznosti v svobodni menjavi dela, naloge Kulturne skupnosti Slovenije in njene razmere do občinskih kulturnih skupnosti in organiziranosti kulturnih skupnosti ter v tem okviru še posebej organiziranost Kulturne skupnosti Slovenije ter medobčinsko sodelovanje in povezovanje. Predlog zakona določa kot vire, iz katerih uporabniki zagotavljajo sredstva za zadovoljevanje obveznosti v svobodni menjavi dela: dohodek temeljne organizacije združenega dela in temeljne skupnosti in dohodek oziroma prihodek drugih delovnih ljudi in naloge, ki so določene s sporazumom o temeljih plana Kulturne skupnosti, sredstva sklada skupne porabe temeljne organizacije in delovne skupnosti ter osebni dohodki delavcev in delovnih ljudi za kulturno življenje, ki si ga delavci zagotavljajo v svojih temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih in sredstva za razširitev materialne osnove dela v temeljni organizaciji za naložbe v kulturne objekte, kadar so te naložbe potrebne zaradi uveljavljanja novih potreb oziroma zaradi posebnih interesov določenih uporabnikov v skladu s samoupravnim sporazumom o temeljih plana Kulturne skupnosti.

V skladu s predvidenim zakonom o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti — ta zakon je zdaj v skupščinskem postopku — pa bo v naslednjem obdobju namesto dohodka še zmeraj ostajal vir sredstev bruto osebni dohodek. Predlog zakona predvideva tudi, da se uporabniki in izvajalci v občinskih kulturnih skupnostih dogovorijo o skupnih merilih za določanje obsega in višine sredstev, ki jih vsak občan kot uporabnik prispeva iz svojih sredstev za določene kulturne storitve, vstopnina itd. Ceno kulturne storitve pa določa svet delovne organizacije na področju kulture skupaj z delegati družbene skupnosti. Predlog zakona določa, da uporabniki in izvajalci v Kulturni skupnosti Slovenije, zlasti oblikujejo skupne osnove kulturne politike v Sloveniji, zagotavljajo skladen razvoj kulturnih dejavnosti, skrbijo za kulturno dejavnost italijanske in madžarske narodnosti v Sloveniji in izpolnjujejo obveznosti Slovenije do

kulturnega razvoja teh narodnosti; pospešujejo kulturno dejavnost slovenske narodne skupnosti v zamejstvu in Slovencev v tujini ter usklajujejo medrepubliško in meddržavno kulturno sodelovanje.

Predlog zakona določa okvir programa skladnega razvoja kulturnih dejavnosti v Sloveniji, ki ga oblikuje Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije. Ta program je v bistvu sestavljen iz dveh delov. Najprej sodijo vanj programi tistih kulturnih dejavnosti, ki so skupnega pomena za celotno Slovenijo po svoji naravi, kot na primer filmska proizvodnja, založništvo ter program usklajevalnih, povezovalnih in usmerjevalnih nalog v kulturni dejavnosti. Ti programi se bodo praviloma v celoti oblikovali v Kulturni skupnosti Slovenije, v njej bo tudi potekala svobodna menjava dela za te programe.

Drugi del programa skladnega razvoja pa predstavljajo ostali programi kulturnih dejavnosti, ki so nepogrešljiva sestavina kulturnega življenja in umetniškega ustvarjanja slovenskega naroda, program varstva naravne in kulturne dediščine in program kulturnih dejavnosti, s katerimi se zagotavlja hitrejši razvoj manj razvitih območij v Sloveniji. Do sredstev za izvajanje teh programov pa bodo upravičeni izvajalci, ki dogovorjenega programa teh dejavnosti ne bodo mogli uresničiti v okviru dohodkovnih možnosti občine oziroma medobčinskega sodelovanja. S tem določilom bistveno spreminjamo dosedanja prakso, ki je Kulturno skupnost Slovenije vodila v avtomatizem pri sofinanciranju kulturnih dejavnosti ne glede na dohodkovno sposobnost v posameznih okoljih. Uresničevanje tega določila bi moralo voditi tudi do relativnega zmanjševanja obsega združevanja sredstev za kulturne dejavnosti v republiki, povečati pa bi moralo odgovornost občinskih kulturnih skupnosti za celovit razvoj kulturnih dejavnosti in vzpodbuditi medobčinsko povezovanje.

V razpravi o osnutku zakona pa je bila mnogokrat poudarjena nujnost medobčinskega sodelovanja, zlasti za tiste dejavnosti, katerih izvajanje je organizirano za več občin skupaj, kot je to dejavnost muzejev, arhivov itd. Oblikovanje kulturnih programov in zagotavljanje sredstev za te dejavnosti je sedaj mnogokrat prepuščeno zgolj tisti občinski kulturni skupnosti, na območju katere ima kulturna organizacija sedež. Predlog zakona zato poudarja medobčinsko povezovanje. Določa, da občinske kulturne skupnosti v postopku priprave planskih aktov v okviru medsebojnega medobčinskega sodelovanja uskladijo vsebinske in razvojne usmeritve ter pogoje upravljanja zlasti tistih kulturnih dejavnosti, kot smo že rekli, na področju posameznih območij, katerih izvajanje je organizirano za več občin skupaj. Predvideva tudi stalno medsebojno sodelovanje občinskih kulturnih skupnosti in ustanavljanje medobčinskih kulturnih skupnosti.

Upoštevajoč stališča Skupščine SR Slovenije v prejšnjih fazah zakonodajnega postopka, predvideva predlog zakona samoupravno organiziranje udeležencev v svobodni mejavi dela v občinskih kulturnih skupnostih in v Kulturni skupnosti Slovenije, odpira pa možnost za organiziranje temeljnih skupnosti in enot kulturnih skupnosti. Pri tem upošteva, da tudi samoupravna interesna skupnost za kulturo ne more biti nič drugega kot predvsem prostor za oblikovanje in usklajevanje potreb in interesov uporabnikov in izvajalcev. Organizirati jo je treba tako, da bo to sporazumevanje kolikor mogoče neposredno, pristno in vsebinsko določeno. V dosedanjih razpravah tako v Skupščini SR Slovenije kot v družbenopolitičnih organizacijah, zlasti v Svetu za kulturo pri Republiški konferenci Socialistične zveze je bilo ugotovljeno

da bi oblikovanje posebnih kulturnih skupnosti pomenilo cepitev in drobitev celovitega interesa uporabnikov kulturnih storitev. Zato niti v osnutku zakona niti v predlogu ne predvidevamo ustanavljanja posebnih kulturnih skupnosti.

Upoštevali pa smo izkušnje iz dosedanjega delovanja Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije. Te kažejo, da avtomatizem, ki pri vsaki občinski kulturni skupnosti zagotavlja po enega delegata iz vrst porabnikov in enega delegata iz vrst izvajalcev v Skupščini Kulturne skupnosti Slovenije, ni ustrezen in otežuje, da bi v skupščini, še posebej pa v Zboru izvajalcev prišli do izraza celoviti interesi uporabnikov in dejanskih izvajalcev ter da bi Skupščina resnično postala mesto za dogovarjanje in sporazumevanje uporabnikov in izvajalcev. Predlog zakona zato predvideva specifično organiziranje Zbora izvajalcev skupščine Kulturne skupnosti Slovenije, medtem ko se bo Zbor uporabnikov še naprej oblikoval iz delegatov, ki jih bodo delegirali Zbori uporabnikov občinskih kulturnih skupnosti. Kadar bo Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije obravnavala vprašanje posameznih kulturnih dejavnosti, bodo Zbor izvajalcev sestavljali delegati s teh področij dejavnosti, kadar pa bo Skupščina obravnavala skupna vprašanja kulturnih dejavnosti, pa delegati izvajalcev vseh področij kulturnih dejavnosti.

Predlog zakona tudi opredeljuje glavne naloge, ki se uresničujejo v skupščini ob eni oziroma drugi sestavi Zbora izvajalcev. Hkrati pa zagotavlja tudi ustrezno povezanost med določitvami enega in drugega Zbora izvajalcev, to je, da so skupne odločitve vedno rezultat usklajevanja programa posameznih kulturnih dejavnosti in da odločitve Skupščine, oblikovane za posamezno področje kulturnih dejavnosti, temeljijo na skupno zasnovanih in usklajenih usmeritvah in programih. Skratka, zaradi nalog, ki so zapisane v tem predlogu, in zaradi razvoja samoupravljanja v kulturi, je treba namesto Kulturne skupnosti Slovenije kot zveze občinskih skupnosti zgraditi Kulturno skupnost Slovenije kot skupnost uporabnikov in izvajalcev v Sloveniji. Namesto prostora za srečevanje občinskih kulturnih interesov med seboj ali za navidezno spopadanje občinskih in republiških interesov mora Kulturna skupnost Slovenije postati predvsem prostor za oblikovanje in usklajevanje kulturnih interesov uporabnikov in izvajalcev. Zato pa je bilo treba poiskati tako organiziranost Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije, da bo po eni strani upoštevala enotnost in celovitost interesov delovnih ljudi za kulturo, po drugi strani pa različnost in sorazmerno samostojnost vsake od kulturnih dejavnosti, ko gre za njihove nosilce — izvajalce. Da se taka organiziranost Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije zares uveljavi, bo treba gledati na ta organ ne le kot organ glasovanja in odločanja, temveč predvsem kot na organ oblikovanja, usklajevanja in sporazumevanja. Zato se Skupščina tudi ne bo pojavljala zmeraj z obema zboroma hkrati, temveč se bosta zbora sestajala pač tako, kakor bo v posameznih fazah dela in za posamezne zadeve najbolj primerno.

Dosedanje razprave o predlogu zakona so dale vrsto koristnih predlogov in pobud. Večinoma so take narave, da predvsem izboljšujejo predlagano zakonsko besedilo. Predlagatelj je večino teh pobud sprejel in jih oblikoval kot svoje amandmaje, ki so torej integralni del zakonskega predloga.

Predlagatelj se strinja tudi z amandmaji Zakonodajno-pravne komisije k 13., 19. in 50. členu. Meni pa, da ne bi kazalo sprejeti predlaganih amandmajev Zakonodajno-pravne komisije k 40. členu, ker je predlagana formu-

lacija skladna z določili zakona o skupnih osnovah svobodne menjave dela in je ne kaže dograjevati.

Predlagatelj je seznanjen tudi z amandmaji Izvršnega odbora Kulturne skupnosti Slovenije in se strinja z amandmaji k tretjemu členu, točki »b« 10. člena, k 17. členu in k 32. členu. Ne strinja pa se s predloženimi amandmaji k točki »c« 10. člena in k 46. členu. Z amandmajem k točki c) 10. člena po mnenju Izvršnega sveta manj jasno kot pa je to v osnovnem besedilu opredeljujemo enega izmed virov sredstev za naložbe. Vir sredstev za naložbe v kulturnih dejavnostih je različen: lahko so sredstva za naložbe del cene oziroma povračila, lahko zanje zagotavljamo sredstva iz dohodka sklada skupne porabe, le eden izmed virov v določenih okoliščinah so tudi sredstva za razširitev materialne osnove dela temeljnih organizacij.

Izvršni svet tudi meni, da ne bi mogli sprejeti amandmaja Kulturne skupnosti Slovenije, ki predlaga črtanje sedanjega 46. člena, ki določa naloge Kulturne skupnosti Slovenije glede Prešernovega sklada. Meni, da Kulturna skupnost Slovenije mora s tem zakonom prevzeti večjo odgovornost za delovanje tega sklada ne glede na to, da bo celotno delovanje sklada še naprej urejal poseben zakon. Sprejem predlaganega amandmaja bi po mnenju Izvršnega sveta zavrl nadaljnje podružbljanje politike nagrajevanja najvidnejših kulturnih dosežkov in ustvarjalcev, pomenilo pa bi to tudi nadaljnje vztrajanje pri klasični državni funkciji sklada. To pa ni v skladu z osnovno idejo celotnega predlaganega zakona. Hvala lepa.

Predsednik France Štiglic: Hvala lepa! Ali je treba še kaj pojasniti? Prosim tovarišico Milojko Modrijan, predstavnico Zakonodajno-pravne komisije, da da pojasnilo.

Milojka Modrijan: V imenu Zakonodajno-pravne komisije umikam amandma k 40. členu. Zakonodajno-pravna komisija je bila seznanjena tudi z amandmaji Izvršnega odbora Kulturne skupnosti in se z njimi strinja, razen z amandmajem k 32. členu. Zakonodajno-pravna komisija namreč meni, da je potrebno besedilo zadnje alineje 32. člena vključiti v zakon, ker bi sicer lahko v praksi prišlo do primera, da v kolikor delovni ljudje, ki samostojno kot poklic opravljajo umetniško ali drugo kulturno dejavnost, ne bi odločili, da opravlja organ njihove poklicne skupnosti oziroma njihovega združenja funkcijo delegacij v Skupščini Kulturne skupnosti Slovenije in bi tudi samoupravni sporazum ne imel določbe, kako se oblikuje delegacija, ti delovni ljudje ne bi prišli v Skupščino Kulturne skupnosti. Zato predlagam, da besedilo zadnje alineje ostane v zakonu.

Predsednik France Štiglic: S tem je razumeti, da se Zakonodajno-pravna komisija usklajuje s predlogom predlagatelja samo pri 40. členu, pri ostalih členih pa se z amandmaji strinja.

Med predlagatelji in nami je še neuskklajenost v točki »c« 10. člena, kar je naš amandma in pri amandmaju v 46. členu. Dajem besedo tovarišu Tavčarju.

Ivo Tavčar: Na začetku bi rad ugotovil, da je resnično skrajni čas, da ta zakon sprejmemo, pa čeprav morda še ni doseženo popolno soglasje in čeprav še zmeraj obstajajo različna mnenja, kar pa v naših razmerah ne bi smelo biti nič nenavadnega. Na vsak način so različne možnosti in različne rešitve za dosego taistega cilja. Res je, da je ta zakon bil zelo dolgo priprav-

ljan. Zato bi bilo seveda res pričakovati, da bi bil čim boljši in čim popolnejši. Sprva smo celo pričakovali, da bo ta zakon celovitejši kot je, da bo celovito obravnaval dohodkovne in samoupravne odnose v kulturi. Žal se zdaj omejuje na svobodno menjavo dela. V dosedanjih razpravah so bili tudi pomisleki ali je sploh ta naslov utemeljen glede na to, da se govori o celoti družbeno-ekonomskih odnosov, kar je gotovo širši pojem kot je pojem svobodne menjave dela, in drugič, ker gre tudi za vlogo kulturnih skupnosti, ki se ne izčrpa zgolj v svobodni menjavi dela. Za primer navajam, da skupščine kulturnih skupnosti soglašajo s skupščinami družbenopolitičnih skupnosti, kar kaže tudi na drugo vlogo in druge naloge kulturnih skupnosti. Toda ne glede na vse take pomisleke ali omejitve tega zakona je Izvršni odbor menil, da je ta zakon treba podpreti. Res pa je, da v zakonu še lahko obstajajo določene pomanjkljivosti oziroma določene vrzeli ali da vsebuje zakon še kakšno nejasnost, ki jo še ni mogoče povsem odstraniti ali ki bi jo bilo treba odstranjevati v naslednjih postopkih, vezanih zlasti na sprejemanje samoupravnih sporazumov oziroma statutov kulturnih skupnosti.

Opozoril bi tu na nekaj spornih vprašanj, ki so vezana na samo vlogo samoupravnih interesnih skupnosti, kjer se v ustavi govori predvsem o osebnih in skupnih interesih in potrebah ne pa o splošno družbenih potrebah, ki se zdaj že z nekaterimi drugimi zakoni vnaša v zakone o samoupravnih interesnih skupnostih. Namreč, v zvezi s tem se potem tudi vnašajo ali zapisujejo nekatera določila, ki so lahko vprašljiva. Za primer navajam tako imenovane obveznosti SR Slovenije do nekaterih področij, med drugim na primer obveznost SR Slovenije do narodnosti — kjer gre seveda za take obveznosti, najbrž težko govorimo o svobodni menjavi dela. V tem primeru kot tudi v drugih primerih, ko gre za splošne družbene potrebe, ponavadi govorimo o proračunu kot viru sredstev za pokritje splošnih družbenih potreb. Seveda se v tem primeru potem tudi zastavlja vprašanje, ko gre na primer za obveznosti SR Slovenije do narodnosti, ali to ne pomeni prenosa obveznosti iz proračuna na Kulturno skupnost. In verjetno je tako. Zato se tudi tu zastavlja vprašanje dodatnih obveznosti.

Ta zakon s takšnimi določili vzpostavlja dodatne obveznosti za Kulturno skupnost, da ne omenjam tistih dodatnih obveznosti, ki jih vzpostavlja zakon, s tem da opredeljuje med nalogami Kulturne skupnosti tudi varstvo naravne dediščine, ki doslej to ni bila. Vsa ta vprašanja bo treba razreševati v nadaljnjem postopku najbrž tako, da se bomo znašli pred potrebo po dopolnilu samoupravnega sporazuma, ker gre za nove naloge, ki jih vzpostavlja in zastavlja zakon o svobodni menjavi dela na kulturnem področju, kakor se pač zakon uradno imenuje.

V dosedanjih razpravah se je pogosto zastavljalo tudi vprašanje vira sredstev za kulturne skupnosti. Sprva, še zlasti zato, ker sta bila zastavljena dva vira sredstev: dohodek in osebni dohodek. Zdaj se v načelu seveda drugače zastavlja in je osebni dohodek samo kot prehodni pojav, da tako rečem. Pa še ta se zdaj niti ne zapisuje kot prehodna določba z zakonom, ampak se ta prepušča posebnemu zakonu, ki bi za neko prehodno obdobje za vse samoupravne interesne skupnosti določil vire. Zato je ta določitev o virih trajnejšega značaja. V naših razpravah se je večkrat zastavilo vprašanje, ali ni mogoče vgraditi med vire tudi materialne stroške, tako kot je to vgrajeno na nekaterih drugih področjih. Za primer navajam raziskovalno dejavnost in izobraževalno dejavnost, še posebej ko v praksi takšna uporaba ali takšno knjiženje

že obstaja, ko gre za organizacije združenega dela, imetnike kulturne dediščine, ko vzdrževanje, ohranjanje, vlaganje v te zgradbe, ki so kulturni spomenik, že knjižimo med materialne stroške. In drugič, ko gre za nakup in vzdrževanje stroškovnih in družbenih ali družboslovnih knjižnic v posameznih organizacijah združenega dela, ko se to šteje kot sestavni del tako imenovanega proizvodnega, delovnega in samoupravnega procesa. Mnenja so bila, da bi bilo tako določilo nevzdržno tudi z različnih pravnih vidikov, zato v Izvršnem odboru nismo vztrajali pri takih zahtevah.

Opozorili pa smo na nekatere dvoumnosti, ki so zdaj v 10. členu, ki je še zmeraj sporen, kot smo slišali iz predhodnih razprav. Izrekli smo dvome oziroma opozorilo, da bi se lahko dvoumno razlagalo določilo k točki »b« in »c« 10. člena. K točki »b« zato, češ da gre samo za kulturno življenje delavcev v organizacijah združenega dela ne pa tudi zunaj organizacij, da je to tako lahko razlagati; in k točki »c«, češ da bi si lahko kdo razlagal, kot da gre za naložbe v celoti, ne pa zgolj za dodatne naložbe, meneč, da so naložbe dogovorjene s samoupravnim sporazumom o temeljih plana, zagotovljene pod »a«. To pa je zapisano v samoupravnem sporazumu o temeljih plana na koncu tega člena in se zato seveda zastavlja vprašanje, kako si kdo razlaga to določilo, še posebej, ker smo v zapiskih posameznih odborov v Skupščini SR Slovenije zasledili razlago, kot da se zdaj pod »c« razrešuje v celoti vprašanje naložb v kulturo. Da bi se izognili tej dvoumnosti, smo rekli in želeli, da se vse to zapiše, da si ne bo mogel nihče drugače razlagati. To je bolj vprašanje, kako kaj razlagamo, ali je vse tako zapisano, da je mogoča samo enovrstna razlaga.

Zato se mi zdi, da bi z našega vidika bilo prav, da ostajamo pri tem spreminjevalnem predlogu oziroma dopolnilu, ne da bi bile tu kakšne bistvene razlike, pač pa zaradi tega, da ne bi kdo to tako ali drugače razlagal. Kajti, če bi resnično kdo razumel to, da se pod »c« razrešuje vprašanje vseh naložb, potem seveda pomeni, da bi bile kulturne naložbe vezane zgolj na naložbe iz čistega dohodka. To pa je seveda huda omejitev za vsako nadaljnje vlaganje sredstev v kulturne gradnje in opremo.

Tudi v zvezi z nekaterimi drugimi vprašanji smo se srečevali z nekaterimi pomisleki in opozorili, na primer, ko je bila pred nami porazdelitev vlog in nalog med občinske kulturne skupnosti in Kulturno skupnostjo Slovenije. Zdelo se nam je, da bi moralo tu biti več jasnosti in natančnejša porazdelitev nalog. Še posebej se ta nejasnost kaže v 27. členu, ko se zdajšnja vzajemnost ali dejavnost širšega pomena neposredno povezuje s tako imenovano pomočjo nerazvitim, kakršno smo imeli doslej, in še s tretjo razsežnostjo nekaterih vprašanj, ki so vezana na tako imenovano dohodkovno nemožnost občin, da bi zagotavljalje sredstva za naloge ali dejavnosti, ki so pač v tem 27. členu našete. Opozorili smo, da smo pred takim vprašanjem v Kulturni skupnosti Slovenije svoj čas že bili, ko je šlo za tako imenovane enotne programe, pa v zvezi s tem tudi za vprašanje enotne stopnje, da smo naleteli na probleme, ki jim je za zdaj še neznan rešitev in da nismo bili sposobni odgovoriti na ta vprašanja. Prav tako pa nas v zvezi s tem skrbi, da se ne bi ponovno znašli pred tako zagato, ko bi ne znali ali ne mogli odgovoriti na zastavljeno vprašanje. Rekli so nam, da je mogoče najti tu rešitev, morda prav v tem smislu, da bi se izkazala enotna prispevna stopnja, kar je najbrž res možnost, toda možnost, ki ima seveda za sabo tudi vrsto drugih posledic, ki pa so lahko pod vprašajem. Kajti te stopnje so zdaj strašno različne — od 0,09, na primer v Dravogradu za občinski program, do ena in več, na primer v Novi Go-

rici. Kaj pomeni enotna prispevna stopnja, pa si v zvezi s tem lahko tudi predstavljamo.

Toda to so vprašanja, ki so se nam že, in ki se nam bodo še zastavljala, zato nas v zvezi s tem čaka vrsta nadaljnjih soustvarjalnih naporov, tako z ene kot z druge strani, in najbrž bo izkušnja v prihodnje pokazala, do kod se lahko po tej poti pride. Naša opozorila seveda še zmeraj veljajo, nihče pa ne more zagotovo že vnaprej reči, kaj je mogoče in kaj ni mogoče. Prihodnost je vedno neznanka, zato tudi z naše strani ni bilo vztrajanja na spremembi tega člena, ampak samo opozorilo in zahteva po ustreznějšíh pojasnilih in obrazložitvah, predvsem pa seveda tudi jasna odgovornost za vnaprej in tudi zahteva po soustvarjalnem naporu pri iskanju ustreznih rešitev, ki jih terjajo tako zapisana določila v tem in prejšnjem členu.

Nadaljnja vprašanja, o katerih se je že doslej in se že dolgo vodi razprava v kulturnih skupnostih, je, kako opredeliti sestave posameznih zborov, kako se samoupravno organizirati, da bi omogočili čim bolj svobodno menjavo dela in da bi se otrsli vseh mogočih očitkov ali tudi vseh mogočih nevarnosti, kot je bilo večkrat rečeno, da si strokovna služba lasti več pravic, kot jih ima, ali več pooblastil, da bi tajnik ne imel preveč pravic, da naj bi Izvršni odbor ne imel prevelike vloge, da ne bi bil predsednik Izvršnega odbora avtokrat, da ne bi Skupščina nadomeščala združenega dela itd. Gre skratka za to, kako bi se resnično omogočila čimboljša delegatska sestava, ki bi bila res izraz avtentičnih interesov in ki bi zagotovila čim boljše usklajevanje teh, v vsakem primeru različnih, kdaj pa kdaj pa tudi nasprotujočih si interesov.

Kako zgraditi potemtakem takšno samoupravno organizacijo, ki bi omogočila, da bi se vseh teh nevarnosti čim bolj otrsli, hkrati pa bi omogočila čimboljše funkcioniranje delegatskega sistema. Tu so bili že v preteklosti, in so v tem trenutku še zmeraj navzoči predlogi za različne rešitve, od tako imenovanih temeljnih skupnosti za posamezna kulturna področja, ki smo si jih zastavili že v letu 1978 v Skupščini kulturne skupnosti Slovenije in v ta namen celo ustanovili pripravljalne odbore za posamezna področja, ti pa so potem obstali in zastali zaradi tega, ker smo se skupno dogovorili, da bomo prepustili rešitev teh vprašanj novemu zakonu. Prav zaradi tega, ker so bili ugovori, češ da ustanavljanje takšnih temeljnih skupnosti za posamezna kulturna področja v Kulturni skupnosti Slovenije ni v skladu s 5. členom sedanjega zakona; hkrati so bili tudi ugovori, češ da predlagana rešitev ni v skladu z zamislijo o posebnih skupnostih. V odločujočih političnih krogih se je terjala takšna rešitev, ki pa tedaj objektivno — in tudi zakonsko — ni bila mogoča. Kot je bilo že poprej v razpravi rečeno, te pobude in te misli so bile in so še vedno navzoče.

V tem času pa se je porodila še tretja možnost, ki je danes v obliki predlogov predlagatelja pred nami. Ta je bila dana v drugem osnutku kot varianta, v predlogu pa je bila sprejeta z obrazložitvijo, da je to edini izhod iz zagate. Ponekod so bili ob tem izraženi pomisleki, da morda takšna rešitev vnaša neko novo težavo in zagato, da se bo delo skupščine Kulturne skupnosti Slovenije preveč obremenjevalo s temi usklajevalnimi postopki, da bo dolgotrajno in da bo zaradi tega komplicirano in da kljub temu ne bo nadomestila vloge in pomena niti temeljnih skupnosti za posamezna kulturna področja niti posebnih skupnosti. Ta različna mnenja pa so, kot sem rekel, iskanje čim boljše rešitve. Vendar se mora v vsakem primeru neka razprava v določenem času končati in danes je čas, da se ta razprava konča in sprejme neka odločitev. In

ker sta tako predlagatelj kot tudi predstavnik Socialistične zveze vztrajala pri tem, da je to najboljša rešitev, če ne celo edina ustrezna rešitev, in tudi zagotavljala, da je povsem uresničljiva in izvedljiva, seveda ni bilo razloga, da tudi Izvršni odbor ne bi podprl te rešitve. Zato v zvezi s tem ni nobenih spreminjevalnih predlogov. Seveda pa se ob tem vsi zavedamo, da naposled ni bistvena zgolj samoupravna organizacija, pač pa da je bistven položaj delegatov, ki ga bodo imeli tako v organizacijah združenega dela kot v krajevnih skupnostih, da je pomembna njihova vednost in sposobnost oblikovati kulturno politiko, pa tudi njihova pripravljenost, da usklajujejo med seboj različne interese in da prihajajo tako do optimalnih rešitev za kulturni razvoj Slovenije. Navsezadnje je to ključ za razrešitev marsičesa, čeprav je takšna ali drugačna organizacija lahko tudi zavora ali pa pospeševalec take vloge in takega položaja delegata. Zato poudarjam, da bi si morali po sprejetju tega zakona zastaviti vrsto takšnih nalog, da bi resnično vzpostavili nove dohodkovne in samoupravne odnose. Vrsto teh nalog bi bilo treba vključiti tako v naš plan kot tudi v razne akcijske programe, nenazadnje pa poskrbeti zlasti za to, kako bomo oblikovali svoje nadaljnje samoupravne listine.

V zvezi z vlogo strokovne službe in tajnika samoupravnih interesnih skupnosti potekajo že dolgo različne razprave v naši javnosti. Tudi tu je prišlo in prihaja do različnih mnenj. V Kulturni skupnosti Slovenije se je večkrat pojavilo mnenje, da tajnik Kulturne skupnosti ne bi smel biti zgolj vodja strokovne službe, zlasti če želimo, da predsedniki skupščine, izvršnih ali drugih delegatskih teles ne bi bili poklicni funkcionarji. Če želimo razviti takšno delegatsko sestavo in takšno delegatsko delo, potem mora to temeljiti na odgovorni vlogi tajnika. Ta zakon sam po sebi tega vprašanja ne razrešuje ne tako ne drugače, čeprav govori samo o vodji strokovne službe. Lahko pa se o vlogi vodje strokovne službe še dogovarjamo v nadaljnjih postopkih in opredeljujemo to vlogo skozi samoupravni sporazum in statut. Samo opozarjam, da je to pomembno vprašanje, ki je važno tudi za ureditev vrste drugih vprašanj v nadaljnjem razvoju samoupravnih interesnih skupnosti.

V zvezi s Prešernovim sklodom je treba reči to-le. Nedvomno so Prešernove nagrade pomemben izraz slovenske kulturne politike in ne more biti to vprašanje zunaj kulturnih skupnosti in zunaj interesa delegatov v kulturnih skupnostih. V Kulturni skupnosti Slovenije je bilo na več sejah Izvršnega odbora poudarjeno, da bi bil že skrajni čas, da se sprejme nov zakon, ki bo te odnose na novo uredil. In zato, ker mislimo, da ne moremo vprašanje Prešernovega sklada omejiti na vprašanje razbremenitve proračuna in obremenitve Kulturne skupnosti, da to ni zgolj finančno vprašanje, temveč vsebinsko vprašanje, menimo, da ni prav, da se to tako zapisuje v zakonu o svobodni menjavi dela na kulturnem področju, ampak da je treba čimprej sprejeti nov zakon, v katerem je treba celoto odnosov postaviti — poudarjam odnosov, ne pa zgolj dinarske vrednosti, zato smo proti taki določitvi v zakonu. Po mojem bi bilo prav, da pri tem tudi vztrajamo. To bo lahko še dodatni pospešek, da bi se tak zakon čimprej sprejel. Sicer pa poudarjam, da smo se že lani, pa tudi letos, dogovarjali o tem, da bodo občinske kulturne skupnosti in Kulturna skupnost Slovenije sodelovale v vsem postopku glede izbire in predlogov za Prešernove nagrade. Na prihodnji seji Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije imamo za to predvideno posebno točko: obravnava predlogov za Prešernove nagrade. Menim, da je treba že zdaj pokazati čim večjo pripravljenost in odprtost kulturnih skupnosti za razprave o vlogi in nalogi Prešernovega sklada,

poudarjajoč to, kar smo že večkrat rekli, da bi morala pravzaprav sleherna občinska kulturna skupnost vsako leto enkrat preveriti umetniške in kulturne dosežke na svojem območju, jih ovrednotiti in najboljše bodisi same nagrajevati skozi občinske nagrade ali pa jih predlagati za nagrade v republiki — tja do Prešernovega sklada kot vrha različnih nagrajevanj in spodbujanj kulturne in umetniške ustvarjalnosti. Takšna so naša stališča.

Glede pripombe Zakonodajno-pravne komisije, gre za predlog v zvezi z 32. členom, pa tole. V Izvršnem odboru smo poudarjali, da je treba naglasiti vlogo samostojnih umetnikov in kulturnih delavcev tudi v občinskih kulturnih skupnostih in zagotoviti ustrezno zastopstvo, da pa to, kar je zdaj tam napisano, omejuje to vlogo zgolj na Kulturno skupnost Slovenije, kar se nam zdi premalo in narobe. Zato pravimo, da ne gre za to, ali kaj črtati, ampak za to, da je treba osamosvojiti ta del kot poseben člen in poudariti, da se zagotavlja navzočnost delegatov samostojnih kulturnih delavcev v vseh kulturnih skupnostih, ne zgolj v Kulturni skupnosti Slovenije. Mislim, da po duhu tu ne more biti razlik, če pa je kakšna pravna ovira, se lahko poišče ustrezna rešitev.

Predsednik France Štiglic: Hvala lepa! Slišali ste ekspozije. Pričenjam splošno razpravo o predlogu zakona o svobodni menjavi dela. Naj pripomnim, da pismenih amandmajev nisem prejel od nobene občinske kulturne skupnosti. Postopek vam je znan, če ne, ga bo tajnik pozneje še pojasnil. Zdaj pa vas prosim, da se v tej razpravi predvsem usmerjate v odprta vprašanja usklajevanja, ki so ostala, se pravi tista, ki se nanašajo na točko »c« 10. člena in 32. ter 46. člena.

Prejel sem sporočilo, da je Zbor občin ta zakon že sprejel z dodatkom oziroma verzijo 50. člena, ki ni v nobeni zvezi z nami in gre samo za usklajevanje s predlagateljem. Seveda pa je s tem Zbor občin odklonil naše amandmaje. Prosim, razprava je začeta, če kdo želi besedo? Prosim, tovariš Humer ima besedo.

J o ž e H u m e r : Kot razumete in vidite, smo zdaj v zadnjem stadiju ali v zadnjem delu zadnjega stadija, tako da nam žal tudi drobne stvari, pri katerih ne gre za vsebinska razhajanja, v tem trenutku postajajo toliko pomembne, da nastaja vprašanje, ali bodo pristojni zbori zdajle sposobni koordinirano sprejeti ta zakon ali ne. Na to sem hotel opozoriti zaradi tega, ker ste najbrž tudi iz razprav in iz kvalitete razhajanj v razpravi ugotovili, da pri teh členih, okoli katerih se še vedno sučemo, ne gre za ničesar vsebinskega.

Pri 10. členu točka »c« gre popolnoma točno, tako kot je definiral tovariš Tavčar, za bojazen, da bi se utegnila ta stvar razumeti tudi narobe. Upamo, da zaradi drugega dela besedišča te točke »c« ta nevarnost ni utemeljena, še zlasti pa ne zaradi besedila točke »a« tega istega 10. člena, kjer je natančno povedano, da je za vse tiste naloge, o katerih se dogovarjamo s samoupravnim sporazumom o temeljih plana — vi pa veste, da je sestavina tega tudi po doslejšnji izkušnji — marsikdaj vir od naložb tak in tak.

Morda bi se pri 46. členu lahko razhajali glede tega, ali je pri Prešernovem skladu prav, da v zakonu govorimo samo o tem, da naj Kulturna skupnost Slovenije zagotovi sredstva. Toda dikcija 46. člena nam tega ne dopušča. Dikcija 46. člena ni: »Kulturna skupnost Slovenije zagotavlja sredstva.« Dikcija

46. člena je: »Kulturna skupnost Slovenije sodeluje pri delu Prešernovega sklada v skladu s posebnim zakonom in zagotavlja sredstva.«

Predsednik France Štiglic: Hvala lepa! Želi kdo besedo? Ne želi nihče več razpravljati? (Ne.) Torej je pred nami faza sprejemanja amandmajev. Moram reči, da vseh amandmajev po vrstnem redu, kakršni so zdaj, nimam in se pač zanašam na to, da so razlike edino take, kot sta jih opredelila predlagatelj oziroma Zakonodajno-pravna komisija. Seveda so pri tem bistveni amandmaji, ki jih predlagamo mi, ker so ti v »sporcu« s predlagateljem in z Zakonodajno-pravno komisijo. Zakonodajno-pravna komisija ima pripombo k 32. členu. Ker se je uskladila s predlogom predlagatelja, je hkrati tudi proti našim amandmajem k 10. členu točke »c« in k 46. členu. Se pravi, da nismo usklajeni v 32. členu.

Milojka Modrijan: V zvezi z 32. členom naj pojasnim, da je predlagatelj tega amandmaja pogršil le v toliko, da ni predlagal amandmaja v tem smislu, da se to oblikuje v posebnem členu. Ker to, kar je oblikovano v amandmaju, dejansko manjka. Če pa se v 32. členu črta še ta alineja, potem dejansko ni nobene opore, da bi vnesli to določbo s samoupravnim sporazumom. V 22. členu, ko govori o občinski kulturni skupnosti, dejansko te določbe ni, ima pa občinska kulturna skupnost še vedno možnost, da to vstavi v svoj samoupravni sporazum. Tega ji nihče ne preprečuje. Dejansko oporo za to pa ima ravno v zadnji alineji 32. člena. Tu torej ne gre za kakršnokoli vsebinsko spremembo, pač pa se s tem daje neka opora, da jim je s samoupravnim sporazumom dana tudi možnost za oblikovanje te delegacije.

Predsednik France Štiglic: Hvala lepa! Če razumem prav, je napaka z naše strani, ker z amandmajem nismo predlagali samostojnega člena. Formuliranega amandmaja pa še nimam in ga moram šele napisati, da vidimo, če ga bodo delegati sprejeli. Potem se bo ta amandma usklajeval še v Zakonodajno-pravni komisiji in v ostalih zborih. Besedo ima tajnik Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije, tovariš Dušan Zupanc.

Dušan Zupanc: Ker sem slučajno bil na seji Zakonodajno-pravne komisije — nazadnje je to bilo 10. decembra — je bilo na te amandmaje v Zakonodajno-pravni komisiji opozorjeno, čeprav to v tej obrazložitvi res ni natančno definirano. Vendar v obrazložitvi lahko opazite, da na koncu piše: »v kolikor ostane, naj postane samostojen člen, ki bi tako veljal tudi za delegiranje v občinsko kulturno skupnost.« Se pravi, res je, da amandma ni bil formalno formuliran, res pa je tudi, da niti Zakonodajno-pravna komisija niti predlagatelj o tem nista hotela ničesar vedeti. Na zadnjem usklajevanju, ki je bilo v petek, so rekli, da glede na to, da so samostojni kulturni delavci pač v glavnem v večjih središčih, predvsem v Ljubljani, je smiselno ter smotrno, da se konstituirajo kot delegacija v Kulturno skupnost Slovenije. Bomo pa sedaj ta amandma ustrezno oblikovali.

Predsednik France Štiglic: Hvala lepa! Počakali bomo, da bo amandma zapisan, potem pa se bomo odločili. Prosim, tovariš Humer.

Jože Humer: Čigav amandma bo potem to?

Predsednik France Štiglic: Naš, mislim, skupščine, če ga bo sprejela. Predlagati ga mora Izvršni odbor, ali delegat s potrebnim številom podpisnikov, v skladu s poslovnikom Skupščine SR Slovenije. Se pravi, javiti se mora delegat in z njim še deset drugih, ki amandma predlagajo.

Besedo ima Marjan Suša, delegat Kulturne skupnosti Sežana.

Marjan Suša: Menim, da je sedaj za kakršnekoli amandmaje prepozno. Slišali smo, da je Zbor občin Skupščine SR Slovenije predlog zakona že sprejel, zato predlagam naslednje:

To kar je povedala predstavnica Zakonodajno-pravne komisije, je za nas v občinski skupnosti izhodišče. Predlagam, da se v obrazložitvi k predlogu zakona napiše tekst iz današnje razprave. Za nas bo to pomenilo izhodišče. Mnenja pa sem, da bi bilo treba isto zapisati tudi v obrazložitev za Prešernov sklad. Ker tam besedica »in« pomeni jasno, da bi Kulturna skupnost morala zagotavljati sredstva tudi za delovnjake Prešernovega sklada. Zato je treba tudi navedbe predstavnika Republiškega komiteja za kulturo in znanost vnesti v obrazložitev ob sprejemu zakona o Prešernovih nagradah. Jasno pa je, da se bodo sredstva zagotavljala tudi na osnovi dodatnega zakona, ki bo to stvar urejal.

Predsednik France Štiglic: Zakon bo najbrž prišel k nam v pretres.

Slišali ste še predlog delegata iz Sežane, da k 32. členu ne bi formulirali amandmaja, ampak da bi z opozorilom Skupščine poudarili smisel, h kateremu težimo z amandmajem. Če pa bi se javil delegat, ki bi predlagal amandma, ki ga ravno sedaj sestavlja tajnik skupnosti, in bi ta amandma dobil potrebno podporo, potem ga seveda moram dati na glasovanje. Če pa tega ne bo, potem sem seveda dolžan dati na glasovanje samo predlog, ki ga je dal delegat iz Sežane.

Medtem pa bi prešli na razpravo o točki »c« k 10. členu, kjer naj se sedanje besedilo: »dela za naložbe v kulturne objekte, kadar so te«, nadomesti z besedilom: »dela za dodatne naložbe«. Obrazložitev ste slišali. Tega našega amandmaja ne sprejemata niti predlagatelj niti Zakonodajno-pravna komisija.

Začenjam razpravo o tem amandmaju. Ni nobene razprave? (Ne.)

Potem je še 46. člen. Pričenjam razpravo o amandmaju k temu členu, s katerim se predlaga, da se ta člen črta. Želi kdo razpravljati? (Ne.) Zdaj je naša naloga, sprejeti vse amandmaje, ki so v zvezi z zakonom. Že prej sem povedal, da nimam točnega pregleda vseh amandmajev predlagatelja in amandmajev Zakonodajno-pravne komisije. To so tisti amandmaji, s katerimi se strinjamo in smo glede njih usklajeni. Prosim, tovariš Humer.

Jože Humer: Pomeni, da so v obravnavi še amandmaji k 13., 19. in 50. členu, s katerim se predlagatelj strinja ter tile trije sporni, o katerih govorimo.

Predsednik France Štiglic: Ostali so nam torej amandmaji k 13., 19. in 50. členu, s katerimi se tudi mi strinjamo in nimamo v zvezi z njimi nobenih pripomb. Lahko pa bi jih vendarle prebrali.

V 13. členu naj se v uvodnem stavku tega člena izraz: »s samoupravnim sporazumevanjem« nadomesti z izrazom: »dogovarjanjem«. To je bil namreč

prvotni amandma Izvršnega odbora Kulturne skupnosti, ki ga je potem prevzela Zakonodajno-pravna komisija.

In k 19. členu, kjer naj se v prvi alineji črtajo besede: »ki se izvaja v skupnosti«. Tudi to je bil prvotno amandma Izvršnega odbora Kulturne skupnosti.

Tovariš Humer, ali nista amandmaja k 13. in 19. členu prevzeta tudi v vaše besedilo, vsaj tako sem vas razumel? (Ne.) Se pa z njimi strinjate? (Da.)

Potem dajem amandmaja k 13. in 19. členu, ki sta v bistvu naša amandmaja, na glasovanje, in prosim predsednika zborov, da opravita glasovanje.

Predsednica Zbora izvajalcev Ljudmila Plesničar: Prosim delegate Zbora izvajalcev, da glasujejo o amandmajih k 13. in 19. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji k 13. in 19. členu soglasno sprejeti.

Namestnik predsednice Zbora uporabnikov Ivan Obal: Prosim delegate Zbora uporabnikov, da glasujejo o amandmajih k 13. in 19. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji k 13. in 19. členu soglasno sprejeti.

Predsednik France Štiglic: Hvala lepa! Amandma k 50. členu, ki ga je sprejel Zbor občin Skupščine SR Slovenije, pa se glasi takole: »Če občinska kulturna skupnost oblikuje delovno skupnost, se ta praviloma oblikuje za več samoupravnih interesnih skupnosti v občini.«

S tem predlogom se strinjata predlagatelj in tudi Zakonodajno-pravna komisija. Prosim oba predsednika zborov, če amandma k 50. členu, tako kot sem ga prebral, dasta na glasovanje.

Predsednica Zbora izvajalcev Ljudmila Plesničar: Prosim delegate Zbora izvajalcev, da glasujejo o amandmaju k 50. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (36 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma k 50. členu z večino glasov sprejet.

Namestnik predsednice Zbora uporabnikov Ivan Obal: Prosim delegate Zbora uporabnikov, da glasujejo o amandmaju k 50. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma k 50. členu soglasno sprejet.

Predsednik France Štiglic: Pred nami je zdaj glasovanje o naših amandmajih, ki so za zdaj neusklajeni oziroma so še v obliki predlogov. To je naš predlog amandmaja k 10. členu k točki »c« in naš predlog amandmaja k 32. in k 46. členu.

Predlog Izvršnega odbora za amandma k 10. členu k točki »c« se glasi: V tretji vrsti naj se besedilo »dela za naložbe v kulturne objekte, kadar so te«, nadomesti z besedilom »dela za dodatne naložbe«.

Obrazložitev ste slišali. Najprej pa bi glasovali o tistih amandmajih, ki niso sporni. To se pravi, o amandmaju k 3., 10. in k 17. členu. To so naši pred-

logi, ki jih doslej predlagatelj še ni sprejel v svoje besedilo, ki jih pa vendarle moramo sprejeti, da jih vključimo enakopravno v postopek. Najprej bi glasovali o amandmaju k 3. členu.

Predsednica Zbora izvajalcev Ljudmila Plesničar: Prosim delegate Zbora izvajalcev, da glasujejo o amandmaju k 3. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma k 3. členu soglasno sprejet.

Namestnik predsednice Zbora uporabnikov Ivan Obal: Prosim delegate Zbora uporabnikov, da glasujejo o amandmaju k 3. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma k 3. členu soglasno sprejet.

Predsednik France Štiglic: Oba zbora sta amandma Izvršnega odbora k 3. členu soglasno sprejela.

Zdaj je na vrsti amandma k 10. členu, k točki »b«, po katerem naj se besede: »delavcev in delovnih ljudi za kulturno življenje« nadomestijo z besedami: »delavcev in delovnih ljudi za njihovo kulturno življenje« — za tem se vstavi podpičje in nadaljnje besedilo črta.

Predsednica Zbora izvajalcev Ljudmila Plesničar: Prosim delegate Zbora izvajalcev, da glasujejo o amandmaju k 10. členu, k točki »b«. Kdor je za, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma k 10. členu k točki »b« soglasno sprejet.

Namestnik predsednice Zbora uporabnikov Iva Obal: Prosim delegate Zbora uporabnikov, da glasujejo o amandmaju k 10. členu, k točki »b«. Kdor je za, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma k 10. členu k točki »b« soglasno sprejet.

Predsednik France Štiglic: Ostane nam še sklepanje o amandmaju k 17. členu, ki se glasi: V tretji alineji naj se doda besedilo: »ali drugimi samoupravnimi interesnimi skupnostmi«.

Predsednica Zbora izvajalcev Ljudmila Plesničar: Prosim delegate Zbora izvajalcev, da glasujejo o amandmaju k 17. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma k 17. členu soglasno sprejet.

Namestnik predsednice Zbora uporabnikov Ivan Obal: Prosim delegate Zbora izvajalcev, da glasujejo o amandmaju k 17. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je amandma k 17. členu soglasno sprejet.

Predsednik France Štiglic: S tem smo sprejeli amandmaje Izvršnega odbora, ki so sicer že usklajeni z ostalimi dejavniki. Pred nami so zdaj še trije neusklajeni amandmaji. Tovariš tajnik bo prebral predlog amandmaja k 32. členu. Prosim, če ga pozorno poslušate.

Dušan Zupanc: Predlog je, naj bi zadnja alineja 32. člena postala nov 23. a člen, ki bi se glasil: »S samoupravnim sporazumom o ustanovitvi kulturne skupnosti se določi tudi, da delovni ljudje, ki samostojno kot poklic opravljajo umetniško ali drugo kulturno dejavnost, oblikujejo svoje delegacije za delegiranje delegatov v Zbor izvajalcev skupščine kulturne skupnosti, če ti delovni ljudje ne odločijo, da opravljajo funkcijo delegacije organi njihove poklicne skupnosti oziroma drugega združenja.«

Pojasnil bi, v čem je sprememba. Sprememba je samo v tem, da se pač določba o Kulturni skupnosti Slovenije razširi tudi na občinske kulturne skupnosti — to je tisto novo in se seveda temu ustrezno člen začne drugače. Biti pa mora to nov člen. Vstavil sem ga tam, kjer so določbe o občinski kulturni skupnosti, ker pač velja tudi za njih in sem ga zato uvrstil za 23. členom.

Predsednik France Štiglic: Slišali ste predlog amandmaja, ki je bil sicer obravnavan na Izvršnem odboru. Prosim, ali so kakšne pripombe k tej formaciji? (Ne.) Ker je postopek v skupščini tak, da mora zaradi tega, ker Izvršni odbor ni predlagatelj, amandma predlagati nekdo od delegatov skupaj z desetimi sopodpisniki, vprašujem, ali se kdo javi za predlagatelja? Prosim, Matej Svetel, delegat Kulturne skupnosti Maribor.

Matej Svetel: Dovolite, da se javim kot predlagatelj amandmaja, in sicer v takšnem besedilu, kot ga je predlagal tovariš tajnik. Prosil bi, da amandma podpre še najmanj deset delegatov, da zadostimo poslovniškemu določilu.

Predsednik France Štiglic: Slišali ste poziv predlagatelja tega amandmaja, delegata iz mariborske občinske Kulturne skupnosti. Apeliral je na vas, da se mu pridruži še deset delegatov, sopodpisnikov predloga amandmaja.

Tisti, ki podpirate ta amandma, prosim, da se javite in navedete svoje ime in občinsko kulturno skupnost, katere delegat ste. (Javi se 14. delegatov.)

Ugotavljam, da se je javilo 14 sopodpisnikov, torej več kot 10.

Tovariš tajnik, prosim, da se pripravljene delegati podpišejo pod amandma. Najprej tovariš Svetel, nato pa ostali, da bo to v skladu s poslovníkom. Prosim, tovariš Humer.

Jože Humer: V imenu predlagatelja moram reči, da se s tem amandmajem ne strinjamo.

Predsednik France Štiglic: Slišali ste mnenje predstavnika predlagatelja. Naš amandma bo torej sprožil usklajevalni postopek, kar je normalno sicer bi to ne bilo predvideno in zapisano v poslovniku republiške Skupščine. Ker je torej predlog amandmaja dobil svojo veljavno podlago, ga dajem na glasovanje in prosim predsednika zborov, da opravita glasovanje.

Predsednica Zbora izvajalcev Ljudmila Plesničar: Prosim delegate Zbora izvajalcev, da glasujejo o amandmaju k 32. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (23 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (En delegat.) Se je kdo vzdržal? (7 delegatov.)

Ugotavljam, da amandma k 32. členu ni sprejet.

Namestnik predsednice Zbora uporabnikov Ivan Obal: Prosim delegate Zbora uporabnikov, da glasujejo o amandmaju k 32. členu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (16 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (2 delegata.) Se je kdo vzdržal? (6 delegatov.)

Ugotavljam, da amandma k 32. členu ni sprejet.

Predsednik France Štiglic: Prosim, da ugotovimo navzočnost delegatov Zbora uporabnikov. (Navzočih je 29 delegatov.) Ugotavljam, da je navzočih le 29 delegatov, zaradi česar Zbor ni več sklepčen.

Prosim, da ugotovimo še navzočnost delegatov Zbora izvajalcev. (Navzočih je 33 delegatov.)

Ugotavljam, da je navzočih 33 delegatov, s čimer je Zbor še sklepčen.

Ker pa zbor uporabnikov ni več sklepčen, prekinjam 21. sejo Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije in vas obveščam, da se bo seja nadaljevala 26. decembra 1980.

(Seja je bila prekinjena ob 11.30 in se je nadaljevala 26. decembra 1980 ob 9. uri.)

Namestnica predsednika Ljudmila Plesničar: Nadaljujemo 21. sejo Skupščine Kulturne skupnosti Slovenije z že sprejetim dnevnim redom.

Ker smo dobili pismeno obvestilo, da so zbori Skupščine SR Slovenije predlog zakona o Triglavskem narodnem parku umaknili z dnevnega reda in o njem na seji 16. decembra 1980 niso sklepali, predlagam, da tudi mi umaknemo 7. točko z dnevnega reda. Ima kdo kakšno pripombo k temu predlogu? (Ne.) Menite, da bi bilo kljub temu, da je bila ta točka v Skupščini SR Slovenije umaknjena z dnevnega reda, potrebno, da razpravljamo o tem zakonu ali ga preložimo? Prosim predstavnika predlagatelja za mnenje.

Tone Poljšak: Predlagatelju ni znano, kdo zdaj formalno vaši Skupščini predlaga umaknitev tega predloga. V Zboru združenega dela in v Zboru občin so to predlagali predstavniki občin Tolmin in Jesenice. Predlagatelj je menil, da bi se zakon na teh dveh zborih lahko obravnaval, ker se samo na podlagi obravnave lahko zavzame stališče, ne pa na podlagi pripomb, da stvar ni bila usklajena, in to pripomb, ki v celoti niti ne drže, kajti zakon je bil usklajen in so trditve, ki so bile takrat podane, temeljile na ugotovitvah, preden je bilo to usklajevanje zaključeno. Predlagatelj, to je Izvršni svet, torej ne vztraja, da vaša Skupščina obravnava predlog zakona o Triglavskem narodnem parku, meni pa, da bi bilo to lahko tudi racionalno, da se razprava o njem povede, še posebej, ker so v tem zakonu skoraj identične rešitve glede konkretizacije sistemskega zakona o naravni in kulturni dediščini glede enega parka, kot so v drugem zakonu o spominskem parku Trebče glede drugega parka, ki pa je bil sprejet.

Namestnica predsednika Ljudmila Plesničar: Besedo ima tovariš Stane Jan, delegat Kulturne skupnosti Tolmin.

Stane Jan: Glede na to, da je bilo pravkar rečeno, da ni ničesar spornega glede uskladitve zakona, moram povedati, da navedbe govornika pred menoj niso točne. V gradivu, ki ga je dostavila skupščina občine, je rečeno, da je potrebna uskladitev pred izidom zakona in to na osnovi 9. člena ustave SFRJ, v katerem je natančno navedeno, da zakon, za katerega sredstva niso zagotovljena oziroma viri sredstev niso znani, ne more biti sprejet. Mislim, da ni potrebno, da stvari ponarejamo in drugače postavljamo kot so in tudi mislim, da ni potrebno s tem v zvezi nikogar zavajati. Če bi bil zakon v obravnavi, bi moral tudi delegat iz Tolmina vztrajati na tem, da se zakon obravnava v republiški Skupščini takrat, ko bo do popolnosti usklajen z vsemi spornimi vprašanji.

Tone Poljšak: Moram protestirati proti izjavi glede ponarejanja in netočnosti moje izjave.

Namestnica predsednika Ljudmila Plesničar: Predlagam, da obravnavo tega zakona umaknemo z dnevnega reda. Kdor je za, naj prosim glasuje! (82 delegatov glasuje za.) Je kdo proti predlogu? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

To pomeni, da je 7. točka z večino glasov umaknjena z današnjega dnevnega reda.

Prehajamo na nadaljevanje obravnave 5. točke dnevnega reda, to je na predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti.

Po seji skupščine so bila opravljena usklajevanja amandmajev, ki bi jih bilo še potrebno sprejeti. V pogovorih je bilo ugotovljeno, da je mogoče opraviti nekatere redakcijske popravke, ki ne menjajo vsebine amandmajev Izvršnega odbora ter so sprejemljivi. Zato je danes ponovno predloženo besedilo amandmajev k 3., 10., 32. in 36. členu. Predlagam, da amandmaje v predloženem besedilu sprejmemo. Želi kdo razpravljati o tem? (Da.) Prosim, tovariš Humer!

Jože Humer: Predlagatelji se s temi tremi mandmaji, kot so pripravljani, strinjamo.

Namestnica predsednika Ljudmila Plesničar: Prosim predsednika zborov, da izvedeta glasovanje.

Namestnica predsednice Zbora izvajalcev Anka Zevnik: Prosim delegate Zbora izvajalcev, da glasujejo o amandmajih Izvršnega odbora. Kdor je za, naj prosim glasuje! (41. delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da so amandmaji sprejeti z večino glasov.

Namestnik predsednice Zbora uporabnikov Matej Svetel: Prosim delegate Zbora uporabnikov, da glasujejo o amandmajih Izvršnega odbora.

Kdor je za, naj prosim glasuje! (41 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.)
Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji soglasno sprejeti.

Namestnica predsednika Ljudmila Plesničar: Ugotavljam, da sta oba zbora z večino glasov vseh delegatov sprejela amandmaje Izvršnega odbora.

Prehajamo na obravnavo besedila predloga zakona. Predlagam, da besedilo obravnavamo po poglavjih. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Če ne želi nihče razpravljati o besedilu, prosim, da glasujemo o predlogu zakona v celoti. Prosim predsednika zborov, da izvedeta glasovanje.

Namestnica predsednice Zbora izvajalcev Anka Zevnik: Kdor je za predlagani zakon, naj prosim glasuje! (41 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (En delegat.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet z večino glasov.

Namestnik predsednice Zbora uporabnikov Matej Svetel: Kdor je za predlagani zakon, naj prosim glasuje! (37 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (4 delegati.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet z večino glasov.

Namestnica predsednika Ljudmila Plesničar: Ugotavljam, da sta oba zbora predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti sprejela z večino glasov.

Prehajamo na 6. točko dnevnega reda, to je na predlog zakona o naravni in kulturni dediščini.

Gradivo ste prejeli z vabilom, dodatno gradivo pa še danes na klop. Predlagam, da najprej poslušamo poročila. Prosila bi predstavnika predlagatelja za uvodno obrazložitev. Prosim, tovariš Humer.

Jože Humer: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati. Zakon, ki ste ga pravkar sprejeli, v svojih uvodnih določbah našteva tiste družbene dejavnosti, ki jih po današnjem pojmovanju — lahko bi tudi rekli po današnji družbeni konvenciji — štejemo med kulturne dejavnosti. Vsebuje pa tudi temeljno delitev teh dejavnosti: ustvarjanje, posredovanje in varstvo kulturnih vrednot. Pred nami je zdaj predlog zakona, ki v celoti zakonsko ureja zadnjo od omenjenih skupin dejavnosti, varstvo kulturnih vrednot.

Kot pove še naslov zakona, je predmet njegovega urejanja v skladu s črko in duhom ustave SR Slovenije, vsa naravna in kulturna dediščina, torej materializirano bogastvo naše družbe. Pri tem uporablja predlog izraz kulturno sicer še vedno v njegovem ožjem, področnem pomenu, vendar toliko širše, ker zajema tudi kulturne vrednote, ki nam jih nudi narava. Spoznanje, da se naravna in kulturna dediščina med seboj prepletata, da prehajata druga v drugo in se dopolnjujeta, da je zato varovanje naravne in kulturne dediščine zao-krožena celota, kulturna dejavnost, je v tem predlogu zakona izpeljano ne samo pravno tehnično, temveč tudi sistemsko in organizacijsko. Predlog je torej kodeks varstva naravne in kulturne dediščine, ki v celoti nadomešča sedanje zakone o varstvu kulturnih spomenikov, o muzejih, arhivih, arhivskem

gradivu in o varstvu narave. Pri tem je varstvo kulturnih sestavin naravne dediščine v zakonodajnem pogledu med kulturnimi dejavnostmi novost, v praksi pa le pritrjuje težnjam in spodbudam, ki so jih dosedanji zavodi za varstvo kulturnih spomenikov oziroma za varstvo naravne in kulturne dediščine vsaj deloma uveljavljali že doslej.

Vsaka od prej omenjenih skupin kulturnih dejavnosti, sama po sebi neenotna, ima vendarle skupne značilnosti, ki jo bolj ali manj jasno dele od drugih. Med take značilnosti skupine varstva naravne in kulturne dediščine gotovo sodi nerazdelno prepletanje ožjih kulturnih z raziskovalnimi, upravnimi, vzgojno-izobraževalnimi sestavinami teh dejavnosti. Predlog skuša kolikor mogoče izluščiti čisto upravne sestavine in jih v delovnem pogledu nalagati v upravi, v gmotnem pa proračunu družbenopolitičnih skupnosti. Izhaja pa vendarle iz doslednejših razporeditev in ne skuša po sili iskati končnih in celostnih rešitev. Raziskovalne in vzgojne naloge pa ostajajo tudi v tem predlogu le še bolj poudarjene, a neločljive sestavine varstvenih dejavnosti. Stvar samoupravnega sporazumevanja med interesnimi skupnostmi pa je, kako bodo to prepletenost sestavin upoštevale.

Premagovanje razkoraka med ustavno pravico slehernega do uživanja vseh sadov kulture in med dejansko prostorsko, gmotno in duhovno dostopnostjo kulturnih dobrin občanom, terja na tem področju še nekatere posebne poudarke, a vsebuje tudi prednosti in posebne možnosti. Predvsem je varstvo naravne in kulturne dediščine še bolj kot druge kulturne dejavnosti odvisno od zavesti, pripravljenosti, razumevanja in dejavnosti vseh občanov, naj jih gledamo posamič ali v njihovih družtvih, krajevnih skupnostih ali delovnih organizacijah. Predlog zakona to s splošnejšimi normami v prvem poglavju kolikor je mogoče podčrtuje, v drugem in četrtem pa tudi podrobno ureja. To pa po drugi strani še toliko bolj poudarja potrebo po dejavnostih izrazito strokovne narave, ki morajo v celoti pokrivati območja in skrbeti za varnost naravne in kulturne dediščine, še posebej pa naravnih znamenitosti, nepremičnih in premičnih spomenikov, vštevši tudi arhivsko gradivo.

Nosilci teh dejavnosti ne smejo videti svojih nalog le v razmerju do dediščine, temveč tudi v razmerju do ljudi. Prav posebej pa se morajo uveljavljati kot strokovni svetovalci in sodelavci imetnikov spomenikov in drugih interesentov in nikakor ne kot oblast nad njimi. Zato jim predlog nalaga pomembne vzgojno-izobraževalne in kulturno-vzgojne naloge, razbremenjuje pa jih upravnega odločanja. Hkrati je varstvo naravne in kulturne dediščine, posebno spomenikov in znamenitosti, poudarjena skrb vse družbene skupnosti, saj gre tako za bogatenje našega kulturnega vsakdana in oblikovanja našega družbenega razvoja kot za dolg do prihodnjih rodov in v precejšnji meri tudi do mednarodne skupnosti. Zato nalaga predlog družbenopolitičnim skupnostim, njihovim predstavniškim in upravnim organom pomembne pristojnosti, tako v sistemu planiranja kot pri razglašanju spomenikov in znamenitosti in v zvezi s tem aktom pri zagotavljanju strokovnih dejavnosti varstva v celoti, izjemoma pa tudi v zvezi s posameznim spomenikom.

Dejavnosti strokovnih organizacij na tem področju so kulturne dejavnosti posebnega družbenega pomena. To pa opravičuje in nalaga med drugim posebne določbe o ustanavljanju in samoupravljanju strokovnih organizacij, s čimer naj bo zagotovljen poseben družbeni interes. Zakon ureja to v glavnem enotno, tako za organizacije za varstvo naravne in kulturne dediščine, to so sedanji zavodi, kot za muzeje in arhive.

Celovito in enotno pojmovanje varstva dediščine samo kaže tudi na potrebo, da delovne organizacije, ki jim je strokovni del tega varstva naložen, tesno sodelujejo in usklajujejo svoje delo po vsebini in metodi, skupaj skrbijo za enoten razvoj in usklajujejo svoje delo pri upravljanju spomenikov in znamenitosti same upoštevajo širši družbeni interes. Predlog vsebuje določbe, s katerimi tako sodelovanje spodbuja in omogoča v posameznih primerih družbene posege. Še več pa bo glede tega mogoče in treba doseči z usklajevanjem in sporazumevanjem v kulturnih skupnostih. Za bodočo Kulturno skupnost Slovenije je mogoče v njeni novi organiziranosti napovedovati, da bo za to področje najprej in predvsem pomembno mesto dogovarjanja o usklajenih dejavnostih varstva in o enotnih elementih za svobodno menjavo dela, o normativih, standardih, elementih povračila itd., šele nato tudi prostor za svobodno menjavo dela samo in za združevanje sredstev zanjo.

Družbenoekonomska razmerja ureja predlog zakona na več ravneh in v več zvezah, kot na primer imetnik naravne in kulturne dediščine, njegove dolžnosti in upravičenja pri varstvu, strokovna organizacija in svobodna menjava dela v kulturni skupnosti kot poglobljen način pridobivanja njenega prihodka, sredstva proračuna za upravne naloge, najširše možnosti združevanja interesa in sredstev, ko gre za vlaganja v posamezen spomenik ali znamenitost, v izjemnih primerih tudi angažiranje družbenopolitične skupnosti.

Ker so spomeniki in znamenitosti za družbo posebnega pomena, je v predlogu zakona z razlastitvijo, predkupno pravico, prepovedjo izvoza in na druge načine olajšano prehajanje spomenikov in znamenitosti iz zasebne v družbeno lastnino in prenos družbenih spomenikov od manj primernih na primernejše upravljalce. Za uveljavljanje tega zajetnega zakona bo med drugim po predlogu samem treba izdati vrsto podzakonskih predpisov. Vsi so v osnutku pripravljeni ob sodelovanju upravnih organov in organizacij ter združenj strokovnih organizacij, tako da jih bo Republiški komite za kulturo in znanost v začetku prihodnjega leta lahko tudi izdal.

Ugotovitev predlagatelja, da uveljavljanje tega zakona samo po sebi ne bo terjalo posebnih sredstev, je bila v javni razpravi pogosto napak razumljena in zavračana. Ko to ugotovitev vendarle ponavljamo, nikakor nočemo reči, da bi celotno področje varstva naravne in kulturne dediščine že doslej ne upravičevalo večjih družbenih sredstev in da jih ne bo terjalo poslej, vendar ne zaradi sprememb v zakonodaji, temveč zaradi narave in pomena teh dejavnosti.

Tovarišice delegatke, tovariši delegati! Predlog zakona o naravni in kulturni dediščini, ki je pred vami, je nastal iz osnutka na temelju pripomb in predlogov, podanih v skupščinskih odborih in zborih kot rezultat nadaljnega sodelovanja predstavnikov spomeniškovarstvene in arhivske stroke s predlagateljem, svoje pa so prispevala tudi posvetovanja, ki smo jih pripravili skupaj s Svetom za kulturo pri SZDL. Ocenjujemo, da so v predloženem besedilu na primeren način upoštevane vse pripombe in predlogi. Zato predlagamo, da ta zakon skupaj z amandmaji, ki so njegova sestavina, sprejmete.

Predlagatelj se strinja z amandmajema Odbora za družbenoekonomske odnose Družbenopolitičnega zbora k 18. in 20. členu, strinja se tudi z amandmajem dveh skupščinskih zborov k 8. in z oblikovanjem novega 19. a člena, vendar pri tem predlaga nekoliko spremenjeno besedilo, ki ste ga tudi prejeli. Razlika je le v tem, da plačila imetniku, ki se mu zaradi razlastitve spomenika bistveno poslabšajo pogoji gospodarjenja, ne imenujemo odškodnina, ker

ne gre za škodo v klasičnem pomenu besede, temveč za enkratno nadomestilo. Od amandmaja k 76. členu pa je predlagatelj sam odstopil. Z amandmajem oziroma z vsebino dodatnega poročila, ki ste ga danes prejeli na mizo, se predlagatelj strinja. Pristojni zbori Skupščine SR Slovenije so na zadnjem zasedanju tak zakon sprejeli, in to predlagam v imenu predlagatelja tudi vam, tovarišice in tovariši delegati. Hvala.

Namestnica predsednika Ljudmila Plesničar: Prosim predstavnika Zakonodajno-pravne komisije, da poda poročilo. Prosim, tovariš Samo Divjak!

Samo Divjak: S takim amandmajem se strinjamo.

Namestnica predsednika Ljudmila Plesničar: Prosila bi predsednika Izvršnega odbora, da poda poročilo o stališčih Izvršnega odbora.

Ivo Tavčar: Poročilo ste že dobili na prejšnji seji. To poročilo samo opozarja na nekatera še ne dokončno razčiščena vprašanja in opozarja med drugim še zmerom na neenak položaj varstvenih organizacij na občinski in republiški ravni, kjer imamo upravni značaj republiškega zavoda. Opozarja, da to otežuje usklajevanje in sodelovanje, čeprav so v zakonu te naloge in odgovornosti pri republiškem zavodu dosti v večji meri poudarjene kot so bile poprej. Opozarja tudi na to, da so nekatera vprašanja takega značaja, da jih bo treba v usklajevanju z vsemi prizadetimi v prihodnje razreševati. Zlasti se bomo tu in tam kdaj zapletli glede tega, kar je upravnega in kaj drugečnega značaja, kakšne odgovornosti ima ta ali oni nosilec odgovornosti, kaj družbenopolitična skupnost ali upravna služba te družbenopolitične skupnosti, kaj druge samoupravne interesne skupnosti in kaj kulturna skupnost.

V tem smislu bo v prihodnje potrebno kar najširše sodelovanje vseh prizadetih. To bo lahko težavno, bo pa tudi koristno in smotno, kajti varstvo naravne in kulturne dediščine je gotovo tako širok interes, da mora biti vanj vključenih čim več družbenih nosilcev odgovornosti. Zato tudi Izvršni odbor priporoča, da se v prihodnje, ko se bodo pripravljali delovni načrti skupščin in drugih teles kulturnih skupnosti, vsa ta problematika postopoma obdela. Že danes imamo na dnevnem redu arhivsko vprašanje. Tako bo treba dati v prihodnje tudi druge dele kulturne dediščine ali odgovornosti nosilcev te kulturne dediščine na dnevni red, da bi tako prišli do globalnega spoznanja o vsej tej problematiki in tudi do primernih ukrepov in odločitev, kaj storiti. Gotovo je, da bo varstvo kulturne dediščine v prihodnje terjalo več sredstev. Zato bo treba razmisliti, ali se ne bi v doglednem času tudi dogovorili za dopolnilo samoupravnega sporazuma o temeljih petletnega načrta. Že sama povečana odgovornost zdajšnjih zavodov za spomeniško varstvo, ki so sorazmerno neusposobljeni za to področje, bo terjalo dodatne zadolžitve in tudi dodatna sredstva. Kdaj in v kolikšni meri bo to potrebno, se bo potrebno v prihodnje sporazumeti.

Na vsak način je ta zakon izredno pomemben, ker prvič, združuje in povezuje vso kulturno dediščino, drugič pa s kulturno združuje tudi naravno dediščino. Ta povezava je prvič zakonsko urejena in zaradi tega tudi prinaša vrsto novih nalog in terja še vrsto nadaljnjih ukrepov, ki jih bodo omogočili izvršilni predpisi, o katerih mislim, da se bomo skupaj s sprejemnikom teh predpisov, republiškim komitejem, še vnaprej dogovarjali, da bodo ustrezali

vsem zahtevam in vsem nalogam, ki jih pri tem imamo tudi kulturne skupnosti. Mi sami pa bomo morali tudi napraviti rokovnik za izvedbo nalog, kajti zakon določa nekatere roke, do kdaj mora biti ta ali ona naloga opravljena. Zato so izvajalci sami pred vrsto nalog, da se na novo konstituirajo, ker so na novo določeni tudi organi upravljanja. Vse to je opredeljeno z roki, do kdaj je treba to opraviti. Zato bi bilo koristno, da današnje sprejemanje zakona pospremimo tudi s takšnimi opozorili in navodili, da bo zakon čimprej zaživel in izpolnil naša pričakovanja. Sicer pa samo opozarjam, da so spreminjevalni predlogi in dopolnila k zakonu medsebojno usklajeni. Mislim, da ni nobenih razlogov, da ne bi soglasno podprli skupno dogovorjene amandmaje, tako amandmaje, ki so bili dani z drugih strani, kot tudi amandmaje, ki so bili dani s strani Izvršnega odbora in ki so bili tudi podprti s strani predlagatelja.

Namestnica predsednika Ljudmila Plesničar: Slišali ste poročila predlagatelja, Zakonodajno-pravne komisije in predsednika Izvršnega odbora. Predlagam, da začnemo načelno obravnavo predloga zakona o naravni in kulturni dediščini. Želi kdo besedo? (Nihče.)

Če ne želi nihče razpravljati, predlagam, da glasujemo o amandmajih, in sicer o amandmaju k 8. členu, ki ju predlagata Odbor za stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora združenega dela in Odbor za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin; o amandmaju k 10. in 11. členu, ki ga predlaga Zakonodajno-pravna komisija; o amandmaju k 18. in 20. členu, ki ga predlaga Družbenopolitični zbor, in sicer o amandmaju k 19. členu kot ga predlaga Izvršni svet ter o amandmajih Izvršnega odbora v besedilu, kot so danes predloženi. Vsi drugi amandmaji so vsebovani v amandmajih oziroma redakcijskih popravkih predlagatelja in so sestavni del predloga ali pa so bili umaknjeni. Želi o tem še kdo razpravljati? (Ne.) Če ne, prosim predsednika zborov, da izvedeta glasovanje.

Namestnica predsednice Zbora izvajalcev Anka Zevnik: Prosim delegate Zbora izvajalcev, da glasujejo o amandmajih Izvršnega odbora. Kdor je za, naj prosim glasuje! (42 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji soglasno sprejeti.

Namestnik predsednice Zbora uporabnikov Matej Svetel: Prosim delegate Zbora uporabnikov, da glasujejo o amandmajih Izvršnega odbora. Kdor je za, naj prosim glasuje! (41 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da so amandmaji sprejeti.

Namestnica predsednika Ljudmila Plesničar: Ugotavljam, da sta oba zbora soglasno sprejela stališča in amandmaje.

Prehajamo na obravnavo besedila predloga zakona. Predlagam, da besedilo obravnavamo po poglavjih. Želi kdo razpravljati? (Nihče.) Ker nihče ne želi razpravljati, predlagam, da glasujemo o predlogu zakona v celoti. Prosim predsednika obeh zborov, da izvedeta glasovanje.

Namestnica predsednice Zbora izvajalcev Anka Zevnik: Prosim delegate Zbora izvajalcev, da glasujejo o predlaganem zakonu. Kdor je za, naj

prosim glasuje! (41 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zakon sprejet z večino glasov.

Namestnik predsednice Zbora uporabnikov **Matej Svetel**: Prosim delegate Zbora uporabnikov, da glasujejo o predlaganem zakonu. Kdor je za, naj prosim glasuje! (41 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je zakon soglasno sprejet.

Namestnica predsednika **Ljudmila Plesničar**: Ugotavljam, da sta oba zbora z večino glasov sprejela zakon o varstvu naravne in kulturne dediščine.

Prehajamo na 7. točko dnevnega reda, ki je zdaj 6. točka, to je na predlog zakona o Spominskem parku Trebče.

Gradivo ste prejeli in bi najprej predlagala, da poslušamo poročila. Prosim, besedo ima tovariš **Poljšak**, namestnik predsednice Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora.

Tone Poljšak: Tovarišica predsednica, spoštovani delegati! Najprej naj opozorim na to, da je ta predlog zakona izvedbeni akt zakona o naravni in kulturni dediščini, ki ste ga sprejeli pri prejšnji točki dnevnega reda. Razlogi za sprejem tega zakona in osnovne rešitve so bile že obravnavane v vaši skupščini ob obravnavi predloga za izdajo zakona in ob obravnavi osnutka zakona.

Predlog zakona o Spominskem parku Trebče, ki ga imate pred seboj, upošteva vse bistvene rešitve, ki so bile opredeljene v osnutku tega zakona. Zato menim, da ni potrebno ponavljati načel in razlogov, ki so nas vodili k posameznim rešitvam in določbam, ki jih prinaša predlog zakona. Glede na to naj ob tej priložnosti opozorimo vsaj na razlike med osnutkom zakona, ki je bil sprejet v zborih Skupščine SR Slovenije 16. junija, ter predlogom zakona, ki je danes v obravnavi, skupaj s predlaganimi amandmaji in redakcijskimi popravki.

Predlagatelj je v postopku predloga zakona o Spominskem parku Trebče proučil vse pripombe in predloge k osnutku zakona in jih skoraj v celoti upošteval ter vgradil v posamezne določbe predloga zakona. Izjema pri tem je le predlog za občutnejšo razširitev meje parka, ki je bil podan s strani delegatov iz občine Krško. Vendar pa moramo poudariti, da je po pojasnitvi razlogov za in proti razširitvi območja Spominskega parka bil dosežen popoln sporazum med pobudniki razširitve in predlagateljem zakona. Tako lahko ob tej priložnosti ugotovimo, da ostajajo meje območja Spominskega parka Trebče take, kot so vrisane v karti, ki je bila priložena k osnutku tega zakona.

Nove določbe, v primerjavi z osnutkom zakona, so podane v 19. in 20. členu. V 19. členu je opredeljeno, da opravlja organizacija za varstvo poleg dejavnosti posebnega družbenega pomena tudi dejavnosti po pooblastilu. V 20. členu pa je določeno, da ima v organu upravljanja parka organizacija za varstvo parka eno tretjino delegatov, družbenopolitične skupnosti z območja parka in SR Slovenija ter samoupravne organizacije in skupnosti, družbenopolitične in druge organizacije, ki sodelujejo pri varstvu in razvoju parka, pa dve tretjini delegatov. V tem členu je nadalje tudi določeno, o katerih vpra-

šanjih in zadevah odločajo delegati uporabnikov skupaj z delegati organizacije za varstvo.

Nadalje moram opozoriti, da so v obravnavah v delovnih telesih skupščinskih zborov in Kulturne skupnosti Slovenije bili predloženi trije amandmaji in nekaj redakcijskih popravkov, ki jih je predlagatelj v celoti upošteval, kot je to razvidno iz predlogov amandmajev, ki so predloženi za današnjo obravnavo.

Predloženi amandmaji k 18. in 25. ter 29. členu predloga zakona o Spominskem parku Trebče v ničemer ne spreminjajo osnovnega koncepta varstva in razvoja Spominskega parka niti ne bodo nanj vplivali. Pomenijo pa spremembe in dopolnitve, ki zagotavljajo racionalnejše izvajanje nalog, ki jih bo opravljala organizacija za varstvo oziroma upravni organi in drugi udeleženci, nosilci varstva in razvoja v Spominskem parku. Iz teh razlogov se tudi črta 25. člen. To pomeni, da v okviru organizacije za varstvo ni predvidena posebna naravovarstvena služba s poklicnimi in prostovoljnimi naravovarstvenimi nadzorniki. Razlogi za to so podani s tem, da gre v tem primeru za sorazmerno majhno območje, kjer so bili že dosedaj uveljavljeni nekateri ukrepi začasne prepovedi gradnje in drugih posegov v prostor in da pristojni občinski upravni organi in inšpekcije z območja Spominskega parka zadostujejo za izvajanje upravnega postopka in inšpekcijskega nadzora.

S črtanjem 29. člena zakona, v katerem je podan seznam zgodovinskih in kulturnih spomenikov ter naravnih znamenitosti, se v ničemer ne ogroža varstvo in zaščita le-teh, saj bodo ti razglašeni za spomenik ali naravno znamenitost v skladu z zakonom o naravni in kulturni dediščini. Druge spremembe besedila predloga zakona so predvsem posledica predloženih amandmajev in redakcije, ki zagotavljajo več jasnosti novega 25., 26. in 27. člena, ki določajo kazni za nespoštovanje prepovedanih dejavnosti na območju Spominskega parka.

Tovarišice in tovariši! Izvršni svet Skupščine SR Slovenije ugotavlja, da je bil v vseh fazah priprave tega zakona opravljen zavesten družbeni napor, da se območje, kjer je preživel svojo mladost in kasneje politično deloval tvorec naše neuvrščene, samoupravne socialistične domovine, Josip Broz Tito, poveže s Spominskim parkom Kumrovec v zaokroženo varovalno območje. Izvršni svet meni, da se z razglasitvijo območja, v katerem se nahajajo rojstna hiša Titove matere Marije Broz, muzej, posvečen Titovemu ilegalnemu delu, šola Marije Broz v Bistrici ob Sotli, objekti in spominska obeležja v Bistrici, Podsredi in drugod, pot kmečke vojske iz 16. stoletja, območje, kjer se je končala pot te slovensko-hrvaške vojske, pot 14. divizije in podobna spominska obeležja v spominskem parku Trebče, izraža naš odnos in spoštovanje do zgodovinskih dogodkov in še posebej do predsednika Tita. Zato predlaga, da delegati te skupščine sprejmejo predlog zakona s predlaganimi amandmaji.

Namestnica predsednika Ljudmila Plesničar: Prosim poročevalca Zakonodajno-pravne komisije, da poda poročilo. (Ni potrebno.) Se torej s tem strinjate? (Da.) Prosila bi še predsednika Izvršnega odbora, Iva Tavčarja, da poda poročilo o stališčih Izvršnega odbora.

Ivo Tavčar: Iz poročila predlagatelja je bilo razvidno, da sprejema naša dva spreminjevalna predloga, s tem sta ta dva predloga postala sestavni del zakona in je nepotrebno, da o njiju posebej sklepamo. Hvala lepa!

Namestnica predsednika Ljudmila Plesničar: Slišali smo poročila in predlagam, da začnemo načelno razpravo o predlogu zakona o Spominskem parku Trebče. Kdo želi razpravljati? (Nihče.)

Če ne, potem prehajamo na obravnavo besedila predloga zakona. Predlagam, da ga obravnavamo po poglavjih. Želi kdo razpravljati o njem? (Nihče.) Potem prosim, da glasujemo o predlogu zakona v celoti. Prosim predsednika obeh zborov, da izvedeta glasovanje.

Namestnica predsednice Zbora izvajalcev Anica Zevnik: Prosim delegate Zbora izvajalcev, da glasujejo o predlogu zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (42 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona soglasno sprejet.

Namestnik predsednice Zbora uporabnikov Matej Svetel: Prosim delegate Zbora uporabnikov, da glasujejo o predlogu zakona v celoti. Kdor je za, naj prosim glasuje! (41 delegatov glasuje za.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je predlog zakona soglasno sprejet.

Namestnica predsednika Ljudmila Plesničar: Ugotavljam, da sta oba zbora zakon o Spominskem parku Trebče v enakem besedilu soglasno sprejela in da je ta točka dnevnega reda opravljena.

S tem je opravljen tudi postopek enakopravne obravnave in sklepanja z zbori Skupščine SR Slovenije.

skupščina skupnosti socialnega varstva slovenije

16. seja

(8. januarja 1981)

Predsedovala: Zofka Stojanovič,
predsednica skupščine Skupnosti socialnega varstva
Slovenije

Začetek seje ob 9.40.

Predsednica Zofka Stojanovič: Pričenjam 16. sejo skupščine Skupnosti socialnega varstva Slovenije in predlagam za to sejo naslednji dnevni red:

1. izvolitev Komisij za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora uporabnikov in Zbora izvajalcev ter poročila teh komisij,

2. odobritev zapisnika 15. seje skupščine,

3. predlog dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985,

4. predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu,

5. osnutek družbenega dogovora o skupnih osnovah za zagotavljanje in usklajevanje samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva v SR Sloveniji,

6. predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi skupne strokovne službe republiških samoupravnih interesnih skupnosti s področja zdravstva in socialnega varstva,

7. predlog družbenega dogovora o spremembah in dopolnitvah družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v SR Sloveniji,

8. osnutek delovnega načrta Skupnosti socialnega varstva Slovenije za leto 1981,

9. osnutek samoupravnega sporazuma o zagotavljanju sredstev za dejavnost Skupnosti socialnega varstva Slovenije za leto 1981 z osnutkom finančnega načrta Skupnosti socialnega varstva Slovenije za leto 1981,

10. vprašanja in pripombe delegatov,

11. razno.

Ima morda kdo kako pripombo ali pa dodaten predlog k predlaganemu dnevnemu redu? (Ne.) Če ne, potem dajem predlagani dnevni red na glas-

vanje. Kdor je za predlagani dnevni red, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red za 16. sejo skupščine soglasno sprejet.

Prehajamo na 1. točko dnevnega reda, to je na izvolitev Komisij za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora uporabnikov in Zbora izvajalcev ter poročila teh Komisij.

V Komisijo Zbora uporabnikov predlagam delegate iz občinskih skupnosti socialnega varstva Šmarje, Trbovlje in Zagorje. Je morda še kak drugačen predlog? (Ne.) Če ne, potem prosim, da z dvigom rok potrdite predlagani sestav verifikacijske komisije. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati Zbora uporabnikov dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je Komisija Zbora uporabnikov soglasno izvoljena.

V Komisijo Zbora izvajalcev pa predlagam delegate iz občinskih Skupnosti socialnega varstva Ribnica, Ptuj in Sevnica. Je morda še kakšen drugačen predlog? (Ne.) Če ne, potem prosim Zbor izvajalcev, da z dvigom rok potrdi predlagani sestav verifikacijske komisije. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati Zbora izvajalcev dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je tudi Komisija Zbora izvajalcev soglasno izvoljena. Obe komisiji prosim, da pričneta z delom.

Skupščina Skupnosti socialnega varstva Slovenije je nato v smislu določil 362. člena ustave SR Slovenije in 95. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije obravnavala kot enakopraven zbor z drugimi zbori Skupščine SR Slovenije 4. točko dnevnega reda.

Predsednica Zofka Stojanovič: Prehajamo na 4. točko dnevnega reda, in sicer na predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu.

Predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu ste vsi delegati dobili hkrati z vabilom za sejo skupščine. Zbori Skupščine SR Slovenije so o predlogu zakona razpravljali na sejah 15. in 29. decembra. Kot vemo, so zbori Skupščine SR Slovenije predlog zakona na sejah zborov 29. decembra obravnavali, vendar zakon ni bil sprejet, ker ga še ni sprejela naša skupščina. Na sejah 15. decembra, na katerih je bil predlog zakona zaradi velikega števila amandmajev odložen, je bil sprejet predlog, da se ustanovi medzborovska skupina delegatov, ki naj skupaj s predstavniki predlagatelja zakona prouči razpravo o predlogu zakona in tudi vse predloge amandmajev. V tej skupini delegatov naj bi po predlogu, ki ga je dal Izvršni odbor naše skupščine, sodelovala tudi dva delegata Skupnosti socialnega varstva Slovenije, tako da sva bila v to medzborovsko skupino imenovana tovariš Bojan Furlan, predstavnik Zveze stanovanjskih skupnosti Slovenije in jaz, kot predsednica skupščine Skupnosti socialnega varstva Slovenije. Glede na to, da se naša skupščina ni prej sestala in ni mogla potrditi tega imenovanja, prosim skupščino, da naknadno verificira udeležbo tovariša Furlana in mene v tej medzborovski skupini. Kdor je za naknadno verifikacijo tega sklepa Izvršnega odbora naše skupščine, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Preden preidemo na razpravo o predlogu zakona, mi dovolite, da navedem amandmaje, ki so bili predlagani k predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu in ki ste jih prejeli skupaj z gradivom za današnjo sejo. Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je 5. 12. 1980 predlagal amandmaje na podlagi 4. odstavka 277. člena poslovnika Skupščine SR Slovenije, kar pomeni, da te amandmaje obravnavamo kot sestavni del predloga zakona in o njih ne glasujemo posebej. Te amandmaje ste prejeli 16. decembra 1980.

Novo amandmaje Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije z dne 22. 12. 1980 pa ste prejeli z dodatnim gradivom za sejo skupščine. Prejeli pa ste tudi stališče Izvršnega sveta do amandmajev Zakonodajno-pravne komisije Skupščine SR Slovenije, pri čemer se Izvršni svet strinja z amandmaji Zakonodajno-pravne komisije k 19. a členu, k 27. in 40. členu, umika pa svoj amandma k 2. odstavku 27. člena.

Prav tako ste prejeli amandmaje Zakonodajno-pravne komisije, navedene v poročilu Komisije z dne 5. 12. 1980, navedene v dodatnem poročilu z dne 11. 12. 1980 ter še v dodatnem poročilu z dne 25. 12. 1980. Prejeli pa smo tudi obvestilo Izvršnega sveta, da se strinja z amandmaji Zakonodajno-pravne komisije in da umika amandma k 2. odstavku 27. člena.

V vednost smo vam poslali tudi amandmaje odborov Zbora združenega dela in Zbora občin ter amandmaje občin Kranj, Ljubljana-Šiška in Sevnica. Ti amandmaji so že upoštevani v amandmajih Izvršnega sveta, zato o njih ne bomo posebej razpravljali.

Nadalje ste prejeli tudi stališča Družbenopolitičnega zbora in stališča medzborovske skupine delegatov ter prečiščeno besedilo zakona, ki ga je pripravil predlagatelj kot delovni pripomoček za delo v zborih.

Danes pa smo prejeli še amandma Izvršnega sveta k 144. členu predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu, pri čemer naj bi se ta člen zakona glasil takole: »Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu SR Slovenije«. To je potrebno zaradi tega, ker predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu v 144. členu določa, da ta zakon začne veljati 1. 1. 1981. Ker se je obravnava in sklepanje o predlogu tega zakona preložila na kasnejši čas, kot je bil prvotno predviden, bi taka določba ne bila več v skladu z določili 257. in 259. člena ustave SR Slovenije.

Naj ponovim, da amandmaje Izvršnega sveta z dne 5. 12. 1980 obravnavamo kot sestavni del zakona in o njih posebej ne glasujemo. Glasujemo pa o amandmajih Izvršnega sveta z dne 22. 12. 1980, o amandmajih Zakonodajno-pravne komisije z dne 25. 12. 1980 in o amandmaju te komisije k 27. členu, kot je naveden v poročilu komisije z dne 5. 12. 1980. Ostali amandmaji te komisije so bodisi že vključeni, nekateri pa umaknjeni.

Preden pa bi začeli z razpravo, prosim za uvodno obrazložitev k predlogu zakona, ki jo bo dal tovariš Maver Jerkič, namestnik predsednice Republiškega komiteja za varstvo okolja in urejanje prostora.

Maver Jerkič: Tovarišica predsednica, tovarišice in tovariši delegati! Z današnjo razpravo o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu zaključujemo prvi del obsežnega programa pri sistemskem urejanju tega, za življenje in delo delavcev, delovnih ljudi in občanov tako pomembnega področja.

V obdobju po VIII. kongresu Zveze komunistov Slovenije, posebno pa po VIII. seji Predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije je v SR Sloveniji potekala povečana aktivnost vseh družbenih sil za preobrazbo

samoupravnih družbenoekonomskih odnosov na področju stanovanjskega gospodarstva. V široki razpravi smo poenotili poglede o vseh pomembnejših vprašanih, v katerih bodo tako na osnovi sistemskih zakonov, to je zakona o združenem delu, zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije in zakona o svobodni menjavi dela, kakor tudi zakona o stanovanjskem gospodarstvu, odločilen dejavnik neposredno vključeni v vse odločitve delavci v temeljnih organizacijah združenega dela, delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih in stanovalci v skupnostih stanovalcev.

Izvršni svet Skupščine SR Slovenije je pri pripravi predloga zakona proučil vse pripombe, predloge in mnenja iz javne razprave ter skladno s sprejetimi stališči, ki so bila podprta v široki javni razpravi, izoblikoval predlog zakona, ki celovito obravnava stanovanjsko gospodarstvo in družbenoekonomske odnose na tem področju.

Pri pripravi predloga zakona je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije skladno z resolucijo o temeljnih zakonodajne politike spoštoval načelo, da se v zakonu ne povzema določb ustave, zakona o združenem delu, zakona o sistemu družbenega planiranja in drugih zakonov, temveč da razdela le določbe, ki so specifične za stanovanjsko gospodarstvo.

Ob tem pa je upošteval tudi, da je treba pospeševati procese in prizadevanja, da se čimveč družbenoekonomskih odnosov ureja s samoupravnimi sporazumi, družbenimi dogovori in drugimi samoupravnimi splošnimi akti.

Zakon daje torej le okvir za samoupravno urejanje in uveljavljanje pravic delovnih ljudi in občanov na področju, kjer so sicer pristojnosti normativnega urejanja porazdeljene med republiko in občine.

V preteklem dveletnem obdobju, predvsem pa v času, ko smo snovali ta zakon, ki naj bi nadomestil doseganih osem zakonov na področju stanovanjskega gospodarstva, smo v SR Sloveniji izvedli vsestransko razpravo o ponujenih rešitvah, hkrati pa smo razvijali samoupravne družbenoekonomske odnose, ki jih je narekovala veljavna zakonodaja in ki jih je terjala družbenopolitična praksa, kot na primer samoupravno organiziranje v stanovanjskih hišah v družbeni lastnini, samoupravno sporazumevanje o oblikovanju in postopnem prehodu na ekonomske stanarine in pripravi samoupravnih sporazumov o temeljnih planov stanovanjskih skupnosti in priprava planskih aktov s področja stanovanjskega gospodarstva za naslednje srednjeročno obdobje.

Razprave o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu so pokazale, da so izredno zapletena predvsem tista vprašanja, ki zadevajo samoupravni in družbenoekonomski položaj delavca pri uresničevanju njegovih stanovanjskih vprašanj, pri gospodarjenju s sredstvi enostavne in razširjene reprodukcije, predvsem pa vprašanja, ki zadevajo združevanje sredstev za solidarnost in vzajemnost, lastno udeležbo pri pridobitvi stanovanjske pravice in vprašanja samoupravne organiziranosti stanovalcev v zvezi z gospodarjenjem s stanovanjem oziroma stanovanjsko hišo.

Zadnje vprašanje, ki zadeva pravice in dolžnosti stanovalcev pri uporabi stanovanja ter njihovo odgovornost za vzdrževanje stanovanja, je v določeni meri opredeljena že v tem zakonu. To vprašanje bo v celoti opredeljeno s sprejemom zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih razmerjih. S tem bo tudi zaokroženo zakonsko urejanje stanovanjskega področja. Predvidoma bo ta zakon o stanovanjskih razmerjih, ki je v programu dela tako Skupščine SR Slovenije kot Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije, sprejet še v letošnjem letu.

Vprašanja, ki zadevajo vzajemnost združevanja sredstev in lastno udeležbo ob pridobitvi stanovanjske pravice, so bila deležna v dosedanji razpravi velike pozornosti. Glede vzajemnega zagotavljanja sredstev za kontinuirano stanovanjsko gradnjo je velik del razpravljalcev v javni razpravi terjal, da se urejanje tega vprašanja prepusti samoupravnemu sporazumevanju ter v kolikor se uporabniki ne bi dogovorili o kontinuirani stanovanjski gradnji in bi s tem ogrozili skladen razvoj družbenopolitične skupnosti, naj bi skupščina občine imela možnost z odlokom predpisati prispevek. Tak prispevek bi zagotavljal nemoten potek gradnje stanovanj in razreševanje stanovanjskih vprašanj vseh delavcev v občini pod enakimi pogoji, to je tudi delavcev tistih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti, ki začasno poslujejo z izgubo.

V prejšnjih stališčih je predlagatelj ponujal take rešitve, s katerimi bi bila dana možnost občini, da na temelju 70. člena ustave uveljavlja svojo odgovornost in zagotavlja svoj vpliv v izjemnih primerih, to je, če v posamezni občini po samoupravnem sporazumu o temeljih plana stanovanjske skupnosti ne bi pristopile vse samoupravne organizacije in skupnosti, v delu, ki določa vzajemno združevanje sredstev.

Na podlagi razprave v zborih Skupščine SR Slovenije 15. 12. 1980 je predlagatelj ponovno proučil to vprašanje in sprejel stališča Zakonodajno-pravne komisije ter ne nasprotuje amandmaju Zakonodajno-pravne komisije k 27. členu, v katerem se opredeljuje možnost in pravica Skupščine, da v takih izjemnih primerih predpiše, da so posamezne samoupravne organizacije in skupnosti dolžne do določenega roka opraviti postopek samoupravnega sporazumevanja.

V zvezi z vzajemnim združevanjem sredstev za stanovanjsko gradnjo je po predlogu medzborovske skupine delegatov dopolnjeno besedilo o elementih samoupravnega sporazuma o temeljih plana stanovanjske skupnosti, kjer so poleg obsega vzajemnega združevanja sredstev za stanovanjsko gradnjo ter pogojev in načina uporabe in upravljanja teh sredstev, predvideni tudi roki in merila za vračanje teh sredstev. Medzborovska skupina je ponovno proučila tudi amandma Skupščine občine Sevnica, v katerem skupina delegatov predlaga domicilni princip združevanja sredstev za solidarnostno gradnjo stanovanj.

Po ustavnem načelu, da se prispevki iz dohodka temeljne organizacije združenega dela plačujejo samoupravni interesni skupnosti za območje občine, v kateri je sedež temeljne organizacije združenega dela, predlagatelj amandmaja ni mogel upoštevati.

Za nadomestitev tega je v 19. a členu predvideno, da stanovanjske skupnosti s posebnim samoupravnim sporazumom urejajo združevanje sredstev solidarnosti za tiste delavce, ki se dnevno vozijo na delo v druge občine in v teh občinah oblikujejo solidarnostna sredstva. To je nadomestilo in rešitev predloga amandmaja, ki ga je podala Skupščina občine Sevnica.

V 9. členu predloga zakona je opredeljeno, na kakšen način rešuje delavec svoje stanovanjsko vprašanje. Določena je tudi lastna udeležba kot pogoj za pridobitev stanovanjske pravice.

S spremenjeno dikcijo je jasneje izraženo načelo, da delavec rešuje svoje stanovanjsko vprašanje sam, pri čemer sodeluje tudi organizacija združenega dela, v kateri združuje delo.

Na podlagi zaključkov iz javne razprave je v predlogu zakona predvidena obvezna lastna udeležba za pridobitev stanovanjske pravice. Lastna udeležba

bo odvisna od socialnega položaja in materialnih možnosti delavca oziroma pričakovalca stanovanja. Podrobnejša merila o tem bodo določena v samoupravnih splošnih aktih temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti.

V času priprave osnutka in predloga zakona je bilo veliko razprav prav o vračljivosti lastne udeležbe. V predlogu zakona je predvidena vračljivost lastne udeležbe. Ta rešitev temelji na družbenopolitičnih izhodiščih, ki jih je potrdila tudi javna razprava.

Predlagatelj je sprejel pripombe delegatov iz občine Šiška, ki predlagajo, da v skladu z določbami zakona o lastnini na delih stavb v 40. členu predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu ni mogoče za družbeno lastnino šteti hiše, v kateri so vsa stanovanja v lasti občanov. Predlog amandmaja k 40. členu to vprašanje tako sedaj tudi ureja. Prav tako je sprejeta pobuda, da se v 50. členu vnese sprememba besedila, s katero se nalaga organizacijam združenega dela, ki opravljajo komunalne storitve, da na osnovi podatkov hišnih svetov o dolžnikih in dolžnih zneskih vložijo tožbo za neplačane storitve v tistih primerih, ko posamezni stanovalci teh storitev ne bi plačali.

Pomembnejše dopolnitve v predlogu zakona so tudi v 79. in 85. a členu. V 79. členu gre za določbo, s katero se omogoča, da Zbor uporabnikov, sestavljen iz delegatov, ki imajo objektivno različne interese pri odločanju o združevanju sredstev za stanovanjsko gradnjo, glasujejo tako, da odločitev ne more biti sprejeta, če jo ne sprejmejo tudi uporabniki, ki ta sredstva združujejo.

85. a člen pa opredeljuje delovno skupnost stanovanjske skupnosti in medsebojne odnose med stanovanjsko skupnostjo in delovno skupnostjo.

Pripomba delegatov vaše skupščine Skupnosti socialnega varstva Slovenije, ki se je nanašala na ureditev vprašanj v zvezi z upravljanjem in gospodarjenjem bivalnih prostorov v Domu upokojencev, je upoštevana v 99. členu predloga zakona. Ostale pripombe, ki jih je oblikovala Skupnost socialnega varstva Slovenije so prav tako upoštevane v drugih členih predloga zakona.

Tovarišice in tovariši delegati! Iz tega kratkega pregleda je razvidno, da predlagatelj sprejema predloge medzborovske skupine delegatov za proučitev odprtih vprašanj predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu, razen v 27. členu. Glede tega amandmaja se predlagatelj strinja z amandmajem Zakonodajno-pravne komisije. Prav tako ne nasprotuje amandmajem Zakonodajno-pravne komisije k 19. a in 40. členu.

Predlagatelj je tudi pripravil prečiščeno besedilo predloga zakona, iz katerega so razvidne vse naknadne spremembe osnovnega besedila zakona, posebej pa je predložil tiste amandmaje k posameznim členom, o katerih boste delegati posebej odločali.

Poleg amandmajev predlagatelj daje na današnji seji skupščine Skupnosti socialnega varstva Slovenije še nov amandma k 144. členu predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu, ki ga je Izvršni svet Skupščine SR Slovenije na današnji seji sprejel. Ta člen se spremeni tako, da zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu SR Slovenije in ne s 1. 1. 1981, kakor sicer sedaj določa ta člen. Pismeno besedilo tega amandmaja ste prejeli.

V imenu predlagatelja predlagam tej skupščini, da sprejme predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu z vsemi predloženimi amandmaji. Hvala!

Predsednica Zofka Stojanovič: Pričenjam razpravo k predlogu zakona. Kdo želi besedo? (Nihče.)

Če nihče, potem predlagam, da preidemo na glasovanje, in sicer najprej o amandmajih.

Na glasovanje dajem najprej amandmaje Izvršnega sveta z dne 22. 12. 1980, in sicer k 4., 9., 18., 23., 25., 29., 30., 31., 35., 40., 42., 46., 50., 60., 64., 68., 71., 79., 79. a, 85., 132., 133. a in k 138. členu.

Kdor je v Zboru uporabnikov za predlagane amandmaje Izvršnega sveta, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati zbora uporabnikov dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Prosim še Zbor izvajalcev, da glasuje o predloženih amandmajih. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati Zbora izvajalcev dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Nadalje dajem na glasovanje še amandma Izvršnega sveta k 19. členu z redakcijskim popravkom Zakonodajno-pravne komisije, ki je razviden iz poročila Komisije z dne 25. 12. 1980.

Najprej prosim Zbor uporabnikov, da glasuje o predlaganem amandmaju. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati Zbora uporabnikov dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Prosim, da glasuje o tem amandmaju še Zbor izvajalcev. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati Zbora izvajalcev dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ker je Izvršni svet umaknil amandma k 2. odstavku 27. člena, dajem na glasovanje amandma k 1. odstavku 27. člena, ki je razviden tudi iz dopisa Izvršnega sveta z dne 12. 12. 1980.

Prosim Zbor uporabnikov, da o tem amandmaju glasuje. Kdor je za amandma, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati Zbora uporabnikov dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Prosim še Zbor izvajalcev, da glasuje o istem amandmaju. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati Zbora izvajalcev dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Na glasovanje dajem še amandma Izvršnega sveta k 144. členu.

Najprej prosim Zbor uporabnikov, da glasuje o predlaganem amandmaju. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati Zbora uporabnikov dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Prosim še Zbor izvajalcev, da glasuje o tem amandmaju. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati Zbora izvajalcev dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Prav tako dajem na glasovanje še amandma Zakonodajno-pravne komisije k 40. členu, ki je vsebovan v dodatnem poročilu z dne 25. 12. 1980. Vse ostale amandmaje je Zakonodajno-pravna komisija umaknila, zato o njih ne glasujemo.

Prosim Zbor uporabnikov, da glasuje o predlaganem amandmaju. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati Zbora uporabnikov dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Prosim še Zbor izvajalcev, da glasuje o istem amandmaju. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati Zbora izvajalcev dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal glasovanja? (Nihče.)

Ugotavljam, da je skupščina v obeh zborih sprejela vse predlagane amandmaje.

Sedaj dajem na glasovanje še predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu v celoti, skupaj s sprejetimi amandmaji.

Prosim, da najprej glasuje Zbor uporabnikov. Kdor je za predlog zakona v celoti, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati Zbora uporabnikov dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Prosim, da o predlogu zakona glasuje še Zbor izvajalcev. Kdor je za, naj prosim dvigne roko! (Vsi delegati Zbora izvajalcev dvignejo roko.) Je kdo proti? (Nihče.) Se je kdo vzdržal? (Nihče.)

Ugotavljam, da je skupščina Skupnosti socialnega varstva Slovenije predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu soglasno sprejela.

S tem je hkrati opravljen tudi postopek enakopravne obravnave in sklepanja skupaj z zbori Skupščine SR Slovenije.

SEZNAM GOVORNIKOV

Zbor združenega dela

Ahlin Martin 119	Miklavčič Andrej 154
Brečko Miroslav 117	Mikuš Zorka 89
Čavlovič Marko 93	Muraus Janko 59
Erjavec Jože 37, 52	Noč Ernest 4
Fatur Vladimir 106, 108, 121	Ovsenik Francka 154
Furlan Aleksander 142, 144	Pacek Jože 95
Gabrovšek Jože 133	Pančur Božo 36, 43
Gale Edvard 14	Petravič Vladimir 90
Gašparič Marjan 73	Pirc Marjan 104
Gorenc Silvo 21, 28	Polak Silvester 66
Grahor Andrej 111, 114	Poljšak Tone 38
Herga Francka 130	Ponikvar Igor 150, 159, 160
Horvat Ladislav 86	Praznik Zdravko 69, 71, 128
Jerkič Maver 6	Romšak Jože 94
Kastrevc Ivan 13	Selšek Cvetka 24, 126
Kavčič Viktor 27	Sikošek Franc 51
Klemenčič Ivo 71, 76	Slapernik Anton 102, 104, 117, 124, 140, 143, 144
Klemenčič Vladimir 39	Srdoč Slobodan 98, 149, 155
Klobčar Ivan 125	Šinigoj Dušan 134, 144
Količ Anton 110	Štrukelj Teodor 36, 38
Kozamernik Branko 11, 29, 50, 54	Todorovič Pero 148
Kralj Boris 19, 120	Turel Vojko 14
Krečič Dušan 34	Turovič Nejra 60
Križnar Franc 119	Ude Lojze 158, 160
Leiner Rudolf 26	Urh Stane 21
Lesar Jože 60	Varju Imre 19
Lindič Majda 47, 50	Vičar Franc 41
Lunder Franjo 145	Winkler Iztok 43, 48
Majer Tomislav 101	Žagar Draga 80
Marenk Ivo 98	Žgajnar Matija 38
Mastnak Vinko 148	
Miklavc Jože 55	

Zbor občin

Andrenšek Karel 321	Kejžar Leopold 214
Babič Andrej 258, 265	Kocuvan Andrej 284
Bernard Ivo 237	Kolčan Avgust 340
Božič Martin 275	Kolenc Dušan 172
Božič Stane 226	Kovačič Stanko 196,
Bratec Milan 202, 206, 260	Kranjc Tone 324
Briški Andrej 234, 241, 247	Kržan Rok 223, 229
Ciglič Bruno 332	Kukar Stanka 262
Čop Hinko 306	Lebar Martin 315
Dvojmoč Valentin 321, 330	Lipušček Andrej 328
Fajmut Andrej 244	Lunder Franjo 286, 289
Fatur Vladimir 188	Madžarovič Mihajlo 267
Florjančič Roman 252, 254	Miklavčič Andrej 334
Gaspari Milan 175, 184, 205, 209, 324	Miklavčič Jože 209, 213
Godina Franc 250	Miklič Vida 163
Gorenc Silvo 186, 199, 221, 300	Mušič Florjana 224
Gostinčar Marjan 175	Odlazek Antonija 282, 284
Grahor Andrej 318, 322	Orban Gabrijela 185
Horvat Ladislav 164	Perko Srečko 190
Horvat Mitja 205, 218	Petek Edo 265
Jančar Mira 266	Pirš Albin 211, 214
Jerkič Maver 253, 255	Pohar Matko 296, 298
Jurančič Zdenka 183, 239, 273, 278	Polanič Slavko 181, 272, 273, 276, 312, 316, 317
Kalač Ahmet 164	

Poljanšek Majda 295
 Poljšak Tone 197, 212
 Primc Franc 220
 Pungerčar Stane 185
 Rebernik Janko 173, 183
 Robida Slavica 322, 335
 Rus Marija 274, 277
 Samar Milivoj 307
 Simič Marjan 176, 293
 Slapernik Anton 325
 Slatinšek Jože 326
 Strmole Alojz 195
 Šikovec Rudi 284
 Škarabot Davorin 240, 243
 Šmid Kristina 270
 Šter Danica 174

Štraki Franc 285, 302, 304
 Taciga Feliks 175, 182
 Taler Franc 324
 Tomašič Jure 334
 Ude Lojze 316, 323
 Vernik Avgust 320
 Videnič Ivan 325, 329
 Vidic Miro 232
 Virant Milojka 331
 Vravec Radovan 315
 Vranič-Šiško Ruža 201
 Vraničar Marko 279, 281, 283
 Zibelnik Janez 327
 Žlender Mirko 239, 241, 246
 Žorga Aljoša 263, 293
 Žunec Adi 220

Družbenopolitični zbor

Aljančič Marija 413
 Blaha Tilka 419
 Božič Jože 435
 Bulc Marko 365, 388, 395, 400, 404, 432, 434
 Čotar Lojzka 440
 Gaspari Edo 356
 Gaspari Majda 354, 355, 412
 Gaspari Milan 377
 Globačnik Jože 368, 417, 428, 435, 441, 444
 Golob Ludvik 373, 388, 392, 436, 439
 Gošnik Miro 439
 Habjan Vito 349
 Janžič Vlado 351
 Krašovec Tone 360, 363, 389
 Krpan Teodora 383
 Kučan Milan 351, 445

Marolt Jože 348, 381
 Mohar Alojz 343
 Naglost Majda 411
 Polič Zoran 393, 395, 401, 430, 434, 442
 Poljanšek Majda 378
 Prosenec Miloš 396
 Samar Milivoj 367, 398, 402, 415, 417
 Sinigoj Dušan 388, 389, 419
 Škufca Franc 425, 441
 Šnuderl Tatjana 370, 375
 Štok Stefan 421
 Šuštar Emil 394, 395, 439
 Toš Peter 440
 Ude Lojze 386
 Uršič Igor 359
 Varga Aleksander 419
 Vrbnjak Angelca 439
 Vrhovčak Ivanka 359
 Zupančič-Vičar Marija 408

Skupno zasedanje

Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora

Bulc Marko 469
 Klemenčič Vladimir 447

Zemljarič Janez 456

Skupščina Kulturne skupnosti Slovenije

Berce Vesna 478
 Divjak Samo 493
 Humer Jože 479, 487, 488, 489, 492, 494, 495
 Jan Stane 494
 Lamut Ivka 478

Modrijan Milojka 482, 488
 Poljšak Tone 493, 494, 500
 Suša Marjan 489
 Svetel Matej 492
 Tavčar Ivo 482, 498, 501
 Zupanc Dušan 488, 492

Skupščina Skupnosti socialnega varstva Slovenije

Jerkič Maver 505

VSEBINA

Zbor združenega dela

47. seja — 15. decembra 1980

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te Komisije	3
Govornik:	
Ernest Noč	4

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 47. seje Zbora združenega dela	5
2. Odobritev zapisnika 45. seje Zbora združenega dela	5
3. Predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu	6
Govorniki:	
Maver Jerkič	6
Branko Kozamernik	11
Ivan Kastreve	13
Vojko Turel	14
4. Predlog zakona o igrah na srečo	14
5. Predlog zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine	14
Govornik:	
Edvard Gale	14
6. Osnutek zakona o objavljanju zakonov, drugih predpisov in aktov ter o časopisni organizaciji »Casopisni zavod Uradni list Socialistične republike Slovenije«	18
7. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč z osnutkom zakona	19
Govornika:	
Boris Kralj	19
Imre Varju	19
8. Obravnava predloga ugotovitev, stališč in sklepov Skupščine SR Slovenije o zagotavljanju materialne osnove za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti	20

Govornika :	
Silvo Gorenc	21
Stane Urh	21
9. Predlog zakona o ratifikaciji konvencije o priznavanju visokošolskega študija in diplom v državah, ki pripadajo evropski regiji	22
10. Predlog zakona o ratifikaciji regionalne konvencije o priznavanju visokošolskega študija, diplom in stopenj v Latinski Ameriki in na Karibskih otokih	23
11. Predlog zakona o ratifikaciji ženevskega protokola (1979) k splošnemu sporazumu o carinah in trgovini	23
12. Predlogi in vprašanja delegatov	24
Govorniki :	
Cvetka Selšek	24
Rudolf Leiner	26
Viktor Kavčič	27
13. Nadaljevanje obravnave o predlogu ugotovitev, stališč in sklepov Skupščine SR Slovenije o zagotavljanju materialne osnove za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti	28
Govornik :	
Silvo Gorenc	28
14. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu	29
Govornik :	
Branko Kozamernik	29
15. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine	31

48. seja — 16. decembra 1980

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	33
Govornik :	
Dušan Krečič	34

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 48. seje Zbora združenega dela	35
Govorniki :	
Božo Pančur	36
Teodor Štrukelj	36

Jože Erjavec	37
Matija Žgajnar	38
Teodor Štrukelj	38
Tone Poljšak	38
Vladimir Klemenčič	39
2. Predlogi dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1981 do leta 1985, in sicer: a) o usklajevanju in usmerjanju tokov družbene reprodukcije; b) o politiki in razvoju ekonomskih odnosov s tujino; c) o politiki in razvoju gospodarsko manj razvitih republik in Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo; č) o razvoju Jugoslovanske ljudske armade in določanju drugih skupnih interesov in ciljev s področja ljudske obrambe in varnosti države in d) s področja proizvodnje oborožitve in vojaške opreme	40
Govornika:	
Franc Vičar	41
Božo Pančur	43
3. Predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti	43
Govornika:	
dr. Iztok Winkler	43
Majda Lindič	47
4. Predlog zakona o naravni in kulturni dediščini	47
Govorniki:	
dr. Iztok Winkler	48
Majda Lindič	50
Branko Kozamernik	50
Franc Sikošek	51
5. Predlog zakona o Spominskem parku Trebče	52
Govornika:	
Jože Erjavec	52
Branko Kozamernik	54
6. Poročilo o poteku priprav na postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja	55
Govorniki:	
Jože Miklavc	55
Janko Muraus	59
Nejra Turovič	60
Jože Lesar	60
7. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o naravni in kulturni dediščini	60
8. Predlog dogovora socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih vzgojno-izobraževalnega sistema	61
9. Predlogi in vprašanja delegatov	61
10. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti	63
11. Nadaljevanje razprave o predlogih dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1981 do leta 1985	63

49. seja — 23. decembra 1980

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije 65
Govornik:
Silvester Polak 66

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 49. seje Zbora združenega dela 67
2. Osnutek zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981 do leta 1985, osnutek zakona o stalnih sredstvih sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985; osnutek zakona o razdelitvi sredstev sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985 in osnutek zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985 68
Govorniki:
Zdravko Praznik 69
Ivo Klemenčič 71
Marjan Gašparič 73
3. Osnutek zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu 74
4. Poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku usklajevanja osnutka zakona o prevzemanju obveznosti federacije za vračanje anuitet po določenih kreditih, odobrenih organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim s področja Socialistične republike Črne gore, ki jih je prizadel potres v letu 1979 75
Govornik:
Ivo Klemenčič 76
5. Osnutek odloka o enotni projekciji plačilne bilance Jugoslavije za leto 1981 in osnutek odloka o enotni projekciji devizne bilance Jugoslavije za leto 1981 76

50. seja — 29. decembra 1980

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije 79
Govornica:
Draga Žagar 80

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 50. seje Zbora združenega dela	81
2. Odobritev zapisnikov 46. in 47. seje Zbora združenega dela	83
3. Poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku usklajevanja nekaterih aktov s področja ekonomske politike za prihodnje leto	83
4. Usklajevanje predloga zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti in predloga zakona o naravni in kulturni dediščini	85
5. Nadaljevanje obravnave predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu	86
Govorniki:	
Ladislav Horvat	86
Zorka Mikuš	89
Vladimir Petravič	90
6. Predlog zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije in predlog odloka o spremembi odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenije od leta 1981 do leta 1985	91
7. Predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981	92
Govornika:	
Marko Čavlovič	93
Jože Romšak	94
8. Predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1981	95
Govorniki:	
Jože Pacek	95
Slobodan Srdoč	98
Ivo Marenk	98
9. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o investicijskih vlaganjih SR Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme v obdobju od leta 1978 do leta 1982	100
10. Predlog odloka o določitvi in o razdelitvi skupnega zneska deviz za potrebe republiških organov in organizacij, družbenopolitičnih organizacij in ožjih družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji za leto 1981	100
11. Predlog zakona o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti	101
Govornika:	
Tomislav Majer	101
Anton Slapernik	102
12. Predlog zakona o določitvi stopenj in nekaterih olajšav za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti v letu 1981	103
13. Predlog zakona o spremembah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks	103

Govornik:	
Marjan Pirc	104
14. Predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1981	104
Govornik:	
Anton Slapernik	104
15. Predlog zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč	105
16. Predlog zakona o določitvi stopenj za obračunavanje amortizacije za osnovna sredstva določenih uporabnikov družbenih sredstev	106
17. Predlog zakona o dopolnitvi zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov	106
Govornik:	
dr. Vladimir Fatur	106
18. Predlog zakona o združevanju dela sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov v letu 1981	107
Govornika:	
dr. Vladimir Fatur	108
Anton Količ	110
19. Predlog zakona o prispevku za pokrivanje dela stroškov enostavne reprodukcije železniškega gospodarstva Ljubljana v letu 1981	111
Govornik:	
Andrej Grahor	111
20. Predlog zakona o združevanju sredstev za nadaljevanje gradnje cestnih in luških objektov v letu 1981	114
Govornik:	
Andrej Grahor	114
21. Predlog odloka o določitvi vpisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah	116
Govornika:	
Anton Slapernik	117
Miroslav Brečko	117
22. Osnutek programa dela Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za leto 1981	118
Govorniki:	
Martin Ahlin	119
Franc Križnar	119
Boris Kralj	120
23. Volitve in imenovanja	120
— predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi dveh članov Odbora za družbenoekonomske odnose in člana Odbora za družbenoekonomski razvoj Zbora združenega dela	120
— predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije	121
— predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Ljubljani	121

24. Predlogi in vprašanja delegatov	121
Govornik:	
dr. Vladimir Fatur	121
25. Nadaljevanje razprave o predlogu odloka o določitvi vpisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah	124
Govornika:	
Anton Slapernik	124
Ivan Klobčar	125
26. Nadaljevanje predlogov in vprašanj delegatov	126
Govorniki:	
Cvetka Selšek	126
Zdravko Praznik	128
Francka Herga	130

51. seja — 22. januarja 1981

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	132
Govornik:	
Jože Gabrovšek	133

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 51. seje Zbora združenega dela	133
Govornik:	
Dušan Šinigoj	134
2. Odobritev zapisnikov 48., 49. in 50. seje Zbora združenega dela	139
3. Usklajevanje predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu	140
4. Predlog zakona o upravah za družbene prihodke	140
Govorniki:	
Anton Slapernik	140
Aleksander Furlan	142
Anton Slapernik	143
Dušan Šinigoj	144
Aleksander Furlan	144
5. Predlog zakona o kompenzacijah	145
6. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa	145

Govorniki:	
Franjo Lunder	145
Pero Todorovič	148
Vinko Mastnak	148
Slobodan Srdoč	149
7. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o orožju z osnutkom zakona	149
Govornik:	
Igor Ponikvar	150
8. Predlog odloka o načrtu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1981	151
9. Statut ter spremembe in dopolnitve statuta Visoke šole za organizacijo dela v Kranju in statut Višje agronomske šole v Mariboru	151
10. Osnetek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju federacije	152
11. Nadaljevanje razprave o predlogu odloka o načrtu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1981	152
12. Nadaljevanje razprave o osnutku zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju federacije	152
13. Informacija o načinu uporabe in vračanju kredita Narodne banke Jugoslavije v tujini s predlogi sklepov	153
14. Poročilo o poteku usklajevanja osnutka zakona o obveznosti, ki jo prevzame federacija za odplačilo zunanjega posojila, ki je bilo črpano za graditev hidrosistema »Ibar—Lepenac«	153
15. Predlog družbenega dogovora o načinu in oblikah sodelovanja pri določanju splošne politike standardizacije in zboljševanju kakovosti proizvodov, del in storitev	153
Govorniki:	
Andrej Miklavčič	154
Francka Ovsenik	154
Slobodan Srdoč	155
16. Predlog programa dela Zbora združenega dela Skupščine SR Slovenije za leto 1981, s predlogom periodičnega delovnega načrta za prvo trimesečje 1981	156
Govornik:	
dr. Lojze Ude	158
17. Volitve in imenovanja	159
— predlog odloka o razrešitvi in imenovanju namestnika predsednika republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	159
18. Predlogi in vprašanja delegatov	159
Govornika:	
Igor Ponikvar	159
dr. Lojze Ude	160
Igor Ponikvar	160

Z b o r o b č i n

46. seja — 15. decembra 1980

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije 162
- G o v o r n i c a :
- Vida Miklič 163

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 46. seje Zbora občin 163
 2. Odobritev zapisnika 44. seje Zbora občin 164
 3. Predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu 164
- G o v o r n i k i :
- Ladislav Horvat 164
- Ahmet Kalač 169
- Dušan Kolenc 172
- Janko Rebernik 173
- Danica Šter 174
- Marjan Gostinčar 175
- Feliks Taciga 175
- Milan Gaspari 175- 4. Predlog zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine 176

G o v o r n i k :

Marjan Simič 176- 5. Predlog zakona o igrah na srečo 180
- 6. Osnutek zakona o objavljanju zakonov, drugih predpisov in aktov ter o časopisni organizaciji »Časopisni zavod Uradni list SR Slovenije« 180
- 7. Predlog za izdajo zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč z osnutkom zakona 181

G o v o r n i k i :

Slavko Polanič 181

Feliks Taciga 182

Janko Rebernik 183- 8. Predlog ugotovitev, stališč in sklepov Skupščine SR Slovenije o zagotavljanju materialne osnove za zadovoljevanje skupnih in splošnih potreb delovnih ljudi in občanov v krajevni skupnosti 183

G o v o r n i k i :

Zdenka Jurančič 183

Milan Gaspari 184

Gabrijela Orban 185

Stane Pungerčar	185
Silvo Gorenc	186
9. Predlog zakona o ratifikaciji konvencije o priznavanju visokošolskega študija in diplom v državah, ki pripadajo evropski regiji	187
10. Predlog zakona o ratifikaciji regionalne konvencije o priznavanju visokošolskega študija, diplom in stopenj v Latinski Ameriki in na Karibskih otokih	188
11. Predlogi in vprašanja delegatov	188
Govornika:	
dr. Vladimir Fatur	188
Srečko Perko	190
12. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu	192
13. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine	193

47. seja — 16. decembra 1980

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	194
Govornik:	
Alojz Strmole	195

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 47. seje Zbora občin	195
Govornika:	
Stanko Kovačič	196
Tone Poljšak	197
2. Predlogi dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1981 do 1985: a) o usklajevanju in usmerjanju družbene reprodukcije; b) o politiki in razvoju ekonomskih odnosov s tujino; c) o politiki in razvoju gospodarsko manj razvitih republik in SAP Kosovo; č) o razvoju Jugoslovanske ljudske armade in določanju drugih skupnih interesov in ciljev s področja ljudske obrambe in varnosti države ter d) s področja proizvodnje oborožitve in vojne opreme . . .	199
Govornika:	
Silvo Gorenc	199
Ruža Vranič-Šiško	201
3. Predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti	202
Govorniki:	
Milan Bratec	202
Milan Gaspari	205
Mitja Horvat	205
4. Predlog zakona o naravni in kulturni dediščini	206

Govorniki:	
Milan Bratec	206
Milan Gaspari	209
Jože Miklavčič	209
Albin Pirš	211
5. Predlog zakona o Spominskem parku Trebče	212
Govorniki:	
Tone Poljšak	212
Jože Miklavčič	213
Albin Pirš	214
6. Poročilo o poteku priprav na postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja	214
Govorniki:	
Leopold Kejžar	214
Mitja Horvat	218
Adi Žunec	220
Franc Primc	220
Silvo Gorenc	221
7. Predlog dogovora socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih vzgojnoizobraževalnega sistema	223
8. Predlogi in vprašanja delegatov	223
Govorniki:	
Rok Kržan	223
Florjana Mušič	224
Stane Božič	226
9. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o naravni in kulturni dediščini	228
10. Nadaljevanje razprave o predlogih dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje od leta 1981 do leta 1985	228
Govornik:	
Rok Kržan	229

48. seja — 23. decembra 1980

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	231
Govornik:	
Miro Vidic	232

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 48. seje Zbora občin	233
2. Osnutek zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981—1985 in osnutek zakona o stalnih sredstvih sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja neza-	

dostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981—1985 in osnutek zakona o razdelitvi sredstev sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985 in osnutek zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju 1981 do leta 1985 234

G o v o r n i k i :

Andrej Briški 234
 Ivo Bernard 237
 Mirko Žlender 239
 Zdenka Jurančič 239
 Davorin Škarabot 240
 Mirko Žlender 241
 Andrej Briški 241
 Davorin Škarabot 243
 Andrej Fajmut 244

3. Osnutek zakona o spremembah zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu 245
4. Osnutek odloka o enotni projekciji plačilne bilance Jugoslavije za leto 1981 in osnutek odloka o enotni projekciji devizne bilance Jugoslavije za leto 1981 245
5. Poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja osnutka zakona o prevzemu obveznosti federacije za vračanje anuitet za določene kredite, ki so bili odobreni organizacijam združenega dela ter drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim z območja SR Črne gore, ki ga je prizadel potres v letu 1979 245

G o v o r n i k :

Mirko Žlender 246

6. Nadaljevanje razprave o osnutku zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981 do 1985 in osnutku zakona o stalnih sredstvih sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981—1985 in osnutku zakona o razdelitvi sredstev sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985 in osnutku zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985 247

G o v o r n i k :

Andrej Briški 247

49. seja — 29. decembra 1980

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije 249

G o v o r n i k :

Franc Godina 250

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 49. seje Zbora občin	250
Govorniki:	
Roman Florjančič	252
Maver Jerkič	253
2. Odobritev zapisnikov 45., 46. in 47. seje Zbora občin	254
3. Nadaljevanje obravnave o predlogu zakona o stanovanjskem gospodarstvu	255
Govornika:	
Maver Jerkič	255
Andrej Babič	258
4. Usklajevanje predloga zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti	260
Govornik:	
Milan Bratec	260
5. Usklajevanje predloga zakona o naravni in kulturni dediščini	260
6. Predlog zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije in predlog odloka o spremembi odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenije od leta 1981 do leta 1985	261
7. Predlog resolucije o družbeno-ekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981	262
Govorniki:	
Stanka Kukar	262
Aljoša Žorga	263
Andrej Babič	265
Edo Petek	265
Mira Jančar	266
8. Poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja nekaterih aktov iz pristojnosti Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ	266
9. Predlog zakona o proračunu SR Slovenije za leto 1981	267
Govornika:	
Mihajlo Madžarovič	267
Kristina Šmid	270
10. Predlog odloka o določitvi in o razdelitvi skupnega zneska deviz za potrebe republiških organov in organizacij, družbenopolitičnih organizacij in ožjih družbenopolitičnih skupnosti v SR Sloveniji za leto 1981	271
11. Predlog odloka o določitvi vpisa obveznic federacije iz sredstev, združenih pri temeljnih bankah	271
Govornika:	
Slavko Polanič	272
Zdenka Jurančič	273

12. Predlog zakona o obračunavanju in plačevanju prispevkov za zadovoljevanje skupnih potreb na področju družbenih dejavnosti	273
G o v o r n i k i :	
Slavko Polanič	273
Marija Rus	274
Martin Božič	275
Slavko Polanič	276
Marija Rus	277
13. Predlog zakona o določitvi stopenj in nekaterih olajšav za davek iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela in delovnih skupnosti v letu 1981	277
14. Predlog zakona o spremembah zakona o uvedbi in stopnjah republiških davkov in taks	278
15. Predlog zakona o podaljšanju rokov za določitev stopenj in osnov davkov za leto 1981	278
G o v o r n i c a :	
Zdenka Jurančič	278
16. Predlog zakona o določitvi stopnje za obračunavanje amortizacije za osnovna sredstva določenih uporabnikov družbenih sredstev	279
17. Predlog zakona o spremembi zakona o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic naravnih nesreč	279
18. Predlog zakona o dopolnitvi zakona o združevanju sredstev določenih uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov	279
G o v o r n i k :	
Marko Vraničar	279
19. Predlog zakona o združevanju dela sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov v letu 1981	281
G o v o r n i k i :	
Marko Vraničar	281
Antonija Odlazek	282
Marko Vraničar	283
Antonija Odlazek	284
Rudi Šikovec	284
Andrej Kocuvan	284
Franc Štraki	285
20. Predlog zakona o prispevku za pokrivanje dela stroškov enostavne re-produkcije Železniškega gospodarstva Ljubljana v letu 1981	286
G o v o r n i k :	
Franjo Lunder	286
21. Predlog zakona o združevanju sredstev za nadaljevanje gradnje cestnih in luških objektov v letu 1981	288
G o v o r n i k :	
Franjo Lunder	289
22. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o investicijskih vlaganjih SR Slovenije v graditev objektov in nabavo opreme za obdobje od leta 1978 do leta 1982	291

23. Predlog za izdajo zakona o določitvi zaokroženega urbanega območja občin Maribor-Pesnica, Maribor-Pobrežje, Maribor-Rotovž, Maribor-Ruše, Maribor-Tabor in Maribor-Tezno z osnutkom zakona	291
24. Osnutek programa dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za leto 1981	292
Govornika:	
Aljoša Žorga	293
Marjan Simič	293
25. Volitve in imenovanja	294
— predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije	294
— predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Ljubljani	294
— predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi člana odbora za finance in člana odbora za urbanizem, stanovanjsko-komunalna vprašanja in varstvo okolja Zbora občin Skupščine SR Slovenije	294
26. Predlogi in vprašanja delegatov	295
Govornika:	
Majda Poljanšek	295
Matko Pohar	296
27. Nadaljevanje razprave o predlogu resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije za leto 1981	300
Govornik:	
Silvo Gorenc	300
28. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o združevanju dela sredstev uporabnikov družbenih sredstev za financiranje izgradnje energetskih objektov za leto 1981	302
Govornik:	
Franc Štrakl	302

50. seja — 22. januarja 1981

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev Komisije za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja ter poročilo te komisije	305
Govornik:	
Hinko Čop	306

Dnevni red:

1. Določitev dnevnega reda 50. seje Zbora občin	306
Govornik:	
Milivoj Samar	307
2. Odobritev zapisnikov 48. in 49. seje zbora	312
3. Predlog zakona o upravah za družbene prihodke	312

Govorniki:	
Slavko Polanič	312
Radovan Vrabec	315
Martin Lebar	315
Slavko Polanič	316
dr. Lojze Ude	316
Slavko Polanič	317
4. Predlog zakona o kompenzacijah	317
5. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o ureditvi določenih vprašanj s področja varnosti železniškega prometa	318
Govorniki:	
Andrej Grahor	318
Avgust Vernik	320
Karel Andrenšek	321
Valentin Dvojmoč	321
Slavica Robida	322
Andrej Grahor	322
6. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o upravah za družbene prihodke	323
Govorniki:	
dr. Lojze Ude	323
Milan Gaspari	324
Franc Taler	324
Tone Kranjc	324
Ivan Videnič	325
Anton Slapernik	325
Jože Slatinšek	326
7. Predlog za izdajo zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o orožju z osnutkom zakona	326
Govorniki:	
Janez Zibelnik	327
Andrej Lipušček	328
Ivan Videnič	329
Valentin Dvojmoč	330
8. Predlog odloka o načrtu statističnih raziskovanj SR Slovenije v letu 1981	330
Govornika:	
Valentin Dvojmoč	330
Milojka Virant	331
9. Statut ter spremembe in dopolnitve statuta Visoke šole za organizacijo dela v Kranju in statut Višje agronomske šole v Mariboru	332
10. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju federacije	332
Govornik:	
Bruno Ciglič	332
11. Predlog družbenega dogovora o načinu in oblikah sodelovanja pri določitvi splošne politike standardizacije in izboljševanju kakovosti proizvodov, del in storitev	334

G o v o r n i k i :	
Andrej Miklavčič	334
Jure Tomašič	334
Slavica Robida	335
12. Poročilo o poteku usklajevanja osnutka zakona o obveznosti, ki jo prevzame federacija za plačilo zunanjega posojila, ki je bilo črpano za graditev hidrosistema »Ibar—Lepenac«	336
13. Usklajevanje predloga zakona o stanovanjskem gospodarstvu	336
14. Predlog programa dela zborov Skupščine SR Slovenije za leto 1981 — s predlogom periodičnega delovnega načrta za prvo trimesečje leta 1981	337
15. Volitve in imenovanja	340
— predlog odloka o razrešitvi in imenovanju namestnika predsednika Republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	340
16. Predlogi in vprašanja delegatov	340
G o v o r n i k :	
Av gust Kolčan	340

Družbenopolitični zbor

43. seja — 15. decembra 1980

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost delegatov	342
2. Določitev dnevnega reda	342

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnika 42. seje zbora	343
2. Predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu	343

G o v o r n i k i :

Alojz Mohar	343
Jože Marolt	348
Vito Habjan	349
Vlado Janžič	351
Milan Kučan	351
Majda Gaspari	354

3. Predlog zakona o sprejemanju začasnih ukrepov družbenega varstva samoupravnih pravic in družbene lastnine	356
--	-----

G o v o r n i k i :

Edo Gaspari	356
Ivanka Vrhovčak	359
Igor Uršič	359

4. Predlogi in vprašanja delegatov	360
Govornik:	
Tone Krašovec	360

44. seja — 16. decembra 1980

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost delegatov	361
2. Določitev dnevnega reda	361

Dnevni red:

1. Predlogi dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985: a) o politiki hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih socialističnih republik in SAP Kosovo; b) o usklajevanju in usmerjanju tokov družbene reprodukcije; c) o politiki razvoja ekonomskih odnosov s tujino; č) o razvoju Jugoslovanske ljudske armade in določanju drugih skupnih interesov in ciljev na področju ljudske obrambe in varnosti države in d) na področju proizvodnje oborožitve in vojaške opreme za obdobje 1981—1985	362
Govorniki:	
Tone Krašovec	363
Marko Bulc	365
Milivoj Samar	367
Jože Globačnik	368
2. Predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti	370
Govornika:	
Tatjana Šnuderl	370
Ludvik Golob	373
3. Predlog zakona o naravni in kulturni dediščini	374
Govornika:	
Tatjana Šnuderl	375
Milan Gaspari	377
4. Nadaljevanje razprave o predlogih dogovorov o temeljih družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1981—1985	378
5. Poročilo o poteku priprav na postopno uvajanje usmerjenega izobraževanja	378
Govorniki:	
Majda Poljanšek	378
Jože Marolt	381
Teodora Krpan	383
6. Predlog dogovora socialističnih republik in socialističnih avtonomnih pokrajin o skupnih temeljih vzgojno-izobraževalnega sistema	385

7. Predlogi in vprašanja delegatov	386
Govorniki:	
Dr. Lojze Ude	386
Ludvik Golob	388
Dušan Šinigoj	388
Marko Bulc	388
Dušan Šinigoj	389
Tone Krašovec	389
8. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti	389

45. seja — 23. decembra 1980

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost delegatov	391
2. Določitev dnevnega reda	391
Govorniki:	
Ludvik Golob	392
Zoran Polič	393
Emil Šuštar	394
Zoran Polič	395
Emil Šuštar	395
Marko Bulc	395
Miloš Prosenc	396

Dnevni red:

1. Osnutek zakona o republikah in pokrajini, ki se štejejo za gospodarsko manj razvite v obdobju od leta 1981 do leta 1985 in osnutek zakona o stalnih sredstvih sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985 in osnutek zakona o razdelitvi sredstev sklada federacije za kreditiranje hitrejšega razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985 in osnutek zakona o dopolnilnih sredstvih republik in avtonomnih pokrajin v obdobju od leta 1981 do leta 1985	397
--	-----

Govorniki:

Milivoj Samar	398
Marko Bulc	400
Zoran Polič	401
Milivoj Samar	402

2. Poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFR Jugoslavije o poteku usklajevanja osnutka zakona o prevzemanju obveznosti federacije za vračanje anuitet za določene kredite, ki so bili odobreni organizacijam združenega dela in drugim samoupravnim organizacijam in skupnostim za območje Socialistične republike Črne gore, ki jih je prizadel potres v letu 1979	403
---	-----

Govornik:

Marko Bulc	404
----------------------	-----

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost delegatov 407
2. Določitev dnevnega reda 407

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnikov 43. in 44. seje Družbenopolitičnega zbora 408
2. Predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu 408
Govornice:
Marija Zupančič-Vičar 408
Majda Naglost 411
Majda Gaspari 412
Marija Aljančič 413
3. Predlog zakona o dopolnitvi zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije 415
Govornik:
Milivoj Samar 415
4. Predlog odloka o spremembi odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana SR Slovenije za obdobje od leta 1981 do leta 1985 416
5. Predlog resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju SR Slovenije v letu 1981 416
Govornika:
Jože Globačnik 417
Milivoj Samar 417
6. Osnutek programa dela Zbora združenega dela, Zbora občin in Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije za leto 1981 418
Govorniki:
Dušan Šinigoj 419
Aleksander Varga 419
Tilka Blaha 419
Štefan Štrok 421
7. Volitve in imenovanja 423
— predlog odloka o razrešitvi in izvolitvi člana odbora za družbeno-ekonomske odnose Družbenopolitičnega zbora Skupščine SR Slovenije 423
— predlog odloka o razrešitvi sodnika Vrhovnega sodišča SR Slovenije 423
— predlog odloka o razrešitvi sodnika Višjega sodišča v Ljubljani 423
8. Predlogi in vprašanja delegatov 423

Pred dnevnim redom:

1. Odsotnost delegatov	424
2. Določitev dnevnega reda	424

Dnevni red:

1. Odobritev zapisnikov 45. in 46. seje zbornice	425
2. Predlog zakona o upravah za družbene prihodke	425
Govornik:	
Franc Škufca	425
3. Osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o financiranju federacije	428
Govorniki:	
Jože Globačnik	428
Zoran Polič	430
Marko Bulc	432
Zoran Polič	434
Jože Božič	435
Jože Globačnik	435
4. Predlog programa dela zborov Skupščine SR Slovenije za 1981. leto s predlogom periodičnega delovnega načrta zborov Skupščine SR Slovenije za prvo trimesečje 1981	436
Govorniki:	
Ludvik Golob	436
Angelca Vrtnjak	439
Emil Šuštar	439
Ludvik Golob	439
Miro Gošnik	439
Peter Toš	440
Lojzka Čotar	440
5. Volitve in imenovanja	441
— predlog odloka o razrešitvi in imenovanju namestnika predsednika republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	441
6. Predlogi in vprašanja delegatov	441
Govorniki:	
Jože Globačnik	441
Franc Škufca	441
Zoran Polič	442
Jože Globačnik	444
Milan Kučan	445

Skupno zasedanje
Zbora združenega dela, Zbora občin
in Družbenopolitičnega zbora

Zasedanje — 16. decembra 1980

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 447

Dnevni red:

1. Uvodno poročilo Izvršnega sveta Skupščine SR Slovenije k predlogom dogovorov o temeljnih družbenega plana Jugoslavije za obdobje od 1981 do 1985; o usklajevanju in usmerjanju tokov družbene reprodukcije, o politiki in razvoju ekonomskih odnosov s tujino, o politiki in razvoju gospodarsko manj razvitih republik in Socialistične avtonomne pokrajine Kosovo, o razvoju Jugoslovanske ljudske armade in določanju drugih skupnih interesov in ciljev s področja ljudske obrambe in varnosti države ter s področja proizvodnje oborožitve in vojne opreme 447

G o v o r n i k :

- Vladimir Klemenčič 447

Zasedanje — 29. decembra 1980

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 456

Dnevni red:

1. Ekspoze k predlogu resolucije o družbenoekonomski politiki in razvoju Socialistične republike Slovenije v letu 1981 456

G o v o r n i k :

- Janez Zemljarič 456

2. Poročilo delegacije Skupščine SR Slovenije v Zboru republik in pokrajin Skupščine SFRJ o poteku usklajevanja nekaterih aktov iz pristojnosti Zbora republik in pokrajin Skupščine SFRJ, ki so vezani na soglasje Skupščine SR Slovenije 469

G o v o r n i k :

- Marko Bulc 469

Skupščina
Kulturne skupnosti Slovenije

21. seja — 16. in 26. decembra 1980

Pred dnevnim redom:

1. Izvolitev komisij za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora izvajalcev in zbora uporabnikov	476
2. Določitev dnevnega reda	477
3. Poročilo verifikacijskih komisij	478
Govornika:	
Vesna Berce	478
Ivka Lamut	478

Dnevni red:

1. Predlog zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti	479
Govorniki:	
Jože Humer	479
Milojka Modrijan	482
Ivo Tavčar	482
Jože Humer	487
Milojka Modrijan	488
Dušan Zupanc	488
Jože Humer	488
Marjan Suša	489
Jože Humer	489
Dušan Zupanc	492
Matej Svetel	492
Jože Humer	492

Nadaljevanje 21. seje — 26. decembra 1980

Pred dnevnim redom:

1. Razprava o umiku predloga zakona o Triglavskem narodnem parku z dnevnega reda	493
Govornika:	
Tone Poljšak	493
Stane Jan	494
Tone Poljšak	494

Dnevni red:

1. Nadaljevanje razprave o predlogu zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti 494
Govornik:
Jože Humer 494
2. Predlog zakona o naravni in kulturni dediščini 495
Govorniki:
Jože Humer 495
Samo Divjak 498
Ivo Tavčar 498
3. Predlog zakona o Spominskem parku Trebče 500
Govornika:
Tone Poljšak 500
Ivo Tavčar 501

Skupščina Skupnosti socialnega varstva Slovenije

16. seja — 8. januarja 1981

Pred dnevnim redom:

1. Določitev dnevnega reda 503

Dnevni red:

1. Izvolitev komisij za verifikacijo pooblastil in imunitetna vprašanja Zbora uporabnikov in zbora izvajalcev ter poročilo teh komisij 504
2. Predlog zakona o stanovanjskem gospodarstvu 504
Govornik:
Maver Jerkič 505

SKUPŠČINA SRS
DOKUMENTACIJA

št. S: 20/12